KRONIKA
obce
VYSOKÉ SRBSKÉ
u Hronova nad Metují.

Pamětní kniha

Obce Srbské Vysoké

354

Tato pamětní kniha obsahuje 286 stran.

Psáno rokem 1925.

Letopisecká komise:

Jaroslav Jansa

Josef Simon
starosta

Antonín Klimeš
kronikář.

OBECNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

Usnesením obecní rady čís. 381 ze dne 23. června 1924 byl jsem zvolen obecním kronikářem.

Narodil jsem se dne 12. června 1901 v Jedmákovicích, osadě patřící k Vysoké Hloské. Do školy jsem začal chodit dne 1. října 1907. Navštěvoval jsem dvoutřídní školu ve Vysoké Hloské, kde působil tehdy řídící učitel p. Václav Hmelař. Ta jeho milá usměvavá tvář mi nikdy z paměti nevymizí. O moji obec získal si zásluh velikých.
Dále navštěvoval jsem tři ročníky měšťanské školy v Hronově, kde vděčně vzpomínám všech p. učitelů, vzdlášť p. učitele Jana Sommera.

Povoláním jsem strojní zámečník-konstruktér kovů.

Do roku 1920. byl jsem členem římsko-katolické církve. V roce tomto jsem přestoupil k církvi československé, což okresní správa pol. v Hronově přípisem ze dne 20/VII. 1920 vzala na vědomí.

Venkovským chovám k žádné politické straně. Politický život pro zmatení a kolísání názorů a činů se mi nelíbí. Zásady demokratické jsou mým politickým přesvědčením a hesla Velké revoluce francouzské vlastenectvím a vzděláním. Myslím, že jen rozumným vzděláváním chudých a prací odstraní lidstvo velké nedokonalosti a otroky společnosti a dopracuje se klidného života.

Jsem členem velkého Bratrstva Sokolského...

Vojenskou službu pod praporcy svobodné vlasti konal jsem na Slovensku v Lučenci, kde získal a Prostřílen nosil Hungarom zvítězil a v Zvolenské Bystrici na vel. 10. září dne 1918 odvet. referát pod čes. Velitelem.

Kronikářem byl jsem zvolen ve věku poměrně mladém v 25. roce svého života a jako prostý nenáročný člověk nevím, zdali úkolu svému řádně dostojím. Vím, že jest to práce důležitá a zodpovědná.

Budu se snažiti ze všech sil, abych povinnosti své jsa přesně dostál a heslem mým bude: „Vzdělávati" a „Vzdělávati".

Vše pro paměť potomkům i pro výstrahu!

Antonín Hines

Ale

milhavých dobách, v šerém dávnověku, zdvihl se v dalekých Uhrovatské zemi, pomezí Bílé Rusi, ale Boží vozvodce Čech s Čechy i celým rodem svým vzhledat nové sídla - novou vlast. Ve snách spatřil spanilou krásnou zemi oplývající mlékem a strdím. Duch jeho viděl úrodné roviny, krásná údolí, jimi vinoucí se řeky jako stříbrné pásky, malebné hory, hluboké lesy a úrodné, na pilné ruky čekající háje země, by vzdaly bohatou úrodu a štědře tak odměnily své hospodáře. Bůžek sní nabízel mu s úsměvem tuto krásnou zemi, že povede jej bezpečně a uskuteční krásný jeho sen. ~

Čech rozhodl se. Dal vědět svůj úmysl celému rodu a sám šel se tázati o radu k bohům odvěkým.... V posvátném háji na tichých nocí prodléval a spisy bohů odvěkých o radu prosil, poku nevzali na hlavy své jejich hříchy, když vzdálenou za rodné země své, nových sídel hledati.
V hlubokém tichu temné posvátný háj, jen nad kmeny obrovských lip kroužili noční dravci a pod šerými jejich křídlami netopýři tichým letem brázdili noční stromy. Před velkou sochou Svantovíta pod korunami dvou košatých lip na kamenném sedátku v zadumání seděl Čech. Tě nohou Svantovíta pláčal žertvou. Plameny olizující vonné dříví, kroutily se pestrobarevně, mihotavě osvětlujíce okolí. Mihotavá jejich záře zvětšila se na na obrovských kmenech staletých velikánů, osvětlovala matně kolemjdoucí postavy bohů odvěkých, pravěk na tvář zamyšleného Čecha, jenž žertvu Svantovíta střežil, prahnul si z jeho stříbrném rouchu, sevřela se na okovou bílou pěst, kterou v citových náhlých bolech hrudník tělo jeho. Hlasný vánek v korunách lip šelestil tichounce píseň kolemjdoucí...

Čech oči maje upřeny v plam, kde Boby vzýval a prosil je o pomoc v zápasy.
Jak zdálo se mu, že v září plamenů vidí osudy podu svého v nové zemi. Vzajednou
jasněji zaplála hranice a přec k Čechovi promluvil: „Jdi, synu můj, přeji si toho
bohové, schvalují můj plán.

Vojvoda tiše hlavou kýv'
však prokly jeho upřeny
do kapitolní spleti plamenů – –
Ten plamen plesků slávy šlehy'
co věčné doby mírn pokoje
a plesků žáře jeho pomocníka
nad mužní tvůře vojvody.
Však, prase rudé jazyky
vzšlehly z proskočící hranice
a plesky plamen skrvavěl.
Ten v krvavé záři ohňové
pres šlehl plamen mírn pokoje,
překrásné tvary, jako když
se plesko v ohni prostírá.
A střídala se tato spleť,
ten plamen plesků slávy plesk,
ten plamen krvavý pres vzšlehl.
Pas dlouhou dobu oběť hořela
zhrozně krásným plamenem,
a Čech v tom viděl záruku,
že dobrých časů pomíje
rod jeho v nové zemi kdy –
Však běda! Jako démon plný
vzšlehl z proskočící hranice
krvavě rudý plamen pres,
a rostl, sílil, mohutněl,
až celá oběť krvavě
zaplála v hoji posvátném.
Na tváři Čechově vstoupil
hlod nesmírnému pohnutí,
když viděl hroznou proměnu tu – –

A v krvavé záři té
vzstoupil náhle chmurný přec
a temného pozadí jako duch
a věštectvím hlasem promluvil:
„Kdo nedobře je znamení, ten
ten rudý plamen kdož
vidoucí jasně překlene
pro dlouhé době pokoje,
jež těšiti se bude národ svůj,
mrzka nákaza se přivalí
a rudá pošť ohňová
se mísit bude s nářkem nešťastných....
Jihu štěstí bude přemožen
démonem války, plic
a dlouho budou trvati
smutné časy ty, –
než stále rudé plameny
obětí plamen dlouhý – –
Vojvodo, však nezkrotí mocnějí,
než vůlí bohů odvěkých
po chmurných dobách těch,
pres lepší svitne čas,
a lid tvůj pomní chyby své,
které uvedly jej v neštěstí.
Když nesvornost se bude jich,
víc
nikdy pak se nevrátí
již nesvětlá kletá porobca.
Ten vidíš, že se nekonám –"
a prorocí, již měl
v posvátném kruhu mluvil mocnějším
vzpřímeném tam, kde Svantovít
v mužové síle ohně stál –
ukázal náhle v plném plamenu.

Z hnědého žáru hromice
šlehl plamének malých slov,
okolka rostl, mohutněl,
až plamen krvavý obepjal
jako žhnoucím zlatem prostrem –
„To nejkrásnější úkaz jest"
Čech pohnut dí
a slz štěstí, nadšení
mu v očích lesknou se jak diamanty.
Tajemným zlatem dále šlo:
„Vojvodo, šeptají mi bohové,
že lidu tvého osud to
v mlhovinách dalekých budoucích,
kdy pro strastných časech zlých
porobě, válce útisku,
nejširší vrstvy lidové
si svorně ruce podávají
a jako zlatým prstenem
obepnou říši, nerozlomně
původce pramtů svých,
je mravní silou povolají....
A pochlebnou pomocné obraně
a bohyně Lásky, Svornosti
vždy odmítli budou stále jim –"
To všecko slovech zaslechl Čech.
Když umlkl, zlatý prstenplamenů
rostl rychle dle šíře
a slepovětrný hrudý svit
objetí jeho marně unikal.
A mályle páprem vzedmul se
plamenů zlatých slov
a hrudý přízrak krvavý,
v němž mísil jako kdysi
rudou mísí v proudu zlatou obrazem –

A jasně plály zlaté plameny,
až ranní obzor shořelo
a dohořívána byla oběť půlnoční.
Čech vzdychl si a v záři úsvitu
obřízek kozinný šíp vlož
a v řeku hvozdu zmizel pak.
Vlčice noci obestřel
hnědou pláštěm celý kraj
a nedozírných nebes hlubinách
zažily jasně hvězdičky.....

Čech po celou noc probdělé odpočinul málo, by se připravoval k cestě. Stalo se. Když skončily přípravy, zaplály poslední oběti a na to celý kmen vydal se na dalekou pouť. Zjeli se směrem obzvlášť slunečním, pouští šumících vod skrze stinné hluboké lesy, kam pod šerou klenbou lesních velikánů málokdy noha některého divokého lovce proklouzla a kde v kozinných hlubokách hvozdu skrývodce se zvěř nejrůznějšího druhu. Trhovce přes mimi za nejeden vzácný kus psotě smrtícím šípem bujných lovců z okolního Čecha. Z cestou neschůdnou, přes mohutné hradby hor a rozervané skalnaté rozsochy bylo jim jíti. Pozorovali bedlivě krajinu, která by byla pro ni nejpříhodnější, ale vůdce je stále pobízel a přes, že nejsou ještě u cíle, to že není ještě na zemi, kterou se snáze spotřeb.

Po dlouhé pouti přišli k mohutnému toku, řekám již, který přecházeli, jehož křišťálové proudy táhly směrem půlnočním. Poslední čas zdálo se mnohým krajina lákati, na mnohých místech chtěli založiti sídlo, ale hlas vojvody je stále pobízel ku přednu. A tak, pod stínem klenbou košatých stromů pokračovali přeloženými se zítřek na druhý břeh a položiti na vhodném místě nové sídlo. Rozdělaný oheň a ruchný život tábora naplnil samotu a obvyklé ticho klidného pouti. Než onoho mohutného toku měli ještě mnohý kus cesty za sebou, kdy jako kupec, který jako kupec sem z okolní krajiny vynikal. Vyhovujíli mu něco za rozhledu, který se jim naskytl, je okoukal. Byli v vzdálení nové krásou a širností krajiny, jíž kolem rozprostírala se. Čech v posvátném nadšení volal: „Dítky, zemi, jíž jsem ve snách viděl, kdy zanujmi mám souzené!" A všechen lid hleděl za lidem ku zemi, kterou tolik dlouho, dlouho hledali... Vroucí modlitba k bohům odvěkým neslo se k nebesům. Ustra pozvátná lehce plála, vojvoda sám na pořest bohům ji zapálil. Tak přišli předkové naši do nové vlasti, kterou prací svou pozvedli a zvelebili.

Pomalu, od středu země, podle toků řek postupovalo osazování království. Očkovitý hvozd v rovinách pomalu ustupoval. Panenská půda zkypřena nářadím primitivním dávala všem dobrou žeň. Na ostrožích řeka vznikaly hradby, kolem nich městečka, dále vesnice.

Pomalu, zvolna. Často, co pilné ruce desítiletí stavěly, bylo zničeno požárem obnů, vichřicí válečnou. Pokorný lid, vesnický, k přírodě lnoucí, byl často se zbraní v ruce bránit hroby svých--- a pozdě nová úmorná práce. Tak život jde ze století do století...

Kraje pomezní pustoty nejvíce nerostlinny. Do divokých, porostlých a těžkodostupných údolních horských potoků rozsevaných údolí, strašných svahů a neprostupným lesem porostlých náhorních rovin těžko dobýval se člověk-osadník. V tišinách lesních bzučovalo různá obrová i plachá zvěř a v hlubokých stromů hnízdilo ptactvo všelikté.

Celý náš újezd pohraniční, krajina policlavá, Skály, Chomutovsko jmenovány je v posledním roce života krále Přemysla Otakara I. v listině jeho Václavovi (r. 1229) latinsky: circuitum vastae in horentem solitudine - krajina děsná v šíři pustině...

Rubání pomezního hvozdu a osazování krajiny naší spadá do první polovice třináctého století, to jest doby, když opat Hilmo, který zemřel r. 1217, nebo některý z jeho nástupců založili v újezdě poličském klášter zbraslavský, přičleněný ke klášteru Přemyslovskému.

Dobou tou sluší spatřovati vědomé kácení proti lesům pomezním, kterými se jako jediný nepřetržitý věnec kolem země České.

Komora královská, obor rozmnožila obchody svoje, obětovala bezpečnost země a přivedla sem osadníky, Němce hlavně, a vyhrazovala jim jednotlivé úseky pomezí. Tak královský hvozd vzal za své.

Jsou vznikly různé tř. Újezdy, Újezdce, Lhoty, Lhotky, Ves a j.v.

Dějiny naší vsi jsou do jisté míry odpoutány od dějin kraje Poličského a spjaty s historií panství Vlachovického. Proviny: odpoutány do jisté míry, neboť bych událostí na klášterním panství Poličském považuji za hlavní a hlavním cípu Vlachovického panství. Do jaké míry to obyvatelům Újezdu Poličského bylo prospěšno, či jaká jim to škodilo, o tom jest dnes, když málo dokumentů z doby těch máme, těžko rozhodovati. To potěší čtenáře, které nenudí pohodlím pro nás budou závojem domněnka a pověsti. Jen tu a tam podaří se někdy odhrnouti cíp pověsti a kousek života věků minulých prozříti.

Pravděpodobné doby to byly, které způsobily, že mlhové šera věků dávno minulých ještě více se zamlžilo a v různých krajích končinách a dobách jest nerovnoměrně zachováno v nepronikatelném tmu.

Ale různých, milých, vzácných památek značně rozličným způsobem, jaké množství starých knih a listin důležitých rozličným způsobem vzalo za své, jest těžkým následkem bouřlivé historie naší....

A náš kraj mnoho mohl by vyprávěti, neb jest jedinou knihou, v níž každé místo, kopec, kámen mluví bouřnou historii naši. Jde byla „bránou“, kterou tisíce nešťastníků odešlo do ciziny, odkud nikdy více tvorle se navrátili. A kam, kde dějepis nemá dokladů písemných, tradicí zachovalo se mnoho cenných poznatků, které rozumný a soudný historik bez váhání vědecké použíti k dalšímu práci. ≈

Naše tradice staré národní síly a síly, dlouhé, dlouhé pila pod útiskem a nadvládou paměti pozdějších dob, až sem.

Byla to doba útisku i sklesłosti duševní, kterou v prokách sledovala i bídna hmotná. Jsko temné síly působily dlouho, však samy byly příčinou, že dle zákonů dějin uspíšily příchod doby nové, lepší.

Srbská Vysoká založena byla panem Hronem z Náchoda, v době, kdy v panenském hvozdu zakládány byly osady i města. Připomíná se již r. 1254. Zakládací listiny, dekrety i veškeré písemné památky doby těch těžko se shledávají. V dalších dobách shořelo-li za velké části byly zničeny. Škoda. Mohly by nám vyprávěti něco o původních obyvatelích i o původu jména „Srbska“. ~ Z velké části zbývají jen domněnky a nejasné zkazky ústního podání.

Dle jedné verse odvozuje se původ jména Srbská od Srbů Lužických, kteří k nám ze svého domova Lužice utekli, což by přibližujíc dějinám neštěstné země jejich - mohlo býti pravdivé. Lužické Srbstvo - poslední (?) výspek nešťastných Polabanů poslední (?) byla zbytek hlaholského moře germánského. V plné době strašlivého útisku své vlasti od německých násilníků, prchali mnozí, aby uchránili holé životy. Rozptýlili se mezi domácí lid a jen místy stalo se, že utekli původcem svým chorvatským jménu vesnice. Dovrat několik vesnic nám je připomíná: vesnice naše, sousední Nižká Srbská, Srbsko, obec u Hořovic,

Srbsko osada u Mníchova Hradiště, Srby, osada u Přeštic a Srby, osada Rovné u Horšova Týna.

Opírajíce se o tento původ, píšeme Srbská s b a nikoliv s p, jak chtěli nám za dobu poroby nacionalisovati.

V naše používaní verse druhé, dle které jméno Srbská vzalo svůj původ od srpu, který mávali obyvatelé na stráních při žatvě. Dle toho byl i zvolán úřední znak obce, kopýtka, po stranách dva srpy ostřím obrácené ven. V dobách germanisace, byla tato možnost vzhledem k každou vzpomínku velikosti bývalé Slavie velmi vítanou vládám vídeňským. Také německý úřední název zněl Hoch-Sirbel. Delší název Srbská uchoval se jako z prostého důvodu, že pro německé nebo vůbec zněl také jako její překladatelé za vše důsledně po stránce pravopisné prozkoumali. Přehlédli důležitý význam změnění jedné souhlásky.

Srbské původně se rozeznávaly tyto: Malá nebo Menší Srbská, Velká Srbská a Vysoká Srbská. Dle privilegií krále Václava IV. Malá, nebo Menší Srbská nazývala se ona část vsi Vysoké Srbské potokem oddělená, která patřila panství poříčskému. Velkou nazývala se vyšší Nižká Srbská, která patřila též panství klášterci Benediktinského. Prostírala se za lesem „Na“ téhož ještě mohutnějším na pravém břehu potoka „Střelnice“ ve stejných tehdy místech vyššího katastru.

V listině z r. 1254, ve které se potok „Srbsko“ jmenuje hranicí mezi poříčskem a statky p. Hronov z Náchoda, i městečka Hronova. Potok „Srbská“ má jméno od vesnice Vysoké Srbské, která tenkráte, jak výše poukázáno, již stálo a to bezpochyby r. 1241, kdy přiblížil se k hranicím českým velitel nájezdu Tatarů. Jest to týž potok, který v listině krále Přemysla I. nazýván je svým původním staroslovanějším jménem „Střelnice“.-

V dobách dřívějších byl potok náš na vodu bohatší. Široké pásmo lesů pohraničních nebylo proměněno bezohledným sekerou a „žďářením“ jako nyní, kdy z velikého hvozdu jsou žalostné zbytky. Stinná spoušť lesní, horského úvozu byla velikým půvabem krajinným. Potok v dobách těch, kdy za jarního tání a deště se rozvodnil zatopil celé údolí v míře veliké, k čemuž napomáhal i klikatý jeho tok. Pod klenbou stromů a svahy příkrých strání

OBECNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

hrozné jeho proudy vzdorovaly se o překážky, bouře s sebou vše, co síle jejich podlehlo. Večerním tichem ozývalo skrápění skal hukot od „stékání" hlubokého jindy potoka.

Vzteklost se.

Dle jeho bráních na louce „jarmarce" zvané nalezena byla utopená mládenec, hezká dívčina, dcera Židův, pekárníka z Police" /cit. Jiná událost z dola potoka jmeno Židovka, které se dosti užívá, což rozhodně správné není. ~ Lidu Löbloá 1630

Ještě dnes vidíme kolem potoka ze nor kraji lesů husto kůží buková. A což teprve dříve v nekonečném hustém lese! V něm tvořily kůže bukové husto těžko schůdnou spleť, ve které dlouhá bezpečného úkrytu zvěř půdního druhu i člověk spolehlivého vozy. Břehy potoka byly lemovány hustou clonou těchto kůží, od nich vzniklo i pojmenování „Bukovec." Původně patřilo jméno to potůčku, který z Nouzína přes Lhotu Mochovskou teče ze pod touto vesnicí vlévá se do Stakelnice, kterou zpra- mení mezi Velkou a Malou Hejšovinou.

Bylo, bývalo. - Duch hospodářství se rozmáhalo, potřeba dnů stoupala les ze dlouhá spolehlivě ustupovaly. Pomalu, ale neustále. Povodí potoka vyse- chalo, síla proudu jeho slábla. Že byla velikost, dokazuje to hojný počet mlýnů a pil, které dříve pohánělo. Potřeba větší dlaždy a porozumění k lesům. Vzpomínání hospodářské komenské straně úvozy a místa nepohodná. To mělo by se státi, nejen cestou předpisů zákonných, ale mělo by se státi povinným přesvědčením každého majitelka půdy. - A lesů bude brzo více. -

V lesích jednáckovských v Žďárech pramení potůček Brlenka, který vine se hvězdnými pod „horkou" potůčka osadu Jednáckovice a nedaleko čís. 3 údolím údolím vlévá se do kotlasu obce Želetic. Blíže čís. 3 hned pilu, jejíž zbytky jsou dosud patrny a kterou níže stával jazz mlýn. V čísle 3. bydlel kdysi hospodář co ještě r. 1890 měli ve světnici „šenkýřské." Mochov potůně dříve k náchodskému panství a „Žďárům" vedla přes Jednáckovice „hlavní" cesta k Náchodu. Tam „fasovali" i vozky a povozníci si zpravili „fasunk" z Police. Osada Jednáckovice leží na jihovýchod od vesnice. Vznik jejího jména podobán je pověsti Dle tradice pocházejí od hrnčíře, který tu na hospodářské, jednu věží než se na hrnčíře z nich jednu mnohovic.- Staří lidé tvrdili, že stálé na straně, dnes lesem porostlé nad čís. 3. a dle té chodníky že vedla od něho chodba a prý stále na zámek náchodský, pod potokem pod Želetickou....

Jiná pověst praví, že tam jin vzpěčovala chodba zámku náchodského. V chalupě čís. 3. pozbyly nějaké chodby jsou v hovoru Bílinou Bohumil a jeho otec ještě s několika jinými pokoušeli se prokopati prapodivným skalisku. Dokonce našli tam zbytky velkých kostí. Pisatel sám se byl tam podíval. Z důkladné prohlídky všech nedostatků v pověstech je dnes, zamyslíme-li se nad nepokojnými časy dřívějších dob. Mnoho lidí utíkalo krajinou naší, aby svobodu svědomí uhájilo, dle exulů i skrývalo se v těžko dostupných pohraničních koutech našeho kraje. Mnoho dobrých lidí skrývalo je, dělili se s nebožáky o vše co sami měli a pro časy nebezpečí starosti se o dobrý úkryt i cestu k útěku. Často v poslední chvíli Jak byla asi zařízena chodbenská v Semonicích ke mlýnu můžeme zahlédnout, kde kolem dokola dlouhá dle hradeb Klecelského činěl les. Kolem dokola - žel - od 11. června 1742 ke hranicím země České - - -

Nad Semonicemi je druhá osada Srbské - Žďárecky. Čítá 12 popisných čísel. Poloha, na které je rozložena, tvoří jakýsi schod terasovité pravého se massivu - Bor. Vznik osady této mnou blednati v dobách dřívějších. Dá se předpokládati, že na její vývoj měl vliv vesnice Broušné v Kleckém, do které je ze Žďárek asi 5 minut. Osada tato, kdysi hluboko ve vnitrozemí ležící, stala se od neštastného míru ve Vratislavi nejkrajnější výspou českého živlu proti přílivu germanskému. Sice vrchní vlohu lidí v palcovaném hradství soudce vzdorovat a hájil požehnaný jazyk otců, však co se zmůže proti pěsti, která krví a železem snaží se vypudit myšlenky na slavnou minulost a bezohledným způsobem pro dílkám jazyka mateřský? Stalo se - - Broušné okolí po odboření bylo v živém spojení s malebnou zemí. Zapomenutí v klíně hor, stávalo se útočištěm lidí stíhaných. Ve Skalácích od Mistra Oldřicha jiráska pocházejí tu, Baltazar Uhlíř Salvagvarda, pod horou, svůj poslední boj. Bojuje se sám v jízdě proti dvěma dragounům. Uhájil Marii i Skaláka, sám pronásledovatele podlehl. Na starém hřbitůvku broušeném je pochován. Jsou pole staré hrobky, nad nimiž pobožné písně o jazyku českém příběhy i kdysi slova koncem v horském tichu velebně stoupala ke nebesům - - -

Dnes nové náhrobky s ostrým písmem hlásají, že příslušnost

je jiná. Boj je obojovánu. Zbylé pokolení, jež ve svém středu nebo oku mělo
poslední prvek s minulostí, už ji dobře nechápe. Lépe nechápe vůbec. Sice hodí
hovoří sice hodně českz ze nedostatku znalosti zanikajícího jazyka, ale vnitřní
hodnoty sounáležitosti národní jsou již hodně přervané. místem i naprosto.
V r. 1914, když vypukla válka, obracenodesátiletá babička Kolářčina slyšela
hrálat se pravila o případu: „Že puode takz na Rusy." Obchodník Janza
odel na válku velkou část jiných. Mnozí čeští jinoši, ale mnozí ostatní.
Tak je to ještě i dnes, když nová éra hitlerismu pokotila hluboko v takovýchto
hodí. Práce, která nám byla přáteli Kladska poručena, není pacelena.
To dokazuje i boj o ně, který se rozvířil v době poprevratové. Když
česká veřejnost se dozvěděla, že nepřiznáno nám Kladsko, ani nejčeštější
jeho část - český kontek - otřesla se zklamáním bolestné. Odbor Českoslo-
venské jednoty v Náchodě nechopil se hned iniciativní práce, aby alespoň
český kontek nám byl zachováno. Kladská komise sestávala: fr. Kaněra
jednatel, Černý Vác. - přídní učitel, dr. Čížek, Hrdlička odb. uč., dr. Vorbrebal,
star. N. Města, Theodor Kejzlar, star. Č. Kostelce, zbroj. ak. uč., dr. Jan Šplíček,
dr. Cadek, Melichar. pokl., Reichrt Jos, Kontka Jos, dr. jindř. Staňkář,
Krista a Čolíc, Malý Vác, pošmistr Dobruška, Jirout za soc. dem., Kocour za
nár. soc., Zastoval za nár. dem. odbor uč. Kulíř a Šeuka. Komise
pilně si všímala všech nových událostí v sousedním Kladsku. Černý Vác.
napsal obsáhlé memorandum o utrpení porobených Čechů tam, i statistikou
o pozvolném vymírání jejich. Komise obdržela přísahati podpisy všech Čechů
kladských a pasekých kde mírová Konferenci. Obyvatelé báli se pronásledování a
ponekud se proto zdráhr vzdát. Přepracované memorandum na divoký
strategickou odevzdáno dne 27. května r. 1919 zvláštní deputací zástupci min.
předsedy a min. vnitra Švehlovi, gen. Pellému, gen. insp. dr. Scheinovi,
přednosti nár. zdravotnictví Šamánkovi a místop. dr. Ant. Hajnovi. Radio-
telegramem oznámená intervence dru. Kramářovi a dru. Benešovi do Paříže.
Gen. Pellé jevil velký zájem, slíbil osobně shlédnouti sporné území. 13 srpna
1919 o deváté hod. přijel do Náchoda s drem. Scheinerem a pobočníkem.
Z Čavišova, kam autem zajel, posoudil strategickou situaci. Upozornil
na důležitost Boru a Slejšovin. Při jízdě Martinu Kočičím sledoval hranice.
I z hlediska na Dobrošově přehlédl a velmi ocenil sporné území.

S příkazem tohoto pokroku i přirozeného práva celého národa dlouho se o
Kladsko jednalo. Marně však.

Od závrchy sklačejí se hranice katastru obecního od hranic země přes
údolí sedlákovské na návrší „za borovinou", kteréžto místo je též nejvyšším
bodem vesnice. Níže pod ním stojí kamenný kříž. Tak klesá hranice katastru
v údolí potoka, který obrannému jej až ke soutoku potoku do Metuje. Tam dále
tvoří hranici přírodní stráň Kněžnice, jméno její spjato je s pověstí. Dle této
skrývali se tam po bitvě běloborské kališníci. V obdobích těch, kdy údolí jeho
Metuje i potoka hustým lesem byly porostlé, půlkruhovitá, přírodní pevnou opevněná
stráň bezpečným byla útočištěm. Tak dlouho dokud se nevažil člověk pohoršit-
Souvisí tato souvisí se jménem Malé Srbské. Byla popsána ve Sborníku Od
Kladského pomezí p. II. Šekně je také vypsáno básně Úřed. uč. v. v. p. Jar.
Ješka, která byla pisatelí věnována a jejíž rukopis má se vlastnictví:

Z Jména Malé Srbské;

Ti Srbské byly: Vzpoko a Máko a mezi nimi Malá, pěkná víska
vroubena lesy, velikými stromy, - jež chránily ji před větry a hrozy -
Jen tříválé chatkáu Malé Srbské měla, - a mohutných kmenů vzkazovaly zcela -
a dlažby kamy byly byto chatky, - ku a kam stály i ovocné stromky. -

Na tři strany lesy obklíčeno byla. - Pro starých řada velký rybník kryla,
potůčka ze něhož kolem vítky běžel - a na něm můstek ze skalních sem leží,
a po něm cesta ke Zdoňkovu vede. - - -

Z cesty honfic ozbrojenců jede.

Kopyta koní o kamení zvoní, pro nebi mraky za mraky se honí. -
A jezdci byli ozbrojení meči - a hovořili přepodivnou řečí. -
Ta Dan zlomky chasa byla takzvaná, - ta neštěstíbo obtížné zní kvetor. -
Přijeli ke můstku a se postavili, pak hovořili mezi sebou chvíli. -

Byla noc tmavá, mraky přes mraky a vůdce prorok upíral své zraky
v ta místa, kde naše víska malá - v hlubokém spánku klidně tady spala.
Sběř tento chvíli s koní seskočila - a cestou tiše vísku obklíčila. -

V Malé Srbské třímalé chatkáu bylo - domečků pěkných, stály v krásné řadě
uprostřed lesů pěkné pohromadě - a v nich se prostě jednoduše žilo. -
Ve panských lesích muži pracovali, - dvorní byli stihných zdravých paží,
železné kliny do parcan vráželi - a takzvané uhlí vypalovat zvali.

Ranních prů. Oveckzy za kozy-jich pěny oděti na pastvu vesky
ai v zimě pěny pase pilně přadly - ai muži dříví vždy odtud vozí.

Muž v létě byl tu. - Dětské zvuky hlasy, - zpěv ptactvo a i bouřka pěkná byla,
malá ta obec spokojeně žila - a těšila se z volnosti a krásy.

Opodál vítky zrovna nad potokem; blíže vylanku slunce věrší stolě,
okénky vejni na pastvu hledě - a ke mnou kráčí stařec pevnými krokem. -

Minule příležka přišel v místa tato - a přišel-li to přinés knihy vzácky;
knězo bratr, muž hodný boží lásky, - co v bibli stálo, to mu bylo svato. -

A přišel v noci. Doba byla temná --- - Kolem Táboru, ke bradě České byli,
již kacky v lesích slavji v lásce žili - a víra jejich nemněla být zjevná.

A přece lásku jeden pozdvihali - - Nepřátele za přátelé měli
a láskou svět i obejmouti chtěli, - Husovu pravdu nad vše milovali.

Až ke stavbám chrámů mramorové peni - přeskvělé jak - co skal jen odvozili,
jen pevnou paží stranou odvalili. - - A skály tyto co svědkové mlčí,
dnes ještě kolem lesa sem tam leží, - co zbytek pouhý - jiné odvezeny
a v Bezoměkově kostel vystavěný - z kamenů těch od přehoršků kněží. -

Bratrský kněz ten smutnou zprávu nese: -, již dar je vzácný. Šel pod zvonným dubem
sach napřesahy skromážděni bratrům, tam nad Kozínkem, bratři, sjedeme se.

Tam nám nikdo ne zabrání, tam Komenského přečtem poselství "-
O Bože věčný, milé na nás vzhlédni; a odpusť, promiň, potěš naše syny."

Pod dubem nad Kozínkem před tři sty lety - tam sešli se stavitelé naší přísloví,
tam sešli se za noci májové, - jeden s očima vesky chorý kmety. -

Pod dubem tehdy vzkazem - hlasy vzdálenými nocní pouhými,
kvůlce pochmurnou dumčiší - modlili se hlasem pěkuplným:

Bože neopouštěj naší vlasti, - z které my se mými stěhujeme,
kdež za vše dobré děkujeme - posílni nás v naší hrozné strasti."

Zablesklo se. - Kalichy plaly zlatí - bylo na oltáři chabrusem
a tam však náhle v lese borovém - povstal rachot jako z hromobití.

Bez ničemů svět nebyl a není. - Ďas se prodral ve výjely pekelných -
Zbrojno - člověku se dere vzdech, - z hloubi duše; Lidské pokolení
samým ďáblem posedlé hůl bije - Cháskou cizí, proti peklem zdanou.
Sprostá vražda kacky vzkonána, - jsem ku čistou nevinnou krev pije. -

Ale kněží se zde shromáždili ku poradám na té pusté pláni -
"Bůh nebe takových dob nás chraň - strán tu kacířů!"
pak zmizeli.

Ti havrani, letí, obrazy, kříží --- - oděsnou zprávu do krajiny nese:
Sedlci, muži, děti i vz dětí z domoviny svojí stěhujte se. -

Jen uvěřte, popřejte-li víru!" Přicet tisíc rodin se vlasti zřekli,
s nimi kráčí pokoj bohatství. Pro víru se lidé upálit nechali.

Lidé v Malé Srbské venkrátě žili - čeští Bratří - byli vyvrženi.
Proto chýše svoje opustili, jestli nechtěli být popraveni.

Jeden čtyři rodiny tam zbyly - mezi nimi pouhý zbořil zbořiska.
Jejich vyznavači zbyli. - Z polského kláštera pak služka
byla sestra děvy zpovědivy, katolička zbožná, v pozdějším
vyvrcholila pana převorovi, - švagr zbořiska že katolík není.

Potom činu svého litovala, - kterýž předtím co se připravuje,
výstrahu včas svým příbuzným dala: - Ať se zbořiska zbrzdí vzdychuje!"

Odešel a s ním i kdo tam zbyli, - našli úkryt neznámého jinému.
A tak pivoty své kochranili. - Malá Srbská byla opuštěna. ---

Vzbouřil Srbští noci téže - u prahu zbořiska se nádvoří
Vyvrátil pohonový pouzdra dveře - křičí: „Malá Srbská hoří - hoří!"

Hořelo - zbořilo celé. - Ještě byly lesy osvětleny. ---

Zbořiskova chata pustnu měla - plaménky její byly nalezeny
po průběhu mraček v naší době, - za sám Tomek, dějepisec známý,
prohlédl též pustnu části obě - za dva pachatelé v zemi známý.

~o~

Psaní takto dobře líčí těžký údělu života našich předků i význam
naší krajiny. Jaký těžký život venkrátě byl, bez svobody svědomí, vůle. bez jistoty
života. A přece byli lidé šťastni, že dovedli žíti pravým životem duchovním.

Pod stromy, tam, kde překrásná metuje těsně ke Kněžnici přitéká, tají se
studánka s křišťálově čistou jako led studenou vodou. V hlubi povětří kolují,
že pramen křišťálové vody vzbrzkl ku v paměť té velké vroucí lásky

k národu a vlasti, již chovali v srdcích svých nešťastní exulanti. Místu nad soutokem říká se „mrtvá komora" často nalezly se tam v okolí lidské kosti, jako svědkové chmurných těch událostí.

Za Křečnice jde hranice katastrální proti lesu hrbem pole na příčkách potom přes údolí na protější hřeben. To je hranice s obcí Žabokrky. Po vrcholu hřebenu jde hranice směrem jihovýchodním, kde již hranicí s obcí Žlíčkem, které je ve obci Srbské příškolené. Hranice dělá pak menší zátočky v osadě „Podborský", aby brzy napřímila směr ke Žďárečkám nižším a odtud směrem východním ke Závrchám - ke zemské hranici. Celý katastr měří 1023 jiter 407 sáhů neb 599 ha. 12 a. Obec sama vlastní 8 jiter, 71 sáhů. Ve starých listinách připomíná se vesnice naše jako ložisko kamenného uhlí.

Na mapě, kterou v Chrudimi 31/1 1878 pracoval Karel Schwarz, zeměměřič a Eugen Karaffa, jsou nalezeny tyto míry: rozloha obce 1285 jiter 172 sáhů, k tomu pozemky od vlaně osvobozené 31 pražských jiter. Celá vážná míra jest dolnorakouské jitro 1600 sáhů čítající.

Od Sedmákovic ke Závrchám táhne se „panská cesta". Jméno její je spojeno s následující historií: V dobách vrchnostenských, sedlák v čís. pop. 30. byl povinen dovážky, které mimo roboty se odváděly. Když po několika roku nezaplatil, vrchnost zabrala mu za ně les. Kdo z měla volný příjezd k němu, dala zmíněnou cestu upraviti a vzbradila si na ni právo. Dotčený les od náchodské vrchnosti koupil ždárecký starosta Petr. Kupoval jej pro obec.

Největší výšky na katastru naší vesnice jsou:
v Sedmákovicích „za Borovinou" 594 m
„Klenská horka" 523 m a vrcholek svahu „Křečnice" 507 m.

Dnešní vesnice Žabokrky patřila dříve jako osada k Vyšké Srbské. Byla dálko, spojení špatné, tak se obyvatelé nijak nezdráhali ze dobré choti. Sousedé Srbské brávali, že ze „Žabích krků" žádného užitku nemají, že musí na ně doplácet. Pravda osada také byla na ráně. Vedla tam cesta přes Střezinu do Police a dále ke Broumovu. Jezdili po ní sice hojně pocestní, ale také i lupiči, jejichž odvaha posilována byla blízkostí hlubokých lesů, kde našli bezpečné skrýše. Majetky brali, životů neušetřili. A mimo všecko, i pronos vojska často přetahuje údolím Metuje. V tento směr byla vesnice Srbská jakási ve výhodě. Vzdálena dva km. od Žabokrk byla v bezpečí. Žabokrky mají rozlohy 140 ha, 41 a 8 m². Připomínají se r. 1553

S minulým stoletím vzestavením silnice obratu ve Chvoště do Meziměstí zavládl v údolí metujském čilý ruch. Počala doba průmyslu v naší krajině, tím stoupla i životní úroveň lidí. V Žabokrkách vzrostly továrny a osada sama rozšířila se nad dřívější úhrn o své osamostatnění. To se stalo

Tím byly hranice katastrem srbského panství od vrchu Chumole a od jižní hory na dnešní stav, směrem ke škole vlastní obce. Vývoj se vedl nadvládě, ale nálady, které jej předcházejí, určují často jeho směr. V Žabokrkách na dnešní jižnosti p. obuvníka sedlačil Balthazar Uzlovan, kolysi obrazon Marie Terezie. -

Srbské patří tři několika čísel k osadě „Podborky" a sice čís. 66, 76, a 43, 79. Číslo 43 je jako součástí obce Žďárek. Z těchto čísel navštěvovali dříve školu ždárskou pro značnou vzdálenost školy srbské. Také patřilo ke Srbské č. 62 bývalé Vintrovo chalupa nade mlýnem. Ta vyhořela a dnes je místo upraveno a dvorek zarostlé. Památihodné je, že v čísle 66. měl zařízení bělidlo p. Bartoň, který se roku r. 1842 zakoupil. Zemřel r. 1849. Svému synu důtklivě radil, aby neodcházel z obrázky podnikatelské. Ten skutečně přání otce věrně vyplnil. Ten v krátkém čase spřádal svými syny hodného podnikání a vzhůru pracoval. Manželka jeho povila mu roku dva syny. 8 června 1862 Josefa a 24 prosince 1863 bratra. Roku 1867 se odstěhovali do Náchoda. Mnozí „senior" šéfové závodů Bartoňových v Náchodě

jsou našimi podátky. Stojí na českém pohraničí jako žulové příkře našeho hospodářského života. Jsou znamí láskou k svému českství a našim sousedům. Pan Kyrill Bartoň Dobenín velikým nákladem a úctou znovuzbudoval Zbraslav královskou. Celé veřejnosti dávají příklad, že musíme vyhnat nejen lovy národnostní, ale i národohospodářský. Městu Náchodu, Novému Městu a okolním jsou mecenáši. I Žďárskému občas něco věnují. Spěší bratr jejich Ladislav je továrníkem v České Skalici. Františ. Josefem I. císařem pakou byli povýšeni do stavu rytířského. Předkové jejich (text) z Bartoň, rytíři z Dobenína.

Část vesnice od školy směrem ke Zlíčku a hřbitovu nazývá se „Kozinek, Kozejnka." Staří občané vzpravěli, že pojmenování to je od Kozáků, kteří tu v dobách napoleonských táborili. Prostranství od staré kovárny ke hřbitovu od tohoto k lesu „březině" a od lesa ke „škole a na vrchves" bylo pojisté vhodným táborištěm. I vody tu měli s dostatek. „Když se kopaly základy k č. 40, našli obětníci v základech čeští vojínové válečné obě šavle a ocelovou přilbu. Také do r. 1910 byly před číslem onino na návsi malé pahrbky uspořádané jako hroby na hřbitově. U obvodničním sklepa 2 č. 84 byly stromy se pecí.

Od polárečského mlýna pravou stranou vzhůru vede cesta „po březinách" ke škole a na „vrchves". Dolů podves vedla cesta přes pahrbek č. 29 a ještě dodnes pravou „starou cestou" k č. 25 dále pak po pahrbku č. 22. Druhá cesta vedla od pokle č. 29 přes obvin č. 46 dolů za humny a vyšlapka u č. 14 na společnou cestu přes potok k Bezděkovu. Přes vrchves vedla zemská stezka širokou mezí ke Zbeli, kam formani napájeli, pak stočila se Siborí dolů na lukaa k mlýnu. Postavení u mlýnova stálo čís. 19.

U Zbele Kubečka p. č. 5. pamatoval ještě velikou starou lípu.

U čís. 46 byly také velké lípy. Starý Žid je sázel, sám je odkoupil a pro smutka se porazily. Byly na obecním. Soused p. č. 41B. došel si k obecnímu právu, že má obavu, aby se při větru lípy neskácely a baráku mu nerozpadly. Byly to lípy obrovně velké. Žid dostal od právo vyrozumění, aby je porazil. Učinil tak nerad a prý pro ně plakal. U čís. 23 měli též před obvorem lípu velikou jako výše psané. Nynější majitel Jan Firman ji ještě pamatuje. Byla velmi silná. Měli obavu, že je ve vnitřku zkažena tak, že porazili, aby jim nevyvrátila stavení. A byla právě zdravá.

Povsí za potokem tvoří již na bezděkovském katastru je kopec zvaný „Kocáč". Lámají z něho kámen na cesty. Pod ním směrem k Bezděkovu obmiňuje potok zleva lukou k vyjezdu louku pravou „Jermanka". Ta patřila dříve „pánům" t. j. klášteru. V dobách robot, všeobecného útisku za hladu dostali prý páni tu celou velkou louku za bochník chleba od blízkého sedláka. Když sušili, nebo se vozy nad ním nesprávelivostí zachmuřilo za počalo pršet. Tak vznikalo přísloví „páni sušej jermanku, bude pršet." To jest, že když si počali kosit, aby jiní nenásledovali jejich příkladu. V naší době louka ta byla rozdělena mezi několik obyvatelů z naší vesnice.

Na katastru bezděkovském, blíže Přečína na zboží klášterním, měli sbírčtí osadníci odedávna nejmíň políčka i pastviny. Také po zániku Malé Srbské prodal opat Jakub tři pouštky tamější třem lidem z Vysoké Srbské, poddanému tehdáž p. Jana z Rumštejna jakožto držitele panství náchodského, pod počet plat 38 grošů bílých, s osvobozením, aby nebyli povinni pustiny ty stavěti. Obdrželi na to list od nástupce opata Jakuba Matěje dne 20. června roku 1538.

Roku 1560 a dále měl opat brunnovský s panem Albrechtem Smiřickým sousedské nesnadnosti. Mezi jinými píše mu: též poddaní vaši z Vysoké Srbské Jermánek, Bellada a Svíček na gruntech klášterních polického tři pustiny obdělávají, očkolivěk od přítomného listu na to mají, však že jsou se nezachovali podle toho listu od správce vašeho jsou vypovědi, což jsti jaké měli, neb opat konventu nic prodávati nemohli bez povolení J. M. královské toho, což jest nadáno. Žádám, že jim pozdě rozkázati, aby ty pustiny se uprázdnili. Ustavičně a skrze lidi jsem jim vypovědi učinil a úředníku Vašemu Jelínkovi psaní o tom učinil. Vašeho na to málo dbají, proti mi jest, že nestaveli se toho, že musím, což nerad, opatřiti hledati podle naléhavosti, než raději bych k Vám všelijaké obtíže sousedství a přátelství zachoval, než ku plé vůli příčinu dával, tu naději maje, že mě též od Vás buď moci potkati. S tím Vás Pánu Bohu poroučím. Datum Brunnov v pátek před sv. Jiřím l. 6. 1564 kněz Jan z Chotova opat Břevnovský a na Brunově. Jak této vsi vrchnosti (o tom listě) vrovnány, nevíme. Roku 1657 byla s držiteli těchto pouštek uzavřena nová smlouva. Později jim byly odňaty opatem Romáčem cihlou r. 1670 a 1684 za učiněný poddanými polickými ze vsi Bezděkova a Nízké Srbské. Rozepře skončena r. 1718 ratifikačními komisí, která dala vrchnosti polické za právo. T. 164.

O prvních obyvatelích Vysoké Srbské nevíme celkem ničeho. Víme, že kdysi tu byl manský statek. Dostal jej léhnem od pana Jince z Janovic a z Petrohradka Petr řečený Žižka. R. 1494 knížě jindřich Münsterberský syn krále

OBECNÝ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

Králé Jiřík obnovil manský list Matěji Šubířovi z Chobotic. List ten se něž se zpravováno práva a povinností manů ze velikost majetku Šubířovi propůjčeného či v manství dáného

Roku 1529 v pondělí před svatým Vavřincem vrozená paní Kristina manželka pana Jana Šubíře oznámila v plné radě města Nechanic, kterak nebožtíka manžel její nechal jí i dítěti ve velikém obtížení že těch obtíží odkud pobrátiti mají, neb, že měnila list s panem Vodičkou o vsi Jeřín slovou Švarcovské, které leží v Poříčtských polích za to že měl jí pro dobré dítka po nebožtíku Janu Šubířovi i statky svými za ty peníze že za 40 kop prodala a pan Jiří Vodička zaplatil v plné radě. Pan Špork z Janovic k tomu svolen své dal a prosil poručníky vrozené vlastnice paní Šubířové Šlejnického z Dobrovice a ze Slezan, aby při zápise tom byli. Léta pana Albrechta Smiřického rozprodáno na pustiny nechanickém mnoho ulicím a pustin od časů husitských lesem ležících. Levně bylo prodáváno přece utrhlo se více než 3000 kop groší pražských. V tu dobu byly prodány pustiny v Sedmákovicích a ve Žďárkách. To bylo r. 1555. V tu dobu počaly se stavěti Slavný a Lhotky r. 1558, ale psaní výsady obdržely trochu později. Lhotky 9. října 1560, Slavný o roce 1561.

Roku 1585 byl v krajině naší mor. Ve městě Polici mřelo asi 28 lidí denně. Kolo prý v ten čas do Police přišel, nepřežil přijí dnů. Všech zemřelých čítalo se na dva tisíce a něco přes půlbřichého sta. V tísni a poplašení učinili měšťané poličtí slib každého roku pátou neděli po velikonocích do Prahy procesím jíti. Slib ten dlouho věrně plnili. I ve vesničce naší vyřádal si mor velké obětí. Po válce sedmileté zlý host ten pase byl v krajině naší se zástupem jiných nemocí nakažlivých. Roku 1758 pochováno při kostele Hronovském 246 osob.

Hronova jich bylo 51, ostatní z okolních vesnic. V hronovském statku č. 7 vymřela celá rodina. Václav Šmidra 7. února 1759, manželka Dorota za dcera Rosina 13. února, Eva 3. března. Statek ten vzal pak Václav Jiráček, pracující M. a. j.

Polatcron vesnice naše patřila ke Hronovu a dosud patří. Hronov založil ve druhé polovici 13. století náchodský kníže Hron. Tvrz hronovská byla založena v prvé polovici 13. století. Častými přestavbami poslední v 18. století zmizela úplně svoji podobu. Bývala zaštítkou proti nepřátelským útokům, byla obehnána palisádami, hlubokým příkopem, přes který se opouštěl zvedací most. Když zase ohně z Dobrošova a z Turova přestávala bližící se nebezpečí, napuštěn byl vodou příkop a činily se v spěchu přípravy k obraně. Do tvrze ukrývali se cennosti i hodí ochranu potřebnější i bojovníci-hajitelé. Dnes bývalá tvrz ještě stojí. Činí ozdobu opuštěného vesnického statku, který, ač pietně pochovávám, přece pustne. Po příkopu ani památky. Bývalá tvrz - znamení hrdé - vypadá dnes náladu žalostivou. Hájila jsem, hájila vsadivši přes cizími vpady, až zchoulostivou přece podlehla. Mocné pole průmyslového podniku vzepjalo se kolem ní hrozíce každým okamžikem ji zničiti. Zmizely prostory pole a luk kolem ní a ji otázkou času pouze, kdy zmizí i stará tvrz. Nic platný příkop a palisády - na takový útok stará tvrz nepočítala a nepřipravovala se. Nepočítal ani okolní horský lid. Vždyť se jednou za postavě hrál pirátům příboje?

Jenský pod Hronovicí vládnul ve 13. století v krajině naší. Ve znaku měl orlice r. j. dva černé supovité obrácený. Již ve 12. století je znám. Bratři Načerad a Emil Světelský jsou jeho zakladatelé. Panovnickému rodu Přemyslovců se rodají přátelé nižší a věrnější. O Emilu Světelském píše již kronikář Dalimil, že s Přemyslem Otakarem I. sobě již vyjmenství v Němcích. Když Otakar I. nastoupil na trůn, píše „Otakar, český král v Praze korunu přije, pak leže se Emilem na Křivoklátě a kyje." Potomci Emilovi pak na Světlé (Lichtenburce) v Čáslavsku sídlili a městečko Ronov tam založili. Z Hronovic připomíná se r. 1209 Hyron, r. 1241 Načerad a Hron bratři, synové Bakoslava a vnukové Načeráka. O Hronovi píše Dalimil, že se Emilem z Lichtenburka a Hroznou z Lemberka poslán byl r. 1247 k volbě císaře německého a dodává: „Hron byl nejmocnějším nazván, proto jemu černý lev na platném štítě příštím králem dán." Tento Hron, jenž pozdeji z

Náchodská se nazývá, položil při stavající kraji městečko Zbonov. Jako stálo na pravém břehu řeky Metuje, městečko položil na levém břehu řeky. Naměstí vyměřeno právě naproti kraji. Nejdříve byly všechny příbytky jen na náměstí ve čtyřech řadách, takže celé městečko 16-20 příbytků tvořilo. Kostel a fara tu byly velmi záhy, aby v nich správa byla duchovní správou městečka i okolních vesnic.

Zbor kolem byl barinatý, osadníci odpomáhali k tomu pakládáním rybníků, kterých se tu v 15. století často jmenuje i mezi v Zbonově ale i v okolních obcích, jmenovitě ve Zbečníku, ve Velkém Poříčí, u Žďárek, na Brnění Malé Černuti, Hlavňově a jinde.

Zbonovici pozvětšili se ve 14. století na pány z Lichtenburka, z Ronova, z Dubé z Hostky, z Náchoda, z Lipí z Libčevse a jiné. Dcery jejich bývali nejvyššími úředníky zemskými. Co pan Zbonovi, byl pan Jindřich z Lipé nejvyšším číšníkem a podkomím. Za krále Václava II. byl nějaký čas místodržitelem v Polsku. Za krále Jana Lucemburského vznášovalo takovou lásku a věrnost mezi králem a Zbonovici jako za Přemyslovců. Jindřich z Lipé byl párcem ovdovělé královny Kunhuty.

Když královna věrná města svá zeti svému darovala bez svolení královského, byl Jindřich z Lipé zajat. Jako jediný muž celý rod Zbonovicův povstal proti králi a byla vedena kulič domácí válka.

Kdy a kým byl kostel Všech Svatých v Zbonově založen, není známo. Snad za posledních Přemyslovců nebo krále Jana Lucemburského se tak stalo. Kolem let 1310–1316. Kněžiště kostela bylo kamenné a zdá se gotického slohu; stojí dosud v původním stavu. Klenba jeho je z malých neotesaných obláčků vyvedena. Loď kostela vzala nějaký výhon zkázou, takže nelze říci, byla-li dřevěná nebo zděná. Zvonice byla původně dřevěná.

Za Karla IV. zřízena byla fara (plebanie) patřila k děkanství v Dobrušce a arcidiakonátu v Zbraslavi. Patřily k ní tyto osady jako dnes: Zbonov, Velké Poříčí, Hlavňov, Zbečník, Dřevíč, Vysoká Lhotka, Rokytník a Žlíbek. Jen Žďárky a Malá Čermná patřily ke kostelu a faře v Nové České Čermné v hradeckém Hradeckém. I osada „Kozinka", nyní neliší, patřila k zbonovské faře. Toto platila 6 grošů obecního (daně) arcibiskupovi. K vsi své dostal farář les a pohonství nad farou dnes „fara" zvané. Pověst vypravuje, že je ona psaný pro špatné duše svými kostelu darovaly. Z knihy konfirmačních, které založil slavný Arnošt z Pardubic, dovídáme se jména farářů zbonovských. R. 1359 dosadil sem pan Ješka z Náchoda faráře Mařka z Dymokur, kterýž dosavadního

farář Albrecht odstoupil. R. 1377 po smrti kněze Jakuba uvolněno volná fara zbonovská Mřekovi, knězi z Jeře. Poslední zmínka v knihách konfirmačních o farářích zbonovských je dne 3. března 1411, kdy pan Jetřich z Janovic jinak z Náchoda, vsadil na faru Mikeš ovšem kněze Petra z Dobrušky.

Když pan Jetřich z Náchoda 25. srpna 1412 bezdětný zemřel, připadlo zboží Náchodské králi Václavu IV., jenž je dal v manství Jindřichu z Lažan, nejkrásnějšímu vratislavskému. Tento smířil se se svolením královým po dvou letech s paním Borkem z Kunštátu a Poděbrad za hrad a panství Bechyni. V zápise dne 14. ledna 1415 uvádí se po hradu a městu Náchodu městečko Zbonov, potom vesnice Poříčí, Radešovo, Havlišov, Jeřmanovice, Brné, Vysoká Vysoká, Dobrošov, Žďárky, Jestřice, Lípa, Bražec, Babí, Postorkov, Hlavňov, Hrubejov Kramolna, Bělovec a Peklo.

Jan Boček v letech 1420–1425 často jmenovaný i jeho vnuk jeho potomní slavný český král, sídlili nejvíce na Poděbradech, pan Viktorin na Liticích. Mocní páni, jakými byli páni z Poděbrad, obsadili, aby měli svému jménu a majetku důstojnou válečnou moc, proto dávali některým částí svého jmění obvatelům a válečné zkuše ným mužům v dosživotní nájmy, zmiňující se, aby v potřebě, se zbraní buď sami, nebo s jedním i více zbrojnoši (dle velikosti propůjčeného majetku) k jejich službě dostavili. Této služby panoši nebo manové. Na náchodsku bylo pozdější 15 takových mužů a to v Zbonově, Dolních Rybnících, Žabokrkách, Vysoké Lhotce, Brnění, Babím, Libňatově, Maršově, Studnicích, Brusnici Hlavňově a v Jestřebí, dílčí po jednom, a ve Rtyni dva. „Dolejší a horejší."

Původem krále Zikmunda poslední dny měsíce května 1421 vpadlo kníže a města Slezská s vojskem 20.000 mužů do naší krajiny a v okolí Police, Náchoda Zbonova a Trutnova s nebývalou ukrutností vraždila všechny obyvatele napořád nebo zajmů jim oseknávali ruce nohy a nosy. Jo chtěli vyhubiti a kořenu kacířské plémě. Vzpálivše Police hnali se útokem na horu Ostaš, kam se utekli obyvatelé polic a již za pracnou hlavňovského mlynáře Hlinky (dle pověsti i ho obrátil a upozornil bez pozdržení stáří a pohlaví povražděli ukrutně. Jméno Čechovský naříkal veřejnou hotovost proti nim a brannou hůl sešel se u Náchoda. Jistá to Slezáci zvěděli, zpěvné zemi opustili. Vzdáli toho samého roku otěhli ale opět od Broumova přes Police do země. Čechové z nejbližších krajin vzdálili jim vstříc sborově a k obraně ani zase u Náchoda. Slezané dali se na útěk na

útěk a když se jim postavili obležtí Čechy, že tito se za nimi pustili do náchodského údolí od Hronova k Polici, obrátili se a svedli s nimi dne 19. září boj v údolí při řece Metuji pod Červenicemi. Čechové byli kůstkou přestrou a poražení. Radko ziskal na půlbřehého dne. Slezáci mnoho neztratili. Roku 1427 vpadli Slezané po třetí s velkou silou k Náchodu. Neopatrností vůdce jana Čapka ze Sán stala se dne 13. srpna menalá škoda i hanba Čechům, že protivníci byli lotrským convaním Slezáků, horších je pronásledovali a vesli v zálohu. Slezáci cevali od Náchoda směrem východním asi mnější silnicí ke Slavětínu. Část jich pašla však severně do údolí hronovského k menším vesům Malínu a Velkému Poříčí. Potom se obořili na Čechy ze tří stran i s boku. V nejstarší pozemkové knize města Náchoda, psané v místech za mnější čelnicí náchodskem slují „na bojišti." Hronov a vesnice byly spáleny, kostelík však šťastně přestál. Zanikly tvrze v Rokytníku, ve Zbečníku, na Kvíkově, ve Dřevíči, na Slonově, v Malé Čermné a na Slavětíně. A tu neděli před sv. Václavem v noci dne 26. září 1437 Kolda Náchod ztekl.

V konci 16. století bývaly v hronovském kostele zase služby boží. Za pana Albrechta Václava byl zřízen hronovský oprawen, zvonice vzdělána. Počtnol leto" počet 1610 mocně otevřeni. Na ní byly čtyři zvony do 16. listopadu 1916, když byly rekvirovány. Největší 129 těžký měl nápis „Verbum Domini manet In aeternum". Šest měl nápis: „Tento zvon při kostele hronovském zlitý r. 1574, byl přelit r. 1867 od Karla Vilema Pavla v Hradci Králové". Na druhé straně: „Dum tonitur audite, voco vos ad sacra venite. Vivos voco mortuos plango fulgora frango."

V konci 16. a začátkem 17. století čítalo se v jednotlivých vesnicích:

Poříčí Velké	18 statků,	5 zahrad a 1 chalupa
Žlíčko	3 statky	1 zahradu.
Žabokrky	3 statky	a mlýn pod vsí Dřevíčí,
Dřevíč	9 statků	a 1 chalupu
Rokytník	7 statků	a 1 zahradu.
Zbečníka	13 statků,	při jednom mlýn a jedna zahrada.
Žďárky	8 statků	1 chalupa, při jednom statku byl mlýn;

statek č. 6. koupil l. p. 1601 v celní statek Bohdan Vzorný od urozené paní Ludmily Wilhelminové z Donberavic.

Srbská Vzdová 7 statků 13 zahrad

Na Brnění byl statek svobodný, který r. 1592 koupil Bedřich Benda z Poříčí výměnou (Traimarkem:) za svůj statek od Jobiáše Brněnského, jinak Rendlického.

Za války bříchtilské se zimním králem upadla také urozená paní Salomena Markéta Smiřická, dcerka paní náchodského a sestra pana Albrechta Jana, který dne 16. listopadu 1618 v Praze pověsil. Za Bedřichem Falckým protáhlo něco jeho vojska náchodem do Slezska, polastně Kladska. Pevný tento hrad přistal dlouho v rukou Bedřichových. Za vojskem tím přitáhlo r. 1621 více vojska císařského, aby Kladsko dobyto. Ubylo z Náchoda k Levínu táhnouti, ale že byla hornatá krajina kamsi silně vojskem Bedřichovým obsazena, obešlo císařské vojsko přes Hronov k Polici a Broumovu. Průtahy vojska trvaly do roku 1623. To již Kladsko bylo dobyto. V městě Náchodě i okolí bylo r. 1622 císařského vojska pořád dosti. Občané vojsku na pochodech stravu i noclehy dávali. Musili vojsku vzhověti, jinak brali tito násilím, co se jim líbilo. V Broumově byla posádka a ta se stále střídala. Proto průtahy vojska byly i v letech následujících. Veliké daně byly nařízené a pilně vymáhané. Všelijaké obtěžkání množili povinnosti poddaných k svému prospěchu. Proto r. 1628 podrobili se lidé poddaní na panství opočenském, novoměstském i náchodském, dobrili Nového Města i Náchoda se zmocnili. Z Náchoda, Machova, Srbské a Hronova přišly o tom zprávy do Police, že povstalci stroji se i tam. To se nestalo, neb pražský vůdce císařských dobyl Martin Hurtu přikvapil sobě k vůli krvavě utlumil a lid strašně za to vztrpěl. V ta doba zničeno bylo v divém vřavě i vesnice Malá Srbská. Hlavní viníkové jsou vypátráni, někteří na kole vpleteni, jinými nos a uši uřezány nebo prsty na ráda vpálen. Vedle toho všichni ještě peněžitou pokutou trestáni byli. To ještě k ubytování vojska, k válečným kontribucím a častým výtoukám obcí.

Výše psaným poznámkám doložiti mimo, že Fridrich V. do Náchoda přijel 14. listopadu r. 1620. Náchod byl posádkou jeho opatřen do 28/II. 1621. Ve zprávě z Bouřlivých dob "Mistr Blois jirásek píseň lidí dojemnou scénu, jak zámecký hejtman náchodský úpěnlivě zapřísahal krále, aby nepřichází, poukazuje mu na možnost obrany. Marně však ---
24. června 1621 zmocnil se Kladska jan jiří kníže Krušovský za proti

brandenburského, s pomocí Bethlena Gabora, vládce Sedmihradského.
Proti nim přijel do vojvodiny Albrecht z Valdštejna do Náchoda a 11. července
1621 vzbral 10 praporů pěších i jízdních proti Hradcům. Nepořídil a obrátil se
proto směrem na Polici a touto stranou nepřátele hnal.

Roku p. 1632 poslal hrabě Adam Trčka, císařský generál, na Náchodsko
oddíl jezdců svého pluku, po nichž do míst nejvíce obtěžujících, aby pandury byli
proti loupežným vojákům ochráněni. Strážcové ti nazývání „salva guarda, nebo
krátce „Gvarda". Ve Hronově byli také dva. Obcím je živili a jim platili za
ochranu. Ale ani to nepřospívalo. R. 1646 tábořilo císařské vojsko na Broumovsku,
od listopadu. Tehdá také měli vrbečtí i zbečničtí Gvardu. Při těch tažných pázdech
vojáků, nadělil prý Gvarda vzpolurbečtí, aby raději do lesů utíkali, druhý
zbečnický rose, aby násilníky násilím odstranili. Když tedy časem mnoho pustlo
r. 1647 chtěla jezdců do Slavíkova stříbla za Benešovi a Buličkovi čp. 4 a
6 hrozně pobrala, ku čemu pokřik učinivší sběhali se jezdci z vesnic okolních a
jezdce ona na Střezinu stíhali, kteří dva rozjaře, jednoho zastřelili. Ale i jeden
z pronásledovatelů, Martin Bendů čp. 4 na poli svém od jezdců byl zabit. Vojenská
správa považovala bránění majetku za vzpouru sedláků. Hned přikvapily
obě setniny od Broumova za Srbské, Dřevíč, Zbečníku, Hronově a Zlíčku
hrozily na utíkající lid učinily, příkazky vzklouzaly, hubily a plenily. Stráže
Srbské sám lid k útěku vybídl za je chráně na kni vzprovodil až k lesu
nad Žďárkami. Na to bylo soudní vyšetřování v Náchodě. 24. října vyhlášeno
více svědků. Tak Martin Vavřenu, soused z městečka Hronova čp. 14 svědčil,
že ke loupežím vojenské nic není povědom, že o tom o ničem neví. Podobně
svědčil Jan Bendů také z Hronova čp. 1. Ale jiník Špaček ve Zbečníku
svědčil, že Jan Vávů, jinak Muldánek, ve Zlíčku zvaný pravil, že dostali
dva hrozně za Střezinou a že jim zabili jednoho vojáka a že jsou
tomu čtyři: Muldánek první, jeden mlynářů z Hronova čp. 25 druhý,
Kovařík z Hronova mladší, třetí, a tovaryš Muldánků, kteří na koňských
hřbetech čtvrtý. Rozsudek neznámo.

Roku 1639 zmocnili se Švédové hradce královéhradeckého, obklíčili město Náchod a
drancovali okolí. Brzy po té bouři na lidi vpadl švédský generál „Uttenberg ze Slezska na Broumovsko. Zmocnil se Broumova dne 16 února jej

vydrancoval. Vůdce císařských Montecuculi vzepřel sebrav vojsko, nepřátelé vběhl Spálal,
na Policko. Než mimo nadání přepadem jest u Vrbové Srbské a tak porážejíce
mnoho pobitých asi 200 za pojatců nechtěl se nadto všechna povozníka i
s kanceláří do rukou nepřátel padla. Nezastavil se v útěku svém až v obcích Krá-
lové. Švédové vítězní pokročili sice až k Náchodu, ale vrátili se s kořistí sebra-
nou nejvíce na Broumovsku zase do Slezska. (dle Lusv. arch. nádpod.) K těchto
dob počátku na poli zdejším nalezená koule čtyřlibrová a níž bez střenku.
Nový r. 1648 přinesl i konec válečným útrapám lidu i v krajině naší.

Roku 1610 koupil Jakub Šubíř statek s pustinou v Jeníkovicích se vším
příslušenstvím k němu od bratra Jana Šubíře za 1000 kop m. Adam Šubíř má
býti ve statku dochován, pokrmem a nápojem opatřován.

Za války třicetileté nedobře se obyvatelstvu vedlo, zvláště poddaným, stížným
mnoha robotami. Četná vzbouření jsou toho důkazem hlavně r. 1680. Jaké jsou
případy, že obyvatelé nechtěli do statků, když je vrchnost do nich ustanovila.
Václav Nebyba, sedlák ve Vrbové Srbské, r. 1688 písemně prosí milostivou vrchnost po
druhé a to pro Boha, aby se nad ním slitovala a živnost jeho jiným hospodářem
opatřila – neboť „nemám čím živiti ženu a dítky, ani dobytčátko krmiti a nerad
bych jeden mi hladem pomřeli."

Roku 1651 začalo se znova se systematickým obracením lidu na víru
katolickou v Čechách, zvláště v kraji hradeckém. Za duchovního komisaře
ustanoven probošt ze Staré Boleslavi, Rudolf Roder z Felsenburgu. Roder
procestoval náš krajinu a seznal, že na Náchodsku, hlavně v horách, že potřebí
misií horlivých. Tehdá zavedeny také lístky zpovědní. R. 1654 vykonali
velikonoční zpověď ve farnosti hronovské 454 katolíci a sice z Hronova 83, ze
Dřevíče 70, ze Srbské 130, ze Zlíčka 27 a z Velkého Poříčí 144 – Potštejníka 61
Zbečník 91, Slavíkov 60. Poslední tři počítány jsou k farnosti kostelecké.
Matriky vedly se v Náchodě. Teprve od r. 1751 vedli kaplani náchodští matriky
v Hronově. Narozní úplné, křtěni a smrtní částečně v Hronově, částečně v
Náchodě. Při farnícky kostelních bývaly již ve 14. a 15. století školy. R. 1651 za
rozkvětu jezuitského řádu založena byla v Hronově škola asi přičiněním vrchnosti.
Prvním překlenem či učitelem byl jan Trnčík. Stará škola byla r. 1688 prodána
za 10 kop mís. a v téže roce za 90 kop 39 grošů postavena nová. Škola
tato r. 1868 čp 8 byla sešlá poboureána.

Povinnost manů, příslušné čisté rozsudků, hájitelů hradů Náchodských v čas války nebo provázeti pána na válečných výpravách byla zrušena. Stalo se to proto, když vojsko jinak bylo složeno a vojáci byli za žold najímáni.

Manové stali se svobodníky, kteří poplatky, kteří na propůjčených pozemcích svobodně pracovali. Hrad již za pánů Smiřických povinni byli dodávati na zámek náchodský pro vrchnostenskou domácnost sůl, víno a jiné věci. Také bylo jejich povinností převážeti panské věci „pakýř" ze zámku náchodského do Pražy, později do Vídně, když vrchnost v těch městech sídlila. A zase zpátky na Náchod.

Za takových to cestách za potřebou panskou byla čeledí i koně svobodníků vzdržováno na účet vrchnosti nejen stravou, obrokem, ale i nocležiskem, teplem a světlem. Podobně platila vrchnost mýto a cla. Na takových cestách přišel svobodník Hronovský Moravče o 2 koně a 4 vozy.

Hraběnka Marie Benigna Caretto Caraccioli z Aragonu, pozdější převorkyně ze Loso-Znojemu a Wesfalu zrušila svobodníkům dekretem dánym 1688 dne dovážení soli vína za jiných potřeb, ve sklady roční plat 170 zl., který vrchnosti dříve platili. Hronovský platil ročně 12 zl. osm krejcarů.

Pro dlouhou nevolnost za tuto milost, zavázali se svobodníci, že kněžské čtvrtletí ve chrámu Páně sv. Václava v Náchodě na své útraty chovají za milostivou vrchnost sloužiti zpívanou mší svatou a při ní přítomni budou. Dekret tento choval u sebe svobodník v Dolních Rybnicích. Když velkou část r. 1708 statek mu vyhořel, shořel také tento dekret. Na žádost všech 15 svobodníků r. 1708 potvrdil zase Václav kníže Piccolomini toto ujednání na ten způsob, že kdyby žádali postupní držitelé panství natrvalo dovážení soli vína a j., okamžitě přistoupen těchto 170 zl. platiti a vrchnost bude vše vyměřovati jako dříve.

Stanovení robotních povinností dle bernějšího stavu volili svobodníci dávati plat 170 zl., místo ježdění, což vysoké gubernium zemské potvrdilo.

Přece ale žádali též svobodníci knížnu Kristinu Piccolomini, když převzala správu panství náchodského, za potvrzení této milosti, což jim kněžna dne 2. listopadu 1781 skutečně potvrdila.

Doba od roku 1600 až do roku 1848 byla krutou dobou pro poddaný lid. Musil těžce a dle úmory pracovati na panském, dostal políčka sotva mohla obdělati žena s dětmi, nebyly-li volání také na různé panské práce. Jaký zbýval jim čas při svitu luny, když místo, aby znaveným údům popřáti mohli odpočinku, pracovali aby nezahynuli hladem. Vedle prací polních, co jiných příkoří a ponižujících služeb, musil robotný lid zdokonšeti. Vše, co si zamanula milostivá vrchnost a hlavně všemocný pán direktor s celým štábem svých spolupomocníčků, muselo býti splněno bez výhrady. Chtěl-li se poddaný oženiti nebo vdáti, musel žádati milostivou vrchnost za svolení a musel nevěstu si vy-koupiti – v příznivém případě –. Někde někteří okresové osobovali si i onen pozdě barbarských národů – právo první noci –

Robotník nebyl člověkem, byl jen kusem panského inventáře. – Nesnesitelné dávky a různá jiná břemena vyssávaly nebohý lid. Ve válce třicetileté klesl hluboko život lidu. Střídavá vojska přátelských stran musela krutě přibližeti, jako zvěřina soldateska vojsková, běře jim poslední potravu a v odměnu pak to popaluje krov. –

Byl čas úplného bezpráví a víra divná, že lidé otrpklé celoživotním trýzněním skládáním, se sdružovali v krvavých, úspěšně organisovaných povstáních. Obraz pak trpěli ještě více. Ani víra před krátkým poměrně časem jim násilím do hlavy natlučena, nemohla skrytými jim snad velkolepý pohled mravních sil, když člověk dlouhá a pevně věří. Protože násilím šířená sama, stala se zdrojem násilí za útočištěm tyranů, aby mohli omlouvati před probuzeným svědomím ženoucně své skutky.

V takových dobách lidé utíkali do lesů za skal a žili po způsobu dávných prahlidí. Ve městech bylo mnoho domů opuštěných, na vesnicích zase živnosti polnické neseté za opustlé, důkaz, že opravdu neodbytného nemahání vyžadovaly aby čeledě něco nesly. Některý požádávali za tu část pozemků, aby na svoje nejnutnější potřeby měli. Některý opustili živnosti své navždy. V Hronově ve statku č. 33 r. 1634 usedlý, či jak se tehdy psalo „sběhl" Václav Nováček s rodinou svou, ač statek za 376 kop koupil za 206 kop již zaplaceno měl. Opuštěný statek po dvou letech od vrchnosti vzal Jíra Krejcar za svoji zahradu a 50 kop m. Od statku odprodáno byl kus pustiny, již slove „Skavřinky" a kus políčka za 20 zl.

Za podzim prodán byl celý statek Václava Matoušovi, poně" vedle jiného Krejcar, „zapsowena se nad Pánem Bohem a vrchností svou, z grunta zprý odběhl, neznámo kam."

OBECNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

Ve válce sedmileté byl to zase kraj náš, kde lidé vypili kalichy utrpení do dna. Ve Slezsku Hrbokovu protáhlé pruský král Bedřich 5. a 7. srpna 1758 s vojskem svým od Hradce, s pověstným maršálem Lichtenem, náčelníkem oddílů husarů s umrlčí hlavou na kožichu. Tolik cestou „po hranicích". To byly smutné prostředky vpádu Prakšanů do oblasti naší. Prušáci pobrali vínem na polích i ve stodolách, co se jim zalíbilo. Největší zlo, které páchali, bylo, že mládež, zdravé za statné muže a mladíky násilím odváděli do vojska svých. - Ani neprominuly žádné prosby, žádný nářek postižených. - Ho zkusili ti hodně nešťastní v úplné cizím prostředí, s jakými pocity bylo jim bojovati pod praporcy pruskými o Olice! - Bedřich poražen u Domašova ustupoval před Dauny

Rusové protáhnuvše Slezsku, Polici, ustupovali na Brunov a odtud do Slezska, kterou měl pruský král bitvou u Kolína 1757 pomlčenou pojíti. -

Po bitvě u Chotusic r. 1742, kde rakouské vojsko vyhrávalo, celý tehdáž okem držíno Prušáky v železném objetí - král pruský tvoří si již vlasy s hlavy - ku se stalo něco neočekávaného: maďarské pluky, vidouce celý rozložitý tábor pruský s vínem a bohatou kořistí všeho druhu, vrhli se tam jako šelmy a nákazlivě tam u svých šířeji svou. Po vrátil poražený již pruský král. Shromážděné a neodolatelného lesíkem zbytky vojska svého a sám v čele jich vrhl se do řeže jako bouře, jako blesk. Plnali, bořili, hlava nehlava - Rakušanům císařským nepodařilo se zbrž uherskou nadšení a kázeň a ostatní pluky české nemohly již s úspěchem čeliti nově vzchopivší se armádě pruské. A za nedlouho bylo vojsko vévody Karla Lotrinského na zmateném, divokém ústupu, který se stupňoval až v útěk. Slezsko, naše krásné Slezsko a milý sporný kraj Kladský - část našich bohatých Čech, byly touto bitvou ztraceny popravě, a ač se tehdy ještě dosáhlo v jejich znovuzískání - byly ztracené navždy pro nás krásné tyto kraje. -

A zase, zase maďaři jako na Bílé hoře, tak i tu se proviněli a my to zase odnesli.

Třináctiletý odpor a krvavé války, ale jejich konečný výsledek celkem nic nezměnil.

Po bitvě u Chotusic 17. května vzplanul se v krajině u Dušníku zápas husarů vedených chorvatským hrabětem, plukovníkem Trakyn. Ten vyšel ze zdárného Kladska a chtěl jej v příhodné chvíli dobýt. Ba se mu podařilo. Husaři s pomocí sedláků vyhnali Prusy od Náchoda až ke Dvoru, ba, některé oddíly dostaly se již až k východní pevnosti Kladské.

Prusové byli bezradní. Velitel pevnosti, generál de la Monte Fogué nařídil povolat síly, které měl v okolí pevnosti k dispozici a spravil včas i samého krále. Jiná strana rakouská stála za osnovou chytrou tím, že kdyby hrabě Trakyn žádal, ba prosil, aby velící generál na náchodském zámku dal všeobecný rozkaz k útoku celé armádě na Kladsko - tento nevyhověl, ba, pohlédal to za pošetilost hraběte. Činil by odpovědným za prolitý krev, odvolávaje se, že nemůže bez povolání nejvyšší velení rady z Vídně dáti vojsku, které za řekou Metují tábořilo - rozkaz k útoku. Zapomněl, že využití okamžiku nepřítele - je povinen každý vojevůdce, aby boj k vítěznému konci přivedl. Až odjedou pro a z Vídně rozkaz mařící útok. Prusové však přicházeli, útočili sami a tak se stalo, že vojenský kurýr z Vídně, který měl rozkaz, aby se neprodleně využilo nabytého úspěchu k spuštění všeobecného útoku na Kladsko - potkal se již s ustupující armádou útěkem v zápravě. - Obyvatelstvo v Kladsku, které císařskému pomáhalo, Prusové kruté pobrestali. Guvernér Kladský, již jmenovaný generál de la Monte Fogué, osvědčil se jako krvavý tyran, který dal mnoho lidí pobíčkati a zvěsiti.

Část husarů dostala se však za zády Prusů a jala se obozům pruským mezi Brunovem za Náchodem překážeti. Dne 26. května položil se jich nějaký počet u Broumova, kde v záloze dočkal se vozů pruských doprovázených 24 vojáky. Ihned udeřili na ně v hulevách u horejšího mostu - u mlýna - porazili je a zjímali a vozy dovezli do Dušníku, to bylo ještě před všeobecným pruským útokem na Náchod. -

Dne 27. května hnáno bylo přes Polici asi 350 polských volů, 15 vojáků šlo jako ochrana. U mostu došlo ke půtce zase. Horáci za lomoru boje dali se s ob, bystrem přes Peršovinu za dalekou dobrých pánku náchodského.

V Dušníkách toho dne, které Rusové přepadli, přeseli potoké skrze mnoho sousedů tamějších, kteří byli proň císařským nápomocni. -

11. června 1742 učinila smírné Berlíně mír ve Vratislavi, kterým Rusům postoupila větší část Slezska za hrabství Kladské. - Když vzpomínalo vojsko její Bavory a Francouze z Čech, dala se 12. května 1743 korunovati za českou královnu. Král Pruský pozoruje to a boje se o svoji kořist, vtrhl r. 1744 opět do Čech. - Sám se 60.000 mužů přetrovčil hranice u Las, jeho maršál Schwerin, přetrovčil 120.000, hranice, protáhl Broumovem, Policí, Broumovem za Náchodem, všude vzmáhaje vzpoury. Když Karel Lotrinský byl 3. června u Hohenfriedberku 1745 opět poražen, vtrhli Rusové opět do krajiny naší. Hradecký kostel utrpěl zemětřesením škody 465 zl, protože Rusové našli pokropené zlaté monstrance za kořistí. Rakouští husaři za zády Prusů zase jim kazili zásobování.

25. srpna 1745 přepadli v lukách za Hronovem velký pruský oboz. Ani 80 vozů Rusům zabrali 9 Prusů padlo, ostatní utekli.

Ještě jiný oboz jel z Broumova dne 31 srpna. Aby se ozbrojili zálohám před Hronovem, vzali Rusové cestu od Police přes Bezděkov, Machov, Jeníkovice a Žďárky (dnešním v Záhoří :) ale bedlivý husaři, kdyžto na hoře, což dole u Poříčí na ně vyrazili, velkou porážku jim způsobili. Rusové se dali na útěk a celá doprava asi 200 vozů dostala se do rukou vítězů. Mnoho vozů náleželo šumpanu slezským s posledním zbožím, které chtěli prodati o pruském ležení. Husaři nemohouce to vše sami pobrati, dopřáli podílu obyvatelům okolních vesnic, kteří kolo hojně užili. Někteří sousedé naši a Machovští celé přípřeže a vozy si do statků odvezli. Husaři a pandury pověstného baronа Trenka naložili Rusům velký strach.

Když zase pruský král sbíral svá vojska ve Slezsku, sešlo se vojsko císařské u Hradce Králové a jednotlivé oddíly střežily hranice. Policko a Broumovsko obsadil generál Laudon, který se svým štábem bydlel v polickém klášteře. Na Pasekách (mezi Žlutkovem") svedl s Rusy boje o průchod „Polickými Stěnami," v nichž se Rusové dopustili té hanby, že kmoti při útoku před sebou lid sehnaný z vesnic z okolí Broumovského - tedy Němce - obého pohlaví, aby jim cestu před Laudonovým vojskem kovrol. - Strašný krvavé války byly, v nichž také strašně ochuzena byla naše vlast. Nastaly tiché doby míru, ale lid úpěl v nevolnické otěži. Však přece schylovalo se již k ráno červánky, doby nové nepozorně prohlédkovaly mocným temnem.

Nastaly Velké revoluce francouzské obrátila Evropou, i u nás počínalo svítati. Byly to doby zápasů s mocí vrchnostenskou, ale v obecních počali opustati nesvé rozumění a nebojácně. Ze čerpali poučení ze slavné doby naší minulosti i ze strašlivého úpadku. Poněvadž lid se hlásiti, aby se vzchopil, aby vypěstoval v sobě základy mravních sil. Byli to naši čeští písmáci pozdější „frajmaurí" - po revoluci francouzské - zvaní. - K nim přidali se důstojné i vlastenecké kněží - třeba i z řádu pověstného „Tovaryšstva Ježíšova". - Svítalo nad vlastí naší. -

Rok 1771 i leden 1771 okolo se sčítání lidu za číslování domů. Je pravo čítal 49 domovních čísel, kolik měla naše vesnice v tu dobu, nevíme. Roku 1794 mělo však 45 čísel a 344 obyvatelů, Jeníkovice 10 čísel a 57 obyvatelů, Žlíčko 15 čísel a 130 obyvatelů. Roku 1880 měla Trestka 87 čísel a 534 obyvatel, Jeníkovice 7 čísel a 38 obyvatelů. Žlíčko 35 čísel a 199 obyvatelů. -

V velikonocích r. 1771 byla takové zima, že ptáci zmrzlí padali s povětří a ještě dva týdny po velikonocích byla zima. Žito bylo za 12 zl., ječmen za 10 zl. oves za 6 zl.

Robotní povinnosti občanů Vysokorozhledských v roce 1773 byly následující:

Jeníkáci:

Dowid Bernard z č.7. platil kontribuce 2 zl 18 krejc. 3 dny s jedním koněm a 1 den pěší robotu měl.
Matěj Brož z čís. 11. platil kontr. 2 zl. 51 krejc. 3 dny robotoval s koněm a 1 den pěší robotu měl.
Karel Šťýla z čís. 30. " " 2 zl 51 krejc. 3 " " " a 1 den " " "
Josef Jirman z čís. 23 platil a robotoval jako Šťýla Karel z č. 30.
Martin Jeřábek z čís. 32. platil kontr. 3 zl. 15 krejc. tři dny s jedním robotoval s koněm a 2 dny měl pěší robotu
Martinec Josef z čís. 10 " " 19 " - měl tři dny spřežní roboty a 1 den pěší robotu.
Martinec Johan č 13. platil 2 zl. 6 krejc. měl 3 dny spřežní roboty a 1 den pěší.

Hlaholupníci:

Šťýla Josef č. 4. platil 2 zl. 45 krejc. a robotoval 1 den v jedné po celý rok.
Venel Jakub č 6. " " 2 " 45 "
Josef Brož " " 2 " 45 "
Venel Petr č. 34. " " 2 " 45 "
Venel Kolínka č. 9. " " 2 " 45 "
Josef Řepelka č. 19. " " 2 " 45 "
Matěj Lazar č. 20. " " 2 " 45
Mikoláš Jiří č. 8. neplatil nic a robotoval 26 dnů celoročně.
Jakub Martin č. 29. tito neplatili a robotovali 26 dní
Johan Havel č. 28. celoročně všichni.
Jiří Němec č. 22.
Venel Kaniera č 5.
Jiří Jirman č 35.

Listina, robotních povinností pozměněných, ale kterého v tj obci (Broské Vysoké a Jeníkovic) závisí „znamenání robotní povinnosti, každého týdne skutečné" nám vyplývání k Spatření jsou."

Listina ta nachází se v majetku p. Josefa Lokvence, Radovského č. 71, který Zpečetil ji po svém předku.

Roku 1790 měl sedlák Jirman Josef z č. 23. spor s náchodským direktorem, který již dávno měl na něho „o vrchu." Jirman, sirotek, poslouží sedlák dvorských tvářil, neměl čí pro strach nečiní. Jel jednou s nákladem mouky zpátečním tlakotným úvozem, ve kterém potkal panský kočár s direktorem, nuž byl nákl. a s těžkým nákladem mouky špatně se vyhýbalo. „Uhni se chlapče!" křičel panský kočí na pozdržení svého pána, počal hned šlehati Jirmana. Statný horkokrevný sedlák se rozlítil, uhnul se mírně, popadl bičku za oj, přeřízl ji kosou ke stráni, přetáhl zběsilého direktora i s kočím bičem, pohodlně odjel. Nebezpečí si ho pronásledovati.

Z nároků, bylo vyšetřování. Do Náchoda musel několikráte. Měl tam nějakého známého úředníka, se kterým chodil do školy. Ten jako jednou přišel za bylinami v kanceláři, se ho tázal: „poslechni, copak ji to pase vyvádět? ale jinman že nic, že o něm neví, to že musí být milka nějaká. Myslil si on u sebe, čerta, třebas je to komorád přece raději budu mlčet. Ale on zase: poslechni, předemnou to nemusíš tajiti, měls mu jich dáti více, aby sám neodešel. - to měl jinman štěstí. Popis jeho osoby se shodoval, ale jaké jiné mlýnu, měl vlasy silně zamodřené a tak měl v popise uvedeno „vlasy bílé" - ač při výslechu měl vlasy černé jako uhel. Byl několikráte u soudu, ale dobře to dopadlo. Všeobecná úlitkou ho osvobodil od všelikých mu připravovaných trestů.

Původně byl svobodnický statek ve Vzpolí Srbské, nemůže být přesně zjištěno. Vedlo se k účinnému povolání více míst, však dokladový chybí. Mezi jinými vedlo se, že svobodnický statek byl v Semákovicích a to ten, který r. 1610 Jakub Šubíř od bratra Jana Šubíře i s pustinou za 1000 kop koupil. Pozdější číslo v čp. 12. Pohoří nám měl asi 120 korců polí, spíše o něco více, neb dříve se tak přesně nemělo. Z potoka s hojným vyhlášením nic nálezů. Pozdější se od mateřského statku odčlenilo čp. 46. a 47. To Matěji Šubírovi vzal se statku syn Jan s manželkou Kateřinou, ten koupil též rybníky „Jarovské" v polích pořičských, kterých bylo již zrohu psáno. Roku 1524 koupil na předměstí v Náchodě dům a r. 1526 uzavřel smlouvu s purkmistrem města Náchoda o cestu a louky k Běloze vedoucí. R. 1529 zemřel. Šubírové sedělí ve Srbské ještě v 17. věku. Měli jednou rozepři o potok rybníky a v té při Matěj Bouda z Vzpolí Srbské, starý 141 polák, svědčil, že ten potok pod Srbskou patří Šubířovi volnou rukou. Rod Šubířů stopuje se pozdější na Moravě ve stavu panském, Kde vládl statkem Jaroměřickým u Olomouce. Jak r. 1660 František Zdeněk Šubíř z Chobině, nejvyšší soudí manský na Moravě a r. 1740 Antonín Šubíř, svobodný pán z Chobině, /Zvl. 335/ V Náchodě dlouho žili Šubírové měšťané. V našem šase ve Žďáře na Policku v čp. 21 žije též Šubíru rod. - Šubíř Vojtěch. -

Potvrzení dole „svědectví" stojí mezi čp. 16. V čele mezi dvěmi okny jsou vyobrazeny čtyři, a nápisem nad jedné mezi prvním a druhým oknem a levo: Propitius Christus non desperavit Deus sed pro nobis omnibus tradidit. /: Kristus vlastního syna neušetřil Bůh, ale za všechny jej obětoval. :/ Mezi druhým a třetím oknem je v kamenu vytesáno umučení Páně. Za třetím oknem stojí: „Haec milaxt presens decoravit fundamentum et constructum et opera et impensis nobilis dom Johannes Kostelecky ze Hradova a v Náchodě. V městě tom žili dva šlechtičtí měšťané stejného jména, asi otec se synem. Starší žil v prvních letech 17 století. Mlýn zadržel Jan Kostelecký r. 1613. Když paní Magdalena Třeckova z Lobkovic Náchod koupila, pana Kosteleckého z panství vypovědělo. Jan Kostelecký ze Hradova, někdy vůdce zbouřilců náchodských proti Turkům, r. 1594, před soudem r. 1624 vině Jindřicha Kutaše mladšího ze Zubří, regenta panství Třeckovských, že mnoho obilí z dvorů panství náchodského zamlel, aby se arcivévodovi Karlu Rakouskému zdálo býti dražší. Jan je proto nekoupil /Zvl. 164/ To přičemu vypovědi. Ale nedošlo na to. Mladší Kostelecký žil ještě r. 1654 a byl úředníkem Piccolominským. Ke mlýnu patřilo též louka za potokem na zboží kláštera polického. O zvláštním jejím nabytí vypravuje se následující pověst: Jednou sešlo se k strašné bouři. Představený kláštera Polického stavě se ve mlýně. Rozpoutala se opravdu bouře v plné své zběsilosti. Proudy vod lily se z chmurných oblaků, potok se v malé chvíli rozvodnil, tak, že lávku odnesl. Řeholníka ale musel v určitý čas být doma. Rozvodněný potok mu v tom zbraňoval. Jeden, když se bouře přehnala, tak mlynář dobrý plavec, vzal představeného kláštera na záda a přes potok ho přenesl. Za tu službu dostal od kláštera louku.

Obec Vzpolí Srbská se Zličkem a Semákovicemi i Zdravcy, byla nejprve přiškolena ke Žďárkám, kde dne 19. října 1792 ustanoven učitelem Matěj Hroudo z Hebtína Žďárecký, Josef Lokvenc byl přítelem školy i stavěl se o nagmutí místnosti i o potřebný nábytek. Ale vyskytli se zase odpůrcové, kteří prováděli, že nemůžeme na úřadech. Všechnosten. obtíž úřad ale to nařídil, tak se rozhodlo, že 30. listopadu byl nábytek úředníkem shlédnut a k zaplacení použitelný. První sobotales jelacan 11. prosince 1792. Nepřátelé zahájena 1792 zase proti škole mluvili, ale učitel se rychlých důrazně jich o jiném poučili, takže umlkli. Dne 10. ledna 1793 žádala obec Vzpolí Srbská za Zlíčko pana faráře Baranovského, aby se vyučovalo po starém způsobu. To dovoleno nebylo, ale nařízeno, aby učitel půl dne na Žďárkách a půl dne ve Srbské učil za mzdou nábytku od Srbeckých. Dle vysokého nařízení začal učiti 1-7 dne měsíce března, t.r. mládež od 12 do 16 rolí, času nedělního také zvanou opakovací hodinu. Jeho dne upokojeno i obce Zlíčko. Neposílali dotud po tři měsíce dítek do školy a nepřetrhli školné. Učitel oznámil to úřadům. Nechodský vrchní, Holman pobrozil trestem zlíčskému rychtáři, původci všeho, že kneci chodily dítky do školy a poplatili. Již tehdáž jednalo o stavbu školy. Kde se v té době učilo, nelze přesně zjistiti. V době stavby nové školy 1872 učilo se ve světničce pop. č. 30. - Dne v roce 1793 bylo vážné jednání o stavbu školy v plném proudu. 29. října t.r. přijel p. kontribuční na komisi, kde by škola stavěti se měla. Uznal Zlíčko, nejvíce obec za nejpříhodnější, ale že v obci málo místa našel, stálo se všeho. Zde si ho nejpříhodnější představovat, těžko my asi pochopíme. Ve škole ten den byl přítomen vyučování i sám mládež zkoušel. Od 20. března r. 1795 přestal učitel Kocáb v Srbské učiti, protože mu rodičové dítek přestali po jednom krejcaru z dítěte k sobotalesu přispívati. Domnívali se totiž, že zbytečno.

Anno domini MDCXIII."

zení ze Žďárek jest jeho povinností. V neděli 31. července 1796 obořil se nad krajinou naší strašná bouře za krupobití, která kromě škod na stavením a plodinách veškerou úrodu polní úplně zničila. Tím ochuzení Žďárští Srbečtí i Zličtí učitelé, obzv zase do Srbské školy chodívali, poněvadž nemohou sčtem potřebného teplého šatu opatřiti. Slíbili mu dáti vozti oves krejcar z dítěte ke školnému. Žebrovali sice prosili, obzv jim díl školného splnil. Škola se tak 2. září t. r. Roku 1797 dne 11. měsíce června vzpovědíl Václav Burdych školu. Chtěl totiž zůstávati ve svém příbytku, který obec pokud měl od otce svého koupený. Obec Žďárecká najala tedy světničku v čís. 8., poněvadž většího bytu ve vsi nebylo. Učitel Kocáb vzpovědíl 15mého měsíce června 1798 školní služebnost 22. září usazen nový učitel Jan Šibras. V noci dne 20. října vlez nějaký zlosyn do nejaté školní světnice za novou komna, které učitel na svůj náklad postaviti dal, rozbil okna za oknem vytlukal, školu tak zbořil, že v ní několiko dní vyučováno býti nemohlo. Jan Šibras postoupil školu 11. září 1809 učiteli Šebestiánu Braunovi, smlouvou neznámo za jakých podmínek. Však obec Žďárecká nedlehčáno, aby vystavěla školu. Protože na Žďárský pozdě stavěti nechtěla, vystavěli si srbečtí školu v čís. p. 33, za rychtáře Josefa Seidla, jenž sám místo pro školu daroval. Od roku 1810 až do roku 1821 byly Žďárky pořízkovy k Vysoké Srbské, až pak tam ve Žďárkách též sami školu vystavěli za samostatný poručitel tam byl dosazen. Dne 25. srpna 1821 zemřel učitel Šebestián Beran a 3. září ustanoven zatímně učitel Jan Knahl, syn hronovského učitele a již 22. září byl potvrzen. Po smrti otce svého ustanoven učitelem v Hronově. V Srbské 3. dubna 1823 jmenován zatímně Jan Nejedlý a 17. července učitel Antonín Beck. Po jeho smrti ustanoven učitel František Zelinka r. 1845. Za něho opravena a zvětšena škola nákladem 422 zl kon. m. Za nových zákonů školních dán učitel Zelinka na odpočinek a r. 1871 dne 20. října zvolen a potvrzen učitel p. Josef Hanuš, rodilý z Hronu Rozkochové učitelem a správcem školy srbecké. Když pak 30. listopadu se z Machova přistěhoval, počal společně se sousedy starati se o novou školu. Již 31. května 1872 prohlédla komise školu a uznala, že nová postavena býti musí. Nákladem 6957 zl. s podporou 5. 689 zl. 41 kraj. zastavena byla, pěkná dvoutřídní škola s bytu pro oba učitele, neboť r. 1874 škola se dvoutřídní rozšířena a správce školy třídním učitelem jmenován. Prvním třídním učitelem byl p. Josef Hanuš. Tento v zápise školní kroniky píše: Vzal jsem tedy prvním učitelem v této nové budově školní, avšak nebudu role nadšený, nebo buď přezaznám, nebo spatří se odkud vyšetřující a tobě, muž milý nástupci místo učitelův, str. 28. Tam podepsán též J. K. Zbraše c. k. inspektor. Zapomněl milý pan Hanuš ale na třetí možnost, která by mohla potkati, že totiž ze Srbecké školy byl dán do penze, kterou okolnost léta trávil v Hronově za rozloučení. Odešel na odpočinek r. 1904.

Potom byl třídním učitel Václav Chmelař a třídním učitelem Karel Jiráska. Působil společně 16 roků. Učitele Jiráska pisatel vděčně vzpomíná jako pěkný způsob jeho vyučování. Působil též k tomu, aby navštěvoval školu v Hronově.

Střetnuty se bouřlivé doby válečných let, kdy nejistota života za majetku byla údělem. V letech klidu usilovný lid sbíral se formoval svoji duševní úroveň, aby jen za jen na podkladě rozšíření setřesti mohl ještě zlo archaistického poddanství. To se poznalo při krvavých selských bouřích. Bál se páni více uvědomělých a výčetných vůlí než houfu zabrojeného lidu. Vždyť síla na takové stačí hrubá zbrojná moc, ale s dlouhými obuzími, poroste-li jejich okruh ze hnoje těžký za marný boj.

Krajině naší byl takovým vůdcem povstalců Karel Postel, narozený roku 1754 v Bělém u Machova. Byl rozumný, obzvlášť člověk za rázný muž. Po nezdařeném povstání musel prchnouti za hranice, ale později se mohl vrátiti. Umřel r. 1813, to v ten rok, kdy na pláních u Lipska dohořívala sláva vítězných orlů francouzských. Povstání r. 1775 bylo r. 1925 po 150 letech vzpomenuto lidovou slavností v Bělém. Šlam, na hraničích země, v malebném zákoutí horského klínu vzpomínal svobodný obraz lidí dávného nevolnictví svých předků. Jen rozumným pěstováním kultury ducha, úměrně s kulturou srdce nesrohou se nikdy více časy podobné vrátiti zpět.

„Veselá to slavnost byla v klínu těchto smrkových hor, bohužel však nezasnila ten náš drahý český Bor. -

„Než Slované" hvězda hudba - jak modlitba se nesla vážná,
vzhůru ve skaliska prázdná - by zmrtvýchvstání jeho svědkové.
A zesnulých velikán - ku smutné hlavou vzýval:
„já padnul drahé také k Vám - za vámi vesel bývat.
Dnes, v mém nitru bolný sen - v mém srdci velká bolest vzplál,
já vzpomínám na hrozný čin - co vlásenec mi hrdlo Germánie."

Mnohá lidí chápal jeho vzdělání. Přišlo se doslechnout vesele učitelstvo i přátelů čtenářů, kteří říkali „frajmaurů". I Srbská měla tenkráte hnízdo „frajmaurů". Soused Jiřa - jemuž říkali přezdívali „Kulcům" - tenkráte sázeli u nás brambory „Růžové", patřící od státních ústavů a ty rostly hodně velké. Soused Jiřa, kopaje je měl radost z nich a vykřikoval radostně, zvlášť vzrostlé hlízy ukazuje: „Vidíte, to je kulcům!" a to mu přišlo — za Švejdara r. č. 63 byli takovými „frajmaury". Byli čtitelé našeho kalendáře a odebírali jeho „Slovana" a pak „Národní Noviny" se „Šotkem". Když byl „Slovan" zastaven a kalendář znamenitého jeho činil, měli se vážnosti jeho novin a pečlivě je uschovali. U Švejdarů bývaly besedy, tam kolem třetí třetí se někteří ti méně ostýchaví sešli a bylo hlučně pokračováno okolko do noci. Švejdar dobře uměl jednati s různými,

kterým dovedl věc patřičně říci tváří v tvář nebo i napsati. Stůjž zde na ukázku jeho list Brunnovskému bejtmanskému prowý:

Slavné c.k. okresní bejtmanství v Brunnově!

„Již po delší čas otěží se mnohé věcí opačně, na které se přece jen lepší oboáti slyší a venkovský lid velmi na to žehrá, ba, konečně jest tak nespokojen, že již pana Podkrajského, proto přestávají docela důvěřovati a jest se co obávati, by věc nepříšlo veřejně do novin. 1.) Stává se, že lidé nemohou očekati vyřízení svých záležitostí, kteří bývají přece jen dosti důtklivé. 2.) Lidé bývají na to mrzutý, že jest špatný pravopis ve spisech, neboť páni Diurnisté, pacholci si hledějí něga" kdyžto sprostého psaníčka, než pravopisu potřebného. 3.) Že bývají spisy elaborované ohněm porodějším a když vzjedou, jsou úředníci poslové za to, který sotva věděl, kde tak obsáhlý spis ležeti zůstal, leč v kanceláři. 4.) Úřední posloví svého stranníčka, kdyžto platu mají bejti s tím spokojeni, konati cestu do Brunnova a tam sedětí v úřadě a čekati od hodiny jitra často do odpoledne, než se pánu Diurnistovi vzdáš, aby posla odbyl. Za tou příčinou má tuto výhodu, kteroužto nikdy míti nemusel, má-li se v určitý den posel dostaviti, má bejti také alespoň v hodině odbyt a ku přístupu výhody přijetí. 5.) Všechna představenstva obcí stěžují si, že se o jejich potřeby málo dbá se strany úřadu. 6.) Představenstva z úřední posloví žádají za to, by zůstal den nedělní a svátečný posvěcen a všekeré úřadování bylo ve všední den. 7.) Úřední posloví žádají sobě, by se nahlíželo, aby byli lépe vnímáni, kteří mají přece za své stát, a ne jen proto, aby si od nich páni Diurnisté peníze oblužili a neplotili zpět."

Jak pan Švejdar u c.k. bejtmanství dopadl, neznámo.

Světlo poznání se pomalu porozlévalo dále. O kterých se jim tak povídalo, že jsou frajmauři, ale Šubrt Cantalon byl jim jistě – bylo veřejné mínění. Bylo potvrzováno tím, že pořád něco stavěl. Každý rok, byť to i prasečí chlívek měl býti, to bylo jedno nehlasitelné znamení jisté příslušnosti k frajmaurům. Museli to býti lidé exsistenčně nezávislí, neboť hlásiti se k nowým, třebas dobrým směrům proti vůli davu a nadřízených úřadů znamenalo ztrátu a znamená i dnes odvahu a obět. Také scházívali se na „Kukátku" v vzpěžním čp. 21. „Kukátě" znamená kopec. Šubrt Cantalon vystavěl čp. 73, č. 40 znova přestavěl i včp. 66. bydlel a teskě tam něco stavěl. Měl mnoho se stavbou dosti; jim pro vápno se zjezdívalo kamenáře do Dušníku.

Obecní úřadové naší vesnice v roku 1965 jmenovali se následovně:

Včp. 1. Lokvenc, 2. Klepetík, 3. Burš, 4. Martinec,
5. Šulitka, 23. Jirman, 39. Mašina, 56. Mosnar,
6. Vlček, 24. Lokvenc, 40. Kubeček, 57. Běhůnek,
7. Šaubita, 25. Svoboda, 41. Beneš, 58. Vothejn,
8. Svoboda, 26. Martinec, 42. Jirman, 59. Hanuš,
9. Petr, 27. Lokvenc, 43. Martinec Kar., 60. Haber,
10. Martinec, 28. Lenar, 44. Šejdl, 61. Šífa,
11. Martinec, 29. Špaček, 45. Hubka, 62. Hrubý,
12. Hanušová 30. Šífa, 46. Žid, 63. Švejdar,
13. Martinec, 31. Martinec, 47. Šaubita, 64. Šífa,
15. Dostál, 32. Martinec, 48. Lokvenc, 65. Houštěk,
16. Šubrt, 33. Hruška, 49. Otevan, 66. Bartoň,
17. Bitnar, 34. Vít, 50. Martinec, 67. Šíra,
18. Běhůnek, 35. Hubka, 51. Lokvenc, 69. Kubeček,
20. Jirman, 36. Jirman, 52. Vít, 70. Šubrt,
21. Jirman, 37. Šitař, 54. Steiner,
22. Jirman, 38. Běhůnek, 55. Hanych,

Jednákovice:

čp. 1. Němeček,
2. Martinec Fr.,
3. Martinec Fr.,
4. Jirman,
5. Šífa,

Zahořany

čp. 1. Sommer,
2. Sommer Jan,
3. Vavřina,
4. Kulín,
5. Šífa,
6. Masnar,
7. Šífa.

Hostinec v čp. 30. v horách; odstěhovali se do Šťáhlavic u Horažďovic Králové a tam zalo" žili továrnu na cikorku.

Autobusové spojení závodu Kolínská.

Srbecká hospoda bylo dříve v domečku čp. 7. Bylo to formanka, na které od východu k Brunnovu se táhnoucí. O položení hostince vzniklo jeden každý soused. Oni dříve nepovolovali hostince jim tak snadno. Sousedé sebrali se, šli na zámek a tam jim podstrčil do kuchyně pomatý dar a košík mošta. Za jednoho z nich přijel na „vrchově" pan ředitel a ptávčil se, kde je hospoda, nebo voda. V tom spěchu ovšem nebyla a on pověděl: „Tady musí být hospoda! Tady musí být hospoda!", aby měl záminku povolit chystaným sousedům jejich přání. Stalo se. Do náchodu na trhy chodili a jezdili dříve asi 2 Božanova a z okolních vesnic. Byla to oblíbená spojka, Záhoří i „horkou". Tam se obětovalo zase čp. 2. lesta ta upadla v zapo»

OBECNÍ ÚŘAD KVĚTOVÁ

menutí za nepřátelem. Dnes jsou to bídné stezky těžko sjízdné i selskými vozy. Snad v budoucnosti bude projektovaná silnice Machod, Čečelovice, Machov-Bělé-Bozanov. Velmi volečný projekt.

Válečné události dotkly se ještě naší krajiny. Bylo to v roce 1866. V červnu přešlo vesnicí naší menší oddělení rakouských vojáků na Machov ak Nepražím. Šlam bývalkovali. Zatím Prusové vtrhli přes Broumov, ale bleskem šla zpráva na Branku. Všechno obyvatelstvo utíkalo i němci z Broumovska. „Ho, kdož i Němci utíkají, poručil si hospodář z č 23., to musí být zlé. Tak obyvatelé osadních pod Kněžnicí v tom chvatu jsme ani nevzpomněli, že bezpečnější by byl ukrýt na straně k Machovu. Tam cesta nevedla, kdežto skrze údolí od Police k Broumovu procházeli nepřátelští Prusáci. Když oddělení rakouských vojáků zvědělo, že Prusové jsou již v Polici, spěšně ustoupilo. Tak myslel, že zde nečekali ani se připojí i bývalka u Hranic. Ten voják vyprovodil bez Soused, utíkal přes Srbskou. Večer 32. vyšel si nejnovější oblékl občanský šat. Broumov byl již plný vojáků nepřátelských. Svítil Broumovem směrem na Heřmanice a tam dál až k Josefovu a šťastně se dostal ke svým.

U Branic bylo již bojováno. Ve Vrchovně bylo zle. Celá vesnice se vyprázdnila, jen starší mužstvo necháli domek svůj opuštěný. Děcka Vosíka si vlezl do velikého vyčepeného vozu a odtud pozorovat, co se bude dáti. Viděl, jak Rajská jízda jede a hora za v tom proti ní jako blesk se jenou naší koňáci, Moravští hoši. Děcka zatajují dechy; viděl, jak by dvě armády se proti sobě řítily. V tom jako kdyby se zablýskne: třesk za třeskem a vše bylo zahaleno v prachu, ze kterého zněl divoký ryk boje. Ač po chvíli viděl Prusáky utíkati, co jich tam padlo. Však naši zlotní koňáci sice nad jízdou to vyhráli, ale navrch na Branice již stála Rajská pěchota jako zeď. Do kopce se špatně jede v útoku za proti zákopkám naší hoši vedli marný boj. Byli pokoušeni kanonádou kulí. To pařil oběda. Bábka zrase byla schovávána ve světnici pod lavicí. Nad sebou na stěně měla poličku, kde stála nádoba uzavřená s mocným Kule pruská přiletěla prorvala do nádoby a odhodila ji k protější stěně. Zaměchovala za sebou bílou moučnou prouhou, jak se z té díry od kulky vyprala mouka.

Prozřetelný den 3. července bylo skryté hřmění děl jako obloha rozbouřila se bouře. A pamětníci, bylo tam ale. Rajská ale moc tiskl. Jak se rakouští Prusové zdrželi. Co se mohly utopilo v Labi; jízda přeplavala a kteří neuměli plavati, chytali se koním za ohony. Leckdy pak utonuli všichni tři. Některý vojáci, kdož uměl plavati, jiný se ho chytil a strhl jej do hlubiny.

Hlídka pruská se plula hospodáře z č 23., kde je starosta, že musí poslati lidi na „bříznáčky" cestu opravit. Ten řekl jim, že je nahoře. Jeho byl „Klenczy". Hlídka vojska za jdí se schoval "dokončil mi účetník-hospodář vzpravování. „To jí robotovati." Tak přešla tato válečná vichřice pomíčně klidně přes naši ves.

Zase šel život dál. Pozornost všech zaujala stavba železné dráhy Chrochvi „Brou" mov. Ta se počala stavěti 31. července 1873. Chodili se lidé dívati na zajímavou práci vzpěčelování tunelu ve skále pod Petrovicemi. Šlam padlo životů, těch Italiánů — a byli to dělníci k pohledání. S prací se přimotali. Tichá údolí Žabokrské ožilo čilým ruchem stavebním. První vlak po nově plenolované trati jel dne 27. června 1875. Žabokrský, kterým vozidla Srbské, počalo obživati za dopravě mezinárodní obce.

Když se jednoho roku snesla nad „bezvodím" průběž mračen, naplnil se starý rybník peřinými proudy vod, pod jichž tlakem povolil násep, neb od- tokový kanál nemohl tolik vodu pojmouti a tato volila se funkcem dolů do stráně v lese Pazu, podmyla cestu od Srbské k Bezděkovu, místem až do poloviček. O tom nedělený byly části pumpy a starý náhonový žlab, mechem obrostlé vol kamene k nerozeznání — tak zkamenělé. Kolo už, jaké dlouhá léta zde ležely věci by za kterému mlýnu nebo jinému obzoří hledíkem náležely. Pravděpodobně náleželo obzoří to vesničce Malé Srbské. Lidé chodili se dívati na podmyvanou cestu i na věci, které shlédl i W. Wenzelovy Tomek. Cestu spravili za zkamenělé hmy vlkam zaplatili.

Kříž za kapličkou u nás byl vysvěcený dne 8. září 1875. Velikému množství lidu nedostalo se slavnosti. Kaple nová nebyla, dle truhlice měl tam zvonek z č 29. skladiště dříví, uprostřed špalek a v polovině po štípání odevzdal polovinu a šel do- mů k obědu. Kříž snad také nebyl nový. Mnoho roků (osmdesát let) na posvěcení čekal. Asi na poloviční cestě mezi starou kovárnou za čp. 73. stojí kamenný kříž. Nad ním činí bujná lípa a kamenný ovál lidí střežnou. Dříve stál tam kříž dřevěný, červeně natřený s Kristem vyřezaným z plechu; nahoře přes ramena byl plechový kryt. Plech časem se mohl a při pálení větru hořel. Lidé za mou, neb v podvečer kolem nemohli se nivrali. Jsou více, když p. Jaubitz, na jehož pozemku kříž stál, položil před kříž prkno, na kterém ležela jeho první, pomůcka žena. Byl dříve zvyk, že na prkno, na kterém nebožtík ležel, napsalo se datum úmrtí a položilo se ke kříži. Tam bylo také dlouho dlouhou nezetlelo. Když „červený kříž" stoný v sešlý pět skácel, dal na místo jeho p. Jaubitz postaviti nový, kamenný, který dodnes tam stojí. Špatno

přenesli pak ke kříži před vnějším hostincem čp. 33, kde o zahrádce dotlelo. Před čp. 13 stojí také kamenný kříž, ve stínu stavných lip. Při obnově p. 1914, kdy celá usedlost vzhořela, byla tato kříže opálené. ohořádě větve smutně činěly do výše. Mystikl hodiže uschnou. Ne však. Příštím pokem životadárnou živelnou silou mízy, zase se zazelenaly a hájí svůj život dodnes. Když hořelo tu, sem majitele p. Heřmanova Martince, vřelem v obvokem očku a úleku přiskočil před hořící kolny přímo do otvora, aby byl dříve na místě záchrany.

Stará přízemní, obvěnčná stavba statku zhořela. Zmizela okna s dřevěným obložením dveří, i vysoká vyřezávaná komínice. V září letního slunce vyprahlé století trámy rozbouřeného statku byly žíhajícími plameny pozbyly trámy. Na starém místě postaven nový statek v nynější podobě. Jen stoj i chlév, které byly z kamene stavěny, se jen opravily.

Ke „pondělí" vedle místního náhonu bílé čp. 16. stojí kamenná stavba po sběrcku „štokle". V ní v máji po denní práci scházeli se občané k pobožnosti.

U pohraničí u čp. 4. stojí také kamenný kříž.

Blíže pozdní u hřbitova směrem ke Kozínku stálo „karlátko" svatá rodina při práci – Josef s Ježíšem tesaří ve stínu palem. Bylo tam postaveno na památku úmrtí starého p. Martince, který včp. 50. bydlel za na místě tom prochvácen chyselním krve, vypustil ducha. Syn se na podzim r. 1911 postěhoval do čp. 7. Ke „karlátku" zasadil pěknou lípu. Rostla v pěkný strom. asi deset roků po odchodu bývalých obyvatelů vzedlosti věku vzorálie památník. Ten více postaven nebyl. Lípka byla rozrostlá již a lehce sunčka. Lepšího památníku vzmanné vzdálosti věru nelze postaviti. Krásný, živý strom. Slovenská lípa. Vonný její dech hlboč vanul za letních nocí. Však život její byl r. 1921 kosmanou rukou násilně přervou. Ranní slunko 26. července nelaškovalo již se sunicí kosmanů mlasé lípky, ale bolizno mámením, pozdravilo ji zoracením uprostřed rozvíjely kvítí. Sousedé Vlka, který ještě v sobotu večer do pěkné kosmy lípky se zalíbením pohlédl, pamžšlení hlavou zakýval. Lidé, kteří se příští pondělí na sníčný stromek, viděli, že více byl mízním věnčkem vzorovicem, ale ze čísi ruce složené podvěsky přes půli jeho života jejího mírný větník červencové noci milosrdnějším byl než lidé, kteří přivoly ji nepřáli, zkrátil její pozvolné umírání.

Kamenný Zličku kamenný kříž vedle hřbitovního sklepiště stojící, svěcen byl r. 1875 Jsou konávají občané Zličtí v květnu svátostní pobožnosti. Druhý kamenný kříž v dolejší části obce postaven byl na náklad manželů Vítových z čp. na místě kříže shořelého. Jen přemístěn do kotliny při cestě do Žďárek. Při cestě ke Hranovu má Zličko třetí kamenný kříž. Do jeho stromech jsou pěkné, prostlé lipky. Bývalý tam ptáci. Jedna vsechna, jedna vykopali a přinesli do vsnice na návsi jako lipku Svobody. Proto je ve Zličku mohutnější vůči u nás.

Ze pěkné provincie na Kozínku na bývalých drahých dílech kříže byl r. 1902 občan hřbitov. Do té doby obec naše pochovávala do Hranova. Jaké obtíže při 4 km vzdálenosti při cestě ne provnou upravené to byly pochopí každý. Proto mnozí občané starali se o zřízení vlastního obecního hřbitova. Roku 1901 ustavil se výbor pro stavbu hřbitova, ve kterém byli následující občané: Jan Jirman, Martinec Antonín, Jan Hubka syn, Jan Hubka otec, Vojtěch Jirman, Borna Václav, Josef Šubrt, Augustin Fatka, Matěj Lotavec a Josef Martinec (Klenčaj) jako předseda.

Celkový náklad na stavbu obnášel 4.626 30 Korun,

Sečtování bylo provedeno 8. ledna 1902 za starosty Josefa Martince.

Složenka v poměru 102 z 28. července 1901 hlásá, že stavba se neobešla bez nepokojů za „protestů". Stěžovatelé byli Petr Vincenc a František Žid, čímž vznikla škoda 38·50 Kor. Dne 8. ledna téhož roku odečtu byl od celkového vzorku první příjem za nově přijaté hroby Jana Hubky čp. 45, Antonína Hubky čp. 11, Jana Hubky čp. 12. Antonína Martince čp. 26, za místo v hrobce p. Hubky čp. 12., za místo 1. třídy Marie Kubečkové rozené Hubé ze Sedmákovic, – úhrnem 133 Korun. Zůstal tudíž nazpět celý obnos 4.493·30 Kor., který byl usnesením obecního zastupitelstva krytý 30% obecní přirážkou. Dvůr na nový hřbitov byla pochována Vincencie Hubková, rozená Hubková z Bukovice u Police n/Ol, manželka rolníka Jana Hubky, který pocházel ze Pulkrabovou z Poříčí Velkého. Druhá jak vůle pozůstavitelova, byla Marie Kubečková, rozená Hubá ze Sedmákovic.

Mnoho bylo odporů stavby hřbitovní a hnulo všechny stranou: „Chci se mít se mrtvou pochovati na Kozínek – to bodejť, ale tohoto pěkného místa." – A již za pole 1902, tedy hned první, kdy hřbitov hotový odevzdáván byl veřejnosti, dvacet pět občanů, pružného stáří a pohlaví našlo v příčině půdě jeho svůj poslední mír, aby se po klopotném boji života. ≈ V jednotlivých letech po sobě jdoucích byl následující počet

zemřelých na hřbitově pochovávo: roku 1903 16 osob, 1904 18 zemřelých, 1905 20 zemř. 1906 16, 1907 12 zemřelých. V tomto roce umřela Anna Václavíková, manželka kováře, 1908 14 zemřelých, 1909 10 zemřelých. Konečná položka vydání v roce tomto je zvětšena. „Za správu pro hrobníka za síce krumpáče větší, za 2·50 Korun, lopata 90 hal., ocelový škrabák 1·80 Kor., pěsrné hrábě 1·20, krumpáč menší 1·80 Korun za dvě kopaníka 60 hal., celkem 8·80 Korun. Zajímavé proto, že ne hned po zavedení, ale teprve po osmi letech byla hrobařova potřebná opravdu koupena.

V roce 1910 bylo devět zemřelých pochováno. Mezi těmi v pořadí dvanáctá Marie Šaubitzová, manželka polníka, rodem Němce, ale rodina jeho se dlouholetým pobytem v prostředí českém téměř úplně počeštila. Šaubitz byl dobrým hospodářem. Jeho pole byla příkladná svým obdělávám. Vše musel míti v pořádku. Když rodinným poměry skončil, prodal hospodářství ve Hroski čp. 7 odstěhoval se zase „do Němec". Jím proces počeštovací nebyl, ale starý sedlák do smrti litoval, že takto dal na doporučení příbuzných za manželku ne naší prodal. Jím více, když na „stará kolena" on, bývalý bohoč, snášeti musel ústrky i bídu u příbuzných, kde bydlel. „Jsem zde jako si povzdechl, to se nemělo skončit - já měl zůstati v Jabloňce." Dnes je polníkem v Bezděnově. V roce 1911 12 zemřelých. Tento rok doprovodili občané i školní mládež jejich učitele Josefa Chmelařovu. Zasloužilý učitel náš, Václav Chmelař, jehož stál nad hrobem plný milování. Roku 1912 3 zemřelí. V roce tomto umřela františka-sestřička spisatele ve věku 4 roků. Roku 1910 skosila Morana 10 občanů. Mezi nimi i mladičký život Josefa Hulbaky 2 č. ii. Nadějný žáček tento pochytnávaje si na břečťanu, nešťastnou náhodou spadl se plesnivě se větví, zlomil si ruku v zápěstí a vnikavší nečistotou nakazil prudká otrava krve, která 11 letý život podlehl. Mládeži naší, buď opatrna! Pomatuj, že naše staré pravdivé přísloví: „Starý musí, mladý může"! Škoda vždy dobrých lidí, mnohé životů mladých. Ta chladná starkovská je krátká a pádem skon i je.

V roce 1914 bylo 10 zemřelých pochováno. Mezi tyto zařadila ta nelítostná vládkyně Jana Vilem Horníka ze Zářeck. Vzpomínáváje hluboko pod zemí, těžkou únavnou práci, zabit byl při těžbě se vozíkem (chuntem,) kterým ho v pravém slova smyslu pozmačkal. „Bojiště práce, chtělo krvavou daň...

V roce 1915 bylo 7 zemřelých. R. 1916 6 zemřelých, v roce tomto zemřel dlouholetý dobrý zedmistr, místního odboru Sokola, bratr Kotíčkův Josef z Podvsí. Roku 1917 8 zemřelých přistěhovalo se na hřbitov. Tento rok opravila se hřbitovní brána, -pozdní- obnovena. Dříví na ni dodal polarmistr polník František Martinec čp. 7.

roce naší šestnáctistoleté zemřelo osm lidí. ~

V r. 1919 bylo pět zemřelých. Zajímavý jeden člověk v počtu pěti. Když se byl vrátil nasazkován na ten „ratrocený přeckej kopec, ta kalvárii", kterou on česem o svém berlích pracně šlapal, pobízel se sám slovy: „no bdi, valachu, bdi" a namáhavě se vlekl do kopce. Navštěvoval příbuzné čp. 15. Došel odpočinku na Kozínku, tam, kde často býval, že by chtěl nejraději spáti. Vzmínkář byl. Ba, ani ne. Obecní almužníci psáno v knize za jím také vskutku byl. Sousedního Žlíčka rodák i kamenný příslušník. Často chvátal se k oknu čp. 70. na bývalé své panství, jak říkával. Kam vlovecka ho ta jeho zlatá zpěvka, to finančních skrytem bezmezné! ~ Ta „krutá palice" která si nedala živit jinak vyvětliti, než ponovačností a utlačováním slabších, jak mohl prospěti sobě i obnižen - a neprospěl. - Jako skrušená zvířátka není obžalobou. Vím, uznal ji svoje chyby v dobré vůli, jak ji často vzpomínal. Uznal a litoval. A to stačí. Odešel, nemilován. A přáním tyto ať jsou výstrahou všem, kteří by po chybných cestách těch chtěli jíti. Krokem života musí býti v Svornosti a Lásce jednoho k druhým. Pomáhati si nazájem. „Žíti a nechati žíti"! Jím směrem jíti, žíti a pracovati jest povinností všech. A bude lépe. Bude!

V r. 1920 4 zemřelí. Mezi nimi V. Václav Václavek z Václavic, „pamětný" mnohý kovář obce naší. Zemřel raněn mrtvicí v obchodě B. Tylka, ve chvíli, když požádal pečivo pivo. V jeho staré učenlivé pomůckami opředené kovárny v měkkém září ohně byl náš oltář Svým obrazem „Lesetínského kováře."

V roce 1921 odešel se jich dvanáctero na věčné pole. V počtu těch i dědo spisatele Františka Hlinů, stařec sedmdesátiletý. Byl válečným vyznamenáním z okupace Bosny a Hercegoviny z roku 1878. Odveden byl za obec Mochov. Z celého bojiště vrátil odvedeno jich bylo pouze 9. Vzpomínal často krvavých potyček, které se svým kamen „Hounou" prováděl. Umřel v tu noc, kdy vzplál hořák na Boru se přičítá.

V roce 1922 bylo pouze devět zemřelých. I Lokvence matky-vzmínkář odebral se mezi nimi na věčnost. Byla to pánovitá postava horáka, rázem i dialektem.

R. 1923 pět zemřelých, r. 24 šest, r. 1925 5 osob, mezi nimi i mladičký život bratra Jindry Bitnara, truhláře, který umřel ve věku 18 roků. Roku 1926 byl jím jeden na hřbitově pochováv.

V roku 1894 stavěna byla v čp 7 kuhnov. Za hořejší. Při kopání základů našli kostru, vedle které ležely dva klíče. Bůh ví, který člověk a za jakých okolností tu skonč
život a byl tu pochován - a kým.

V pozměnách má vrch od Hřibkova ke břežině a „na březině" se táhnoucí pozměnování „pod horou", ač na březinách jest to spíše nad horou („hrbkou") V pozměnování tom vyšlena je hora - „hora kalucká," na které je umístěn obecní vodojem. Lenka na stavěninách "kolem vjelníka až čp. 73. je jmenována „pustina". Jméno to zůstalo a trvale se udrželo nejen u nemovitostí a čp. 4, ale i přímo u jmen těch lidí, kteří je v držení mají. Nedbalá se na jmenování čp. 4. jinak vzali otázkou: je Pustina jméno domu? nebo „byl tam Pustina?" „To tomu říkal Pustina" a t. p. Přídomků rozeznávajících lidi stejného jména užívají občané naší vesnice hojně. Některé vztahují se přímo na zvláštnost polohy obzoří, složení půdy, vrchu povrchu, jiné na jména křestní, charakteristické známky mluvy, osobní vlastnosti, některé souvisí se zaměstnáním, jiné vznikly z náhodného výroku občanů a zůstaly jim, ač k dobe pozmanenených jsou přezdívky, světské a jednou z náboženského fanatismu. Jedna patří do sousední obce Žlíbka, jeden
Jsou také malíři přídomek dle polohy obzoří. Tak je více méně vůbec.
V nás však přistávají často i věrně napodobené útvary mluvy. Tak stane se, že pouhým vyslovením otázky přesně dle zbarvení hlasu občana o kterém chtějí hovořiti, věcí přímou i bez vyslovení jeho jména o koho se jedná. Velmi mnoho lidí si na přejmenování zvykla tak, že byli by rádi, kdyby jim tak nikdo nenadával. Kteří se proto zlobili, nepořídili nic. Čím více se jim tak říkalo. Zvykli si. Obratně, vzácná každý nepředpojatý člověk, že to vzniklo z nutnosti k pozorování stejných jmen a že se slovní hra vzhledem otázací.

Obvyklé obdobě přídomky jsou „Vít kapličák čp. 31. Vít pumpák-
musikant - čp. 51., Hubka Hovorka, Hubka Józa, Dolivák - Martince Klenecký čp. 32, Hubka u Zvonu - Zvoňák - Zvonecký" Jiman Pustina, Jiman Hospoda, Jiman Zeman, Hroučka, Kubeček v chvalovce, Kubeček Trubač, u Klinšů Filoušů, Kalobounský obušák, Franta Dlouhý, Martince Kančák, Kolíska Jarmarečnický. Lokvenc Polívák, Lokvenc Zadák, Franta Kovářinek - Kovář, Kubeček Hořčan, Františk Jandin, Lokvenc Cimpíček, - Tonda Cimpíček, Martince Vrbovecký, čp. 7., Jiman Kozel, Kubeček Košař, Kapličky Matěna, Kozenecký Matěna, Hračák.

Jsme Broňa, Kopecký Jiráska Kubeček kovář Hovorka mani-
mistr Šubrt, Franta Zvonecký čp. 10., Kozenecký beran, u Jončat, Jimanika, Čarobnoda a t. d. Zanikly názvy Jiman Jarošč, Černá Růže, Stará Zvoňačka, Potrubka Potrubka, Dec Kubina. Jistou patřil obecnímu chudému, starému kolaři Kubínovi, který v rozhovoru říkal „Ohoo, to by mohlo být dobré, ohoo, tak to nedělám ohoo, dnes musím do Sedmákovic a t. d.

Jednou jistý člověk jménem Hovorák. Jinak se na něho nedopustil než Jiminak, Hovorajda, Kuzel, Kuzelák. Jeho jeho manželka byla Hofmanova z Machova, druhou měl z Bouče. Byl to statný, přes dva metry vysoký chlapík, což mu vyneslo jednu přezdívku. Byl také velkým jedlíkem. Jo šestkových knedlíků spořádal jako nic a pak ještě snědl půl bochníku chleba s kusem vepřové. Když prý šel na návštěvy, jedl dříve na třech místech a pak teprve u svých vyvolené. To proto, aby se ho nezranila" Chodil také „pašovat". Byl jednou chycen se zpečky, měl jich asi 60, nevěli by vzali ke výslechu, všechny snědl. „Kde je máte?" "Kazali se financíři" „Tuble" odpovídal a ukázal prstem na břicho. Musili ho pustit: jednou mu vzali, kancovky a dali dvě švercovské flašky, Jiminaka ve své žravosti snědl by se vším vůbec a nic mu nebylo. Před svojí smrtí svoji kostku prodával. Ve stáří byl trochu tichý a tím více byla nápadná jeho zabrousalá vtipka. Dle něho Mistr Jirásek modeloval svého Doubenuse 2/4 1921 pozvolí 4/4 [illegible] Jiminaka pochovaný. Velmi známou osobou ve Skorké i okolí mezi občany hlavně, byl židovský občan prostřídkář Šlovar, který chodil obírati hadry za Cinkava Vincenc, kolovrátkář. Na toho se jinak nedopustil než jménem „Čurokburka." Bydlil poslední v Sedmákovicích. Tam i umřel.

Sedmákovické klapy rozpakovaly dříve klidné obecní obyvatelky. Vzpomenuji si, že v čp 1, jednou noci navštívilo hospodáře několik zlodějů, kteří se mu zle nápali. On uskočil v tmě do vedlejšího a pece za dále na schody vedoucí na půdu. Na obranu chytil pachtici a plácačkou bil do ní. Bratr jeho utekl pokud do stáje a dále ven, aby přivolal pomoc. Zlodějové utekli.

V Sedmákovicích jednou zase v čp. 4. dobyli se do chléva. Okénkem tam vlezli dva, jeden zůstal venku. Když nebezpečný čelední s hospodářem na ně vtrhli, utekl jeden zpět ven. Druhý chtěl za ním. Čelední ale chytil ho za nohy a táhl s hospodářem do chléva. Zbavující rozsí táhli jej za hlavu ven. A když nemohli ho vytáhnouti, vrátili mu hlavu, aby nebyli vypátráni. V čp. 7. byli též jednou zloději. Nebezpečný jeden čelední vyšel ven, chytil jednoho do náruči, ale ten ho uhodil. ~

Starej Urban byl také obecně známý človíček. Chodil vždycky „po číslech“ holit. Když hotil, vyprovokl nanzpět půl tváře, obrátil a druhou polovinu nechal stát a vypravoval pase o Jezdíku, jak tam sedávali na prahu a nohy měli v moři, jaká je to obrovská řeně a divný Kaliánskej lid, jaký byly tam pokálie, jak kole kitaly. Než ho netrpělivý zákazník musil přerušiti, aby mu obrátil i druhou tvář – „á á broukají, broukají hned, hned to bude – ale byla to tam nuda pancéřů ....

Občas on jeden chodil na milou do sousední obcházky. Tam domluvili se domácí chasníci, že se mu pomstí. Jednou ho chytli, roztáhli ruce, a skrze rukávy kabátu mu prostrčili hrázku a ruce k ní přivázali. Tak poslali ho domů. Tloukal se polem a lesem k domovu. Bydlili o samotě pod lesnatou strání. Když přišel, nemohl jinak zaklepati, než když se obrátil bokem ke dveřím a koncem hrázky „zarampoloval“. Otec jeho pozdělal po těch ranách, vzal škopíček na hlavu a sekerku do ruky, šel se podívati, co se děje. Když poznal syna, vzkřikl soucitně: kolo tě tak zmrzačovalo a ukřižovalo? Fi, Bodejdi!“ Syn ale na to: „Buďte tiše, tatko a odvažte mě to!“

Hned a skotačivá mládež pádila obnícčas za dovádělo na příhoně. Příhon byla pastvina, na hřbitovem se patří z větší části jako veřejný majetek obci, slouží pro příjezd k drazším dílkům. Z čp. 57. pásali tam ovce a kluci s beranem provozovali tam hotové cirkusy. Pokud patří jeho část k polím čp. 50, byla soustavně každým rokem přiorávána, takže dnes je již mnohem užší než byl. Také jednou hořel. Od obnícčas r. 1910 zůstala se suchá tráva, vítr padal za celý příhon byl v moři obnícm. Sousedé v čele s Krtičkou přispěchali za sněcení obar vítrovali. A původním kmenem nabouchali. Jinak je příhon „stará držebnost“ i tam kde patří soukromému vlastníku. Je to právo jízdní na vlastní i provozská pole přes něho, aniž by majitel mohl to právoplatně namítati. Ovšem, musí ti kdo používající jej svého práva, když potřeba je – hájiti.

Hrubka Jan z čp. 12. oral jednou na drazším dílku, který provozatý měl soused srbecký Bedřich Žďárek. Ten slyšel „za puchadlem brambory“ když oko jeho upoutal leskný předmět. Na jednom skalisku byl přimáčknut od radlice, kovový leskný oblesák, jako z brusu nový. Žďárek má jej jako památku a zač dostával vol asi 300 Korun, nedal jej. František Martinec ml., oral jednou zase „na příčkách“ a kůň celým pluskem se mu propadl. Označil si místo to větvičkou, chtěl v příhodné chvíli na místě tom kopati. Také na to ale zapomněl. Že koně se jednou nohou na srbeckých polích propadají, to se stávalo dosti často. Ves naše leží na opuce a to je vápenatého složení.

Živá moc vody v jejím nitru vyhledává cestiny, kam pase také vrchní vápenatý odpadnuje, kam vznikají prakliná mezní propastiště, anebo vůbec psaní přípravy. Že probádá nitro celého povrchu naší krajiny na mnohé věci lze se přijíti, je jisté. To že však tajemství rodné hroudy, která tak mnohých událostí byla svědkem a to tajemství své nesdělitelně naposledy. Jenom vědomy.

Obce naše navštívena byla také mnoha požáry. Tak r. 1878 hořelo na Kozínku u Rejšínů čp. 38. Byla tak hustá mlha, že z vrchpise nebylo viděti, kde hoří, jen obnůvá září v mlze v ohromné kolo se rozšiřovala a bylo slyšeti prasknot pozdějšího živlu.

Jen samý pak vyprskal pase na Kozínku oheň při kterém čtyři průčelky byly zničeny. Nejstará fr. Zavřelová, bílá dívka, 20 roků stará se vičkou několik chodila za hříchy cosi za oheň ponítila. Že strachu vlezla do pece, kde se zadusila.

Roku 1879 hořelo u Hanušů a u Petrů.

Roku 1888 hořelo skoro se nejčastěji, tam hořelo, ale také často, že při tom skoro žádného nevinně. Mezi byl stranou oddělen stranou, tak sousedé se ohně tam nebáli. To tam byl nějaký Livar za pak Durdáč.

Toho roku vzhořela společně vesnická čp. 15. patřící Dostálovi. Roku 1896 byl požár v čp. 3.

Další požár byl roku 1904.

Šestnácté vzhořelo jedno čísel za sice čp. 6., čp. 8., čp. 31., čp. 32, čp. 33. čp. 34. a čp. 68. V čísle 32. byl starosta Martinec, ten chránil obecní knihy za svého ve sklepě, políval je vodou. Sám naodýchal se otravných plynů kouřových, chřadl a brzo po ohni zemřel.

Roku 1901 bylo pocítěno ve Srbské i v celé krajině lepké zemětřesení.

Častými požáry byla do jisté míry pěstovaná svépomoc při záchranovacích pracích v boji s rozsáhlým živlem. Byla pociťována také potřeba technické výzbroje. Tak vznikla, – vznikala ze skromných počátků krásná myšlenka hasičská vzájemné a dobrovolné svépomoci. Hasičský sbor založen byl r. 1882 z podnětu p. Hanuše jed. a p. Hubky čp. 45.

Roku 1877 mělo u nás každé číslo domovní, po jednom košíku pro vodu k hašení ohně. Rolníci se umnili, ale zaopatřili si každý po dvou hasičských košících. Zůstalo však práce při stavém rozvěšení jednoho košíku na jedno číslo. Místo těch obrubých naopatřena společná ruční stříkačka se dvěma pumpami“ za se dárcem po ceně 26 zlatých rak. m. Výzbroj byla složena v čp. 33.

Hasičský sbor existoval, ale chyběla dobrá vůle většiny členů, podřídit se

dobrovolné hasiči sborové. Jich cvičení chodili málo, což přestali chodíti členěv sborová, to vzniklo od založení sboru 20 roků. 1882 - 1902.

Velitel Borna prohlásil tehdy, že nelze-li chodíti pilně na cvičení, že se škola nevyučuje.

Stalo se, nemohlo tehdy. Sbor se tedy r 1902 rozpustil. Bylo již na čase, že obec musí přičiniti obecní sbor hasičů. Našlo se pak více než pět členů, kteří zachránili sbor dobrovolných hasičů u nás.

Byli to tenkrát: Borna Vác. čp. 21. Vít Ant. 34. Steiner Jan čp. 77, Jirman čp. 75. a Špaček Jan čp. 29.

Zákrokem okresní správní komise, byly provedeny nové volby a sbor ustanoven jaksi takto na papíře. Velitelem byl Vít František čp. 27, (Šenkýř.) Sbor tehdy byl. Výzbroj byla složena v čp. 33. Tak přišel naštěstný rok 1904, kdy při velkém požáru Šenkýř včasná výzbroj sborová chyběla.

V tomto roku nový říční učitel, Václav Chmelař, který v tom roce z Řetkova k nám přestoupil, vzkřísil takřka hasičský sbor k usnesení členů sborového přičinání a nechuť k práci spolkové. I strašný požár byl mu nepříjemným napomenutím. Někteří lidé se mnohdy teprve po ztrátě velikých obětí, jiní snad po strachu, že by i je mohlo něco podobného potkati.

Jan učitel byl duší i hybnou pákou nového sboru. Snad jeho velením prohnán omládl. Ve smyslu slova omládl skutečně. Dovedl i k generaci mladších vzpěstovati dobré uznavače vzniklého, myšlenky hasičské, pomáhati bližnímu v neštěstí. Dovedl v generaci tě vzpěstovati i správný smysl pro činovnictví. Jím stalo se, že v kruhu mohli vládnouti s mladickým nápalem a chutí k práci místa činovníků obsazovati.

Od doby té je sbor v poměrně dobrém vzrůstu. Stříkačka sboru rozkoupena byla r. 1882. — koupena v aggregátu v roku 1922.

Při sboru je zřízena pohřební pokladna, která stoka se jeho zánikem jeho.

Prvním velitelem sboru byl Hanuš Jan čp. 12. mlynářek Jirman Vojt. 42, prvním starostou byl Václav Dostál. Ant. Vít Host. čp. 27. byl prvním pokladníkem. Stříkačka byla koupena r. 1882. První křest její byl u p. Hanuše čp. 12. /velitele/ a čp. 46., roku 1883.

Stará škola vystavěna byla roku 1803. Obrácena byla štítem k silnici asi jako nynější nová r. 1873 vystavěná. Stará škola byla příznemí jednotřídní, za kterýa byla činžovním. Kdysi přicházeli učitelé ze Žižárek do Srbské, učilo se v soukromém bytu některého občana. Hravě povolání v čís. 30, kde se učilo i po dobu stavby školy nové.

Prvním správcem školy staré byl učitel Matěj Kočáb, jaksi již v předu prano; dále byli tu pp. učitelé: Josef Šulc, Jan Vinkr, František Zelinka a Josef Hanuš. Nová škola byla rozšířena na dvojtřídní a správce školy říditelem učitelem jmenován.

Prvním říditelem učitelem byl Josef Hanuš, třídní za něhož byli: Jan Hlaváček, Josef Rais, Jiří Kopáček, Karel Kohl, Jan Sommer, Adolf Erben, Emanuel Soukup, František Balcar, Dostálový Václav Chmelař, Vít Josef.

Šest byl říditelem učitelem Václav Chmelař za třídního Karel Jiráček. Oba byli společně na naší škole plných šestnáct roků, do roku 1919, kdy Chmelař odešel na jednotřídku do Bukovic u Police n/Zl. Šam působil do roku 1924; v tomto roce na školním výletě v náchodě zachvácen byl mozkovou srdce, a kdy byl odpraven domů, byla z toho srdeční nemoc. Ta ukončila jeho plodný život věnovaný rodině, škole a veřejné práci. Umřel v říjnu 1924. Byl pochován na hřbitově klášterec polického. Hasičský sbor obce naší a Odbor Sokola účastnili se v krojích jeho pohřbu i mnozí z občanů. Sokolové naši vzali rakev s bývalým vůjn starostou do polického s zpěvem Kde. Chmelař narodil se roku 1872, do Srbské přišel poprvé r 1893.

Václav Chmelař činovničil u nás hasičský sbor, věnoval se práci v místním Odboru Národní jednoty severočeské, byl předním činovníkem místní Kampeličky a jedním ze zakladatelů Odboru Tělocvičné jednoty Sokol v naší obci. Pracoval, radil a povzbuzoval. Občané, jeho vrstevníci a školáci uchovávají si mnoho odkazů vzpomínku. A to je nejlepší pomník jeho záslužné práce. Čest jeho památce! Na hřbitově obecním odpočívá vedle prvních žen jeho i dcerušky Zdeňky. Má krásný pomníček v odkazu mnohých.

Pro posílení pouc naších hraničářů a pro větší uvědomění občanstva v roce 1901 založen byl „Místní Odbor Národní jednoty severočeské pro Vzdělávání Srbského a okolí.“ Ustavující schůze konala se dne 1. prosince toho roku v místnosti Augustina Šaltzy. Schůze zahájena byla uvítací řečí pana Josefa Jiráska, předsedy M. O. N. J. S. v Hronově. Přítomno bylo 28 osob. Jednotlivé konané,

rozvržené přísežným učitelem p. Hamšíkem usneslo se na těchto členech výboru:
Vincenc Petr, Jan Dobalský, Jan Jirman, Josef Hamš, Jan Hanzl.
Ferdinand Jirman, Augustin Falta., za náhradníky byli zvoleni Adolf Kohlíko
ze Zlíčka a Vincenc Šíbar, za revisory účtu František Šíd, Antonín Vít čp. 31.
Předsedou zvolen byl Petr Vincenc a Jan Dobalský zapisovatelem. Volba byla
akklamací a všichni ji přijali.

Výbor hned z počátku dal se čile do práce. Pořádal veselé
večírky s jednoaktovkami. V roku vzniklé různými místnostmi posta-
vili si členové na sousedách improvisované jeviště, od zdi ke zdi roztáhli
kusem látky za opona a jeviště byly hotové. Jak se hrálo. A že bylo možno
překonávalo se vše a všechno se také vydařilo. Členové v hereckých výkonech
se vzájemně přeměstihovali.

Výbor pořádal také výlety, taneční zábavy za masopustní merendy.
Jedna z posledních na merendu má následující slohy:

Cedulka.

Upozorňuje se tímto, kdožkoli pod trestem vězení v obecní naší Šatlavě
v neděli, dne 10. měsíce února L. P. 1907 v 7 hodin večer i s rodinou svou
za celým průvodem dostaví se před vchodní soud konšelů čili na

Masopustní merendu,

kterou k vůli vám za skrze velikou Vaše pozdní konati se bude v hospodě
souseda Augustina Falty ve Vysoké Srbské.

Ovšem pak všeličak trestán bývá: může, kdožkoli 1 K za sebe
a ženu, pro dceru ještě 40 h.

Kmotr Libňař vám zahraje a pro vejdělečné postaráme se řízkovné zábavu.

Od hrdelního soudu ve Vysoké Srbské:

Rychtář m. p.
za společnost.

Odbor měl brzy v pokladně menší kapitálek. Pomýšleli na stavbu nového stálého
jeviště. Hlasující scenické umění dramatického tříže spokojovali se s provisoriem na soud-
cích, které se povážlivě kolíbalo. Ve chvílích vzrušených scen, kdy hrdina mocným patho-
sem a důstojným postojem působil na mysl i cit posluchačů, soudcy se chvěly a jejich povolaný
právotě se rozestupovala. Milý mocůnek, nemaje zdání o technice právní, z mocného
rozletu k vyznání umění do půli těla propadl se mezi soudcy své, pouze. Bo-
stal se i případ, kdy celé jeviště se sesypalo. - Hodný obraz pomíšení.
Vždy to bylo jako v pohádkách s nepředvídaným zakončením.

Jistou poznamenanost, že hrdi se tvoří „jeviště" v kanceláři hostinské místnosti
mohli také nepozorovaně vzdálení jako na scénách moderních, to bohužjšní dveřmi
do kanceláře.

Po uskutečnění obnovi vystavěn byl hostinec čp. 33. v nynější podobě s přízemím,
velikým za rozšířením sálem v prvním poschodí. Síň byla znovuzřízena otázkou
stavby většího jeviště. Majitel hostince, Augustin Falta, povolil jeviště sice na jaře
ale jen „rozebírací". To v období pořádání zábav před postí o posvícení a t. d. se
rozebralo se uložilo. Sál byl v celku volný, aby tančící měli pravidelný čtverec.

I přes tuto dýzbu mělo jeviště větší poslechu za herci k výkonům více
místa. Ač provisorní, přece bylo jistější. Zkušenosti minulé velely k opatrnosti a
přísnosti při sestavování. - Dobrý herec nemá čas a nesmí snad obávati se do země.

Také se hrálo v nových prostorách v novém sále. - Občanstvo různě představení
navštěvovalo.

O odcizení jednání Odboru s hostinským volil tento k postavení definitivního
jeviště v nynější podobě.

První slavnostní představení byly „Staří blázni" od Klicpery.
Z českých dějin sehrála se pěkná hra „Král Václav II." ve které vystupoval
pověstný Otta Bramborský. Krále Václava hrál Antonín Středa, Ottu
Bramborského Antonín Klíner, stroze písaře.

Roku 1907 slavil dobrovolných hasičů oslavoval 25leté jubileum svého
trvání. Dopoledne v neděli účastnil se sbor „v parádě" slavných služeb
Božích, odpoledne byl pak přátelský oběd v čp. 27. Večer bylo
hráno představení „Na zdar sjezdu hasičskému." členové sboru na před-
vení obstáli bídný zdarma. Představení skončilo deficitem. -

Po válce činnost odboru pochopitelně ochabla, až ustala docela.

Po znovuvznešení státu samostatnosti, oživilá pokus jeviště pročítat opět lákati.

S velmi obvyklým úspěchem morálním i finančním sehrány byly následující hry: Českí Srdce hráno bylo těsně po převratě (v listopadu 1918) za řízi Vác. Chmelaře; potom byl hrán od ct. jiráska „Otec." Tento kus se velmi líbil. Dále ze zdařilých her bylo provedeno „Podzimní svítání," „Michal Lomp". Matěj. Za spolučinkování p. učitele Antonína Marica Lišky sehrán „Návrat českého legionáře."

S úspěchem byl také hrán „Lešťinský kovář."

Po vlně nadšení a radosti z nabytí svobody z prvních měsíců popřevratových, zaměji a ostřeji vystupovaly otázky hospodářské nového státu i každého občana jednotlivce. Tím stalo se, že mnozí staří členové odboru a obětaví činovníci, nadšení herci a propagátoři myšlenky Národní jednoty Severočeské, přešli téměř celým počtem na pole působnosti samosprávy a úřadů i spolků hospodářsko-finančního význavu. Pravda - i tam měli úkol svůj a původní ideálnost prolukového života. Lépe řečeno: přeměnili. Odbor přestal tím společenské stránky své činnosti, proto práce jeho slábla. Příležitostí uchovávaná: ve válečných letech, nemohla v počátku obobě navázati na práci mých předchůdců. Bylo třeba učiti uchovávání pro činnost spolkovou, aby plynule mohla nahraditi mezery vzniklé přirozenými ztrátami i výše psanými důvody nedostatkem sil. Nebylo také i dostatek porozumění.

V.

Proto pomalu se odbor v činnosti své potácel, až během několika roků činnost jeho byla uspokojující. Hrálo se zase, členové kroužku a okolí zpěvohry - operety - kteří byly více méně rozlétlé.

Z divadelních her v této době v letech 1924-27 sehrány byly mezi jinými: „Na rodné hroudě" „Horská hlava", pro žlíčskou knihovnu sehráno bylo představení „Romanetka na horách".

Také se hrálo s úspěchem „Směry života", a „Vodní družstvo," od Štolze.

V roce 1929 kroužek si ochotníci na divadlo v přírodě. Za režie Josefa Kliníka sehráno bylo první divadelní představení v Hlubkách čp. 45 na dvoře.

Na veřejnosti spolupůsobil při různých oslavách s místními spolky. Z iniciativy odboru i místního Sokola slavnostní byl na Kozínku před hřbitovem památník padlým občanům naší vesnice.

Místní odbor Národní jednoty Severočeské pro Vzdokovrbsko a okolí, spojuje ve svorné práci a nás i takové lidi rozličného přesvědčení, kteří buď z důvodů některých jevných, některých i pohnutých nebyli v žádném jiném spolku v obci. Tím je dána základna pro další jeho činnosti za vzájemné činitelé naší snad přežití - budou-li si plně vědomi své odpovědnosti, na vědomých místech. V tom je plus činnosti odboru, který tím i dramatickou činností má vyhrazeno vážné slohé místo vedle jiných složek kulturních.

Rokem 1932 byli v Odboru následující členové:

Burešová Emilie,
Bureš Josef,
Brož Josef,
Brož Alois,
Borna Václav,
Hubka Adolf,
Hubková Emilie,
Hrubý Jan,
Hrouda Václav,
Jirman František 22,
Jirman František 4,
Jirman Antonín,
Jirman Jan,
Jirman Josef st.,
Jirman Josef ml.,
Jansa Jaroslav,
Jarnová Antonie,
Just Stanislav ml.,
Klimšova Anežka,
Klimš František,
Klimšova Františka,
Klimš Josef,
Kubeček Josef,
Kubečková Božena,
Kohlíko Adolf st.,
Kohlíko Adolf ml.,
Krtička Antonín,
Lokvenc Antonín,
Lokvenc Josef st.,
Lokvenc Josef ml.,
Tajtek Bedřich,
Mašek Josef,
Martinec Josef,
Martinec Jan,
Pinkava Josef,
Simon Josef,
Simon Oldřich,
Svojtkarova Ludmila,
Tůr František,
Vít Josef,
Vít Jaroslav,
Vít Alois,
Vít Antonín,
Vítová Hermína,
Volhejn Augustin,
Volhejn František,
Vrba Bohuslav,
Kohlíko Jaroslav,
Daubová Růžena.

Dne 23. září 1913 zřízen byl Odbor Tělocvičné jednoty Sokol v naší obci.
Tělocvičný nářadí jeho buď: Odbor Tělocvičné jednoty Sokol ve Vyšské Hrobské, a na symbolickém sokolském 9 uprostřed pásku byla propletena stuha s nápisem „Svorně se!"

Schůze konala se za účasti zástupců mateřské jednoty Hronovské. Přítomni byli za jednotu Hronovskou:

Při přijímání členů přihlásili se nebo přistoupili k jednotě žďárecké tito bratři:
Beneš Antonín, Bureš Antonín, Brož Antonín st. Brož Antonín ml., Čejchan Antonín, Hensl František, Jirman František, Jirman František, Kotíček Josef st., Kotíček Josef ml., Kotíček Václav, Kubíček František, Vít Antonín, Zítka Josef, Vít Alois, Vavřena Antonín, jako členové činní
Přispívající se přihlásili: Bitnar Fr., Dvořák Jos., Chmelař Václav, Jirman Jos., Jirásek Karel, Jirman Vojt. st., Jirman Vojt. ml., Martinec Fr., Martinec Ant. Janův, Martinec Herman, Martinec Vít, Klinec Antonín, Pelc Jos., Steiner Fr., Špaček Štěp., Šplíchal Bed., Šťáva Jos., Vít Jos. st., Vít Jos. ml.,
za dorostence byli přijati Vavřena Alois a Kolísko Josef.,

Již dříve před rokem 1913 byli někteří hoši vzdělanci sokolské k nám nakloněni. Do jednoty žďárecké chodili od nás horliví bratři cvičiti, nedbajíce se obtížné cesty v dešti i jiném nepohodlí. Byli to bratři Bureš Antonín, Vít Alois, Kotíček Josef, Kotíček Václav, Beneš Antonín,

Ta malá obrobotina žákovská postřibla brzy nový ruch mezi staršími a brzo přihlásili se do jednoty žďárecké i žáčkové od nás. Byli to Bohuslav Vrbov, Bohumil Bitnar, Martinec František a Martinec Josef.

Sbor žďárecká jednota zdárně prospívala pod mocnou a pevnou vedením výborného náčelníka Adolfa Fiedlera. Byl povoláním truhlář, velmi svědomitý člověk a pravý muž. Jako velmi dobrý cvičenec imponoval svoji postavou, říznými povely i svoji obratností. Velmi sympatisoval s malým a statečným národem Srbů, a různými Černohorci. Byl také čtenářem „Nového Lidu." Přečítal tehdy, když pro jeho vedením se cvičení rozvíjelo, že on bude jednou z bezpočetných obětí, kteří padnou právě tam, na těch místech, kam láska jejich i sympatie v životě vždy se upínaly. Padl na bratrské půdě kulí rakouských zimolézů královských Srbských, kteří zoufale bránili svojí nezávislost.

Sestra jeho se stejným rokem působila v žďárecké jednotě ženské.

Bratři z naší vesnice se vždy hojně sešli byli. Ať kdykoliv cvičení šlo téměř všem dobře, zvlášť vzorně hlásnice bratr Antonín Bureš, který mezi prostými i složitými byl, ale na náčelí - jako nyní ve vodě.

Na procházkách, cestou do cvičení vzájemnými rozhovory utvářeli se v mužstvo sokolské, objektivě četli knihy jistové i technické. Bývaly to pěkné, ruzné procházky, když v přírodě byla pohoda, za vlahých nocí, přes břízinou k Skleké, nebo přes kopina ke Kosínku. Staří účastníci těch pěkných počátků vzpomínají. ~ A na těch chvil, při zdání měsíčné i při nepohodě, podobá se v hlavách těch prvních nadšenců mužstva, uskutečniti a v život uvésti „Sokola" v naší vesnici. Snad mnoho se to dnes těžkým, ale tenkráte to bylo velké předsevzetí. Byla sice doba pustá jednot sokolských, ale mnohé překážky se musely odvrátit.

Slavná vítězství slovanských bratří na Balkáně, kteří jako praví Sokolové letěli v krvavých bitvách od vítězství k vítězství - mocně zachvívala duší tehdejší sloužící vědomělé mládeže. To působilo na naše bratry.

Sblížili se dorozumívali. Hovořili svoje síly i schopnosti, počítali a uvažovali o možných překážkách, které v cestu se jim mohou navaliti. I neúnavný řídící pracoval a povzbuzoval jen tak od mužstva ke mnohému, než sám byl jí nakloněn. Pohnutka, mohla by to žíti, mládenci, dáme se do toho" - říkával.

Červené garibaldianské košile, měli tehdy jako i dnes své odpůrce, kteří v novém spolku viděli všechno, jen ne nic dobrého. ~

Konečně poradky dlouhy tak daleko, že vyšlo prvního dne října se naši hoši, se svými přáteli z naší vesnice i se Žlíčka v hostinské místnosti Vojtěcha Jirmana čp. 33. Tam zavítala též delegace hronovského Sokola.

Výbor byl tedy založen ze splněny - nastala práce a ta nebyla malá. Potřebné nářadí zapůjčila sokolská župa Podkrkonošská. Nebylo volné. Bradla bylo primitivní, poležání soustavy, technicky nikoli nejmenované a tlaky takové. Byly celé téměř obtížené a neúměrně široké. Bratři však si z toho nic nedělali. Jen otěpy. Rozmožky, vzpory, vzklopky, pády dobrovolné i mucené vesele se na nich střídaly a v době pobytu naše sálem zavřel ruch. Bratr řídící Chmelař Václav opatřil v Polici výplně do žíněnek, aby prý zmírnil následky tuhé zimy. To jako bylo radost, když se rozvinula na cvičiti nová hrazda od firmy J. Vinopal Praha-Radotín.

Vedle hostince vos spálených čp. 8. zřídili bratři kolíky pro hrazdu a s hrdostí vesnické novou soupravou cvičili. Večerním tichem vříceli slyš v zdálce ozývaly

Vše v těch pěkných počátcích místního Sokola vběhl necelý rok a přišla válka, válka světová. ~

Někteří z bratří museli téměř pokorně jako první výzva, ke zpěvu pluku. Život spolkový byl omezován, nastala doba nejistoty, co přinese zítřek. Schůze výborové odbývaly se teď v budově školy v místnosti kamposlíčky. Bratr Říhák neopomenul nikdy stáhnouti začerněné. Jsme bratří pokorní o spolkových věcech, sdělovali si vzájemně zprávy, které se musíly obě ovšem, četly se dopisy vojáků - bratrů, luštili jsme slovní narážky v dopisech nebo na lístcích. Každý čekal s obavou, kdy i na něho dojde řada. Dobrácká, uměnovaná tvář bratra starosty, často teď zvážněla a pravice jeho mimoděk probírala se v hoomě už prokvétajících vlasech. ~ A když nám oznámení bratří jsem po druhém i třetím přečtení dala s těžkým, při tichém pukru položily se oči všech. Bratr Chmelař povzdechnul si i řekl a o minutách se vrátil naposled.

Starý spolkový neúnavný pracovník v samozřejmě často hlavou kývnul. To vzdy, když přečítával po schůzích hodní knihy spolkové, které odcházející činovníci do rukou jeho skládali ~ ~ To jeho „nevím, nevím, sofraporka, jestli to půjde" šlo mu již těžko od srdce. A vešly se u něho v tu dobu všechny knihy všech spolků.

Vzdy mohl mít novou práci, v improvisačním tříčlenném, který nám tam české nacvičovali. Hromadily se nám kupy všemožných nařízení, oběžek, kovů, barevů, látek, záhrádka vše, co teprve do obce přišlo. Starý řídící musel podnikati akce sběrové školními dětmi, nanovek byl „bezpečí" - byl, protože musel. Byl v letech, když na strážní službu si ho mohli povolati.

Když přišlo nařízení o rozpuštění všech sokolských jednot v paměť České Obce Sokolské, pohasl život snad i v těch jednotách, kde obětavé sestry jej udržovaly. Doba volila se dál, válka putila až přes všechnu bezradnost až k její konci a naše Osvobození.

Teprve po převratu obnovil se obor našeho Sokola pravděpodobně k novému životu. Ještě při tom spolupůsobil náš bratr starosta Václav Chmelař, dle ne už dlouho. Jak jinde praví, odešel na školu do Bukovice.

Po jeho smrti nechtěli bratří shledati velikou ztrátu jeho, který zdobil vzor spolkovou tělocvičnu - sál. ~

Jsme v myšlenkách našich stále žiti jako dobrý bratr, oddaný vyznavač sokolské. ~

OBECNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

Revoluční vraceli se bratří po 28. říjnu domů pokud byli propuštěni. Mnozí musili ještě dále sloužiti jako Firman František, který sloužil u pluku Straka Svobody. Bratr Vít Otčenášek byl také v Brunnově a tam konali strážní službu na hranici říše Německé. Bratr Antonín se vrátil jako invalida. Dlouhý rok na jižním bojišti na pověstném „Zwischenahn" obě nohy. Válka skončila, bylo skutečně jednání o míru, při kterém poražené mocnosti těžko uznávaly porážku. 28. června 1919 byl v Pařížském míru ve Versailles konečně podepsán.

Část naše byla vážně ohrožena, proto stávající vojenské jednotky posílány byly rychle na místo nebezpečí. I obražný odešel z Brunnenska poslán na Slovensko. Dostal se tam do tuhých bojů ve střední jeho části vojíny naší pařili tam mnoho z obražných chvil. Vítězství byly přeměnou maďarských bídných hord.

V tu dobu na výzvu vážnou byly naříkavý Československou obcí Sokolskou sokolské odbory. Radostně s vědomím povinnosti spěchali bratří mladší i starší k odvodům, byli hotovi na povolání, na příkaz. Naše jednota byla v obvodu v hranické učitelské škole, dne 17. června 1919. Bohužel našli se i takoví bratří, kteří nesplnili svoji sokolskou povinnost, odpustili se té hanby, že raději ze Sokola vystoupili. Sokolové případy nebyly zjištěny u nás. Byly i jiné. Zapomněli, nebo oni nevěděli takoví bratří, že „žádný národ nemůže, kdo několikrát generací nebude umírat." - Je to pravda, je to stálé, nikdy práce nemůžeme se vzdáti. Velká většina Sokolů splnila svoji povinnost, k odvodům se dostavila. Byli připraveni na povolání - a to stačí! ~

Roku 1919 začaly se nacvičovati sletové prostná pro VII. slet na příští rok. Jeho VII. slet všesokolského 1920 účastnili se bratří osobně z nás. Od r. 1922 měl Sokol nejaké občasné cvičení. Po sletu se život spolkový pomalu rozvíjel. Přišli i bratří legionáři: Krtička Josef, co ruský legionář Beneš Antonín jako italský legionář.

Pro srovnání níž našeho oboru následující číslice posečtených stavů několika let.

Jak roku 1920
roku 1924
roku 1926 bylo 40 mužů 5 žen a 11 dorostenek a 16 žákyň a 6 dorostenců

průměrná návštěva cvičení v 54 cvičebních hodinách byla 3·4 dorostenek o 56 hod 7·6
a žákyň v 17 cvičebních hodinách 12·7, jakož okresková dorostenců župní byla 2x (r. 1925!
sestra Somarová Milada ze Žďárek. Roku 1923 pořádáno bylo první veřejné
místní sokolské cvičení, na cvičišti nejasném od obce. Po pořadí předcházelo slavné
se průvodu hlasovce s [illegible] večerem.

Dne 14. února o 7. hodině večerní r. 1925 sázely jsme na sokolském cvičišti „Masarykovy lípy." Přejeme si srovnané, bez nitě stromky ty vzrostlé v mohutné košaté stromy. Obzor v chladivém stínu jejich prohlédnělo se mládeže volnější a šťastnější. Labe byla zdravější, mravně mladší a uvědomělá, která zjednává míru všem a národu prosperitu; bez nich vzniknul obzor stále se nad jiné vznikal. ~ Ať ve stínu jejich se příjemně vrní kvítí, pod kterých radí rousné besedují, by připomínali si lidy skvělých - pomíjejících - se paměť časy dávno minulé a posilovali se pro budoucnost. Stromy lípy ty jsou svědky přátelského soužití všeho občanstva. R. 1923

V roce 1924 - 1925 byly provedeny v Sokole novém vzdělávací večírky rodinné. - Čtení byly rozličné příběhy, básně, zpívány písně obdivány přednášky a t. d. - odpočíval se mezi cvičením člunstvem i přispívajícím mezi dorostenci a dorostenkami přátelský pospolitý oheň. Jeden z prostředků mých bodnuti jako byl přednesem.

Bratři a sestry! Shromáždili jsme se zde po čtvrté, abychom zde slov mistra Tyrše byli pomněkli nejen vzdělavy tělesné zde i obrazem. Slyšíte ty nazvali jsme „Přátelky". Co jsou nebo co byly „přátelky"? Jméno to, spolu zlaté z jiných zdobí ho dávných časů. Staří Čechové byli povahy veselé a vedli život pospolitý. Za letních večerů shromažďovali se pod korunami košatých lip a tu vedle prostých obřadů jinak byli uctívání přátelé bůžkové, vyprávěvali staří pověsti a bojovníci různé zvěsti, které kolaly krajem od dvorce k dvorci. Za zimních večerů scházel se rod v prostorné jizbě kolem kolen, na kterém veselo praskal oheň, ozařuje pustým světem pavučiny stěn a oken, hvozdaté kůže myšin, kresle bizarní stíny po stěnách. Žár jeho padala do různých koutů, kde ozařovala tváře rozpustné s touhou různé soužky bůžků domácích. Pilnými jejich obličeji pozorovaly skřomáždělé, kteří napjatě poslouchali vyprávění bělovlasého otce o divech tajuplných lesních říší, kde vladaří Černobog s vílami a rusalkami - nebo o různých událostech v rodě pamětníkem a v milé otčině. Pak nastala všeobecná veselost. Potulný hudec hrál a zpíval. ~ V dobách pozdějších scházívali se lidé na vesnicích u některého usedlíka, kde se vedle peří a přadlo. Při mihotavém světle louče mládež i ustřejným okem nasloucholá dávné zkazky a různé dědů a babiček i různé příhody a jejich života. O vílách, rusalkách, vodnících, čertících, polednicích, skřítcích kdo lidé dovedli vyprávěti. S paměti naší mladých let, kdy krajinou kdysi plál léta neúrodný, plamna pochodeň válečná, i blahé vzpomínky na lepší obdy.

dobách nejhoršího útisku našeho tímto způsobem udržovaly se zvěsti o žijících o slavných dobách našeho národa. Živena tak první víra, že jednou svitnou lepší časy nad slavným kdysi královstvím. To byly ty obrázky i pověsti, na něž se těšili staří i mladí, kde staročeská obrněnost za upřímnost povznášela, kde společně pěli vážné a veselé písně. To budiž nám vzorem! ~

Občas pořádání Sokol vycházky do přírody za nová místa pomálná. Členstvo jeho účastní se všech obvodových cvičení, župních sletů i sletů všesokolských. Tak VIII. sletu všesokolského v Praze r. 1926 účastnilo se

V letech 1925 - 1928 pořádaný byly vzdělávacím sborem přednášky s diapositivy, které byly hojně navštěvované, nejen členstvem, ale i osobami dospělými. Tak dne 17. října 1927 konala se přednáška „Od Šumavy k Tatrám na kole" za účasti 80 osob. Druhá přednáška konala se o týž den ve druhé třídě naší školy. Účastno bylo 50 dětí. U přístroje býval bratr Klimeš František, přednášku četl vzdělavatel. Přístroj byl vypůjčován z Machova za předvádějící si jej vozy sami přinesli a odnesli.

Sokolská knihovna byla potom 1925 sloučena s knihovnou M.O.N.J.J. a s tak pravou lidovou knihovnou Ú.N.J.J. ve „Veřejnou knihovnu obce Vzdolí Lhotské". Roku 1925 bylo v knihovně svazků 340, z toho sokolských 150, M.O.N.J.J. 80 svazků, a Ú.N.J.J. (lidová knihovna) 90 svazků a 20 svazků vlastních t.j. obecní knihovny. Obec spotřeby obecní knihovně zapůjčily knihy na neurčito. Vedení vzal se „Sokol", z jehož řad je volen i knihovník. Honorován není. Obec zapůjčila knihovně místnost a přispívá ročně částkou 500 Kčs, na pokoupení nových knih, které se označují razítkem veřejné knihovny. Čtenářů bylo r. 1924. 62. Ale se pilně a knihovna svornou prací plní své poslání.

Koncem r. 1926 bylo již v knihovně 395 svazků vázaných.

Dne 13. února 1927, konala Tělocvičná jednota „Sokol" v Hronově, Hřbitovní závody přes noční vesnici k Zedníkovicům. Zpět vedla od hřbitova ke škole, Hlubokým dolem a dále „Lesní cestou" do Závří. Zpět zase kolem čp. 71 ke „Kozínku" a ke hřbitovu. Tam stálo asi 200 lidí z větší části hronovských. Všichni vyčkávali na odpoledního závodního pořadí čekali v zimním mrazu dvě hodiny, než se závodníci vrátí. Vítěz závodu bratr Karel Brož z Hronova projel 5 km členskou trať za 1 hodinu 5 minut. Tím závodem se nadchli i bratří naší jednoty a ustavili lyžařský oddíl. ~

roku bylo koupeno od obce letní cvičiště. Obec vyhradila si právo, aby školní cvičiti tam měly v dopravodu učitele přístup. Cvičiště vzniklo na „Kozínku" slovečinou obrou parcel. Sepsání kupní smlouvy, převody provedl Josef Pohlumpergr notář v Polici n/M. Za cvičiště, které měří zaplatil Sokol obci

Ve volných chvílích pracovali bratři na jeho oplocení. Horlivě se té práce účastnil zvláště bratr Václav Volhejn. Cvičiště toto bylo r. 1933 rozšířeno o 530 m² zahradky obecní kterou sousedí čp. 56,

ve 29. května 1927 bylo v naší obci cvičení VII. okresku župy Podkrkonošské. Cvičení se účastnili příslušníci 7 jednot a 1 odboru.

Byla to opravdu pořádná zkouška pro členstvo, které příslušníky našeho Sokola a dopadla velmi dobře.

Příprava k okrskovému cvičení nebyla malá. Vedle činnosti tělocvičné, věcí správní, obětavostí - nákupy potřeb, úprava zahrady a t.d. to vše bratři za svými obětí zdolali. Zimními měsíci zaměstnávala již úprava terénu, hlavně obecní cesty v zahradě čp. 65. Za vyžádalo si velké práce, tak zvané „sokolské robotě" Jedni bratři kopali písek a kamení kámen v lomu, jiní přijeli s potahy za „horotz" odváželi a opět jiní upravovali cestu. Vyrovnávali (štorco-vali) cestu kamením a přehrnovali pískem. Cesta byla zvýšena místem asi o 30 cm.

Účel správení takto cesty hlásá nás do dnes, že práce byla poctivě konána. Pracovalo bylo nejvíce v sobotu odpoledne, kdy práce bratří mělo volno. Tak ku příkladu v sobotu dne 7. května 1927 kdy bratří pracovali na cestě": Jar. Vít 4½ hod., Jos. Brož 4½ h. Al. Vít 4½ hod. Jos. Jiráček 3 h. Fr. Jirman ml 4½ h, Fr. Ševeců 4½ h. Fr. Volhejn 3½ h, Antonín Jos. 4 h. Fr. Jirman nejml., 2½ h, Fr. Jirman st. 2½ hod., Vilém Boh. 2½ h, Jos. Burš 3 hod., Aug. Volhejn 4½ hod., Ant. Klinec 4½ hod.

Všichni členové se téměř súčastnili té práce. Po okrskovém cvičení pořádán sokolský večeřek, jen rok 1927 osamostatnil se odbor náš, na Sel. Jednotu „Sokol" ve Vyšné Proseč.

Den Svobody 28./10. 1929 oslavilo naše jednota Sokol besídkou v předvečer svátku, průvodem ke zdejší lípě svobody, pomníku padlým za lípě Svobody ve Vyšné Proseč. U lípy ze Zdejším hovořil bratr Volhejn František a Jan Brož. U pomníku přednesl básně mladistvou „Padlým u Sádové" bratr Lokvenc Jos. starší. U lípy Svobody ve Proseč proslov měl bratr půdící Hendrych Josef který občanům navrhl sbor, kdož Tebou vlasti má v sestavu povídání k modlitbě pěk". Cvičen byl v hodinách zpěvu pro dospělé, kterýmž bratr půdící pozornost lásku ke zpěvu v

kruzích občanstva a naučil je celé řadě pěkných písní. - Slavnost byla ukončena státními hymnami. Účast byla četná - odhaduje, že vážně ten se vzdává v duše našich lidí. Zbičtí i naši hasiči účastnili se v krojích.

sedmdesátiosmiletým narozeninám našeho presidenta v neděli dne 4. března, pořádán byl ve Vyšné Proseč večírek. To pěkné, národní basni, kterou vzpětání předmostí plastrem přednáška Sokola, naškolování prostřednictvím bratra Josefa Volhejna 2 hlavní, filosofické a náboženské, což občanstvo se zájmem vzplechlo. Dále byly příležitostné básně přednášené školními dětmi, pak jednoaktovka, úpěvy a zakončeno přípitkem obrazem a hymnami - legionářů a státními. Večírek navečeří bratr Josef Klinec přednesl divadelního odboru.

ve 2. března 1930 poslalo jednotou Sokol otopis panu presidentovi takto znění: „Bratře presidente!

Sokol vyšné Proseč ve Vyšné Proseč v župě Podkrkonošské slavnostní si Tobě poslati bratrský pozdrav ke svátečky Tvalý. Na hranici České země na místě, kde jazyk český i přes mi ještě blízkou, vzpomínáme Tebe vřelými a s láskou. Připomínáme si Tvůj pobyt zde, jak jsi s vůní Boru hledával v českém kraji, nedaleko tam, kde slavný Emus do vzmahnutí prchal. Mohutná zpráci skálou u které na Boru Ty obýval, již nevídáš. Přišla se v květnu 11/5. 1921 s německého na naše území. Sokolí hnízdo naše bude vždy pracovati ve Tvém duchu.

Jeden Tvůj, osmdesátník, jménem našich 39 členů 19 dorostenců a dorostenek přijmi naše vroucí přání; buď zdráv, zdráv, zdráv! Na zdar!

Antonín Klinec, jednatel. František Jirman, starosta.

Na oslavu desetiletého výročí naší samostatnosti súčastnil se Sokol spolu s jinými spolky činně prací spojených s postavením památníků padlých. Společně přispěli Místní odbor n.f.š., Sokol, sbor dobrovolných hasičů, hospodářské družstvo a spořitelní spolek. Celkový obnos vynesl v čině sbírkové tvůrdy z lesů sedmákovských. Již postavený byly ve skromnou nadhlíž se do nejvyššího z nich pozadí byla bronzová deska, se jména padlých. Ulita byla u firmy Pivoňkovský v Semilech n/Cep.

Za účasti hasičů O.N.J.Š. sokolů, legionářů, odhalován památník 28./10. 1928 veřejnosti.

Zápis na desce jest následující:

Pomátce

občanům Srbské Vzpomínky padlých ve Velké Válce 1914-1918.

Bitnar František, Dostál Josef, Hanzal Jaroslav, Herubý Antonín, Hubka Antonín, Jirman Jiří, Kubeček Josef, Linkava Josef, Majdl Josef, Těra František, Vít Jindřich.

Věnují odbočení spolky a obcí 1928.

Tisíce kamenných pomníků stojí ~
Tisíce obětí na nich je vzpomínáno,
projdi hrdinů života účel -
nepadly nadarmo životy tyto?

Volem, na desce je hrnový věnec propleten vavřínem a uprostřed nahoře i dole jsou listy naší lípy slovanské.

Že života hrdinů pomíjejí zmizely smutný osud dobrého bratra Josefa Herubýho náčelníka. Byl milým tichým bratrem a dobrým přítelem. Žalomučivost jeho stala se však těžší až pokud 23.5.32 jasný rozum jeho byl navždy rozbřesku v tmu. Byl dán do ústavu pro choromyslné v Kosmonosích, kde r. 1933, 19. září zemřel. Pohřben měl 22. září 1933 na hřbitově srbeckém. Čest památce jeho!

Na valné hromadě r. 1930 byli zvoleni tito činovníci naší jednoty:
Jirman František st. starosta, Klinš Josef I. nám., Klinš František, náčelník, Klinšova Anežka náčelnice, Kudrnáč Josef vzdělavatel, Klinš Antonín jednatel, Vít Jaroslav, pokladník, Srkovec Jos. starší knihovník, Vít Alois, novinář, Jirman Jos. archivář, Klinš Antonín, mostikář, Kubeček Josef, mužinář a Jana Jaroslav, zdravotník.

Jako v životě jednotlivce tak v životě spolkovém střídají se veselé i smutné chvíle a čas neúprosně v přesl se valí. Pomalu oslaví jednota naše již čtvrt století svého trvání. Stojí tu, jako uvědomělá stráž na hranici zemské. Spojuje občany všech stavů a tříd v ráznici opravdu bratrském a je nutno, aby z mnohdejším nedostatků vyčistěly bratří byl počtní stav jednoty stále rozšiřován. Jednota na poli výchovy tělesné i duševní vykonala již kus poctivé práce. Mnoho zbývá do příštích let nové práce ~ nových zápasů ~ ji přeje kronikář.

Den 12. července 1926 byl velikým svátkem naší obce. Na své cestě severovýchodními Čechami navštívil pan president republiky, dr. Tomáš Garigue Masaryk, město Hronov. Množství lidu bylo shromážděno na náměstí a o ulicích, kde průvod p. presidenta měl jeti. Cestu zdobily tři slavobrány. V řadách stály spolky: Sokolové, Dělnické Tělocvičné jednoty, Orel, Hasiči a Legionáři.

Za oblačného hodinu zazvonilo v ulicích nadšené vítání za volání pozdravu. To již pan president projíždějí volní ulicemi Hronova. od Radoše přes most k hotelu Sokol a na náměstí. Naproti věži městanské stály zastavilo se auto první - druhé - třetí a z nich vystupovali páni hodnostáři a zpravodajové. Ve čtvrtém seděl pan president. Vzpřímená postava velikého stárce upoutala pozornost všech. Sotva kapelníka mladičký zaskočil pan president na oslavu náměstí. Odtud byl v světlý letní šat. I věže městanské stály zazněly fanfáry p. Líbuše. Slzy nám vyhrkly. V nadšené vítání lidu hudba hraje státní hymny. On s průvodem též obrácen směrem k hrobě. Tak začalo vítání. Starostka města, pan Břetislav Vesely, oslovuje jej první. Potom podává mu malá dívenka - Machovec okaužka - kytici květů. Pan president děkuje. Tak kráčí k zástupcům jednotlivých spolků a obcí. Tu a tam pronesl pár slov a každému pukl stisk. Nejvíce mluvil se starostou Sokola Hronovského bratrem Letalem a legionáři bratrem Kejklíčkem.

A naší obec vítal pana presidenta sousedy Jaroslav Jansa. Potom prošel pan president špalírem Sokolů, do slavnostně vyzdobení Sokolovny, / předsálím p. Alberta Nováka /, kde podepsal pamětní knihu města:

T. G. Masaryk 12/VII: 26.

Druhá strana stránky byla ponechána prázdná pro podpis Mistra Olympie jiráska. Tak odejel autem ke letnímu pódiu Mistrovu, kde několik minut spolu pohovořili. Mistr jiráska mu vzal vděčně na svoji rozpálenou, kde si vřele stiskli ruce. Vzájemný ten je znázorněn obrazově. Vzácné setkání vzácných lidí ~ Tak pak autombilem zpět. To jsme již stáli špalírem podél cesty, která vede napříč náměstím. Krok za krokem" zvolna projíždějí autombil, odrážejí tatíčka nadšeně pozdravování ~ sám na své straně očekuje mezi pozvolna našim prapory. Bylo pro pět minut jedenáct, když prapor mým minul pro pohyb ulice. ~

Takové návštěva - takové setkání je opravdu vzácné, ba historické, že naši vesnice řádný učitel nepřivítal přátelsky, ba, ani přátelsky nepohnomocnil. Někteří místičtí, přece od nás šli tiše se podkovati, aby uvítali pana presidenta. Chudáčkové těšili se dostředění v slávu velkých lidí poměrně pozvětšili. Jaké ohromné působilo, když starý hromník přivezl menšinovou školu až ze Starkova. Učitelé z okolí byli přítomni a dětmi svých škol. Jako krátí, vroubily dětí uličí Radobskou.

Pozítří 3. září 1926 strhla se nad krajinou naší, hlavně nad Plzní krajiny východních Čech velká bouře. Kolem šesté /osmnácté/ hodiny srazily se mraky v hrozný černý střep, ze kterého pověstně se blýskalo a dunělo hrom. Bylo to pravé rozpoutání běsů. V sousední obci Zlíčku zapálil blesk usedlost p. Bitnara Antonína. Velká záplava byla široko daleko viditelná. Lidé v našich chvílích se nedovařovali ze svých příbytků. Bouře zuřila dál s takovou prudkostí, blesky přímo odepsovaly ohrožující okolí. Místním spustil se vzdušný lijavec. Zapálené budovy hořely jako obrovská hranice. V paměti mně za dlouho zachovaný hrom byl to obraz příšerný. Hasiči učinili se hasiči plzeňští a ze Slezské. Někteří hasiči přispěchali i z okresu. Pozdější více lidí přispěchalo k ohni. Jedni, aby bližnímu v neštěstí pomáhali, jiní, ale vzájemném bouřivého hasiče, aby tam „činnými" a nestyděli ani takoví, kteří v normálním zmatku chtěli něco „ulovit."

Koncem vánoc 1926 napadlo hodně sněhu. Ještě čtvrtek ohně před svátky bylo hrozně blátá za vánoce již byly bílé - sněhu plno všude. Stromy obvalené jen se pro" hýbaly pod běloskvoucí tíží za závěje na Kozínku - k nepřejití. Plotů celé zapadlé. Na štědrý den pršela vánice jako běs. I v noci. Lidé nemohli jíti ani na půlnoční, bylo nebezpečí bílé smrti - zapadnutí a navátí se sprostých sněhových. U domácích krbů přátelští mlčí pouhé hřálivý štědrý večer i noc. „To jistě několik prvních" říkali si zpívali.

Nějaký honík ze Plzně v Radobenčí. Byl v Polici. Při jízdě k domovu za tě tmy za vánice blouzní sem za kam, až mraven nesl na saňky za mnou - skoro na něky. Radno mnoho lidí občané Plzně na kraji Plzně „na náměrkách". Vzbudili ho, ale přec a nebyl mu mnoho.

Ten rok 1926 bylo opravdu počasí pohádkové. Měsíc květen, prostředek jara byl v první den svého trvání skvělý, oblohu zatažena šedými mraky se kterých se až do odpoledne vzdušně lilo. Pak následoval týden velmi příjemného počasí. Celá příroda byla v obrovském vzpětí růstu. Ten týden vše se nádherně prozelenalo, stromy prokvetly. Velmi krásný byl pohled na třešně obrzputé bujným květem. Lesy voněly.

Ale netrvala dlouho ta snová pohádka volně ožívající a nesportovní síly životní vzdávající matky přírody. Ve středu 12. se poměrně ochladilo za již ve čtvrtek padal sníh, takový lehce padal až do 16. května. Nejvíce sněhu napadlo v sobotu o poledni 15. května. Oblohu zakryla se šedými mraky, které chvílky místy hnal se severních oblastí. Po půlnoční chumelici bylo všude bílo. Louky, na nezrostlé trávníky s pampeliškami, které nedivené a překvapené pozorovaly své kvítky nenadálce jinak bělmitě se krutě zimě. Pýřky ovšem bujným listím chvílemi se pod tíží sněhovou až k zemi. Počasí bylo stále chladné, ale snůh přece během příštího dne roztál. Jen na vrchních horách udržel se o něco déle.

Stará srbecká kovárna na vrchu vystavěno byla r. 1890 kovářem Františkem Lokvencem. Jeho matka se jmenovala Josefa. Lidé jí říkali krátce „Šéfa". Lokvenc měl sestru Marii, která provdána byla za Augustina Martince čp. 1. Byla dříve krásné půvabné děvčátko, ale když v lese „hošením" strávila prší chladnou a náhlého nastydla a zchladnutí krční onemocněním, kterým brzy podlehla. V čísle 1. byl dříve obchod smíšeným zbožím.

Novou srbeckou kovárnu postavil u cesty ke Žďárkům na hřbitově školním pozemku kovář Josef Kubeček roku 1933.

Nová hranice pálila se podle „čarovných linií" u nás již před válkou. Co převratu pálívala se na „mokřiny kopci" až do roku 1925. Letos roku se poprvé pálilo na příkopě"

Měsíci červnu r. 1926 prošly přes Kozínek 4 roty 21. pluku československého, kde ve Březině a na Březinách měli cvičení, ale map v terénu.

22. února 1925 o hodině 14. a patnácti minutách středoevropského času klesl s temným zaduněním koní jízdárecných obou kanonenhelových „Wilhemina". Dílo tento byl již od 1. října 1922, kdy se ve něm pozastavila práce - o příštím, rozepsán a okolí jeho pustne. Kolovi pokusil se tam zavésti obuběžnickou farmu, ale nevedlo se mu. Nechal toho. Dům ten dával dobré černé uhlí situaci velké vzbřeznosti a nebyl podaleka vyčerpán. Přišla ale doba, kdy bylo nutno hloubiti a investice vyžadovati, aby se odkryla další ložiska „mocnější fleze" ve větší hloubce. To za spory s obchodem byly příčinou, že majitel, nevěda by pádovou jasně povolit, raději nechal dům zavalit a zatopit.

Dne 24. března 1927 vzdělávoval se na přísežnou velkostatek v Mezinářti bývalý starosta Vilém Martinec. Byl mu prodán za pozemku

benediktinského klášterního panství Benediktinů, při pozemkové reformě.

Dne 13. ledna 4. p. na panském velkostatku bylo provedeno volba členů do okresního Martince Vilémov. Náměstek nemohl pro slepotu úřad zastávati. Byl zvolen Martinec František čp. 7.

Dne středu dne 27. března 1927 stalo se politování hodné neštěstí v Německé Lomnice v hradecký Hradcem. Nákladní automobil ve kterém sedělo asi 65 osob oběvníků vracejících se za denní práci, spřítil se s mostu do potoka. Jeden hoch to zde mrtvo shledal, osmý skonal po několik minut. Mnoho bylo těžce zraněno. Jen asi šesti se nic nestalo. Zranění byli převezeni do náchodské nemocnice. Katastrofa stala se asi o osmé hodině. Automobil jel do kopce a byl již bezmála na vrcholu. Motor však nechtěl již kašlnouti. Řidič chtěl přehodit rychlosti, špatně to provedl a proskočil přes. Automobil zvolna nejprve, pak rychleji a rychleji řítil se pozpátku kopcem dolů. Řidič, místo aby pevně držel volant a aby v prvních okamžicích volné jízdy šlechtil auto přes silnici, předběhl vyskočil volaje: „Lidé mužte, vyskočte!" Rozvážní skočil se zdravým humorem Hitlerovské strany.

Martinec Vilém, kterýž se nehlásil o statek v mezinárodní, byl obviněn, že je-
ště pochází z německého rodu. Jeden M.O.N.Z.P. mu vystavil vysvědčení tohoto znění:
Rodina Šaubitzova bydlela přes čtyřicet roků v naší obci a děti její vychovali veneš česky
Šaubitz kolují. Manželka p. Viléma Martince provdána původem Švabka v naší obci a v českém
prostředí, činně spolně zapsána s českým prostředím a dnes již německy těžko se dorozumí.
Vdáním se muži-českému poměru jest jistě velmi závažné pozorování v národnostní
otázce. Pan Vilém Martinec pochází sám ze starého českého rodu hrdých selských patric.
a smýšlení je pokrokově-národný občan.

Dne 16. prosince 1927 oženil se Náchodě „polní žid" Steglerová.
Zdejší porodní asistentka v nemocnici mužského.

Dne 29. listopadu 1929 hradecký Kubeček v čp. 82. šel z rána do stav jako
obvykle vstat a zapálovat si ohýnek, což činí každý den. V tom okamžiku mužek
ani, jako se to mnoho stává, slezlo pod stavem kamínka, pak osnova, kolo, celý stav
se octnul v jedném plamení, přívětivá světnička ohněm byla ozářena. Kubeček snažil
se požár uhasiti, plácaje do plamenů rukama, nevědom si jiné rady k odvrácení.
Ze strachu čp. 10. vyběhli z okna nevzpomněv dveří i přiběhli, do se okna. Dědko-vnučka
počali na kolébce křičeti za přivolání babičku, která byla venku. Hrozného požár

OBECNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

uhasili, ale Kubeček byl velmi ale popálen na rukou. Všechna kůže prstů, dlaní
a zápěstí mu shořela nu velikým, rovněžmi prsty za nebožák mnoho plavil. Nemohl
se sám sobě obsloužiti, najísti, převléknu nic nemohl sběhati. Obvazovali ho Štěpán Špaček
a Jaroslav Jansa, oba absolventi hospodářských samostatných kursů v Polici nad Metují.

Roce 1926 byli ve Vysoké Srbské tito majitelé jednotlivých čís. popisných:

čís. 1 Frank Antonín,
2. Hrubý Jan, ml.
3. Hanel Františka,
4. Jirman Vojtěch st.
5. Kubečka Františka,
6. Šalka Augustin,
7. Martinec Františka,
8. společnost 1904,
9. Martincova Marie,
10. Hrubka Karel,
11. Hrubka Antonín,
12. Hrubka Jan,
13. Martinec Vilém,
14. Jagrt Augustin,
15. Dostál Antonín,
16. Fiedler Josef,
17. Bittnerova Hermina,
18. Vacek Josef,
19. u nádraží
20. Širotaj Antonín,
21. Martinec Josef,
22. Kubeček Norbert,
23. Jirman Jan,
24. Lokvenc Vojtěch,
25. Lokvenc Antonín,
26. Martinec Jan,
27. Hrubka Rudolf,
28. Špaček Františka,
29. Špaček Štěpán,
30. Jirman Josef
31. Vít Antonín
32. Martinec Josef st.
33. Jirman Vojtěch ml.
34. Vítová Vilemina
35. Jiroušek Josef,
36. Jirman Josef,
37. Němeček Jan,
38. Rejnušek Vincenc,
39. Martinec Františka,
40. Šubrt Roman,
41. Martinec Roman,
42. Simon Josef
43. Lukášek Karel,
44. Martinec Josef,
45. Hrubka Josef,
46. Mošlo Josef
47. Kohl Jan,
48. Bohatko Robert,
49. Adam Vincenc,
50. Kubeček Norbert,
51. Vít Josef,
52. Borna Václav,
53. Škola,
54. Petr Josef,
55. Kotíčka Josef,
56. Masnar Vojtěch,
57. Vrba Bohuslav,
58. Kubeček František,
59. Tejkl Bedřich,
60. Černová Anna,
61 Jirman Ferdinand,
62. společnost Kutn.
63. Svojkarova Ludmila,
64. Krtičkova Františka,
65. Klimšova Františka,
66. Rivanich Rudolf,
67. Obrtěl Josef
68. Kubeček František,
69. Volfgin František,
70. Klimeš Silvestr,
71. Lokvenc Josef,
72. Bimr Františka,
73. Lokvenc Františka,
74. Obrtěl František,
75. Hrubý Jan st.
76. Martinec Josef,
77. Hajnar Jan,
78. Lokvenc František,
79. Špaček Roman,
80. Chvadobinec,
81. Kubeček Antonín,
82. Kubeček Augustin,
83. Linkarovec Františka,
84. Jansa Jaroslav.

Závrchy: čís. 1. Hanzlová Anna,
2. Jonnarova Františka
3. Jonnar František.
4. Hrbáň Josef
5. Šeda Emil,
6. Masnar František,
7. Kolota Josef,
8. Hrbáň Norbert,
9. Hanušek František,
10. Tejfa Josef,
11 Marnarova Františka,
12. Bittnar Antonín,

Jednotkovice: čís. 1. Tejfa Roman,
2. Tomek Antonín,
3. Vacek Jan,
4. Kniel Josef,
5. Tejfa Josef,
6. Jajfr František.

Náboženské boje v naší krajině vzplanuly mocně ve městyse Mochově. Sám se hned po převratě utvořilo silné hnutí pro církev československou. Katolický kostel patřící brumovskému převorství Benediktinů zabrali pro bohoslužbu československou. Bylo to 20. dubna 1920. Správcem farnosti nové církve byl Hulánický, pak farář Wolf, 21 – 24, potom Šnoflák až do roku 1927 a pak Dlatka, jeho choť je dcera bývalého místního říšského učitele Karla Jiráska. Šnoflák připravoval převrat k pravoslaví. Farář Wolf byl bratr dvojčatové v Praze a v Polici a několikráte v Hradci Králové. Celý převrat, i spor o kostel budil veliký pohyb po celém území první Republiky. Kostel musela církev Československá vrátiti původci zpět. Byl církví Římskokatolickou znovu slavně vysvěcen. Asi sousedé, kteří byli nejvíce účastni onoho náboženského povstání, bylo zavřeno na 4 týdny bez odmlouvání. Katolického faráře vyvezli na žebřínovém voze po hranice Kolatury mochovské. Celá farní osada čítá tam asi 1800 obyv. z nich jest 1200 československého vyznání a asi 600 římskokatolického vyznání ~

Mnozí vesničané se tehdy prozřeli nové hnutí náboženské. Do církve Československé přihlásilo se 600 občanů. Navštěvují kostel v Zbrunově, kde jest oltářním farářem bratr Soukup. Sbor církve československé v Zbrunově vyvěcen byl dne samotným patriarchou církve obrem Karlem Farskym.

Opravdy vzbouřené duše otázek náboženských, přešly do stavu přirozeného vývoje, ale nové nové stejně vážné otázky hospodářské a politické přišly po nich.

Bylo dávnou přáním mnohých obyvatelů naší vesnice, aby mohli býti účastni výhod elektrického osvětlení. Jako obecní podnik nebylo možno to uskutečniti pro odpor většiny představitelstva. Proto teprv několika čilých uvědomělých hlav chopilo se práce o ustavení elektrisačního družstva. Byla teprv otázka tato převedena ze samosprávy na soukromé podnikání.

Ustavující schůze elektrisačního družstva v obci Vrchní Stropské konala se dne 7. února 1926 o druhé hodině odpolední v hostinci p. Vojtěcha Jirmana.

Pořad jednání byl následující: I. zahájení schůze, volba předsednictva, II. vysvětlení o výhodách elektrisace v hospodářství. III. Ustavení družstva a přijímání členů. IV. Stanovení výše zápisného a podílů členských. V. Volné návrhy a dotazy.

Svolavatelé: jménem Vít Josef, starosta Martinec Vilém v.r.

Následují podpisy 58 občanů: Josef Jirman, Špaček Štěpán, Kubeček Augustin, Vít Antonín, Martinec Josef, Vítová Vilemína, Hulka Josef, Franc Antonín, Josef Jirman, Václav Kubeček, Josef Krtička, Jan Jirman, Mašek Josef, Tajtl Bedřich, Martinec Roman, Jan Martinec, Šlapjner Jan, Karel Hulka, Františka Martinec, Polka Augustin, Pinkrová Františka,

Marie Široká, Dostál Antonín, Svejdarová Ludmila, Josef Vacek, Bittnerova Hed. Borna Václav, Fricek Josef, Ferdinand Jirman, Martinec Josef, Jirman Josef, Hulka Jan, František Jirman, Petr Josef, Kohl Jan, Hulka Antonín, Jindřich Borna, Hulka Adolf, František Špaček, Kubeček František, Matěna František, Kubeček František, Širová Anna, Vojtěch Jirman, Bohadlo Robert, Herel František, Urba Bohuslav, Klimšova Františka, Klimeš Filomén, Matěna Josef, Roman Šubrt, Josef Obršál, Kubeček František 58, Bureš František, Obršál František, Vothzyn František,

Ustavující schůze byli přítomni na schůzi pouze tito občané:
Jaroslav Jansa, Mašek Josef, Vít Josef, Polka Augustin, Klimeš Filomén, Adam Čeřek, Obršál František, Šlapjner Jan, Vojtěch Jirman č. 33, Vít Antonín, Jirman Josef, Jirman Vojtěch č. 4, František Kubeček č. 5, Špaček Štěpán, Tajtl Bedřich, Vacek Josef, Martinec Vilém, Josef Martinec, Obršál Josef.

Ustavující schůze konala se tedy za účasti dvaceti osob, ze kterých šestnáct přihlásilo se hned do družstva pro spotřebu elektrické energie. Z toho jasně vyplývá ve měřítku nevšední síla odporu a nesnadností /: o Okmech z :/ proti zavedení elektrického proudu v naší obci. Zmíniti se sluší, že kolja majitel blízkých železničních stanic ~~nemá tel ale elektrárnu v Teplicích~~ elektrisoval r. 1915-16 svůj podnik nabízel obci naší výhody /: o souhlasu s elektrárnou, která chtěla využiti příležitosti ve zdejším obci pevně připojiti - :/ nechají-li mu místi primární vedení středem vesnice. Pro tuhý odpor, že by tím tlumil jistě více než Srbské naší obecní, musela býti linka ke železničním stanicím vedena oklikou v polích za vesnicí směrem k Svinářovicům. Nástup rozpočtové boje s usnesováním sloupů. To bylo zakázáno příchozí ke 7. únoru 1926 za cílem přesvědčiti, že asi teprv se jednání „neobejde" bez odporu.

Za předsedu nového družstva zvolen byl Martinec Vilém, místopředsedou Jansa Jaroslav, jednatelem Vít Josef, pokladníkem Vít Antonín, Jirman Vojtěch 33 a Bedřich Tajtl kontrolory.

Usneseno bylo platiti zápisné na jeden podíl ve výši 5 Kč a to do 1. března 1926, po dni tom se automaticky rozšíří o 5 Kč t. j. již 10 Kč, čím způsoben členů vzniklé nákladováním vypůjčeného kapitálu. Podíl byl však na jeden výpod měřičů stanoven byl 160 Kč na lampičku ~ na elektrický motor.

Zvolený výbor se ujal hned práce, vstoupil ve styk odborářství s hradeckou centrálou, kterou požádal o rozpočty na vedení výhod.

Zlačerovala práce, která byla mnohou mnohé odporujících hlasů. Jak okresní správní komise byl poslán opis tohoto znění:

Okresní správní komise v Holici nad Metují. Protest. My níže psaní občané, voličové obce Vysoké Srbské odvoláváme se tímto, proti zřízení, které vzniklo, že nákladní na elektr. vedení jest družstvem, které jest zároveň obecní radou, bez svolení obecního zastupitelstva a bez schválení ob. fin. komise požadujeme do obecního zřízení.

Družstvo proti volbě fin. komise a bez schválení obecního post. zavázalo se obec, nebo zřízení částkou 3500 Kč, na zavedení 11 světel ku osvětlování obce. Světla v naší obci obzvláště v takovém počtu, jsou úplně zbytečná. Podotýkáme, že osvětlení takové není místo Heřmanov ani Velké Poříčí, kam jich je sotva polovice a jsou téměř naším kraji.

Dále do školní budovy bylo dáno zavedení na 10 světel, která jsou umístěny na místech na vsi přímo nezbytných (?!). Náklad elektr. vedení pro školu je zapsaný v částce 29.981·86 Kč, kterážto částka jest určena na opravu této.

Podstatného i bez zřízení na elektrické vedení, budou již dost patřičné stavbou také nákladného vodovodu. Jako poznámku malujeme, že - aby družstvo mělo dostatečný počet kompiček a mohlo započíti s elektrisací mělo jich takové množství na obec.

Naproti tomu my označujeme proto obecní hospodaření tohoto druhu jako plýtvání penězi, čině se žádné existence a příklad na spokojenost občanstva, nebot každý na dnešních poměrů na obecního vedení musí se hroziti budoucna.

Okresní správní komisi na základě těchto důvodů snažně prosíme, by naší stížnost co nejvíce podporila, nebot obci se vše bez ohledu pohlaticího a my stojíme na stanovisku věci spravedlivé a hájíme ji až do krajnosti:

podpisy občanů: Jan Jirman, Vojtěch Mamar, Fr. Martinec, Jirman Jan ml., Jirman Fr. ml., Jirman Fr. st. Dorňák Antonín, Lokvenc Antonín, Lokvenc Vojt., Petr Josef Friedl Fr. - Fridl Jos. Kubečka Ant., Pavlína Benešová, Karel Hubka, Hubka Ant. ml., Marie Martinová, Hendl Fr. Bohuslav Robert, Vrba Bohuslav, Vrbová Anna, Fr. Volkejn, Burel Fr. - Obršál Fr. - Václav Kubečka, Norbert Kubečka, Josefa Pazderková, Pazderková Fr., Josef Martinec, Lukášek Karel, Kubín Norbert, Kubín Josef, Hanzlová Anna, Šonnar Fr., Šonnarova Františka, Terč Emil, Mamar Fr. Mamarova Fr. Josef Tejfa, Houštek Fr.,

Kolora Josef, Ant. Bidnar, Josef Tejfa, Ant. Pomeje, Hubka Ant. Tejfa Roman, Kindl Josef Josef Krtička, Hubka Jos. Vrbova Eliška, Josef Matěna, Mertínec Josef, Foltýn Aug. Fromc Ant. Hubka Jan, Kohl Jan. Všichni v. r.

Napětí bylo - bojiskově se i hřmělo /očima a pusou:/ nic netrvá věčně však. Lesta pivovaru je cestou pokušeními a každý člověk jinak se plotí.

Překážky se překonaly a dne 11. září 1926 zazářila v obci naší elektrická světla, aby občané naši mohli býti účastni výhod „zázraku dvacátého století" - žárovky slavného Amerikana Tomáše Alvy Edisona.

Příkaz, jak vzednesté vůči odporu opravdivají byl, že k 16 členům zakládajícím letům stavby přihlásilo se jich dvacátých 16, takže při zapnutí elektrického proudu svítilo se již ve 32 obydlích.

Čp. 51 svítili už 10. září. Pan, který byl na „padesáti" pro málo s otevřením slavnostních oken vyčkával v údivu: „Šmarja - už svítej!"

12. září 1926 byla už první taneční zábava při novém světle.

Smíšený chrámě večerního tančení v širém sále, pod lustrem" v kole - kole na tančící často cosi kopalo. Ty tam jsou i chvíle báseň v čp. 27, kole sousedé v mračích kouře se hlučením a skočením sítě hudby veselé s písněmi za přičinami třepetili, co pestrém malově na péci, kráčili se oči. Byly to chvíle bezstarého mnohých jedinců, kteří se v chvatném kvapíku slovenští potočit a kolečkem, až oheň se kojil. Chvíle krásné mozaikové i valkohlem rozpálených hlav. A jinaká zas byla zábava v obvyklém veselí dlel, jen čím více hodin bylo, více otevřená kouřka se více se to líbilo. Chvilinka lampa slabě mrkala. Kalné, žluté světlo její těžko bylo viděti.---

Ten týden od 10. července r. 1927 byl velmi bouřlivý. Se všech stran od Náchoda, Kostelce, Červeného a Police valily se bouřní mraky. Z od Borna přišla bouře za to se nás říkají, že je velmi zlá. A byla. Byl zvláštní obětí, kterou nevinné hučel od rána přes den i v noci zas, noviny přinášely zprávy o velkých bouřích, škodách způsobených průběhu mračen. Na Broumovsku, na Hranicích Českomoravských, v Teplicích na Moravě. Kraj náš byl ušetřen bezmála pohromy těch, jen v sobotu 9. července s bouří a velikou vichřicí přihnal se lijavec a s ním krupobití. Byl to však nález pos, který bohužel tolik mnoho škody nezapůsobil. Postiženo byla pouze pole na té straně k Machovu pro elektrickým vedením.

Následkem bouřlivého týdne za množících se zpráv o úderech v zapálení bleskem zvýšil se počet hromosvodů v naší obci. ~

Ve volbě dne 15. listopadu 1925 konalo se v naší obci volby do poslec. orecké sněmovny a senátu. Jednotlivé strany obdržely následující počet hlasů:

republikáni 99, do senátu 81, lidovci 78, 67, sociální demokraté 45, 34, národní sociálisté 26, 20, živnostníci 12, 11, strana práce 6, 2, komunisté nevodili 2, 2, národní demokracie 2, 3, nezávislí zemědělci 1, 1, republikáni konservativní 1, 1,.

Volby dne 27. října 1929 přinesly tyto výsledky:

republikáni posl. 108. senát 94, lidovci 49, 43, soc.-dem. 56, 41, nár. soc. 36, 27, živnost. 20, 14, strana práce - -, kom. nezd. 1, 2, nár. dem. 2, 1., něm. pen. - -, rep. kom. - -,

2. provincie 1928 obdržely jednotlivé strany tento počet hlasů: rep. do okresů 97, do pensk. post. 88, čsl. nár. soc. 35, 48, soc. dem. 49, 41, lid. 47, 49, živnost - 11, komun. - , 2, něm. pen - -, Svatkovci - -,

Zličan dne 27/10. 1929 dostaly jednotlivé strany tento počet hlasů: lid. posl. 54, senát 55, soc. dem. 22, 19, nár. soc. 5, 3, živnost 4, 5, rep. 10, 7, nár. dem. 1, 1, komunisté v roce 1928 do okresu lid 49, soc dem. 31, nár. soc. 4, živnost. 6, rep. 6, nár dem 0.

Do pensijních voleb r. 1929 27/10 obdržely jednotlivé strany hlasů:

V Mostyni: kom. posl. 1, senát 0 nár soc. 24, 21, soc. dem. 128, 109, lid. 74, 74, rep. 44, 42, živnost 61, 55, nár. dem. 2, 2,

V Malé Hoře: kom. 0 0 nár. soc. 35, 27, soc. dem. 93, 78, lid. 36, 32, rep. 93, 86, živnost. 43, 41, nár. dem. 2, 2,

v Žalovských nár. soc. 20, 16, soc. dem. 42, 32, nár. dem. 29, 25, lid. 11, 10, rep. 17, 13, živnost. 9, 9, kom. 1, 1, okresní zemědělec 3, 3, lid. něm. 1, -,

V roce 1928 dne 10. března v sobotu a v neděli 11, byla veliká vánice se severním větrem. Večerní vlak přes Kín „na hole" přes to se počátkem zval i zbytku provozu. Kdyžto prozáželi k prostoru počal padati sníh, byly v neděli ráno velké závěje patrné. Sníh sdral se severními okenicemi a lidé měli na půdách celé závěje. Sousedé Volfejn hlásili pohodou, abych šel před kín sbourati závěti, které měl přístěné na severní straně k chvoje. Byl rád, že tak nečinil, neb ku neděli měl kolem chalupy závěje na tři metry vysoké. ~

6. února 1928 umřela v květu mládí milá hezká dívka Marie Hanzlová ve stáří asi 21 roků. Umřela na tbc. Pochována byla na hřbitově Hronovském.

Dne 19. listopadu měl pohřeb v Náchodě „Jonda Longin" vzpěrač kolo oráčař - mrzák. Měl mrtvý chodidly obrácené ke sobě. Nohy si nechtěl dáti operovati, tak zemřel. Dva vellam vedli muže v časných hodinách paměti Řeřichy Vincence, souseda z Kosinka. Pohřeb měl za nevídaného počasí dne 2. února odpoledne.

V roce 1926 docházely do naší vesnice tyto noviny a brožury:

Vrbice Josef: finanční a obchodní universum, Cestovní listy, gentleman, Skaut-junák, Vlnice, Radiožurnál, knihovna 40 svazků.

Dvořáková Hermína: Lavice, Svojsíkova Lid. Pražský il. zpravodaj. Dostál Ant. Domovina, Jirman Jarol. Domovina, Kořínková M. Domovina, Modr, Martinec Jos. 27. Domovina, Nový Lid, Mrtvý, Zemědělské listy. Čech Jos. Nový lid, Matouch, Právo Lidu, Šimon, Domovina, Nový Lid, Jan Jirman Lidový denník, Věštník, Sokolský Rudý, Jelen Bedřich Domovina, Čsl. rodina, Obchodní pájmy, Hvězda, Od Hlavského pomezí, Obrana, Sokolský Rudý, Havle.

Hlubka Karel, Martinec Jos, Vojtěch Jirman, Hlubka Josef, Martinec Jan, Jirman Josef, Mládo Josef, Hlubka Jan: Lidový denník.

Hlubka Adolf: Lidový denník, Sokolský Rudý, Nový Lid, Mrtvý, od Hlavského pomezí. Má se vlastnictví starý hořeží Petra Mostinského z r. 1605.

Hubeček Antonín: Hvězda, List paní a dívek, Havle.

Hubeček Frant. 68 Malý Čermín, mládí, Martinec Frant. 7, Violeňský denník, Lidový denník, Milostický hospodář, Český Jelen, Hvězda, paní a dívek, od Hlavského pomezí,

Vít Josef 51: Mrtvý, Zemědělské listy, Lidový denník, Nový Lid, Věštník Sokolský, Český včelař, Česká obec, Samospráva, Náš rozvoj, Naše Kampeličky, knihovna 60 svazků,

Jirman Jaroslav: Český kraj, Pokrok, Nový Lid, Pražský il. zpravodaj, Sokolský Věštník, Vzkříšení, Od Hlavského pomezí, Zlatá brána, Zemědělské listy, Kampeličky, Pohlaví, Domácí lékař, Lvotvina, Národní politika, Hvězda, Bratrství, knihovna 10 svazků,

Hlinič Josef: Český Včelař, Nový lid, Náš rozvoj, Tesklinka, Vzkříšení, Mrtvý, Cokrka,

Hlinič František: Nový Lid, pájmy kovoobchodníků, 5 knih.

Hlinič Antonín: Rudý, Sokolský Rudý, Věštník sokolský, Nový Lid, pájmy kovoobchodníků, Bratrství, Zbraničář, Mrtvý, Naše mládí, Sokol, Sokolské Besedy, Náš Dobrý, Slovník naučný, Knihovna Osudů, Ilustrované dějiny světové, Náš Rozvoj, Textilní obzor, knihovna 160 svazků, Vzkříšení,

Vít Alois, Sokolský Rudý, Vzkříšení, Nový Lid, Věštník Sokolský, Textilní obzor, knihovna 20 svazků, Špalíček Přísloví: Mrtvý, Nový Lid, Kampeličky, Samospráva.

Wagner: Il. zpravodaj, List paní a dívek, Hvězda, Zbraničář.

Vpsa Bohuslav, Ruch, Lokotolaž Ruch, Nový Lid, Ilustrované dějiny světové, Od Hlaskéhyo pomezí, Vzkříšení, Věstník sokolský, Cestami odboje, Knihy o knihách, Mistry, knihovna 100 svazků.

Ve 4. července 1929 o sedmé hodině večerní přihnala se od západu bouře s větrem smrti. Žen okem byl strašně pavný. Podkrytou hlavou nemůže člověk dýchati, ba ani choditi ve plném světle, nechtěl-li dostati slunečák úpal. Slunce svítalo tak, jakoby svými paprsky chtělo zemi rozkopati. Obloha byla čistá a zlu na západě po poledni počaly se shromažďovati bílé mraky. K večeru se tam však objevil větší mrak, pobářtní sinavě zlaté barvy, který na první pohled mezi ně snadno zapadl. Vzhledem však mohutněl a najednou zarůsalo se a pohřmívalo to povětřím. Nenadále přiletěla vichřice. Rozpoutala se s takovou prudkostí jakou není pamětníka. Trhaly rozvichřené obrannou rychlostí se hnaly, sílily a dospěly stromy až k zemi obzvlášť a jako nikdy ranivě. Mračna prachu stromů se vzdu- nila ve vzdušných vlnách. Jakoby obranné zjizvily neobyčejnou silou vzbouřily se proti. Temnota byla a pekelný větrů hřmot. V to mísil se praskot ranivých stromů a větví, rachot servávaných tašek, houkání i lidské bědování. Celé lesy místem byly téměř nadobro zničené. V krajině mezi byl to les Vojtěcha Rýdla, polníka ve Žďárských, na cestě k dílům". Strachy vítr zval dlouhý obrácel se celé stromy tašky shazoval.

čp. 73. vichr strhl, urval v pravém slova smyslu střechu i se dřevěnou konstrukcí, celý nový štít nedávno postavený až ke komínu a přehodila to přes celé stavení na louku. Sám vzpadalo jako domeček z karet. Bylo to zde u rybníčka.

Stoletá, krásně košatá lípa u hrnčířských stála pravda též vichřici za obět. Stála tam celá staletí. Kteří, dříve kteří zjezdili na koních ke nemocnému navštěvovali si u ní konec. Hluboko v mocném kmeni měla zarostlý kus železa - kroužek, kterýž sotva bylo viděti museli hlubokou jamku v kmeni vyseknouti. V hrnčíře smetla též vichřice polovinu komína v bývalé cihelně u nádraží.

Jaké krásná alej lípová náchodského nádraží otevřené byla opuštěna. Krásné, rozložité staleté lípy ležely tam přes cestu v chaotickém nepořádku, vyvrácené s kořeny, mající větve vzdálené do sebe vpletené. Ve stínu zející korun a medové vůní květů, mnohé historické chvíle se odehrály - nyní zůstaly milostný ořej. - Též staleté ležely tu přes cestu tak, jako kdysi nádražní na pomalých sběračích přes upálovem nepřátelstvím. Mezi tím nádražní, který přírodu se strany má velmi rád, plakal vidět tu opuštěnost.

Rokem 1929 v krátkém napadaly obrovské spousty sněhové za těmi den se dne se dalo za dne pomalu jaro. Veliké závěje znemožňovaly každou dopravu i pěší chůzi. Stále se muselo prohazovati aby jakž takž se udržely cesty aspoň chvíli sjízdné. Automobily jezdili vůbec nemohly. Stavy cestáka na „březovém" si postěžel „sem dvacet pět roků cestákem, ale na mou duši, takhle práce jsem nemě nikdy. Bylo snad někdy sněhu více, ale to sme to jednou prohazeli a byl pokoj. Ale letos více každěj den a neobyčejná práce je znova nevěstá. Ba, divné časy teď chodí."

Opravou, obce a okresy už ani nemělky peníze na výplatu dělníků při odstraňování sněhu.

Ve 2. dubnu 1926 zesnula v Praze choť mistra Aloise Jiráska, paní Jiráskova Marie. Společně sňal 4. dubna byla z kaple na Olšanech na hřbitov hrnčířský složena k věčnému odpočinku. Jí patří též úcta národa, že obětavě a s láskou dovedla podpořiti svého choť v jeho obrovské vzdělávající práci. Spisovatel sám se pro chorobu nemůže účastnit.

Stavba postavení obecního vodovodu byla přičiňována u nás již počátkem století, ba ještě dříve. Vesnice naše položena na kopci a pro úbočích jeho nemělo nikdy s dostatku dobré pitné vody, ba, vody vůbec. Bylo proto mnohým povinností vodovodních obce, aby nedostatku tento odstranila. Co tu bylo skutečné práce s táhnutím vody ze vzdálených studní z pramenů a z potoka podaří.

Mnohý lidé, stěhovaví dobytek, zničené nářadí byl výsledek tvrdého sucha. Jezdilo se nejen s potoky, ale i s studnami, na které si občané dávali vodu. Pro napuštění vodou přehodili je plachetkou /: nemělo-li pořádné víko! - aby prach nestříkala, přehodili popruhy přes ramena, přivlí si do dlaní a ví s trapičem pomalu stoupali do výšin Srbské. Pomalu. Čím výše, tím pomaleji.

Mluvilo se tenkrát o zřízení obecního vodovodu. Měl se vésti ze Jednákovic z Mrázova údolí. Dokonce již i voda byla prozkoumána do Prahy ke prozkoumání. Vzalo ani slovutných nápadů a námahy z nedostatku vody pojíšťci nevolnému občanstvo, resp. obecní zastupitelstvo šenkovnou, aby svornou prací pokračovalo se počátku nové dílo obecního vodovodu, které by konečném cíli bylo pomníkem trvalým a všelidským.

Různicích a všelikých názorech na věc tu vzbílo vše dělo, až přišla kouřit Velká Válka. Ta jiné otázky přečkaly hlavním

Oslavy 700 let obce Vysoká Srbská v roce 1967

Dne 24. února 1966 bylo rozhodnuto, že Osvětová beseda připraví oslavy 700 let obce. Proti těmto oslavám vystoupilo představenstvo místního JZD, které přesto schválilo nakonec příspěvek 1.000,- Kčs.

Oslavy byly stanoveny na 1. a 2. července. V sobotu 1. července sjezd rodáků a přátel obce v Pohostinství " u Vrbů " , ve Vysoké Srbské, 2. července v neděli pak lidová veselice v hostinci " Malá Praha " ve Zlíčku s výstavou v obci zachovaných historických a zajímavých památek ve škole. Rozhodnuto, že se při lidové veselici bude prodávat pravý selský chléb s domácími jitrničkami nebo koňskou uzeninou, která v té době byla oblíbena, a selské koláče. Prodej jitrnic odpadl pro veliké vedro, protože výrobce nemohl zajistit jejich kvalitu.

Opatřeno bylo pamětní razítko na orazítkování hedvábných stužek, které sloužily jako vstupenky na veselici a jako suvenýr. Odesláno bylo 270 pozvánek našim a zličským rodákům a 50 přátelům obce a nadřízeným úřadům.

Výstavu, kde nechyběla ani rodinná bible z roku 1557 a mapa Čech z roku 1675, navštívilo 400 osob, na dobrovolných příspěvcích vybráno bylo 598,60 Kčs.

Přátelská a radostná atmosféra v místnostech hostince " u Vrbů " a na prostranství před ním trvala po celou červencovou noc až do osmé hodiny ranní. Také hostinec " Malá Praha " byl přeplněn, v neděli odpoledne a večer jej navštívilo 700 platících návštěvníků.

Nádherné počasí vydrželo až do konce oslav.

životní a otázka vodovodu odsunuta byla do pozadí.

Až krize po válce, po převratu počíná stará otevřená rána znovu bolet. Jde se jednak o vodovod a bezvýsledně. Hlavní práce jedničky mařínův byla v okresní správní komisi za nepřítomnosti „protesty" druhých.

Věc to šlo stále. Ač místo Rohle samo vzdálenky vodovodu se nedotýkalo. Jiné město, které prostředním nádražím přes půlhodiny od města postoje poznalo neblahé obměkčilky toho, čím chápe se všech prostředků, kterými by se chtěla ta vzdálenost a ono stálo se stálým zájmu pozornosti, ale i hospodářské nutnosti kraje.

Proto stále vzdělávaná a nikdy dokončená otázka stavby vodovodu v míře za částí a částí neslavnostní vody v Bezdědicích: tam sami vrtali zatěžkou studnici na náklad obce a pořídili větrné čerpadlo :/- i jinde dělo vznik zimním plánu v Rohli 1/41, aby byl uskutečněn velkolepý vodovod pro celý okres Rohlický, kam zejména dělo, který by byl napájen pramenu z Boru. Jde podkladě tam, vodovodní svaz Bor se brzy ustavil. Předsedou jeho je Jiřina z Rohle 1/41. Byli svoláni starostové všech obcí okresu polického na navázáno úmyslné jednání, které dosti rychle spělo ke zdárnému cíli. Samozřejmě, že za nových těchto okolností strana, která aktivně pro vodovod v naší obci pracovala, nevlochzela již pomoci u těch činitelů okresní i bezpečnostní, kde dříve byla sympatičky podporována. Ji měli již v programu vodovod zpolkový. To plodného, co z toho dlouhých o žádání o vodovod v naší obci zbylo /: mimo drazé plánového projektu :/ ~ byl fakt, že se obec musí pozhodnouti. A neměli k tomu dojít, byly boží zase.

Ve 28. září 1926 odbývalo se komisionelní přání vodárenského spolku. Ze Orlické vesnice Jana Jaroslav přišel o papíry sám. Předseda Löbl ho oslovil: „a co vy ze Orlické jdete sám!?" „No, bez" - „Jak víte - Jdete protože a patrn, kolik mají přijít, nejdou!" - „U nás je všechno v pořádku, všichni souhlasí /: povídá s humorem :/ Löbl povídá: „Jen se obrťte, přijde padesát, sto pokut - a zas vás tady nebude, potomci vaši teprv práci vaši ocení. ~ Jdo musí být našim příkazem pracovati pro blaho příštích!"

Usnesení na přijetí náplžky Kč 50.000 bylo okresní správní komisí pomítnuto a odůvodnu, že nebyl přítomen zemí stavitel ani jeho náměstek.

Povídá Löbl: „pošlete nové usnesení" „My posílali mi nebudou obmužte nás!" - „A to je vás tam více takových?!" „Jen jako pak ne, jdi sám bezal to nemohl. Je nás tam pár".

OKRESNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SRBSKÁ

Celý tento jednání o skupinový vodovod nebeřilo se bez nesnází.

Obecní zastupitelstvo v r. 1926 odhlasovalo dotyčnou výpůjčku, ale ještě se zavázalo jako členu vodovodní skupiny. Ale vodovod obec ještě sama tímto činem přistoupiti nemusela, chtěla-li se zříci své polovičky.

Nové zastupitelstvo složené ze členů více méně vodovodu dříve nepřátelských, setrvalo až r. 1927 moudře na linii činnosti starého zastupitelstva. Jím byla otázka vodovodu definitivně vyřešena po stránce právní a formální.

Odpor utichl, ale nebylo to jen příčina vyčerpaná. Příště rok 1928. Jen byl velmi suchý. I jaro byly velké zimy, ale nepršelo, pak v červnu přišlo více na krumlovsky. Ale pak po celou dobu 12 týdnů sem nesprchlo. Jen v srpnu trochu a to jen do polovicky vyschlý. Jezdilo se jen pro vodu do potoka, do rybníka i do Sedmákovic. Z Kozinka chodili lidé pro vodu do Zlíčka. Tam je má sami nechtěli pro vodu pustiti. To sucho bylo výstrahou všem, aby proti vodovodu nekladli zbytečných překážek.

Jen rok se vodovod stavěl. Celý okres policky byl rozkopán v prvním slova smyslu. Hlubokou 1·20 m / stovkou rovnoběžně vedly podél silnic a cest, příčnými liniemi protínaly pole louky i lesy. S čerstvě vyhrabanou zemí činily dojem zákopů. Od Mochova podél cesty ke Berokšarovu pracovníci měly dosti úporně musiti zápasiti než ve skalnaté půdě vyhloubena byla 0·9 přes dospané hloubce stoupla, do které jiní dělníci pokládali silné železné roury ze litiny šedé, které pečlivě spojovali a upravali olovem. Na té práci záleželo, proto prováděli to již stálí zaměstnanci firmy. Na stráni na Boru, kde odvalili roury do hloubky 2 m, dala se nemilá věc. Kopě jílné roury, / do vodojemu na Boru / vložený byly a nepatrný výkop byl zazděn tu při placence povolily nepatrný a mocný tlak vody vyvrtěl roury i se základem dolů do údolí. Roury to byly mohutné, že dvacet lidí je muselo nakládati.

Ve neděli dne 16. srpna 1928 měli v Berokšarově zkoušku s bezpečný vodovodu. Bylo tam hromadě lidí shlédnouti bravičský sbor při nezvyklém stříkání bez pomoci stroje. V radnici mluvil župní rozhlavatel Jedlička řeč mojí přeložil v básni, jako jest jeho zvykem. Uprostřed řeči mojí odnou se ptával: „Kolo chodili ke mě do školy

roti proudnou ruce. Mnoho práce se shromáždění vzhledem do výše. A zase šeptal dále.

Jen pak i nedočkavci ve Vyšné Srbské mluvili hodně, že do zimy 1928 voda potečе po celé vesnici. Zkušenost však ale ukázala, že tedy nicky to není proveditelné. Celý vodovod provádějí spojení firmy Burel a Matička z Prahy.

Dne 11. srpna 1928 v pondělí počali dělníci na „Hercelaz" horce kopati jámu pro nádrž vodovodu. Pro naši obec byla vypočítána na 600 hl. Původně byla projektována na nejvyšším bodě tohoto kopce, ale že by se skalisko tak pozdě, dali ji o něco níže. Dne 15. srpna pokračovalo se již ve výkopu hořkou dolů. Jen i při kopání základů pro nádrž byla půda skalnatá. K snadnějšímu dolování skal používali dělníci bílou látku, dynamit. Silné rány často slyšely. Tak bylo téměř po celé vesnici. U pramene Židka kamení rozletěvší se po takové páře, zranilo okenní tabule. Jáma pro nádrž byla kopána do hloubky 3·5 m. Přesto, že práce měla běžet v určitý čas hotova, nemohlo se tak státi, neb právě kamenitý terén ztěžoval vzdor. Dělníci, kteří pracovali ve skále, měli příplatek.

Teprve, když zmizely spousty sněhové v r. 1929 v jaru byla vesnice vše prokopána do zdravých. Dolů podnes potrubí muselo se posadit. Kopaná tedy trať „za humny" na té straně ke Kněžnici. Druhá trať jde starou cestou školem kapličky a u čp. 27 odbočuje přes pahrbek k čp. 25 a dále dolů.

Od hlavních tratí odbočovaly se přípojky k jednotlivým číslům na jeden metr od stavení. Tyto přípojky musely občané již platiti, neb zvýší na ně doplácetí. Vnitřní instalaci vodovodu mohl si každý zařídit na svůj náklad dle libosti od kohoutků. Bylo radosti i vzrušování, když měkounce tekla voda o pár týdnů dříve - jako práce postupovala. Byly plesy a veselosti o přípojkování, tedy, kteří měli zařízení od jiného - k škodolibosti druhých.

Přes obec různé, výčitek i vzdoru, dnes životodárný proud vody jako křišťál čistě rozlévá se do všech příbytků dle potřeby. Ba i o ten dobytčí lépe postaráno je, dnes nemusí pěšotným bučením hlásiti se o trochu čpavé vody. Zařízením samočinných napajedel má čistou vodu kdykoliv se mu zachce, bez lidského „štrapacírování."

Voda čerpá jedou. — Dnes dohotoven zařízení vodovodu si poch-

volnjší všichni bez posudku i bojovali odpůrci. Jiektěří dříve, jiní později přišli ke správnému tomu názoru. Až na to placení - to prý nemá býti.

Že to byly názory opravdu rozličné, svědčí následující zpěv jejich část:

„Zdrovod že bude!?" -
hloupá pitomost pár lidí!"
řekl první soused hnedle,
prý dobře ale těch karet vidí.

Ti prokletí rozumáři
špekem svědomí nemají
a nafoukaným drzým tváří
ale dílo se jim hned zdají ..!!"

Ba vetřů mám stačí jamor,
jiný soused v řeč se vkládá,
navozí se vodou v ní
a hnedle hned po ohni!"

Což ty meleš" v tomhle čase -
jiný soused pravil zase,
na robotu kdyžs mě jeti,
těžko tebe uviděti ~

Ti mě - bez -- soused jiný
hlavou k temu kývne:
„K čemu všeho novotiny,
mně to být jako dříve!

Bída z Boha, měli jsme
vody vždycky dosti,
pro ni jíti nemohou
že by nebyly zdroji.

Zamrzují vedra ně
velká jako ta jsou,
nevím, zdaž ženou mně
zahrnuli sítkou.

Staří naši předové
rozum svůj též měli -
a nemyslete, hlavičkové,
že vodovod by chtěli ...

Ti vzdělaní rozumáři
špekem svědomí nemají
a nafoukaným drzým tváří
do díla se hned dají ..!!"

Ba vetřů mám stačí jamor,
jiný soused v řeč se vkládá,
navozí se vodou v ní
a hnedle hned po ohni!"

Což ty meleš" v tomhle čase -
jiný soused pravil zase,
na robotu kdyžs mě jeti,
těžko tebe uviděti ~

Ti sousedové ta v klidu žili,
pro vodu se nevadili,
a každý sudem vozil -
v potůčku vždy voda byla.

Jiní myšlenky staří
uvedli v dávní,
a dnes jiní s cizou tváří
hromem chtějí být slaví.

Co to dělá?
lidstva mezi námi se rozkládá
a ani hloupá novota
konšírná se nádor.

Čan jakýs sotva spol
par se mísa tu nocí,
ale akce ti hned se dal
se vší energií.

Hrubují v širé kraje
nebezpečí ohně vypukne-li,
od čeho tu stříkačka je -
sbor hasičů celý?

Ti prý jednou musí se
velmi těžce stoji
celá vesnice ve chvilce
v popel se obrátí -

Ba to ale nevadí,
elektrikou kostpí tu chtěli
věští střízlem vesnice,
že hrom tlouci bude více.

Vzdorovat by chtěli dávní,
střízlovičkám už nevěřívat,
s Pánem Bohem si pohrávat,
pozmachy jim vzpomínat!"

Ti rozvrtat bych chtěl dávní,
jiný soused Jelínek,
jak dostane většího hodnost,
už mu roste hrůbínek!"

Ti hrom ale toho - jiný rose
hříznotně vstávání od stolu -
v přehvalořečném mohla čase
téci voda ven z dolů!

Ti mí stále právo hlavní
hlavy plné moudrosti,
a nestarají se o to hlavní
- provádějí jen hlouposti. ~

Nestydatost jsem, že to
vzpomínat tak lidi,
máme letos mokré léto,
ať se nám s tím klidí!

Ten jest!" se vážný ozval hlas
a hádalo se znova zas --

Ti chtěli s elektrikou -
a odtáhli s dlouhou kalikou -
přání napříště mají
vejbornе nás ještě nemají"!

Ti Zličkovi bylo též malérem, když přistoupila k vodovodu, kterýž v těsném souvislosti na Kozinku u čp. 56. končí. Ve Zličkově návrhu jsem byl odmítnut jako úplně zbytečný s poukazem na to, že prý Zličkovo

sedí na vodě", tak prý občané jeho nepotřebují, aby ještě za vodu platili.
Pokusí se týkají velkých požárů, to nepadá na váhu a důvodů těchto:
Na Kozinkau, na samém témeř okraji obce Zličko je několik hydrantů středního
vodovodu. Zakoupí tedy obec zličská pro svůj sbor hasičů potřebný počet
výkonných hadic, které v případu požáru zapojí se na zmíněné hydranty a
střední nádrž dá jim dostatek vody ke zdolání ohně. - V nebezpečí a neštěstí
je přece povinnost každého vědomitého člověka, bližnímu pomáhati -
Tak bylo rozhodnuto, a proto vodovod provná na kopci se zastaví a
nevíce dolů.

Středu 12. března 1930 o šesti hodinách a 40 min. vzdechl naposledy
věrný slovný krajan, spisovatel Mistr Alois Jirásek. Duch jeho odletěl ke dávným
druhům,
národ vzdrojil mu pohřeb opravdu královský. Od časů císaře Karla IV.
slavné paměti neviděl pak nezachvácené široké vrstvy národa jako po této zprávě.
Jeřábky umřel císař a král obvalý vzácných povinností, dnes muže a hlav velikých Mistra
psaného slova, které jako kouzlem ožívalo a rozkvétalo na nivách československých
Z něho v dobách dějinných chvil prodíl se nářek Golgoty za Samostatnosti.
Nad rakví jeho v Senátním sněmu mluvil za vládu Československé Republiky
ministr školství dr. Dérer, za české spisovatele básník Kvapil a Rudolf Medek
plukovník za československou armádu. Pohřeb měl v neděli 16 března.
Na celé cestě Prahou kladly průvod s rakví kol Národního divadla, Těkla
a Hagie zázračným pramenem milostná hrudka Smetanova. Zvonilo se
mlčky, tesknivě, ale české hrdinsky. -- A průvod ubíral se ztichlými ulicemi
špalíry občanstva a zavěnčujícími vzpomínajícími řadami vojska a čestné stráže. Hlasto
hlav všude, všude pořádek a tichá posvátnost. Vyšehradským náměstím kolem
sochy světcovy a dále ke krematoriu. Všude smutné tváře, rosvětlé oči.
U krematoria bylo poslední rozloučení národa s Mistrem.
A bolestného rozhovoru věty Dvořákova kvartetu mísila posmrtná

černé rodiny za černou oponou. Jeřábky mistr se světa našeho velký člověk.
První akkordy hymny hnuly se, kdyžto se opona zavřela.... Vzlétnuť za smuteční zvuků
vozy v modrém prostoru - - -

Zítřek 18. března následovala zahnečná triumfální cesta svatého
popele Mistrova na hřbitov Vyšehradský. Uprostřed smuteční vozu byla prostá žíhlá
urna s ostatky zesnulého. Za zvěčnělého vozil v předu u řídiče za smutečním průvod
aut dvě se zástupci Svazu svěrenců Národního, Macharova, Ladské, Kostelní Zlotě,
Riskové Zlotě, k Poděbradům k pomníku krále, Vršovic spolky, občanstvo,
dělníci, inteligence a vojsko přišlo se rozloučiti s mrtvým velikánem.
Vršovic. Dále se jede k Vršovi, k Libici, k Lesku, do Vestrub, ke Kolínu. A zase
proudí Kouřim k Malínu, k Kácovici přes Lochyz do Čáslavi. Ze Žižkova města k
Železným horám, přes Dvůr Bučice, Bukovinu, Podbořany za dále do Slaného
Města. Přes Chotice do Rakovníka, Křivoklátu do Chrudimi. A zase jede průvod přes Orel
Slatiňany, Zaječice do Chrasti. Za ní dále přes Podlažice, Roubovice ke Luži Jedlem
Košumberka. Přes Chotovice, Makov, Vízmberk kolem Ruškového paloučku do Mora
tic a Litomyšle druhého Mistrova domova...

Zase po loučení kolem Novoměstského hřbitova, do Lanškrouna, do Šumperka ke svému pluku do Vyškova města. Po rozloučení přes Žámberk
do Vyškova, do Ostrčína k Holicím. Dále přes Bystřec k Hradci Králové.
Je to již večerní tma a prší. V metropoli českého východu vězí ulice i náměstí
plné lidí tísnících se i setřené odvětví vojska mísí se stráží. Dále přes Pardubice
kolem Smiřic k Jaroměři k České Skalici - městu Boženy Němcové, kolem kostelíčka
Dobenínského za pomnátné Braunky k Náchodu...

Dále rodnými údolím k rodnému městu. Ve tři čtvrti na deset
stane na hranici Broumova. Tam přicházejí mu v ústrety vojáci jeho pluku a
v průvodu jich přicházejí starosta Radostský.. Tiše a na posled.

Vjíždí na náměstí. Urna klesnou do černě vyzdobeného vozu
nedostavěné divadelní budovy, která ponese jeho jméno.

Tam střežena čestnou stráží svého pluku za Sokolů přečkává
poslední noc.

Hutný zlem v nepřehledných zástupech lidí ze všech koutů, celá Republika přišla se rozloučiti s velikým synem svým. Odevšad přicházely vzkazy bolesti a lásky. A celý rodný jihočeský kraj, hlavně prostí, práce mozolné smýkající dlaně, potůčky, prameny scházeli se z okolních strání a výší svých vesnic a samot. Počasí chmurné, tíživé panuje celým středním Posázavím.

Starosta města Hronova Fišer loučí se se zesnulým za celý rodný kraj, doktor Šťáva vzdává poslední pozdrav z Prahy. Dále pak mluví ob. Zdeněk Wirt, za min. zdravotví a národní osvěty, potom Viktor Dyk krásnou promluvou přičemž za universitu Karlovu profesor Hajíček loučí se s neúnavným pracovníkem — čestným doktorem, bratr Mašek za Československou Obec Sokolskou, po něm profesor Žižek. Dr. Lederer děkuje Mistrovi za ochotu.

Ze zimní melodie Förstrovy za zvuku válečné písně husitské řadí se průvod. Legionáři nesou urnu, po stranách sokolská stráž s tesanými pažby. Průvod městem a rodnými domky zesnulého a místa stane v nepřeberném davu za stoupá svobna k Radostné vrchu, kolem skalné a znova postavené lípy, ke hřbitovu na stráni — na návrší zkrápěný farářem Havlovickým.—

Mohutný průvod vchází na hřbitov. Zvolna nesena je urna ke hrobu. Úctě prosty hostí stále branou vchází, hodnostáři vlády, příbuzní zástupci universit, spisovatelé, všichni v zástupu vážném a němém bolu.

Ku k bráně vin! Mohutný proud černých hostí náhle ustal — a zelená hrobka jarních keřů ve vzorných řadách tiše dostupá na hřbitov, na pravo blíže k urně zlatou se již stojí zlato šedí. Jsou vojáci jihu, které vzbouřoval. Jiné mraky nad hřbitovem letí od výšin Dobrošova ke památnému Tyrovu kamenu... Spolu tam čeští rytíři-nespící již. Jsou skutkovník Závada jadrnou řečí dokazuje a všichni kolem slzí. Slibuje a přísahuje, že jeho pluk i celé vojsko československé splní svou povinnost za okolností všech — — — Zase vítanou Bratříci k vítězným bitvám.

Tak stříbrná hlava Jaroslava Kvapila promlouvá poslední loučení. Za zvuku státních hymen mizí urna pod zemí. Pln zvěčnělého ji kam vkládá. Celým hřbitovem jde tichý všeobecný pláč. I pro hrdinných lících vojáků stékají bohaté slzy ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~.

Velikého Mistra není více. Mohutný kmen jihočeských dubů se skácel do hlubin. Nebije již prosté vřelé lásky k vlasti a k národu — ke všemu lidu, který dovedl tak mistně vyhledati ve všech jeho složkách od prostého nepatrného člověka až k nejvyšším složkám v lidské společnosti, od prostých hodin tří všední každodenní práce, po hodiny válečné a mohutné národní postavy dějin.

Oral tu půdu, zkrotil jeho srdce, práce jeho mozolná nebyla. Brzdě na tom poli osení vše vlaje, žehnána buď půda která kmísila. Dlaně náš kraj. Vše s mírným úsměvem ji přijímával, dnes přišel ji sem naposled.

Budeme vždy památkou Tvého díla a dílem Tobě, Mistře drahý, že ve smyslu jeho budeme žíti poctivě a pracovati. Kraj náš pustíme jeho v odkaz naší vždy naší může spoléhati — Přicházíš k nám naposled za na vždy! Naplníš se slova Tvá: „S Bohem zůstaň já ještě přijdu... Ptáčme, buď nám však vítán!“ 12/III. 1930

Obšírná Mistrova účastnily se tyto korporace: Sokolové 648, Hasiči 450, pošta 18, Horníků 36, voj. hudba 49, čestná stráž 32, sokol. okleg. 8, různé korporace 150, s kyticemi 10, Slovanů 45, DTJ 22, Střela jed. 60. Orlů 26, vojáků 72, dělost. 30. p. pl. 96, spolek Máj 36, železničářů 24, legionářů 144, fin. stráž 24, Posselt. hudba 24, studenti 36, zpěváků 18, překv. pod. čet. 48, delegace obcí 164, u věnců 150, spolek Beseda a Letská jízda.

Dne 18. května v večeři 1930 odevzdán byl v sousední obci Zličku, památník padlým vděčnosti.

16. května 1930 v závor blízké československého kostela v Hronově skončil pod kola lokomotivy ředitel měšťanských škol Josef Dítě. Narodil se 6/3. 1871, studoval na učitele. Byl učitelem v Dobrošovech, Dobré Rovečkové, složil zkoušku na měšťanskou školu, učil na dívčí měšťanské škole v Červeném Kostelci, potom 20 roků v Hronově. Byl to svědomitý učitel a sám vychovával v rodině 7 dětí. Byl hrubě odsouzen, samotář nenáviděný společností, která ho nepravem odsuzovala. Následkem těžkých rodinných poměrů dostal se pod vlivem. /Žena mu pomalu stále blednula./ Svými zvyky pokračováním pomalu o. 1. d. těžce potom ovládal zvyky u kterých se tak často provinuje veřejné mínění. Po 20 letech byl ještě 4 roky předsedou. Pohřbívání čtl, z vestibulu měšťanské školy 20. března na hřbitov staroměstský.

Roku 1927 v naší obci bydlí následující občané:

Franc Antonín nar. 1873 pol. zahr. čp. 1.
Francová Vilemína 1873 manželka,
Francová Amálie 1906 dcera.
Hanuš Jan 1889 rolník, čp. 2.
Hanušová Anna 1896 manž.,
Hanel František 1895 chalupník, čp. 3.,
Hanelová Marie 1897 manž.,
Hanel Antonín 1869 kovář,
Hanelová Anička 1874 manž.,
Jirman Vojtěch 1855 soukromník, čp. 4.,
Jirmanová Marie 1895 dcera,
Hlubková Emilie 1904 -"-
Hlubeček František 1858 výměnkář čp. 5.,
Hlubečková Anna 1869 manž.,
Hlubeček Antonín 1899 domkář,
Hlubečková Františka 1901 manž.,
Hlubeček Josef 1892 kovář,
Hlubečková Marie 1896 manž.,
Holka Augustin 1863 soukrom., čp. 6.
Holková Anna 1865 manž.,
Martinec Frant. 1874 rolník čp. 7.,
Martincová Božena 1878 manž.,
Martincová Božena 1904 dcera,
Martincová Marie 1861 domk., čp. 8.,
Hubka Karel 1877 rolník, čp. 10.
Hubková Františka 1882 manž.,
Hubka Antonín 1903 syn,
Hubka Karel 1905 syn,
Hubka Frant. 1901 rolník čp. 11.
Hubková Anna 1904 manž.
Hubka Jan 1866 rolník, čp. 12.,
Hubková Frant. 1889 manž.,
Hubka Josef 1903 syn,
Hojdr Augustin 1869 ševčík, čp. 14.,
Hojdrová Josefa 1872 manž.

Dostál Antonín 1880 rolník čp. 15.
Dostálová Anna 1886 manž.,
Friede Josef, maj. tkalcovny 1869 čp. 16.
Friedová Marie 1873 manž.,
Friedová Marie 1898 dcera.
Friede Frant. 1896 tk. syn,
Friedová Milada 1896 manž.,
Bitnarova Hermína 1884 domkařka, 17.,
Hubeček Antonín 1897 tov. dělník 18.
Hubečková Matylda manž.
Hubeček Josef 1903 dělník 20.
Hubečková Emilie 1903 manž.
Martinec Josef 1888 pol. zahr. čp. 21.
Martincová Frant. 1890 manž.
Borna Vác. 1859 tkadlec dom.
Bornová Anna 1867 manž.,
Bornová Božena 1894 tov. dělník čp. 22.
Jirman Frant. 1901 manž.
Jirmanová Božena 1857 rolník čp. 23.,
Jirman Jan 1871 manž.
Jirmanová Josefa 1889 dcera,
Jirmanová Anna 1901 syn,
Jirman Jan 1903 syn,
Jirman Frant. 1906 dcera,
Jirmanová Josefa 1874 rolník čp. 24.,
Lokvenc Vojtěch 1876 manž.
Lokvencová Frant. 1902 syn,
Lokvenc Ant. 1883 dělník čp. 25.
Lokvenc Ant. 1887 manž.
Lokvencová Marie 1882 rolník čp. 26.,
Martinec Jan 1893 manž.
Martincová Anna 1878 horňátský 27
Hubka Adolf 1889 manž.
Hubková Karolina 1903 syn,
Hubka Adolf 1895 tov. dělník 28
Hubka Jan 1892 manž.
Škroda Jan 1856 výměnkář
Škrodová Marie 1858 manž.
Špaček Frant.
Špačková Emilie

Špaček Josef 1890 dcera, čp. 28.,
Špaček Štěpán 1893 zedník čp. 29.
Špačková Frant. 1896 manž.
Jirman Josef 1886 rolník 30.,
Jirmanová Marie 1892 manž.
Vít Antonín 1887 rolník 31.,
Vítová Amálie 1888 manž.,
Osobová Emilie 1906 služka,
Martinec Josef 1883 rolník 32.
Martincová Anna 1885 manž.,
Vacková Anna 1891 služka,
Jirman Vojtěch 1883 horňátský 33.
Jirmanová Růžena 1888 manž.
Vítová Vilemína 1875 domk. 34.,
Juráček Frant. 1874 tov. dělník 35.,
Juráčková Frant. 1878 manž.
Jirman Josef 1873 zedník 36.
Jirmanova Helena 1878 manž.,
Jirman Jaroslav 1904 syn,
Němeček Jan 1871 tov. dělník 38.
Němečková Žofie 1878 manž.
Řeřicha Čeněk 1870 dom. čp. 38.,
Řeřichová Anička 1876 manž.
Řeřicha Frant. 1897 tov. dělník.
Řeřichová Amálie 1898 manž.
Matěna Frant. 1885 chalup. 39.,
Matěnová Marie 1887 manž.,
Šubrt Roman 1900 chalup. 40.
Šubrtová Cecilie 1899 manž.
Šubrt Josef 1867 výměnkář
Šubrtová Terezie 1868 manž.
Benešová Pavlína 1860 domk. 41.
Simon Josef 1883 chalup. 42.
Simonová Anna 1890 manž.
Ševců Frant. 1861 soukrom.
Ševců Frant. 1902 syn,
Lukášek Karel 1865 chalup. 43.
Matěna Josef 1875 chalup. 44.
Matěnová Marie 1880 manž.

Hlubka Josef 1879 rolník čp. 45.
Hlubková Růžena 1885 manž.
Bohadlová Milada 1905 služka,
Máslo Josef 1902 rolník 46.
Máslová Anna 1902 manž.
Hohl Jan 1891 pol. zahr. 47.,
Hohlová Antonie 1887 manž.
Bohadlo Robert 1885 domkář 48.
Bohadlová Marie 1884 manž.
Buřes Josef 1883 tov. dělník.
Burešová Emilie 1887 manž.
Němeček Antonín 1905 domk. 49.
Hubečka Václav 1899 pol. zahr. 50.
Hubečka Norbert 1867 výměnkář.
Hubečková Anna 1899 manž.
Hubečková Anna 1868 manž.
Vít Josef 1879 tkadlec 51.,
Vítová Hedvika 1879 manž.,
Vít Jaroslav 1904 syn,
Vít Antonín 1863 soukrom. 52.
Vítová Anna 1866 manž.
Ptáček Jaroslav 1902 zást. řid. uč. 53.
Hoozke Václav 1903 třídní uč.
Petr Josef 1880 tkadlec 54.
Petrová Marie 1890 manž.
Makovec Václav 1886 truhlář. dělník
Makovcová Marie 1887 manž.
Krtička Josef 1867 chal. 55.
Krtičková Marie 1878 manž.
Krtičková Jiřina 1905 dcera.
Masnar Vojtěch 1870 domk. 56.
Masnarová Anna 1888 manž.
Vrba Bohuslav 1900 domk. 57.
Vrbová Anna 1881 soukrom.
Vrbová Eliška 1902 dcera
Hubeček Frant. 1882 hudebník 58.
Hubečková Pavlína 1885 manž.
Fiřeka Bedřich 1879 obuvník 59.

OKRESNÍ ÚŘAD VYSOKÁ-SOKOLSKÁ

Žižkova Anna 1883 manž. 59.
Žitnar Josef 1874 pens. horník,
Žitnarová Anna 1876 manž.,
Žitnar Bohumil 1900 oběžník,
Žerová Anna 1882 tov. dělk. čp. 60.
Žid Jan 1889 obuvník
Židová Anna 1895 manž.
Žirman Arnošt 1852 krejčí čp. 66.
Žirmanová Helena 1855 manž.
Švejdarová Lid. 1887 obuvka. čp. 63.
Krtičková Fran. 1868 obuvka. 64.
Černíková Marie 1897 dcera
Klimšová Fran. 1867 obuvka. 65.
Klimeš Josef 1899 tov. dělk.
Klimšová Marie 1902 manž.
Klimeš František 1902 strojv. pám.
Růžnich Adolf 1874 zvěrolékař čp. 66.
Růžnichová Fran. 1876 manž.
Oberšál Josef 1881 tkadlec obuv. 67.
Oberšálová Anežka 1883 manž.
Hrubeček František 1883 tov. dělk. 68.
Hrubečková Florentina 1887 manž.
Volhejn František 1873 obuv. tkadlec 69.
Volhejnová Filomena 1869 manž.
Volhejnová Helena 1901 dcera
Klimeš Filoměn 1877 tov. topič čp. 70.
Klimšová Anna 1870 manž.
Klimeš Antonín 1901 strojv. pám.
Klimšová Anežka 1904 tov. dělk.
Vít Alois 1891 tov. dělk.
Vítová Marie 1892 manž.
Lokvenc Josef 1874 pol. pahr. 71.
Lokvencová Růžena 1886 manž.
Lokvenc Josef 1904 szn, čp 71.
Dvořák František 1888 tov. dělk. 72.
Dvořáková Fran. 1892 manž.
Lokvenc Fran. 1874 polnička 73.
Lokvencová Anna 1879 manž.
Oberšál František 1875 tkadlec obuv. 74.
Oberšálová Marie 1903 dcera,
Hrubý Jan 1856 soukrom. 75.
Jakoubek Matěj 1860 mlynářský 75.
Martinec Josef 1873 obuvník 76.
Martincová Anežka 1874 manž.
Martinec Antonín 1895 strojv. pám. szn,
Martincová Františka 1900 manž.
Steiner Jan 1872 domkář čp 77.
Steinerová Magdalena 1872 manž.
Borna Jindřich 1894 pol. pahr. 78.
Bornová Kristina 1895 manž.
Sazovčen Roman 1890 oběžník 79
Sazovčenová Josefa 1893 manž.
Vacek Josef 1869 obuv. tkadl. 80.
Vackova Marie 1871 manž. 80.
Vacek Jaroslav 1905 tov. dělk. szn,
Klimšová Fran. 1892 obuvka. 81.
Klimšová Marie 1879 tov. dělk 81.
Klimeš František 1886 kovodělk. 81.
Hrubeček Augustin 1878 krodobník 82.
Hrubečková Helena 1879 manž.
Krtička Stanislav 1903 obuvnický
Krtičková Mikaela 1904 manž.
Sinkovová Fran. 1888 tov. dělk 83
Janza Jaroslav 1887 pol. pahr. 84
Janzová Antonie 1891 manž.

Zvonících čili tiše voličové:

Hovorková Anna 1877 chalup. čp. 1,
Šerová Fran. 1875 nájemnice,
Šer Josef 1903 szn,
Sommerová Fran. 1884 chalup. čp 2.
Sommer Fran. 1869 chalup. 3.
Sommerová Růžena 1875 manž.
Sommer Fran. 1896 szn.
Sommer Ant. 1903 szn
Martincová Fran. 1872 nájem.
Martincová Anežka 1905 dcera,
Kubín Josef 1874 pol. pahr. čp 4.
Kubínová Anna 1877 manž.
Šer Emil 1879 chalup. 5.
Šerová Anna 1882 manž.
Mamrar Fran. 1896 zbrol. 6.
Mamrarová Anežka 1896 manž.
Kollert Josef 1877 chalup. 7.
Kollertová Magdalena 1888 manž.
Kubín Norbert 1872 zbrol. 8
Kubínová Fran. 1870 manž.
Kubín Josef 1906 szn,
Hovořka Fran. 1877 chalup. 9.
Hovořková Marie 1881 manž.
Jžlor Josef 1892 hostinský 10.
Jžlová Anna 1893 manž.
Jžlová Anežka 1873 vdovka.
Jžlor Fran. 1898 obuvník čp 10.
Jžlová Žofie 1904 sestra,
Hrasnorová Fr. 1864 chovl. 11.
Jžlor Antonín 1894 oběžník 11.
Žitnarová Růž. 1880 chalup. 12.
Žitnarova Růž. 1903 dcera,
Žitnar Antonín 1906 szn,

Hradmákovicích:

Jžlor Roman 1891 polnička čp. 1.
Jžlová Marie 1897 manž.
Šonka Antonín 1874 pol. pahr. 2.
Šonková Marie 1887 manž.
Hubka Antonín 1868 vdovec. 3.
Hubková Marie 1871 manž.
Vacek Jan 1864 obuv. tkadl.
Kincl Josef 1877 manžel.
Jžlor Josef 1883 chalup. čp 5.
Jžlová Fran. 1890 manžel.
Leifrt Fran. 1875 tov. dělk 6.
Leifrtová Vinc. 1878 manž. 6.
Vintr Josef 1898 oběžník 6.
Vintrová Kristina 1901 manž.
Kincl Josef 1877 manžel.
Kincl Josef 1883 chalup. čp 5.
Kincl Josef 1890 manžel.
Leifrt Fran. 1875 tov. dělk 6.
Leifrtová Vinc. 1878 manž. 6.
Vintr Josef 1898 oběžník 6.
Vintrová Kristina 1901 manž.

Toho roce bylo zapsáno 266 voličů mužů 131, žen 135.
222 voličů bylo starší 26 let: mužů 107, žen 115. Mladších 26 jeden
bylo 44 voličové: 24 mužů a 20 žen.

Všecko mluví ... Při setkávání, návštěvách, v hostincích v různých obdobích a za různých nálad možno poslechnouti originelní dialektické hovory.

„Až smrti už nelomou pkavičkat prstama, jde-li proud nebo ne- to je za jaké mě to drželo a ne a ne pustit!" chacha cha-- no sněž se, sněž...

„Šel jsem stručkau - poča - zahnul jsem ji pěkně poh, mějte vroubky a soused si mohl vočí vzkonkat a nemoh' kam kam poznat - taka se změní tvočnost."

„A dejte pokoj! Já to také plavil líbem a chlebem a nešlo to!"

„Jaka to nemůš! To musí bejt čerwej chleboc a né kousek, ale jeden, dwa, popřípadě i tři bochníky. Velikej ale bejt nemusí. - Jim - to já sem to na to kousto mějte menší ale že se to nezvedlo, bochníc."

„Když je červej chleboc, chytne se za mapsoví na pob a nechá se tak - né pět minut, ale tři což půl hodiny"--

„cha cha - hm hm mm.. - jó jó -" „a pak je teprve vidět o všecko"

„Já vim, ale když to nemusí bejt, tak se raději provoplíchni někde jinde - víš já pro mistr dřív nocad vodvíráu les - tříže nocad a když to v opravdu není tak mokrý --

„No, když nemůžeš --"

„Ne, ne, rád bych - ale to víš --"

„mm tak se voplíchni někde jinde --" „jó to máš!" --

„Dobrej večír! Je Agnes doma? Né?! Jsak s panemboham!"

„Už sem ti jednou řek: v poledne chci mít žrádlo rozdělaný na stole! Člověka je celej nadřenej z pole a vůbec nic jinýho nedělá, než kalepe!"

„Ep, tip, tip, tip, mužu si vzít jinou a já půjdu k Františce!--

„Jo, ale ty cesty ty tvoje". „no bodejť, abych to povedel --- no, bez, bez, to nemuselo bejt, mm abys je někdo přemovědělej -- Musí se šetřit!" „Jos mě mlnvit takle před dvacetí lety, a ne teď - na tom nešetříš!" (ze schůze obecního výboru)!

„Ta si na mě křičela, že tam přes potoka není cesta no jaka sem ji to nevostal dlužen, řek sem jí, že, až jejího starýho mrvidlem pod borkem, že ho shodím dolů."

„Je to hroznej placení k vůli těm prasům! Jo je hrůza, ty psi se vzteknou už vod samýho mrázání."

„Já si kafe mrvařím sám - v hrnci. - dám si do hrnce cukr a kousek cigorky a mám kafe hotový bez vaření." ---

„To je prase jedna schůze! Jo, kdo přijde v neděli vopilý domu, je na tom lepší než ty! Vopron nic nepromeškám a ty bezpuzes stále po těch potracenejch schůzích v neděli i ve všední dny!"

„Měl sem ji zeptati, zdali by to ji bylo milejší, až bys chodil opilý domu." „Hm, to už jó, když to tak řekla" -

„Já pociťuji, že sem se nenechal zvolit, že už mám tě moudrosti na míle. - Jaka to sousedka řekla: Dyš mýho zvolili, tak mudroval, až jela hlava kolem, a když projel, hnedka byl zas volem." jaka to Neruda kdesi psal: jako když to do něj vrazí a jaka není zvolen moudrost hlavu prazí. -

„Já musím na chvíli vypřáhnout, trochu si odpočinout a pak kabrňák zase dál. - Jo, když to už má člověk tuhle, ukáže na prsa: celé prochladnutí a ona začne se svým kázáním, to jako když mě **žínkem** přichází. Když tak zpropadeně stárnem - - -

Musíme tu mládež budoucí generaci trochu přidržet, aby svým lenivým slunci si nespálila křídla a nespadla. -"

„Odvezte se, jenom hned za 4 roky čtyřicet a už si maří- ká na pohřbě, nadšení mládí. To mám říkat já, když ve 46 letech mám mladý zápal ještě?"

„Když není, kdo by tě dražoval a popřichovol!?"

bože?!" „No ten, kdo se ožralcky narodí v osobě takovéhoto domácího drátka - sedmé svátosti."-

„No, ale si ale, já tě nedržím, pro mě za mě, ale to nebohý ostávání páno. To, abys tě něco rozbodlo z postele!"

„To je dobře, že už voda potéče, zaspoň nebudeme potřebovat vod kovíř." „Jó, jó, to ne, ale budeme potřebovat vod placení!".

„Co děláš?". Zeptášej stůl do země. Mažou do toho celé půlnoc!"

To mě pak jednou vyplucovala--" „ale dobře ti tak, proč tu svou jedovatou drátku do všeho strkáš!"-

„--píseň musíou být všelijaká, jen si musím pamatovat, že svatbice přijdou s pravé obrazy za víc večeří nepotřebuji--"

„Když jdeš potmě, tak se nemusíš hrozně bát, on do tebe nestrčí."

„Ale budou dvě střídy lidu, pak to bude horší" pantoflíra povídal při stavbě kostela v Polici. Tam praskla životů, těch Švédů, co se to jen malá dřina. Už tenkrát viděl, co bude dnes, když říkal: jo, jo, žili ste tady dobře, budete i dále žít, průmysl bude zkvétat, ale pak to bude v úpadku.-

Kristián Houštka vyprávěl, že, až se jednou v kostele v Kladsku rozsype na oltáři kamenná hlava /socha:/, tak že bude konec světa - Vemi tak dřiv popravovali: popráhli do nohou a rukou volů a pak do nich práskli. No a ten člověk nevinný byl tam popraven. Ot ta hlava ale už ne ta pravá, že na oltáři. /: vzpomněl asi lebka vzbuzáře Martince v Německé Lomnici:/ Ot co to je:

Sybila, ona měli dřiv knížku. Šeď někde vandruje ve Slezánzku. Vona ta Sybila musela být moudrá ženská. Šedáš měl ten král mnoho písařů a vona poráť mluvila a oni to stále psali. Von si Šalamoun myslel, že byl nejmoudřejší, ale viděl že vona je nad něj. Šedáš měla přejít přes bárku nad mělkou řekou a povídá: nemohu slyšeti po dřevě nad kterém

bude vzkřísitel náš Spasitel a radši se tou vodou provezjchala.

Muže Osterberg ve Vambořicích měl plány toho pouťového místa, byl ve Svaté zemi, tam vše vobkreslil, jaka daleko je Piovská hora a různé ty vzdálenosti, ale stihnoli ho, tak, tak že to přenesl. Měl skoubit se zlatými kavoflíky, když měl mouři jeden po druhým vřezával. Ale šťastně došel domů a zbudoval Vambořice. Vzni vzpomíná uprostřed kostela v hrobce."-

Když byl čas těch zázraků v Suchém Dole, co se tomu říkalo Kristině Ringlové zjevovalo panenka Maria - houfy lidí táhly krajinou naší k poutnímu místu. Z okolí z jižních Čech, z Moravy, Slezska i Uher a z Pražska tam lidé chodili. To byla takova šňůra jako nad vojně, jedny chodili tam a druhý zpátky - to naše Srbská nemůcha náročtevy tolik lidí jako tehdy. Jeden panáček vzpěchal, když tam u studánky bylo v polakadně hodně peněz, chtěl si je vzbrati. Strčil tam ňáka prstu, ale ti mužíčkej za nemoh' je vytáhnouti zpátky. Musel čekati, až někdo přišel a tak mu obstali.

Lidi hodní byli: podívejte se, podívejte se, jak ho panenka Maria pobrestala. - Jan Šelhavčka obstál dráti pozemek pro kostel a vzbraden pro obec Suchý Díl, ale pro nedhody s bramovským klášterem nešlo se všeho za vystavěl se jen kostelík - kaple - prozatímní za křížová cesta. Ale tom vystavení přišlo ještě 28000 Korun jsme na tehdejší dobu velká."-

Ot občan srbecký byl jednou těžké mezi těmi třmi poutníků, kteří přišli za mrazného zimního dne na zjevení se podívati. Množství lidí klečelo ve sněhu a modlilo se. Tak pátrupy začaly volati: vidíte!, vidíte! už se jasní, jasná se blíží, vidíte ji - jak pukavna kyne - ó modlime se ----"

Ten hodný kmotr chlapec mamě se rozhlížeje otočil se ke odchodu a zbvátaje domů pravil: „sopak sem takovej mizernej chlap, že jen já ji nevidim - to tam také nemusím chodit."

už tam nešel.

Jeden občan měl oddavky v Hrusově sboru v Hronově. Při čtení oznámení ještěpočně prohovořil jistá tetička: „hm chtěli vobloufnout" lidi, tak si napsali ve chrámu Páně." -

Aš, já to počítám tak podle vousa, co platí, z korce tři centy. Sedlák platí 100 korun za metrák a jak jsem to tak zvážil, máš to asi čtyři korce. Šetk to bude 3750 korun. No, šetk se můžeš zepsteti hodí. Jiní mi sami nabídli tři centy z korce. Vono toho bude za šlépotu víc, no, já tak nejsem zlý ... ~

„A co zas něj? pět zlatých? a to ti nedám! štyry máš dost!"

„Vono by nás bylo větší procento, kteří by nezaplatili, ale když to někdo zaplatí, tak co je dělat!? Šetk to zaplatím tvrdý, jenže pak prodej!"

„Máš mračený hrách? Můj už je za kvalitní ven!"

„Hnedš mě tam chodit pro tvarohovou stranu mrakovou - je starší než celý Mexikov a ty tam budeš pořád dolízat!" ~

„Ty seš pěkná panenka mářina - ty medičánko jedna. Kamš' dal hochu oči, přes tvarohovou si přivedl?!"

„Byble moje manžestrovky - mám je už sice spravovaný -, ale mošní tvarohové by v nich dělali v nedělu pánu! no jejej!!"

„Dřive poznal hned: tva je ze strakku, tva je ze chrchulky, to je dlouhá, no a dnes to nepoznáte!"

„Tam to bych vám věřil; vonaa ho je šnápsa já já" --- „opravdu?!"

„Tomu nevěřím, že se svět točí ne, ne - to mě nejde do mozku. Já bych nemoh' mít' ve tvář žádnou vodu, ani kopka by tam nezůstala. Ty jsou hlouposti, že se točí zem!"

„Už by mohla zase pomalu od Boru vrána plácat křídlama."

„Dřive, tak před osmdesáti, sto roky, se mlátilo všechno ručně. Ty ještě stroje nebyly. Do stodoly v pinnich měšcích chodili lidé již o páté hodině ranní a byli tam dlouho do noci. Šetk se mlátilo pilně až do mozkých tmi. To lidé pekelní zimy a dřiny! Dnes by nikdo do stodoly tak brzo nešel."

„Dřív chodila od kuchyňky ke stolu a zpět a stále a stále klapala bubou, že já jako klukem jsem si nejednou myslel: - já se divím, že to vydržíš -, já bych ji chyt' za kolovrat a hodil ven, ať tam si mele pantem --. Ale on klidně seděl za kolovratem a spokojil, jakoby se nechumelilo. Jen když po dlouhém čase toho měl už dost, chyt' kolovrat, bouch' s ním ve zem a utek' ven. ~"

„Hrozný kření s cibulí, černobílí samotný dobří jsme koze, když stonečka. Muž kozu držal, vona se nemohla nabržet' na nohou. Šetk s... jenže bzou, což jsem bzlo z toho marod, načmuchala jsem se toho a pak sem ležala a koze bzlo dobře!" ~

„A kdyžs si nohy ubrousila, archandělem nebudeš!"

„Z staré zašlé časy, je slyšeti často povzdech - je to steska, že staré zvyklosti a obyčeje a pomůcky upadají v zapomenutí. Čas neúprosně běží v před, zahrnuje vše pověrami dobrodů víc a více. S opravdovým steskem, že staré dobré zvyky musí vane nedůvěrou k novějším zvykům a příkazům společnosti. Snad pouškou odlišitelného kalibru a volnějšího tempa životního času důvěrnějších skonzky byly velké nerovnosti společenské i krutá bída vrstev nemajetných. Byly to zlaté časy pro toho, kdo je měl - kdo byl existenčně nezávislý. Vpravdě procvičujícím dovedlo se velmi špatně. Přebyli to jen chudí „proletáři" ale i majitelé nicotností nemůžu na půdách ustlano. - Za dob robotných plakalo: pán je pán a sedlák, chalupník a dělník / podruh / otroci. Šo se dlouho pomatovalo i po zrušení roboty. V dobách těch byly i národní a církevní kraje navštěvovány bludem a nedostatkem. I k nám byla přivlečována kukuřice v době neúrody. Germanskými vozy nebylo možno v čas na vnitřní místa dopraviti takový potravin, co bylo potřeba.

„V těch dobách v jednom stavení často o jedné světnici „obzvolo" 12 až 18 osob. V č. 69. byl také velký počet bzoušících.

„Dovídla-li se matka, nebylo řídkým jevem, že si pěnich vypůjčil obraz kabát a klobouk i boty. Vzpravující soused sám oblékáte vlastní pomůcky. „Přišel ovšem takto zvyk na vypůjčování od soukromníků ale i také ukazuje poměry těch dob. Vzbouřa nevěsty bzoušek pár „bundičků" a kalhotek, které často byly kupovány společně. Do kostela se chodilo pěšky, „pěšovrem". A život dále byl tvrdý, ač přece klidnějším dobu byl jeho klidnější průběh, prostý horečného tempa doby dnešní. Také bylo dříve více upřímnosti mezi lidem, snad v těsnějších si lidé více porozuměli ... - končil s povzdechem soused vzpravování.

„Soužití volně postupovalo. Základ jeho byla skromná, ale čistá vůle prostotou a průzračností. Přísloví, moudré pověrky ze všelikých učebnic, „dějepravy" z článků a básniček často stručných naším dědům, otcům a matkám jsou celý život. Byly bezpečnými průvodci v jejich prostém a odevzdanosti a poctivosti prožívaném životě. ~

Vodi se za pracuj!" „Buď smířlivý za milou provodu! Seám
sobě pomáhej, komu se nelení, komu se pelení, Země česká drahá
máti -- tato za mnohá jiná základová poučení odnášeli si občané
z přepsaných tříd venkovských škol. Stračila a učovala duševní výživ
což do konce minulého století.

Byl jsem často překvapen, jaká naši starší občané uměli z pa-
měti i dlouhé básně, neb význačné úryvky z nich, jaká si je ze školy
zapamatovali. A jaká to pravda v nich obsažené klasické recitačním
umění.

Takéž pěkným zpěvem se rádi obveselovali za vážné písně
zpívali se zvláštní zálibou.

Hej Slované, hranci vlasti, strážci země krále,
čest za slávu poznášíte po všech zemích stále.
Od nepřátel osvobodil dobrú vlasti jméno,
co je české, vůně bývá od vojína čtěno.

Skololeko od Milánu hrob je vykopaný
v něm čtyři leží pochovaný, vojín ostřelý.
V čechách, Slezsku, na Moravě
až k samému Rýnu, vojín válčil
za pole na něž nabíjeli bílou. a

Skololeko Hrnčíka líkolej tam koule prudce
z kanónů a flinticek - do hlubých hlídiček -
Všichni prajští kavalíři, hejtmani za oficíři
po zemi se válejí, pánu je moc páliji. a

1930.

Kronikář.

Ve schůzi obecní rady dne 25 února 1937 byl jsem pověřen vedením obecní kroniky která již celou řadu let odpočívala jelikož můj předchůdce který tuto knihu počal psáti, odstěhoval se z naší obce do Jaroměře za svým povoláním z kteréhož důvodu byl nucen složiti funkci obecního kronikáře.

Jest dlužno podotknouti že konal tuto práci rád a ač za těžkých okolností hledal různá data z let dávno minulých, našel přes to celou řadu zajímavých památek, které vepsáním do této knihy budou zachovány těm kteří přijdou po nás a kteří by bez podobného zápisu neměly podkladu o tom jak jejich předkové v obci žili a pracovali.

Ujímám se této práce dobře věda že není snadná a žádám Ty, kdož by chtěly posuzovati písatele těchto řádků aby uvážily že je psal prostý občan což jest z jeho životopisu níže uvedeného jasně patrno.

Narodil jsem se 11. března 1902 v čísle pop. 65.

Otec mě zemřel když mi bylo ta půl roku tak že starost o výchovu moji a mého bratra připadla matce která nám ze skromných prostředků nemohla dáti lepšího vzdělání. Vychodil jsem dvoutřídní školu ve Vys. Jilské v letech 1908-1916 do které doby zahá již válka světová. Vyučovali mě učitelé p. Václav Chmelař jako řídící a p. Karel Jirásek jako třídní kterýž rovněž povolán na vojnu a náhrada za něho nebyla. Vyučoval tedy p. řídící každou třídu pouze půl dne a snažil se ze všech sil dáti nám do života alespoň nejpotřebnější a nejdůležitější.

Nikdy jim toho nezapomenu.

STÁTNÍ NÁRODNÍ VÝSOKÁ ŠKOLA

Kronikář.

Po vychodění školy byl jsem nucen jíti do továrny abych pomohl mamince vydělávati na živobytí které bylo na lístky nepostačitelné a jinak se velmi těžko dalo získati. Bratra odvedli k vojsku v 17 letech jeho věku. Chodil jsem do tkalcovny Adolfa Klikara v obci Nízký Děčíč kde se vydělávalo na tehdejší dobu 8-15 K. týdně. Po 1 a ½ roce odešel jsem k firmě Mach a Fischer v Žabokrkách do učení strojního zámečnictví, za plat 3 K. 60 hal. týdně. V roce 1921 byl jsem vyučen a téhož roku přistoupil jsem z církve římsko-katolické do církve Československé.

Roku 1922 byl jsem odveden a po 2 léta sloužil u pěšího pluku 22 „Wrgonského" v Jičíně.

Ze služby vojenské vrátil jsem se do původního zaměstnání r. 1924 a za rok na to oženil jsem se s Františkou Hubkovou která po 8 letech manželství zemřela, zanechavše mi dceru Vlastu.

Po druhé oženil jsem se s Marií Bohadlovou v roce 1935 a přestěhoval jsem se do jejich chalupy č.48.

Politicky jsem organisován nikdy nebyl proto že se mi nelíbily třenice mezi politickými stranami. Organisován jsem pouze odborně jako kovodělník. Členem Tělovýchovné jednoty Sokol jsem od roku 1920 kdež jsem byl dorostem i žákem.

Kronikářskou činnost počínám v 36 roku a mým přáním jest tuto knihu vésti v pravdě a bez předsudků věrně abych s dobrým svědomím mohl ji předati svému následovníku.

Nastávající léta 1930-1937 budu se snažiti doplniti tak aby každý nalezl snadno to co by rád věděl.

Doufám a vynasnažím se úkolu přenzatému dostáti! František Klimeš.

Obecní zastupitelstvo

Léta Páně tisícíhodevítistéhotřicátého vládli naší obci následující pohlaváři, kteří zvoleni byli občanstvem Vysoké Lipské dne 3.11.1927.

Zvoleni byli:

Josef Hlubka	č.p. 45.	starostou
Jan Hrubý	-"- 2.	místostarostou
Vojtěch Jirman	-"- 33.	tajemníkem
Štěpán Špaček	-"- 29.	pokladníkem
Václav Kubeček	-"- 50.	
Roman Šubrt	-"- 40.	
Josef. Martinec	-"- 13.	
Josef Lokvenc	-"- 71.	
Vojtěch Lokvenc	-"- 24.	
Josef Kincl	-"- 4.	osada Sedmákovice.
Jan Jirman	-"- 23.	
František Jirman	-"- 22.	

Výše uvedení vedli správu obce po 4 léta do roku 1931.

Vodné.

Dne 29.1.1930. jednalo obecní zastupitelstvo o výši vodného t.j. o rozdělení platby za spotřebu vody z vodovodu. Od toho času platí se ze světnice 20 Kč ročně, dále z každé osoby 12 Kč. Z dobytka velkého t.j. koně, krávy, 24 Kč. dobytek malý jako vepři, kozy, ovce a.t.d. za kus 12 Kč.

Podniky v obci provozované.

Dále byly v tomto roce sčítány znovu závody zemědělské a živnostenské. Z toho zemědělských podniků bylo t.r. 15. a živností, 3 hostince, 2 obchody, 2 tkalcovny, 1 pekařství a kovárna celkem 9 živností.

Silnice.

Sousední obec Žličko stavěla silnici od Skonova přes Žalesí do Žlička na kterou se měla připojiti i Vysoká Lipská která měla stavbu vésti po svém katastru od místních hranic u hřbitova přes vrch ves a serpentinou po vsi dolů kde měla tato býti připojena na projektovanou silnici okresní spojující Machov s hlavní tepnou Broumov — Náchod. K tělo spojce přes naší obec však nedošlo

Z obecních schůzí.

proto že se nenalezl obětavý občan který by neúsilně se věnoval práci v tomto směru a který by již svojí osobou byl zárukou že dílo dokoná přes všechny překážky stavějící se takovému podniku v cestu, i na různá vydání a čas který je třeba k takovým účelům věnovati. Na nerdělk za poctivou snahu může býti takový obětavec vždy připraven a běda není-li jeho obětavost tak veliká aby v polovině práci přerušil, neboť pak jest jeho snaha ztracena

Jelikož se tato stavba neuskutečnila do konce roku 1936 nebylo možno tuto uskutečniti již proto že v tom směru byl učiněn zákaz okresního úřadu z důvodů vojenských. Stavba silnice Žlíčko - Skonov započala teprve roku 1932. Skončena byla roku 1936. Stavba silnice Machov - Mýto konána v létech 1929-1933.

Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 18.3.1930 bylo usneseno požádati o příděl lesa z panství polického který se nachází v katastru obce Bezděkov a sousedí s katastrem naší obce. Číslo parcel 353/1. a 377. Tato žádost rovněž uskutečněna nebyla jelikož k parcelaci nedošlo.

Následkem velmi tuhé zimy v roce 1929-30 pomrzalo velmi mnoho stromů ovocných zvlášť, třešní, švestek a ořechů. Též ozimy byly vážně ohroženy a oslabeny což zavinilo částečnou újmu v hospodářství, pročež byla vznesena žádost o podporu státu, která byla zaslána poslancům strany, by jí příležitostně přimlouvali.

Žádosti o podp. v zemědělství.

V následující schůzi 26.5. t.r. usnešeno a odprodány občanům v celé řadě případů části pozemků obecních, přiléhajících k jednotlivým číslům a majiteli těchto užívaných 1 m za 1 Kč. Případky tyto byly zaměřeny a zaneseny do poz. archů. Tím se zbavila obec různých nepříjemností a placení daní za pozemky

pro obec bezvýznamné. Tyto a různé jiné záležitosti pro veřejný pořádek v obci zavedeny byly v 55 případech.

18.9.30 vyřádána nová katastrální mapa obce Vys. Srbské.

Dále v obecním hospodářství zavedena byla šetřivací akce ve prospěch nezaměstnaného dělnictva naší obce.

Sociální opatření nezaměstnanosti.

Tato nezaměstnanost postihla celou dělnou třídu ve všech průmyslových odvětvích, po celá 4 léta. Dělníci byly z práce propouštěni a jenom šťastnější z nich postupně z práci vždy na 1 měs. vysazováni. Ti kdož si platily odborou organisaci dostávaly podporu z organisačních prostředků se státním příplatkem, tak zvaným „Ghentský systém". Podpory vyplácený podle toho kolik osob záviselo na živiteli postiženého. Výše podpory stanovena od 20 Kč do 120 Kč. Neorganisovaní byly podporováni ze shora uvedené akce t.j. prosvobodné 10 Kč. týdně, pro živitele rodiny 20 Kč. týdně.

Tato nezaměstnanost poskytla málo blahobytu a vyčerpala veškeré úspory drobného lidu. I stát sám byl nucen na zmírnění bídy vynaložiti velmi vysoké částky které šly do milionů. Národo-hospodářská škoda jistě pozoruhodná. Ale i obce byly nuceny přispívati na tuto akci neboť musily podnikati opravy komunikací aby dali práci alespoň nejpotřebnějším. Nejen však u nás ale celý svět byl touto tak pranou krisí zachvácen. Příčiny připočítávány byly na vrub nadvýroby a různých kapitalistických spekulací, neboť tito chtějíce udržeti vysoké ceny neráčhaly raději zboží zničiti než za levný peníz prodati.

Obecní schůze

Družstvo pro stavbu Jiráskova divadla v Skonově zaslalo obci pozvání a čestnou vstupenku za kterou obec jako příspěvek zaslalo 20 Kč. Téhož roku odstěhoval se p. Špaček Štěpán který byl v obci školníkem a pronikem. Rovněž obecním pokladníkem na kterái

místa bylo nutno opatřiti nástupce. Prozatímním pokladníkem zvolen Roman Šubrt. Za školníka přijat Josef Kuběček (kovář). Zvoničtví předáno paní Maťěnové proti kapličce bydlící, pro kterouž tato práce jest nevhodnější.

Nově stanovenému školníku určen roční důchod 600 Kč. Jeho předchůdce měl ročně školnickou službu honorováno 1000 Kč. k těmto platům patří zachodovina, kterou školník volně disponuje. Se stavbou vodovodu odpadá 1000 Kč za donášení vody.

Kulturní a tělovýchovnou práci ve prospěch vzdělání a tělesnou zdatnost naší mládeže obstarávají: Tělocvičná jednota Sokol, Sbor dobrovolných hasičů a Národní jednota Severočeská. Místní domovina má zájem o potřeby malozemědělců a chalupníků při parcelacích velkostatků vykupuje půdu a přiděluje tuto svému členstvu.

Jako politická organisace uplatňuje se v obci naší Republikánská strana venkovského a malorolnického lidu která byla založena 9. dubna 1938 u Hlubku. Za důvěrníka zvolen Josef Kincl z osady Sedmákovice + září 1939 učiniv sám konec svého života.

Na zdejší škole vyučovali t.p. Josef Kudrnáč co přidicí učitel, slečna Marie Žemanová třídní učitelka. Náboženství vyučovali: Děkan Karel Mensinger řím. katolické, farář Josef Soukup československé.

Dne 1. října konána byla ve škole schůze rodičů a v této schůzi ustaveno rodičovské sdružení které má za úkol pečovati o vzájemné styky rodičů, učitelů o spolupráci občanů se školou po stránce výchovné.

Rovněž i hmotně má toto sdružení škole býti nápomocno sledovati potřebu školy i mládeže. Prostředky k tomuto účelu mají se získati z: příspěvků členstva, z různých podniků jako divad. představení neb různých sbírek. Za předsedu

Obecní dodat volba.

Školník

Kulturní tělovýchovné a politické spolky v obci

Škola.

Rodičovské sdružení

zvolen byl Josef Kuběček zdejší kovář. Činnost tohoto sdružení však byla velmi slabá proto že se nenašlo pracovníků kteří by se této práce ujali a proto sdružení nemělo podstatného významu. Pan přidicí učitel působil činně v Škole a v Nár. Jedn. Severočeské. Za jeho činnosti rovněž zřízen převozký kroužek kterého byl sám vedoucím.

Spořitelní a záložní spolek daroval škole hlakoměr v ceně 132 Kč. který zavěšen byl do okna 2 třídy. Tělocvičná jednota Sokol umístila ve škole bistu pana presidenta Masaryka která umístěna byla nad schodiště mezi okna a tím zlepšen vzhled školní síně.

Spořitelní a záložní spolek.

Činnost Těl. jedn. Sokol byla následující: Počet členstva 41. žen 11. dorostu muž. 6. žen. 5. Cvičebních hodin na sále p. Vejt Jimana 82 t. j. zimních měsících ponděvadž v létě se cvičilo na letním cvičišti. Jednota sehrála divadelní hru „Děda Štrachal jede k panu presidentovi. Dále pořádala ples na kterém dík dobré návštěvě prodělala. Pro zvýšení efektu potrván čalounik který vyzdobil sál látkami dle místních zvyklostí. Práce tato a zapůjčení látek, stálo 150.- Kč. Schodek dovršen však tím že praskla 400 vat. žárovka za 170.- Kč která měla dodati slavnostní osvětlení. Svítila plné 3 minuty proto že byla obráceně zavěšena. Byla to totiž speciální lampa do skioptikonu.

Sokol.

Župní cvičení konáno v Bílé Přemešné okrskové v Malé Poříčí kteréž obě byli obeslány značným počtem cvič. členstva i dorostu. Sokol si však také pořídil návěstní tabuli kterou probil za 20 Kč. p. t. Krtička a umístěna byla na Kozínka u domku pana Balcara. V tomto roce koupila jednota také cvičeného národního koně za 1900.- Kč.

Na sokolovnu do Broumova k posílení hraničářů věnováno 50 Kč, na vyhořelou sokolovnu v Liberci zaslánо 20 Kč.

Starostou spolku tohoto roku byl František Juman č. 22.

Národní jednota Severočeská čítala t.r. 75 členů. Předsedou spolku byl řídící učitel Josef Kudeváž, místopřed. Štěp. Špaček, jednatelem Josef Lokvenc (radovský) a pokladníkem Antonín Krtička. Další členové výboru byli: Karel Hubka, Klimeš Jo. Kubeček Jos. Vít Jaroslav, Fran. Klimeš a Fran. Jirman č.23. Knihu vedl: Hubka Karel. Národní jedn. Severč.

Sehrány byly 4 divadelní kusy od nového roku do 31 prosince: 23.3. Dětské „Zlatá nit", 17.5 u příležitosti odhalení pomníku padlých v sousední obci Žličku sehrály žličtí ochotníci na jevišti hru „Jménem jeho Veličenstva." (Pofnara J. Kudery.) Dále k oslavě 28 října sehrán div. kus „Mučedník Brixenský". Jako poslední div. kus dne 25.12. „Ti dítě jsem" zakončena div. scéna v tomto roce. V rámci N.J.S. byla pořádána t.r. také Mikulášská zábava. Hry tyto se těšily značnému zájmu a rovněž i provedení byla vesměs zdařilá. Divadla

Návštěvy divadel na naše poměry byly velmi dobré tak že z přebytků daly se pořídit nové propriety, jako paruky nářadí k líčení a t. d. Rovněž náměstní tabuli zřídil pokladník spolku a postavil tuto na svém vlastním pozemku. Spolek odebíral tyto časopisy: Hraničář a Naše Menšiny.

Sbor dobrovolných hasičů pořádal 5 ledna svoji řádnou valnou hromadu, na které byli zvoleni následující činovníci:

Sbor čítal t.r. členů a pořádal 1 února ples za dobré návštěvy občanů. Účastnil se župního kursu v Polici v/Met. župního sjezdu ve Velké Jedlině dne 1.6, krajského sjezdu ve Dvoře Králové 6.7, a požárního cvičení v sousední obci Žabokrky dne 14 září. Oslav 7 března 6 července a 28 října účastní se společně sestatními korporacemi. Dne 28 pros. t.r. konal sbor opět valnou hromadu. Sbor dobrov. hasičů.

Družstvo pro rozvod elektrické energie konalo valnou hromadu dne 23 února v místnosti svého předsedy p. Vojtěcha Jimana čp. 33. Do výboru zvoleni páni: za předsedu Vojt. Jiman, místopřed. Jar. Jansa, jednatelem Josef Vít, přísedící: Ant. Vít, Josef Šimon, Bedř. Pytlík Josef Másle a Jan Hubý. Družstvo obdrželo státní subvenci Kč. 33.500 z které částky byly uhrazeny výlohy s tím spojené v částce 365 Kč. Družstvo elektrisační.

Nově přijatým členům Stanislavu Krtičkovi a Fran. Hubkovi bylo nutno prodloužiti síť o několik sloupů. Tohoto roku přistoupilo celkem 7 členů tak že družstvo čítá již členů. Z toho jest patrno že občané chápou účelnost a přednosti jak v osvětlení tak i v poháněcí síle. V obci zavedena celá řada moderních šrotovníků, mlátiček a cirkulárních pil, kteréžto stroje ušetří mnoho času i námahy.

Za spotřebovanou elektr. energii zaplaceno bylo v tomto roce: Za světlo za motorovou sílu za veřejné světlení

Družstvo lovecké v naší obci bylo ustaveno v roce má na okolí největší honební revír ale bud' Bohu žel neredlo žádných řádných záznamů o své činnosti které by i v mnoha případech mohly vzbuditi pozornost ze stránky učitelské, ochranné proti škůdcům přírody i po stránce myslivecké latiny. Lovecká družina.

Takto jest možno zaznamenati jako činnost každoroční hlavní hon spojený s poslední léčí u plné tabule hostinského stolu. Jinak omezuje se na společné vycházky s puškou neb na čekanou; jednotlivců to už záleží na tom kolik má kdo volného času a jak jest do té myslivosti zamilován.

Místní spořitelní a záložní spol. s r.o. „Raifaisenka" zaslouží si nejposlednější pozornosti a měla by býti vlastně vedena na předním místě proněvadž svými dary z prostředků vlastních umožňuje mnohou kulturní i hospodářskou činnost v naší obci. Letošního roku měla stříbrnou a věnovala Spoř. a zálož. spolek.

Družstvo pro rozvod elektrické energie ve své valné hromadě konané 23.2.1930 zvolilo tyto členy výboru. Družstvo elektr.
Za předsedu: p. Vojt. Jimana č. 33. místopřed. Jaroslava Janou čp. jednatele Josefa Víla 51. Ostatní čl. jsou: Ant Vít Jos. Šimon Josef Mádlo a Jan Hrubý. (Mikulský Pohladuch)

Místní osvětová komise jest volena v obdobi jako obecní zastupitelstvo a tudíž rovněž na dobu 6 let. Osvět. komise.
Členy osvětové komise v tomto roce byli pánové:

Úkolem komise jest pomáhati škole a tělovýchovným spolkům ve výchově mimo školu jdoucích občanů. Za tím účelem stará se o důstojný průběh různých oslav, o přednášky, výstavky a t.d. Nejvíce pozornosti musí věnovati veřejné knihovně aby v ní byly knihy hodnotné které přispívají nejvíce k výchově obyvatelstva.

Knihovna měla v tomto roce svazků knih ze 3/4 zábavných, ostatní historické a poučné. Obec knihovna
Čtenářů bylo a přečetli během roku svazků knih. Knihovníkem byl . Funkce tato jest bezplatná a proto kdo ji poctivě zastává zaslouhuje veřejného díku.

Knihovna jest umístěna v místnosti p. Ant Víta č 34 společně s Raiffaisenkou. Nájem z knihovny

. Vydání knihovny se uhrazuje z veřejných darů, z přečtených knih à 10 hal. a konečně z příspěvku obce neboť zákon již pamatuje na tuto důležitou instituci v obecních rozpočtech částkou

V posledních letech našel se mimo knihu a noviny nový důležitý činitel ve výchově a vzdělání lidu. Jest to rozhlas, který přímo mluveným slovem i hudbou zá- Rozhlas.

skává srdce všech kdož touží po poučení i ušlechtilé zábavě. V obci toho času měli přijímací stanice: Antonín Klíma č 7. Vít Antonín č. 17. Josef Kudrnáč č. 53. a Josef Šrede č. 16. Jako první majitel přijímače v obci byl J. Šrede, rovněž 1 auto z našich občanů bydlel však v Hronově kde měl obchod textiliemi vedený pod fir.. Josef Otto Šrede.

Prvním majitelem motocyklu byl v naší obci Vilém Martinec č. 13 což dělalo tehdy velkou sensaci neboť když se učil jezditi, nevěděl jak to má zastaviti a jezdil tedy tak dlouho až mu došel benzin a motor se zastavil. Nyní jest majitelem velkostatku v Meziměstí.

Dne 2. 12. 1930 provedl jíž učitel Josef Kudrnáč sčítání lidu v naší obci. Počet obyvatel byl k tomu dni 415 duší. V porovnání s dřívějším sčítáním jest nejlépe viděti jak v naší obci ubývá obyvatel. Dle sčítání z roku 1910 bylo v obci 594 obyv. ubylo % Rozhlas. Sčítání lidu a reservation obyv. dle pohl. a nábož.
— " — " — 1921 — " — 483 " — " — 111 - 8%
— " — " — 1930 — " — " — 415 " — " — 68 - 85%

Dle tohoto porovnání ubylo během 20 let 179 občanů což činí 30% všeho obyvatelstva.

Rozvrstvení obyvatelstva dle pohlaví, náboženství a počet obytných domů ukazuje níže uvedená tabulka.

	Počet domů,	obydl.	neobydl.	mužů,	žen,	řím kat,	čs.	ostatní.
Vys. Spálená	80 domů	"	—	161.	180.	244.	92.	5.
Žánchy	14 "	"	2	19.	30.	45.	4.	—
Sedmákovice	6 "	"	—	14.	11.	21.	3.	1.

Celkem 100 domů obydl. 2 neobydl. 194 mužů 221 žen 310 řím. katol. 99 československých 6 jiných vyznání.

Statistika úmrtí dle hřbitovních záznamů od r 1901 jest následující: v létech 1901 - 1920 zemřelo 237 obyvatelů Statistika úmrtí za 30 let.
" 1920 - 1930 " — 65 " —

Zemřelo tedy během 30 let 302 obyvatelé což jest jistě velmi pozoruhodné. Během roku 1930 zemřely: Jan Hrubý 16. 2. stáří 73 r. Jos. Martinec č. 32. dne 10. 7. 47 let Fr. Jiffová 29. 8. 1 mě. a Marie Šurková 23. 11. 28 r.

Během roku narodilo se 9 dětí, vesměs samá děvčata a což bylo dosti často podnětem k různým vtipům, ale nikoliv urážejícím. Jména narozených jsou následující: Jarmila Šírova 20.I., Libuše Pěrova 20.VI., Irena Bornova 24.VI., Františka Fyfora 4.VIII., Marie Fyfora 18.IX., Milena Jirmanova 18.X., Božena Martincova 2.XI., Marie Bitnarova 12.XI. a Blanka Daulova 27.IX. Bylo by dobře kdyby se poměr narozených proti poměru úmrtí udržel pak by počet obyvatelstva přece dospěl na bývalou žalidněnost naší vesničky.

Narození.

Povinné očkování dětí bylo provedeno ve školní budově obvodním lékařem z Machova Dr. Francem a v tomto roce dvakráte 29 dubna a 1 září. Dne 25.IV. byl odvod koní a jich klasifikace. 9 dubna stalo se v sousední obci Berdíchově neštěstí při opravě elektrického vedení jemuž padl za oběť lidský život a to život montéra

Očkování.

Dne 12. května v sousední obci Žlíchu počalo se stavbou pomníku padlým občanům ze světové války. Odhalení pom. 10.X. Dne 10 července v pohraničí čelí píše na dole Hansdorf přihodilo se velké důlní neštěstí jemuž padlo za oběť 165 horníků. Pohřeb obětí konal se 13.t.m. Důl jest vzdálen asi 15 km. od B.roumova.

Různé.

Město Hronov pořádalo dne 28.9.1930 slavnost otevření Jiráskova divadla. První předvedení v novém divadle byla

Dne 23 května vyměřoval obecní pozemky Inž. Jung přičemž byly zavedeny nové meziky a zakoupena nová katastrální mapa obce Vysoké Srbské.

Při vyměřování došlo často k nedorozuměním proto že někteří občané shledali že pozemky o nichž byli přesvědčeni jako v přím vlastnictví, shledali, že tyto pozemky jsou majetkem obce.

Výměra obec. pozem. a vl. pravdy těchto.

Proto jak již v předu t.p. uvedeno následovalo vykupování těchto tak zvaných přihrádek t.j. zaplocených obec. pozemků.

Záznam o celoročním počasí mohu učiniti jelikož se mi naskytla příležitost shlédnouti soukromé zápisky p. Jaroslava Janovy člena letopisecké komise. Druhým členem této komise byl jmenován p. Bohuslav Vyba.

Letopisecká komise.

Dle shora uvedených záznamů vypisuji ve zkratce každý měsíc tak jak nás příroda svými pomary obdařiti ráčila:

Počasí.

Leden: Od 1.-15. Zimní počasí s častými sněhovými přeháňkami, náledím a jinovatkou. 15-31. Noční mrazy z rána mlhavo, přes den přeprašky a teplejší, jen velmi málo jasných dnů.

Únor: 1-10. Mlhavé počasí s nočními mrazy trvá, časem sněhové neb dešťové přeháňky, většino. 11-28. Mlhy ubývá, mrazy sesilují, počasí se vyjasňuje tak, že do konce měsíce trvá jasné větrné počasí.

Březen: 1-15 Převážně z rána mlhavo, noční mrazy ve dne sychravo a pod mrakem, občas mírně sněží. 15-31. Teplota stoupá mrazy povolují, dešťové přeháňky střídavě přerušovají. Jen několik jasných dnů.

Duben: 1-15. Spočátku měs. slunné počasí, pozdeji oblač. přibývá větrno-déšť. 16-30. Střídavé počasí, ku konci měsíce jasno-teplo. 21. dubna přišla první bouřka od Boru.

Květen: 1-4 krásné počasí, mrazy a větřík. 5-16. Oblačnosti přibývá, déšť, bouřky a sníh. 17-31. střídavé počasí s počátku dosti jasno, mráz, pozdeji mlhavo, déšť, vítr a bouřky.

Červen: 1-20. Velmi krásné počasí, z rána mlhavo, ve dne jasno parno T-36° slabá oblačnost, mírný větřík. 21-30. Mlhavo-proměnlivo déšť, bouřky a vítr, ku konci měsíce horko.

Červenec: 1-5. Parné počasí, větrno. 6-31. Počasí se zhoršilo tak že do konce měsíce denně pršelo, bouřky, vítr a mlhy.

Srpen: 1-4. Ve dne horko, z rána a večer mlhavo, slabý vítr. 5-23. střídavé počasí za častých sněhových přeháněk s den bouřky. 24-30. Bouřky a déšť s větrem trvají.

Září: 1-10. Obstojné počasí se střídavou oblačností, časem deštík-větrno. 11-30. Počasí se zhoršuje, časté deště trvají, mlhavo, částečně se ochladilo, v noci mírný mráz.- větrno.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Počasí.

Říjen: 1-9. Denně déšť, nebo silný lijavec za prudkého větru. Poslední bouřky a mlhavo. 10.-21. Oblačnosti ubývá místo deště mrazíky občas mlhavo a větrno. 22-31. Oblačnosti přibývá a prší až do konce měsíce.

Listopad: 1-10. Chladné a deštivé počasí za mírného větru. 11-19. Jasněji občas sněží chladno a vítr. 20-25. Oblačnosti přibývá - prší. 25-30. Obstojné počasí, v noci mráz a ráno mlhavo ve dne tepleji.

Prosinec: 1-5. Obstojně - v noci mráz a ráno mlhavo ve dne jasno. 6-20. Sněží - chladno. 21-31. Vítr sesílil nastávají ránice a tuhé noční mrazy. Závěje rostou a ku konci měsíce opět sněží.

Velká voda!

Následkem dlouho trvajících dešťů stoupla podeze v říjnu značně voda a zaplavila luka. Že byly otavy již doma nenatropila mnoho škod.

12 června vypukla stávka dělnictva u fir. Mach a Píšer v Žabokrkách. Vznikla proto že firma nechtěla jednat se závodním výborem. Stávka trvala týdnů po kterouž dobu dělnicí provádeli hlídky aby zamezili firmě přijmout nové dělníky. Přes toto opatření však se noví dělníci do závodu dostali ale ven nevyházeli. Spali a stravovali se v továrně. Stávka skončena dne za podmínek oboustranných ústupků.

Z hospodářství

Senoseč počala 6 června. 10 srpna počaly se žňové práce které skončeny 25 srpna v kterouž dobu se začli kosit otavy. Dle záznamu byla dvaha prodsvinčata pár stál 550.- Kč. Za vepře se platilo na živou váhu 11 Kč.

Zábavy tance

Souhrn zábav v naší obci za celý rok: 19.1. Maškarní ples v Závrších, 2.3 zástěrkový ples rovněž v Závrších. U Jirmanů 1.2. ples hasičský, 4.3. taneč. zábava, 6.12. Mikulášská zábava.

1931.

Obecní rozpočet.

S novým rokem 1931 souvisí následující události během 4. roku vzniklé. V první řadě dlužno uvésti obecní rozpočet na běžný rok, schválený obecní radou dne 19.2. a obecním zastupitelstvem 9 března.

Součet spotřeby:		Součet úhrady:	
1. Na ústřední správu ..	3460.- Kč.	1.Z ústřední správy	— Kč.
2. Na obecní jmění	2530.-.-	2.Z obec. jmění	1078.-.-
3. Na obecní podniky výdělečné	—.-.-	3.Z .. podn. výděl.	320.-.-
4. .. obecní přirážky a dávky	247.-.-	4.Z .. přiráž. a dávek	7010.-.-
5. .. státní přídělY	— ..	5.Ze státních příd.	917.80.-.-
6 .. bezpečnost	1700.-.-	6.Z. bezpečnosti	— .".-
7. .. zdravotnictví	370.-.-	7.Ze zdravotnictví	100.-.-
8. .. komunikace	6300.-.-	8.Z komunikací	— .".-
9. .. zemědělství	259.-.-	9.Ze zemědělství	— .".-
10 .".. sociální péče	5199.-.-	10 .".. soc. péče	— .".-
11. .. školství, vědy, umění a t.d.	6942.-.-	11. .".. školství, věd a t.d.	120.-.-
12. .. dluhy	17.308.-.-	12. Z dluhů	14.000.-.-

Řádná běžná potřeba činí 45.315.- Kč. Řádná úhrada celkem 23.545.80 Kč.

Úhrn režijní potřeby činí celkem 45.315.- Kč.

.".. řádné úhrady .".. — 23.545.80 .".-

Schodek řádného rozpočtu činí 21.769.20 .".-

Výpočet výše obecní přirážky k dani činžovní pro rok 1928-31.

Přirážková základna daně činžovní činila v roce 1927 ... 221.- Kč.

Výnos 107 % přiráž. z této základny činil .. 236.47 Kč.

Přirážková základna daně činžovní na rok 1931 činí 107.80.-

125 % (základna) přirážka vynesla pouze 134.75 Kč. z nové základ.

Úbytek nastalý sníž. přír. základ. činí 101.72 Kč.

Na úhradu toho úbytku zvýšena přír. k dani činž. o 75 % tedy celkem na 200 %.

Výnos této 158 % ze základu 107.80 Kč. činil 215.60 Kč.

Celková potřeba na úrokování a splácení zápůjček 13.530 Kč.

Z 200 % přirážky k dani činž. ze základ. 107.80 Kč. = 215.60 Kč.

Neuhrazená potřeba na úvoky a splátky zápůjček 13.294·40 Kč — Rozpočet

kterážto částka odpovídá 300% přirážce k ostat. daním 4.433·31 -

Návrh úhrady schodku řádného rozpočtu:

Vykázaný schodek řádného rozpočtu činí 21.769·20 Kč

K úhradě potřeby 3.800·- Kč dávkami, věcné vodné 4.453·67 Kč

obecní přirážky k daním přímým 200% k dani činžovní

základ 107·80 Kč. vynese 215·60 Kč. 300% k ostatním daním

základ. 4.433·31 Kč. vynese 13.299·93 Kč.

Úhrada schodku řádného činí celkem 21.769·20 Kč. Zbývá

neuhrazeno — Ve Vys. Lhotě 19.2.31. Podepsán Jos. Hulka, star.

Ve schůzi obecního zastupitelstva konané dne 9. března — Schůze a pracovní program obec. zastup.

1931 bylo usneseno aby se naše obec připojila k lidové

škole hospodářské která byla založena v městysi Ma-

chově. Obec složila obnos 100 Kč. jako příspěvek a jme-

novala svého zástupce do školního výboru.

Zvolen byl pan Antonín Dostál rolník z čísla pop. 15.

V téže schůzi na přípis okresního úřadu o provádění

investičních prací za účelem zmírnění nezaměstnano-

sti která se velice vznáhala nejen v naší Republice

ale i v celém světě.

Usneseno by byl opraven most přes potok dělící náš

katastr s katastrem obce Budětkova. Další práce naří-

dila cestní komise v tom smyslu že se opravila spojovací

cesta obce s hlavní silnicí v Žabokrkách.

O této cestě zrané dolina bylo v obci vedeno velmi mno-

ho diskusí a zášlano by zde byla zřízena okresní sil-

nice čímž by odpadly časté opravy a uspořeny značné

peněžité částky. Postavením této okresní silnice získa-

la by obec velmi výhodné spojení mající jen nepatrné stou-

pání kterýchž ze žádné jiné strany k nám není možno

dosáhnouti. Bohužel se nedošlo k uskutečnění této

stavby

na těchto místech. Jako první přichází v úvahu vrata — Schůze obec. zastup.-výbor.

hasičské zbrojnice, lidově se říkalo „Hasičska kůlna".

Druhé místo bylo na kozínku u Šubrtů také vrata stodoly

a třetí proděsí na kolně sl. Ludušky Šejdarové č. 60. Mimo

těchto míst lepily se ještě i na jiná příležitostná místa v obci.

Nové návěstní tabule umístěny byly na obecní váze, u sta-

tku p. Jos. Martince č. 13. a na kolně p. Jos. Jimana č. 36. na

kozínku. 1 tab. umístěna na stodole p. Marie Hrubé v Sedmá-

kovicích a 1 v Závrchách.

K tomu patří ještě skříň s dráteními dvířky pro nejdůleži-

tější vyhlášky která umístěna jest na kovárně u p. Antonína

Hrtíšky č. 5.

V této schůzi bylo také jednáno o spojovací silnici Zličko

Machov čímž by se obec Vys. Splavá napojila na oba projekty

nových silnic. Přes obec postavená serpentyna měla by však

i různé nevýhody - jako na př. vyvlastnění značného mno-

žství pozemku i velkého stavebního nákladu. Přes to byla

tato přípojka schválena obec. zastup. dle dřívější dohody

s obcí Zličkem a záležitost tato předána dalším úřadům.

Dne 5.12 opět o této otázce jednáno a znovu usneseno tuto

spojku zřídit.

16.12. došel přípis okresního úřadu o zavedení nedělního klidu v živnostech obchodních, což obecní zastupitelstvo za- — Nedělní klid v obchodě.

mítlo jako věc, pro venkovskou obec nevyhovující a odůvod-

něno tím že většina nákupů děje se v neděli a svátky

proto že ve všední dny nemá času obchodník ani řemes-

ník, zvláště v případech letních, kdy jsou polní práce v

plném proudu.

Rozpočet na školu činil celkem 7.631 Kč. 2 toho při-

padlo na naši obec 6.254·80 Kč. a na přiškolenou

obec Zličko připadá částka 1467·20 Kč.

Na naší obecné škole bylo tohoto roku celkem 37 žáků.

Škola.

V prvé třídě bylo 19 žáků ve druhé 18 žáků což jest na dvoutřídní školu malý počet, proočež vznikly obavy ze přísení školy jednotřídné.
Na škole téhož roku vyučovali: říd. uč. Jos. Kudrnáč, třídní M. Svejdarová.

Knihovna.

Obecní knihovna obsahovala 465 svazků knih, které byly čteny 45 čtenáři. Za dobu 6 měsíců t.j. zimních, jelikož se v letních měsících nevypůjčuje, přečetli tito čtenáři dohromady 430 svazků.
Nejčtenější jsou knihy zábavné t.j. ze 3/4 všech výpůjček, ostatní připadají na poučné. Těchto jest poměrně malé % a proto také nevalný výběr.
Obec přispívá na veřejnou knihovnu ročním příspěvkem 7 K.
Funkci knihovníka zastával Josef Klimeš který s opravdovým zájmem a neúnavně se práci této věnoval. Z výběr nových knih a jich opatřování z závyselovečším dílem na knihovníkovi.
Že spolků tělovýchovných v naší obci byl jest a bude pravděpodobně jenom „Sokol" který jako jediný se v obci ujal výchovy tělovýchovné.

Sokol.

Činnost jednoty v tomto roce předsletovém byli následující bratři: Frant. Jirman č. 22, starostou, Alois Brož ze Žlička místostarostou, Ponda Jirman č 23 náčelníkem, Anežka Klimšová č. 70. náčelnicí, Josef Kudrnáč říd. uč. vzdělavatelem.
Jednota čítala v tomto roce 42 mužů, 12 žen, 6 dorostenců a 3 dorostenky. Rovněž žactvo z dejší školy až na malé výjimky chodí svičit do Sokola. 8. února konala jednota zdařilý tělocvičný večer s pořadem tělocvičným, zpěvy a recitacemi. Proslov na thema „Dr. Miroslav Tyrš" jeho život a dílo přednesl br. J. Kudrnáč.
Dne 8.3 na oslavu narození T.G. Masaryka byl proslov o jeho díle který učinil vzděl. jednoty.
Po proslovu následovala divadelní hra „Oblaka" od Krapila.
Oslav Mistra Jana Husi a 28 října účastnil se spolek společně s druhými korporacemi.
Cvičebních hodin za běžný rok zaznamenáno 205 dle zápisů spolkových.

Sbor dobrov. hasičů.

Sbor dobrovol. hasičů čítal 35 čl. činných a 11 přispívajících. Konal řadu praktických požárních cvičení které v obci jsou nyní snazší dík rozvodnému a hydrantům na které se v poměrně mnohem kratší době a v každém místě obce nechají připnouti hadice. Namáhavé pumpování vody stříkačkou odpadá a služba zastane několik jedinců.
Sbor obstarává také požární hlídky do divadel a zábav.
Účastnil se oslav 6 července a 28 října. Dále se činně účastnil 2 požárů v sousedních obcích, Ždárky a Lhotě.
Samaritní odbor sboru poskytnul první pomoc v 55 případech vesměs lehčího rázu. Samaritány sboru byli: Jar. Janoa a Jos. Klimeš. Sbor pohřbil též 1 dir. představení v přírodě konalo se na dvorku č. p. 40. Hra „Ženský ráj to na pohled", velmi se vydařilo.
Činovníci sboru byli bratři:

Nár. Jedn. Severočeská

Národní Jednota Severočeská oslavila v tomto roce své 30 leté trvání. U příležitosti tohoto jubilea rozhodl výbor jednoty ve své schůzi aby ve valné schůzi konané 8.11. byly uděleny diplomy všem členům jsoucím 25 roků v jednotě za jejich působby. Jména jubilantů jsou: Adolf Holiska z obce Žličko byl již jediným ze zakládajících členů na živu. Tento obdržel plaketu 30 letého trvání. Další plakety 25 letého členství obdrželi: Václav Bona, Josef Jirman, Josef Vít, Bedřich Pilek, Ant. Vít, Liduška Svejdarová a Antonie Janová.
Plakety odevzdal jubilantům předseda Josef Kudrnáč a poděkoval přítomným za valné pochopení které pro N.J.S. projevili. Sehráno bylo v sezoně celkem 7 představení na jevišti.

Divadla.

Hrány byly tyto divadla: Česká Spořitelka, 29.11. Její veličenstvo láska 25.12. Slečna tulačka, 22.2. Oblaka, 8.3. Výnarka, 22.3. Teta Fany, 5.4. Krajánku nat še! 3.5. V sousedním Žličku sehráno v přírodě 6.9. kus: Zelený kádr.

Do výboru N.J.S. zvoleni jsou: Předsedou Jos. Hudnáč, místopředsed. Nár. jedn. Severočeská
Josef Vít, pokladníkem Antonín Vít č. 34. Zároveň ve schůzi stanoveny příspěvky za propůjčení jiných kostýmů jiným korporacím za obnos 15 Kč včetně dir. pokrýt. Usneseno koupili novou oponu k čemuž však nedošlo.
Koupena byla zadní stěna 3 dílná, dvojak žebřík a lícidla.
Do místní domoviny zvoleni: za důvěrníka Antonín Vít č. 31. jeho náměstkem Josef Šimon. Domovina odebírala 6 časopisů. Domovina
Ve výroční val schůzi nár. strany vzpomenuto prvního jejího důvěrníka jehož novým nástupcem zvolen Josef Martinec č. 13. místodůvěr. Fran. Jirman č. 23. Organisace odebírala časopis. Pokrok který vyvěšován ve spol. místnosti u Hlubků.
Spořitelní a záložní spolek obce naší věnoval na dárek v tomto roce

Družstvo pro rozvod elektrické energie usneslo se ve své schůzi dne 17.2. by nebyl dovolen odběr proudu osobám s tím to-jest těm kteří nejsou členy družstva. Na př. Kdo jest členem družstva nesmí použít proudu pro nečlena ani na mlácení obilí nebo jiného. Usnesení však dodržováno nebylo a proto se minulo svého patřičného významu t.j. nepřímého donucení občanů k přihlášce do družstva. Myšlenka dobrá, pochopení však pro ni malé. Na státní subvenci obdrželo družstvo značný obnos který uveden v minul. roce avšak aby nestoupal dluh družstva zvýšeny podíly se 160 Kč na 220 Kč. Tento obnos označen byl jako bez úročná půjčka. Družstvo pro rozvod. elektr. energ.
Družstvo čítalo t.r. 48 čl. s 304 podíly. Elektr. energ. používalo 44 členů t.j. celkem 192 osob s rod. příslušníky. Nezásobovaných bylo v této době ještě 341 osob. Elektr. motorů jest v obci č.č. 16. přípojek motorových 19. Spotřeba proudu za běžný rok činila. Světelné pohonná motorová
Předsedou zvolen Vojt. Jirman č. 33. náměst. Jaroslav Janda 84
Výroční valná hom. konána 21.2.1932. Během roku nepřisl. žádný.

Seznam odvedeným povinných a odvedených z naší obce: Oldřich Šimon – odveden co dobrovolník I třídy. Josef Hulda ze Ždárek – odveden, Jan Lokvenc – neschopen, Fran. Hubka – schopen, Jaroslav Hanzl – schopen, Augustin Vacek – neschopen. Celkem 6 schopni ke službě vojenské 4. Zvanci.
Pokud se týká narozených a zemřelých byl tento rok proti předešlému pro vzrůst obyvatelstva naší obce nepříznivý.
Narodili jsme: Marta Vackova 9.5., Miluše Těrova 13.9., Hana Lokvencova 7.11., Vítězka Vrbova 14.11. Narození.
Zemřely: Josef Vacek 12.1. stáří 61 roků, Fran. Houštek 9.2. 53 r. Augustin Šaifrt 1.4. 61 r. tento byl po celou řadu let zdejším hrobníkem a nyní zpí kde dříve pracoval. Zemřelí.
Josef Masnar 6.6. 81 r. Josef Lokvenc 6.5. 57 r. byl členem obecního zastupitelstva. Vojtěch Jirman 18.5. , všeobecně zvaný mezi zdejším lidem: Fousáč-Jirman, byl otcem 19 dětí s manželkou Františkou roz. Němcičkovou ze Žabokrk žil
Ku hrobu doprovodilo jej 10 dětí a vnoučata kterých byla rovněž slušná řádka.
Jmenovaný býval starostou obce, rázovitá postava a veselá povaha přispěla značně k tomu že byl i mezi lidem značně oblíben. Nár. jedn. Severočeská byl zakládajícím členem

Anežka Bouřková 5.6., 83 r. jako příslušnice obce převezena byla do zdejšího chudobince kde asi 2 měsíců zemřela.
Anežka Fejfová 14.7. matka hostinského v Závrchách.
Josef Šitnar 16.7. byl horníkem na dole Vilhelmína ve Ždárkách. Matěj Jakoubek 18.7. 71 r. býval mlynář ve Ždárkách. Fran. Špaček 10.11. 75 r. domácký tkadlec býval za tehdejších časů pohřebním zpěvákem a předříkával modlitby za zemřelé než byl zahájen pohřební obřad knězem. Helena Jirmanová 30.11. 76 r. zvaná Krejčka.

Počasí během roku bylo převážně mokré spojené s živelnými pohromami.
Počasí.

Leden: 1.-31. Mírné noční mrazíky z rána mlhavo, přes den chumelka neb slabší vánice. Jen několik slunných dnů. Závěje drží.
Únor: 1.-20. Obstojné zimní počasí, z části mlhavo, slabý vítr různých směrů zřídka sněží. 21-28. Syrové počasí s deštěm a plískanicemi. Sněhu značné množství srlášťě navátý drží.
Březen: 1.-7. Jasné mrazivé počasí - dobrý sníh. 8.-14. Oblačnosti přibývá - sněží. 15-21. Jarní počasí - taje slunce s větrem. 22.-31. Z počátku přituhlo a mrazy držely až do konce měsíce.
Duben: 1.-5. Částečně oblačno-mrazno. 6.-30. Zpravé a přívlové počasí. 13. dubna počla práce na polích.
Květen: 1.-15. Střídavé počasí, na den teplo až parno. 6.V. déšť bouřka a kroupy - způsobily značné škody jejichž soupis byl konán 21.V. 16-31. Střídavé větrné počasí ku konci bouřky a déšť.
Červen: 1.-31. Střídavé počasí, za častých a silných bouří s prudkými lijáky, z rána mlhavo na den teplo až parno.
Července: 1.-6. Krásné počasí - velmi teplo. 7.-21. Oblačno - déšť - vítr a bouřky. 22-31. Částeč. zlepšení, ku konci měs. opět lijavce a bouřky.
Srpen: 1.-10. Krásné letní počasí za příznivých větrů. 11.-30. Oblačno a větrno, přes den déšť až do konce měsíce. Přes čas slabší bouře.
Září: Střídavé chladné počasí, často déšť a vítr - silná oblačnost. Ku konci měsíce, 29. s deštěm padal i sníh.
Říjen: 1.-13. Zamí mrazy, z části mlhavo, ve dne dosti pěkné počasí - vítr. 14-31. Oblačnosti přibylo, mrazy déšť a vítr - od 21-ho slabě mrazno, sněží.
Listopad: 1.-10. Obstojné podz. počasí v noci mráz na den jasněji. 11.-20. Oblačno - chladno - déšť i sníh. 21.-30. Mrazivé počasí, vítr občas déšť neb sněhové přeháňky.
Prosince: Oblačnosti přibylo - sněží. Ku konci měsíce jíchlo tvořila se ledovatka a rostlo jíní, časté mlhy.
V dubnu vysazována lesní kulturovce Vítova hora - pod vodojemem, přes nepříznivé počasí počly polní práce. S počátkem května polní práce končily. 4.6. první senosečí. 2.8 začínají žňové

práce. 29 konán opět soupis škod způsobených povětrnostními a přívodními živly, - žádáno o náhradu.
Ku konci září a na poč. října s kliží se brambory a řípa. Bram- Z hospodářství
borů jest značně mnoho nakažených 25% počátkem měsíce listop. skončeny byly polní práce. Dne 6 pros. hlásily se opět škody vzniklé na hospodářství. Malá selátka se platila 420-450 kč. za párek. Lonější byly na podzim až o 125% proti jarním. Licentace býků konána 26.V. a za dobré plemeníky uznány býci p. Jos. Másly a p. Fran. Zubky č. 4. (Skalských).
1.3 konána přednáška o ovocnářství spojená se světelnými obrazy u Jimanů v přízemí. Přednášel p. Kružička z Náchoda
10.11. Přijela komise oblíbadací na silnici Machov - Kozinec.
23.8. Konala se 1 pouť k hrobu Mistra Alois Jiráska v Hronově. Jiráskův Hronov
Tímto způsobem zahájeny slavnosti nazvané „Jiráskův Hronov" a pozvrčeny byly na 10 let po kteréž době bude urna s popelem zvěčněného našeho rodáka Mistra A. Jiráska převezena k věčnému odpočinku do Prahy na mezi ostatní slavné muže a dcery našeho národa.
Pouti této účastno bylo velké množství lidu jak zdejšího tak i z různých krajů naší milé Republiky. O slavnostech vyhrávalo několik kapel hudby mezi nimiž na prvém místě vojenská kapela 30 pěšího pluku Mistrova z Vysokého Mýta. Čestná pota navštívila Mistrův hrob kde proneseno bylo mnoho krásných proslovů o životě a díle zesnulého.
Slavnosti zakončeny řadou divadelních představení v novém Jiráskově divadle, kde jako zlatý hřeb všech těchto představení předvedena Mistrova hra. kterou se- hrály ochotníci z celého kraje, to jest z různých měst a spolků po 1 z nejlepších vybraní herci.
Takovátoto slavnostní předvedení Mistrových nejlepších děl, budou každoročně po 10 let pokud bude popel M. na hronovském hřbitově v tomto obsazení předváděna.

Z hospodářství

Takto sestavený divadelní soubor nesl název
a byl zřízen pouze k tomuto vzpomínkovému účelu.
30 prosince konalo se ve sboru církve československé v Machově
kšmovaní které vykonal
26. července. požádal Sokol výlet na skály. kteréhož se účastnilo 150.
29 června. spatřen požár na polichu kde hořela přádelna V. Pelly.
Co se požádalo během roku v naší obci pro zábavu a poučení
jest patrno z uvedeného seznamu.
Sokolská besídka 8. II. Hasičský ples 10. 1. Ovocnářská přednáška 1. 3.
Divad. představení provedeno celkem 8. jsou uvedena v činnosti
S. J. S. mimo školního představení „Krakonošova medicína."
Veselku slavili během roku dítě příslušníci naší obce. Ženíck
neb nevěsta příslušný do obce naší uveden jest vždy na 1 místě.
Jaroslav Vacek a Růžena Olšťálova, po sňatku se odstěhovaly do Zbečníka. František Pěr a Anna Brahova z Petrovic Vel.
zůstali zde. Jaroslav Šaifrt a Anežka Vaňenova ze Zlička
rovněž přistali v obci.

Různosti.

Sňatky.

1932.

Obecní rozpočet na běžný rok 1932 jest následující. Rozpočet.

Na ústřední správě	3060 Kč.	Z ústřední správy	— —
Na obecní jmění	2830·--	Z obecního jmění	838·- Kč.
Na obec. prostn. a ústavy	— ·-	Z obecních prostnků	— ·-
Na obecní přiráž. a dáv.	247·-	Z obec. přiráž. a dávek	2960·--·-
Na státní příděly	— ·-	Ze státních příděl	1000·--·-
Na bezpečnost	1600·--·-	Z bezpečnosti	— ·-
Na zdravotnictví	650·--·-	Ze zdravotnictví	7.050·- ·-
Na komunikace	6300·--·-	Z komunikací	— ·-
Na zemědělství	— ·-	Ze zemědělství	— ·-
Na soc. péči	1600·- ·-	Ze soc. péče	— ·-
Na školství vědy	6.926·- ·-	Ze školství věd a umění	120·- ·-
Na dluhy	7.272·- ·-	Z dluhů	— ·-

Řádná běžná potřeba obnáší 30.485·- Kč.
Řádná běžná úhrada činí 11.968·- ·-
Schodek řádného rozpočtu - 18.517·- Kč. a částka tato uhrazena 300% přirážkou na ostatní daně. Činžovní daň zvýšena o 75% celkem na 200%. Celková potřeba na úrokování a splácení zápůjček platně uzavřených do 1. 7. 27 činí
Rozpočet schválen 16. 10. 31. 13.295·40 Kč.

Ve schůzi obecního zastupitelstva dne 23. 1. bylo usneseno aby zdejší rybník pronajat byl rybářskému družstvu v Hronova za podmínek obcí kladených t. j. úprava hrazé a kanálu. Nájemné stanoveno poměrně
Dále ve schůzi přijat za obecního strážníka Jan Stainer.
Za předsedu cestní komise zvolen Frant. Lokvenc č. p. 73.
Za obecního delegáta do správního výboru nadace Petra vévody Kurovského zvolen p. Josef Šimon.
Firma Löwenbach v Machově vlastně v Malé Skalské žádala obecní úřad aby směla vpouštěti odpadovou vodu do potoka protékajícího naší obcí.
Obec. zást. žádost zamítlo s odůvodněním že tato voda

Schůze obec. zastupitelstva.

jest pro obec užitková. Ve schůzi 12.5. oblásil člen výboru p. Josef Martinec č. 13. že byla koupena stříkačka k postřiku ovocných stromů proti škůdcům t. j. různému hmyzu. Stříkačka koupena z prostředků obilního a lonebního fondu z čehož vyplývá že jest obci věnována jako dar.

Dále jednáno o přípisu okr. úřadu pojednávajícího o zřízení telefonního spojení s naší obcí. Usneseno zjistiti náklad na stavbu který bude předložen v příští schůzi a případnost tato pro tom se rozhodne.

Na návrh Josefa Klimeše bylo usneseno by byla opravena hasičská zbrojnice a chudobinec.

Dne 25.VI usneseno aby opravy obecních cest byly prováděny až do úplného vyčerpání obnosu určeného obecním rozpočtem. Ve schůzi 15.7 udělena hostinská koncese p. Adolfu Hubkovi, staršímu. Dále zvolena komise která vyřídí záležitosti ohledně již tak často projednávané stavby silniční přípojky na silnici Machovskou.

Zvolení přísedící Josef Šimon a Jan Jirman podali vysvětlivky a rozhodnuto pokračovati v předběžných pracech a projekt zadati p. Ing. Pinkovovi.

Ve schůzi obec. zastup. schválen rozpočet na příští rok. Žádost o prodej stavební parcely p. Josefu Žídovi byla zamítnuta jelikož jmenovaný neměl v úmyslu stavbu provésti. Žádosti o stavební parcelu p. Jos. Kubečka, kováře bylo vyhověno a přenechána obecní parcela za školou kde dotyčný postavil domek a kovárnu.

Touto stavbou osiřela stará kovárna na vrchu v č. p. 6. od kud po dlouhá desítiletí zaznívaly rány perlíku bušícího do kovadliny. Dále zastavěním tohoto pozemku změnilo se navždy místo vížící mnohé vzpomínky současných poddaků na mladá léta jejich života.

Zde totiž po drahnou řadu let bylo školní cvičiště, čímž se toto místo zapsalo trvale do vzpomínek všech kteří na

Z obecních schůzí.

jeho rozloze 720m prožily nejkrásnější dny svého mládí. Zde také sbor dobrov. hasičů konal nezřídka svá cvičení. Jsem sám rovněž pamětníkem kdy za světové války bylo místa tohoto používáno i k vojenské předvýchově. Jako mladí hoši od 14–18 roků musili jsme zde cvičiti vojenská pořadová. Cvičení vedl p. Adolf Hulka st. který byl t. č. cukrsfirou c. k. Rakouské armády. Ovšem-že povely šly nám těžko do hlavy neboť byly dávány v jazyce německém. Sloho jest patrno že na tomto místě přešel kus života velké většiny obyvatel naší obce tehdejší doby. Zřízením Sokolského cvičiště pozbylo místo svého účelu a proto prodáno a ku 1. za tím co stavební místo do rukou soukromých.

Dne 28.11. ve schůzi zastup. předložený projekt silniční přípojky jak již v předu jest psáno. Pan Jos. Martinec č. 13. žádal aby byla svolána schůze občanů by se této mohli k věci sami vyjádřiti. Rozhodnuto svolati schůzi na den 4. prosince, což se také stalo. V této schůzi prohlédli si občané projekt a po skončené debatě přikročeno k hlasování. Z 55 účastníků schůze vyslovilo se pro stavbu 42 proti stavbě 10 občanů a 3 se zdrželi hlasování.

Veřejná knihovna obecní vzrostla o 56 knih. Počet členářů stoupl o 1. t. j na 46. Přečteno bylo za 8 měsíců 450 knih. Knihovníkem byl Jos. Klimeš ml. č. p. o. všeobecně známý pod jménem Jožák! chlapec to však pro knihovnu obětavý.

Veřejná knihovna

Pětovičná jednota Sokol měla v tomto roce 47 členů, z toho 35 mužů a 12 žen. Dorostenec 3 a 3 dorostenky. Co se týká účastna to bylo cvičeno až na malé výjimky všechno-školou povinné.

Sokol.

Dne 17. září oslavila jednota 100 výročí narození Dr. Mir. Tyrše zapálením ohně s příslušnými proslovy. Oheň tyto zvané vatry zapáleny byly v ten den po celé Republice. Účast 350

Sokol.

Okrskového cvičení ve Žďárkách účastnilo se 22 cvičenců. Župního cvičení v Polici 7/mat. účast 24 členů t.j 52% všech členů. V tomto roce konán byl Všesokolský slet v Praze, kterého se účastnilo 25 členů naší jednoty. Z toho jest patrno že tyto sletý slouží národu i tím že velmi mnoho občanů schlédne naše hlavní město, což by se u mnohých bez konání těchto sletů, za celý jeho život neuskutečnilo. Nově zvolení činovníci jednoty na rok 1932 jsou: Alois Brož, starosta, Bohuslav Vrba náměstek, Ant. Jiman náčel. Anežka Klimšova náčelní a Fran. Jiman vzdělavatelem za br. říd. uč. Jos. Kudnáče který přesídlil do Bukovice.
V tomto roce zaveden nový příspěvek na stavební fond čímž se příspěvky jednoty zvýšily o 6 Kč. t.j. z 12 Kč na 18 Kč.
Dále zaveden lyžařský odbor který čítá 10 členů a 1 dorostence.
Cvičebních hodin bylo č.p. 227. Odebíráno 37 výtisků novin za 650 Kč.

Sbor dobrovolných hasičů oslavil v tomto roce své 50 leté trvání a pořádal 50 výroční jubilejní valnou hromadu na které zvoleni byli následující členové výboru:

Hasiči

Sbor čítal 34 činných členů a 11 přispívajících. U příležitosti 50 letého trvání sehrál sbor divadelní představení v přírodě na dvoře statku p. Jos. Hubky č.45. Hra: Dvě srdce v zeleném háji. 30.7. návštěva byla dobrá a hra se všeobecně líbila. Na jevišti sehrána hra „Vlčí mámy.
Hasičská zbrojnice byla opravena. Velké rozhoření nastalo mezi členy sboru proto že postavený hasičský dům v Praze skončil schodkem a členové byli nuceni tento schodek uhraditi.
Samaritní sbor poskytl první pomoc v 71 případech z nich 7 předáno bylo k lékaři. Župní cvič. konáno bylo v Maršově.
Národní jednota Severočeská sehrála 4 divadelní představení v tomto roce a to: 30.10. Tě za Rakouska nebylo, dne 25.12. Zelené království, 31.2. Likáncův svatební závoj a 27.3 Ty nenáviš hadímešku.
Režisérem t.r. byl Jos. Klimeš č. 65. Předsedou p. Jos. Vít č. 51. (pumpák.)

Družstvo pro rozvod elektrické energie

Družstvo pro rozvod elektrické energie ve své výroční schůzi 29.1.33 vzpomnělo 50 tého výročí zavedení elektrisace v kraji Královéhradeckém jako prvních začátků Svazu východočeské Elektrárny. Za předsedu zvolen Vojt. Jiman č.33. jednatelem Jos. Vít č.p. 51.
Místní domovina zvolila si za důvěrníka Adolfa Hubku za náměstka Boh. Vrbu. V záznamech sdružení nebylo nic pozoruhodného pro tento rok.
Ve valné hromadě republikánské strany dne 6.1.33 zvolen na příští rok důvěrníkem Jos. Mašlo, náměstkem Jos. Martinec č.32. jinak rovněž nic zvláštního.

Spořitelní a záložní spolek

Spořitelní a záložní spolek vedli pánové Jos. Martinec č.13 a Antonín Vít č.31.

Narodili se.

V roce 1932 se narodily tito nový občánkové: Jaroslav Šajft 22.2. Antonín Týfa 14.8. a Josef Týfa téhož dne jako dvojaní rodičů Romana a Marie Týfových v Jedmákovicích č.p. 1.
Božena Hubková 17.9. a Stanislav Krtička 20.10.

Zemřeli

Zemřeli během roku: Anna Paltová 12.1. stáří 66 r. Vilhemína Macková 28.2. 46 roku. Josef Šedek 26.10. 59 roků František Klimeš 16.11. 47 roků otce písatele a Josefa Šajfrtová 9.12. 60 roků manželka bývalého a matka nového hrobníka.
Celkem 5 zemřelých a 5 narozených čímž nenastala žádná změna v počtu obyvatel.
Do stavu manželského vstoupili tito občané: Antonín Klimeš se sl. Helou Kudnáčovou sestrou býv. říd. učitele, jenž byl zakladatelem této knihy a současně též prvním písatelem jejím. Karel Brož z Zhonova se sl. Marií Lokvencovou

všady pod jménem „Madla" známou. Dále její bratr Jos. Lohrono č.73. se sl. Emilii Šolcovou z Pěchova. Marie Hrubá ze Sedmákovic s Čenkem Šotolou z Kronova. Eliška Vlčova č.57 s Václavem Šimkem který již po několik roků byl u nich na bytě. Jirmanova Marie dcera hostinského č.33 s p. Theodorem Janouškem důchodním velkostatku v Pelici jest.

Šňatky.

Branci odvodem povinni a služby vojenské schopni byli tito: Jaroslav Pěr č. Josef Pýfa č. Ladislav Vacek č. neschopni služby vojenské byli následující branci bytem však v jiných obcích příslušní však do obce naší po svých rodičích: U těchto uvádím po zjištění zda byl neb nebyl schopen u každého zvlášť by nebylo nesrovnalostí. Alois Bičnar - Zá- vrchy - neschopen. Karel Hanuš - Náchod - Josef Zítka - Nízká Srbská - Ladislav Hruška - Hořice - František Spaček - Zachov - Břetislav Jirman - Rtyně

Odvodem povinni.

Do školy chodilo t.r. 62 žáků. Z toho do I třídy 33, z nich 15 chlapců a 18 děvčat, do tř. II. 29. z nich 13 chlapců a 16 děvčat. Vyučovali: říd. Josef Hudnáč a tř. M. Strejcarová. Ředicí učitel se v prázdninách t.r. odstěhoval do Bukovice kamž byl přeložen na vlastní žádost. Jeho náměstupcem jmenován prozatímně uč. Václav Pár. Škola schválá div. představení „Květ Štěstí" dne 18.12. Ve škole pořádána dne 11.12. schůze rodičů ale rodičovské sdružení ustaveno opět nebylo. Dne 24.5. bylo konáno očkování dětí proti neštovicím již provedl nový obvodní lékař Jos. Pichý z Machova. Žáků něm. národnosti bylo

Škola.

Oslav 28 října účastnili se kaporace škola i občanstvo společně průvodem k lípě svobody a pomníku padlých. Řečníky této oslavy byli: Josef Klimeš a Karel Jirman 22. Dne 11.12.23 t.r. zemřely tito významné muže: Dr. Josef Kaiser starosta Českosl. Obce Sokolské první inspektor naší branné moci a Gustav Habrman první ministr školství a

Oslavy.

Ze světa.

národní osvěty který byl rovněž tvůrcem této instituce. Dne 12.8 zahynul tragickou smrtí Tomáš Baťa ze Zlína zakladatel velkozávodu na obuv, známá to firma v celém světě. Padl za oběť leteckému neštěstí při přistání letadla kterého použil k obchodní cestě

Ze světa.

13.3. zvolen byl presidentem říše generál Hindenburg, který za světové války byl již významnou vojenskou osobností, v generál. štábu.

V hospodářském životě byly pozoruhodny tyto události: Rolníci poráželi vepře doma a maso sami v drobném prodávali což bylo oznamováno občanstvu plakáty vyvěšovanými po celé obci. Tím získali za vepře větší obnos než když jej prodali řezníkovi který platil 7.50 kč. za 1 kg živé váhy. Maso u rolníků prodáváno a za 1 kg. u řezníka o . Řezníci samozřejmě tuto akci nemile nesli a v ty dny kdy se poololný výsek masa prováděl prodávali maso na truc mnohdy ještě levněji, ale na další dny již zase za cenu vyšší.

Hospodářský přehled.

To byl takový konkurenční boj v menším měřítku u nás, kde jej prováděl řezník Duchač D. ze Žlíčka.

Dne 10.2 postižen byl střátou koně Ficka p. Jan Martínec poněvadž kůň musel být zabit

Malá selátka prodávána byla za 250 kč za párek.

Seno se platilo 50 kč za 100 kg.

18. dubna počaly polní práce v naší obci a 10.6. sušení sena, které bylo na vodních lukách značně podplaveno velkou vodou z 6.6. a tím část. poškozeno a odplaveno. Velká voda byla rovněž 6.4 t. roku.

Dne 17 května konala se licentace býků. Za dobré plemeníky uznáni býci z chovu p. J. Mašlo a p. Jos. Martínce.

První bouře spojena s krupobitím přehnala se přes naší obce dne 2 dubna. Dne 5 března uspořádali Sokolové ve Ždárkách přednáškový večer, řečník Dr. Vážný z Pardubic. Pátá nová stráž

Různé

měla mnoho odpůrců z čehož vznikalo dosti ostrých kontraverzí mezi různými stranáky. U nás se žádný do strany zjevně nehlásil ale tajní přívržence měla strana u nás také.

Počasí během roku bylo převážně obstojné.

Počasí

Leden: 1-8. Oblačno - vítr s deštěm i sněhem - náledí. 9-31. Oblačnosti ubylo, vítr zeslábl a nastalo pěkné mrazivé zimní počasí.

Únor: 1-14. Oblačnost stoupla a za silnějšího větru sněžilo a válo se. 15-20 Sychravé počasí - vítr slabší. 20-29. Mrzlo a obden se válo.

Březen: 1-7 Jasné zimní mrazivé počasí. 8-12. Oblačnosti přibylo sněží. 13-31. Střídavé počasí, převážně mlží - oblevy.

Duben: Sychná oblačnost, déšť i sníh po celý měsíc, vlhkou provázena krupobitím přihnala se nad krajem, celkem opravdu aprílový čas.

Květen: 1-12. Silně mlhavo - déšť a silnější větry. 13-21. Nastalo zlepšení - jasno až parno, vítr zeslábnul. 22-31. Oblačno - vítr a déšť.

Červen: 1-9. Celkem teplé počasí. 10-20 Jasno a teplo. 21-31. Střídavé počasí - větrno. Bouřky s doprovodem deště.

Červenec: 1-15. Bouřlivé počasí trvá. 16-30. Převážně dešťivo a větrno.

Srpen: 1-15. V prvém týdnu denně déšť pozdější zlepšení - až parno. 15-31. Pěkné počasí s ojedinělými dešťáky.

Září: 1-15. Zrána mlhavé počasí ve dne celkem pěkně. 16-30. Slušné počasí trvá, místné bouřky a ku konci měsíce déšť a vítr.

Říjen: Oblačnosti přibylo - přes den déšť. 15-31. Nepříznivé počasí trvá. Většinou mlží neb prší.

Listopad: Přes den déšť na noc slabě mrzne. 20-30. Sníh s deštěm pozdější mlhavo.

Prosinec: Mírně mrzne, tvoří se jinovatka a náledí. 9-16. Velmi silná jinovatka tak že pod tíhou jíní praskají větve stromů a elektr. vedení bylo též často přerušeno. 17-31. Slabý poprašek sněhu.

Během roku byly tyto podniky robci uspořádány.

21.1. Dir. „Oikánčin svatební závoj" 6.3. Besídka k narozeninám T.G.M.
21.3. Učitel Knaulich z Chonova uspořádal u nás loutkové předvedení
1.5. Dir. „Vlčí máky". 5.6. Dir. pro mládež - školní „Dlouhý, Široký a Bystrozraký". 31.7. Dir. „Dvě srdce v zeleném háji".

28.8. Hasičská přednáška p. Kulhánka z Police před. u Hlubku.
17.9. Zapálena vatra na paměť 100ho výročí naroz. Dr. Mir. Tyrše.
30.10. Dir. „To za Rakouska nebylo". 28.10. Světelné obrazy s provozní přednáškou p. Říčičky z Jimramů.
18.12 Školní dir. představení „Kvítí štěstí": Celkem 11 různých podniků mimo oslav 28. října.

Různé podniky a zábavy.

Dne 27 listopadu byl konán soupis pozemků na obecním úřadě.

Dle tohoto soupisu katastr obce Výsoké Srbské je rozdělen na:

ha	a	m²	
218	52	43	polí
58	20	27	luk
20	53	85	pastvin
6	68	82	zahrad
180	52	43	lesů
8	21	67	cest polních
4	41	91	— různých
1	5	51	vody
3	98	25	zastavěných ploch
1	33	67	návsí
	19	11	hřbitov
	5	43	neplodná půda
454	80	99	Celkem

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VÝSOKÁ SRBSKÁ - okres Náchod -

K 1933 přinesl následující události. Ve schůzi obecního zastupitelstva 26.1. byla ustanovena komise pro státní stavovací akci pod vedením Josefa Klimeše čp. 65. Tato akce měla za úkol podporovati sociálně slabé občany kteří bez vlastní viny ztratili zaměstnání a důsledkem toho hospodářská krise. Dodpory byly vypláceny neorganisovaným dělníkům ve výši stanovené r. 1930. Jednalo se o skromnou almužnu nepostačující ani na nejskromnější živobytí. Je těžko posouditelné, že tyto 10-kč zálohy, jak se jim říkalo, vypůjčovaly zářivě některým občanům. Obecní zastupitelstvo ve své schůzi ze dne 26.3. stanovilo poplatky za materiál vytěžený v obecním lomu. Cena 1 m³ písku stanovena za 10'50 kč, kamene 10-kč. Mzda od nakopání písku i kamene 10-kč od 1 m³. Zahájen použitím Josef Klimeš z čp. 65. Drobný kámen - štěrk - používán na opravu cest. Obecní rozpočet na tento rok schválený obecním zastupitelstvem:

Součet řádné spotřeby:		Součet úhrady:	
Na státní správu	3.160- Kč	Z státní správy	—
Na obecní jmění	7.810- --	Z obecního jmění	853- Kč
Na obecní podniky výdělkové	—	Z obecních podniků	—
Na obecní přirážky a dávky	247.- --	Z obecních přirážek a dávek	3.600- --
Na státní přídily	—	Ze státních přídilů	1.000- --
Na bezpečnost	2.200- --	Z bezpečnosti	—
Na zdravotnictví	750- --	Ze zdravotnictví	15.050- --
Na komunikace	16.300- --	Z komunikací	—
Na zemědělství	—	Ze zemědělství	—
Na sociální péči	1.620- --	Ze sociální péče	—
Na školství, vědy a umění	7.126- --	Ze školství, vědy a umění	180- --
Na dluhy	15.240- --	Z dluhů	—
Úhrn řádné potřeby	53.803- kč	Úhrn ostatní úhrady	20.603- kč

Schodek řádného rozpočtu 33.195- kč
Na úhradu schodku vyjma obecní přirážka a 97% ze 10% na 200 %
Nevhodná potřeba na úroky ze zápůjček činí 13.320.40 kč.
Celková potřeba na úhrazení zápůjček 13.530- kč
Obec může může vybírati nejvýše přípustnou 300% ní přirážku k státním daním.
Ve schůzi obecního zastupitelstva 16/IV. jednáno o koupi lesa od Viléma Martince z čp. 13 ve výměře 15 ha. Martince Vilém koupil společně o Jan. Klimšíma z Velké Lhoty obytný statek v Hlavenicích a statek ve Vysoké Lhotě byl určen k parcelaci. Budovy a větší část pozemku získal Josef Martince. O 15 ha les v Zadních borůvkách se nehásilo několik zájemců, obec však měla právo přednosti. Obecní zastupitelstvo usneslo se na koupi tohoto lesa a schválena zápůjčka 30.000- kč od místního

Spořitel. a zálož. spolku na 5% ní úrok a ročními splátky sjednány od 500 - 1000- kč výše. Jednáním s kompetentními úřady pověřeni byli Josef. Martince a Josef Šimon. Do školní rady zvolen Jan Horeský č.p. 2. Josef Martince čp. 13. a František Jiman z čp. 22.
V obecní schůzi 21/V. jednáno o zrušení nájmu obecního rybníka nájemcům Janu Jimanovi z čp. 26 a Josefu Jimanovi z čp. 30. Páté akcie pronajmuté tento rybník Rybářskému družstvu v Zbraslavi, což se přičítá zrušení sjednání ve smlouvě o pronájmu. Zbudování na opravě kapličky, náklad měl být kryt sbírkou mezi občany, obec daroval příslušné dříví. Sbírka mezi občany vynesla kč
Studujícímu Alois Ditmanovi ze Žárek, studoval na státní ústřední škole bytového průmyslu v Praze poskytnuta podpora 50-kč měsíčně a vyplaceno mu bylo 250- kč. 11.11. schválen rozpočet na příští rok a usneseno, aby na schodek 14.089- kč bylo žádáno o příspěvek ze státního fondu vyrovnávacího. Na žádost Zlíška změněna dávka vodního pro školu. Z místností do - kč za čas 6- kč vedlí poplatku požárního. Na přípis vodovodního svazu „Boř" žádající splátku 86.000- kč sděleno, že dokud nebude provedena kolaudace a předložen konečný účet žádné peníze obec nepoukáže.

Místní školu navštěvovalo 1933 52 žáků (28 chlapců - 30 dívek) Řídícím učitelem byl prozatímní ustanoven Václav Láb a řídící učitelka Marie Šmejdarová. 10 žáků 18% bylo národnosti německé. Během roku, po školních prázdninách odchází Václav Láb do Lán na Dílku a na jeho místo jmenován Fr. Dvořák jako definitivní řídící učitel. Paní Marie Šmejdarová odchází do Lobče u Pll. a nastupuje Josef Dufek jako řídící. Je velká škoda, že učitelé na venkově se tak často střídají. Špatný kulturní život venku.
V tělocvičné jednotě „Sokol" bylo r. roku zapsáno 36 mužů, 11 žen, 5 dorostenců a dorostenek, 14 žáků a 20 žáků, celkem 86 členů.
Činovníky byli: starosta Alois Boř, náměstek starosty Bohumil Vrba, náčelníkem Antonín Jiman, náčelní Anička Klimtová a vzdělavatelem Fr. Jiman nejst. Obvodního sletu v Zbečníku se zúčastnilo 47 cvičenců. Pro nastalý silný déšť bylo toto cvičení odloženo na 6/7. a účast na tomto cvičení již byla menší 38 cvičenců. Župního sletu v Zlíchově 14 cvičenců Dne 29.10. konal okresní hromadný sraz v České Čermné při kterém účastníci od nás se ho zúčastnilo 17 bratří, 5 sester a 1 dorost na kůži promokli.

Za kronikářku Fr. Klimše zapsal Jiman Fr.

Místní organisace republikánské strany uspořádala 30.4.1933 slavnost zasazení čtyřlisté lípy u pomníku padlých k uctění oběti světového min. předsedy a předsedy republikánské strany, zemřelého 12.12.1932. Pod lípu byla uložena kabel s pergamenovou listinou
Slavnosti lípě byla nedopatřením z. Tajfel okresních dělníků pozvána.

Převzal jsem funkci obecního kronikáře r. 1965 a mým úkolem jest zaznamenávati do pamětní knihy události za dobu půltoletní a doplniti zápisy od r. 1933.
Vzal jsem na sebe namahavý úkol když jsem zjistil, že většina obecní doklady dož r. 1965 v obecním archivu scházely a většina pátrání po nich bylo neúspěšné. Je oprávněná domněnka, že některý z dosavadních úřadníků tajemníků po r. 1945 do obecní kroniky národním výborem pověřených, horlivý v plnění tehdejšího politického názoru, že všechno starší musí být zničeno, vzal tento důležitý materiál odvézti do sběru.
Z dětských pamětí byly objeveny zápisky tehdejšího kronikáře Františka Klimeše a sice od léta 1932 až 1941 a tak události z této doby sbírají se v naší obci budou podány dle těchto poznámek stručně, v kostře. Za omluvu uvádíme svoji nepřítomnost v té době ve Vysoké Srbské a nemůžeme informace z dřívějších pamětních

Ve Vysoké Srbské v listopadu 1961.
František Zimmer
kronikář.

Konečný účet obce Vysoké Srbské je v r. 1934 pasivní částkou 15.342- Kč, ze státního vyrovnávacího fondu obce obdržela 4.560- Kč a proto obecní zastupitelstvo ve své schůzi 5. 7. t. r. pochodlo a zavedení místních poplatků k úhradě zbylého schodku.
Poplatky které měly alespoň částečně krýti tento schodek:
Dávky ze psů: 10- Kč ročně z jednoho, ze druhého 20- Kč z každého dalšího o 50% více.
Dávky z nápojů: z 1 l piva a ovocných šťáv 10 h; z 1 l lihu 40 h, 1 l likéru 20 h; z 1 l obyčejné limonády 20 h.
Dávky hodní: z místnosti 20- Kč, ze spolků 5- Kč, z obchodní, spolkové neb výrobní 10- Kč,
z osob: dospělá 12- Kč, děti docházející do místní školy 6- Kč,
Dávky dobytčí: za velký dobytek 24- Kč, za malý 12- Kč.
Ze školního místnosti mimo normální užívající učitelem 30- Kč. Za učitele platí sazba normální. Dávky se ročně za dobu jednoho roku.

Poplatky hřbitovní:
za místo pro hrobku při zdi za 1 m² na 50 roků 140- Kč
za místo při hlavní cestě za 1 m² na 50 roků 135- Kč
za místo jinde za 1 m² na 50 roků 130- Kč

za místo pro hroby rodinné při zdi za 1 m² na 50 roků 60- Kč
za místo pro hroby rodinné při hlavní cestě 1 m² na 50 roků 50- Kč

OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Za dětské hroby obyčejné při zdi na 10 let 25- Kč
I řada při hlavní cestě —"— 20- Kč
při vedlejší cestě —"— 15- Kč
II. řada při hlavní cestě —"— 10- Kč
pro hroby obyčejné pro osoby nad 14 let:
při hřbitovní zdi na 10 let 50 Kč
I řada při hlavní cestě —"— —"— 40- Kč — I řada při hlavní cestě na 10 let 30 Kč
při vedlejší cestě —"— —"— 30- Kč — při dále od cesty —"— —"— 20- Kč
Poplatky pro náhrobky:
pomník k hrobu při zdi na 50 let 180- Kč
při hlavní cestě —"— 160- Kč
jinde —"— 140- Kč
pomník k rodinnému hrobu:
při hřbitovní zdi na 25 let 90- Kč
při hlavní cestě —"— 80- Kč
jinde —"— 70- Kč
Pomník k hrobu dětskému při zdi na 10 let 20- Kč
při hlavní cestě —"— 15- Kč
jinde —"— 10- Kč
pomník k hrobu pro osoby nad 14 let:
při hřbitovní zdi na 10 let 50- Kč
při hlavní cestě —"— 40- Kč
ve druhé řadě oddělení —"— 30- Kč
jinde 20- Kč
Za 1 m² pro desku na zdi pro hrobku na 50 let 100- Kč
k hrobu rodinnému —"— 100- Kč
k hrobu dětskému na 10 let 10- Kč
k hrobu dospělých —"— 20- Kč
Za místo pro popelnice:
při hřbitovní zdi na 10 r. 50- Kč na 20 r. 100- Kč na 25 r. 125- Kč na 50 r. 250- Kč
při hlavní cestě —"— 40- Kč —"— 75- Kč —"— 100- Kč —"— 200- Kč
jinde —"— 25- Kč —"— 50- Kč —"— 60- Kč —"— 120- Kč
Za obnovení užívacího práva platí poplatky stejné jako za propůjčení místa.
Za převod užívacího práva na místa pro hroby rodinné a hroby na dobu trvání hřbitova propůjčené osobám jiným platí se 50% poplatku za místo.
Za použití umrlčí komory za dítě do 14 let 10- Kč ostatní 20- Kč, Za použití komory ke pitvě 40- Kč
Za vykopání, zazdívání a první úprava hrobu rodinného 100- Kč, dětského 50- Kč jiného 60- Kč za pohřbení do hrobky než rodinného hrobu za rakev 80- Kč, dětské 25- Kč jiné 30- Kč, za uložení popelnice 40- Kč za exhumaci mrtvoly 80- Kč
Poplatky za vykopání, zazdívání a první úprava hrobu vybírá hřbitovní pokladník a propláce hrobníkovi po každé kontrole vykonané práce.

Pokračování na str. 141

Českému králi Přemyslu Otakarovi II přijel 8. dubna 1268 papežský legát Guido Cisterciensis (dle Historického kalendáře), Místostižík jeho odrojeného domovodu usadil se na území zvaném „Klíň" rozkládajícím se kolem potoka „Srbská" pozdějí nazvaném „Skalnice" nyní „Židovka". Jak praví legenda zachovaná v archivu zámku náchodského. Původní sídlo tohoto usedlíka mělo být na dolejším konci Machova bližší jmenovaného potoka. Od návsi Klíně se již ve 13tém století usadilo a stěhovalo několik původem Srbů, nesoucí české názvy, mluvící německy a podle obyvatelstvo mu proto říkalo Jeman a toto přijmení mu také zůstalo. Potomek jeho který se již psal Gyriman usadil se někdy v 15tém století ve Chvoji Srbské pokračuje v místech mnějších čp. 23. a 42. V dobách feudálního útlaku, v době poroby náchodská vrchnost psala toto jméno čistě německy Thremann. Do zrušení nevolnictví za doby národní obrody počeštili Thremannové svoje příjmení na dnešní Jiman. Rod Jimanů je pravděpodobně nejstarším rodem v našem okolí a v archivu zámku náchodského je zachován jeho rodový znak:

Z původního sídliště Vysoké a Vysoké Srbské během století rozšířili se příslušníci rodu Jimanů po celém okolí náchodském a polském. V naší obci žije r. 1965 11 rodin Jimanů:

František Jiman, důchodce a sokolský zmužilec s manželkou Božkou rozenou Chalupu čp. 22.

Marta Jimanová vdova po zemědělci na odpočinku bydlí v rodině čp. 20 s rodinou vnučkou její dcery

Josef Jiman, agronom V.Z.D. s manželkou Libuší, bydlí společně s bratrem Jaroslavem Jimanem, úředníkem velkoobchodu v Hradci Králové, jeho manželkou Miladou a dcerou Janou, v rodném domku čp. 63.

Jaromír Jiman, brusič skla, s manželkou Blankou a synem Miloušem má v nájmu chalupu čp. 29.

Jaroslav Jiman, sokolský zmužilec s manželkou Františkou a dětmi Janou Marií a Jaroslavem vnučkou hospodářství čp. 36.

Jimanová Marie, důchodkyně vdaná, žije chalupu čp. 4.

Jiman Josef, s manželkou Marií mají chalupu v Kop. čp. 43

Jiman Fran. s manželkou Jaroslavou a dětmi, Františkem, Jaroslavem a Jaroslavou vnučkou hospodářství čp. 3. a pracuje jako nedouší stavební čety NZD

Čest a spravedlnost

Koposdářství, čp 23 vlastní Jan Jiman s manželkou Martou. Mají syna Jana a dcery Marii a Věru. Na této usedlosti hospodařil rod Jimanů od neparníků, dle předávaných epoch a otec na syna již od 15tého století.

Tento statek je také mým rodištěm. Prožil jsem na něm svoje dětství a část mladého věku. Do roku tohoto odloučení od rodné usedlosti vrátil jsem se a v rodné chalupě svojí manželky Milady čp 58 dožívám jako důchodce. Ve volných chvílích chci se věnovat psaní kronikářů o poměrech M. N. V.

Zaznamenávati pro ty kteří přijdou po nás nejdůležitější a zajímavé události ve životě naší usedlosti a jejích obyvatel

Psáno v prosinci 1965

Jiman František, kronikář

Můj životopis - v kostce....

Narodil jsem se 14. září 1903 (o naší poště) jako dvaatý potomek a jedenáctý dítě mého otce Jana Jimana, rodákem mého jako Honzík Jiman, v čp. 23. Tři manželky mého otce přivedly na svět sedm mých sester a tři bratry. Jako chlapec (moje maminka pěkná, nic kalýho) jsem chodil 5 roků do místní obecní školy a tři roky do měšťanky v Hronově. Do Hronova jsme docházeli každý den a za každého počasí v létě kolky, v zimě v dřevákách měl kolách okolních místních živeným panem Šubertem, pantáckou, kočárkami. Že to nebyla nijak příjemná cesta z Dobrav přes Vříc a Šanc v době smíchaných sněhu, bláta po sněhových tálých cestách pochopí každý kdo kdy prošel. Byli jsme ale kluky kteří žádná nepohoda nemohla odradit a ani přísná ředitelka školy, abychom v době sněhových přívalů do školy nechodili, jsme nebrali na vědomí.

Po vychození měšťanské školy r. 1917 jsem chtěl být mlynářem. Učil jsem se mlynářem. Moje snažení o přijetí do hradecké školy došla pozdě, nebyl jsem přijat a tam proti své vůli na doporučení ředitelky školy měšťanské paní Bělohradská jsem udělal zkoušky na obchodní akademii v Chrudimi. Učební osnova na tomto ústavě mě nezaujala. Všemožné ubytovací poměry, v zimě nebylo na kvartýře čím topit, studovali jsme v postelích a svítili svíčkami, často jsme celí ráno nejedli. Byl rok 1917 a 1918.

Nebylo služného mýdla na umytí což mělo za následek popraskání kožních mozolů (otlak) a na konec připomínky jeditele akademie, aby ti kteří mají možnost jiného zaměstnání studie přerušili jsem jako mnozí z nás, tak učinil. V té době absolventi obchodních akademií těžko získávali služné zaměstnání až na ty kteří měli nahoře nějakého strýčka.

Od mých 15 do 28 let jsem pracoval na statku svého otce až na 18 měsíců vojenské služby kterou jsem si odsloužil u 1. jindřichohradeckého pluku jako jízdný z Brandýsa v Semíně, Dostalových a v Lipné. Čtvrtě jízdecké kaltholty a boty s ostruhami budily značnou pozornost u místních občanů což proto, že jsem byl po 40ti letech prvním dragounem ve vsi.

Oženil jsem se svých 28 letech s Růženou Kubečkovou, tkalcovou dělnicí z Kozníka a zařídili jsme si obchod mlékem a mléčnou jídelnu v Náchodě kterou jsme vlastnili od r. 1931 do r. 1948. V tomto roce jsem dobrovolně vstoupil do socialistického sektoru. Můj obchod přejala Jakta, družstevní mlékárna v Náchodě za dohodnutou cenu 150.000 Kčs kteréžto obnos mi jakožto družstvo měla vyplatiti. Vyplacení bylo z důvodu značného pochopitelného (neboť jsem členem KSČ) stále oddalováno až přišlo znárodnění mlékárem a tím nárok na vyplacení zanikl.

Po příchodu mých dvou synů byl jsem nařízen povinnými vojáky a při častých rozhovorech s nimi jsem zjistil, že skladu generace je z jejich příjmu spokojena, kdežto stáří se o pomněnek v mezi vyjadřovali nespokojeně. Často jsem se těšil, že i já se budu moci zapojiti do strany komunistické. Jaké však bylo moje rozčarování, když soudruzi neuznali za vhodné doporučiti mně přihlášku do strany.

Když jsem potom viděl jací lidé chtějí u nás uskutečňovati obrodné Leninské evangelium bylo po nadšení. Příklad: když jsem bytěkal zbořád rozkrádání národního majetku bylo mi řečeno: „nevadí, hodnota zůstává v národě." Když jsem poukazoval na obrazování nedovedných mistr nekvalifikovanými kádry tak jsem byl označen. Po příkoze zaměstnání ve vlastním obchodě jako zaměstnanec Jakty byli jsme bez přičiny o mzdu a dávky k dispozici pracovního úřadu.

Od té doby jsem pracoval 3 roky jako likvidátor konzervárně Mani, 5 roků jako lisovač technické pryže v Rabenhách a 3 roky jako akladník v závodní jídelně Tepna 10 Hronov odkud jsem odešel do invalidního důchodu a r. 1963 přistěhoval se z Náchoda do Vysoké Srbské do chalupy č.p. 58. Toto času si přivydělávám do ranní hlídací v ZD.

Poplatky za používání obecních pozemků a veřejného statku. Sazba za používání 1 m² pozemku na němž je a bude vystavěna dílna, kůlna, skladiště a pod. 1 Kč za 1 m² za 1 rok. Zřizovací poplatek 25 - Kč. Roční poplatek za 1 m² zabraný pro zahrádky k účelům hospodářským 10 h Zřizovací poplatek 10 - Kč Za uložení stavebních hmot za 1 m² 30 h na den, za uložení jiného zboží neb materiálu 50 h na den. Za používání místa kočovnými zábavními podniky povážil 5 - Kč denně. Za místa pro cukráře, párkaře a pod. 3 - Kč denně. Sázky za vylepování plakátů: do ¼ m² 50 h, do ½ m² 1 - Kč přes 1 m² 2 - Kč týdně. Poplatky z různých výkonů: za vyhotovení opatření, potvrzení, osvědčení nebo duplikátu, vyjma opatření chudoby a nemajetnosti 3 - Kč, Za písemné informace 3 - Kč, za doložení výpisu obecního úřadu obecním poplatku 1 - Kč. Za komisionelní šetření 20 - Kč, za rozsudek mezi stranami 10 - Kč Za nahlížení do spisů, listin, plánů a za opatření opisů 3 - Kč. Za dobytčí průvodní listy 1 - Kč za vyhotovení je obdržel vyhotovitel. Poplatku nepodléhají úřadny v zájmu veřejném. Členové chudých jsou od poplatků osvobozeni.

Ve schůzi obecního zastupitelstva 16.11.1934 bylo jednáno o předložení účtu pouličního místního kramkáře za založení a vedení kroniky od r. 1925 do r. 1930. Z důvodu tísnivé finanční situace obce bylo rozhodnuto pozvati jmenovaného do příští schůze představenstva za účelem pozvolného úhrady. Bude učiněna výzva k občanstvu za účelem obnovení funkce kronikáře.

V r. 1934 byla mírná zima, teplé září jaro ale v létě čerstvé dešťě s bouřkami a podzim vlhký a deštivý. Žně tak nepříznivým počasím trvaly sice od 20. 7 do 15. 8. a sklizeň polní práce končí 9. 10.

Rok 1935. Hřbitovní poplatky ustanovení obecním zastupitelstvem na schůzi 5. 7. 1934 nebyly příznivě přijaty některými místními spoluobčany kteří se proti výměru odvolali u Okresního a Zemského úřadu. Obě vyšší instituce rozhodly ve prospěch obecního zastupitelstva přikázaly urovnati spor v obci. U obecních pozemcích užívaných soukromníky rozhodnuto, aby tyto byly předány do vlastnictví užívatelů, byto vyměniti a zaokrouhlati. K realisaci ale doposavad nedošlo.

Na schůzi obecního zastupitelstva 31. 5. t. r. bylo na návrh majitelů lisů a hostinského družstva rozhodnuto zavésti vstupenky do lisů za poplatek 5 - Kč ročně. Lístek s lisu povolen od 6. hod. ranní do 6. hod odpolední. Přestupky se mají pokutovati 20 - Kč. Původce zamezení lisního provozu. Odebrání vstupenek hostům kteří se nějakým způsobem provinili vyhražuje si obec.

V kulturní činnosti se ctaná a provádí Tělocvičná jednota Sokol, Národní jednota Severočeská a Havlíčkův sbor.

V Sokole je zapsáno 40 bratří (4 ve vojenské službě) 8 sester, 8 dorostenců, 2 dorostenky, 18 žáků a 24 žákyň. Cvičebních hodin 348.

V srpnu T.G. Masaryka bylo oznámeno branickou župou sokolstva na níž sdružovalo 16 sokolů a 24 sokolek. Přáním spolužáků vyjety do okolí. Při cyklistických závodech v Kyjonově dojel první Josef Jirman z čp. 20. V lyžařských závodech v Bukovici, zvítězil opět v Dobrušce. Zakoupena rozhlasová soupravka ve stužbě. Celková pracovní povinnost 30 hod. pro člena na úpravu půdního prostoru.

Dobrý 6. července a 28. října konány společné se sousedními místními sbory poradní. Jednotu vedou br. František Klimeš, starosta, Alois Brož (Zlíško) místostarosta, Antonín Jirman, náčelník, Josef Klimeš, náměstník a sestra Anička Klimešová, náčelnice.

Obecní knihovna čítá 444 svazkových děl. 20 čtenářů půjčilo 420 knih. Sokolský náčelník odebírá 21 časopisů. V tomto roce založena Včelka (zpěvník na rok) Národní jednota severočeská jejímž účelem je podporovati finančně i morálně české menšiny severočeské oslavuje v tomto roce svoje 50 leté jubileum kterého bylo vzpomenuto při valné hromadě 30. 3. Místní odbor čítá 50 členů.

Hospodářský odbor pořádal v tomto roce 4 přednášení. „Orati" kterou bylo dáváno pohostinsky ve Žďárkách, „Boj za jasného nebe" 21. 4. „Vlahož" tam pojď vpadl k nám" 9. 6. v přírodě u „Dostálů" a „Bývali Čechové" 24. 11.

Předseda odboru Josef Klimeš, jednatel Josef Kubeček místní kovář.

K pořádacímu sboru se hlásí 33 činných a 19 přispívajících členů. Sbor se zúčastnil okresního cvičení ve Žlíčku a Výs. Sebrání, župního v Mladé Boleslavi. Zanášel při požáru u Fajtů čp. 50.

Samaritánská služba kterou mnoho let zastává Jaroslav Jansa poskytla pomoc v 55 lehkých ve 20 těžkých úrazech a v 5 nakažlivých případech.

24 postižených bylo posláno do nemocnice k lékaři. Pradění přes banán 21. 2. Oslava 85. narozenin T.G. Masaryka společně se Sokolem a Mlád. jed. Severočeskou Zapálena ratra.

Družstvo pro rozvod elektrické energie bude vyměřovací sekci k úmrtí ing. Jana Černého předsedy Východočeských elektráren. jeho pohřbu se zúčastnili jako delegáti Josef Martinec čp. 13 a Josef Málek. Č. vzpomínku družstvo obdrželo od Chaty vyrobeného jeho portrétu který byl zavěšen v místnosti Kampeličky.

Za 10 letou trvání je v družstvu 53 členů s 316 podíly. V tomto roce odebráno 1590 kWh hod. přetl. a 3. do tě, pohonných 4546 po 1. sazbě a 21 topných po 80 hal. Na veřejné osvětlení se spotřebovalo 193 kWh hod. Za elektrickou energii vybráno 12.834.60 Kč.

14. prosince oslavil pro pohnutý věk 85 roků obyvatelům národem milovaný první náš president T.G. Masaryk a rovněž druhým prezidentem ministr zahraničí Dr. Edvard Beneš.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Rok 1936. Obecní rozpočet schválený obecním zastupitelstvem 15.11.1935 vykazuje potřeba 34.355·05 Kč a krytou úhradu v obnosu 20.722·- Kč. Schodek 13.632·05 Kč bude uhrazen 125% přirážkou k dani činžovní a 300% přirážkou k daním ostatním což je nejvyšší přípustné s daním 12.2. t.r. povolilo obecní zastupitelstvo přijmout hlavní pokladní výpomoc ve výši 2½ kopy od Romana Kohlíka ze Žlíčka za 10.000·- Kč za účelem úhrady kvartálního platu. Při čp. 13 byly skáceny dvě nebezpečné lípy které mají ohrožovaly budovu jmenované nemocnice.
Vystavěna přední hřbitovní zeď, náklad 2.785·- Kč bude hrazen z hřbitovních příjmů. Požadavek okresního školního výboru, aby naše škola byla připojena měšťanskou školou do Machova byl z důvodu nevhodných komunikací zamítnut. Obec přijala do opatrování dceru zesnulého příslušníka Karla Bittnera jehož se o dílu matrál a předala ji do opatrování Jak. Balcarovi.
Z důvodů požárních a nouzových nařízeno udržovati v dobrém stavu všechny studny na vodu a bylo jimi opatřiti.
V bodě to roce bylo také v naší obci započato se stavbou opevňovacích pohraničních prací v zájmu obrany státu. Na příkaz Dohody stavěla se na hranicích Čech a Moravy mohutná železobetonová opevnění která si vyžádala miliardové náklady a která jsme byli nuceni na příkaz mocností bez jediného výstřelu v r. 1938 přenechati Němcům. Na našem katastru se nejdříve začalo se stavbou pozorovatelny a spojovací na pozemku pana Vít Jakopečka severně od dnes stojí nečinná ubytovna. Tak jsme byly dva kulometná bunkry jeden u Březiny a druhý na Martincově kopci. Byl vydán zákon o obraně státu a naříznuta PPC (civilní protiletecká obrana).
Tělovýchovná jednota Sokol připadl záslužný ale na tak malou jednotu obtížný úkol zajistiti v obci pořádání obvodového sletu. Župní slet se konal ve Dvoře Králové. Jednota obdržela od mateřské Jednoty Hronov dárcovský dar 1000·- Kč za který obnos byla koupena kuchyňská kouzelnice. Koupena loutkové divadlo z Bukovice. Na půjčku obrany státu bylo jednotou poskytnuto 500·- Kč.
Činkování Sokola: Alois Brož (Žlíčko) starosta, Bohuslav Vrba místostarosta, Antonín Jiman náčelník, Marie Volhejnová náčelní, a František Jiman cvičitel.
Hasičský sbor vedou Josef Martinec čp. 12 starosta, Jan Hrubý velitel a Antonín Vít čp. 34 velitel. Čestnými členy jmenováni: odstupující starosta Jan Martinec a velitel Adolf Hubka st. Josef Vít a Bedřich Tylek. Sbor zasáhl při požáru u Volhejmi ve Žlíčku 31.4. Na obranu státu upraveno 500·- Kč. Samaritánské službu vykládalo 44 poctivých. Příjmy za období 398·70 Kč, výdaje 449.60 Kč. Je vybudována postavena nová zbrojnice Radic.
Divadelní odbor Nár. jed. Hronovské za řízení řídícího učitele Josefa Dufka sehrál v tomto roce 5 představení a během roku přistoupilo 22 nových členů. Oslava 28 října spojená s druhými korporacemi a 7. března zpěvohra s tanečními a recitacemi.

Rok 1937. Finanční hospodářství nevykazuje žádných podstatných posunů jako léta předcházející. Rozpočtem schválen v částce 13.959·50 Kč je uhrazen přirážkou 125% k dani činžovní a 300% k daním ostatním.
Obecní zastupitelstvo na své schůzi 28.5. se mimo jiné zabývalo stávajícím stavem školní budovy na jejíž opravu musí být každým rokem pamatováno nejvyšším rozpočtem obnosem v obecním rozpočtu při čemž budova stále nevyhovuje svému účelu. Návrh na postavení nové školní budovy byl vzat všemi přítomnými schválen a úkol byl přikázán k jednáním spojených s touto podmínkou. Školní budova má být postavena na pozemku Josefa Lokvence čp. 73 vedle bývalé kovárny a lípy směrem ku ní. Stavbu budovy odkoupí Spořitelní a záložní spolek za 65.000·- Kč. Zvolena nová školní rada: Josef Martinec čp. 13 Josef Klimeš a Jan Hrubý. Náhradníci: Alois Vít, Josef Lokvenc čp. 71 a Adolf Hubka.
Kdo občané byli pověřeni, stavbu nové školy uskutečnit.
Za kronikáře navržení: Jaroslav Vít, Alois Vít, Josef Klimeš a František Klimeš je místní pokladní se této práce ujal až v r. 1938 což je důkaz toho jak těžko se hledá kronikář na malé vesnici obracejí. Celý rok byla naše obec bez něho.
Úprava hřbitova si vyžádala obnosu 5.356·60 Kč. Pohřební materiál dovezli zdarma Jan Jiman čp. 23, Josef Martinec čp. 13 a Antonín Vít čp. 41 a Josef Martinec čp. 82.
Vlivem nynějšího, nejisté mezinárodní situace je kulturní činnost v obci slabší let minulých.
V září t.r. jak celý národ tak i občané naší malé vesničky truchlí nad nenahraditelnou ztrátou našeho prvního prezidenta osvoboditele Tomáše Garika Masaryka který byl naším prezidentem od r. 1918 do r. 1935.
11.12. Zvolením místní organisace republikánské strany v důsledku jejího zaniknutí. Ve stejné straně „Národní sjednocení" není v naší obci žádný zájem a tato politická strana se v naší obci nevytvořila.

Evidence osob žijících v naší obci v r. 1937:

muži	98		
ženy	120	Z tohoto počtu žije v Jedmákovicích	18 osob
chlapci	49	v Závrších	41 osob
dívky	28		
děti chlapci	22		
děti dívky	37		
Celkem	354 osob		

Evidence domácích zvířat:

koní	35	krav	122	prasat	71
brav	187	králíků	107	kachen	113
vepřů	12	slepic	1150	nepřů	140
býků	32	hus	21	holubů	26
telat	92	kachen	18	kanárů	1
ostatní skot	358	kohoutů	60	králíků	42

Evidence stromoví: 1935

Stromů ovocných	~~2712~~ ~~1938~~	obranných keřů	267
stromů divokých a ve	905	angreštů	169
keřů	42	rybízů	116

Konší funkčí období obecního výboru v měsíci zasedali:
Josef Šimon, starosta, Jan Kouba, místostarosta, Vojtěch Jirman, tajemník, Josef Lokvenc ml. pokladník, členové výboru: Bedřich Tyler, Josef Klimeš, František Hubka, František Jirman čp 22, Jan Jirman, a Adolf Hubka.
Odchází obětivý žídlší učitel Josef Bufka, obětavý osvětový pracovník a na jeho místo jmenován Oldřich Kalda.

Rok 1938. Mezinárodní situace pomalu ale jistě se vyvíjí v náš nepropěch, nejistota o budoucnosti zachvacuje celý náš národ. Vláda se snaží zachránit naší existenci a přistupuje na všechny možné ústupky v mezinárodní politice. Mezitím labor Habeše Italii, snaží se získat přátelství Polska a navázání chce i za naší stranou, volání po přátelství Francie která má zrovna velké starosti aby každý týden nevyměnila vládu. Při Hitlerovi inzultu abychom nedráždili Německo a prohlašuje, že u nás nejsou žádní komunisté a při tom spoléháme, že nám Rusko v nejtěžších chvílích pomůže. Za této napjaté mezinárodní situace jsou pořádány v květnu volby do obecních výborů. Již máj se konaly za účasti 82 voličů z nichž hrubým žádná účast a dovoz. O kterém účadem jmenována náhradní komisaři místního předsedy učitele Oldřicha Kalda.

Starostou obce byl zvolen Josef Martinec čp 13. zemědělec
místostarostou Josef Mládlo čp 46 zemědělec
tajemníkem ustává Vojtěch Jirman čp 33 hortinský
pokladníkem Josef Lokvenc čp 71 zemědělec.
Členy obecní výboru: Josef Klimeš čp 65 dělník
Bedřich Tyler čp 59 dělník
Antonín Vít čp 34 předník
Josef Tyfa žán. čp 10 hortinský
Josef Šimon čp 42 zemědělec
Bedřich Bouma čp 78 zemědělec
Bohuslav Urba čp 86 zvěrolékař
Josef Matěna čp 44 sedlník
Františ. Hubka čp 11 zemědělec

Náhradníci:
Josef Kubeček čp 62 kovář
Ant. Hamerský čp 4 zemědělec
Aug. Kuřička čp 55 dělník

Členství tajemníka převzal po půl roce Josef Lokvenc čp 71

Při obnovení výboru byly jmenovány různé komise že je s podmínkou, že z tak malého počtu bohčí mohly být více ustanoveny.

Komise finanční:
Bedřich Tyler, předseda,
Jaroslav Jaura,
Vojtěch Jirman,
Bohuslav Urba,
Jaroslav Vít,
Roman Tyfa

Komise zdravotní:
Jaroslav Jaura předseda
Josef Klimeš,
Františ. Hubka

Komise stavební:
Všichni členové obecní rady
odborný znalec Josef Matěna.

Komise zemědělská:
Jan Jirman, předseda
Josef Tyfa,
Adolf Hubka,
Jan Kohl.

Komise pro zjištění živ. poloh.:
Josef Klimeš předseda
Josef Hubka,
Josef Mládlo,
Jan Hubka,

Komise kronikářská:
Jaroslav Jaura, Boh. Urba.

Školní rada:
Antonín Lokvenc předseda
Ant. Hamerský,
Jan Hemerský
Boh. Urba.

Komise kontrolní:
Alois Vít, předseda,
František Klimeš jednatel,
Bohuslav Urba pokladník
František Jirman,
Adolf Hubka,
Josef Martinec.

Komise cestní:
Antonín Lokvenc předseda, Šimon Josef
Adolf Hubka
Jindřich Bouma.

Komise mlékařská:
Josef Jirman referent
Josef Matěna, Josef Martinec

Komise překupnická:
Josef Martinec, předseda
Josef Tyfa ml.
Jan Hubka,
Rudolf Kubeš,
Josef Vojtěch,
Roman Hebert,
Jan Hemerský.

Komise zásobovací:
Klimeš Josef
Vít Antonín
Kuřička Antonín,

Správce komp: Kubeček Josef a obecní radou.
Správa kbelitova: Urba Boh. a obecní radou
Obecní ručitel: Jirman Vojtěch a Urba Bohuslav
Obecní hospodář: Urba Bohuslav
Obecní pokl: Stejnar Jan

28. ledna posvátná silná polární září která v různých obcích vyvolala pohotovost hasičských sborů. V obci řádí chřipka a kulavka s silnými porody přináší velké škody.
Do národního souručenství vstoupilo 93% všech voličů. Náhor provedl sbor dobrovolných hasičů vedoucí říd. učitel Oldřich Kalda za vydatné pomoci zastupitelské agitace „Kdo nejde s námi je proti nám". Kdo nevstoupí do Nár. souručenství musí být" a podobné. Organizačním příspěvek 5- kč ročně.

Počátkem května 1938 byla naříkána zpřetržitá pohotovost policie. Říkalo se, že pátek je Hitlerovým dnem a tento pátek byla naše vláda upozorněna na pásmu německé armády k našim hranicím. Několik dní před tím bylo několik incidentů v Praze, Brně, Chomutově a v Chebu byli zastřeleni dva SdP (sudetendeutsche Partei). Hitler zamýšlel využití chebského incidentu k útoku proti Československu a proto naše vláda nařídila obsazení hranic. V několika hodinách byly hranice obsazeny Stráží obrany státu. SOS a četnictvo se rovněž hlásili na četnických stanicích kde jim byly vydávány uniformy a pušky. Všeobecná tato akce měla nesmírný vliv jednak na uklidnění nervozitelného napětí ve vnitřních našich poměrech. U Čechů dostavilo se odhodlanosti a důvěry a našich Němců mnoho klidu, zmizely bílé punčochy a přestalo provokativní vyzbrojení, u Hitlera nemilého pozorování, že nás nemůže překvapiti a u ostatního světa obdiv a snad i hrůza dobře vše nám pomohlo. Ještě téže noci nastoupilo vojsko do opevnění, dělostřelectvo do pozic, ráno byly cesty zataraseny, kladeny nálože a miny, letadla pozorovala pohyby na druhé straně hranic. Byl to krásný obraz mobilizace kdyby nebyl tak strašně smutný.
Je přirozené, že mezi obyvatelstvem nastal rozruch ale bylo málo nestrašnosti a panikáři hlídí opouštěli domovy nebo se pokoušeli vybírati svoje vklady. Většina obyvatelstva emigrační zákrokem vlády nabyla nedůvěry a odhodlanosti a čekalo se kdy Adolf přijde. Když potom vlády anglická a francouzská prohlásili, že napadení Československa vyvolá válku světovou, nástup proti nám Hitler odložil.
Každý chvíle ubíhající klesl se stísněným napětím a obavami před událostmi budoucími. Veliký rozruch mezi civilním obyvatelstvem vyvolalo úřední nařízení o povinném opatření plynových masek.
Náchod v té době, aby dokázal že se nebojí uspořádal regionální výstavu na které manifestovaly všechny politické strany a všechny otevřeně provolávaly: „Náchodskou bránou nepůjdeš, nepropustíme". Výstava nedopadla dobře snad příčinou pokolského sletu který se o tu dobu konal v Praze. Na slabou návštěvu mělo nejvíce vliv politické napětí v Evropě. Mnoho firem se obávalo zaslati cenné exponáty do pohraničního náchodska a jak již u nás bývá Pražáci si musí vždy vše vyprávěti o hrůzných událostech a úmorech se místě bližícím na samých německých hranicích.
Suverenita republiky je stráží ohrožena a nemalého šťastného náhodíčka. Sudetští Němci zvyšují stále svoje požadavky které naše vláda na nátlak anglické delegace vedené lordem Runcimanem zařazuje do vládního programu, aby se jimi předešlo světové válce. Henleinovy karlovarské požadavky byly téměř pojaty do vládního návrhu ale Henlein prohlašuje, že je to jenom část, další že ještě předloží. To znamená konec dalšího slibného dohadování a každému jasno, že buď Henlein ustoupí a nebo bude válka. Mezi obyvatelstvem nastala panika, lidé se evakuují z Prahy na venkov nebo z venkova do Prahy.
24. září byla vyhlášena mobilizace vojínů do 40 ti let. Z naší vesnice odešlo 9 žen s dětmi, celkem 20 osob do sanitovení.

29 září 1938 byla podepsána mnichovská dohoda, o nás bez nás". Německo-italsko-francouzsko-anglická komise nám nařídila odevzdání pohraničních území Německu, aby se jimi zabránilo vzniku světové války. Byli jsme zrazeni mocnostmi, na jejichž popud jsme obětovali miliardy do pohraničních opevnění na jejich popud jsme i mobilizovali a na konec nás donutili odevzdati Německu třetinu naší vlasti. Národ nad katastrofou žíhal bolestí, plival a proklínal všecko co mu bylo dříve svaté. Do této chvíle se žijeným tempem se dnes v noci pracovalo na pohraničních opevněních, bohužel nebyli jsme schopni bez pomoci nějakého nadějného odporu nebo hlavně na jižní hranici nemíti jsme ještě žádné opevnění. Stáhli jsme se na nějaký úsek když se o nás rozdělili Němci, Maďaři i bratři Poláci.
Tato tragedie se odbývala ve dnech 1. až 10. října 1938.
Za účasti tisíců občanů konal se 19 září 1938 pohřeb zabitého četníka Stanislava Roubala na velkopoříčský hřbitov který byl zákeřně zastřelen při službě pohraničí ve Valkuši. Jeden z mnoha padlých obránců naších hranic.
Demarkační čáru hraniční komise jejíž rozhodujícím členem byl německý zástupný důstojník. Bylo to smutné zabírání našeho někde kraje českého území kdy se nerespektovaly ani hranice jednotlivých obcí. Staří lidé žijící v zabraných oblastech byli nuceni vystěhovati se svých domovů a mnozí zachránili jen holé životy. Bylo smutné zaopatřiti jim zaměstnání, obydlí a poskytovati podpory.
Když počátkem se utišila bouře exklamací a hněvu a hitlerů vzchopil se národ a pustil se do práce na uspořádání poměrů v okleštěné republice. Obavy před nastávajícími událostmi se nedaly zahnati - co nás čeká dál?
Na podzim tohoto roku byla naše obec dík tomu, že zde nebyl žádný Němec, připojena k okresu náchodskému k velké spokojenosti místních obyvatel.
Ke konci tohoto roku valily se tragické události na naší malíčkou republiku, lid s velkými obavami očekával co nám příští dne přinese. Již 26. září veřejně prohlásil Hitler v berlínském Sportpalastu, že president Beneš je jeho nepřítelem odpůrce a boj s ním, že je na život a na smrt. 1. října t.r. sdělil oficielně Hermann Göring naším vyslancům v Berlíně Dr. Mastnému, že Německo s prezidentem Benešem již jednat nebude a nebude-li ihned resignovat bude Německo proti Praze při uplatňování mnichovské dohody postupovat s naprostou bezohledností. Na přání naší vlády president Dr Edvard Beneš abdikoval 5. října. Dojemným rozloučením projevem pozdravil se s československým lidem. Druhý den 6. října opustil pražský hrad a odejel do Sezimova Ústí kde se chtěl zdržeti do 28. října ale na naléhání svých přátel opustil vlast 22. října a odejel se svou rodinou do Londýna.
30. listopadu zvolen nový president Dr Emil Hácha s titulem státní president.

14. března 1939 náhlý odjezd prezidenta Háchy s ministrem zahraničí Františkem Chvalkovským do Berlína nevěstil nic dobrého. Druhého dne v ranních hodinách přijímali naši poslové úřady telefonickou zprávu ministerstva vnitra tohoto znění: (Ablichtke)

Dnes 15. března 1939 v 6. hod. ranní obsadí německé vojsko naši zemi. Naším úkolem, aby odzbrojilo naši armádu. Vzdá-li se nikde s odporem, bude obsazení jenom přechodné a bude nám dána možnost vyjíti se zbraní v ruce na stranu německé armády. Vzdá-li se však německé vojsko s libovolným odporem, bude to míti v zápětí nejkrutější následky.

Vyzvěte ihned všechny úřady a úřady, aby německému vojsku v žádném případě nekladly odpor nebo překážky. Čímkoli narušením tohoto vojska mohou být jakýchkoli výhrad a odvrácení. Úkolem v tom směru má obyvatelstvo, vyzvěte stavovy obcí a jiné vlivné osobnosti, aby se v těch okolnostech přičinily, aby postupujícímu vojsku německému nikoho se nepostavil a ani skutkem ani slovem se ho nedotkl. Bude-li snad německé vojsko chtíti odzbrojit policii a četnictvo, budiž jim vyhověno a zbraně vydány. Činnost úřady zůstanou na svých místech a úřadují dále pokud velitelství německého vojska nevečiní jiné dispozice.

Z Prahy se rozletěla po okolí jako blesk, lidé přáteléné opouštěli svoje domovy a zoufale hledali někoho kdo by jim potvrdil, že to není pravda. Toho pána málo zaměnil, a jen slzy lítosti a hněvu se nám draly do očí. Jenom rozhlasové stanice vybízely k zachování klidu.

15. března 1939 v 9. hodin 45 minut přišli do Náchoda Němci, nejdříve jel na kole cizí a vyhrožený vojáček a křičel: „zavřete okna, stříhl se vozby" po něm následoval oddíl motorizovaných oblečených v zimních kabátech pěšáků, nemohli ještě ani kožíla se strojními puškami. Byla zima, padal sníh. Hostinského, Český stát se rozdělí; Slíž na Československá republika, 14. března t.r. odtrhli se od nás Slováci a založili si samostatný Slovenský stát. Co bolesti a hanby museli jsme v tu dobu snášet. Na pražském hradě očekával Hitler prezidenta Háchu a tam jej přijal.

Z Československé republiky se stal Protektorát Čechy a Morava.

Rozhlas vysílal zprávy o „triumfálním pochodu německých vojsk. Obyvatelstvo se ale tiše nedostatečně vybavené armádě vyhýbalo a okamžitě byla přejmenována na cirkus plechový.

Vyhladovělí vojáci se vrhli na potravinářské obchody, nakupovali pohlednice za marky jejichž cena byla stanovena za 1 marku 16 kčs.

A pak začalo vyrážení. Měli si odnésti vojenskou výzbroj ale odvráželi všechno na co přišli! Obrovská nákladní auta, lidé jim říkali bezesky se velikých kolonách jezdila od nás do Říše a zpět.

Pokračování na str. 216.

ČESKOSLOVENSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ ŠKOLA

Počínaje historickým rokem 1945 až do r. 1964 budou zaznamenány v naší kronice zpracovány podle poznámek Vlastimila Tomka ze Studánkovic, který v tu dobu vedl kroniku ale pro naprostý nedostatek času nemohl událostí které se v ní době v naší vesnici přihodily do pamětní knihy napsati. Ten byl členem Ž.Z.D. což je dostatečná omluva.

Ze všeobecného, jinak tak velkolepého projevu Hitlerova pronesného 1. května prezidentského 5 minut po půlnoci r. 1945 jsme měli všichni upřímnou radost neboť konec strašné války byl již na dosah ruky. V Čelnu začala krize s zásobování uhlím a elektřinou. Většina pekařství byla zavřena a těch které zůstaly v provozu zavedli nepřetržitý provoz. Vánoční prázdniny na školách byly prodlouženy na neurčito. Síla našich lidí byla transportována na maďarsko-slovenské hranice, na Komárno a Štúrovo. Rudá armáda se nezadržitelně blížila k českým hranicím. 21. ledna byla osvobozena slovenská města Košice - Prešov - Bardejov. Koncem ledna se přiblížili se [illegible] 35 km k Uherský Ostroh. Čela byla překvapena. Postup sovětské armády [illegible] v Hitlerově propagandě nepropadnul [illegible] paměti. Ale už z Náchoda stěhovaly rodiny vojenských a policejních hodnostářů a přistěhovalci tíživě upozorňovali se stoupající [illegible] zvířat z Polského Slezska. Zvířatům bylo líčeno, že počínaje [illegible] měsícem bude pochodovat každým dnem 1000 uprchlíků a 100 koní. Do Náchoda denně [illegible] 5.000 denně. Náchod byl [illegible] přepravní stanicí což bylo projeveno [illegible] po silnici od Kladska a Broumova [illegible] povozy tažené koňmi, hovězím dobytkem, a vozy naložené různým [illegible] nábytkem, stádech, obilím, píci a různým hospodářským nářadím. Mezi tím [illegible] a dětí a co počasí bylo v ty dny [illegible] lepenky, různých hadrů [illegible] lepenkou. Mezi tím se trousela [illegible] hospodářského zvířectva, hovězí dobytek a ovce. Byl to smutný pohled na tyto nešťastníky a mnozí naši lidé jsou a počátku litovali a byli ochotni je přijmout jako „vzácné hosty" ale příkaz protektorátní vlády změnily je však jejich city kteří posuzovali pravou jejich tvář a smýšlení. Někteří lidé jim nabízeli pomoc která ovšem odmítali. „Máme dost, od Čechů nic nepotřebujeme." Uprchlíci se domáhali u našich úřadů stravy, že prý jsou pro ně v Protektorátě připraveny. Určitá [illegible] uprchlíků se v Náchodě chovala nadutě ale některé přiměly jejich nedůstojnosti a pravdivosti Goebbelsovi propagandy a přidati na naších lidech, je-li pravdou, že Rusové jsou takový strašný hrůzovládci jak jim bylo líčeno. A naši lidé aby se revanšovali za jejich nadutost tuto lásku jejich zvěřectvu; odměňováním uží a mnoho to je pro Rusy zábava. Dobytek který do Náchoda byl přihnán byl „zatajen" na bývalém statku či dvorním hřbitově, což bylo prokázáno zmíněnými, brzdění pohybu na jakých. Vzhledem toho se v okolí rozšířila nákaza a kulhavka.

Přes to však mléko od nemocných krav se muselo odvádět do zběrny. První dunění dělo v Náchodě zpátky 12. tého února, takže toho bylo mnoho debat a obav ale následující dny jsme si jasnou přáli, aby se nám přibližovalo. Když 22. února prošel dalo Náchodem několik stupňů ubožejších zajatců a naši lidé jim podávali a házeli potraviny doprovázející je vojáci vyhrožili pro vyhrožování do vzduchu a zajatce, kteří se na potraviny vrhli, tlouci pažbami pušek, myslel v našich lidech soucit s upřednostňovaly nadobro. 14. února hlásil rozhlas bombardování Prahy. Proč - jen proč?

Koncem března začali Němci stavět spojku dráhy z Náchoda do Slatiny, kterou chtěli do konce dubna dokončit a nahnat na ni spousty dělníků z [illegible] a Luftwaffy spolu se zajatci. V té době kdosi pověsil v Náchodě, že bylo předpovězeno, že tato stavba do konce války nebude dokončena. Chybět budou jistě [illegible] tlaku přicházející velkou důležitost pilně sledovali vývoj práce na této provozující ho situaci na frontách. Stavba dokončena byla. Nad lidmi zaměstnával zajatci mezi nimi bylo hodně židovských dívek do hola ostříhaných oblečených v hadry s dřeváky na nohách dělilo se o kousek hlavně běloveší obědy a kousky chleba jim pomáhalo. Když potom dozorčí skupina na trati převzal oddíl ruských vojáků, vesnický pohřebák, aby naši lidé jim nosili potraviny. Do [illegible] na dlouhý měsíc Rok se nás neplatný maďarský obchodníci se Lvem a Žáky dělit byla v Náchodě uspořádána organizovaná sbírka těchto ušitých, kteří byli zajatcům předávány.

Konec dubna byl přelomem dějinným [illegible] pro Evropu do dějin. 7. dubna byla v Kojetíně ustavena prozatímní vláda o prezidentu Edvardu Benešem.

Rudá armáda se připravovala k poslednímu útoku na Berlín, 4. dubna obsadila Bratislavu, 13 dubna Vídeň a Hodonín 16. dubna ofenziva proti Berlínu zahájena a již 26. dubna byly dvě čtvrtiny Berlína dobyty. V tyto dny osvobozeno Brno a dobyt Štětín. Místo Himmlerův při svém útěku do Flensburka dopadem a popravou se 17 ti svými spolupracovníky. 28. dubna nabídl Himmler Anglii a Americe kapitulaci a oznámil, že Adolf Hitler je již mrtev a nedožije se 48 hodin. 12. dubna zemřel americký prezident Roosevelt na mozkovou mrtvici a nastoupil prezident Truman.

Historický květen

2. května kapitulace Berlína, zajato 100.000 mužů. V Rakousku a Italii vzdalo se americkým 1,000.000 německých vojáků.

V sobotu 5. května po zpravě z Prahy byly vyvěšovány československé vlajky a zatahovány německé nadpisy. Německý pořádkový velitel Náchoda vracejíce autem z objížďky byl u Velkého Poříčí stržen do břicha. Již tomu byl zatčen Josef Rejek z Velkého Poříčí a tři další rameni. Zástupce německého velitele za odjetí nařídil, aby byly vyvěšeny naše vlajky, čehož nebylo všude uposlechnuto a proto vyšlo vojsko do ulic a střílelo po vyvěšených praporech. Směrem od Hradce a Jaroměře ustupovali pražští vojáci kteří civilisté pomíně lehce odzbrojovali. Již den oblétal pražský rozhlas, že pražská německá posádka se vzdala a pod dojmem toho zprávy přinutili Kr Chudoba, plk Klaja a škpt Trimbal velitele německé posádky v Náchodě ku svolení vyvěšení našich praporů a odstranění německých nápisů hromadných na silničních a železničních budovách. V 18,30 hod. zazněly na náchodském náměstí po zrušeném odvolání naše státní hymny zpívané při mírném dešti slzícím davem.

6. května Němci nedodrželi daný slib a Praha se tvrdě bránila proti ruským bandám SS. Volání Prahy o pomoc z jara ze strany amerického stále zpět nerny. 8. května Kapitulace německých vojenských oddílů v Praze. Ústupci valdi ale dále. To byly strašné dny. Každý z nás by naší zlaté Praze spěchal na pomoc, bylo to ale naprosto nemožné. Silnice vedoucí na západ byly přeplněny prchajícími německou armádou. Zpráva o požáru pražského hradu byla později vymyšlena.
9. května. Do Prahy dorazila rozvitká tanková armáda a Praha je osvobozena. Lid jiří radostí a nadšení vítá osvoboditele.

V Náchodě nervozita a napětí dostupují vrcholu. Od rána utíkají trpkým německé fronťové jednotky se snaží dostihnout Americkou armádu která se zastavila v Litni. V 16. hodin dochází zpráva, že od Hradce ustupují oddíly wehrmachtu a střílí na vše co je v cestě. Litnou se místě je hrůzná a rozhlas varuje obyvatelstvo. Asi 17 hodině projíždí místem oddíl tanků hustě obsazený opilými esesmany. Na znamení vojáka který je dojíždí na motocyklu vracejí se a náměstí spět ku Běloru. Na tancích je ženství, nadávky, klení a hádky, 2 vojáci se zastřelí. Tanky se nasadí k Běloru, ostatní vozidla se zvýšenou rychlostí k Vysokovu. Za chvíli je slyšet palba dál od Běloru. Zajeli projektily a dopadli na dům drogisty Hládka a na Eskomptní banku.

V Běloru došlo k boji. Za ustupujícími Němci dojela na jednici, přední kolona rudé armády a byla radostně vítána přítomnými [illegible] Náchodu.

Jistě bychom žádný neoplýval se kol sebe
Buď by zvadlý mně, nebýt zničilo tebe.

Sax jednat bychom chtěli o boji proti vrahu
jen abychom uchránili naší matičku Prahu.

Nakonec však barbarství zničena bylo tíží
a Prahou vrbradů zamítlo, Ale žije prvomat Rumů."

Za doba války přechovávali naši občané mnoho zajatců uprchlých z tábora ve Zlonicích. Z Josefa Martince čp 7 byly konány častěji schůzky při nichž se plánovaly záškodnické akce. Zpravodaj ku partyzánské činnosti nebyly v našem okolí podnikány, převáděl zajatce jmenovaný Josef Martince na Davličov. S příchodem asi 15ti příslušníků Todtovy organizace byla tato činnost ochromena. V březnu přibylo k nám do ubytovaných hostů 2 emigrantů od Opolí. Vypomáhali při polních pracích a v květnu tajně v noci odejdi neznámo kam. Od 5. května se pravidelně hlídkovalo po vesnici a okolí. V Zámeháčí čp 6 byla zřízena stráživice pro pokračování hlídky. Byla zadržena velká skupina německých vojáků mířících od Litně Libkovic přes Horu k Sedmákovicům. Ku konci května byl emigrantům přidělený koně němečtí armády a mnozí sedlaci z bouřili dragounští řemeslo. Koncem května vyjmula se deputace Vysokomýtských ku Velkému Josefu (vojenský tábor v lesích za Borem) pro auto pro hanácký obor. Balík konceptního papíru určený pro MNV který v dohodě nevyjel do Litně alžíl domů soused Lůčk skončil vzdávání v bláté u silničce kam jej donášovatel s velkou chutí, s pořádným zaříkáním uložil.

Nezapomenutelné jsou první dny měsíce května l.p. 1945 chvíle hrůzy a obav o naší zlatou Prahu mnohdy dny plné radosti a chuti do prací práce. Němci se zase vrátili ke svým stříbrům a emigrantům ke svým polím. Do nedohledna rozvinula se vítězná svoboda. Místa na které jsme vzpomínali při Heydrichiádě již žádné nevinili.

V této válce se stanovenému potvrdila definice Němce:
Jeden Němec je hodný, inteligentní, přísný pracovitý a rozumný člověk.
Dva Němci, kteří je Bohem předurčená, pánská, dobývačná a bojovná rasa u níž je každému jednotlivci zapřísáhnuto do provádění nějaké zhovadilé ideje. Žádný jiný národ na světě by nedobrácal takového mýtí jako Němci, žádný jiný národ nést by do jisté záhuby za svým vůdcem jako ani Lato také nikdo všichni celou zodpovědnost za to co se stalo.
Klidný život se mezi rozvíjel, musilo se počítat s kolaboranty, hrůzy se rozvolnění výbory. V naší obci případ kolaborantství se nevyskytl v jednotlivých případech. Emil Plíš ze Zámezí čp 5 na nabídnutí manželky přistoupil na německé občanství.

Za dob mu byl zabaven majetek. Do dvou letech mu byla chalupa vrácena pod podmínkou, že bude přímé plnit dodávkovou povinnost.
5. května byl ustanoven revoluční výbor:
Klimeš Josef čp 65, Larisse Josef čp. 73, Němeček Franť, čp 9, Jiman Vojtěch čp 33, Martince Josef čp. 32, Matěna Josef čp. 44, Jiman Jan čp. 23, Martince Josef čp 13, Vít Jaroslav čp 51, Jiman Josef čp 30, Vít Ant. čp. 34, Kubeček Josef čp. 62 Trka Bohuslav čp 86, a Novák Franť čp. 72.
24. května zvolen byl první M.N.V. a předsedou zvolen Klimeš Josef, dělník který po jednadvacátém září v koncentračním táboře se v březnu navrátil.
Členy výboru byli: Larisse Josef čp 71 zemědělec, Matěna Josef čp 44 zedník, Martince Josef čp 13 zemědělec, Vít Jaroslav čp 51 dělník, Jiman Josef čp 30. zemědělec, Hubka Jan čp. 10 zemědělec, Trka Bohuslav čp 86 zvonařství, Němeček Franť čp 9, dělník Jiman Vojtěch čp. 33 Lovčický, Kubeček Josef čp 62 kovář Vít Ant. čp 34 úřad. Šubrt Roman čp. 10 zemědělec. Náhradníci: Šimek Václav čp 57 dělník Jiman Jan čp. 23 zemědělec, Šír Franť čp 60 dělník, Novák Franť čp 72 dělník, Homolka Jan čp 2 zemědělec a Larisse Ant. čp 24 zemědělec.

Do poslední Československé armády vstoupili: Němeček Franť čp. 9 Trka Bohuslav čp 86, Tomek Ant. čp 2, Jiman Ant. čp 23 a Matěna Franť čp 39. Byli nasazeni na bramborisko k majetku lidí od nacistických band sem ze svých zajatců.

Do odsunutých Němců bylo nutno vyslati posádku a tak z naší vesnice odešlo 75 osob, aby si našli nový domov. 73 osob se přestěhovalo na bramborisko, František Klimeš s manželkou odešli do Štěnovic na Moravě. Do vesnice kolem Bramborisko odešli:

Hrubý Jan	čp 2	1 osoba	do Rožumitálu,	
Šimon Josef	čp 42	4 --	-- --	
Haupt Otto	čp 6	4 --	do Jetřichova	
Matěna Franť.	čp 39	1 --	-- --	
Matěna Josef	čp 44	3 --	-- --	
Kubeček Franť	čp 41	4 --	-- --	
Lerch Václav	čp 56	3 --	-- --	
Kubeček Franť	čp 78	3 --	-- --	
Klimeš Josef	čp. 65	2 --	-- --	
Šťka Ludomír	čp 65	3 --	-- --	
Kubeček Franť.	čp. 68	2 --	Bojanov	
Kokl Jan	čp 47	4 --	--	
Vlach Ladislav	čp 75	4 --	--	
Fajfrlík Jaroslav	čp. 14	4 --	Temešovice	
Kubeček Ant.	čp 18	3	Lázkov	
Jiman Ant.	čp 23	1	Velká Ves	
Matěna Václ.	čp 26	6	Lachov	
Lerch Jarosl.	čp. 49	5	Martinkovice	

Ze Zámezí:

Šimon Josef	čp 2	3 osoby	Bořanov
Vít Jaroslav	čp 5	3 --	--
Šťka Josef	čp 10	3 --	--
Šťka Alois	čp 11	5 --	--
Bittner Josef	čp 12	3 --	Bromnov

Ze Sedmákovic:

Tomek Ant. čp. 2. 1 osoba do Martinkovic.

Při příležitosti tohoto pamětního kamene byla znovuzřízena tělocvičná jednota „Sokol" která ihned zahájila činnost. Činnost pravidelných cvičení provozovala se odborná.

Sžlová vichřice řádící 22. června t.r. natropila hodně škod na ovocných stromech a lesních kulturách. 14. srpna v večerních hodinách bylo na naším hřbitově pohřbeno do společného hrobu 12 obětí revoluce z Teplicka. Současně se zmiňovali, že jako první se dostanou ke pořádu ze Stroužného. Naši nejstarší občané: Pavlů František z čp. 4 se dožívá 85 let s fajfičkou a vnučkou mnohí žijí na odpočinku, na Luntině u Marie Zimanové. Lubášu Karel chalupník čp. 43 stáří 80 let. Kůžička Josef chalupník čp. 55 stáří 78 let a Hubka Antonín čp. 44 typický sedlák (na pondě) z čp. 11 stáří 77 let.

Z odchodu Josefa Klimeše do pohraničí byl zvolen novým předsedou M.N.V. dosavadní obětavý starosta Josef Martinec z čp. 13 a pokladníkem na místo do pohraničí odcházejícího Vít. Antonína, Novák František čp. 72.

Na válečné výdaje při měnové reformě bylo převedeno z naší kampeličky asi 2,000.000 Kč úspor našich spoluobčanů.

Děti narozené v naší obci v tomto kalendářním roce:

Hampl Vlastislav čp. 6 - 26. března,
Zimanová Věra čp. 23 - 25. června,
Kubeček Jaroslav čp. 41 - 24. srpna,
Vlach Ludvík čp. 75 - 1 září,
Martinec Josef čp. 32 - 19. září,
Lemberj Jiří čp. 54 - 19. listopadu,
Fišerová Hana, Zánechy čp. 11 - 18. února,
Bittnerová Jana -"- čp. 12 - 29. září,
Zimanová Emilie, čp. 26 - 20. září

Zemřeli v r. 1945:

Kvíčková Františka čp. 64 - 10. dubna - stáří 76 let,
Hejzlar František čp. 3 - 22. března - -"- 49 let,
Hubka Adolf čp. 27 - 14. května - -"- 67 let,
Klimešová Marie čp. 81 - 15. června - -"- 66 let,
Zimanová Božena čp. 26 - 29. června - -"- 67 let,
Fišerová Marie, Zánechy čp. 11 - 22. září - -"- 41 let,
Zimanová Emilie čp. 26 - 20. října - -"- 1 měsíc
Friedová Marie čp. 16 - 21. listopadu - -"- 70 let.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Z jara r. 1946 přicházelo se do naší obce množství uteklců z Kladska. Byli to potomci českých uchlíků, kteří nezapomněli přát řeč svých předků ale mluvili již německy. V důsledku přidělení Kladska Polsku a následkem nacistické Goebbelsovi propagandy v panickém strachu opustili svoje domovy a hledali u nás přes hranice hledajíce azyl u nás. Do naší obce jich přišlo 185 osob.

Hanl Josef s manželkou Janou a dětmi Josefem a Norbertem, ubytováni v čp. 64, Vel. Černá.
Hanlová Anna, ze Stroužného do čp. 2,
Kubíčková Matylda ze Stroužného do čp. 14
Gebauer Karel z Velké Černné s manželkou Marií a dětmi Brunu, Regina a Gabriela do čp. 75
Kačr Antonín z Velké Černné s manželkou Annou a dětmi Josefem, Antonínem a Barborou do čp. 6,
Dvořáček František ze Stroužného s manželkou Amálií a synem Františkem do čp. 18,
Hanuš Josef ze Stroužného s manželkou Annou a dětmi Janou, Marií, Matyldou, Růženou a Hyldou do čp. 49,
Janek Vincenc ze Stanlého s manželkou Marií a dětmi Josefem, Vlastislavem a Jarkartem do čp. 80,
Rusek Karel z Chudoby ubytován v Jednáčkových v čp. 4,
Kobášný Edgar ze Stroužného se ženou Valentinou do Zánech čp. 2,
Arnoldová Žofie ze Stroužného, v Zánechách čp. 9,
Hejlmanová Anna z Velké Černné v čp. 1,
Martinec Josef ze Stroužného s manželkou Annou a dětmi Josefem, Ludvíkem, Hedvikou a mužem Bohumilem v Zánechách v čp. 11,
Němejta Karel ze Stroužného do čp. 18,
Kadera František ze Stroužného se ženou Marií do Zánech čp. 4,
Klimeš Josef z Buborimy v čp. 46,
Z případů nalezlo v naší obci útulek asi 60 osob.

V květnových volbách do národního shromáždění dostalo se k volební urně 223 voličů. Výsledek voleb:

komunistická strana Československa	49 hlasů
lidová strana	92 -"-
sociální demokrati	29 -"-
národní socialisté	51 -"-
neplatné (bílé) lístky	2 -"-

1. dubna t.r. otřásla naší vesnicí tragedie která se udála v sousedních Zdárkách. Blesk zasáhl hrabě. V klidném toku života vesnice dosud tak strašná událost rozmnožila díly každého jednotlivce a dohlédne na každého jako by se stala v jeho rodině. Martinec František z čp. 2, který se přičinil na stavbě Kyrmův ve Zdárkách snad nejvíce těch strašných válečných událostí i nevděčných poměrů rodinných

Se nervové zhroutil, jeho zdravotní stav se zhoršil na bonc tak, že u něho vypuklo šílenství a jeho rodina, když se jí stal svému okolí nebezpečným, zavolala na pomoc jeho bratra Josefa Tlustý hospodařil na otcovském statku ve Vys. Srbské. Tento silný a odvážný mladý muž chtěl svého bratra, by člověkem se neodvážil žádný z příbuzných přiblížiti, zneškodniti. Šenlo však sběhl do domu, vyzbrojil se vrátil s broborovicí a křikem kříče: „Ježte pryč ze všemi, nebo vás všechny postřílím" v bezprostřední blízkosti střelil bratra do břicha a zasáhl i dva sousedy. Obětavý bratr Josef skonal a šílený ubožák, u něhož po zjištění záchvat šílenství pominul byl odvezen do ústavu pro choromyslné odkud se po čase s uzdravením zdárným vrátil.

Kulturní život v naší vesnici se zlepšil rozhodně. Vzpomínám si na zábavy, které pořádali za jarních a letních podvečerů na návsi. Vzpomínám si na ty zábavy, kde se zpívaly různé písně a různé písničky. Při založení jednoty „Sokol" byl ustanoven divadelním režisérem jeho vedením byl pověřen Josef Čuřenec místní kovář, nadšený ochotník. Jako režisér zahájil svoji činnost divadelním představením „Tam kde domov náš" od Jos. Kalivody 2. června t. r. hrálo se „Pět pátků pana Paneláka" od Jan. Mašky. Společně se zkušenými herci za režie Václava Havlíčka ze Žlíčka byla nastudována hra z doby okupace „Bouřlivé dny" Účelem představení měla vzpomínání na naše předky a dobrá snaha všech účinkujících byla příslušným hledištěm odměněna upřímným a bouřlivým potleskem.

Mezi mládeží naší obce převládala děvčata a proto naše chlapci při tanečních večerech byli hojně navštěvovanými hlasy a okolí kteří za „holkami" jak je nazývali páni docházeli. Obohacovateli různých zábav mládeže a dýchánek „Holky" nazývaných byli mládenci „Sokola" Kamil Kubeček a Vlastimil Šimek.

Děti narozené r. 1946

Vacek Josef čp. 44	9. února	
Novák Josef čp. 72	9. června	
Jebavá Ant. čp. 75	14. června	
Jirmanová Jana čp. 86	21. srpna	
Belza Miroslav čp. 59	30. srpna	

Zemřelí r. 1946

Martinec Josef čp. 7	1 dubna	45 let
Martinec Josef čp. 57	20. září	73 let
Šimek Josef čp. 61	4. listop.	74 let

1947

Pro naše národní hospodářství byl rok 1947 rokem nepříznivým. Velké sucho trvající od Velikonoc do začátku července ujmo-
lo v naší vlasti veliké škody. Dvo nedostatek píce byl dobytek hromadné porážen a tak naděje na volné nákupy potraviny byly zmařeny na neurčito. Velikou pomoc a bídnému Evropě poskytovala Amerika balíčkami potravin a šatstva prostřednictvím organizace UNRA.

V tomto roce byl zbudován rybník mezi lesem od mohutného balvanu které bylo odvezeno za hospodářství čp. 7 a hlubokého lesa cennými materiálem zavezávány nerovnosti půdy! Silnicemi hráz byla postavena z betonu a do hráze umístěno stavidlo na upouštění a odtok přebytečné vody. Nájemce rybníka Josef Jirman čp. 30 nasadil do něho kapry. Zpočátku kapři byli mimořádně vysocí, 2-3 by za jedno kolo. Kolem budovy postavil Ant. Kašer plot. Sbor dobrovolných hasičů ve Vysoké Srbské zakoupil sobě do hlubin a spolujízdní pěmí auto. Účinek a snaž nejbrásnějších silnic vyprávěli o výhodách auta pro sbor. Vyprávěli si o tom, jak budou do pání projíždět, jak budou jezdit po slamorkách, kolmi i na mutné cesty, příkladně do nemocnice atd. Z hlášky radost bylo pomyslet na všechny výhody které budou mít když auto sobě zakoupili. Však hasiči omínili ale kruhy osud měnil. (Zapsáno naše písně dle Tomka který osud auta líčí svými:)

Auto hasičů vše bylo
ale k jejich smutku nejezdilo.
Čtyřkolníci celí dědiny
měli názor jediný.

„Auto genuálka se musí dát"
a pak bude zas jak nik hnát.
Lehce se říkne genuálku chci mít
ale kde na to peníze vzít.

Mnoho hovorů o tom míti,
až konečně plán byl celý.
Nejlepší bude bratři svolat
když zábavy lidem pořádat.

A hned a nevěla se do toho dali
zábavy stamí pořádali
a že čtyřkolníci při tom míti
brzo peněz bylo jak to chtěli.

Auto dali co mu patřilo
a mo zas jak nik jezdilo
Netrvalo to však dlouhý čas
a ta kára nejezdila zas.

Zase hrom aby ho tu vzal!
benzínový hroší se zahromoral.
To auto čert nám dlužen byl
aby nás o mír jen potrápil.

A do dílny ku Hronovu
popřáchat s károu enovu.
Zas mu dali co mít chtěli
jen aby jim brzy jelo.

A opravdu auto jezdilo zase
vesele zdálo i své brázdě.
Však dědictví přece utekalo
nebrž ho opravě nebíchalo.

Když po pravdě se má o něm dílo, přece jen ten čert ho měl vzít.
Jedna je věc věcí jistá, pokud auto bude, kára bude čistá.

Krčšna Stanislav soustředil kolem sebe několik chlapců muzikantů a se velmi krátkém čase kapela mladých můžné účinkovala. Jejich hudební produkce nemělo mnohých úrovní, na tancovačkách se ale uplatňovala. Mládeži velmi záhy tančila bez ohledu na kvalitu hudby. Vzrůstající muzikanti těšilo hlavně pomyšlení, že Srbská má svoji místní kapelu což se v minulosti nikdy neuskutečnilo tůbaře jak v Srbské tak i ve Zlíčku bývalo mnoho mnohých hudebníků.

Do dnešních dob zachoval se u nás pěkný zvyk stavění obvzdraní maromanžetkou. Dva nebo tři mládenci ještě večer postavili chlapci dvě břízy nebo smrčky které kůry opatřili a mezi ně připevnili transparent s nápisem „Ať žijí maromanželé". Děti malé hostinu čekaly na rozloučenou se svobodným stanem dávat maštěrající maromanžel-ka zpívali si písničky a pilo se na štěstí v novém životě. Že si nevěsta slzičky zaplakala není třeba připomínat.

Před 1. májem stavěli chlapci svým vyvoleným před okny „máj". Na vrchol bidla připevnili hrubou břízku nebo smrček zdobený papírovými fábory. Děvčata na tuto počtu byla hodně obava, aby jim někdo tuto májku neukradl jiné pěkné radosti kalila. Často se stávalo, že některý zářivý zde „máj" přistihnul k chalupě jiného děvčete a proto hlídal bidlo se smrčkem hlídal „Čížek". Tuze ale nechal taky podplatiti korbičkou nebo bonbony nazvaný „máj" se stihnout třeba až na druhý konec vesnice.

Na podzim r. 1947 byla zbořena chalupa čp. 56 poslední obývaná Lvíbou Václavem. Zbořeniště zakoupila tělocvičná jednota „Sokol" rozšířila a upravila si hřiště.

Divadelní kroužek sehrál dne 16. března divadelní drama „Cestou života" od Vlastimila Tomka. Jeho pokus o divadelní tvorbu se setkal přes místou kritiku se sympatiemi vzhledem k dojemnému námětu. Hra líčí život odrůstajícího sirotka Čeňánka při čtení si čtečky a babičky o chuť zaplatí. Na režii jej uvedl Roman Šípa. 12. dubna pokus o malou estrádu se docela vydařil. Hosté ze Zlíčka předvedli drama Jar. Vrchlického „Zahučely hory" s velkým úspěchem který opakovali v Jetřichově na pohoršovacím představení. Večer „Cestou života" v režii Romana Šípy večerem 25. prosince se přihlížející obecenstvo dobře pobavilo. Vždy vyprodané hlediště je důkazem, že náš venkovský lid miluje divadlo a zaslouží pražší ochotníky která v mnoha případech je velmi obtížná.

Narození:

Vorálková Hana	čp. 69	20 srpna,
Zimanová Marie	čp. 86	9. září,
Gebauer Karel	čp. 75	17. září
Šimon Jiří	čp. 42	10. listopadu.

Jaroslava Tomková čp. 85 24. 7.

Úmrtí:

Klimšová Amalie	čp. 65	10. února	77 let
Martinec Jan	čp. 16	7. dubna	65 —
Zbořka Josef	čp. 45	13. června	68 —
Zlíčka Josef	čp. 55	12. října	80 —
Smeda Karel	čp. 16	28 října	51 —

1948

Obec Zlíčka byla v únorových volbách roku postavení členové akčního výboru Národní fronty v čele s předsedou Antonínem Zlíčkou dílčím s čp. 5 a následujícími jsou občany: Šacha Josef, říd. učitel Novák František, dílčí z čp. 69, Martinec Antonín, zemědělec čp. 26, Havel Antonín, zemědělec čp. 50, Pěk Leh, zemědělec z čp. 45 a Vít Antonín, písmník čp. 34. Ustupující předseda MNV Josef Martinec, tajemník MNV Josef Zahrnec se členy výboru jim předal úřadu obce. Případy sabotážní se v naší obci nevyskytovaly a nebylo třeba použití proti nikomu patřičných opatření (Dlouholetá zajišťování zabavení majetku.)

Na jaře tohoto roku propukla mezi zemědělci dlouholetá nenávist občanů okresního Zlíčka vůči Srbskému. Obec Zlíčko do té doby na elektrického proudu se nemohla na připojení k elektrické síti. Na malý návrh Srbských, aby se v Srbské postavila silnější transformační stanice na čemž by Zlíčko v zvýšení poměru finanční přispělo a za níž by obce Zlíčko bylo elektrickým proudem zásobováno nepřistoupilo. Dozvěděli, že byla vybudována samostatná přípojka ze Chamákovic bez ohledu na větší finanční nároky.

V červnu t. r. uspořádala tělocvičná jednota „Sokol" podzimní čas zahradní ples s mnohým úspěchem a jak již to na venkově je zvykem nenechali se zahanbit ani místní hasiči. Každoroční pobavení zavítal tajemník MNV Josef Zahrnec (zadovný) který v tombole vyhrál krásného živého beránka. Jeho radost však nemělo dlouhého trvání když zjistil, že měl vesnického ptáka kterého mu pořadatelé tajně odnesli a zařadili mezi výhry.

V měsíci 10. května uspořádal MNV společně se Zlíčkem oslavu vítězství a návrat matek. Za místní kapelou vyhrávající do pochodu odešel se průvod do Zlíčka kde u pomníku padlých v první světové válce promluvil předseda MNV ze Zlíčka a děti z místní školy přednesly několik básní. Průvod se potom odebral ke pomníku padlých ve Tch. Srbské kde měl zase projev předseda místního Národ. výboru, potom recitace dětí. Večer končila tancovačkou na sále „u Zimanů"

V květnu zapojili se do lehkoatletického oddílu Rukna-Nádherd dva členové našeho „Sokola" jako běžci na střední tratě. Vít Antonín čp. 34 Strauch Jiří čp. 11 se na mnoha závodech dobře umístnili.

Divadelní kroužek Sokola nepřerušuje v tomto roce již tak vzornou činnost jako v předešlých obdobích. 8. dubna opět nařízen a 14. listopadu divadelní hra „Cikánčin milenec". Tento druhý pokus posunuje sám autor Vlastimil Tomek jako kritikou kterou nepobojila obecenstvo při nepříznivou kritiku.

Při květnových volbách do národní fronty voliło 205 občanů s následujícím výsledkem: Národní fronta 97 hlasů - Bílé lístky 88 hlasů - Zpárané obálky 20 kusů.

27 září byl zahájen promítání filmů na letní filmu za Kč 19.000.— Obnos poskytly společné šťastný místní složky.

Konec tohoto roku přinesl uskutečnění povinného starobního a invalidního pojištění zaměstnanců ale výše stanovených povinných příspěvků vyvolala všem nespokojenost. Sedlák počítal a došel k výsledku, že z odvedené sumy peněz do každého pojišťovny se mu v tom nejlepším případě vrátí asi třetina. Na druhé straně jistota na klidné stáří, nebýt odkázán na „milůnek" který v mnoha případech byl příčinou nepříjemných sporů uklidnila žalo rozčarování.

Statek čp. 45, Dolivka náležení manželů, jehož dosavadní majitel Josef Hubka loňského roku umřel původní majitelé. Manželky Hubkovými byl odkázán mladší kůrčí rodině Dostálové z Velké Bíteše po druhé prodání za Jeho Věru. Na zemřelého Josefa Hubku „Dolivráka" sousedé dlouho vzpomínají pro jeho pozoruhodné postavu a povahu. Jeho „na rovadě" se stalo typickým přísloním. Až by potomkům pracoval do pozdního stáří na svém pomíněné velkém statku s manželkou a dvěmi Miladou Bohaslavou pologramatnou ale pracovitou rodinu. Jeho koně jako jediné se vozi chodili brzy. Měl je rád a pracoval-li s nimi stále s nimi rozmlouval a četlinu si nedělil proto, aby se nemusel rozloučiti s opatří. Jeho manželka Růžena žena těžké práce vyčerpané rána tuberkulosa a zemřela to stejně lehce jako málokterá šestnáctiletá holčička.

8. prosince umírá nejstarší občan naší vesnice František Živec ve stáří 88mi let. Dědu Živce vlastnil malé hospodářství čp. 42 a vychoval 2 syny a 2 dcery. Svoje hospodářství předal další Anně provdané za hodinářka Josefa Šimona, který čas žil s nimi ve společné domácnosti vypomáhal při hospodářství a pracoval za domácího otce. Do jejich smrti pěstoval to hospodářství jeho mnuk Josef Šimon a dědu se odstěhoval ke svoji sestře Marii Jiřmanové na „Lukšinec". Do konce svého života stále něco kutil a nenaříkával jej nikdy nepustila. Když se vrátil do hospody k „Vojtoj" na manžel. Byl to hodný člověk a všichni jej uměli velmi rádi.

Narodili se:

Jiřman František	čp. 3.	2. května,
Ryšán Josef	čp. 70	11. května,
Hrubý Antonín	čp. 4	26. června,
Sochorová Anna	čp. 53	6. července,
Bergrová Milena	čp. 59	23. července,
Friede Josef	čp. 16	25. července,
Zacpalová Hilada	čp. 24	22. září,
Hanzl jar. Zdeněk	čp. 1.	27. září,
Kubíková Jana	čp. 8	31. prosince.

Zemřeli:

Hanzlová Anna, Zdeněk	čp. 1	24. února	61 let,
Hubka Antonín	čp. 11	4. března	80 r.
Jiřmanová Josefa	čp. 23	28. dubna	76 r.
Jiřmanová Anna	čp. 42	14. července	58 r.
Martincová Božena	čp. 7.	22. prosince	70 r.
Zacpalová Hilada	čp. 24	6. října	14 dní
Vlasáková Růžena	čp. 45	22. října	63 let
Živec František	čp. 4	8. prosince	88 r.
Kubík Norbert Zdeněk	čp. 8	4. prosince	76 r.

1949

Po příležitostí začlenění naší obce k Brumovskému okresu byli jsme ke spokojenosti občanstva připojeni k okresu náchodskému. Žádost M.N.V. ve Vysoké Srbské byla podána K.N.V. v Hradci Králové již 12. června 1945 o to, aby změnu, byla příznivě vyřízena a od 1. února patří naše obec k okresu náchodskému.

12. dubna začíná stavba telefonní sítě z Lodhéřova od Žárlenských. Jámy pro 60 sloupů potřebných na přípojku vykopali občané brigádnicky. 28. května měl první telefonní rozhovor předseda M.N.V. Tato událost zaznamenala patřičnou oslavu a uspořádaná veselice v hostinci „u Jiřmanů" při výběru místní kapele měla v mnohých případech nemilé následky v rodinách pořízených. Všude to byla předmětka o jistých domácích zvířatech, jinde tichá domácnost. Mezinárodní spolupráce naší obce věnovala na tento účel 12.000 Kčs což bylo milým překvapením a s uznáním kvitováno celou veřejností.

Pro osadu Žárlenky byla svatodušní neděle 5. června 1949 se smutnou pro dlouhou dobu mimořádnou slavností, večerní zvony: Z prostředí dvě tiché Rautilka Jany z Dvakmy vlastníka chalupy čp. 6 v Žárlenkách byl zakoupen nový zvon jako první v obci. Zvon byl zakoupen za Kčs
Na tuto pro dlouhou dobu ojedinělou slavnost dostavilo se mnoho přátelů ze širokého okolí. Průvod s hudbou v čele odebral se z Vysoké Srbské do Žárlenek kde u slavnostní vyzdobené zvonice byla vztyčena státní vlajka. Obřad svěcení vykonal náš rodák pobočný farář Ladislav Antonín. Jako kmotr asistoval František Hubka (Skalský) Do slavnostním odumělém jarním hlasu zvonku ze Žárlenek zaznělo připomínání oslavám okolí časy minulé kdy z každé vesničky tříbásťé dunělo zamíchalo veselé vyzvánění ranní pobudí a večerní klekání. Svým tklivým „už mluvil už mlčel" oznamoval úmrtí a hlas jeho znělo umíráčkem při pohřbu kdy nebožtíka doprovázel od domu smutku až na hřbitov. Škoda, že tento hlas obřejí nebude snad již nikdy u nás obnoven.

Žní tohoto roku byly již ve znamení částečné mechanizace. Komu obilí obstarávali pracovníci Státního statku a buldozéry traktory nevykle pomáhali těžko vznikla. Zemědělci si pochvalovali bezchybu práci mělo již bylo radosti nad dobrými sklizněmi.

8. září se přibrousilo konečně místní školní budovy. Škola byla opatřena novými okny a opravena fasáda. Zkáza provádění Antonín Kačer a dokončeny byly 13. října t. roku.

M.N.V. odprodal část obecního pozemku ve výměře a za účel Bedřichu Justovi ze Zlíška pro stavbu rodinného domku, který byl dokončen během jednoho roku.

Divadelní kroužek „Sokola" uvedl na svém veselohru „Vstup do ráje zakázán" od Ra D. Bramalda s dobrým úspěchem a ku spokojenosti návštěvníků. Druhé představení „Stolbova „Zběsilí" drama z venkovského života bylo rovněž zdařilé. Režie Vlastimil Tomek a Josef Friede.

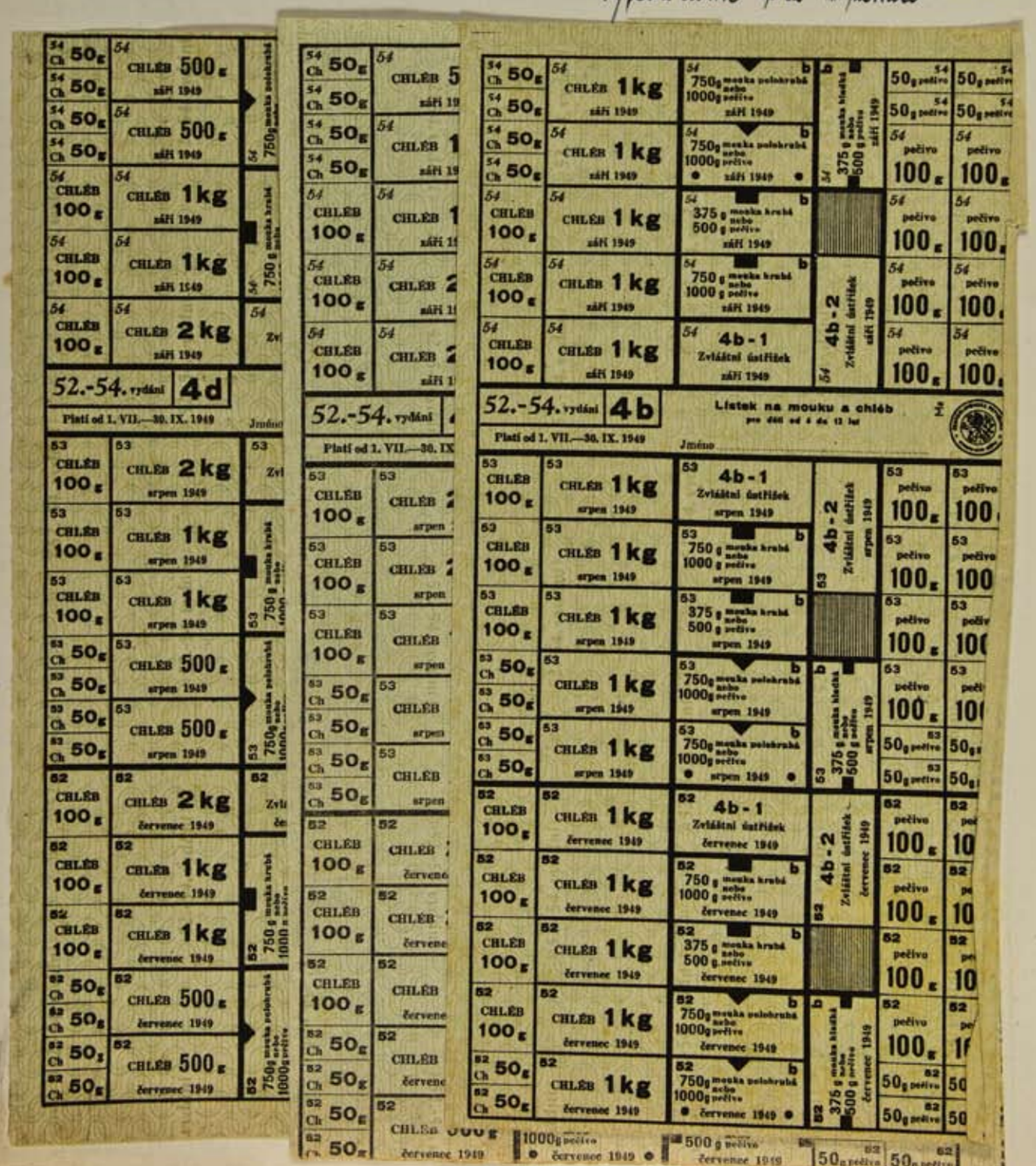
Ke dni 1. 1949 byl prvnímu měřítku kdy bylo zase možno nakupovat chléb a mouku potmě a v každém množství. Do desetiletého trvání půdělového hospodářství událost nadmíru radostná.

Děti narozené r. 1949:

Martinová Jitka čp. 26, 22. února,
Dočkalová Jaroslava čp. 15, 11. března,
Gebauerová Marta čp. 75, 15. března,
Šimon Zdeněk čp. 42, 20. srpna,
Linkasová Božena čp. 83, 22. prosince.

Úmrtí r. 1949

Němeček Jan	čp. 77,	16. ledna	78 let
Babín Josef Záh.	čp. 4	21. února	75 —
Lukášek Karel	čp. 43	1. března	84 —
Dubeček Augustin	čp. 22	2. června	71 —
Jiman Josef	čp. 36	15. srpna	76 —
Šípová Marie	čp. 12	11. prosince	52 —

Lístek na mouku a chléb pro dítě do 6 ti let nedostával.

1950

V novinu nového manželky Kláry manželů účastí snatek v obřadní síni zřízené v budově kanceláře ve Ždárkách 4. února 1950 byli Bohumil Kubeček z Běleho a Marie Bittnarová z Vys. Srbské. Jako první byli obdarováni pohlednými hodinami a knihou. Ceremoniel provedl Karel Alois z matriční Šafaříkem Františkem. Oddávají úřad slouží občanům Ždárek, Malé Černé, Vys. Srbské a Zlíčka.

V zemědělství probíhají hlubokou změnu. Dravadem socialistického hospodaření se postupně likvidují a zavádí se kolektivní v jednotných zemědělských družstvech což mění od základu klidný život venkova. Místní zemědělci s obavami sledují tento proces předvídají nebývalé těžkosti a nářky. Těžší obci nejsou příhodné podmínky pro společné hospodaření, kopcovitý terén a nedostatečnými komunikacemi tvoří obavy a proto zemědělci nářkávají a pilně sledují poměry v družstvech již existujících.

Letním hlasem zavedeno minulé osmiletá školní docházka jehož příkopníkem v obci je Josef Jiman čp. 36. Do začátku přistoupila asi polovina a chovatelů dokončí polovina, ti ostatní, ani jiní nějaký čas navštěvovala obecního býka.

Dodávkové úkoly zemědělských produktů pro obec Vys. Srbsko:

žito	124 q	mléko	179.545 l
oves	200 q	vejce	36.300 ks
brambory	770 q	maso hovězí	18.215 q
seno	60 q	maso vepř.	10.155 q
sláma	31 q		
len stonky	170 q		
len semeno	1550 q		

V obci v tomto roce bylo 355 kusů skotu a toho 190 dojnic. Koní 32.

Za zemědělské výrobky byly výkupní ceny odstupňovány podle množství obdělávané půdy. Malý zemědělec zpeněžil svoje výrobky výhodněji než velký. Dodávkové povinnosti byly ale na malé výjimky plněny i překračovány.

V průmyslu se rozvíjí účastnická knihy a mezi občany: Linkova Josef, Kubešín František Bratři Martinové a Kačer Josef jsou vyznamenány účastnickými knížkami.

Počasí ale nepříjemnou Balamitou bylo zhoršování pekárny chleba ve Ždárkách a Vysočinských odkud většina obyvatel obce chléb odebírala. Pekárny dodávající chléb jednotě nestačily po mnoho dnů být jeho spotřebu.

Místní národní školu navštěvuje 32 žáků což představuje asi 50% z let předválečných. V obci je v užívání 2 motocykly a 5 osobních automobilů. Kino se Ždárkách zahajilo svou činnost k velké spokojenosti mnoha návštěvníků.

Na sčítání lidu 17 září byla stanovena pracovní povinnost občanstva na úřadech ect. Lidé ve věku mužů od 18 - 65 let mají odpracovati 16 hodin. Práce s potahem se hodnotí v poměru 1:3

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Za neodpracovanou hodinu je každý povinen zaplatiti 20.- Kčs.
Za každou hodinu odpracovanou na své obdrží 15.- Kčs.
Úhrnou dohodou a Novotného byly opraveny nejhorší díry silnice za 800 pracovních hodin.
Na veřejné schůzi konané 29. června 1950 na příkaz O.N.V. v Náchodě byla provedena reorganizace M.N.V.
Antonín Kittička předseda M.N.V. převzal referát plánovací, bezpečnostní a pro záležitosti mnitřní,
Josef Jiman, místopředseda, referent pro zemědělství,
Antonín Vít jr referent financí,
Josef Sochor, referent pro školství, osvětu, zdravotnictví a veř. péči,
Jaroslav Vít referent pro výživu, místní obchod a živnosti.
Členové výboru: Novák František čp. 72, Hubka Jan, Škoda Josef, Borna Miroslav, Kittička Augustin, Martinec Antonín, Dostál Antonín, Šrieda Josef, Šer Františ čp. 8 a Martinec Jan.
Naši nejstarší občané v r. 1950
Nemejla Karel čp. 18 stáří 81 let
Kubičková Anna čp. 5 -"- 81 -"-
Šrieda Josef čp. 16 -"- 81 -"-
Hajtkel Franc. čp. 3 -"- 81 -"-

Sbor O.N.V. v Náchodě na slavnostní schůzi v Týn. Hlavě a Zlíčku nebyl ve schůzi M.N.V. přísným porotcem, byl výborem zamítnut následkem nehod které v sousedním Zlíčku a v Týn. Hlavě panovaly.

V tomto roce bylo sehráno jediné divadlo a to, Václav Hrobčický z Hrobčic od Ldd. Stroupežnického. Úplnými hledišti shlédlo pečlivě nastudovanou hru a po zásluze ji ocenilo. Nastudovali: Šimek a Šrieda.

Hasičský sbor uspořádal 24. června u příležitosti 78 letých narozenin nejstaršího a zakladajícího člena Jana Šťastného slavnostní gratulaci. Za doprovodu hudby odebrali se k jeho chalupě kde se slavnostním projevu ocenili jeho dlouholetou práci ve sboru i v obci kde byl dlouholetým starostou. Jubilantovi starostkou odevzdali dort a pěknou kytici.

V tomto roce zemřeli:
Vítová Amalie, čp. 11 ve věku 61 let a
Kabeš Josef, čp. 62 ve věku 58 let. Posledního opustil na věky buk mých mnohých a přátel naš mistr kovář a podkovář. Začínal řemeslo ve staré kovárně čp. 5. Svojí pílí a dovedností si brzo získal přízeň všech rolníků. Do cara postavil si nový domek s chlévem za školou. Ale mému těžkému řemeslu věnoval svůj volný čas práci kulturní. Byl nadšeným ochotníkem a veselým společníkem. Rakev s jeho pozůstatky doprovodila na hřbitov na hasičské štafetách za doprovodu velkého množství hlubokou zarmoucených jeho přátel. Na milého mistra vzpomínáme s láskou a vděčností.

Děti narozené v r. 1950:

Bandyš Vladimír, Závrahy	čp. 3.	7. března,
Dostál Miroslav	čp. 47	16. března,
Hubka Jan	čp. 10	16 dubna,
Jebavcová Marie,	čp. 75	12. června,
Jiman Jaroslav	čp. 86	5. srpna,
Kubát Olga, Štěpánkovice	čp. 4	27. září
Martincová Jaroslava,	čp. 26.	3. října.

V tomto roce má obec Týnská Lhota s osadami 103 popisných čísel o 328 obyvatelích. R. 1910 - 101 popisných čísel a 495 obyvatelů.

Seznam obyvatel v r. 1950.

čp. 1.	Šrame Rudolf, zemědělec	2 osoby	29.	Lavrinc Vojtěch zemědělec	2 osoby
2.	Hrubý Jan,	-"- 3 -"-	30.	Jiman Josef	-"- 4 -"-
3.	Jiman František	-"- 5 -"-	31.	Vít Antonín	-"- 3 -"-
4.	Jimanová Marie	vnučka 1 -"-	32.	Martinec Josef	-"- 6 -"-
5.	Kittička Antonín	tov. dělník 4 -"-	33.	Jiman Vojtěch	kovárna 2 -"-
6.	M.N.V. (kaple Aut. sedník)	3 -"-	34.	Vít Antonín	vedoucí továrny 5 -"-
7.	Martinec Jan	zemědělec 3 -"-	35.	Jeřka František	tov. dělník 2 -"-
8.	Hubková Františka,	důchod. 1 -"-	36.	Jiman Jaroslav	zemědělec 6 -"-
9.	Urban Václav	důchodce 5 -"-	37.	Pelc Josef	domácí čeledín 2 -"-
10	Hubka Jan,	zemědělec, 5 -"-	38.	Kittička František,	tov. dělník 2 -"-
11	Hubka Franc.	-"- 5 -"-	39.	Daněk Bohumil,	tov. mistr 3 -"-
12	Hubka Josef	-"- 5 -"-	40.	Šubrt Roman	zemědělec 2 -"-
13.	Martinec Josef	-"- 4 -"-	41.	nebydlino (Martinec Roman)	
14.	Kubičková Matylda,	důch. 1 -"-	42.	Šimon Jaroslav,	zemědělec 6 -"-
15.	Dostál Antonín	zemědělec 4 -"-	43.	Jiman Josef,	-"- 3 -"-
16.	Šrieda Josef,	vrátník 5 -"-	44.	Vacek Jaroslav	tov. mistr 4 -"-
17.	Kamprát Julius,	důch. 2 -"-	45.	Šer Lid,	zemědělec 3 -"-
18.	Dvořáček Franc.	tov. dělník 4 -"-	46.	Klimeš Josef	-"- 4 -"-
19.	Kantlová Marie,	důchod. 2 -"-	47.	Dostál Miroslav	-"- 4 -"-
20.	Kubeček Josef,	tov. dělník 3 -"-	48.	Bohadlová Marie	důch. 2 -"-
21.	Šejfa Josef	zemědělec 3 -"-	49.	Hamš Josef	zemědělec 6 -"-
22.	Jiman Franc.	tov. dělník 2 -"-	50.	Hamš Ant.	-"- 4 -"-
23.	Jiman Jan,	zemědělec 7 -"-	51.	Vít Josef	Skalsovna 3 -"-
24.	Lavrinc Ant.	-"- 4 -"-	52.	Spálenitě (Vítovo)	
25.	Bouraška (Lavrinc)		53.	Škola (Šimon Václav)	řid. uč. 1 -"-
26.	Martinec Ant.	zemědělec 5 -"-	54.	Nebydlino (Kittička Josef)	
27.	Hubka Adolf,	obch. a zem. 5 -"-	55.	Kittička Augustin,	zemědělec 3 -"-
28.	Škoda Jan,	tov. dělník 2 -"-	56.	Zbořiště (Lavrinc)	

čp. 57. Šimek Václav, tov. dělník 4 osoby
58. Zimmerová rekreační chalupa
59. Berger Rudolf, tov. dělník 6 --
60. Šír František -- -- 4 --
61. Marková Marie důchod. 2 --
62. Kubešem Kamil, kovář 3 --
63. Svejdarová Ludvika vdadlina 1 --
64. Obmrák Vilém, horník 3 --
65. Klimeš Filomén, tov. dělník 2 --
66. Kuramik Adolf zemědělec 4 --
67. Mank Josef, tov. dělník 4 --
68. Kubešek Franť. -- -- 3 --
69. Novák František -- -- 6 --
70. Vít Alois -- -- 3 --
71. Laxmus Josef zemědělec 3 --
72. Novák Franť. tov. dělník 6 --
73. Laxmus Josef zemědělec 4 --
74. Škoda Josef tov. dělník 4 --
75. Gebauer Karel dělník obm. 9 --
76. Kuška Ant. tov. dělník 4 --
77. Němcová Žofie, dom. škad. 2 --
78. Soma Jindřich, zemědělec 4 --
79. Zadinová Josefa -- 2 --
80. Chudobínec (Samm. Kine. tov. děl. 6 --
81. Kubešek Bohuslav, tov. dělník 4 --
82. Šípka Josef nezbydlmo
83. Linkava Josef tov. dělník 5 --

V obci je toho času 63 zemědělských usedlostí a dle množství zemědělské půdy jsou rozděleny do 9 kategorií:

do výměry	2 hektary	18 zemědělských podniků
-- --	4 --	10 -- --
-- --	6 --	17 -- --
-- --	8 --	1 -- --
-- --	10 --	3 -- --
-- --	12 --	5 -- --
-- --	14 --	3 -- --
-- --	16 --	3 -- --
-- --	20 --	3 -- --

Mimo kordemy není v obci žádný živnostenský podnik.

84. Jansa Jaroslav zemědělec, 2 osoby
85. Kříčka Stanislav -- 3 --
86. Urba Bohuslav, tov. dělník 3 --
čp. Rekreační chatička s podvrší.

Ledničkovice:

čp. 1 Říha Roman, zemědělec 1 osoba
2. Pomik Vlastislav -- 3 --
3. Nezbydlmo (Kubeš Ant)
4. Hrubý Antonín -- 6 --
5. Bílkan Bohumil -- 2 --
6. Nezbydlmo. (rajtr Franť)

Závratny:

čp. 1. Zbaur Jaroslav, zemědělec 3 osoby
2. Kláčelý Edgar dělník 2 --
3. Bauchyň Vlad. tov. dělník 5 --
4. Kaňka František důchodce 2 --
5 Šír Emil zemědělec 2 --
6. Rekreační chalupa Jansova
7. Kalert Josef důchodce 2 --
8. Kubík Josef zemědělec 6 --
9. Houšťková Marie, důchod. 2 --
10. Šípka Josef, kovářský 2 --
11. Martínec Josef, zemědělec 6 --
12. Pittnerová Růžena -- 1 --

1951

Pracovní povinnost občanů od 16 do 60 let roku byla na první pololetí snížena 30 ti hodinami. Úvazek o polovinu 10 hodinami na opravu komunikací, dílny různobarevně nazývaná všemi sobota.

21. ledna odvedl k Československé armádě jáchymovský učitel Josef Sochor a na jeho místo jmenován Dalibor Šimr. Josef Socha byl dobrým učitelem a obětavým osvětovým činovníkem.

Začátkem února sněmna sněmna vajce u Václava Markova.

26. února znovu zavedeny lístky na chléb a pečivo. Byl to důsledek neodpovědného nakládání chleba pracujícím a dudlení.

Každoroční demonstrativní tichá za oběti světových válek dodržované na Kříbou robotu velikonoční připadající letos na 24. března bylo zároveň tichou manifestací za mír. Mezinárodní situace je velmi napjatá a obyvatelstvo žije v obavách před budoucností.

V době okupace nesmělo se používat veřejného osvětlení a dívodu lupeživostních a v době po osvobození z důvodu šetření elektřinou. 25. března 1951 se zase poprvé rozsvítily veřejné žárovky.

Sbor dobrovolných hasičů má 32 členů, náčelníkem je Josef Laxmus čp. 71 jeho zástupcem František Šír, strojníkem Josef Škoda, jednatelem Vít Antonín čp. 34 pokladníkem Roman Šubrt, který 3. května pel na motocyklu svoji manželku do Hrbouna do kostela na pobožnost. V. Kotlinách" nevládl řízení, havaroval a následek byla smrt jeho manželky.

Dodávkové povinnosti obce Vysoké Libkví na r. 1951:

žito	200 q	kukuřice	173,40 q
oves	113 q	kukuřice	19,70 q
brambory	1475 q	vejce	46.276 ks
seno	66 q	maso hovězí	30.872 kg
sláma	39 q	maso vepřové	12.045 kg
mléko	179.549 l	drůbež jatečná	336 kg

Zemědělci jsou rozděleni na tři třídy – malí, střední a velcí. Dodávky jsou rozděleny takže malý zemědělec odevzdá z dojnice 1100 l mléka střední 1300 l a velký 1500 l mléka. Dodávání dobytka přivážení je zavedeno u všech dodávkám polního a jiných produktů.

Za příčinou náročného onemocnění převzal Josef Kolert ze Závrat svoje hospodářství M. N. V. který nařídil opětovné obdělávání jeho pozemků.

9. června přijelo k nám putovní kino a v rámci akce „Filmové léto na venkově" byl promítán sovětský film „Jako v Laxmu" při čtení náčelníka.

V květnu t. r. obdržela první místní motorové auto sm. Aero Josefa Šnedora.

Místní osvětová komise byla ustanovena 20. června a funkci se ujali: Martínec Antonín čp. 26 jako předseda, Vít Antonín čp. 34 jako jednatel, Pomik Venkovský jako kronikář. Členy, Kubešek Kamil a Novák František čp. 69.

Sčátmý jelen běžící od Běžin k Sedmákoncům a Machovu upoutal na sebe pozornost na polích pracujících. Jelení zvěř je v našem revíru velmi vzácná a poslední paroháč byl u nás zastřelen v zimě r. 1913.

Řídký přírodní zjev, silná listopadová bouře se rozpoutala 13. listopadu. Nejstarší pamětníci něco takového nepamatují.

Za krásného letního jitra vydala se babička Hovořilova ze Zánek hezky pomaloučku pozvolna na návštěvu k synu Bohumilovi do Náchoda. Cesta je pomaloučku ubývala a už byla v Bělovsi kde hnízdo hmyzovců. Ze zatáčky silnice vyřítila se proti ní tlupa bláznů obličejových v pruhovaných košilích různých barev a různých kalhotách. Babička ztuhla strachem, strachem se jí rozbušilo srdce a její rty šeptaly „Matičko Boží stůj při mě, ochraň mě" to bude můj konec blesklo jí hlavou. Tlupa blázniv obličejových chlapů proběhla kolem aniž by jí věnovala sebemenší pozornost a babička už vzdálenou se oddýchla, kam ani spadnout, na koho se vrhnou. Když se nic takového nestalo a bláznů odběhli pospíchala babička k Náchodu. Bohumil poznal hned, že maminka není ve své kůži že je rozrušená a proto se jí ptal co se jí přihodilo. Dřevorubec si Bůhví chvějícím se ještě hlasem vyprávěl babička, v Bělovsi běžela proti mě kupa bláznů, strachy se celá zčervenala, ale nemohla se pohnout a ani si mě nevšimli. A jak jak myslíš babi? Loudám, že jsou blázni. Měli pruhované košile, každej kus jiný barvy... to mi se Bohumil pozastavil: „Babi, babi", je vidět, že jste se Zánek vzdýchl to byli fotbalisti.

Úp. 1951 se narodili:

Bělger Jaroslav	čp. 59	13. února
Markous Václav	čp. 9	15. března
Haurl Jiří Zdeněk	čp. 1.	24. dubna
Kabelíková Alena	čp. 81	2. června
Matiuss Jan	čp. ?	4. srpna
Somer jaromír, Radmil	čp. 2	13. srpna
Gebauer Fabian	čp. 75	29. srpna
Kubečková Miluše	čp. 62	25. září

zemřeli v r. 1951

Lubentová Cecilie	čp. 40	věku 81 let
Obrzal Josef	čp. 44	-"- 69 -"-
Lamerová Emilie	čp. 73	-"- 38 -"-
Vitová Amálie	čp. 31	-"- 63 -"-

1952

Hekrdý Jan	čp. 2	ve věku 63 let
Nemejla Karel	čp. 18	-"- 87 -"-
Němečková Žofie	čp. 77	-"- 74 -"-
Klimiová Žofie	čp. 33	-"- 59 -"-
Simon Josef	čp. 42	-"- 69 -"-
Marková Marie	čp. 61	-"- 61 -"-
Hemel Antonín	čp. 3	-"- 83 -"-

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

1952

Počínaje měřickým hlasem roku byly zavedeny nové změnice při vydávání potravinových lístků. Majitel emičdělských půdy přes 50 ani nemůž jí nárok na jejich půdil bez ohledu na počet členů jeho rodiny. V naší obci byli tímto nařízením postiženi hlavně průmyslový dělníci kteří staršich kolem pole a aby získali nárok na potravinové lístky snažili se nějakým způsobem zbavit se nadpočetných ani nebo příslušníci jejich rodin nastupovali do práce v zemědělství, tím také získali nárok na tyto lístky. Z přídělu mýdla se toto nařízení netýkalo.

1. února nastoupil funkci obecního tajemníka rondech František Žlunik ze Zbečníka jmenovaný O.N.V. v Náchodě a 14. února se ujal funkce M.N.V. složil slib. Resignace Antonína Kříčky na funkci předsedy M.N.V. nebyla na této schůzi výborem přijata. Antonín Kříčka za dobu působení ve funkci předsedy M.N.V. získal si sympatie celé veřejnosti a proto jeho výběr z funkce předsedy nesouhlasil.

24. března obyvatelé Sedmákonce poděkovali se pohřbem na dva páry jelenů parožnatých se na lyžové poli. V našem revíru je to řídký a proto vzácný zjev a jelikož je jejich odstřel v našem katastru zakázán, snaží lidový myslivci mnohou se potěšit jarním pohledem na krále našich lesů. Zřídkají ale velmi zřídka k nám z Polska a zase se tam vracejí.

V tomto měsíci vypukla na několika místech vobec slintavka a kulhavka. Byla zjištěna na pěti místech, větších škod nebylo.

Jarní práce se silnému deštivého počasí opozdili a umělci vyjeli do pole 11. dubna. Bohumil Bituan bývalý honík a statný zemědělec vlastnil nějaký čas chalupu čp. 5. v Sedmákoncích. Sám a zdatní podlomeného nemohl se věnovati malému hospodářství a tak chalupy tak jak by patřilo a následek byl, naprosté zchátrání chalupy a zapuštění pole. Když jeho nemoc pokročila tak, že již nemohl pracovati půjčil M.N.V. a půjčaru Č. N.V. jeho poruchy do nemocného pacholu Vlastimilu Somkovi. Z založení J.Z.D. pomáhalo dodnes bylo poruchy a osobní hanbami.

Citují kronikáře Vlastimila Pinka: „Dožínaje dnem 1 května 1952 měli býti převedeni obecní kolové od pana Balcara který po mnohá léta je držel, k panu Bituanovi Bohumilu Sedmákonci čp. 5. Vžar následkem slintavky a kulhavky se toto převedení opozdilo o celý měsíc. Dotčený pan Bituan bude podle rozhodnutí M.N.V. dostávati každý měsíc 500.- Kčs, to je 6000 Kčs na rok za dobu těchto obecních kolů. Je to nemilá věc po blízkém okolí jeho chalupy a pravdomí pohled na částí prosem zpřísní s kozami svými k Sedmákoncům."

Velké mrazy dostavivší se 18 a do tří května způsobily mnohé škody hlavně na ovocných stromech. Úroda v tomto roce nebyla.

Kulturní činnost divadelního kroužku tělovýchovné jednoty Sokol byla v tomto roce zastavena. Výkupní podnik zahal pro uskladnění obilí sál hostince „u Jimanů" kde 6. června uskladnil 150 q přírůstu. Dodávkovou povinnost zemědělci se každým rokem zvyšují a stávají se mnohým těžko splnitelnými.
Vk. 1952 obec Vysoká Libká měla povinnost dodati státu:

270 q	žita,	38 q 75 kg	zelaniny,
120 q	ovsa,	2 q	máku,
97 q 65 kg	přírůstu,	51 kg 20 dkg	ovčí vlny,
24 q	rýže	5385 ks	vajec,
1.950 q	brambor	211.000 l	mléka,
340 q	lnu stonkový	458 kg	jatečné drůbeže,
30 q	lněné runiva,	228 q 50 kg	masa hovězí
79 q 80 kg	sena,	127 q	masa vepřové.

Dodávkové úkoly byly i v tomto roce až na malé výjimky splněny. Za nesplnění byli zemědělci potrestáni, buď zákazem domácí porážky vepře, nebo odnětím šatenky, potravinových lístků, nebo peněžitými pokutami.
V první polovině roku bylo převážně suché počasí ve druhé čtvrtině dříve stěžovalo polní práce. Výsledkem prvního sněhu 7. listopadu práce na polích končila nedokončena.

Narodili se:

Havel Zdeněk čp. 50	14. června,
Martinec Miroslav čp. 13.	7. října,
Martincová Hana čp. 16.	7. listopadu,
Košťálová Jana čp. 47	29. listopadu,
Dostál Antonín čp. 15.	30. listopadu.

Zemřeli: v r. 1953.

Kotlan Josef, Zárybny čp. 7	stáří	66 let
Šrámek Josef, čp. 16	--	84 --
Tyfa Roman, tedmr. čp. 1	--	62 --
Bittnerová Liž. Zárybny čp. 12	--	72 --
Vaňkejn František, čp. 69	--	80 --
Klimešová Marie čp. 65	--	81 --
Trebdéková Duchoň čp. 17	--	21 --

Rok 1953

byl ve znamení maximálního náboru zemědělců do zakládání Jednotných zemědělských družstev. Rozsáhlá osvětová akce přesvědčování soukromých hospodářských zemědělců o výhodách společného hospodaření v rámci JZD. Přáby přesvědčovatelů reakcionářů se z průmyslových zaměstnanců vrátil a funkcionáři ONV přijížděli ve velkém počtu do schůzí, pořádali veřejné schůze a navštěvovali rolníky v jejich domovech. Zemědělská daň v tomto roce zavedená byla často jedním přesvědčovacím argumentem. Z 1 ha zemědělské půdy platil rolník 3.000 Kčs.
10. února t.r. počal v naší vesnici intenzivní nábor pro kolektivní hospodaření. Výsledkem mělo být založení družstva.

MNV

svolal na čtvrtek večer veřejnou schůzi všech zemědělců občanům:
Oznamujeme všem zemědělcům, že dne 10.12. 1953 t.j. v úterý ve 20 hodin koná se schůze všech zemědělců v hostinci „u Jimanů".
Je nutné, abychom si uvědomili současnou situaci v našem zemědělství, které je třeba vybudovat na nových základech, abychom k zabezpečení hospodaření. Na tuto schůzi se dostaví zástupci ÚV KSČ, okresní výbor aktuální otázky současné situace v našem zemědělství. V důvěrném kole žádáme Vás, abyste se všichni této schůze zúčastnili a došlo tak k založení JZD. abychom nebyli posledními obcí v našem okrese. Za: MNV
Josef Jiman Ant. Kotlíčka
zemědělec referent. předseda.

Účast zemědělců na této schůzi byla velmi malá a přes veškeré úsilí zástupců okresu pro naprostý nezájem přítomných k založení JZD. nedošlo.
Na druhou schůzi 27. března dostavilo se pouze 8 zemědělců a ačkoliv schůze tentýž jednání konečně se 3 hod druhého dne při čemž počet přítomných dalekonásobil počet dostavivších se zemědělců, k dohodě nedošlo. 4. dubna další schůze se stejným výsledkem; to již k velké rozhořčení zástupců ÚV KSČ. V týdnu od 1. do 8. června měsíc získání ÚV KSČ a dohodě získání zemědělců v naší obci pro společné hospodaření. Když dne přijíždělo do obce 40 členů žádné přesvědčovatelů a spracovávali každého zemědělce a jeho domovní věcech a těchto agitátorů se počínali taktně, snaží ale volili zastrašovací taktiku a jejich návštěvy se rodinách zemědělců protahovali až do půlnoci. Všechny hospodáři chtěje se po celodenní dřině, byl čas nemocné, vyspati, nebudovat se ke spánku do rozhořčení. Je na snadě že takovýto způsob získávání jednotlivců pro JZD. musel být úspěšný a vyvolával všeobecnou nespokojenost což se potvrdilo na veřejné schůzi zemědělců 8. června kde mělo definitivně dojít k založení JZD. Na tuto schůzi přijelo 40 členů přesvědčovacího aktivu ale mohli mezi nebou přítomni jen jediného zemědělce Rudolfa Kraus. Kdyby ven pozil Ruda. Zástupce okresu pozorovali jej za vyplnění všech zemědělců a zahnuli jej sporton otázek a výčitek. Tato schůze v tomto roce končila přesvědčovací akce. K založení jednotného zemědělského družstva nedošlo.
V tomto byl dán do provozu nový mlýnský pluh. Jeho otevření byl mezi místní kovář odkládán z důvodu, že mu na něho nebyl poskytnut přídělový žeblo. Otevření provedli v kommunálních službách města Kroměříže do kterých se tohoto zapojil Kamil Kubeček místní kovář a padesátník. Provozovat nemohl pro nedostatečnou dávkové zatížení a nedostatečnou přídělu materiálu.
Na jaře byla v naší obci založena Komunistická strana Československa Členy se stali: Vít Antonín čp. 34 Lineš Václav a Škoda Jan.
Zemědělský bývalého velkostatku Romana Tyfy v tedmákoviích byly přiděleny k obdělání Josefu Jimanovi a Josefu Kotlanovi čp. 3. Oba pak

Smutného Antonína který pro nemoc nemohl všechny svoje povinnosti obdělávati převzali Josef Martinec čp. 13, Jan Jiman a Antonín Laksena. Domácky od Josefa Kolaře v Zahrádkách obdělával Jan Hubka.

1. červen byl černým dnem naším strádalcům. Drtivá tříšťová minová střepina zasáhla jako bomba do života našich obyvatel. Zalétlí bobtivě nerozeznáte svým tělem nastřádaných peněz staří lidé a drobní strádalové. Žádné pomoci vyšetření nechtěli poskytnout. Že stát byl mnou touto bobtivou opravu provésti k odvrácení mimy nechtěli připustiti. V naší malé obci, kde není žádný větší podnikatel svlo se k výměře na 1 100.000 Kčs Bezpečnostních opatření k zachování pořádku s použitím zákazů mitingů nebylo zapotřebí. Výměna peněz 1:5 do obnosu 300.- Kčs a 1:50 za obnosy nad 300.- Kčs proběhla klidně.

1 červenec bylo příkré počasí zbožím usvolněno a bobtivé střepiny peněz se pomalu hojily. Zemědělci touživě očekávali vydatný déšť neboť od jara trvalo suché počasí.

15. října nastoupil místo obecního tajemníka Jindřich Hájek z Heroltova za Františka Šimíka který nastoupil místo výkupčího v U.S.V.

18. prosince vypukl oheň ve stodole čp. 27. a zničil i obytné stavení, v němž byla prodejna jednoty. Majitel Adolf Hubka budovy již nezbudoval a zakoupil se na Lehovicích. Jak se stalo, že celá obec neměla prodejnu a prodej chleba a cigaret dočasně obstarával domovník M.N.V. Aul. Kačer.

Tento rok byl rokem suchým a pro zemědělce krajně nepříznivým. Krmiva pro dobytek byl naprostý nedostatek, k tomu vysoké různě napsaného rozpisu dodávky státu, takže rolníci s obavami hleděli do budoucnosti.

Vlastimil Tomek a Václav Štěpkal zbudovali si na potůčku v Jedmákovicích vodní elektrárnu k osvětlování svých domů. Kapacita 4 do 5 žárovek.

Narodili:

Novák Jiří čp. 42	24. března,
Linková Jiří čp. 83	4. dubna,
Hrdina Zdeněk čp. 79	5. května,
Bandyš Karel čp. 92	12. června,
Kubečková Věra čp. 62	11. srpna,
Jiman Jaroslav čp. 3	11. srpna
Martinec Josef čp. 7.	30. října

Zemřeli

Friedová Milada čp. 16 stáří 57 let
Bittnarová Anna čp. 88 -"- 77 -"-

Lístky potravinové platné v měsíci červnu 1953 které již

1954

Jaro tohoto roku bylo se znamení voleb do Národních výborů a volba členů do M.N.V. byla tvrdým oříškem. Sestavování kandidátní listiny členů do nového výboru velkalo se s nemalými potížemi. Doravadní členové M.N.V. členství kategoricky odmítali a získávání nových členů žádalo si dlouhé sehlížování a rozvahu přesvědčování. Limitovaných 12 členů výboru se nepodařilo získati a po dlouhém úvaží 16. května, navrhovaných devíti kandidátů zvolno rovnou, dva nezískali potřebných 50% hlasů a proto byla 30. května provedena doplňovací volba. Do voleb místních v kostnici, u Jimanů se dostavilo dost voličů a výsledek voleb pro jednotlivé kandidáty znělo takto:

Friede Josef	čp. 16.	kovník	190 hlasů pro	12 proti
Kubeček Kamil	čp. 62	kovář	179 -"-	23 -"-
Hubka Antonín	čp. 5	dělník	177 -"-	25 -"-
Čiman Dalibor	čp. 53	říd. učitel	173 -"-	29 -"-
Jant Bedřich	čp. 25	dělník	137 -"-	65 -"-
Kačer Antonín	čp. 6	důchodce	136 -"-	66 -"-
Kubeček Bohumil	čp. 81	dělník	125 -"-	77 -"-
Tříl Antonín	čp. 34	úředník	94 -"-	108 -"-
Škoda Josef	čp. 74	dělník	80 -"-	122 -"-

Je přirozením, že zemědělci kteří je velmi většina nebyli ochotni se zapojit do správy obce. Při doplňovací volbách 30. května byli dodatečně do M.N.V. zvoleni dva zemědělci a to Hubka Jan čp. 10 199 hlasy proti redmu a Dorňák Antonín čp. 15 190 hlasy proti žertuším. Na schůzce 18 května na M.N.V. došlo mezi volební komisí a předsedou OA V N.F. soudr. Markem k výměně názorů k návrhu voleb. Soudruh Marek musil se snažit, aby dva členové kteří nedostali potřebných 50% hlasů a to Tříl Antonín a Škoda Josef se stali členy výboru což odporovalo znění volebního zákona. Členové volební komise Tříl Jaroslav a Lakmus Josef nesouhlasili se volbami a trvali na zákonném postupu, na doplňovací volbě. Do složení slibu nových členů výboru byly funkce rozděleny:

předseda M.N.V.	Jant Bedřich,
místopředseda	Kubeček Kamil,
tajemníkem	Hubka Jan,
referentem zemědělství	Dorňák Antonín,
-"- tělovýchovy	Kačer Antonín,
-"- školství a kultury	Čiman Dalibor,
-"- financování	Friede Josef,
členové	Tříl Antonín,
	Kubeček Bohuslav.

Do Okresního národního výboru zvolen 118 hlasy Ing. Stanislav Čížek a kandidát Krajského národního výboru získal 103 hlasů.

Po krásném začátku jara dostavily se déšť a mnoho krupobití ve várce až na druhé polovině května. Této bylo přinášeno mokré ale podzimu pro zemědělské práce příznivý. Krupka bouře provázená silným větrem a lijavcem natropila na polích hodně škod. Úroda na polích nebyla tohoto roku uspokojující a zemědělci až na několik jednotlivců nemohli splnit dodávkové úkoly. Nejtíživější situace byla s krupobraním. Na mnoha místech po odvrácení přírodních dodávky byli chovatelé prasat nuceni tato odprodati bez ohledu na jejich váhu, neboť nemohli pro ně krmiva. Jaké poměry tohoto roku 1954 panovali u našich políčků dosvědčuje fakt, že dělníci z patronátního podniku kteří vypomáhali při žňových pracech a výmlatu obilí byli odkázáni na vlastní přinášení. Zemědělci nemohli zahnat aby jim mohli stravu poskytnouti a kupovati nebylo zač.

Vesná prodejna Jednoty byla otevřena na 4. dubna v domě čp. 34 Třídní prodejny přímala Libuše Vítková. Sítě 5 místní nemůže naší obce prodejnu potravin což nemálo přispívalo k pohodlí zemědělců. Při nepřítomnosti nedostatku pracovních sil byli nuceni obstarávati si denní potřeby mimo obec čímž ztráceli mnoho drahocenného času. Na cestu dojíždějící do práce do města tato situace tolik nedolíhala, ti si obstarávali nákupy ve městě při odchodu ze zaměstnání.

28. listopadu při volbách poslanců do Národního shromáždění získal František Šutaj a Ctirad Kostelec 140 hlasů proti Zoli.

Na závěrečné zprávě nastudovali ochotníci veselohru V. Báchy „Od mlýna ku mlýnu". Hra se setkala s tak mohutným úspěchem, že byla dvakrát opakována. Zájezdy po okolních vesnicích s předvedením této veselohry se nemohli uskutečnit pro zákaz T. N. V.

Děti narozené 1954:

Hamlová Jitka, Zán. čp. 90	29. dubna,	
Bonnová Helena, čp. 78	24. dubna,	
Vitvička Aloš	čp. 76	26. června,
Lumbjová Helena	čp. 54	16. září,
Dvořáček Josef	čp. 16	28. října,
Friedl Milan	čp. 16	11. listopadu.
Kubečková Milena	čp. 20	18. února.

1955

Martinec Ladislav	čp. 13.	14. února,
Novák Miroslav	čp. 69.	8. března,
Hamplová Marcela	čp. 19	20. března,
Zimanová Milada	čp. 63	29. května,
Skalická Iva	čp. 11	4. června

Zemřeli: 1955

Kubečková Anna	čp. 5	86 roků,
Ziman Josef	čp. 20	69 -"-
Beth Josef	čp. 38	75 -"-
Klajner Jan	čp. 47	83 -"-
Šýbová Anna Záv.	čp. 99	62 -"-
Soukupová Anna, Kd.	čp. 2	16 měsíců

1954.

Martinec František	čp. 7.	80 roků
Urbanec Václav	čp. 9.	59 -"-
Ziman Vojtěch	čp. 33	70 -"-
Vítek Josef	čp. 51	76 -"-

1955

Z nouzového bydlení, u „Zimanů" 1. bubna který byl dočasně po smrti majitelky opuštěn konalo se za hojné účasti „Lapodáčů". Oslava začala 1. bubna ráno a končila se v ranních hodinách druhého dne. Mnozí účastníci vrátili se do svých domovů ve stavu ze kterého jejich druhé polovice velkou radost neměly.

24. bubna na veřejné schůzi smluvili se stavbou projektované silnice ze Zlíčka do Týn. Srbská všichni přítomní. (Řídký výjimka ve Týn. Srbské pomáhá bramborák) Po jistém bylo schválení tohoto podniku znovu zařazeno na pořad jednání na schůzi 4. dubna a stavba silnicí spojky Zlíčko - Srbská definitivně všemi sbory schválena. Na této schůzi byly zemědělcům a dělnictvu nákupní podmínky a cena sadbových brambor. Do loňské malé vzrůsti mnozí nemůželi dostatku sadby, plánovaná osevní plocha se musela dodržeti takže byli nuceni nakupovati brambory od dražitev ale za ceny které několikrát převyšovaly cenu prodejní brambor které minulého roku odevzdali na státní dodávku. Na podzim obdržel zemědělec za 1 q 20.- Kčs a nyní platil 60 až 80.- Kčs. Věc nepříjemná ale nezměnitelná.

Týden 2. a 3. července vyměřil a kolíky vyznačil inženýr geometr trasu nové silnicí spojky Zlíčko - Týnská Horka což se nelíbilo ba plačtivých protestů dětí majitelů pozemků kterými malíhonky pro silnicí trasu měřili postoupiti. Současně očekávaný začátek prací se v tomto roce na stavbě silnice nedostavil přes všechny snahy mnohé urgence a stavba byla odložena na jaro 1956. V provizoru se opravila cesta kolem hřbitova, plánovaná oprava celá ale nemohla být dokončena pro nedostatek pracovních sil.

Na podzim tohoto roku zasáhl geologický průzkum v okolí naší obce a první vrt byl uskutečněn na louce „Zimanů" v Podvrší.

Dobrá práce našeho ochotnického kroužku došla ocenění při oslavách „Jiráskova Hronova". Okresní národní výbor v Náchodě vyznal a ocenil práci našich ochotníků tím, že jim svěřil čestný patronát nad slovenským divadelním souborem ze Svatého Jura který v Hronově rozehrál divadelní hru J. Fajerského „Zemský zákon". Slovenští přátelé projevili se naší obce a prostředí našich ochotníků. V upomínku přijali album fotografií.

Divadelní kroužek Sokola uvedl 6. února veselohru V. Flacha „Šestí svrchu". Zdařilé představení bylo předvedeno dvakrát v okolních vesnicích.

S uznáním je nutno konstatovati, že tak malý vesnický soubor se nebál nastudovati tak náročné divadelní hry jako je Jiráskova „Lucerna" a Fijerova „Daně Mariánka, matka pluku". Obě tato představení byla sehrána nad očekávání zdařile a prošla s uznáním přímo odborným kritikou. Zhostili se ve obě tak náročného úkolu na malém jevišti jako je naše myslíme nemalé úsilí a nevšední herecký projev režiséra Václavínka Tomka.

1956

Po mokré a humorné zimě roku uplynulého následovalo studené a mokré jaro a za tohoto mokrého počasí začaly se práce na silnici Žlíčko - Zubrná Zemědělským n. p. Začátek prací byl spojen s velikou a slavnostní poradou činovníků M.N.V. Předseda Bedřich Jurč, s tajemníkem panem Hubkou a technickým referentem Antonínem Kačerem se nejprve zaradovali o to, že stavba silnice byla zahájena a také dokončena. Budiž jim za to vzdán dík příštími i budoucími. Pro naše vrstevníky byla práce kterou na silnici tam konali těžká stejně úplnou novinkou a takový buldozer a bagr se stal pozorností celé vesnice i okolí. Zpočátku kopce u Hříbkova bylo nutno mýtiti o 240 cm a tento materiál rozvážela auta na urovnání silničního zpodku. Celá obec s velkým zájmem sledovala postup prací a nejvíce pozornosti stejnou věnovali místní kluci. Zápraví automobily měli za kabinou úzkou plošinku která neodolatelně lákala kluky, aby přes všechno upozorňování na nebezpečí a zákazy si na ni nesplezli a mohli se svézti.

Tato klubkonská událost pro mnohé skončila tragicky pro jednoho z nich 14ti letého Františka Nováka č.p. 69. Jeho nákladní auto vezoucí materiál vyjelo z koleje a na zatáčce vybočilo a kolejí a na zatáčce vybočilo a kolejí a na zatáčce vybočilo a kolejí

1957

Krásné jarní počasí které nastalo po mírné zimě trvalo do poloviny června kdy nastala veliká vedra, až přes 30 stupňů v teplotě. Ve dvacetadenních tropických vedrech rozpoutala se 14. června prudká bouře spojená se silným krupobitím které způsobilo velké škody na polních kulturách. Nejvíce byla postižena levá strana obce, Vozíček a Březina. Majitelova přiznala až 60 % škodu. Po této bouři nastalo deštivé počasí které trvalo do 16 října. V důsledku toho se velmi špatně sklízela úroda a obilí se vážně do stodol již vzrostlé. Vlanými se v tomto roce nemučily a brambory se vybíraly z blata. Do 15 tím říjnem nastalo krásné počasí takže se mohli zaorati ozimy a dokončiti podzimní práce.

V dubnu byla vyasfaltována a tím dokončena nově zřízená silnice ze Žlíbka do Šibrů. Práce provádělo firma silnice, náklad 311.000 Kčs.

19. května byly provedeny volby do M.N.V. za účasti zástupců patronátního podniku TOS z Hronova, kteří se snažili dodati volbám slavnostní ráz. Reprodukovaná hudba burácející z amplionů byla občany se zájmem poslouchána méně již pochopení měla různá volební hesla provolávaná po celé vesnici. Menší úřední náležitosti s sestavení kandidátní listiny členů do M.N.V. K volbám umí se dostavilo 211 oprávněných voličů a do čela obce byli postaveni:

Jurt Bedřich, dělník, stáří	45 roků	209 hlasů
Dostál Antonín, zemědělec	-"-	33 -"-	209 -"-
Martinec Ladislav,	-"-	-"-	37 -"-	209 -"-
Jiman Josef,	-"-	-"-	44 -"-	209 -"-
Borna Miroslav,	-"-	-"-	35 -"-	209 -"-
Martinec Jan,	-"-	-"-	30 -"-	208 -"-
Košťál Miroslav,	-"-	-"-	32 -"-	208 -"-
Urbová Vlasta, ved. jednat.	-"-	46 -"-	207 -"-
Hubka Jan, zemědělec	-"-	44 -"-	207 -"-
Ptáčka Antonín, dělník	-"-	35 -"-	193 -"-
Vít Antonín, vědník	-"-	50 -"-	188 -"-

Úprava volební místnosti splnila svůj účel byla však podrobena zpřísnění kritice místních voličů. Zbrna nebyla umístěna za nebo poblíže plenty za kterou měl volič možnost upraviti si kandidátku podle svého přání a proto mnozí, aby se snad vystavovali podezření, že nevčlení kandidáty nestrkávají za plentu nešli a hlasovací lístek i proti svému přesvědčení a bez přikrývání do schránky umístění v prostřed sálu, vložili. Správa obcí byla rozdělena na jednotlivé komise v jejichž čele stál předseda. Předsedou M.N.V. se stal dosavadní předseda Jurt Bedřich který byl jmenován také předsedou trestní komise. Úřad tajemníka zastává nadále Hubka Jan, Úřední pokladnou převzal Ptáčka Antonín mk. Předsedou zemědělské komise zvolen Košťál Miroslav, Předsedkyní kulturní komise Urbová Vlasta.

Předseda technické komise Vít Antonín. Jednání o elektrifikaci osad Ledmákovec a Závrelny nebylo úspěšné a obyvatelé těchto osad budou dále míti petrolejkami.

13. června byl před hostincem u Jimanů postoježí kříž rozebrán a znovu postaven na východní straně hostince. Účelem bylo rozšíření návsi. Kříž byl o pouti 15. září znovu slavnostně vysvěcen.

V tomto roce došlo k přečíslování domů v osadách. Do té doby jak Závrelny tak Ledmákovec měli označovány svoje chalupy čísly počínaje jedničkou a t.d. což mnohdy způsobilo mnohé potíže s doručováním pošty. Zaniklá popisná čísla v obci byla obnovena a obývající chalupy obdržely čísla vyšší. Nejvyšší popisné číslo v obci Vysoká Libká je čp. 1957 101.

Od 1. září bylo na naší škole opět zahájeno vyučování ve dvou třídách. Jednotřídní vyučování bylo od r. Druhou třídu převzala učitelka Zdeňka Baráková, která dojížděla z Malého Dřízí.

Historickým mezníkem v životě naší vesnice byl měsíc září 1957. V září nastal hlavní a konečný náběh zemědělců k založení Jednotného zemědělského družstva. Z O.N.V. v patronátního podniku TOS v Hronově navštěvovala po dobu 10 ti dnů naší vesnici pracovní skupina tak zvaných přesvědčovatelů. Úkolem těchto lidí měla přidělená místní zemědělci a jejich úkolem bylo docíliti podepsání přihlášky pro vstup do družstva. Jak všechna hostinec úřadů kteří byli dvojice vyvolávali nemohla žádná z nich předložiti vedení štábu na M.N.V. podepsanou přihlášku. Po tomto trapném nezdaru volili zástupci okresu novou taktiku. Předvolali každého zemědělce k soukromé konferenci na M.N.V. a tak docílili toho že všichni zemědělci až na několik drobných přihlášku podepsali. Ustavující schůze J.Z.D. se konala 19. září v slavnostní výzdobě sálu hostince „u Jimanů" a tímto dnem naší vesnici zahájili novou éru ve vývoji. Za předsedu zástupce O.N.V. v Náchodě s. Ždárského následovaly volby předsednictva a revizní komise. Do předsednictva byli zvoleni:

Do revizní komise:

Jiman Josef čp. 30	Ptáčka Hamilar čp. 86	Jiman Jan čp. 23
Martinec Jan čp. 7	Šimek Vlastimil čp. 52	Lamme Josef čp. 73
Martinec Lad. čp. 26	Vít Antonín čp. 31	Lamme Josef čp. 41
Martinec Lad. čp. 13	Franc Rudolf čp. 1	Pěl Leš čp. 45
Košťál Miroslav čp. 47		Jimanová Jarmila čp. 3

Předsedou družstva zvolen jednomyslně — Předsedou revizní komise
Jiman Josef čp. 30 — Jiman Jan čp. 23.

Do J.Z.D. bylo zapojeno 32 zemědělských usedlostí - celá 57 členů kteří budou zahospodařovati 290 ha zemědělské půdy.

26. září zvolána první schůze předsednictva za účelem rozdělení funkcí. které byly rozděleny takto: Jiman Josef, předseda, Hubka Jan účetní, Košťál Miroslav zootechnik, Martinec Jan agronom, Vít Antonín pokladník skupinář. Martinec Ladislav, Martinec Antonín a Ptáčka Hamilar.

Této rozsáhlé převzalo na sebe těžký a zodpovědný úkol. Portanti družstvo na pevné základy a uvědomí je o těžký závazek aby rozsáhlou, která se dostavila po nepříjemných a často nerozpoutaných bojích na severních před ustavením družstva co nejdříve a lidí nemírela. Podaří-li se jim vzbudit mezi členy lásku ke společnému majetku tak jako měli k vlastnímu pak to bude největší jejich zásluhou.

Co líbám musíme konstatovati, že nenašel se mezi zemědělci jediný který by nesnesl k Ob. V. požadavek, aby byla odstraněna největší bolest současné naše obce. Závisí projektovaná regulace by z důvodu jak místní potřeby tak i veřejné komunikace měla být uskutečněna.

Každý byl se krátce zmínil o poměrech panujících v naší obci v první polovici století. Za poloviny obyvatel se živila zemědělstvím a druhá byli průmysloví dělníci a domácí tkalci. Jedni i druzí byli známí svoji pracovitostí jak se zde říkalo neúmorní dříči. Průmysloví dělníci, jak muži tak ženy byli zaměstnáni ponejvíce v textilních továrnách v Krnově kam docházeli každodenně za každého počasí. Cesta do práce za zimního období po tmě a mnohdy v závějích sněhu nebo po rozbahněných silnicích přes Fara a dolů Březinkou, kterou mnohdy při nedostatečném oblečení byla pravým utrpením. Dalo by se předpokládati, že po takovéto každodenní procházce musela se snížiti pracovní výkonnost na pracovišti. Nebylo však tomu tak. Pracující dělníci byli pro svoji pracovitost a svědomitost u zaměstnavatelů vážení a v době hospodářské krise kdy se práce v továrnách omezovala, nedocházelo k jejich propouštění.

Domácích tkalcovských stavů bylo v září roku r. 1926 70. Z každé chaloupky bylo od časného jara do pozdní noci slyšeti klapot jednoho neb dvou stavů. Za 16ti hodinovou pracovní dobu vydělal si tkadlec na skromné živobytí a byl rád když-li si několik korun dáti stranou na opravu chaloupky. Po skončení polních prací zasedli za stav mnozí drobní zemědělci a sedláci aby si několik korun přivydělali. Velkou nevýhodou našich domácích tkalců byl tak zvaný odvod. Po cholovém koupila si ponejvíce barvínová příze, na kanafasy, natáhl si tkadlec osnovu přání zabalenou do plachty na nějaký vozík nebo trakař a nebo prostě na záda a odvezl nebo odnesl ji do Krnova nebo i do Karlova k vydavači, od něhož zase obdržel havbum na další kus. Odvážel-li do Karlova stěžoval si každý týden jednu den drahocenného času. Je pochopitelné každé, že se u nás nenašel žádný podnikatel který by zde zavedl fakturní. Měl by nesčíslné množství jak pomocí tkalcům někdy k jistému finančnímu úspěchu. Případě-li v Černém Karlově bylo více než dost.

A naši zemědělci? Nebylo u nás sedláka u kterých by většinu prací konaly placené síly. Sám veškeré práce s hospodářstvím souvisící vykonával hospodář se ženou a dětmi.

Čím větší hospodářství, tím více dětí připadalo na každého člena rodiny. Největší práce ležela na bedrách žen a dětí, jejich pracovní den začínal ráno za tmy a končil pozdě v noci. U mnoha případů končily i ty nejtěžší práce. Sedlák se držel opatří koní ale jeho žena? Nakrmit dobytek, prasata a drůbež, hrabat za dva podojit 5-6 krav. Mezi tím nakládala nebo na poli pokřikovala hnůj, v zimních se ohřívala borovou nakládala seno na vůz, ze žlabů snopy. Při sbírání brambor a sklizni řepy byla vždy první, ve stodole vářela oběd do otýpek a t.d. a k tomu uklízela, vařila a prala prádlo. Kompet a nůše, rozdělování práce na mužstvo a ženstvo byl v té době hadí zavržením a pohříchu dodržování jakous mužským pobolením. Zatím co ženy vykonávaly bez zvláštní mužské práce ponařovali muži za pomnožující třeba podojit za ženu krávu kopavou nebo která se těžce dojila. Stalo se aby sedlák za ženu vydrhl podlahu nebo se postavil k mrskáči s prádlem. Byl to podivná líčila svůj způsob života který mohli usměrniti páni učitelé při výchově dětí. Jakou radost by měla maminka se 13ti nebo 14ti letého synka který by sám bez pobídky z robotu podlahu vydrhal?

Kultura bydlení byla více než špatná. Každá sebemenší a nejtěsnější světnička byla obydlena, obývací prostory nestačily pro přespání všech členů rodin a proto se spalo na půdách. V té době bydlelo ve Vys. Srbské na 500 obyvatelů a do dvou tříd obecní školy docházelo 80 a více dětí.

Živilo se střídmě, hlavní potravou bylo bylo s bramborami a jak to se dnes dal různá jídla z brambor, z ovoce, máslo, tvaroh, mléko a podmáslí, maso pouze v neděli a svátek. Výjimku tvořila zabijačka. Větší díl masa a prasete se nydlil v komíně, aby byla určitá zásoba.

Zpo nás nezapomenutelnou pochoutkou zůstane samožitný celý chléb který naše maminky dovedly z pecích mytářských dříve tak vzdělávané úpěli. Ta vůně a chuť. Dnešní generace si nemůže představiti co pro nás kluky znamenal krajíc od mámy upečeného chleba pomazaný sklízným máslem a tvarohem. „Všichni se někdy pohádka mládí.....

Od časného jara do pozdního podzimu všechni naši obyvatelé chodili bosi až na několik starších hospodářů. Po ženě byla kůže na chodidlech tak tvrdá, že jsme mohli bez obtíží chodit i po žilnatých strništích. Pracovní oblečky byla vůbec neznámá a ve všední dny pracovali lidé v hadrech hadicí se spíše na strašáka do zel. Bylinný způsob života naších dědů a otců nevztahoval se na místní chudinu, byl všeobecný a výjimku netvořili ani zámožní občané.

Naše jednotné zemědělské družstvo bude hospodařiti na 290 ha zemědělské půdy. Po provedení technicko-hospodářské úpravy přikročilo se k orbě ornic pokud to bylo možno na velkých celcích za pomoci vypůjčeného traktoru. Před počátkem polních prací by podzimní práce skončeny však a přikročilo se k úpravám které částečně měly usnadnit společnému hospodaření. Jakými byly ustájeny v čp. 44 a 52.

Krávína v Martincově statku čp. 7. byla upravena pro výkrm prasat. Martincova stodola byla měnena pro ustájení 40 ti dojnic po přestavbě a stavba drůbežárny plánována za usedlostí čp. 45. Další potřebou na vsi je práce nového družstva tím, že každý člen družstva Martinčí ho denně několik hodin a ti kteří se nemají přesčasy na této akci měsíčním peněžitým obnosem mimo povinné 300 hodinové bezplatné brigády pro každého člena družstva. V provozu obdrželo družstvo první traktor Zetor 25 a pro svoji modrou barvu byl nazván „Modrým hřbem".

Členové divadelního souboru s velkým úspěchem uvedou divadelní představení „Manželky - emeritky" od Jana Tuneka Jiráskův ze života Františka Kmocha. Během předvedení přestavení velkou se s velkou odvahou nejen doma ale i v okolí. Hra byla dávána Štěkáň v místě, dvakrát v Lucho Dole a jednou v Hlavňově a Hlavňově nad Lípou vždy s velkým úspěchem.

Tento rok byl chudý na ovoce ale bohatý na houby. V létě byla opravena silnice od návsi ku škole až ku hřbitovu. Vedle čp. 41. V. byla postavena provizorní garáž pro automobil a v budově čp. 41. V. světnice pro jeho řidiče. Žádost o automobil podali ti Karel Bohumil, kovářský mistr, Štěpička Kamil, zemědělec a o společný vůz Jiman Josef a Vít Antonín, oba zemědělci. MNV. V. podal žádost o instalaci místního rozhlasu. Předpokládaný náklad 24.000 - Kčs.

Větrná přehoda zasáhla naši lidovou myslivnu v posledním podzimu. Účinkem jejich pohotovosti způsobilo objevení se statného divočáka v jejich revíru a byla uspořádána lov, ne marně úspěšná. Hostinský náš hostinský se při tom zachoval Stanislav Štěpička mlb. který když se náhodou přiblížil k kanovi tak blízko, že se oba navzájem prohlíželi, zapomněl, že má v ruce flintu a že se zvěří nechá takové střílet; kance měl.

Na hlubokém vrtu v Eduárkovicích dosáhli hloubky 800 m. Nový vrt plánovaný také do hloubky 1100 m bude započat v sedmdesátém osmém blíže Žďárce.

V tomto roce se narodili:

Dvořáček Jiří čp. 16, 25. dubna,
Kubeček Miloš čp. 81 24. prosince.

Zemřeli:

Němeček Josef	čp. 4	stáří 77 r.
Lakuna Antonín	čp. 24	" 55 r.
Vítová Hedvika	čp. 51	" 79 r.
Urbová Anna	čp. 83	" 77 r.
Fiffa Josef Záv.	čp. 99	" 65 r.
Doubková Františka	čp. 10	" 74 r.
Maulová Anna	čp. 2	" 64 r.
Žižková Anna	čp. 60	" 76 r.

1959

Hospodářský počínaje 1. lednem ve třetím čtvrtletí. Znamená to, že každý člen bude odměňován podle množství vykonané práce přidělené na pracovní jednotky. Minimální počet odpracovaných jednotek je stanoven na jeden rok: mladý zdravý muž je povinen odpracovati 400 pracovních jednotek, starší 300, mladé ženy 250 a ženy starší nebo matky malých dětí 150 jednotek. Za splnění dodávky mléka zodpovídá každý držitel dojnic do doby než se mechanizací jejich zvod. Tento byl plánován na 1. červen t.r. Předpokládaná dodávka mléka zajišťují pro tento rok všichni držitelé dojnic. Za dodaných 100 l mléka započítají se družstevníkovi 3 pracovní jednotky. Plánovaná odměna za pracovní jednotku byla stanovena na 13 - Kčs a první záloha 6 Kčs za jednu odpracovanou jednotku byla vyplácena 14. února.

Pro zápornými postoji k družstvu byl členem členství 13. března t.r. Jaroslav Jiman čp. 46.

V létě dokončena přestavba stodoly čp. 13 na bravíru a ustájeno v něm 36 kusů vybraných dojnic. Členskou a výkonnější adaptaci zastoupila ze stavební čety Franc Rudolf, Borna Miroslav a Lakuna Josef pod vedením Františka Jimana z čp. 4. Práce jejich byla členy V. V. V. pochvalným uznáním. Na podzim byla zahájena výstavba drůbežárny pro 500 slepic.

1. června byl proveden přestavební zvod dobytka který byl rozdělen pokud to bylo možné na chovný a pro zář. Těžký úkol čeká méně chovatele, neboť většina dobytka je podkladní kvality a je 40% trpí tuberkulosou.

Výmlat obilí se provádí zapůjčenou mlátičkou UL 90 od Státní traktorové stanice. Hlučnému byla na zahradě čp. 7. stanovena tak jak se od ní očekávalo, značný množství zrna zůstávalo se slámě a putovalo na stoh. Při tom jsou úspěšní čistila.

Včasné počátečním roce zápolilo družstvo s velkými potížemi. Úprava na pohon se kosami používání s kočičkými potahy a malými stroji. Zastaralý traktor nemohl být plně využit, nebylo k němu k dispozici výkonné zemědělské nářadí. Jednotlivých ale byl nedostatek přesto tažní pracovali a drobní držitelé půdy blíží pracovali s to zvířatech nepřejí k malému družstvu pomoci. Zdar tomuto a různým jiným potížím byly sklizeň práce skončeny, plánovaná jednotka o 50 kalíšků překročena a nemalý tento úspěch byl radostně oslaven na výroční členské schůzi 19. února 1959.

V listopadu provedl ČSVČ. změnu patronátu J.Z.D. Dvorského patron, Hlinsko a Žabokrkách byl k úplné spokojenosti družstevníků nahrazen Tepicí 06 Hronov.

V srpnu byla dokončena instalace místního rozhlasu.
Hlubinný vrt v Eduárkovicích dosáhl hloubky 900 m.

Úroda ovoce byla v tomto roce nadprůměrná a nebylo ani možno všecko ovoce odprodati; takže mnoho jablek bylo skrmováno dobytku.

Místní myslivecká skupina se spojila se žďárečkou a společnou činností zahájili upořádáním společného plesu v únoru.

Divadelníci se představili jedinými představeními: úpravou „V tichém domě na Čertově" tentokráte se slabším úspěchem.

Školní kuželníci po úspěších v okresních přeborech postupují do přeborů krajských a krásného úspěchu vybojovala Jana Urbová která se stala přeborníci kraje za stavů dorostenky. Na celostátních přeborech v Brně se umístila na 8 místě.

Počasí v tomto roce se nijak nelišilo od počasí roku minulého. Bylo přeměnlivé, což značně sklízelo potíže polním pracím.

Děti narozené 1958

Dostálová Marie čp. 15	12. dubna	
Skalický Jiří čp. 11.	23. září	
Martincová Jarmila čp. 13	12. prosince.	

Zemřeli:

Martincová Františka čp. 13.		68 let
Lakmus Vojtěch	čp. 29	84 "
Lakmusová Františka	čp. 29	82 "
Hamuš Josef	čp. 49	69 "
Bittner Bohumil	čp. 88	58 "

Rok 1959

nebyl příznivý pro naše zemědělské družstevníky. Po setbě a při setbě jsme dávali nejlepší naději na štědrou úrodu dostavily se časté deště a bohatá sklizeň ovsa se protáhla do září. Ovsa se začala znehodnocená. Úplně to jí bylo se sklizní obilí které se podařilo včas a v dobré jakosti sklidit. Teplý ale suchý podzim byl příhodný pro sklizeň okopanin ale znemožňoval orbu.

V červnu bylo naše JZD. přiznáno za družstvo vzorné. Je to značná výhoda v hospodářství družstev, při cílevědomé a uvědomělé péči o dobytek má vzorné družstvo různé předpoklady na značné finanční úspěchy odprodejem chovných jedinců.

27. června byla založena stavba nového hnojiště na 100 dojnic. Přes opakované protesty občanů na Kopečku prosadilo družstvo stavbu na nejlepším místě obce v těsném blízkosti školy a obytných chalup. Je politováním hodné, že kompetentní orgány namísto aby přispěchali nedbalci činitele družstva na nevhodnost místa a estetických důvodů, zahnaly stavbu hnojiště a tím i příležitost objektu ze středu obce. Založku stavby se zúčastnila skupina středoškolských studentů z Valašska. Zpracovali na stavbě po dobu 1 měsíce a byli platnými pomocníky. V červenci zakoupilo družstvo nový traktor Zetor 35.

Do družstevní rodiny se zapojili v měsíci říjnu dva noví členové Dostál Antonín a Růžmyk Adolf. Majitelé prvního osobního automobilu zn., Wartburg" se stali v měsíci červnu Jiman Josef předseda družstva a Vít Antonín hospodářka družstva. 13 října byla uspořádána přednáška okolní z JZD za účasti odborníků. Družstvo vede úporný ale úspěšný boj proti žbo kterou trpí přes 50% dobytka a jsou předpoklady, že dosáhne dobrých výsledků. Úsilí zaslouží účetní vatilka slepice Čára kožíšková která dosáhla průměrné roční snůšky 167 vajec od jedné nosnice a umístila se na prvním místě v okrese. Na podzim byl vypálen na 2 ha augurit a vybrán a na 50 arech jahody. Následkem mokrého podzimu bylo nutno přestat s kultivací jahod zavrátit. Zplánovaná 74. tis odměňa za pracovní jednotku nebyla v tomto roce splněna. Vyplácelo se 11 kč. Hlavní příčinou byla slabá úroda lnu a mimořádně velká cena nutná výdaje spojená s chodem družstva.

Sloučení JZD. Zlíčko s místním JZD se uskutečnilo na společné schůzi 10. prosince ke obustranné spokojenosti a lítí vzniklá nadějí na slouční obou obcí. Do předsednictva spojeného družstva byli voleni za Vys. Libkou: Jiman Josef předseda, Hubka Jan účetní, Jiman Jan agronom, Pěl Leo skladník, Tomek Vlastimil a Širová Růžena skupinová, kteří po krátké době vystřídala Jimanová Marta. Členové předsednictva Lakmus Josef čp. 43 kočí Mikoláš a Martinec Josef. Za Zlíčko: Martinec Josef zootechnik, a Kubeček Václav. Do revizní komise: Martinec Antonín předseda, Dostál Antonín a Skalický Jiří za Libkou, Vlček Alois a Bittner Antonín za Zlíčko.

Na podzim bylo dokončeno narafalování silnice Hrouzov-Zlíčko. Po dobu oprav vedla dřevěná z Hrouzova přes Žďárky a po částečné opravení cesty po Březinách ku škole.

Narozené děti:

Tomková Marie čp. 52	16 března,	
Jimanová Jarmila čp. 3	11. května,	
Lang Josef čp. 71	30 června	
Bordová Libuše čp. 91	30 října	

Zemřeli:

Vlíček Bohumil čp. 65	stár 82 roků
Obrlík František čp. 74	" 84 "

Rok 1959 je všeobecně uznávaný za počátek atomového věku. Nesmírná energie získaná rozbitím atomového jádra může přinésti lidstvu, použije-li ji pro účely mírové, netušený rozmach techniky a s ním i lepší život člověku.
Naproti tomu, zneužijí-li ji lidé toužící po nadvládě nad světem pro účely válečné, zkáza většiny lidstva.

Nastává gigantické závodění v dobývání vesmíru mezi Sovětským svazem, vedoucím státem socialistického tábora a mezi Spojenými státy severoamerickými, reprezentantem tábora kapitalistického.

1960

Na sloučení naší obce se Zličkem došlo 1 ledna. K jednotnému vedení obou obcí došlo po červnových volbách do ONV. V minulosti činily se několikrát pokusy o to aby obě obce měli společnou samosprávu. Vedoucí patriotismus a snahy i obou zájmy některých usedlíků byli příčinou opakovaných neúspěchů. Děti obou obcí společně nedaleko ke školení lavic, mládež společní provozovala sporty kulturní se vyžívala ale stáří na rebe bez příčiny nevraživi.

Majitelé jednotlivých popisných čísel a počet obyvatelů ve Vysoké Srbské.

čp. 1. Hana Rudolf družstevník 5 osob
2 Hrubá Anna — 2 —
3 Zíman František vedoucí 6 —
4 Zímanová Marie důchodce 1 —
5 Petříka Antonín — 2 —
6 MNV a ZLD kanceláře
7 Martinec Jan družstevník 4 —
8 Hubková Františka důchodce 1 —
9 Zíman Jaromír dělník 3 —
10 Hubka Jan družstevník 3 —
11 Skalický Jiří — 5 —
12 Houska josef — 5 —
13 Martinec Ladislav — 5 —
14 Zahradníková Matylda důchod. 1 —
15 Dostál Antonín družstevník 6 —
16 Pivec josef tov. mistr 5 —
17 Procházková Bojena důchod. 1 —
18 Dvořáček František dělník 4 —
19 Bryšová Marie důchod 1 —
20 Kubeček josef dělník 6 —
21 Šiffová Marie důchod. 1 —
22 Zíman František — 2 —
23 Zíman Jan družstevník 6 —
24 Lazarus Antonín — 3 —
25 Just Radek kovomník MNV 5 —
26 Martinec Ant. družstevník 4 —
27 Šejtkal Václav důchod. 2 —
28 Škoda Jan — 3 —
29 Lazarusová Marie družst 1 —
30 Zíman josef družstevník 3 —
31 Vít Antonín — 3 —
32 Martinec josef — 4 —
33 Vrbová Vlasta ved. jednot 2 —
čp. 34 Vít Antonín vědník 4 osoby
35 nezbydleno
36 Zíman Jaroslav soukr. zemědě. 5 —
37 Pilná Marie důchodkyně 1 —
38 Pěkníček František — 2 —
39 Paul Bohumil tov. mistr 2 —
40 Šabrtová Marie dělnice 1 —
41 Boma Jindřich důchodce 2 —
42 Dvořáček Fran. — 2 —
43 Zíman josef soukr. zemědě. 3 —
44 Vacek Jaroslav tov. mistr 3 —
45 Pí Leti družstevník 3 —
46 Klimeš josef — 3 —
47 Košťál Miroslav — 4 —
48 Marková Anna důchod. 3 —
49 Hamšová Anna — 1 —
50 Haun Antonín vedoucí 5 —
51 Vít Jaroslav kladič 1 —
52 Pomis Vladislav družstevník 5 —
53 Prokop jaromír učitel žid. 4 —
54 Lemby Karel CSD 4 —
55 Petříka Augustin dělník 2 —
56 Houbková Anna důchod. 1 —
57 Firner Václav — 3 —
58 Zímanova rekreační chalupa
59 spálenitě
60 Pí František dělník 4 —
61 Hrubý Antonín družstevník 4 —
62 Kubeček Kamil kovář 5 —
63 Svejdarová Ludvika důchod 1 —
64 Černák Klím důchodce 1 —
65 Klimešová Anyka dělnice 1 —
66 Ruzmich Adolf družstevník 3 —

čp. 67. Kaer Antonín důchodce 1 osoba
68 Kubeček František dělník 3 —
69 Novák František dělník 5 —
70 Vál Alois důchodce 2 —
71 Lazarus josef vědník 5 —
72 Novák František dělník 8 —
73 Lazarus josef družstevník 2 —
74 Škoda josef dělník 2 —
75 Gebauer karel — 10 —
76 Petříka Antonín vědník 5 —
77 nezbydleno
78 Boma Miroslav družstevník 4 —
79 Pordina Vladimír vědník 4 —
80 Kudila Ladislav dělník 2 —
81 Balcar Jaroslav důchodce 7 —
82 Burš josef — 2 —
83 Pinkova josef dělník 5 —
84 Jana Jaroslav důchodce 3 —
čp. 85. Petříka Hamslav družstevník 3 osoby
86 Urba Bohuslav důchodce 1 —
87 Rekreační středisko
88 Vyboureno
89 Nezbydleno
90 Haun Jaroslav soukr. zemědě. 5 —
91 Letní byt Janů
92 Bandyš Oldřich dělník 6 —
93 Vačulka josef 4 —
94 Pěkníček Emil důchodce 2 —
95 Janová Berta důchodkyně 2 —
96 Letní byt
97 Kubů josef soukr. zemědě. 4 —
98 Sovičková Marie důchod. 1 —
99 Letní byt
100 Letní byt
101 Bitnarová Růžena důchod. 1 —

Celkový počet obyvatel ve Vysoké Srbské k 1960 je 287 osob. Ve 1910 ve stejném počtu obydlí bydlelo zde 595 osob, zbytek za 50 let činí 108 osob.

Připojená obec Zlíčko má 35 popisných čísel se 107 obyvateli.

čp. 1 Zíma Alois, soustružník 6 osob
2 Kubín Václav soukr. zemědě 2 —
3. Kubín Rudolf — — 5 —
4. Martinec josef družstevník 4 —
5. Houžička Cyril důchodce 2 —
6. Vojíček josef — 2 —
7. Vávroček Jaroslav — 2 —
8. Hovorka Václav družstevník 2 —
9. Vovorný Hynek důchodce 1 —
10. Čumrák josef — 1 —
11. Pšenka Ludomír vedoucí 4 —
12. Buchačová Marie dělnice 2 —
13. Obořino
14. Štěpán josef šofér 4 —
15. Vavroček Antonín důchodce 6 —
16. Štěpánová Kristina dělnice 2 —
17. Pechman Antonín dělník 5 —
18. Pinková Marie důchodce 5 —
čp. 19. Nezbydleno (Kristina Štěpánová)
20 Kubíček Václav družstevník 3 osoby
21 Bystrý josef dělník 5 —
22 Kubíčková Marie dělnice 3 —
23 Nezbydleno (Kubíčková Milada)
24 Havelková Karla ved. jednot 2 —
25 Zbořino
26 Vlček Alois, družstevník 6 osob
27 Bitnar Antonín — 6 —
28 Horáková Marie dělnice 1 —
29 Mládek Václav vedoucí 4 —
30 Brož Alois důchodce 6 —
31 Kolísko Roman — 5 —
32 Kubíček Václav — 2 —
33 Pinkova Antonín — 2 —
34 Pechman František družstevník 5 —
35 Brož Alois důchodce 2 —

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

Po volbách do M.N.V. 13. června 1960 kdy občané obou obcí po prvé volili společně a tajně a tímto stoprocentní souhlasem schválili byla rada M.N.V a příslušné komise jmenovány v tomto složení:

Rada M.N.V.	předseda	Vít Antonín,
	tajemník	Just Bedřich,
	člen rady	Vlček Alois,
	-"- -"-	Hubka Jan,
	-"- -"-	Zima Alois.
Finanční komise:	předseda	Krbička Antonín,
	účetní M.N.V.	Krbička Antonín,
	kontrola příjmů a výdajů	Zima Alois,
	vid. hosp. prostředků	Kubeček Zdeněk,
	pracovníka DOS	Kudelová Dáša,
	aktivisté	Kubeček Kamil,
		Vít Jaroslav.
Komise pro výstavbu:	předseda	Zimau František,
	vedoucí hospodářství	Zima Alois,
	komunik. a věc. zvelebení	Just Bedřich,
	akce Z - výstavba	Zimau František,
	pohřebiště a památníky	Vít Jaroslav,
	aktivisté	Kamil Antonín.
Komise pro školství a kulturu:	předseda	Broi Alois,
	národní škola	Broi Alois,
	knihovna - rozhlas	Kubínová M.
		Líkrová M.
	bytová, zdrav. a soc. péče	Pyntarová Věra
	kulturní činnost	Zimau Jaromír
		Bouza Miroslav
		Friede Josef
	aktivisté - zásobování	Oslátková Věra
		Bálková Jaroslava
		Šiebmanová Marie
		Ekalská Helena.
Komise zemědělská:	předseda	Zimau Josef
	zeměd. a lesní hospod.	Zimau Josef
	obecní pozemky	Hubka Jan
	obecní porosty	Vlček Alois
		Kubeček Václav
	aktivisté	Pazdina Vlastislav
		Kamil Jaroslav.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ - okres Náchod -

Komise bezpečnostní: předseda — Hornych Jaroslav
požární ochrana — Kubeček Bohuslav
— Eckhäčik Jan
civilní obrana — Krokop Jaromír
kárná komise — Harbich Václav
— Just Bedřich
— Hormel Jaroslav
archivisté — Krbička Antonín st.
— Dostál Antonín.

Dozvukem formule „Co Čech to myslivec" bývá žertem zaměňována definicí „Co Čech to předseda".

V tomto roce byla upravena část silnice Lodín a postaven nový most přes potok Židovka. Upravena cesta k sedmáconcetem na níž částkou 15.000 Kčs přispělo Ředitelství geologického průzkumu v Mladých Bukách a Trutnova. Těžká vozidla dovážející materiál k cestě v Záhoří zničila cestu natolik, že se stala nesjízdnou. Na podzim byly skončeny práce na tomto cestě ke velké spokojenosti sedmáconských občanů. Po dobu hloubení rondy byla voda z potůčku stále znečišťována rozpuštěným jílem což velmi tížen cesti její spotřebitelé. Vrt dosáhl hloubky 126 m. Jadrového otvoru se urodilo velké množství, konzervátorský průmysl nemůže však v ně zájem a proto je zřízen musel dobytek.

V r. 1960 je v naší obci a Zlíčku 55 motocyklů 8 osobních automobilů 10 televizních přijímačů, rozhlasový přijímač vlastní téměř každá domácnost.

V letošním dvoudenním zájezd v měsíci červnu pro členy JZD financovaný z kulturního fondu se myslivci. Putování po jižních Čechách se návštěvníkům velice líbilo. Zaujala je jihočeská krajina se spoustou rybníků a nádhera tamních zámků.

Dne 6. a 7. července byl pravidelný autobusový dojíždí do nového kravína na Kosejuku. Práce v tomto kravíně je částečně zmechanizována a snadnější pro ošetřovatelky dojíce. Byla instalována mastná váha a přibočko se ku stavbě velkého skladováku sena. V letních měsících zavedeno společné stravování družstevníků. Obědy se dovážely z nádražní restaurace v Dobrči n/Kut. Oběd stál 6-Kčs a družstevník platil 4-Kčs 2-Kčs doplácelo družstvo. Tato akce se osvědčila.

V dubna t.r. zemřel František Hubka majitel statku čp. 11 Bd nepamětníci zde říkalo, na „Skalce" a majitelům Skalský nebo Skaláč. Bezdětní manželé Hubkovi adoptovali chlapce Jiřího Schwarze který se stal nástupcem po zemřelém. Zažádal si o změnu jména na příjmení Skalský a tak od r. 1960 hospodaří na Skalce manželé Skalský.

9. května 1960 vyhořela chalupa čp. 59 majitelé Marie a Rudolf Bergrovi. Marie Bergrová byla dcerou známé a velice oblíbené obchodnice se smíšeným zbožím Anny Fýlkové. V malíčkém krámku bez dostatečného skladovacího

Postrou všeko zboží z domácnosti pošlého se u Pýlků obdržilo. Vyhořelá chalupa se znovu neobnovila a rodina Bugrova se odstěhovala do Kelavičova. Oheň vznikl neopatrností osmiletého syna Jaroslava který při hledání knížky na půdě zapálil si máčku z které se vznášel smrad tam uložené. Přes okamžitý zásah požárníků nestačila voda z hydrantu požár uhasiti a chalupa shořela do základů. Stejný osud byl údělem obou roubenišť a kolkurujícím se obchodům se smíšeným zbožím. Tj. 1953 vyhořel zrovnání obchod a hostinec „u Hubků", stavení nebylo znovu postaveno a v letošním roce stejný osud potkal i obchod „u Pýlků" Na místech kde se zpustošoval společenský život pohromy obec žalují dnes smutní zbytky kamene zarůstající bršlenem a kopřivami.

Životní podmínky byly celkem příznivé, průměrná úroda se věrs za vydatné pomoci brigádniků z pohonářského podniku a učňovské školy z Kocourova skládila. Dělní a učňové kteří pomáhali při sklizni brambor obdrželi za každý sebraný 1q brambor 4/- Kčs a malé občerstvení. Stanovená odměna za pracovní jednotku byla přirostlá o 80 h. Vyplácelo se 15/- Kčs.

Do komunistické strany Československa přistoupili Jirman Josef předseda JZD a Hubka Jan účetní JZD.

Sloučením obcí Vysoké Žibřidí a Zlíčka má místní organisace K.S.Č. 9 členů:

Vít Antonín, předseda MNV
Jirk Bedřich, tajemník MNV
Krokos Jaromír referent civil. obrany
Jirman Josef, předseda JZD
Hubka Jan, účetní JZD
Kitzka Antonín ml. účetní MNV
Hovorka Jaroslav, předseda bezpeč. komise
Dyntarová Věra, ref. bytové, zdrav. a sve. péče
Dyntar Josef.

Narodili:

Fridová Věra čp 16, 3. března.

Zemřeli:

Hubka František	čp 11	stáří	59	roků
Martinec Josef	čp 13	--	72	--
Kubíček Ant.	čp 18	--	63	--
Dvořáčková Amalie	čp 42	--	67	--
Pýlková Anna	čp 59	--	77	-- r.v. 1911
Obnál František	čp 63	--	69	--
Balcarová Franc	čp 81	--	68	--
Pýša Josef	čp 21	--	77	--

23. října t.r. spojili se manželé Josef Pýšil 69 letým synem Martinem čp 13 a 60 letým Antonínem Kubíčkem čp 18. V plném kroku mařili na poti jedoucí autobus jedoucí k Machovu. Srážka na velké silnici se nevyžádala žádného zranění osob v autobuse ani na voze. Oj přerazila obranné sklo vedle řidiče autobusu a přešla skrpem na líci. Koně měli po srážce nohy přiražený a museli být na místě usmrceni.

1961

Po skončení sklizně v Lodví došlo na jaře roku 1961 k nemilým mrazům se kterými se nám letos nepodařilo. Na konec měsíce dubna se hojnou měrou podíleli mrazíví důchodci. V posledním desetiletí nebyla u nás zima taková na jaké jsme byli zvyklí za našich mladých let. Před padesáti lety bylo pravidlem, že sníh napadl na Martina a obyčejně se udržel až do Vánoc. V letech posledních začínají mrazy po Vánocích a zimní počasí trvá do dubna. Zimní sporty se nemohou pronorovati, není sněhu ani původního ledu. Letos nyjeli sněhu do pole 10 března ale do března následkem dostavivší se mrazů byly polní práce na 14 dní přerušeny takže zasetí brambor se dělo v květnu. Dík příhodnému počasí porosty trav dokonale zpodění a sklizeň sena byla o 100% větší než rok minulého. Ani v letošním roce se sena nesmrzlo, neboť se protáhla doba sečení plodných trav se nepokazily. Nedostatek pracovních sil v zemědělství je příčinou toho, že veliké hodnoty přírodou nám poskytované přicházejí na zmar. Zůstávají práce postupovati dobře za vydatné pomoci brigádniků z pohonářského závodu Tepla 06 z Kocourova. Podzimní práce, sklizeň okopanin, sklizeň ozimů a hluboká orba dík suchému a dlouhému podzimu byly do konce listopadu hotovy.

15. března nastoupil za místního agronoma Jana Jirmana Miroslav Stará z Kostelec. Byl jmenován ONV v Náchodě protože se zdejších družstevníků se nikdo o tuto funkci nechtěl. Jeho kvalifikace zastávala na tolik, aby mohl úspěšně řídit rostlinnou výrobu a po dobu svého působení byl mimo funkci agronoma složit. Řízení rostlinné výroby dočasně převzal agilní předseda družstva Josef Jirman ke svojí funkci předsednické. Řádné činnosti portanta stavební četa mlat. Materiál se získal sbouráním kůlny Jana Hubky účetního JZD.

V letech 1951 – 1960 stoupl počet zaměstnanců v průmyslu o 589 tisíc osob, v témže období poklesl počet pracujících v zemědělství o 590 tisíc osob.

z odborářské bilance.

Stavba stáje na jaře zahájená měla být do konce roku dokončena. Vinou nedostatečných dodávek stavebního materiálu od Okresního stavebního podniku v Náchodě se nemohl plánovaný termín dodržet což mělo nemalý podíl o ustájení tělat.

V letních měsících zavedlo se mimo zpoždění stravování družstevníků a důchodců. Obědy si přinášeli družstevníci v závodní jídelně Tepla 10 v Kocourově. Placení obědů bylo odstupňováno podle odpracovaných jednotek. Za muže kteří odpracovali 55 jednotek za měsíc obdrželi oběd zdarma, za 50 jednotek platili oběd 1/- Kčs, za 45 jednotek 2/- Kčs, za 40 jednotek 3/- Kčs, za 35 jednotek 4/- Kčs a za 30 5/- Kčs. Staří muži a ženy měli stanovený počet jednotek o něco menší. Tato práce se celkem osvědčila, byla pomocí velmi pracovní pohádkou.

Dosavadní předseda družstva Josef Jiman, jehož zásluhou se zachovala existence družstva, byl musen ze zdravotních důvodů na vlastní žádost a přáním členů zůstat. Nikdy nešetřil svoje síly a byl vždy tam, kde to bylo nejvíce zapotřebí. Aby upevnil pracovní morálku mezi členy byl vždy první při každé práci a musí dnes říci, že ani silná těžká konstrukce nevydržela bez následků takové výjimky. Jeho nejvyšší zásluhou je odhalování a odvahu stáda skotu kterými se od počátku intenzivně zabýval a které se také podařilo.

Spojené JZD. hospodaří na 338 ha 63 a zemědělské půdy a toho je 210 ha 50 a půdy orné kterou obhospodařuje 57 družstevníků. Z tohoto počtu jsou 4 do 25 let, 23 do 45 let, 18 do 60 let a 12 nad 60 let. Základní prostředky, to jest provozní majetek družstva je ohodnocen částkou 3,315.825 Kčs.

Počet skotu: 295 ks, a toho 114 krav, 181 kusů mladého dobytka, 17 pramic, 74 prasat na žír, 650 ks drůbeže a 20 koní. Na zákrmu máchálů ve výměře 43 ha se chová 43 krav, 41 prasat a 617 ks drůbeže. Produkce společné výroby v r. 1961 je 246.785 l mléka, 49153 ks vajec, 404 q másla hovězího a 130 q másla vepřového; 411 q pšenice, 676 q žita, 81 q ječmene, 568 q ovsa 2867 q brambor, 3344 q píce v mokrém stavu, 4790 q v zelené stavu, 370 q sena z luk, 1128 q slámy kmínů, 1722 slámy alelinové, 250 q vepřového chrástu. Přepočteno na peněžní hodnotu je to 1,691.103 Kčs. Prosovených jednotek odpracováno 35.940 Průměr na jednu pracovní sílu je 620 jednotek po 15-ti Kčs. Průměrný roční příjem jednoho pracovníka je 9999,40 Kčs plus naturalie v hodnotě 511.11 Kčs.

V listopadu přikročeno k volbám nového představenstva JZD. Trvalo však celý listopad a do polovimy prosince než se podařilo shánět a M.N.V. ustavit nové představenstvo. Výjimky nesmírné nastaly v volbu nového předsedy družstva a členská schůze se rozhodla provésti tajné hlasováním lístky. 18 hlasů získal Václav Kubeček ml. a 14 Antonín Vít ml. Žádný z nich ale funkci nepřijal a proto zástupci OKV na pomoc zavolání M.N.V. spolu s předsedou pětiletého podniku po dlouhém přemlouvání a přemlouvání získali Václava Kubečka z Zlíčka. Účetním zůstává Jan Hubka, agronom Jan Jiman, zootechnik Josef Martinec z Zlíčka. Členové představenstva: Dostál Miloslav, Martinec Antonín, Dostál Antonín, Skalický Jiří, Vít Antonín čp. 31 Havelová Zdeňka a Hubková Růžena.

Na podzim bylo v Závrších započato s novým hlubokým vrtem. Ke třídnímu dni byl zastižen dívčí a vrtem v hloubce 1

1963

Krutá, velmi dlá zima řádila v roce
Po třicetí mírných zimách přišla zima se sněmi
krápami ale také tě kortami. Sníh napadl v
listopadu minulého roku a udržel se až do konce března.
Vysoká sněhová pokrývka a silné mrazy někdy až 25°C pod nulou způsobily
velké škody na zvěři která kolem lidských příbytků hynula přesto mnozí a dobří lidé se sně-
mou snažili zachránit co se dalo. Hladové zvěře hledali pomoc u lidských
příbytků, koroptve a zajíci se odvažovali až do míst, aby se snad něco k snědku.
Jenom malé procento lišek nejedlatujících přežilo tuto těžkou dobu. Škody
které tato silná zima napůsobila v dopravě měli vliv na naše národní hospodář-
ství. Silničáři a traťový zaměstnanci pracovali ve dne v noci, aby udržely doprav-
ní v chodu.

Rok 1963 byl asi jedním z nejhorších za poslední dobu. Již v květnu
přinesly každodenní silné bouřky s kroupy a jenom počátek července v době asi 10-ti dní
bylo počasí příznivé ke dvanáctidenní sklizni. Za to doplatili podnorské kraje, kde se
nepodařilo v tak krátkém čase obilí sklidit a značná část která ležela na
poli byla silným nastalým deštěm znična. Obilí vzrostlo jak v panáčcích
tak i to které nebylo pokáceno. V našem JZD tak přišlo na zmar 300q obilí.
Bouře přicházely v květnu a červnu každý den i několikrát a mnoho lidí se klepalo
ze strachem který na ně dolehal.

25. května byla obec znovu kdy při silné bouři zapálil blesk stodolu
u statku Antonína Martince čp. 26. Vzorným a obětavým zásahem požárníků
byla zachráněna hlavní budova statku a dalších za kterými stodoly jsou dvě.

Počasí v tomto roce bylo příznivé pro růst hub které narostlo velké množ-
ství a postihy na houbě mnozí. Potvrdilo se staré rčení „Mnoho hub, málo chleba".

V Jedenáctkových bylo postaveny dvě rekreační chaty. Jedna na zbo-
řeništi čp. 5 a dostala čp. 103, druhá v Záhoří. Závěrečný a Jedenáctkový kout
nedaleký vzdušného pruhu láká milovníky přírody toužící po tichu lesů a všechny
volné chalupy jsou v užívání místních lidí kteří svoje dovolené a neděle
tráví v klidu přírody dnes již tak vzácném.

Počet telefonních přípojek stoupl na 45 a to je hlavní příčinou že
kulturní život který se u nás projevoval v divadelní hojné zanikl. Mladí
lidé nejeví již zájem o herecké činnost a jejich záliby se upírají hlavně k
motorismu.

Narození:

Vlčková Zuzana čp. 9 června,
Fulková Eva čp. 50 23. ledna,
Vít Zdeněk čp. 31 20. dubna.

Zemřeli:

Vacková Růžena čp. 44 stáří 56 let
Klimšová Anna čp. 46 -- 61 --

1964

Klidný tok života na naší vesnici se poněkud a někdy
i značně rozbouří v roce, v němž probíhají volby
jak do místního národního výboru ale hlavně
volením předsednictva do Jednotného zemědělské-
ho družstva je událost která nenechá v klidu ani toho největšího flegmatika
Hned na jaře se začalo s přípravami volby nového předsedy JZD. Dosavadní
předseda Václav Kubíček ze Zlíčka složil funkci a nechtěl dále předsednické místo
zastávati. Hledání nového předsedy se účastnili všechny místní složky. Mnoho
schůzí a mnoho srobů agitace u vinovalo mírnění tohoto problému. Navržená-
mi kandidáti jedním po druhém odmítali, došlo i na tajemníka MNV Bedřicha
Jurka kterého ale MNV z funkce neuvolnil. Po dlouhém přesvědčování a
dokazování nebytnosti uvolnil se Václav Kubíček ze Zlíčka jelikž jediné volbou
jeden zodpovídati za zdárný chod družstva.
Do předsednictva byli zvoleni: Jirman Josef, agronom, Martince Josef, Zlíčko
zootechnik, Hubka Jan, účetní Martincova Růžena, skupinářka, dále
tovaryš Miroslav Vít Antonín, Skalský Jiří, Martince Antonín, Pěr Karel,
a člen Alois Zlíčko.
Plánovaná jednotka 18-ké byla o 1/2 tis přibrána. Vyplácelo 18-ké a
zbytek 1/2 tis převedeno na rezervní fond.
1. ledna t.r. přistoupil mezi družstevníky Kamil Kubíček zdejší kovář který
dosud pracoval pro Kovodružstvo a mimi převzal práci opravář.

Do MNV se konaly volby v měsíci červnu a navržení kandidáti
byli všemi voliči bez námitek zvoleni. Všechny k uplatnění práci pro
veřejnost která se v poslední době projevuje je nemilým zjevem doby.
V minulosti si každý občan zvolení do obecního zastupitelstva pokládal za
čest, nyní je pokládáno za nepříjemné břemeno a tak ti dnešní, do místních
výborů zvolení a svoji funkci řádně a svědomitě zastávající zaslouží to
nejvíce uznání.
MNV. ve Vysoké Srbské byl ustanoven takto:
Just Bedřich, předseda MNV, důlník a dlouholetý tajemník MNV je zaměstnan-
cem OMV a jím také komasován, nyní je velkou agendu zvládající tajem-
níkem. Kubíček Bohumil, důlník s titulem tajemník. Pozdní Vlastimil,
úředník jako pokladník, Kubíček Zdeněk, důlník, Křížka Antonín, předseda dozorčí
Vít Antonín čp. 34 úředník, Hubka Jan účetní JZD. Martince Jan člen JZD,
Skalská Helena členka JZD, Kubíček Kamil opravář JZD. Zelíčková Jana
v domácnosti; Ze Zlíčka: Sedlářem Jan, tovární mistr, Dvořák Václav,
vedoucí jatek, Zima Alois, rourbmačník, Dyntarová Věra, dělnice,
Hornych Jaroslav, tov. mistr, Kubíček Václav, předseda JZD.

Na jaře r. 1964 byly zahájeny práce na vybudování požární nádrže uprostřed obce naproti čp. 71 a obsahu 500 hl. Velikost nádrže v opukové suti vyžadovalo mnoho lišek práce buldozérem a lopatou, přesto nádrž byla do podzimu hotova a předána svému účelu. Na podzim provedla jednotka spolu MNV opravu hostince, u Vrbů novými okny a fasádou získal hostinec co do vzhledu a kvality.

JZD rozšiřuje provozní objekty, vybudována další silážová jáma s prefabrikovaným betonovým dílcem na celkem silaž a patrné brambory a zbudována druhá mlátová kůlna, nejmodernější a nejlepší kombinace která po zvládnutí celé mechanizace bude sloužit svému účelu.

Pro malý počet dětí byla v letošním roce zrušena druhá třída zdejší školy. Počet dětí nastupujících do školy je každým rokem menší a je oprávněná obava, že naše škola bude v blízké budoucnosti zrušena.

Staré elektrické vedení o napětí 10.000 V bylo nahrazeno novým o napětí 30.000 V. Nová linka do obce je napojena na hlavní vedení u čp. 71 a nový transformátor postavený u nové vybudované požární nádrže uprostřed kopce.

Příznivé počasí trvající téměř po celý rok a dobrá organizace práce byly příčinou, že JZD mohlo dostát uloženým úkolům a dodávky obilí povinnosti ke státu byly značně překročeny. Sklizeň na odpracovanou jednotku plánovanou na 18-tých byla dorostena a propláceno.

V posledních letech bylo vystavěno v obci pět nových rodinných domků. Popisná čísla těchto novostaveb jsou přidělována popisnými čísly zbouraných chalup. Čp. 18 Dvořáček František, topičmistr, čp. 64 Čižmář Miloš, dělník, čp. 88 Hubka Jan účetní JZD., čp. 63 Jonáš Josef agronom JZD., a Vacek Jaroslav tov. mistr čp. 44

V r. 1964 zemřeli:

Škoda Jan	čp. 26	21.1.	ve věku 68 let,		
Špačková Sofie	čp. 28	6.3.	-"- 74 -"-		
Zahéra Antonín	čp. 78	28.8	-"- 42 -"-		
Šimek Václav	čp. 17	2.9.	-"- 66 -"-		
Bouda Jan	čp. 40	13.12.	-"- 65 -"-		

narodili:

Martincová Jana	čp. 7	11.7.
Vybová Jana	čp. 57	27.3.
Lakomá Jiří	čp. 73	4.5.

1965

Mírná zima v lidu nadávala velké naděje, že tábor polán potrná v příštích měsících. Druhá polovina února a počátek března přinesl podstatné oteplení, silné mrazy a mnohdy místy nápadné nánosy sněhu národnímu hospodářství obrovské škody a požárovou záchranné službě mělo mnoho starostí, aby udržela v sjízdném stavu naše komunikace. Vlaky jezdily opožděně a několik hodin byly po mnohé dobu naprosto nejízdné. Silně se závějemi bojovaly i jízdní čety Evropy. V zimní, tuhé Itálii pomrzly citrusy a olivy. Škoda 10. miliard lir.

Povodně táhlé měsíce nastalo v druhé polovině března a již 17. března se oblévala první branka nad brommovskou.

Na velikonoční svátky 17. dubna sehrál divadelní kroužek Čmelíkové besedy při MNV divadelní drama „Skřivánek" od Karla Čapka v režii Josefa Friedla. Obyvatelé navštěvovali tuto hru v plném slova smyslu až do konce května. Připomenutím hrůz nacistické okupace, které hra líčí, zanechalo přítomných hluboký otřesný dojem a mnohým k německému pořadu v našich lidech v dnešních pokojných dobách probudila snad více než před lety. Hra byla předvedena celkem čtyřikrát ale bylo by na míle, aby tyto věci nevznikaly dříve než bude zajištěna kontinuita pokroku. Jarní se ukázalo, že při pomalejší pozdní jaro a televizní technika má divadlo na venkově stále ještě velkou působivost a bylo by velkou chybou kdyby příslušní činitelé tuto kulturní činnost různými nepodporovali.

Na rozhraní května a června se občané upravili při dobrovolné brigádě 22. dubna a na místo starých jasanů byly vysázeny smrčky. Počasí pro činnost dělníků práce v počátku příznivě se chovalo a vytrvalé deště všechny polní práce znemožnily. Následkem dešťů a přičiněním JZD traktorů jsou ulice místy v dosti špatném stavu. Rozvodněný Dunaj protrhl hráze u Komárna a voda zničila úrodu na mnoha tisících ha a pobořila mnoho obytných budov. Deště trvají dále a situace se stává kritickou.

19. května pořádána byla snad poslední příležitostní oslava do tichého výročí osvobození. Čtyři návštěvníci si pozorně vyslechli zápisy a obecní kroniky pojednávající o vpádu naší obce a o životě našich předků. 4. června při besedě „u Hanušů" ve Zlíčku byli přítomni zase mezi námi z životopisu Josefa Hanuše, prvního našeho žižkovského učitele, který ve Vys. Srbské působil od r. 1871 do r. 1904.

V noci 15. června t.r. jsme byli svědky naprosto přírodního zjevu. Ve 23 hod. 45. minut kdy již velice silná bouře dozněvala, objevil se nad západem žlutočervený oblouk který trval asi 3 minuty. Na to zazářilo silné světlo které po jedné vteřině zhaslo. Záře byla tak intenzivní, že bylo světlo, jako za jasného poledne. Zatím co u nás bylo při tomto zjevu naprosté ticho byl tento nádherný přírodní zjev provázen na severovýchodním obzoru silným hřměním.

Deštivé léto vyvrcholilo 25. června silnou větrnou bouří spojenou s krupobitím která způsobila značné škody na objektech JZD polámala a vyvrátila množství stromů a přetrhala elektrické a telefonní vedení.

Agronom našeho JZD Josef Jirman, jako jediný v královéhradeckém kraji byl k 9. květnu za mimořádné práce významného řádu zásluhy o výstavbu.

Příznivé jarní a předjarní počasí dařilo se sklizni obilí, které se sklidilo včas a kvalitně. Dobrým pomocníkem družstevníků se stal obilní kombajn zakoupený od Státních statků. Tak jako již několikrát za poslední léta, tak i letos příkazy podzimu musely všechny polní práce skončit včas. Přednáška na téma „Z Rakouska", kterou pořádala Jednota konala se 11. listopadu, kdy napadl první sníh. Byla zajímavá a hodnotná a zaslouchalo ji hodně návštěvníků.

Na členské schůzi MNV konané 25. 11. 1965 v Jednotě „u Vrbě" za účasti všech členů výboru a širšího občanstva a za přítomnosti poslance KNV s. Kohoutové, poslance ČNR s. Jirmanové a zástupce ONV v Náchodě předsedové jednotlivých komisí podávají zprávu ze své činnosti. Tak v roce 1964 ONV povolil 2 akce Ž a to vybudování požární nádrže naproti chalupě čp. 41 a generální opravu hostince Jednoty „u Vrbě". Tyto dva úkoly byly dobře a ve stanovený čas provedeny našimi občany kteří na nich odpracovali 5378 brigádnických hodinových ONV kvalifikoval jako velmi pěkné akce Ž a poukázal MNV 1000 Kčs jako odměnu. Na rok 1965 nebyla nám žádná akce Ž povolena.

Místní občané se snaží, aby vzhled obce v mezích stávajících možností byl co nejlepší a za tím účelem odpracovali letošního roku na 3000 brigádnických hodin na úpravách komunikací. Dodalo se nekrytého vyasfaltování silnice v délce 200 m ve Žlíčku. Na tuto akci poskytl ONV 40.000 Kčs. Byl odstraněn zadní trám v komíně školy. Divadelní sál v hostinci „u Vrbě" dostal nový moderní vzhled, jevišti bylo zrekonstruováno, pořízena nákladem 5.000 Kčs nová opona z červeného gamatu.

Činnost MNV se věnovala snaží o uskutečnění domácího přání místních občanů o realizování projektu asfaltizace pokračování části obce. Zatím navrhovaný projekt liší se od původního. Na místo dvou zatáček první projektovaných je nový projekt přímý tak, že nová silnice by byla napojena od stavu tak, před statkem čp. 13 by nevybočila moc čp. 21 a čp. 42 do polí kde by zatáčela pod statek čp. 46 a po stávající nedlejší silnici, kolem kapličky by končila před Jednotou „u Vrbě". Stavební náklad této 800 m dlouhé trasy je odhadován na 5.000.000 Kčs což přepočteno 1 běžný metr silnice by stál minimálně 6.250 Kčs. S tohoto důvodu nebyla stavba tato přesto, že by byla velice ekonomická a hlediska veřejné dopravy do plánu KNV zařazena a náhradou slíbena oprava stávající staré silnice která má být v krátkém čase částí vydlážděna, z části vyasfaltována.

Komise veřejného pořádku zaměřuje svoji činnost hlavně na protipožární ochranu a v případě svoji kompetence pracuje dobře. Zástupci ostatní komise při místním národním výboru se snaží dostáli povinnostem na ně kladeným.

Výborem oblíbená hostinská a potom vedoucí Jednoty ve Žlíčku paní Karla Hamerová odchází do důchodu. Zakoupila chalupu čp. 29 ve Vysoké Srbské od paní Marie Lokvencové kde bude trávit léta zaslouženého odpočinku. Po smrti Marie Šetkové byla její chalupa čp. 37 na níž se mnohaměsíční kupec, obnovena jakož i chalupa čp. 44 majitele Jaroslava Vacka.

Chalupu čp. 48 koupil Gustav Novák z Čakovic u Úpaly za 3.000 Kčs a chalupu čp. 28 Karel Kaulfuss také z Čakovic za 4.500 Kčs. V době dovolených chalupy opravují a léta důchodu hodlají trávit v naší obci. Majitelka chalupy čp. 28 Škodová pro pokročilý věk a mnohoměsíční nemoc se obrátila byla přijata do Domova důchodců v Teplicích nad Met.

V roce 1965 zemřela Marie Šetková z čp. 37, 4. dubna ve věku 73 roků a Marie Hamiltková z Závrší čp. 98, 17. února ve věku 83 roků.

Narodil se Miloš Čermák čp. 64, 13. srpna.

Dosavadní lety lidí do vesmíru

dat. letu	název lodi	posádka	počet obletů	délka letu v hod.	délka letu v km
12. 4. 1961	Vostok - 1	J. A. Gagarin	1	1.48	42 000
6.—7. 8. 1961	Vostok - 2	G. S. Titov	17	25.18	703 000
20. 2. 1962	Friendship - 7	J. Glenn	3	4.56	129 000
24. 5. 1962	Aurora - 7	M. S. Carpenter	3	4.56	129 000
11.—15. 8. 1962	Vostok - 3	A. G. Nikolajev	64	94.22	2 636 000
12.—15. 8. 1962	Vostok - 4	P. R. Popovič	48	70.58	1 980 000
3. 10. 1962	Sigma - 4	W. M. Schira	9	9.13	259 000
15.—17. 5. 1963	Faith - 7	G. L. Cooper	22	34.0	820 000
14.—19. 6. 1963	Vostok - 5	V. F. Bykovskij	81	119.06	přes 3 300 000
16.—19. 6. 1963	Vostok - 6	V. V. Těreškovová	48	70.50	asi 2 000 000
12. 13. 10. 1964	Voschod-1	V. M. Komarov, B. B. Jegorov, K. P. Feoktistov	16	24.17	asi 700 000
18.—18. 3. 1965	Voschod-2	A. A. Leonov P. I. Beljajev	17	26.00	přes 720 000
23. 3. 1965	Gemini-3	J. Young V. Grissom	3 3	4.52 4.52	
3.—7. 6. 1965	Gemini-4	J. McDivitt E. White	62	97.56	
21.—29. 8. 1965	Gemini-5	G. L. Cooper Ch. Conrad	120	190.56	přes 5 000 000
4.—20. 12. 1965	Gemini 7	F. Lovell F. Borman	206	376	8,239.800

Odchod mladých Jabloneckých a jejich první dítě do Německa spolkové republiky byl mnohými občany právem kritizován.

V r. 1946 jako učitelka a Klavírka nalezli v naší obci útulek se čtyřmi dětmi. Během deseti poválečných roků rodina vychovala na svou dítě a pomoc státu i to rodině na rodinných přídavcích do jejich odchodu reprezentovala velmi snadnou částku. V dnešní době kdy polovina těchto dětí byla již zařazena do pracovního poměru a svoji prací mohla alespoň částečně nahradit náklady naší společnosti na jejich výchovu poskytnutých byl jim pouze odmítnut což nebylo v hledisku ekonomického zřízení a naším lidském to pochopitelné také proto, že starší děti odcházely od nás nerady a jen na nátlak rodičů.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ

1966

Začátkem plus pořádníků 12. února zachvátí se umoří návštěvníci dlouho v paměti nebo" cestu z pásu do svých domovů po studovatelných cestách absolvovali se vyplý- čejnými kašovaři nebo jen v pomořáčkách, ba i po zádní části kalhot. Teplý únor, kdy teplota vystoupila na 16° C se stím nebyl zatím registrován 199 let a tak první sněžení se objevilo již 22. února a první bouře 26 února. Úmrtí nad kronikou 24. I v Srbské a 4. II. ve Zlíčku se různost nilo poměrně málo zájemců.

2. dubna opustil nás navždy Josef Lokvenc (Zadovský) ve věku 62 let. Dožil po těžké nemoci, jaká s ledvin v náchodské nemocnici. Učinil mnoho a málo nadšených kulturních pracovníků. Jako funkcionář pracoval v Sokole, v požárníku, v JZD a vytvořil mnoho pořadů na divadelních prknech. Oblíbeným u všech, byl také všemi na posledním cestě doprovázen.

3. dubna umírá pověrčí na zákeřnou plíci Josef Hubka z čp. 12 ve věku 63 let. Dobrosrdečný hospodář a velký přítel myslivosti. Jeho pohřbu se zúčastnilo velké množství jeho přátel a milovníků, kterým hudební spoluhra, střelbou z puk, se tímto rozloučili jeho přátelé myslivci. Upomínáme vděčně na oba Josefy a nezapomeneme.

Příjemný večer nám připravili členové dramatického kroužku „Školy" z Teplic v Srbské 17. dubna. Předvedením dobře nacvičených Hašlerových písniček.

Počasí v tomto roce zaslouží, aby bylo v kronice zachyceno. Do normálních zim v letech byl únor mimořádně tuhý. Teploty 35° C byly u nás naposledy zaznamenány r. 1767 tedy před 199 lety. Zima se přihlásila v březnu četnými mrazivými přeháňkami a nočními mrazy -5° C. Do třetího dubna byl květen skutečně tuhý. 3. a 4. května vystoupila teplota na 25° C a meteorologové zjistili, že tak velká vedra v tomto ročním období byla u nás před 200 lety. Střídání mezi se oparem a chladna nastala 26.5. a trvala do 4.6. Od tohoto dne do 16. června velmi krásné počasí s denními teplotami až 28° C vystřídalo počasí bouřkové které trvalo do 10. srpna což zavinilo značné opoždění sklizní. Začátek září probíhal za úplných vedra, 13. a 14. srpna teploměr ukazoval 30° C ve stínu. Počátek podzimu byl jako již po několik roků velmi krásný s denními teplotami až 25° C a všechny polní práce se mohly na štěstí mnohými dokončit. JZD se velmi obohatil svou obilní kombajn vysoké výroby zakoupený za 73.000 Kčs, který kombajn od koupilo JZD Broumov. Dešťové počasí nastalo po 20. říjnu, první mrazíky počátkem listopadu a první sníh napadl 14. listopadu a udržel se do konce roku.

Stará zlá chalupa čp. 98 po Marii Kostelkové v Závrších byla zbourána, jakož i chalupa čp. 77 kterou dlouhou dobu obýval Jan Skajnar obecní strážník a obětavý hasič pomalu mizí se světa.
Závrškou chalupu čp. 92 koupil od Vlastibla Bandyra MUDr. Alois Klinger primář chirurgické polikliniky v Náchodě za rekreační chalupu.

Za posledních 10 let vstoupila životní úrovní našich obyvatel přelomů v kulturě bydlení. Do r. 1950 byla v obci jediná koupelna v čp. 30 a od tohoto roku do dnešního dne v obci zařízeno 31 koupelen, obytné místnosti ni většina podlah nadmíru je. Vobec je to toho času 7 obecních aut, 17 motocyklů a 44 televizorů. Sýpá se obec Typ. Srbské na Zlíčku. Zlíčko si vede samostatnou kroniku.

Příjezdová silnice od hřbitova k Typ. Srbské dostala pojmenování „Zlíčská magistrála". Autor Franta Horák jinak též „Macheta" zvaný zpěvník z Broumova.

Letošní investiční práce na veřejných i soukromých budovách musí být schváleny komisí pro výstavbu a v tomto roce byla schválena velká oprava tiamperského tábora „Jednoty" a výstavba 4 chat za 170.000 Kčs. Dovolena přístavba domku čp. 80, fasáda v čp. 33, výměna oken a dveří čp. 7, oplocení u čp. 86 a přístavba v čp. 29 ve Zlíčku. Dovolena demolice chalupy č.p. 98 v Závrších, čp. 77 ve Srbské a čp. 23 ve Zlíčku.

Na úpravách komunikací a veřejných budov bylo odpracováno 1172 brig. hodin zdarma

Žádost o povolení úpravy silnice od hřbitova ke škole v obci Z. nebyla nám ONV povolena jakož i snaha o získání finanční podpory od Československých správ v Náchodě na úpravu této silnice místní JZD traktory, nyvěla na přáníčko.

V letošním roce MNV vyvíjí intensivní činnost, aby byla uskutečněna generální oprava silnice po severní části obce která byla K.NV zlikvidována jako náhrada za zamýšlenou stavbu autobusu. Závodní rozpočet na její úpravu v částce 600.000 Kčs a kterouž to částku má obec zajištěnu neurmal prodnic „Stavba" jakoměž stavba tato provádějící za dokončující s odvoláním, že oprava této silnice si vyžádá nákladu 1,500.000 Kčs. Vyjmutím této částky se jedná s příslušnými činiteli, aby se na jaře 1967 mohlo s pracemi začít. Plánovaná přístavba kaple na obřadní pohřební síň si vyžádá nákladu 20.000 Kčs a bude provedena na jaře příštího roku.

Na podzim odejel Karel Tři, mladý dvacetiletý do Dánska na manuální práci.

Tento rok 1966 je právě podobně smutně proslulý v historii obce, že se za celý rok nenarodilo žádné děcko. Zemřeli:

Kollertová Matylda (Závrchy)	8.2.	stáří	77 let.	Hubka Josef čp. 12.	3.3.	ve stáří	63 let
Kubíčková Marie čp. 82	27.2.	-"-	70 -"-	Kubíčková Anna čp. 5	2.8.	-"-	69 -"-
Lokvenc Josef čp. 71	2.3.	-"-	62 -"-	Hanel jar. (Závrchy) čp. 90	4.9.	-"-	55 -"-

Plnění dodávkových povinností JZD Česká Ves za r. 1957 až 1966.

Rok	obilí q		tramvizy q		maso q		mléko l		vejce 45		Poznámka naturálie Kč/l
	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	plán	skut.	
1957	Založ. shromáždění, dodávkové povinnosti plnili jeho členové soukromě hospodařící		400	404	330	334	1153000	1153916	12000	12000	2.37
1958	415	415	655	655	334	330	1153000	1139643	12000	12000	1.70
1959	400	191	650	650	330	346	1160700	1139643	45000	63652	1.10
1960	400	392	800	800	460	460	1150000	1156695	50000	60248	1.10
1961	500	544	1200	1261	450	444	1160000	1155516	50000	49153	7.81
1962	600	574	1000	950	500	452	1190000	1182185	61000	52366	1.15
1963	600	551	1000	1003	480	468	1200000	1194081	61000	45221	1.12
1964	700	771	1000	1015	500	506	1230000	1211501	70000	65148	1.65
1965	700	702	1200	1163	480	507	1260100	1226614	80000	72495	1.02
1966	670	717	1200	1203	538	503	1281110	1215992	45000	51112	1.04

Rok **1967** je pro naši obec rokem historickým. Celá naše malá obec oslavovala 700 let svého trvání. Tato událost, jedinečná v historii obce náležitě poznamenala klidný tok jejího života a organizátorům slavnosti připravila bezpočet starostí a práce.

Při hledání nad kronikou 24. února 1966 jsem mimochodem, bez zvláštního úmyslu učinil poznámku o 700 letém trvání naší vesnice a případných oslavách. Tato moje poznámka zaujala některé členy místní funkcionářské a MNV pochodil, aby se oslavy v tomto roce konaly a pověřil Čs. lidovou besedu o jejich realizaci. Ke přípravám oslav měli být přizváni všichni místní korporace což se po značných potížích podařilo uskutečnit, až na nejnižší místní složku JZD. Zástupci z jeho členů nepojevil ochotu se výboru zpočátku pracovat až v konečných fázích příprav jsme získali mladého Josefa Lakomce z čp. 73. Mnozí členové Čs. lidové besedy z počátku oslavám nepřáli a teprve po návštěvě zástupce ČSV a patronátního závodu, kteří naši úmysl, oslavit 700 let obce vřele přivítali a slíbili nám všestrannou pomoc, svoje stanovisko změnili. ČSV nám poskytl finanční pomoc v částce 1000,- Kčs na úhradu poplatků pro sólisty a pěvce obce. Ve členské schůzi informoval pořadatelský výbor o pořadatelských na kterých bylo nutno překonávat mnohé těžkosti a nepříjemné nepříjemnosti.

Takto pochopitelné stanovisko, ale naší obci kterému členů akci, zaujali někteří členové místního JZD. Člen přípravného výboru soudruh Jiránek Jiruan z čp. 22 v dobrém úmyslu a z vlastní iniciativy požádal předsednictvo JZD o finanční pomoc. Když tento požadavek byl na členské schůzi JZD předsedou, setkal se s pochopením, jak by se zdálo možno předpokládati, naopak nějaký jednotlivec a přítomných: „Ti chlapi si něco usmyslí" a my to máme platit" vyvolalo u členů přípravného výboru opětovné rozhořčení. Úsilí bylo na této JZD. schůzi odhlasován příspěvek na oslavy ve výši 1000,- Kčs. K výplatě nebo k výplatě této částky na účet Čs. lidové besedy do konce r. 1967 však nedošlo.

V přípravném výboru pracovali: Spokojený Jaromír, učitel, jako předseda, Vít Jaroslav, důchodce, pokladník, Hejtík Zdeněk, V.B. zapisovatel, Just Bedřich, předseda MNV, Kubeček Bohuslav, tajemník MNV, Sedláček Jan, místní, Zima Alois, dělník, Kubeček Kamil, kovář, Fried Josef, místní, Jiruan Fran. čp. 22, důchodce a rolník, zemědělec, Lakomec Josef člen JZD. Vít Bohuslav, důchodce a Jiruan Jiránek čp. 58 důchodce a kronikář.

Hlavní oslavy byly stanoveny na dny 1. a 2. července a OSV jednal nad mimi zdobitu. 1. července v sobotu měl sjezd rodáků a přátel obce v „Lohartinci" u Výrbů ve Vysoké Srbské, 2. července lidová veselice v kostinci „Malá Skaha" ve Zlíčku a výstava z obecí zachovaných historických a zajímavých památek ve škole. Účastníci se při veselici ve Zlíčku budou prodávat pravý selský chléb s domácími jitrničkami nebo kořalkou uzenou klíšťovou dušenou dobří je s kusem a selské koláče. Prodej jitrnic odpadl, neboť výrobce Hanna nemohl pro panující vedra zaměřit jejich kvalitu.
Na památku této významné události, měl výbor snahu opatřit příležitostné odznaky ale pro všechno úsilí se nemohl výrobce a proto jsme opatřili pamětní plaketu kterými se obdarovaly předávané skupiny které sloužily jako vstupenky na veselici a jako suvenýr.

Pro kronikáře je trapné, má-li do pamětní knihy zaznamenávati jednání spoluobčanů které jim ku cti neslouží a těžko nachází slova která by mnoho neřekla, naproti tomu s chutí chopí se pera může-li zaznamenati něco hezkého. Rád zaznamenávám jak s velkým pochopením a ochotou jsme se setkali u paní Růženky Tělové č.p. 45 která se svým manželem Petrem a synem Karlem napekla ve starší selské peci nýtěném dřívím výborný domácí selský chléb ze 140 kg mouky o který byl veliký zájem hlavně se řad městských návštěvníků. Její pečení velikého množství koláčů je velice ochotně pomáhaly paní Jarmila Jirmanová, Anna Hejčíková, Marie Lukmanová, Jarmila Kuřičková a Jaroslava Bálková.

OSVĚTOVÁ BESEDA SLOUČENÝCH OBCÍ VYSOKÉ SRBSKÉ A ZLÍČKA A SLOŽKY ZÚČASTNĚNÉ NA OSLAVÁCH
700 LETÉHO TRVÁNÍ OBCE VYSOKÉ SRBSKÉ, POŘÁDANÉ POD ZÁŠTITOU MNV VE VYSOKÉ SRBSKÉ
A ONV V NÁCHODĚ

Vás srdečně zvou na

Sjezd rodáků a přátel

OBCÍ VYSOKÉ SRBSKÉ A ZLÍČKA

pořádaný v sobotu 1. července a v neděli 2. července 1967

Na shledanou s Vámi ve vašem starém domově se těší všichni místní občané.

PROGRAM:

SOBOTA 1. ČERVENCE 1967

SRAZ RODÁKŮ

v hostinci Jednoty „U Vrbů"
ve Vysoké Srbské

Začátek v 19 hodin

TATO POZVÁNKA JE VSTUPENKOU
NA TENTO VEČER

NEDĚLE 2. ČERVENCE 1967

LIDOVÁ VESELICE

s hudbou a tancem

v hostinci Jednoty „Malá Praha"
ve Zlíčku

Začátek ve 14 hodin
Vstupné: odpoledne 6 Kčs, večer 6 Kčs

Naším a zlíčským rodákům bylo odesláno 270 pozvánek a účast na sjezdu ohlásilo na 300 osob. Kromě našich rodáků bylo pozváno na 50 přátel obce a nadřízených úřadů. Sobotní týden před zahájením oslav byl ve znamení kořením práce jak členů připraveného výboru, tak členů rady MNV a několika dobrovolných pracovníků ze řad důchodců a pracujících kterým záleželo na tom, aby oslavy vyzněly důstojně a nemusely se za svoji obec hanbit. Do všech rodin byla zdarma dodána první dvě čísla místního zpravodaje informujícího spoluobčany o historii naší obce a programu oslav. Výzva k občanům, aby upravili svoje chalupy a jejich okolí kypěnila na prázdno. Obec chtěla vítati svoje rodáky upravená a čistá.

Velikou pomoc nám poskytl patronátní závod Tesla 06 z Hronova. Jeho ředitel s. Koutský nám zapůjčil přenosné vlče, vždy tam kde jsme potřebovali. Zhotovení transparentů, zapůjčení stolů a jejich dopravu z Hronova, krásnou výzdobu pódia, instalování rozhlasu, zapůjčení lůžek pro ubytovávání, vše s velikou ochotou a zdarma. Místní JZD nám dalo k dispozici traktor se řidičem což v době senoseče a brzkého podzimu je třeba kladně hodnotit. Pro ubytovávání zapůjčilo prostor v novostavbě a tím nás zbavilo řízení situace ve škole.

Uspořádání výstavy předcházely jsme hned od počátku přípravy velkým různam a proto jsme důkladně prohledali půdy našich rodáků. S radostí zaznamenáváme, že všude tam na koho jsme se svoji žádostí obrátili, setkali jsme se s milou ochotou nám pomoci a mnohde i s lítostí že nám nemohou vyhovět, když žádané věci kdysi vlastnili ale nepřikládajíce jim žádného významu nějakým způsobem se jich zbavili. Podařilo se nám uspořádati výstavku z dochovaných starých předmětů v naší rodném obci která vzbudila zájem návštěvníků kteří je během dvou dnů v počtu 400 osob navštívili. Zájem odborníků upoutala rodinná bible česká rodiny Vlčkových z Zlíčka z r. 1557 vydaná Jiřím Melantrichem, mapa Čech z r. 1695 vlastníka p. Vlčka z Zdouňkovic a zápisní knihy jmenovaného majitele. Z pamětních listin shromáždili se podpisy návštěvníků a mnohé zápisy svědčí o tom, že výstavka splnila svůj účel: Připomenouti a ukázati dnešní generaci způsob života našich předků, zde na kladském pomezí. Na výstavě se místní myslivci pochlubili trofejemi ulovené zvěře v našem revíru. Na dobrovolných příspěvcích se vybralo 598.60 Kčs.

Krásné počasí 1. a 2. července mělo veliký vliv na celkový zdar oslav. V sobotu 1. července při zahájení zájezdu rodáků, kdy přehlídce účastníků se v Jedousově a u Vrbů v pozoru vyplnili státní hymnou mnohému z účastníků se dojetím zavlhly oči. Malá Jarmilka Martincová z čp. 13 první přinášela milé hosty za naše nejmladší s přáním, aby se jim u nás líbilo a na svoji rodnou obec aby nezapomínali. Po hudební složce dvou ellapeů harmonikářů zahájil předseda MNV Radúch Jurt krátkým proslovem a pásmem hostí oslavy 700 let trvání obce Vrbové Srbské. Krajský zástupce ČSM v Náchodě s. Zlechárec a ředitel patronátního závodu Tepna 06 z Hronova byly pozorně vyslechnuty a po zásluze oslavovány. OSM v Náchodě při této příležitosti daroval obci obraz od akademického malíře Šimka / pohled na Srbskou od hřbitova / v ceně 600,- Kčs.
Za práci v obecní samosprávě na poli osvěty byli při této příležitosti odměněni upomínkovými obrazy mají stálí spolubydlící: Jaroslav Zajíc, Antonín Čížt, a dlouholetý Ličkova za práci v samosprávě, František Jirman čp. 22 za dlouholetou činnost v Sokole a Jaroslav Čížt za třicetiletou práci v divadelnictví.
Čtvrthodinový přednášek seznámil kronikář přítomné s historií a současností obce za napjaté pozornosti všech přítomných.
Zářezový projev předsedy MNV a Jar. Broži z Hronova vzpomínkou na mladá léta ve Zlíčku.

Přátelská a radostná zábava v místních hostincích i na prostranství před nimi trvala po celou následující noc do 8 hodiny ranní. To by bylo radosti nad shledáním dávných spolužáků a kamarádů, někteří se mohli poznávat až po 40 ti letech. Návštěva byla tak velká, že i hostince ve Zlíčku byl plní obrazem a stupínky rozradostněných návštěvníků přecházely ze Srbské do Zlíčka a naopak. Celá slavnost byla filmována a je škoda, že nejaktivnější část filmu, večer 1. července byla při vyvolávání zmanipulována.
Neděli odpoledne a večer naváznulo v Malé Praze na 700 platících návštěvníků. Výborné pečení, pivní chléb s kouskem tepla uzeninou a dobrým pivem, chutné selské koláče a hudba závodního klubu ČSM z Hronova postarali se o naprostou spokojenost hostů která byla nejlepší odměnou za velkou práci hrstky pořadatelů kteří celé akci věnovali na 900 neplacených brigádnických hodin.

Ke 700 tému výročí vzniku vesnice zastal naše první její kronikář bývalý pokorský funkcionář a nadšený ochotný pracovník Antonín Klimeš toho času na léčení v mechanické nemocnici následující veršovanou vzpomínku na svoji rodnou vesničku.

Rodné vesničce k 700 tému založení.

„Krajinou dějin v široké pustině"
zván byl kraj náš v královské listině.
Šumný hvozd táhl se ku Kladské hranici
pobízval lid sjezd pro naší vesnici.

Zastala práce první osadníků
v těch dobách dávno minulých,
kácejí hvozd a paseky sdílejí,
by obživ plnilo se od pluhů--
hvozd ustupoval v celé šíři.

Co práce, hvozdí dějiny dalo,
než půda hvozdu dala vždy,
přibytek první než byl postaven,
pak jiných dál po jiném stálo.

Vesnice rostla pilnou prací dále,
na polích rálo a žalo obilí.
Slyšela svist hvozdů - lid vzpomínal krále,
kterého v dáli v boji ubili.

Staletí prošla vesničkou naší
pozvala život lidu v ní,
vídala vaření a lebedy kaní
radosti málo, více rouchání.

Vídala taky panství zvůli,
roboty těžké, nálady dis--
vojenská šíra přepadla vždycky
dům, mlýn, chrupal do nebes.

1067 1967 700 LET VRBOVÉ SRBSKÉ

Ajedné noci vnučkou zpíci
na zaměk s rodinou ukázěl
Baltazar Zlý dan po povrchnici
dragouny stříbrou zakázěl....

Robota zmučna, lid naň vzdechy
volnéji nadechl po dobách zhýčl,
obrody zbota pušky hod ukázy
čantěji zazníval při práci vnících.

Při války prožili občané naši...
v ně první Apříčci vnuci jeli
občanů obrok a cuo dodávat měli.
Válka se skončila za tydnu cely.

Škola se otavila, učitel přijel
rozvíjat osvětu k lepšímu žití
jména Dahalsky, Kudrnáč, Chmelař, Hanuš
k paměti vděčných zářivě znějí.

Ve velké válce ztratila mé rymy
vernice naše jedenáct jich bylo,
k rodinám dvojm se navrátilo
kdosi jim ustlali do cizí hlíny....

A v letech po válce významné dílo,
obecní vodovod z pomezí Boru,
přes odpor přísných přísno bylo
pro radost všem - a bylo po sporu.

Než pozdila se elektrická světla
zmizáce petrol pěkně vonati bylo
její oponu proti tomu zpěvla,
prozatímní dílo pice se podařilo.

Pět mužů stálo tehdy v obci v čele
a mezi každý byl dobré doby žák,
chtěli uskutečnit plany smělé
jich jména Jansa, Šlumpák, Kapičák.

Pěkná léta klidu - měnil se náš osud,
zadla hrozná válka - nejhroznější dosud.
Hranice naše padly, plavi tiše roky,
mili jsme se státi národům otroky.

Ač katarka výšky hranice zůstala
válečná však vůl obyvatelům vzala.
Runo bylo těžké v naší vlasti celé
nacisté vraždili synv její smělé.

Za svobodu, volnost, míchi hrdinové
by nám umožnili žíti v době nové.

Nepřítel byl vždy kruté porážen
svobodná a volná zajásala zem.
Z východu k nám přišli ruští vojáci
a přátel si oddechnouti po kruté práci.

Přišla hrozná doba - přišel nový čas
výška naší zase chápala se pilně práce zas.
Založili družstvo, pilně pracují,
dobré výnosy z hektaru vždy vykazují.

Mají nový kravín - pěkný dobytek
mlíčka dodávají stále každému.
Vedl je muž zmužilý, dobrý ekonom
vždy je vážný problém, musí býti přítom.

Telefon do obce je též zavedem,
světlo elektrické mění naši v den.
Družstev výbor obce dobře pracuje
vydlažidit silnici již připravuje.

Vzmužil se kraška k blízké slavnosti,
aby přivítala přibylé hosty.

V pilné, tvorné práci lepší život je
zvadnějí se všechno líp budoje.

Zahrádkáři naši vždy zvěsně mají
a Vzkvět se každý dobře napřje a mají.

Kde Boží skály v mlhy se halí
vidíme ji a dále
zemičku svou
slavné dny plní, je hodná plavy
dětičky rodáků k ní duchem jdou.
Uhladí i stáří a blízka i z dáli
život je pozdvihl cit ji v mysl vzal
vzbor je pozdvihl....
K nádherné podílet se slavné dny.

A příkro milá, rodná moje —
ať vlastní jsou dál díje tvoje.

Antonín Klimeš.

Po mnoha jednáních a různých reklamacích začalo se na podzim s úpravou silnice z Lodína na Třebnouz. Stěmito pracemi měl provádějící je podnik Stavba Jaroměř začíti 1. května t.r.. Ale přičinou různých optimálních příčin byly práce odloženy a stanoven nový termín 1. srpna. Od 1. května do 1. srpna byla naše obec dostavením mnoha komínů kluzi zjišťovali, několikrát přeměřovali a měnili direktivy až konečně začátkem listopadu se začalo s přípravnými pracemi. Těžké tahy navážely obrovskou hromadu dlažebních kostek (u stání silnice Vaňkova - Dolní Radechová) a těžké silniční stroje vozřizovaly a planýrovaly stavbu vozovku v Lodíně. Úsek silnice od údolí po čp. 13 měl být dohotoven a předán do provozu do konce tohoto roku. Celá část bude vyasfaltována kdežto ostatní úsek až na kopec bude dlažba. K vyštěrkování spodní části silnice bylo použito materiálu z haldy kluziny u bývalého uhelného dolu ve Zdárkách. Práce na tom nepostupovala tak jak by bylo zapotřebí. Lodník Stavba zaměstnával na ní jen dva dělníky, obec dala k dispozici také dva a tak důsledkem bylo, že když počátkem zimy byly práce přerušeny nebyla silnice z dálka hotova a její dohotovení čeká na příští jaro.

1. ledna zastřelil pan Martínec, hospodář Mystinecké jednoty na Klenský hoře starého mýtního jelena, což je v historii místních nemnohých tento případ.

Do mírné zimy přikročil MNV. k úpravě kapličky na pohřební obřadní síň. Za oltářním zjištěn nápis: Věnováno: Josef Adolf Jiráskovi - Lita Září 1904, září. nákladem Josefa a Anny Všetkových.
Její rekonstrukce si vyžádala nákladu 19.500- Kčs a hodnota díla je 28.000- Kčs. ONV přispěl na tuto akci částkou 7000- Kčs. Za stavební materiál se zaplatilo 4.500- Kčs za nová okna a dveře 3.500- Kčs za kování 2.000- Kčs, opravářská firma 500- Kčs, za závěry 3.000- Kčs za práce zednické 3.000- Kčs. Odpracováno 1916 brig. hod. zdarma v hodnotě 11.400- Kčs.

Sběrné smrtišnání bylo počátkem 29. ledna a 1. hodině v noci kdy jsme byli probuzeni naším psem Darkem. Do silné obleví počátkem února nastaly 10-15°C mrazy. Do a 26. února silné mrazy zapáchaly v pohraničních lesích obrovské škody na lesních kulturách. Celé plochy lesů ovlivnily v Tokonořích, Ohnicích horách a na Šumavě byly vyrácený a polámány. 20. února jsme měli první jarní bouři a čtyři dny na to se oblevili značně. Sněžení počalo trvat do 17. března kdy napadlo 10 cm sněhu a sněhové přeháňky trvají do 10. dubna.

V březnu byla ukradena dřevěná rolka u Jana Vejvanického u stříšky na podstavci v Lodíně kde jeli na první republiky se konaly majové pobožnosti. Zloděj, zběsilec stavajícímu dopadu nebyl. Z první případ u nás, kdy málokdo lidka pokonala zda se stal v první polovině března v Machové proděj byla napadena kontumace psů a krádeží škodní mezi ostatními nejsi.

Školení občanů CO provedli soudruzi z patronátního závodu Tupa 06. Různé předměty uchování potravin před radiozářením, ochranné masky a oděvy a první pomoc při zranění.

V noci ze dne 24. na 25. října bylo okolí střediska JZD vzrušeno tragickou příhodou. Z ohrady před tělesnou utekly 7 jalovic a lákaly vůni čerstvě pařených brambor naskákaly do silážní, nahrávané jámy s pařenými bramborů. Dvě skočily do brambor již přehladlých a nyvaly bez pohnutí. Ostatních pět skočilo do brambor hlubších a skončilo hromadou mrtví. Snad tato dobytčí tragedie přimějí předsednictvo JZD, aby se postaralo o dostatečný dohor nad celým jejich střediskem.

27. ledna umírá Antonín Martínec ve věku 71 let ze samoty u Žďárek původem Kaušák.

25. února zemřela Marie Toušková ze Sedmákovic 79 letá matka mého předchůdce Vlastimila Toušky.

31. března odešel na vždy Jaroslav Balcar ve věku 83 roků bývalý náš rolník a jeden z málo jistě žijících legionářů. Zůstává jest v Kocourově kde poslední dobu bydlel a kam se k nám přišlo rozloučit jej jen několik stařičkých spolubojovníků.

21. dubna letí po mi hrozná zpráva které nikdo nechce uvěřit. Antonín Dostál z čp. 15 členu JZD, otec tří dětí ve stáří na život. Velké Proč? dělí se mysli zpráva celou obec. Umřel v nejlepším věku, otec tří krásných zdravých dětí, manžel pracovitý jehož hmotný zajištěný, který se připravoval přestavěti svoje obydlí a takový konec. Co bylo příčinou, že se tohoto všeho zřekl? V poslední době měl nemocení nervy, nebylo to ale nic vážného a při trošce léčení byl jeho zdravotní stav prozatímní se obavami, nadmo myšlitelný. Na jeho poslední cestě za nepřetržitého počasí kráčelo za rakví spolu vážení na voze taženém koňmi mnoho jeho zamýšlených přátel a příbuzných jejich se upřímný k onomu nepochopitelnému a záhadnému, proč?

Dne pohřbu tohoto našeho milého souseda se stal významným také i evropském dění. V Mostě měl pohřeb první sovětský letec kosmonaut plukovník Vladimír Komarov kterému se ztrativšky padáky při přistávání kosmické lodi. A v Kolíně nad Rýnem se tohoto dne konal pohřeb 91. letého Dr. Konráda Adenauera prvního západoněmeckého kancléře.

5. května opustil nás navždy obec mojí manželky František Kubeček v požehnaném věku 84 let. V r. 1946 odešel do pohraničí obce Jetřichov kde pro svoji společenskou povahu si získal mnoho přátel. Jeho přáním bylo, aby byl pohřben v rodné obci. Jeho pohřbu se zúčastnilo mnoho přátel z Jetřichova a Hradčnic z okolí mu jako jednomu z posledních mykližských muzikantů na poslední cestě zahrálo.

24. srpna první pohřeb vypravený z obřadní síně. Sedmákovický rodák, Vincenc Hruby 82 letý svobodný kameníkmistr ztrátivšch dnah bytem na pohřebním ústavu si přál, aby po smrti mohl odpočívati na rodným hřbitově. Jeho tělesné pozůstatky vážící 153 kg což byla největší rakvola jaká kdy byla na rodném hřbitově pochovávána, uložena byla k věčnému odpočinku jeho kamarády od Modré armády.

Druhého dne 28. srpna jsme doprovodili na rodný hřbitůvek babičku Františku Burešovou č.ep. 72 zemřela 22. srpna ve věku 74 let.

5. září po krátké nemoci /zánět mozku/ dožila v mateřské nemocnici paní Karla Hamlová ve věku 72 let. Bývalá majitelka a potom vedoucí pohostinství a obchodu ve Zlíčku. Žila ve svých 70ti letech vždy k úplné spokojenosti zákaznících obchod i hostinec. Do důchodu si koupila chalupu ve Vys. Jizbicí č.p. 29. kterou značným nákladem opravila. Osud ji nedopřál, aby příjemné bydlení které si připravila bylo zapon částečnou odměnou za lidskou a nedocenitelnou práci kterou za celý svůj život vykonala. Zákeřná nemoc ochudila naší obec o sympatickou, pracovitou a všemi oblíbenou ženu. Pozůstalým jsme se smí se sborem církve Československé pánu kněžím v Zavadilkách.

11. října doprovázíme na rodný hřbitov z obřadní síně Adolfa Hubku, bývalého našeho hostinského, obchodníka, pekaře a uměděla z č.p. 27 který zemřel na Velkých Žernovicích ve věku 64 let. Do místní které ho potkalo v r. 1953 kdy jeho stavení vyhořela zakoupil se na Velkých Žernovicích. Dle jeho přání byla rakev s jeho pozůstatky uložena na bílé a kolí které měl v životě velice rád jej na rodný hřbitov dovezly.

10. října usnul na vždy náš bývalý kovář a spoluzák Josef Matěna z bývv. č.p. 44 ve věku 61 roků. /autohavárie/ Roku 1945 opravil svářečské pohraničí a hospodařil na statku v Jetřichově. Zachován v Rupsmechticích za účasti mnoha rodných jeho přátel.

Dne 12. října další pohřeb z obřadní síně. 84letá paní Marie Kinclová Hrubá která posledních šest let trávila v Domě důchodců ve Starkově odpočívá po boku svého syna na rodných hřbitově.

Letošní jedenáct obětí si v tomto roce 1967 žádá Matrana na našich lidech. Vždy rodák který na svou rodnou obec nikdy nezapomněl vrací se do mí k věčnému odpočinku.

23. listopadu loučíme se z obřadní síně na hřbitově do posledního spatření Josefa Žižky z č.p. 60 zvaného na Letovničkách. Jeho pohřbu se zúčastnila delegace jeho přátel z Letovic a členové myslivecké jednoty se svým loučili čestnou střelbou z pušek.

V prosinci napadlo na 50 cm sněhu který u nás na Kopečku nezvonil, i přes divoce řádící závěje ale způsobil velké škody v lesích. Mnoho jehličnatých stromů nemohlo tíhu sněhu která se na jejich větvích zachytil a pod jeho tíhou se zlomilo.

Stavební četa Jednotného zemědělského družstva dokončuje stavbu budovy ve které jsou kanceláře, dílny, garáže, sociální zařízení a skladiště obilí. Dokončila dnešní skladiště umělých hnojiv v hodnotě 10.000- Kčs.

Quo vadis vesničko?

Tento rok je devátým v historii obce kdy se demarodilo ve Čtyřské Svbrské žádné dítě.

Chirurgický úspěch

První transplantace lidského srdce se podle zpráv západních agentur podařila v neděli lékařům v Kapském Městě v Jihoafrické republice. Operace, při níž vyměnili srdce 55letému pacientovi, trvala pět hodin. Lékaři se pokoušeli získat vhodné srdce asi čtyři týdny. Získali je z těla mladé ženy, která právě byla usmrcena při automobilové nehodě. Pacient je po operaci při vědomí a jeho stav je uspokojivý. (ČTK)

Další podrobnosti z Kapského Města

Tři hodiny a dvacet minut uplynulo od klinické smrti Denisy Darvallové do chvíle, než za čalo její srdce tlouci v těle Louise Washkanského. Denisa zemřela ve 2.32 hod. V 5.52 hod. skončil lékařský tým v čele s profesorem Barnardem historickou operaci.

Druhého prosince krátce před půlnocí lékaři shledali, že stav těžce zraněné Denisy je beznadějný. V příštích dvou hodinách provedl dr. Botha testy krve a tkání srdce dárkyně a pacienta, kterému měl být orgán transplantován. Zjistil, že všechny důležité faktory ve složení krve a tkání jsou až překvapivě totožné a dal souhlas s provedením operace.

Několik minut po půlnoci bylo tělo umírající převezeno na operační sál. Ve vedlejším sále už ležel Louis. Od 2.55 hod. byl pacient v narkóze. Za 29 minut bylo srdce zesnulé vyoperováno a ve 3.01 hod. bylo přeneseno do vedlejšího operačního sálu, kde bylo napojeno na přístroj, který udržoval srdce v činnosti a který zároveň nahrazoval i srdce Louise pro dobu operace.

V 5.52 hod. začalo transplantované srdce tlouci v těle Louise. Avšak teprve po 14 minutách lékaři vypojili přístroj, který udržoval srdce v chodu. Pacient však nereagoval příznivě a tak přístroj byl opět zapojen. Teprve v 6.13 hod. mohli lékaři přístroj znovu vypojit a transplantované srdce začalo samo pracovat. (čtk)

Stanli z jaroše a Jasmíře přejali 26.7. nojenkou ubikaci v Lodrni.
1.10. zahrnuty lístky na poháriny. Zařazen přídělového hospodářství.
20.10 vládním nařízením zrušen kraťas 28. října a prohlášen pracovním dnem. 19.9. zničeny kulometné bunkry v naší obci.
Němci uháli s námi různou komedii o tak svatými galgenými konary.
Organizace Wohlfart vyrábla polívku a guláš pro nuzné chudé což Němci
filmovali aby mohli světu dokázat jak jsme byli ubídačni. Naší policii
dalo velkou práci, aby zrušila aspoň nějaké lidi kteří byli projídalští.
Německá propaganda se snažila získati sympatie falešnou dobročinností.
V říši visí plakáty zobrazující německou ženu jak ve chystá porodit nejlépe
do týdne, je však zadržená svojí dcerkou hlasitě říká: „ne maminko,
počkejme až budeš v Protektorátu." Tato velkolepá propaganda
se ale setřela velké oblibě německých hospodyň. Náš obecní při
návštěvě Říše byl uvítán svoji příbuznou: „kdy už se tam zahrnou Protek-
torát nacpem, abychom také něco vyfasovali?" Když ji vyprávěl o „beruš-
kách" a přepracovaných vojácích velmi se divila ale o pravdivosti německé
propagandy se pochlubovat nechtěla.
Německé vojsko se nejdříve nevměšovalo místní pohraničníci opevňují a chovalo
se k našemu obyvatelstvu celkem slušně. Upozornění zatýkání komunistů
jako zastrašovací akce kteří všichni byli pokřtěním časně propuštěni.
28. března nařídili jízdu v pravo a zavedli přísnou cenzuru
Po odchodu vojáků z Náchoda pravdila se tam setnina Schupo (Schutz politzei)
Jejich příchodem byl ukončen život naším. Zapřádali si vše na co zdálo
alkoholu a nebylo radno se činiti na ulici v noci setkati. Naší policii odebrali
kulomety a ponechali jim jen pistole. Židovské obchody byly zabírány a
napravány do rukou Německých (správci k věrné ruce) Němci nebo loyální
Češi. Židé označeni žlutou hvězdou s písmenem J, zakázány jim veřejné
místnosti, parky a pod. Zřídili pracovní úřady a nařídili vydávání
občanských průkazů. Naše obyvatelstvo bylo stížené bezpečnosti ignorovalo
a z dálka se jim vyhýbalo, což oni pozorovali za urážku
V Náchodě byl člověk který se jich nebál a kde mohl tak je provokoval.
Radiový Pepda Čumpal z Albrova který často přišel do místní s druhým
budíkem v ruce a vykřikoval: „budíme český národ" S tabulkou na níž
měl napsáno: „Židé ven a Němci na jejich místa" přišel na Schupo se
žádostí, aby ji mohl vyvěsiti na židovský hřbitov. Nebo zastavil
příslušníky Schupo a dučkem jim sdělil, že v kolejích ubyly zbraně a
odvedl je ku Stránskému rozcestí (dnes hotel Veron) kde byly uskla-
dněny zbraně zabavené obyvatelstvu. Dvakrát hozavěli a potom ho
poslali do ústavu choromyslných.

Zavraždění našeho strážníka Jaroslava Müllera na lavičce pohotovostní
místnice stráže v Náchodě 10. června dvěma opilými členy Schupo
mnohlo veliké pobouření mezi obyvatelstvem celého okolí a vzájemu
pořádku byla tato porážka po uplynutí během jedné hodiny nahrazena.
Z obavy před nepokoji nebyl pohřeb veřejný pohřeb zavražděného na
odpoledne 13. června a sympatický strážník Jaroslav Müller byl 14. června v
6. hodině ranní pohřben na Českém Dvoře odkud pocházel.
V září napadli Němci naše spojence Polsko, v několika týdnech
si jej podrobili a udělali z něho Gouvernement což je horší než Protektorát.
Našemu přání zatemňování. 28. října při studentských demonstracích v
Praze zastřelen naši dva studenti Jan Opletal a Václav Sedláček. Naše střední
školy byly zavřeny, studenti Gestapem poslání do koncentračních
táborů a do Říše na práci. V té době zdůrazněním našeho vojska říkali naší
lidé posměšně Náchodu melody boyo.

Rok **1940** přinesl nám velké naděje a víru, že světové konflikty budou
příštím válkou. Bylo velké nebezpečí, že nedojde-li k válce zůstane Němec
v podmíně Říše na dlouhou dobu. Napadení severních států a Francie
německou soldatesku zamýšlelo, že válka bude dlouhá i přes
očekávaná vítězství Němců. 5. června padla Paříž a 25. června končí na západ
končilo odplutím anglické armády z evropské pevniny. 30. červnem bylo zatčeno
mnoho komunistů z nichž mnozí byli v koncentračních táborech umučeni.
25.6. Byl zabaven a naší kapličky zvonek a odnesen a aby okupanti nezvonili
také měděnou desku a pomníku padlých v první světové válce odhodlali
se ji mstíti mladí muži: Bohuslav Urba, Antonín Jirman a Josef
Fejfa desku a pomníku rozdati a ukryli ji v márnici na hřbitově. Její
vydání bylo znáhlano pod přísnými tresty na starostovi obce Josefu Martin-
ovi který nějakým chytrým způsobem dokázal toho, že k zpronevěření nedošlo
a deska se pro obec zachovala.
28.9. Došlo přísné nařízení o plakátech, každý majitel domu je povinen je vlastni-
ti. Neuposlechnutí se trestá pokutou až 15.000 Kč
11.8. Zavřeny německo-české nápisy na obecním úřadě, škole a hasičské
zbrojnici.
20.11. Zabavena obecní kronika a důvodu že zápisy se neshodují s mnejšími
státními poměry a nepravdivé údaje o první světové válce. Založena
nová kronika která zachycuje některé události dor. 1941. Čtyři doby do
r. 1945 nejsou psány žádné záznamy. Záznamy v obecních kronikách tohoto
doby jsou pod přísnou kontrolou okresního školního inspektora
Zřídil potraviny na lístky se stále omezuje, mnozí mezi obyvatelstvem jsou nemocní
neb dodávkové poměry poměrů nejsou tak velké, aby nebylo dosti na
zásobování pod pultem.

Po případení Polska německými vojsky 1. září m.r. zavedli u nás okupanti systém přídělového hospodářství na všechny životní potřeby. Lístky byly vydány lístky na mýdlo textilní a obuv 2. září 1939 a hned na to lístky na potraviny. Příděl na r. 1940 to byly žádné lístky povolány na obuv a tabákové výrobky. Odtud lístky měli platnost jednoho roku a obsahovaly 100 bodů. Na oblek svrchník nebo sukně bylo potřeba 60 bodů což znamenalo do nejdůležitější hospodářství rodiny a prádlo. Poukázku na obuv vydal obecní úřad po překontrolování stavu obuvi žadatele.

V důsledku zatemňování počínalo se vyučování ve školách 8'45 hod.

2. března proveden úřední soupis slepic a bylo nařízeno odvádět od jedné nosnice 60 vajec počínaje. Z celkového počtu 739 slepic v obci bylo odvedeno 42.120 vajec. Z tohoto počtu slepic jich 37 připadalo na samozásobitele z těch se vajec nedodávalo. Dodávka mléka byla stanovena z dojnice 9 l denně, z krávy dojnice 3 l. Z tohoto dodávky muselo hovězího pro celou obec činit 22.985 kg a muselo vepřového 9.051 kg. V tomto roce byl splněn kontingent dodávky obilí. Ukládáním zemědělci bylo odevzdáno 1.760 kg pšenice, 3.375 kg žita, 11.675 kg ovsa a 966 kg ječmene. Hlásky odvedeno 1.700 kg a 2.500 kg sena. Ze statcích fondů se přidělovaly pro dojnice otruby v 1. 3 kg měsíčně. Měli se snažili získati sympatie poníků a proto stanovili povinné minimální dodávky. Rovněž měli zájem o to, aby získali důvěru družstva a navádili vyjednávání mezi ně povinnými a menšími životních potřeb.

21. 3. Při revizi knihovny bylo zabaveno 6 knih které byly prozatímně uloženy na obecním úřadě. Sbírka sběru a barevných kovů 1. 4. vykazuje 150 kg sběru a 5.17 kg barevných kovů. V obchodech se objevuje nový druh obuvi, dřevěné vycházkové a pracovní dřeváky.

14. května na žádost komise pro stavbu zeppelinu po zrušení části obce bylo usneseno tuto stavbu podniknouti. Ke stavbě nedošlo z důvodu, že se nenašel nikdo kdo by se o tento podnik poctivě staral když hlavní překážkou byly protesty majitelů pozemků které bylo třeba vykoupiti.

18. 5. nařízení o sběru lišejníků na základě písemného povolení které bylo sbírání ihned pozastaveno. Na podzim byli zemědělci silně postiženi tím že jim byli zaplombovány žentourky, mlátičky a odstředivky na mléko. Sušení v tomto roce bylo jedno z nejhorších pro zemědělce, v době žní vytrvalé a po tři týdny trvající déšť z počátku, že nebylo obilí vymlácené a pak bylo, že nebylo obilí vymlácené a chléb z něho byl téměř nepožívatelný. Mnohý zemědělec oříkával klasy na poli a nosil domů aby získal obilí obvodně prostě. Smích napadl již 25. října mnohde do obilí a na brambory které se vykopávaly, z této malé části ostatní, většinou dílem shnilý. Z pomalá sbírka se pro jejich množství shnilých brambor 380 k kterýchto obec byl odvlán úřadů který pro naši obec zaslalo 820 k.

Zavedeny uhelné lístky a příděl pro domácnost o jedné místnosti byl 10 q na každou další obytnou místnost po 4 q.

(Dle poznámek Fr. Klimeše.)

Začátkem r. **1941** napadlo veliké množství sněhu a náš kraj byl po několik dnů odříznut od světa. Ve Vrpravě zůstal trčet ve sněhu lokál a pošta se musela do Kácherda z Úvalského Hlíza dopravovati na saních. Byla vyhlášena všeobecná pracovní povinnost na odhazování sněhu.

12. dubna byla zakázaná činnost tělocvičné jednoty Sokol, její majetek zajištěn a správou německým pověřencem z Týnišťa domu v Spare. Londýnský exilová vláda pokládala Kuratorium pro výchovu české mládeže v Spare.

Zástupce říšského ministra Rosenberga, nejlepšího Hitlerova přítele do Londýna exponent byl pověřován sumáři a snažil získat veřejnost německého lidu.

Po vypuknutí války s Francií a Anglií byli jsme velmi s hlasáním jednáním Ruska. Očekávali jsme, že se přidají k západním velmocem a zároveň na Německo; s hrůzou jsme se dozvěděli, že místo toho obsadilo část Polska a Karelskou říji ve Finska, uzavřelo smlouvu o neútočení s Japonci a udržuje přátelské hospodářské styky s Německem. Tento stav trval do 22. června 1941 kdy naše sympatie k Rusku vystoupily na nejvyšší bod. Hitler oblékl svůj projev, že dal pokyn k útoku proti Sovětskému svazu který přátelství Německo napadnout. Bylo u nás mnoho radosti a tajného jásotu, že konečně se Rusko ubránilo tak jak jsme si to přáli. Heslo bylo používáno nový pozdrav „Stalinovi zdraví" který se pro Němce vyhrožoval „stálý nový zdravý". Naše radosti ale byly předčasné. Ruská armáda nepřátelů ustupovala, Němci jásali a na oslavu obsazení některých polepili svá místní písmenem V a body. Německo vítězí na všech frontách. V tu dobu se vyskytovalo mnoho protiněmeckých letáků, povětšinou výsměšných a někdy i velmi nebezpečných. V Všechodě se hrála divadelní hra „Úpal jsme já". Na jednu plakátu někdo přilepil fotografii Hitlera vytřeného na modro. Na štěstí to však zpozoroval náš strážník a plakát zničil, mohlo to míti pro Všechod těžké následky.

Rok 1942. Zpravodajské zprávy o zoufalých porážkách hlásají na Moravě a částech přicházejí zajatci ze zajateckých táborů. Zavražděné se vyjádřen okolí vyvražďovali, úprchlých ruských zajatců bylo po okolí ukrývána hojně.

27. května byl spáchán atentát na zastupujícího říšského protektora SS Obergruppenführera Reinharda Heydricha. Útočitelé střelili do jedoucího automobilu a utekli. Vlastní útočník jeden nebo bylo každému jasno, že se pomstí příšerné vraždění. Protektorát měl vydati pachatele do 24 dnů. Byl vyhlášen civilní výjimečný stav, všechny případy byly rozsuzovány stanným soudem který mohl tři místní jen dva rozsudky – smrt nebo osvobození. Těch druhých bylo ovšem málo. Pohlídky po domech, pátrání po neúplatných osobách provádělo německé vojsko, Schupo nebo Gestapo a zajištěná neúplatná osoba těžce a napořád neodvratná byla popravena s celou rodinou.

NÁRODNÍ VÝBOR VÝSO

Atentátník Heydrich těžkému zranění podlehl, mstili se Němci na našich lidech a dumě jsme účtí neb přijdeli o rozličné jmění dvacetí i třicetí popravených často a določkou, jakož i tolik obětí. Pod záminkou přechovávání zbraní, obětí přátelských a schvalování atentátu na Heydricha bylo od 22. května, kdy převzal úřad zastupujícího říšského protektora SS Obergruppenführer a generál policie Kurt Daluege a když jí velkou moc nad námi vládou uplatňoval strašný vrah Karl Herman Frank bylo u nás do 10. června tedy za 12 dní popraveno 695 osob a toho 186 žen. Za dopadení pachatele byla vypsána odměna 20.000.000 K.

10. června 1942 dopustili se Němci nejsurovějšího zločinu který nemá období v civilizovaném světě. Pod záminkou že obyvatelé Lidic, hromice u Kladna poskytovali pomoc pachatelům atentátu a pečovali jimjich přístupků proti okupačnímu vládnímu byli všichni muži bez ohledu od 16ti let zastřeleni, ženy dopraveny do koncentračního tábora v Ravensbrucku a děti odvlečeny do Říše. Lidická tragedie počala 10. června kdy na zahradě Horáčkova statku bylo ranou zastřeleno 173 mužů, ženy a děti odvezeny do Kladna. Na to byla obec vypleněna, zapálena a na konec srovnána se zemí. Nebývalým tímto krvavým tirorem na nevinném obyvatelstvu strašně pozvedl naše občanstvo a vyvolal jejich nenávisti v celém světě proti germánské barbarství.
Při lidické tragedii bylo zavražděno 197 mužů a 7 žen, ze 203 odvlečených žen se navrátilo 62 ze 105 dětí bylo nalezeno 9. Stejný osud potkal 24. června t.r. osadu Ležáky u Loučky v okrese Chrudim.
30. června odehrála se tragedie která měla míti podobné následky jako tragedie Ležáků na kostelecých Končinách v hospodářství Antonína Burdycha. Za nějakou dobu našel v podzemí jmenovaného roličíka úkryt pacholíčka s mýdlačkou. Gestapo po tajné mýdlačce mocně horečně pátralo. Je velice smutné, že právě člověk intelligent se propůjčil k tak barbarskému činu že provedl úkryt mýdlačky a hroby zúčastněné na této akci. Byl to MUDr Vilém Hrdlička, lékař ze Rtyně který za svůj hanebný čin obdržel podělování za věrné služby Říši a odměnu 50.000 K. Zbabělému činu unikl trestu smrtí. 17 osob zaplatilo tuto podlou vraždu životem.
Začátkem r. 1943 došlo na odvoz Židů. Rozpuštěna těževřená jednotka Orel a jen těževřená jednotka Dělnická zůstala.
Nacisté Dělníky potřebovali mnozí se je získat spolu se svými dětmi jejich propaganda hrdila, že dělníci a robotníci jsou loyální a jen intelligence že provádí podvratnou činnost.

Rok 1943 byl pro Hitlera rokem kdy se jeho armády různě strategicky odpoutávaly od nepřítele a zaujímaly výhodnější pozice. Do tohoto roku jeho armády vytlačily Angličany z pevniny, zabral Francii, Belgii, Dánsko, Holandsko, Norsko, Polsko, Jugoslávii, Řecko, Estonsko, Lotyšsko, Litevsko, severní Afriku. V Rusku se jeho armády přiblížily na dostřel Moskvy a Leningradu, obsadily Kyjev a Kavkazsko. Zastavila ho zima Volha a bitva u Stalingradu znamenala konec jeho vlády. Všeobecné zprávy a situaci na frontách jsme získávali poslechem zahraničních zpráv, přes veliké nebezpečí. Bylo nařízeno odstranění krátkých vln z pozemních přijímačů. Angličané a Američané zahájili nepřímou ofenzivu v Africe, v červnu se vylodili na Sicílii a v září 1943 Itálie kapitulovala Naše naděje na osvobození stoupaly každým dnem. V Itálii se Němci zoufale ale marně bránili a Sovětská armáda se připravovala na rozhodný útok.
6 června 1944 vylodila se anglo-americká vojska mezi Cherbourgem a Havrem ve Francii, probila se atlantickým valem a v červenci zahájili spojenci ofenzivu na všech frontách. Žasli jsme nad rychlým postupem Rudé armády která za několik dní postoupila až o 50 km na západ. Angličané zavedli do boje veliké množství bombardovacích letadel a s dělostřelectvem jim vlastně svrchovávali ze země německá města. Sklesla nálada německého lidu znažil se Hitler povzbudit slibu o nové záhadné zbrani která měla přinésti zásadní obrat ve válečném zápolení. Na Londýn a jižní Anglii začaly padati záhadné bomby, jakési létadla bez pilotů. Němci jim říkali V1 (Fau eins Vergeltungswaffe). Tato V1 způsobila Angličanům velké škody ale na průběh války již vliv neměla. V generálním štábu německé armády panoval strach z následků prohrané války a proto se Hitler na poslední chvíli chtěl připravit byl na něj do. července spáchán pokus atentát při kterém přišlo o život několik vysokých důstojníků, Hitler však unikl.
29. srpna povstal slovenský lid proti utlačovatelům a mnoho našich lidí přišlo tajně na Slovensko, aby se zúčastnilo partyzánských bojů po boku slovenských bratří. Rok 1944 byl pokus zoufalé ale zdárné obrany německých armád a zastavení postupu spojeneckých vojsk na Berlín, kde válka měla být ukončena. Vlastenecká fantasie musela být omezena ve svém doufání.
Naše malá obec dík svoji malé frekventovanosti poloh prožila tuto hrozná dobu celkem šťastně. Jediný náš pomocník, Josef Klimeš továrník dělník byl v dubnu tohoto roku zatčen pro rozšiřování letáků a odvlečen nejdříve do koncentračního tábora v Terezíně a potom do Drážďan odkud se po roce zdráv navrátil. V popředí obce po celou dobu okupace stál jako starosta Josef Martinec čp 13 s jednou Lokenicem /zadovským/ jako tajemníkem kteří se vždy s úspěchem dohodli s hrozícím nebezpečím vypořádat. Kontrolní příslušející z Okresního úřadu nebo z Oberlandratu se vyjížděla na okolí a části hospodářské kontroly se obyčejně odbyly v hospodě při šálku mléka a flašce kořalky.

Pro forum zaplatil sem tam nikdo 100 K pokuty za utajenou slepici. Hlídky po obci, které měly kontrolovati zatemnění a chlámati lampičnost obcí se odbývaly s ohněm šatlavě, malí to místnosti v hasičské zbrojnici při maršáři. Po dobu války nacházeli se v ní nikdy rozličtí zajatci uprchnuvší ze zajateckého tábora v prostředním Lipníku.

Dávky potravin pro pracující od 6 do 12. VII. 1942:

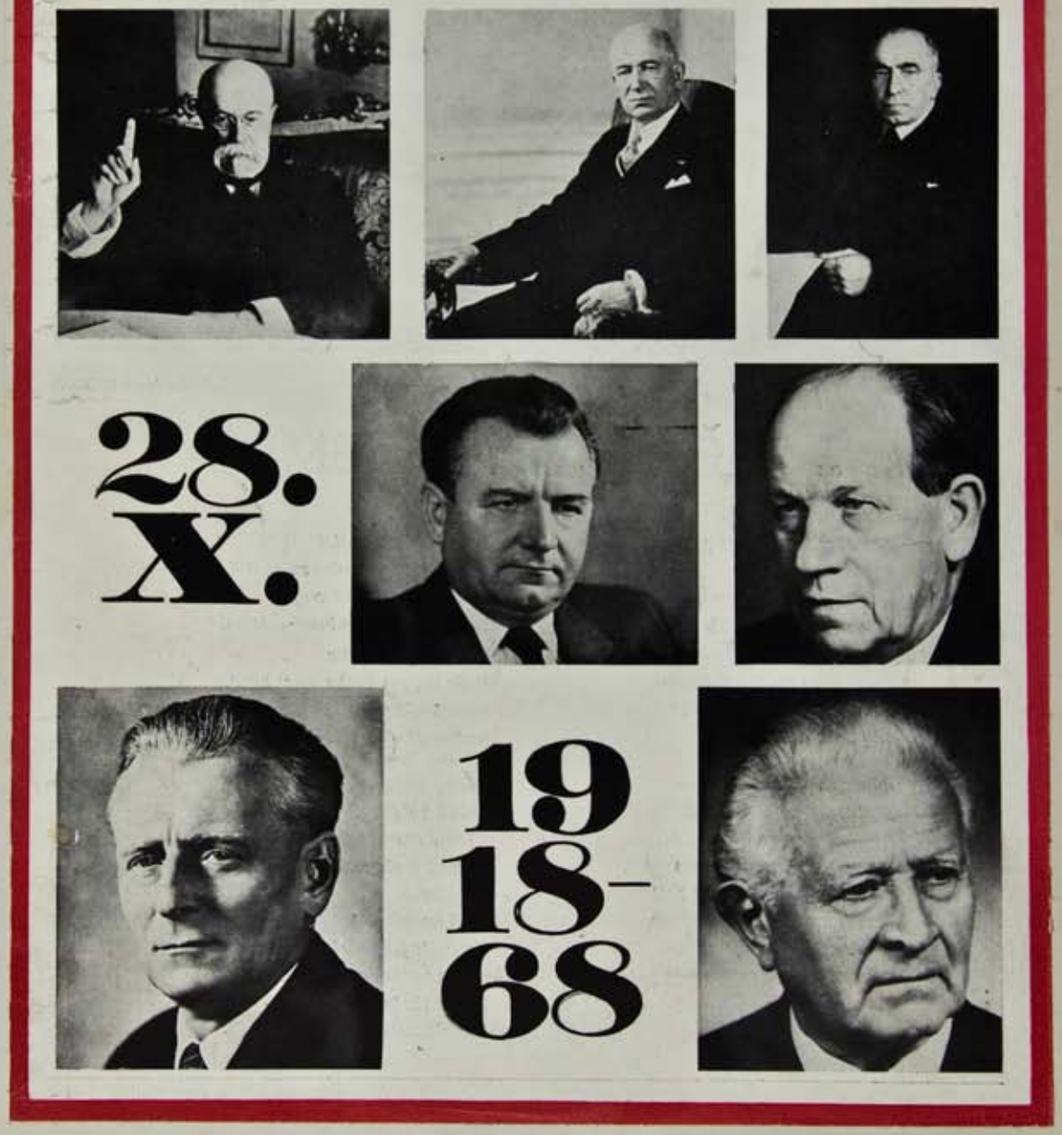
těstoviny (krupky, hrách		
bramborová mouka, ovesné vločky)		7·5 dkg
kávovina		10·- dkg
cukr		20·- dkg
maso		20·- dkg
masné výrobky		10·- dkg
máslo		3·5 dkg
sádlo		8·- dkg
umělý tuk		10·- dkg
chléb		1·50 kg
mouka		75 dkg
rohlíky		3 ks
brambory		1·- kg
mléko	denní dávka	1/8 l
vejce		1 ks

Ceny některého zboží které se kupovalo pod pultem (na černo):

mléko	1 l	15·- K	úřední cena	5·50 K
vejce	1 ks	10·- K	-"-	3·50 K
máslo	1 kg	400-500·- K	-"-	180·- K
maso vepřové	1 kg	400-500·- K		
mouka	1 kg	40-50 K		
boty 3 týdny stání		400-500 K		
cigareta	1 ks	5-25 K		
lístek kabátek		10-30 K		
dámské punčochy	1 pár	200-250 K		
boty pánské	1·-	3.000 K		
pánský oblek		8.000 K		

Zápisy z r. 1945 na str. 150.

50. výročí republiky Československé

Historický rok 1968

S obavami přistupuji k myšlení historických událostí chtěl-nevěl se za 366 dní v letošním jubilejním, pro naše národy životně důležitém roce. V roce, kdy oslavujeme padesátiletí trvání naší republiky.

Bojím se, že nemám dosti schopnosti, abych všechny a počátku roku radostné, ale následující otřesné události plné celý náš národ prožíval, pěkně a srozumitelně pro naše přátelské a hlavně budoucí spoluobčany dovedl vylíčit.

Zahledíme-li se do minulosti, zjistíme, že mnoho událostí které pro naši vlast měly důležitý význam udály se v letech končících osmičkou.:

R. 938 byl zavražděn sv. Václav,
r. 1348 císař Karel IV vydal Zlatou bullu a založil Karlštejn,
r. 1378 císař Karel IV všeci vlasti umírá,
r. 1618-1648 třicetiletá válka třicetiletá,
r. 1628 Jan Amos Komenský opouští vlast,
r. 1848 zrušena robota, konec feudalismu,
r. 1918-1938 trvání první republiky
r. 1948 Únorový puč,
r. 1958 začátek kolektivního hospodaření zemědělců v naší obci.

Svůj novýchý novoroční projev zakončil president Antonín Novotný prorockým prohlášením.: „Vstupujeme do roku v němž nás čeká mnoho práce a také významné události politické. Bude to rok, jehož výsledky beze sporu ovlivní celý další život naší republiky."

Prosincové jednání 2 r. 1967 plenárního zasedání ÚV KSČ vyvrcholilo počátkem ledna 1968. Výsledkem probíhající diskuze bylo uvolnění Ant. Novotného z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ a zvolení nového prvního tajemníka ÚV KSČ Alexandra Dubčeka. Boji naším obyvatelstvem vznikly obavy, že jmenování Alex. Dubčeka bude spojeno s určitými komplikacemi a toho důvodu, že to byl právě on, který v říjnu r. 1967 první kritizoval činnost Ant. Novotného. Proto blahopřejný telegram od s. Leonida Brežněva s. Dubčekovi k jeho jmenování mnohé z nás překvapil. Všechen náš lid s radostnou nadějí přijal komunistické strana vyhlásila budování demokratického socializmu. Alexandr Dubček jej krásně pojmenoval „socializmus s lidskou tváří". Zamítala pamětní byrokratickokabinetní písemní naší politiky, vyhlásila odstranění deformací, přehodnocení vývinu odborných a personálních čistek počínaje nejvyššími funkcemi.
Za návštěvu Alexandra Dubčeka 29. ledna v Moskvě přinesly naše noviny radostnou zprávu, že pochovány v Moskvě probíhaly v srdečné srdečné a přátelské atmosféře.
V únoru tr., byl zrušen funkce vedoucího státně administrativního oddělení ÚV KSČ. zrušení prodloužil Mamula a nahradil generálporučíkem Václavem Prchlíkem.
Vedení naší komunistické strany se intenzivně připravuje k uskutečňování nového úkolu a všechen náš lid, bez ohledu na politické přesvědčení se plně staví za s. Dubčeka.

Začínají se objevovat připomínky a nedůvěrnosti prezidenta Ant. Novotného. Naši televizní diváci prožili v tomto měsíci dvě události tak radostné, že na ně budou dlouho vzpomínat. Na zasedání okresním přijatých hráčů v Gottwaldově vstřelil gól jeho Raška pro nejvyšší metu (světové mistrovství skoku na lyžích) a naši hokejisté po nedělitelném vítězství poraženi hokejisty soupeřů.
Začátek března byl kritický pro stoupence politiky Novotného a úč se přičinil „zeleninový generál" tajemník hlavního výboru KSČ na ministerstvu vnitra obrany Generál major Jan Fejna, který se svým synem a milenkou a jistě se s přátelstvím mafiánů utekl do Ameriky. Když na to ministr národní obrany Dvořák prohlásil, že každý je plně odpovědný za své činy, zastřelil se generálplukovník Janko.
Národ žádá o dokončení rehabilitace zmínění odsouzených v letech 1948-1963 Ze 35.000 postižených za tuto dobu bylo rehabilitováno pouze 2.000
V čele těchto místopřísežných vyhodnocení je dlouhý, státní prokurátor Dr Ziegler, předseda státního soudu Dr Richter náměstek ministra vnitra Dr Klos, krajští soudy a okresní lidové soudy 15. března odvolán ministr vnitra Dr Josef Kudrna a generální prokurátor Dr Jan Bartuška. Odchází předseda slovenské národní rady Michal Chudík. Z místo náměstek předsedy nejvyššího soudu Dr Josef Bříštanský, později nalezený oběšený u Babic.

Progresivní síly (nové pojmenování pokrokových a čestných lidí) se řadí do mohutného proudu. Soudruh Alexandr Dubček je zaplaven písemnými projevy a prohlášeními vyjadřujícími místními podporu jeho politice.

Předsednictvo naší největší zájmové organizace ČSTV žádá odstoupení prezidenta Ant. Novotného který 22.3. abdikoval a 30.3. byl k velké spokojenosti a radosti celého našeho národa svolen novým prezidentem armádní generál Ludvík Svoboda.

Plný radosti a hrůzy jsme museli opravit o tragické smrti sympatického prvního astronauta Jurije Gagarina (havárie letadla).

Za doby bádání Ant. Novotného byly opravy dokazující k nám z bratrských socialistických zemí k našemu plnému uspokojení ale ihned po odstoupení nastalo citelné ochlazení dříve tak velké přátelských vztahů.

Zprávy se dají slyšet naší blízké rozhlasové stanice pěvkyně Kanta Hagena tajemníka ÚV KSČ který naší nynější vedení za jakousi naší spolupráci se západními Němci.

V březnu jmenoval prezident novou vládu v čele s Jos. Oldřichem Černíkem. Předsedou Národního shromáždění se stal Josef Smrkovský předsedou Nár. fronty František Kriegel. V této době obrodný proces zachvátil celý národ, přesvědčujeme se, že změna je myšlena upřímně a vážně a aby proces neustrnul tvořily se Kluby. Kluby Antipasovských motivačních a K 231 které chtěli získati účast v různých institucích obyvatelstva na obrodném procesu.

Veřejnost se domáhá rehabilitace a vyvětlení záhad kolem smrti Jana Masaryka, Heydrichy a spisovatelky Olgy Scheinpflugové a p.

Oslavy 1. máje byly v tomto roce lidovou manifestací a projevem důvěry k našim budoucím státníkům. Veřejnost pochopila účast a proto účast lidu na ulicích byla nejmohutnější a nejradostnější za celou dobu jejich konání. Sledovali jsme televizní vysílání z pražských Žižkova. Václavské náměstí bylo v té době poskládáno. Nadšení pražských lidí před tribunou nebo slov vyjádřit, to se muselo vidět. Takoví vůdci a lidé se u nás těší jen prezident osvoboditel.

Soudruh prezident republiky Ludvík Svoboda, první tajemník Ústředního výboru Komunistické strany Československa, předseda vlády Oldřich Černík a předseda Národního shromáždění Josef Smrkovský mají na sobě plné důvěry ale za to nemírnou zásluhu dělat ústavní činnost strany KSČ od všech jak se dnes říká deformací a vrátit ji důvěru všech lidí.

Stranou probíhající rozsáhlá zprávy o usnesených politických procesech při nichž byli lidé nespravedlivě a nákladně odsouzeni klidně nebrojení často z ostrých důvodů, odsouzeni k dlouholetým žalářům a často i k smrti. (Dr. Clementis, Flámský, Dr. Horáková a četní významní pracovníci strany KSČ.

Naše veřejnost je pobouřena zprávami o nelidských vyšetřovacích metodách některých příslušníků naší bezpečnosti za účelem vynucení doznání činů kterých se obviněný nedopustil. Žádá se nepřísnější potrestání těch co používali gestapáckých a berijovských metod a zhanobili čest našeho národa. Rovněž žádá má veřejnost v platnost zákon o rehabilitaci. Vyskytují se také hrubé kreatury které pod pozorkou anonymity by chtěli obrátit proces zpátky a vybízejí naše důvěrníky k závadovému činu (v anonymních letácích). Zbavte se Dubčeka a reformistické kliky" přičemž mají na mysli prof. dr. Goldstücka který svými referáty získal velkou popularitu mezi studentstvem.

29. května začal přímý vojsk Varšavské smlouvy na území spojeneckých států a mezi naším lidem začaly se množit obavy, aby nám se nestalo na hranicích. Byla to předtucha nebo snad náznaky ze zahraničí?

4. června pozemšil veřejnost atentát na senátora Roberta Kennedyho bratra zavražděného amerického prezidenta. Oblíbený senátor, který úspěšně kandidoval na úřad prezidenta USA. a ve kterého mnozí milovníci svět vkládali velké naděje zemřel po těžkém zranění (střelou do krku) 6 června v Los Angeles, místě atentátu.

Došlo k uklidnění zákazu demonstrací což naše veřejnost velmi uvítala a nabyla jistoty, že obrodný proces se nezastaví ale půjde nyní cestou „Akčního programu strany" dále půjde.

Kromě úspěchů nejvíce 2.000 slov podepsaná desítky občanů, vědci, kulturními pracovníky, známými sportovci, dělníky volalo po jiných nástrojích před zpomalením demokratizace a nejvíce k větší aktivitě na průběhu demokratizace a celého obrodného procesu.

Opatrní v ní viděli ohrožení socialismu a ti kteří dříve chtěli porušení režimu a diktatury se obávají nepravdivá ale výhodná omluvička je prohlašovali za nejvíce ke kontrarevoluci.

Za hranicemi naší vlasti byla nejvíce 2.000 slov pozorovaná velkým zájmem. V kapitalistickém světě byla odkazována jako obyčejné zázdění a pokoušení „undo", prostě se o politická manifestace. V socialistických spojeneckých armádách to nikdy jako přímý signál ke kontrarevoluci.

Červenec byl letos při manévrech klidný ale politický napětí za to pořádně horké. Manévry spojeneckých států skončily ve stanovené lhůtě ale odchod vojsk od nás se podezřele protahoval a když nadešel odsun jednotek, nechtěly některé vrátit zpátky do svou republiky.

Červenec byl ve znamení ústředních a krajských konferencí strany KSČ. které se různými postoji za demokratizační proces a proti deformacím a jejich původcům.

ÚSTŘEDNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ - okres Náchod

Z roku 1539 delegáti na mimořádný XIV sjezd strany KSČ a podáno 935 návrhů na složení budoucího ústředního výboru. Sjezd měl být svolán v září 1968. Úmysl se však podařilo skrýt

Po 4. hod. dopravily k budově ústředního výboru KSČ první obrněné vozy a počalo obsazování budovy. Úplný tajemník a jeho funkcionáři byla v budově zajištěna až do pozdních odpoledních hodin.

4.30 hod. zahájila provoz ilegální vysílačka Vltava která politicky podporovala postup okupačních vojsk. Před 7. hod. nařídil velitel předsednictva Národního shromáždění, aby se dostavili na zasedání.

7.45 hod. projížděly tanky před budovou Československého rozhlasu v Praze na Vinohradech, začal boj o budovu a v 9 hod. dočasně umlklo vysílání pražského rozhlasu. Agentura TASS zveřejnila prohlášení o tom, že (nejmenovaná) straničtí a státní orgány ČSSR se obrátily na SSSR a další spřátelené státy s prosbou o pomoc - včetně pomoci vojenské - bratrskému lidu československému na obranu socialistického řádu proti kontrarevolučním silám. V 11. hod. obsadil pražský rozhlas vysílání v těžkých mimořádných podmínkách. Zastupitelství byla nahrazována náhradní sítí krajských vysílačů pozdější republikou, která zajišťovala spojení Československa se světem a jednotlivými orgány státních i stranických orgánů a všeho našeho lidu.

12. hod. Na 6 minuty se v Praze zastavil veškerý provoz.

Odpoledne: Rumunsko a Jugoslávie odsoudily postup pěti armád proti Československu, zástupci Kanady, Dánska, Francie, Lucemburska, Anglie a Ameriky požádali o okamžité zasedání Rady bezpečnosti k projednání vážné situace v ČSSR. Italská a francouzská kom. strana odsoudila vojenskou akci proti ČSSR.

Reprezentanti a vedoucí činitelé naší strany a vlády, Alexandr Dubček, Oldřich Černík, Josef Smrkovský, František Kriegel, Čestmír Císař a další byli odvlečeni neznámo kam, prezident republiky internován na Hradě.

22. srpna ve 2 hod. Rada bezpečnosti odročila první schůzi o Československu. 9. hod. začalo plenární zasedání Národního shromáždění. V budově obklíčené tanky setrvali poslanci ve dne v noci až do 27. srpna kdy se znovu sešli a Moskvu naši vládní představitelé, projednávající nelidské diktáty (zpátky na chodbách)

V 11. hod. zahájil v mimořádně ztížených podmínkách mimořádný XIV sjezd KSČ. pod ochranou lidových milic a pražských dělníků. Z celkového počtu 1543 delegátů dostavilo se 1092.

17. hod. Na návrh vedení a příslušníků Veřejné bezpečnosti upustili Pražané od chystané manifestace na Václavském náměstí.

V noci se vrátil prezident republiky ke odletu do Moskvy a vyžádal si doprovod místopředsedy vlády Dr. Hendrycha, ministra nár. obrany generála Dzúra a ministra spravedlnosti Dr. Kučery.

23. srpna Rada bezpečnosti podala návrh, aby okamžitě odstranily vojenskou intervenci v Československu. Sovětský delegát použil práva veta.

Prezident republiky Ludvík Svoboda odletěl s doprovodem do Moskvy. Do Moskvy taky odletěli Zrller, Indra a Bilak.

12-13 hod. Hodinová generální stávka k níž vyzval XIV mimořádný sjezd KSČ na podporu naší delegace v Moskvě byla v celé republice splněná. K stížení orientace cizími vojskům a ze strany před zatýkáním začala v tento den jednotná lidová akce na odstraňování nebo přemalování orientačních tabulí, názvu ulic a domovních čísel. Na celé republice se objevily plakáty vyjadřující odpovědnost k našemu lidu a naší straně a vyjadřující naprostou důvěru k našim vedoucím představitelům a stranickým a státním činitelům. Jednotná národa je v těchto dobách jednoznačná a lid je odhodlán za udržení svobody a suverenity k největším obětem. Sebranými nepřátelům se činí na výsledek mosterského jednání. Rozhovory a telefonní spojení jsou sledovány po celé republice.

24. října Státní bezpečnost převzal V. Šalgovič byl odvolán. V Praze obnovena městská doprava. Přesun cestujících jednotek cizích armád k vytýčeným původní navrženým. Ministr zahraničí Dr. Hájek promluvil v Radě bezpečnosti. V noci obdržela vláda pozvání prezidenta republiky a doprovodné opatření, že jednání v Moskvě se účastní i p. Dubček, Černík a Smrkovský.

25. srpna ráno. Na mnoha místech v republice nastoupilo dělnictvo v sobotu a v neděli na mimořádné, Dubčekovi změny.

26. srpna. Od 9-9.15 celostátní manifestační stávka. Po 6 denní výluce naživo.

27. srpna. Černí páno. Vrátili se z Moskvy výslední naší vládní představitelé v čele s prezidentem republiky Ludvíkem Svobodou. 10.30 hod. k velké radosti pražanů a poslanců Národního shromáždění dostavil se do parlamentu jeho předseda Josef Smrkovský. 15. hod prezident republiky promluvil v rozhlase o výsledcích moskevských jednáních.

17.30 hod. Z televizního projevu Alexandra Dubčeka pro veřejnost v normálním televizním vysílání, vyplynulo jasně jak těžké jednání byla účast naší delegace v Moskvě podepsali, což náš v krátkém a úplném jeho znění vlastním projevu potvrdil 29. srpna v poslanci předseda Národního shromáždění Jos. Smrkovský. Jak vhodnati historie těchto tragických 7 dní kdy celý náš národ byl na pokraji nepředstavitelné katastrofy. Skálila maličkost, selhání nervů několika našich lidí kteří by měla opětovati střelba na pražských ulicích což by v zápětí mělo následky jejichž konec je zatěžko domyslit. Některé zdroje se strany okupačních vojsk navědčovali tomu aby měli půdu vojensky zasáhnout. Nebyla provokací střelba na Národní muzeum a bezdůvodní zatýkání na pražských ulicích?

Ty činy a projevy těch našich představitelů kteří byly celou naší veřejností s pochopitelnou nervozitou očekávány.
Prezident Ludvík Svoboda: „Ani vám, ani nám nebylo lehko- všichni skrývat skutečnost, že na dlouho zůstanou bolavá místa způsobená událostmi těchto dnů.....
Alexandr Dubček: „Jsme-li odhodláni zabránit kontrolování, znamenalo to, že se chceme vnitřní situaci pevně podřídit ..."
Vladimír Černík: „Slibuji vám všem, že i nadále chci jednat tak, abychom vyvedli naší republiku ze složité a obtížné situace a splnili celé vládního programu....
Josef Smrkovský: „Uplynulé dny byly tím nejhorším, co jsme v životě prožil... Dočkali jsme....
V Moskvě za nás jednali: Svoboda, Dubček, Smrkovský, Černík, Bilak, Barnev, Drlička, Rigo, Špaček, Švestka, Jakeš, Lenárt, Šimon, Hrnčíř, Indra, Alguan, Dzúr, Kučera a Doubravský.
16 bodů, na které musela naše delegace v Moskvě přistoupit nebylo u nás veřejnému, proto o některých jsme se z různých projevů dozvídali. Byl to závěr XIV. mimořádného sjezdu KSČ, závěr nové vznikajících organizací a klubů, snaha nastolení cenzury, uvolnění z funkce ministra vnitra Pavla, ministra obrany Dzúra, předsedy Ústředního výboru nár. fronty Kriegla a Otto Šrika, předsedy Národního shromáždění Hajdara a ředitele televize Pelikána.

Těsně podzim se nová terminologie „normalizace poměrů" která měla pro nás jeden světlý bod a to že spojenecká vojska míní, okupační" vyhlídla naše města a ulábořila ke zmizení.
16. října byla podepsána smlouva mezi ČSSR a SSSR o dočasném pobytu částí sovětských vojsk na našem území. Tou se již od nás odmítly části armád Středecká, Žolíková, Mladárská, Bučkanka a Tankistického sboru. Smlouva stanoví podmínky pro příslušníky vojenské posádky a členů jejich rodin a náhradu hmotných škod.
V povznesení jednoty našeho lidu a spojenství i zastavení obrodného procesu se přičinily ilegální vysílačka Vltava vysílající od Prahy, zahraniční platidlo Praha obsazený z helikoptér a kalifornovaný příslušníky sovětské armády a Bílá kniha vydaná v Moskvě která se v SSSR prodává ale u nás zakázána.
V měsíci říjnu pokusili se někteří členové strany komunistické a bolševických pozice omezit postupující demokratizaci. V Kyjevě Lvově sešlo se na 500 stranických členů strany kteří vítali vpád armád 5ti států a dobrovolně se dožadovali potlačení iniciátorů a vykonavatelů obrodného procesu. Druhá jejich schůze v Lvově se už odbývala za zavřenými dveřmi bez účasti novinářů.

Konec října. Světové olympijské hry v Mexiku. Zpočátku nejúspěšnější olympiáda. Již při jejím zahájení kdy naši sportovci byli mnohými obecenstvem nejbouřlivěji přivítáni byla bohatému na prožití pikantní. Zlatem překázela jedna zpráva každou jiná druhé. Miroslava Řeboná, skok vysoký (182 cm) - první zlatá - 15ti letá Alžběta Dufková, skok z 10m věže - druhá zlatá -, Jan Kuzka, stříbro z maloráže - pátá zlatá - a potom královna gymnastek naší zlatá Věra Čáslavská.....
čtyři zlaté (z dálnoboje, přeskok, bradla a prostná). Světová umělec a nejkrásnější a nejúčinnější propagace naší malé ale krásné vlasti. Vybojovala si tak jak si stanovila čtyři a tak splnila umělecký svůj krásný přísný:
„Chtěla jsem získat čtyři medaile, abych potěšila po jedné čtyřem lidem kterých si velice vážím a nikdy nezapomenu na okamžiky s nimi. Soudruhům Svobodovi, Dubčekovi, Smrkovskému a Černíkovi. Domů se nevrátila jako paní Čáslavská- Odložilová.
Na podzim náš velice rozpočtový schodek nedostatek uhlí. Radiony kterým se jaro znárodňovaly jsou nyní na dnu v nejkritičtější hodině situaci. Příděl pro domácnosti na zimu je stanoven dávkou 10-q která se však velice těžko získává. V období sklizně kampaně a sklizně brambor se poukazovalo na nedostatek vagonů na přepravu a potom se hledaly příčiny objektivní příčiny vzniklého stavu čtyřem však občanstvo nepřikládá víry.
Uhelní kalamitě byl také připojil svůj vlastní názor. Domnívají se, že konci první republiky náš významný geolog (jeho jméno si již nepamatuji) důrazně varoval před bezohledným dolováním a doporučoval, že zásoby našeho uhlí při takovém provozování těžby naším vystačí na 50 roků. Ujišťuje, že se jeho odhad naplňuje uvážíme-li bezohledné drancování našich dolů ze okupace a neustálé zvyšování těžby za posledních 20 roků.
Trpká národní dobročinná akce na vystavby vesniček pro opuštěné děti SOS. První má být vystavěna v Dlouhé u Karlových Varů. Na fond republiky odevzdáno ke konci roku téměř 200 miliónů Kčs. Na statky porlad republiky
Koncem roku byly jsme svědky historické události v kosmonautice. 12.12. ve 13. hod. 51 min. našeho času startovala měřicí loď Apollo 8 z Kennedyho mysu na Floridě na cestu k měsíci. Plánovaná cesta k měsíci, jeho 10 obletí a návrat na zemi trval 6 dní a 3 hod. Posádku lodi jsou Frank Borman velitel, James Lovell a William Anders. Průběh celého mezinárodního letu byl vysílán televizí a probíhal plném dle předem plánu. Přijmy amerických komunikátory. Mezi obyvatelstvem se diskutuje o létajících talířích které jak zprávy potvrzují přistávají blízko u letišť.
Česká kulturní revoluce - studentské demonstrace - vojenské převraty v afrických státech - pokračující konflikt ve Vietnamu - občanská válka a hladomor v Biafře - časté přírodní katastrofy....
Rok 1968 klidný nebyl.

Obrodný politický proces v naší vlasti počínající zlomovým lednem přinesl občanům naší republiky s velkým zájmem a nadějemi v lepší budoucnost. Společenský život který za posledních let nebo od roku více upadal do beznadějné lhostejnosti se počal pozvolna probouzet a byla veřejná nadějě, že svoboda na kterou najde zase svoje místo. Občané při náhodných setkáních si vyměňovali názory na současnou politickou a hospodářskou naší situaci a je zajímalo, že někteří z době předcházejícího nadšení projevovali určité znepokojení a předvídali různé události. Jistým se nezamlouvala změna našeho státoprávního zařízení. Nelíbili se jim federace a obviňovali Slováky z chytračení.
29. srpna když nám nad hlavami hřměly motory tanků a po silnici od Zdic k Káchodu motory tanků, smutno bylo v chalupách i na polích. Lístá se zavřela snad každý nemluvilo se. Jakoby den všechny čekání nadějě se v pochybu proměnily a my jsme se měli zase připravovat od nějakou příští podobu.
Ke podpoře naších vedoucích státních a stranických představitelů a za odchod okupačních armád zaslal Ústřední národní výbor a Jednotné zemědělské družstvo resoluce které podepsali všichni obyvatelé naší vesničky i všichni členové JZD.

Výroční členská schůze místního Jednotného zemědělského družstva 28. února přijala resignaci předsedy Václava Kubeška a zvolila nového předsedu 25letého Pavla Pěu. Předsednictvo pracuje v tomto složení: Jan Hejka, ekonom, Josef Jirman, agronom, Josef Martinec, Zlíčko, zootechnik, Petr Šír, skladník, Skupinářka, Jitka Martincová pokladní vedle Jaroslav Uít, vpředu, členy předsednictva jsou: Miroslav Koštál, Ladislav Martinec, Jiří Skalník, Josef Vacek, Aloi Olejr, Zlíčko. Předsedou dozorčí komise je Jan Martinec. Bývalá skupinářka Růžena Martincová odchází do průmyslu a tak v JZD zůstává jediná svobodná dívka jako pracovní síla která po prodání v provinci odchází ze zemědělství do města.
Žení se dva mladí družstevníci, předseda Pavel Pěa a traktorista Josef Lakmus, jejich manželky v zemědělství nepracují.
Družstvo dokončilo stavba objektu v němž jsou garáže, dílna, kanceláře a vrátka. Náklad 350.000- Kčs. Vyasfaltovaný příjezdu ku stavbám provedla „Stavba" Jaroměř za Kčs 9.000- konečná úprava pozemku dřevěná kulisa pro stroje. Její úplné dokončení bude provedena v r. 1969.
Kolektiv družstevníků a celé obce potkala nečekaná kolektivní ztráta. 13. června zemřel náhle (srdeční infarkt) Antonín Martinec z čp. 26 v nejlepším věku 48 let a v plné síle. Byl předsedou Myslivecké jednoty a pro svoji lyrickou povahu a dobré srdce byl oblíbený u všech kdo ho poznali.

Závěrečný rok kolektivního hospodaření zemědělců v naší obci; ekonomické výsledky jejich hospodaření v r. 1968.:

hrubá zemědělská produkce	na 1 ha	7197- Kčs
tržby ze zemědělské výroby	na 1 ha	5119- Kčs
materiálové náklady	na 1 ha	2638- Kčs
hrubý důchod	na 1 ha zemědělské půdy	3233- Kčs
hrubý důchod	na 1 ha z. j.	30'80 Kčs
fond odměn včetně podílů	na 1 ha	2.431- Kčs
fond odměn	na 1 přepočteného pracovníka	14.683- Kčs
čistý zisk bez dotací	na 1 ha	224- Kčs
sociální fondy	na 1 ha	958- Kčs
mzdy včetně dětí	na 1 ha	473- Kčs

V r. 1968 družstvo obhospodařuje 334 ha 28a zemědělské půdy a 177 ha 52 a půdy lesní. Záhumenky zabírají 40 ha 96 a zemědělské půdy. Odměna na pracovní jednotku je 18- Kčs a naturálie v hodnotě 2- Kčs na 1 z. j.
Družstvo přistoupilo kolektivně do Svazu družstevních polníků a Ústředního družstva.
Sečení prostředků zemědělských plodin nebylo příznivé značná část trav se vyklidila, ani proměny celkem uspokojivé ale sklizeň brambor a části odbývala za velmi špatného počasí a značná množství brambor zmrzlo na políčkách. Hektarové výnosy: pšenice 20'5 q, žito 24'5 q, oves 26'5 q brambory 23'9 q, pšeničná 6'25 q, kapusta krmná 300 q.
10.6. Dílo je uhynulí přítelkyně na Lidovce, dle hrubé portrétní organizace Svazu myslivců a Občanského záležitostí mužského a dolního hranice. Požadovaná náhrada 5.174- Kčs.

Okresní burza požádá předsedkyni Expo 67. Písemný pozdrav místní výstavy v Montrealu pan Josef Vlach ze Žižic promítl a slovem doprovázel krásné a zajímavé barevné snímky ze světové výstavy na které naše exposice docílila mimořádného úspěchu. Účast na předvádění 80 osob. 6. 11. hostoval v naší Dramatický soubor „Skály" z Teplic s detektivní komedií „Zlato" od Thomase. Představení mělo účast. Při hodnocení jsme konstatovali, že obecní se Zlíčka oba tyto podniky ignorovali.
Již z jara jsme plánovali dílo, jež oslavy 50. let naší republiky; výsledek akce od hřbitova ke mši a posvícením místních podniků.
Některé veřejné události zapříčinily mnohdy nechuť většiny členů Světové burzy ke kulturní práci. V důsledku dlouhotrvajících dešťů stály se naše místní komunikace naprosto nechůdné činí se také stalo, že plánované oslavy se neuskutečnily.
V neděli 27. 10. dopoledne uspořádal MěNV průvod dětí s hudbou a položením věnců k pomníčkům padlých v první světové válce.

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SMEČKA okres Náchod

Z pozůstalostní projevy předseda předseda MNV. soudruh B. Just. Přítomná byla malá účast občanstva a kritický byla porovnávána menší účast našich dvou pedagogických pracovníků, členů JZD. a slabá účast školní mládeže.

Stavba silnice po severní části obce počala pozdě na jaře a postup prací byl pro malý počet pracujících žádostí pomalý. Na pracích při stavbě silnice pomáhali dva místní důchodci, Antonín Kubička a František Šlér.

MNV. intervenoval dlouho žádanou opravu silnice od hřbitova ku škole a na rozhraní za níž jsme mu my občané Kopníku vděčni velice. Oprava silnice stála 80.000 Kčs. ONV přispěl částkou 30.000 Kčs. Občané pokladna vykazuje do r. 1969 15.000 Kčs passiva.

Místní školu navštěvuje 14 žáků. Řídící učitel soudruh Jaromír Srokop na ní působí od r. 1956.

Občané naší obce vlastní přičleněného Zlíčka odebírají 58 denních norem. Nejvíce jsou Zemědělské normy, 33 odběratelů a Rudé právo 12 odběratelů. Ročních týdeníků a měsíčníků dochází do vsi 195 výtisků.

Na komunální volby do MNV které byly v důsledku dosavadní se pasivity odloženy na neurčito byli navrženi tito občané:

Just Bedřich, člen KSČ., předseda MNV za Mysliveckou jednotku,
Kubeček Bohumil, -"- tajemník MNV za ČSLV.
Zpytal Josef -"- předs. finanční kom. -"- za ČSLV.
Vít Antonín, -"- předs. kult. a zdrav. kom.
Hovorka Jaroslav, -"-
Jirman Fr. bezpartijní, kronikář za zvíře,
Loudna Vlad, -"- pokladník MNV,

Za členy MNV.:

Kubeček Zdeněk,
Kubeček Václav, za JZD
Šír Karel -"-
Okalová Helena, -"-
Franc Rudolf, za zem. kom.
Dvořáček František,
Hejtášek Jan,
Zima Alois,
Bálek Václav,
Jelínková Jana,
Kubeček Kamil,
Jirman František čp 3.
Bartoň František.

Všichni bezpartijní.

Sbor ČSLV. má 41 členů, jeho předsedou je Kubeček Bohuslav, místopředsedou Jan Jirman, jednatelem Kubeček Kamil, pokladníkem Vít Antonín. V letošním roce nemůže příkazat k zahradnímu a sádu. Jeho členové se účastnili slavnosti 105 letého trvání hasičského sboru v Lošticích na pl. a 85 letého trvání střílačkou.

Narodil se Michal Lokenc, 28. 6. a Jitka Vacková, 29. 7.

Zemřeli: Ant. Machinec 13. června, ve věku 48 let a tři babičky: Marie Hajnelová z čp 3 + 30. června ve věku 70 let, Amalie Řehůřková z čp. 38 + 21. října ve věku 78 let a Ermilie Burešová z čp. 82, + 12. prosince ve věku 81 let v Domově důchodců ve Štáblovicích.

Československá akademie věd, místopisná komise, pořádá celostátní akci k zachování pomístních jmen a obcích. Účel této akce je zachování místních pojmenování různých lokalit které by mohly po krátké době zaniknout. Při velkých přeměnách na našem venkově dějících se v posledních letech, při scelování malých pozemků do velkých celků, je pravděpodobná skutečnost, že tato stará místní pojmenování by se pro příště docela nezachovala.

Zasíláme vám do naší kroniky pro věčnou paměť stará pojmenování některých místních polí, luk a t.d., která používali naši dědové, otcové a která používáme ještě my. Čísla za pojmenováním jsou parcelní čísla toho pozemku.

„Kuklík" 77. stráň a chalupa čp 21 nad potokem. Dle stavební buky.

„Bělidlo" 60. louka, na které se bělila plátna tkaná po chalupách.

„Kamínčátka" 103 políčko, na kterém pozdě se značném množství kamení.

„Lodrmčinou" 94 políčko, a malý smíšený les.

„Koštálka" 105 } dle původních majitelů
„Broučka" 108 }

„Zadní louka" 112 pozdní louka u potoka Židovky směrem k Machovu.

„Cuhorek" 84 část zahrady u čp. 23, dříve pole.

„Vejmínek" 88 pole, které z čp. 23 si ponechávali stáří hospodáři jako důchod.

„Za polích" 89 pole, mezi dvěma pohlmi.

„Nad horou" 124 pole na horním Hoře.

„U hájku" 125 nejzazší pozemky u lesíka zv. Hájek.

„Komora" 105-101 lemují stráň a louka směrem k Machovu. (Komora zvěře.)

„Kamník" 87 skalní útvary mezi Lošticí a Machovem.

„Dlouhá cesta" 175 poutní cesta do Vambeřic od čp. 30.

Okresní archiv Šumperk

„Lanecky Marie" 180 pozemky kolem pomníku Lany Marie na hranici katastru Čep. Hbrské a Machova. Pomník byl postaven nákladem manželů Bytnarovských a Machova r. 1879. Zachován pouhých pověstí.

„Za humny" nejbližší pozemky za stodolami.

„Na záhumení" 786/1 pole u čp. 13

„Dolce" 167 zarostlé dolinky v místě dobývání hlíny k výrobě cihel.

„Lomnice" 168 pole na hraně hřebenu.

„Křížový palouk" 164 napříč po něm vedla poutnická cesta do Vambuře.

„Cihelny" 187 zde se primitivním způsobem pálily cihly.

„Za boroninou" 186-223-262 pozemky u lesa zv. Boronina.

„Sídlíčko" 223 nejvzdálenější pole patřící k čp. 32. Majitel se vždy vyjádřil na vyžádání pozemkový o tomto poli, že to je jeho sídlíčko.

„Dolínka" 14 menší dílčí mezilehlá ležící v údolí u rybníčku.

„Zámecká cesta" 199 za doby roboty bylo povinností robotníků ji udržovati pro potřeby Machodatské rychnovati.

„Záhoří" 446 stará cesta od Sedmákovic k Machovu vedoucí mezi lesy.

„Pod horkou" 445/1 pozemky pod hrou zv. Horka.

„Vltrnička" 243 - 444/2 dle vyjádření pozemků podíl potoka u Sedmákovic

„Kněžnice" 134-136-137 příkrá, kamenitá stráň pod kterou se v dolině mášovského pískáku scházeli k bohoslužbám katoličtí kněží.

„Sibiře" 960 horní stráň. Naši předkové ti představovali Sibiř jako nepřístupnou a nehostinnou končinu a proto nepřístupné pozemky podle tímto jménem nazývali.

„Mrtvá komora" 829-834 palouk u Kněžnice na kterém v r. 1530 žoldáky generála Houerty byli surově pobiti obyvatelé vsi Sybrů, hajní vyznavačtí přijímání pozdravů při pohřbu položnosti před odchodem do exilu. (Dle pověsti)

„Vypavka" 815 strmá horní stráň.

„Bučina" 933-681. 612/1 612/3 les. porostlý bukový.

„Suchý kopec" 683 pozemky nejvyšší položené u čp. 7

„Na pískách" 707 bylo možno vrátit napříč obvyklého směru.

„Roviny" 752 pole na poviní

„Cihelny" 712/1 zde se také pálily cihly

„Na pýchově" 4/1 - 4/2 4/3 4/4 obecní pozemky kam se pýchávěly kozy na pastvu.

„Dlouhá stráň" 666/1-5 - 661/1 horní stráň po levé straně údolí zv. Doby.

„Na drahách" 598/6 - 598/7 599/9 obecní dílky pol, které se dražbou pronajímali.

„Skalina" 602/2 dříve zarostlá mokrá louka

„Na březinách" 454/1 - 459 dříve březový háj.

„Koliny" 234/1 část silnice v příkrém údolí,

„Zbelí" 705 „u zbelu" - žalobník na kterém vyvěral pramen pitné vody. aby voda zůstala čistá byl tam zapuštěn dřívě, zbel, dřevěná nádoba. Od toho toto pojmenování.

„Kamení rynk" 464 oblíbené shromaždiště kamen či vran

„Lustina" 616-617 chalupa s okolím. V těchto místech první stavení.

„Doby" 165/1 - 665/2 - 652/1 - 652/3 - 652/4 - 652/5 dlouhé údolí s cestou k Žabobrkům.

„Kalabou" Je zajímavé, že i v okolních vesnicích tímto názvem pojmenovali místní část obce. Význam slova „kalabou" se však zatím nepodařilo zjistiti. Ani v ČAV.

Pro příští generaci zaknihuji některé, pro náš kraj typické chalupy ve kterých naši staří sousedé prožili celý svůj život. Bylo to poměrně chudí domácí tkalci kteří za pomoci celodenní dvanácti i více hodinovou prací (tkaní kanafasů a plátna), na níž byla přikázaná celá rodina, vydělali si jen na nejskromnější živobytí. Rodiče „dělali za stavem" jak se tehdy říkalo a děti jak přišly ze školy musely ku kolovratu soukat cívky a mašinky.
V jediné světnici, která byla více provozovnou než obydlím, žívala se často velmi četná rodina. Děti a stáří nejmenší v mnoha případech byli nuceni spát na půdě. Tehdy se říkalo „na chalupě". V zimě za mrazivých nálad byla ložička těchto nocležníků přikryta vrstvou sněhu který na půdy sněhal mezerami v šindelech.
Tento stav trval do r. 1945. Do tohoto roku většina chudých rodin odešla do pohraničí, zůstali přístárkové kteří již nebyli schopni udržovati chalupy v obyvatelném stavu a chalupy dožívaly se svými stárními majiteli. Do jejich smrti zůstaly neobydlený a byly odsouzeny k demolici.

čp. 63 „Lidušino"

Český život v ní žila Lidunka Svejdarová, povoláním švadlena, nepovdaná. Byla sestrou A. Svejdara místního písmáka a velikého obdivovatele a etika Karla Havlíčka Borovského. Z jeho se na hrudách setkání rozsedí hospodáři Šejfa č. 30, Jíman č. 23, Šubrt č. 40. Odebírali Havlíčkova „Obrana" a „Národní listy" ze „Světem" které pozorně prostudovali a uschovávali po jeho zatčení a odvlečení do Brixenu. Obyvatelé je udržovali frajmauři.
Lidunka zemřela r. 1961 ve věku 74 let. Chalupu zdědil její synovec Ladislav Klimeš který ji prodal Františku Dvořáčkovi, vladařskému předsedovi. V důsledku úpravy silnice byla r. 1966 zbourána. Stála pod čp. 15.

čp. 61 „Z brejčí"

50 kroků směrem nahoru po levé straně silnice od chalupy čp. 63 stála tato chalupa ve které provozoval brejčovskou živnost Ferdinand Jíman, národní hrnčíř holubář a jejich veliký milovník. Jeho nejmladší syn František, dnes 76letý prodal tuto chalupu a koupil čp. 44 při které se mohl věnovat hlavního zaměstnání v továrně, věnovati polovinu hospodářství.
Tato chalupa také musela ustoupit nové výstavbě vozovny v r. 1953.

čp. 63 „Lidušino"

Český život v ní žila Lidunka Svejdarová, povoláním švadlena, nepovdaná. Byla sestrou A. Svejdara místního písmáka a velikého obdivovatele a etika Karla Havlíčka Borovského. Z jeho se na hrudách setkání rozsedí hospodáři Šejfa č. 30, Jíman č. 23, Šubrt č. 40. Odebírali Havlíčkova „Obrana" a „Národní listy" ze „Světem" které pozorně prostudovali a uschovávali po jeho zatčení a odvlečení do Brixenu. Obyvatelé je udržovali frajmauři.
Lidunka zemřela r. 1961 ve věku 74 let. Chalupu zdědil její synovec Ladislav Klimeš který ji prodal Františku Dvořáčkovi, vladařskému předsedovi. V důsledku úpravy silnice byla r. 1966 zbourána. Stála pod čp. 15.

čp. 14

Vlevo od čp. 61 na kopečku stála malá chaloupka známá za mých mládí k největšímu zlatku u nás, k čp. 13. Český život v ní žil Augustin Šejfart s ženou a čtyřmi syny. Zemědělský dělník z čp. 13. Ve svých volných chvílích, dělal doma za „stavem" kdež chaloupal dosky kterými opravoval střechy. Z rodokmenu Václava Martince do Mariánští přišla chaloupka do jeho vlastnictví a po jeho smrti do vlastnictví jeho syna Jaroslava který ji opustil v r. 1945 kdy odšel do pohraničí. Získal ji František Dvořáček který ji v r. zbourał a na tom samém místě si postavil rodinný domek.

Čp. 13, „U Hemanů"

Velmi zajímavý starý statek stával na místě dnešního čp. 13.
21. června 1914 vyhořel a obec i okolí ztratilo půvabnou historickou památku statku. Na tomto statku hospodařil pod Martinců od 17tého století a jeho historii zaznamenáváme dle informací Františka Jiruana - bývalý a čp. 22 dnes 76ti letého důchodce a soukromého umělce malířského obdivovatele Mánesyka a Hynie. Příjmením bývalých držitelů získal velkému počtu Jiruanů své jméno po svém otci, který provozoval krejčovské řemeslo. Společenskými příslušníky podu Martinců - Hemanů byl po celý život v nejužším kontaktu a tudy podu poznal dokonale.
Chudý majitelů statku z 18tého století zapadly v zapomenutí a známy jsou události od první poloviny 19tého století. Tehdy dobře hospodařil jistý Norbat Martinec, na tu dobu myslící hospodář. Na výměru 150 korců a čeledí byla pole na lán, choval 60 kusů hovězího dobytka, 3 koně a ovce. Měl čtyři synové a dcery. Vojtěch navštěvoval bohoslovní a na kněze připravoval jako vikář v Libštejně u Hradce Králové. Kněz lidumil byl oblíben u svých farníků ale nemilo to dobře u hradeckého biskupa Brynycha (Říkalo se, že pro kuchařku). Druhorozený Heiman převzal hospodářství. Další ze synů Vincenc hospodařil na čp. 47, pohlední zeť z Budíkové. Třetí dcery Eugenie provdaná Heiman Martinec se oženil s Annou Vávrovou z vernířic Křížaly u Žlutic. Dcera Klárinka tkáč, pracovala doma na domácím tkalcovském stavu, co její podíl chodili od vernířic k vernířic, dům od domu k kolovrátkům. (Klárinka tkáč) Bílá světnice a nejhožejší chaloupky (okna zalepena papírem) přinesla vesnici dle vrchnostenských tabulí 60 tolar pokojových obětí za tehdejší doby, kolem r. 1850 byla na vernířic pomíry obrobská panská.

Vzpomínám, že její otec při pohřbívání padlých vojáků na bojišti u České Skalice našel rozumnou základnu. Heiman Martinec nebyl již tak dobrým hospodářem jako jeho otec. Choval již jen 10 kusů hovězího a dva koně, přesto byl stále nejbohatším sedlákem ve vsi.
Z pěti dětí z tohoto manželství byli dva synové a dvě dcery. Dcera Josefa zemřela ve školním věku a Amalie se provdala za hospodářského správce na dvoře Chlumec. Cvrdovila a po druhé se provdala za vrchního oficiála drah v Olomouci na Moravě. Nejstarší syn Eduard po vystudování vyšší hospodářské školy ve Chrudimi (Čechy) pracoval jako hospodářský adjunkt a správce na druhých rychnovských hospodářství. Zemřel na zámečku Skalka u Dobrušky, který byl jeho majetkem. Druhý syn Heiman který vystudoval, vypokoušel „Sibiřskou" jak pád sám říkal, zřekl se práva na statek ve prospěch svého mladšího bratra Václava. Sám se po válce koupil menší hospodářství v Jeřičkách.
Bývalý Martincova - Heimanova statku těšily se velké pozornosti Matka Alois Jiráska který se na ni přišel z Hronova pár podívat. Konečně i bývalý farář Zygmund Bouška z Nerudíkovské „bramborové fary" jak jí pojmenovával, si k vůli tomuto statku do Rybné zašel.
Václav Martinec jako mladík se stal vůdcem rybněvské omladiny jednak pro svoji milou povahu ale hlavně proto, že byl ve všech klukovských mejdlech a dílech první a nikdy nemusel nosit o pomoc kterýmkoli kamarádům, počínaje do tělo století bylo pokročilé.

21. června r. 1914 o půl jedenácté za krásného slunečného počasí vyrukl na statku oheň, kdy byl doma syn Václav s matkou. Starší Heiman s dcerou pracovali na poli u Sibiře na hraničním potrhaném poli po přístřeší mraku. Pochopitelně dřevěné budovy u zámožnými staly se snadnou kořistí živelného živlu. Na štěstí stál vrchovatý vítr jak se potom říkalo, dobře vykukmutý, takže nebylo nebezpečí dalšího šíření požáru. Starého Heimana který s mladým přijeli k místu vůbec odvedli strachující manželku k Václavu Klíčkovi, živící do čp. 64 a že nebyl k utišení, vyvádět jako vždy tak obzvlášť, zavřeli ji na půdu od kud bylo stále slyšeti sloha, „Ach traldy, tum traldy, tum to zavinil."
Vladař Heiman, ač starostou, vběhl do hořící stodoly, pro pícu, spadly na něho hořící krámy a těžce se zachránil s značnými popáleninami.
Stavba nového statku pobrašovala dík pomoci sousedů velice rychle a nově budovaného statku se ujal nejmladší syn Václav když se oženil s Albertinou Šubikovou manželkou v čp. 7 kde její otec Němec tři roky hospodařil.
Z tohoto manželství vzešla jediná dcera Amalie která byla v předškolním věku dána ku stráži Edmundovi na zámeček Skalku na vychování. Provdala se za lékaře Dr Josefa Šáma ve Stěžerách.
Václav Martinec vlastnil první motocykl ve vsi v r. 1912 Za jedno období od r. 1923 do r. 1928 byl také starostou.

Manželé Václav a Božena Martinec hospodařili na rodném statku od r. 1922 do r. 1928. V tomto roce získali spojením s Františkem Klímem z Velké Lhoty statek v Meziměstí patřící broumovskému klášteru. Jak se v blízké budoucnosti ukázalo nebyl to šťastný spěch. Brzo nastaly mezi oběma podivné rozhody které se vyřešovaly u soudu. Skutečné příčiny zášti v době okupace od nacistů nedovedl nikdo, že před nástupem Hitlera byli jak "čeští měšťáci" mezi německého obyvatelstva velice oblíbeni.
V r. 1945 byl jejich majetek znárodněn a oba tito sympatičtí a prostí lidé došli v meziměstské pohostinské a pohřbeni u mé desky ve Slížkách.

Zajímavá kronika. Otec Hermann Martinec sepsal válku, kam musíci cestou do kostela u Kubečkovi chaloupky čp. 12 v r. 1922. Šel se svým rodičem a kamarádem do Broumova na měst. Já s přítelem Františkem Krejcarem jsme šli kousek za nimi. Dříd chaloupku se ztratil. Jeho přítel stál nad ním a zavolal jej volal jménem. Franta Krejcar chvíli ulekal dolů se smutnou novinou. Za chalupu chvíli přikulil plačící Václav a na pokoji, jako by jeho otec byl malý dítko odumřel ji jeho matinku domů. Byl to v mém životě první člověk který umíral před mýma očima. Zděsený pláč jeho matky a jeho zlatý obraz mi nezmizel z paměti dodnes.

„U Šubířů" čp. 12

Dle pověsti kronikář vypadal domácký statek čp. 11 ani dle naší tak. Prvním mnem byl Petr Žák. Zdem přišel do staročeských rodu Šubířů z Chobotů kterým domácký list obdržel Václav Jindřich Münsterberský syn krále Jiřího z Poděbrad. Rod Šubířů zde hospodařil do první poloviny 18. století. Následovali Sajdlové Jakubem Matěj Korda a Jiráskovi rodiny 2. pol. Za Sajdlové jiná v druhé polovině 19. století. Jakubem hospodářem byl Josef Hübka jehož otec od Hanušů statek koupil. Na bývalý domácký statek zůstala na památku kamenná brána.

čp. 54, „Letovo"

V této chalupě bydleli dva rodiny, manželé Josef a Marie Letovi se dětmi na jižní straně, na severní v malinké přístavbě měla nejmenší stará babička Stejnerová, okresní bába Stejnerka. Josef Letz pracoval v uhelném dole ve Žďárkách a po jeho likvidaci za domácím stavem. S bábou Stejnerkou užívala malou světničku její dcera Alina Janová a její tři synové. Bába živila starou babičku a své tři syny posmrtnými. Zajímavá hlavní pohromy, cukr, bábu, co umí dříve vzdělávala se Skoušením a prodávala se vemicích na kramovku. Tajný sklad měla u něho otce v čp. 23 ve stavě bydlící pod kolem. Bába Stejnerka která zemřela v r. 1920 jako 80 ti letá byla ve mi zvláštní nějakou. Věřila ve zlehování duší a jejím velkým přáním bylo, aby se po smrti vrátila se Štěrkě domů. V r. 1924 až 1929 bydlel v této světničce Václav Hlaková s manželkou a dcerou Alicí, tam dělnický dělníc. Tu s manželkou byli první komunisté ve vsi.
Chalupa stála mezi čp. 11 a čp. 23 a byla zbourána jos. Letzem v létech 1952 až 1954.

čp. 25 „U pumpičky"

U chalupy je studna s pitnou vodou která je čerpala otevřenou pumpou kejvačkou (od toho také pojmenování).
Dlouhou dobu v ní bydlel Antonín Letovec domácí řezadlec. Za jeho smrti ji koupil s domovicí Jan Čech z čp. 47. V této chudé chalupě se narodil Jaroslav Čechalka první řádný vzor hlavní spořitelny a předseda vsan Letovského místní spořitelen. Zbourána r. 1940 stála naproti čp. 44.

čp. 59 „U Pýlků"

Východ směrem obcí byl vždy o nasporté spokojenosti dlouhou řadu let Anna Pýlková. Její muž pracoval v Kralovou. V nepříznivých válečných letech bylo u Pýlků k dostání vždy a v bídném čase, každý den i v noci, pohostinství a domácnosti. Ve světnici na severní straně bydlil měsíc dobu manželé Vilovi. Josef Vilí dlouholetý obecní tajemník byl za první republiky nadšeným ochotníkem a iniciátorem kultury ve vsi. Žádné narodil jejich syn Jaroslav oblíbený vesnický kronikář, který čtyřicet roků v místních divadelních ochotníků zachraňoval na scéně kouzlo místní minulosti. Vzpomínání skládá Chalupa r. 1960 mluvila když majitelé byli Marie roz. Pýlková a Rudolf Burger. Stála nad čp. 41.

čp. 27. Hubkova hospoda.

Veřejnou hostinec, ale také pekařství, obchod smíšeným zbožím a velkodílství v tomto ohledu provozoval Adolf Hubka.
Vyhledávaná a oblíbená hospoda z doby Rakouska „U Vítků"
kdy se zde také pořádaly taneční zábavy ale hlavně
se kde scházely milovníci 32 kanečníků, karet.
Budovy byly zbořeny do základů r. 1953 a majitel se
odstěhoval na Letovice.
Stávala v místě kde se stará silnice stáčí na mostu.

čp. 37
„Němečkovo"

čp. 77
„Stajnerovo"

Čp. 37 „u Němečku". Zdíná chalupa stála pod čp. 29
Byla zbourána v r. 1968 a již dobu již delší dobu nebydlená. Ráno Němečkovo
si zachovala až do zbourání bílbáře v níž od r. 1952 bydlili manželé Letovi,
kteří v ní také dožili.
Několik kroků vedle ní u staré silnice stála chalupa čp. 77 v níž bydlel Jan Stajner,
obecní pastýř a nadšený hasič. Mezi manželi Němečkovými a Stajnerovou panoval
přímo idylický manželský trojúhelník. Do jeho smrti došlo se 83 roků přišla
chalupa do vlastnictví mladšího Němečkova syna Oldřicha který neměl zájem
o její zachování. Ponechal ji na pospas zubu času a nakonec v r. 1968
zbourat.

Čp. 1 u Trnavy

Při hraničním pomíchání v r. 1823 na kterém byl návštěvou u faráře Zeidlera také kaplan náchodského zámku páter Josef Regner Harlovický přijel ze Srbské silnický synek s koněm pro faráře Zeidlera, aby poskytl farnímu útěchu umírajícímu. Harlovický se starším farářem nahradil, že do Srbské zajede za něho, a hodil už světelný mráz.
Na koni kterého přivedl silnický synek jel kaplan v noci za svitem luceny kterou chlapec před jezdcem nesl přes Fara a Vříc do Vys. Srbské a v této chalupě poskytl umírajícímu hospodáři Janu Martinci poslední pomazání. Místní kloboučník Jiráček ve své kronice „Z naší farnosti" jmenuje Martina Tavičnecem.
Byla to první služba veřejnému od lidumilného kněze pozdějšího hraničního faráře Josefa Regnera pozdáka z harlovického mlýna.
Kaplanova cesta z Hronova do Srbské a jeho návštěva u umírajícího hospodáře líčí místní v prvním díle kroniky „Z naší far." kap. XIII str. 153-161.
Rod Martinců zde hospodařil do r. 1904 Kdy vdova Vilemína Martincová u prodala za Antonína Franca, jejich syn Rudolf je farním majitelem. Stará obytná stavení nahradil novým, jen stodola je až na malé přístavky v původním stavu.

Čp. 44, Matěnovo

Chalupa stála na Kopánku naproti čp. 81. Zakladní Matěna josef se v r. 1945 odstěhoval do pohraničí (Jeřičkova) a chalupu od něho koupil Jaroslav Vacek který ji kolem r. 1960 sbořil za účelem získání materiálu na stavbu rodinného domku.
Jaroslav Vacek místo podkladací v Pepi tohoto času Broku v důchodu je pozoruhodný tím, že je již po čtvrté ženat. Do této doby co je v důchodu. Rodinný domek přidal vnuci a žije u svou manželkou v Lachtě u Opata

Rybolov v 15. a 16. stol.

Dle dochovaných zázname slomouckého biskupa Jana Skály z Doubravky u Hradiště (Joannes Dubravius) nadšeného pokrokového milovníka rybářství. Narozen r. 1486, v Litni, zemř. 1553 v Kroměříži. „Čtiji“:

Odkud člověk užíval vodní síly jen k tomu, aby mu točila rybníčními koly, byly u nás vody běhuté i stojaté jaro bičistál a v nich ryb takové množství, že lidé nastupující do služby si kladli podmínku, aby losos byl jim dáván k obědu jen dvakrát v týdnu. Každý kolo měl vlad, neboť chuť na ryby smíl je chytati neboť trestával přísnomocí Bůh mocnou ty vrchnosti, kteří chudákům poddaným toto nedopřáli. Lovit ryby směl každý ale lovit je neuměl každý a tak mnozí se najedli ryb jen kukrát když vodovým provozovná řeka zanechala je v kalužích ale lúkách - a tak v době tření.
V době tření je nebývalo hojnou. Některá vrchnost dodržovala zákaz chytání od Velké noci do svátku Filipa a Jakuba a kdo byl v tu dobu přistižen, dostalo se mu nepočitatelných na počtinec šlim klackem kterým ryby ušlouckal.

Rybáři se zmínka používali různého loveckého náčiní ale hlavně věřili na různě zdokonalená vrzadla a jejich přípravu podle dědinou jim otcové předávali a na prostředky kterými ryby omamovali.
Nejstarším rybolovným náčiním byla holá ruka. Ale chytání jí je jen tehdy nadějného dají-li se ryby v díra a kořenů v břehů vytáhnouti a proto plavil ryby na volné vodě a nahánil je ku břehům.

Za jistý okamžik..... to nedalo tehdejšímu rybáři klidně spát a uvažoval... když zmyslné přívabí tkaného pouze tají na dortůl nepatrnou nábuničku, když stařenka vláká tkaně ptáče nábuničku do tenátek, proč by rybář nedovedl toho, aby ryba před ním nepochala a dala se přivábiti k jeho pouze nebo do jeho pasti. Rybář hledal tento prostředek v přírodě, a to co pozorovat mohl. Ještě volavka... stojí mezi hejnem ryb ze kterých si vybírá a požírá a ony nepochají. Velká, mrzká potvora volavčí jsou jí ale toho přičinou co ryby k vodě táhlo. Ještě volavka k vodě ryby vábí za mnoha a jeho dlouhých nohou povšimli za zdrcení vrzadlo a nějaké masti a vrzadidla vařili.

Těmito mastmi mazali si rybáři ruce od prstů po lokty a nohy po kolena dokonce přikrátě než vstoupili do vody. Věřili, že ryby se budou k nim vlahovati a nechají se klidně chytiti. Vrzadidla dle receptů namíchaná kladli do sítí, vrší i na udice.

Recepty na masti:
Lot kapru, lot volavčího vrzadla, lot volavčí kosti na prach utlučené dobře promíchati, prosíti a rozměšniti s lotem čistého oleje olivového. Pak připravenou mast dobře uschovat v uzavřené krabičce.

Jiné: Lžíce volavčího vrzadla se dá přimíchnouti na lžíci medu od prvního májového roje a až vhodné, dobře se vhmaždíří s tlušťe.

Mastem bez volavčího vrzadla se mnoho věřilo ale zajímavý je tento recept.
Dej do čisté mísy hnědých vodních slíží (plovatěc) jež v napřed vbaň vkrajíc a posyp je solí. Když se rozplynou, přidej k nim dle váhy dvakrát tolik hmedu od prvního májového roje a půl lokty přitlučník. Tře mísou se hmoždíří tlučníkem dobře promíchati.

Těžký byl život rybáře a povolání a chtěl-li uživit rodinu bývalo také dlouhá a někdy i dlouhá za jakékoliv nepohody na lovu. Jakmile se zima hodlovna kůry odstěhovala na břeh pozůstavše hlubé vodě, lovil již rybář z člunu a jistě kalného kontu do čeřenů u břehu dobře věda, že do těchto míst prchají ryby z hlubokého proudu uprostřed řeky. Když zamýšlal poloník zlatý hřebík do kmene kladl rybář vrše a ponory, aby jimi lovil až do podzimu ta čeřena opravovala sítě na lov u břehů a k hladině.

Blížilo se třetí ryb a s ním vážky v okolí rybářově. Jatva jedna ve zlaté jarního slunéčka v břišťálové prodní ložnici dozrávoral druhý již připlouval a rybář pilně rybíral zpitě vratbřany sítí do lodičky.
Do 25. června (sv. Valburgy) lovilo se dva dny a dvě noci bez oddechu s všemi sítě se člunů, aby při rybáři vynakládili se v době hájení (bylo-li jaké) zameškali. Do tohoto dne platová také lovení udicí. Před bouří lovili rybáři sítěmi na úhoře, kapry a pstruhy, a mohl myslet, že ze strachu před hromem se tak zmatou že se sítě nevyhnou a za bouře že strachem tak stmou, že se dají lehce chytati rukou. Obvykle lovili ale den dodržujíce ryby a pozorujíce počasí. Když například blyskot mrakům nebo před bouří hrkáčil za pozdního jitře udicí, chytali nejradši celý den. Věřili, že v tu dobu ryba nevidí a proto ji je nadchnutí brodícím a tlučením do vody do sítí. Za jarního počasí v ostatních mnohých polohách omezovali se na lov udicí a činnost nejradši v hodinách pohodních a sítěmi po skonce západu a před jeho vyjitím.

Lečeli podivnými, tajemnými láskadly, která do ěřeně a vůní kladli. Ulov rybář složil nádičí do vody nekomenul nikdy na ně plivnouti, „aby čarty lovu neškodily“ a že slina lepší ovantkal. Proti čarám plivalo se i na nástrahy (událo se do dnešních dob) ať již obyčejné které dráždily rybí chuť i čich, nebo tajemné, jimiž se připisovala moc zázračná.

Jednoduchým, ale účinným láskadlem byl pšeničný slad se kterého se s přídavkem šalvěje pekly zázvorní s olejem bochánky. Hlád s medem se kousal, aby se dobře promíchal se slinami. Někteří vkládali do nich majoránku a kopřivu, jiní chvá-lili kopřivá semena, kopřivy, ječmen a i plevel v kahničce, ale ni nestačilo. Na dobrá láskadla bylo třeba lásek daleko více a vhodně smíchaných jichž obyčejný člověk nemůže pochopiti.

Jak na příklad:

Hořčičná semena, mořka a kopřivy a žlutý prostřídavě s kůře (perličky).
Cypřišová mořka s kopřivy, se vrtí a kůží upalují na prach a vkládají do červeného žáčku.
Mouka s fazolí, lojkosch, hořčí nebo jehličí, kosti nebo kamenčí plevina.
Upražený chléb potřený na způsob topinky polovřelým sádlem a kaprem.
Kolaček se hnědého pelmene.
Žrání hnědí hlemýždi (plovatky)
Bílý chléb a vnitř se za čerstva vyjmala střída dobře omočila se střídání z máčerka a opět složila do kůrky.
Kousky drůbků, střívek, které aby rybám nevoněly, nosily se den i dva pod pasou nebo v boku.
Jahelníčky se přes jatka vkládají do dírkovaného měchýře.
Vždyť to pro ryby láskavý jídelní lístek?
Zvadlé mšice se jich kladly do ěřeně, vrší a sítí v červeném hedvábném žáčku.
Správní pochoutkou rybám pro byly půjčovány do nichž se přidávala lidská krev kterou dodal lazebník který je nacházel pouštěje pacientovi žílou.

Tři recepty.

Drobná ječná mouka a lidská krev se uhnětě na těsto koláče z něho se kladou do ěřeně. Drobty a housky ječná mouka, každého dva loty, lot žabinců půl lotu kapraního semene a lidské krve tolik aby se udělá těsto které se upeče na čtyřech lotech kostního kaje. Dostane konec jako vlašský ořech. Směs kostního tuku nebo kadiva, lidská krev a ječná mouka s máčkou do sítě, nebo lidská krev se zahustí s medem a práškem z upálené kůlny z kamen. Volavčí a hovězí mozek, shnilé dřevo, pálené víno a lidská krev se smíchá a dá do kočičího pytlíku.

Kryby se chytali také na lidské sádlo kterým se omazala smíš hlíny kadinářské a semence. V letním záčbu se kladla do sítě. Někteří rybáři používali se kůch nábitě rybu kůň člověka jehož duši Syn Boží kůň vykoupil a proto používali kompozice bez tří.
Kostírali volavčí mozek s kůrkou holubího vejce s práškem upáleným a jater kočka (by mozky byť z něho vyjmuty v srpnu v době páření). Smíšenou hmotu mazili na čtyř kůlů kopí a tříhoří kočka. Jakmile se smažila, vkládala se do tahce a ještě teplá složila do hnojné kůry se pomíchala po dní. Tak se jí vymazil žáček na kůčky do kterého se dala hrstka medu a špetka červíků.
Zvláště účinný byl pášek ze spáleného polovařího žaludku, mozku, hlavy a kostí. Přilákal ryby se vzdálenosti až 10ti sáhů. I čarodějná černá slípka pomáhala rybářům kočič. Hlavě, která ještě nemrkla a zabitá tak, aby z ní ani kapka krve nevnikla vložila se se třemi klenýžďi do hrnce a vařila tak že se z ní dalo kosti kůrek vybrat. Tak se dala do jiného hrnce, přikryla a postavila na týdnu na místo kam slunce hodně kůlo. Po týdnu se k ní přidala hrst ječmene vařeného v medové vodě a vyhnětla se na hustou hmotu. Tou ni rybáři před kovem natírali prsa i nohy, aby ryby k nim plavaly.

Nádičky byly mosazné nebo železné a pozlacené. Na pozlacené chtěli uměli mnohdy člověk ryby chytali v máji. Byla-li voda kalná omotala se udička žlutým hedvábím a červení mušt se k ní přivázala dvě bílé-bezpeřatá pírka. Do čistí vody brala se pírka tmavomodrá, do bělavé zabalené vody obalovala se udice hedvábím tmavomodrým a červená pírka se uvazovala červeným. Na přelínka používali pozlacené udičky s kaučím nebo jemně pěním zeleným červeným hedvábím. Za návadlo jim dotěž sloužil ječmen uvařený v medové vodě, drobty ječného chleba uhnětěného s jílem, dobytčí lůj a otopenina tymianem, nebo máčkou rozmoc a červencem.
Na štiku používali za nástrahu žáby pulce, plevelní ryby ale nejvíce maso ze žábího zadku obalené v ovesné mouce a usmaženě na volavčím sádle.
Zatmu šla na kousky s dýchlými nebo na pijavice udušené v medu a pomíchané na slunci. Zpitelka táhnou deštovky udušené v hovězí krvi s čerstvým máslem a otopeninou práškem z mateřídoušky. Kapr bere na kuličky ze syra, obměláka a žlutáče. Líhoň na staré sádlo s mateřídoušky. Líhoň a velká oblíbil netřeští. Věřilo se že se pálí s hady že jeho hlava páčí s mýchou a oves jsou jedovaty a kapka líhoní krve ztratí aby člověk pozbyl zrak.
Jednotlivé části se zahřívaly a před kvasí se rybáři na kostlivé chránili očí.
Z mnadidel pro všechny druhy ryb se velkou oblibě těšily žížaly. Rozmnožovali dva druhy podle naleziště. Na žížaly pod kamenný žijící se chytali ryby od počátku doby do července. Na ty co se nacházeli blízko hnojiště, do konce srpna.
Tyto však musely dva týdny v jemném písku pírka a udusit v medu.

Podobná návadidla která dávali do sítí používali také za nástrahu na udice. Jako velká atrakce mohla působiti na dušinu podmínky slunečnice, nebo kuličky z těsta z knihkupeckého z lotu volavého rádla brusličku mumie /!/ a lidské kosti. Na slunečnici chycená ryba a pouštěná opět do vody se vrátila. Na nástrahu ze jmenovaného těsta se vrátila dvacetkrát jestliže se jí nůžka hřbetní ploutev a boční z pásy se nástraha na udici smočila. V září byly dobré kobylky na půl roztlučených a hovnůnky bělásků zelného. V říjnu se chytalo na kousky dřeváčků a housek dvoubků zalévaných pod chodidlem v rybářově škorni. Nejznámější nástrahou byli zelení červíci na které ryby celý léto. Lákávali se tak, že se kabila černá slepice, oškubalo a vymazala sezonití i povrch mýdlovým medem. Pak se zabalila do kusu dlouhého hadru a v zakopaném hnoji zahrabala do hnojiště. Červíků bylo v hnoji stále dostatek.

Na velkých Lhotských, kde se nedalo lovit sítěmi nebo udicí se ryby omamovaly preparáty. Tak se mísil bobkový olej, blínová semena a palmé víno s medem, starým ovčím sýrem a pokrájenými ořechovými jádry na těsto a z něho se dělali koláče a ty se házely do hlubiny. Z hlíny udělané z lotu blínového semene, nerozpuštěného ořechového loje z vaječí sýr, půl vajíčka skořápky medu, čtvrt litru ovčího vína a kapku jako hrášek velkého dobře se hmoždíři rozdrcení válely se kuličky velikosti hrozenových bobulí. Za zvláště silné se považovaly pilulky ubílané z volavčího rádla, kabu, medu, žitné mouky, dobře ukrájeného sýra a praška z kebule a blínových semen. Ryby se dílali velké jako rukou. Omámení, na hladinu vyplouvající ryby se staly lehkou kořistí.

Rybolovní praktiky chorá uvedené používali rybáři a pozorujeme při velkých řekách u velkých rybníků kde bývala hnízdiště různých vodních ptáků. Století rybářů trval do poloviny 17. tého století. V následující pokolumbovské době různé nádoby vedoucí k vnitřní komůrce trumpety kterého kdo by si z ní jejich pozornost rybičku chytil. Zpětkové v naší zemi se také námořní plavovali lovu ryb. Potok Skalnice (Židovka) měl ještě v minulém století dostatek dítě a studené vody s množstvím potůčků potočních a tak se velmi pstruhů. Ukládání chytala do ruky a do koše vyplaného olšovými a vrbovými větvičkami Rukama vytahovali hlavní pstruhy a dír pod břehy a kamenný. Při chytání do koše bylo třeba dvou. Jeden koš držel pod vodou u břehu a druhý klackem do něj ryby nahánět. Starší rozuzdi kterým se nevyhovovalo brodění studenou vodou kladli mezi žíněný. Za nástrahu sloužila velká žížala a líčko se na velké pstruhy. V době tření kdy se ryby shlukují houfy pstruhů táhli proti proudu na tůdla, lovili se nejvíce při svítě. Napichovali se na udičku.

K rok 1969

byl pro naši obec se znamením dokončení silnice kopcem na severní straně obce. Do konce r. 1968 byla dokončena část silnice od dolního konce pobř. 12. Vzhledem k pomalému prasoru tempu v r. 1968 panoval se ní všeobecný názor že silnice v tomto roce dokončena nebude. Všecko tomu tak nasvědčovalo, až do doby dlažební práce začali provádět dlaždiči učni. Chlapci pracovali všichni s odvahou a dobrou prací. Silnice až na malé dodělávky, jako příjezdy k jednotlivým domům byla hotova. Úřadání porosty do provozu bylo stanoveno na podzim 1969 a kolaudace se konala do tího listopadu. Při prohlídce trasy se však zjistily vážné nedostatky a tak silnice pro veřejný provoz otevřena nebyla. Zjištěnou závadu u hradlova JZD v čp. 13. spočívající v tom, že odpadová voda z tohoto podniku vtéká do odpadového žlabu v níž hnije a v níž mrzne a zasírá jej, ukončilo JZD, že odpadový kanál a hradlova povedou na druhou stranu do polí. Úřikop od čp. 22 směrem ke kanalizaci vyústující do potoka byl uznán za nevyhovující. Při vlnějším odtoku vody hrozí zaplavení domku čp. 20. Přímá cesta u silničního tělesa naproti tomuto domku a přístup k němu nebyly do plánu zahrnuty a jejich zbudování se po zhotovení dotčené trasy provede r. 1970.

Dopravní odbor ONV po tomto zjištění čekal na tom, aby silnice byla uvedena pro veřejný provoz ani do roku kolaudace. Dodržení tohoto příkazu byl míněn za účelem zachování hospodářského života obce a tak pro místní doprava tento úsek spojená platnosti Dopravní značka „příjezd zakázán" umístěná na počátku a příkaz dopravního odboru ONV je příčinou mnoha nepříjemností automobilistů přijíždějících od Hořovic přes Zdice.

Celkový náklad na rekonstrukci silnice do konce r. 1969 činí 2,244.000 Kčs.

Při jakémkoliv úklidu obce měli být upraveny obruby vozovky a vyčištěny příkopy na topinku. Havarijní stav rybníka který slouží v první řadě jako požární nádrž pro požárníky účely (byl celý jarní i letní období bez vody) donutil MNV požádat OKV o zvolení příslušnosti Rybářského svazu v Hořovicích a vrácení do obhospodařování MNV.

Místní národní výbor obdržel za dobrou práci k 50. výročí vzniku republiky pamětní medaili.

Kulturní činnost obce nevykazuje v tomto roce žádné výsledky. Činnost besedy přestala existovat a tak jen tradiční požárnický plesy a ustavení výroční schůze JZD snížily, dá-li se to vůbec kulturu zařaditi, zdokumentovat.

JZD začalo se stavbou odchovny mladého stavu na čp. 33. přestože MNV měl k tomuto místu oprávněné námitky.

Hospodářské výsledky jednotného zemědělského družstva byly v tomto roce nad očekávání příznivé. Dosažení hektarové výnosy byly nejvyšší za celou dobu jeho trvání.

Úplné úmrtní matriky: narozené 23,30g, živě 38,40g, mrtvě 33,70g.
Na svátečních hostech dalo živě přes 40-g a la Brambory 250g.
Stav čistého zisku přeběhnu o 230.000- Kčs. Jmění NZD k 31.12.1969
5.630.266- Kčs.
K tomuto roce se potvrdilo staré přísloví, hodně chleba - málo hub!
Houby nerostly vůbec.
Oznámení členů v tomto roce příležitostně každému zasíláme obci.

Narodily:
H.p. Karel Šír čp. 45
13.8 Tomáš Matuška čp. 86
25.11. Helena Mašková čp. 46

Zemřeli:
10.3. Josef Fiala 46 roků čp 16
2.5. Františka Hubková 88 roků čp 12
23.9 Františka Kuková 68 roků čp 5
29.12. Růž. Vaňková 73 roků čp 44

Přistání člověka na měsíci!
"Nejdobrodružnější dobrodružství v dějinách lidstva". Tímto fantastickým a zároveň skutečným titulkem se mnoha novinách světa bude vzpomínat na nejvýznamnější událost století. Je tiše když, 20. července 1969 v 21.17 hod. první lidi přistáli na měsíci.

Apollo 8 ve vesmíru

– zatím největší úspěch v dobývání kosmu

Podrobné zpravodajství z historické události na straně 7

Poslední zpráva před uzávěrkou: Ředitel programu Apollo generál S. Phillips prohlásil, že let lodi probíhá podle plánu, a že věří, že „bude korunován úspěchem".

Američtí kosmonauti Borman, Lovell a Anders, kteří včera odpoledne odstartovali s kosmickou lodí APOLLO 8 na cestu kolem Měsíce.

Je to neuvěřitelné, ale je tomu tak...

LIDÉ PŘISTÁLI NA MĚSÍCI

R. Nixon: „Posledních 22 vteřin před přistáním bylo nejdelších 22 vteřin mého života."

HOUSTON, 20. července — NASA úředně oznámila, že Orel přistál na Měsíci v 21.17, tedy pouze se zpožděním 39 vteřin oproti předpokládanému času přistání.

„Fantastické!" — zvolal pilot Kolumbie Michael Collins, když se dozvěděl o úspěšném přistání svých kolegů. Podle oznámení NASA trval let Apolla 11 od startu až po přistání Orla v Moři klidu 102 hodiny 45 minut 42 vteřin.

Apollo 11 odstartovalo ve středu 16. července ve 14.32 hodin z Kennedyho mysu.

21.50 — Na základě prvních pozorování, kosmonauti z paluby Orla hlásili, že měsíční povrch je pokryt balvany, z nichž některé dosahují až třímetrové výšky. Armstrong hlásil, že vidí ostré hřebeny a zcela napravo před Orlem pohoří, asi 1500 metrů od Orla. Pokud jde o barvu, řekli kosmonauti, že „toto závisí na úhlu, pod nímž se na Měsíc díváme."

21.57 — Podle kosmonautů je místo, na němž přistáli, poměrně rovné, ve všech směrech lze však pozorovat velký počet kráterů různých rozměrů. K dotazu z Houstonu na barvu měsíčního povrchu. Aldrin odpověděl: „Nebojím se říci, že existuje jedna všeobecná barva." Některé z kráterů mají průměr 100—150 cm, jiné zase až 15 metrů, je jich tolik, že je nelze spočítat.

04.03 — Armstrong pořídil první dokumentární fotografie.

04.08 — Na pověl z Houstonu vzal Armstrong zvláštní nádobu, s níž nabral vzorky měsíční půdy. Po prvním pokusu Armstrong hlásil, že půda je tvrdší než předpokládal; Houston mu poradil, aby zabral s nádobou hlouběji.

04.08 — Pojistné odebrání vzorků půdy (pro případ náhlého odletu Orla z Měsíce) skončeno. Kosmonaut Aldrin vytáhl nádobu ve zvláštním vaku do Orla, kde ji složil.

04.14 — Sestupuje kosmonaut Aldrin. Několikrát povyskočí na poloviny žebříku a zkouší Kennedyho mysu.

04.35 — Instalace kamery na stativu. Armstrong se vzdaluje od kamery zpět k modulu naprosto suverénním, rozvážným pohybem.

04.41 — Armstrong posílá hlášení Collinsovi do velitelské kabiny.

04.42 — Je vztyčena vlajka Spojených států.

04.44 — Aldrin fotografuje Armstronga vedle vlajky.

04.45 — Aldrin běhá a skáče po měsíčním povrchu.

04.48 — Telefonický rozhovor presidenta Nixona s kosmonauty. Nixon vysoce oceňuje historický čin kosmonautů, kteří mu za to děkují.

04.51 — Collins hlásí z paluby velitelské kabiny, že krásně spatřil Orla. Hlásí jeho souhlasné [illegible] Aldrin znovu běhá a skáče tzv. klokaními skoky po povrchu.

04.55 — Kosmonauti začínají sbírat vzorky měsíčního povrchu. Jejich tep dosahuje hodnoty 90 až 100 tepů za minutu. Kosmonauti hlásí, že oblast, v níž přistáli, je pro tento účel vhodná.

05.15 Kosmonauti ukončili sběr vzorků z měsíčních hornin. Nasbírali jich asi 28 kg. O barvě těchto nerostů by se dalo diskutovat do nekonečna. Armstrong hlásil, že chvílemi se mu zdají být modré, chvílemi mědoměděné.

05.25 — Armstrong a Aldrin začali ukládat na měsíčním povrch seismografický přístroj a laserový odrážeč. Sběrač tzv. slunečního větru vynesli [illegible] vrch už dřív.

[illegible] přistávajícího [illegible] že úspěch: „ZDE UČINILI PRVNÍ KROKY NA MĚSÍCI LIDÉ Z PLANETY ZEMĚ. ČERVENEC 1969. PŘIŠLI JSME V DUCHU MÍRU PRO VŠECHNO LIDSTVO."

Krátce po šesté hodině skončili kosmonauti sbírání vzorků měsíčních hornin. Speciální krabici s nimi vytáhli pomocí kladkostroje na palubu Orla, kde ji Aldrin uložil.

06.09 — Armstrong, který jako první člověk na světě vstoupil na Měsíc, vstupuje zpět do měsíčního modulu. Celkem byl na měsíčním povrchu 2.13 hod. 12 vteřin.

MĚSÍČNÍ PROCHÁZKA

Neila ARMSTRONGA a Edwina ALDRINA

Kosmonaut Neil Armstrong, velitel Apollo 11 vystoupil na měsíční povrch z měsíčního modulu v pondělí v 03.56 hod. 20 vteřin. Kamera, umístěná na jedné ze čtyř noh podvozku Orla, snímala Armstronga, když se pomalu spouštěl z poslední příčky žebříku.

První hlášení z měsíčního povrchu: „Na povrchu je miraná krystalová prachu, vidím vlastní stopy, pobyb na Měsíci je daleko snazší než v simulátorech ve výcvikovém středisku na Zemi. Orel při mylgvacím manévru nezpůsobil [illegible] přistání Houstonské [illegible] Armstrong [illegible] přesně [illegible] teřin po sti

Z MĚSÍCE NA CESTU K DOMOVU

Zbytek včerejší noci věnovali kosmonauti odpočinku. Ráno se [illegible] občané u televizorů programu Apolla 11. Bylo by nyní zbytečné opakovat, co se vše odehrálo mezi včerejším a dnešním vydáním našeho listu. Patrně není jediného čtenáře, který by neznal podrobnosti z přistání a měsíční procházky kosmonautů Armstronga a Aldrina. Vše dobře dopadlo a oba se mohli při našem ránu uložit ke spánku.

Mezitím sdělili v Houstonu pravidelní NASA novinářům řadu podrobností o činnosti obou kosmonautů při jejich měsíční procházce. Armstrong sdělil řídícímu středisku, že se snažil shromáždit co největší počet nejrůznějších typů a velikostí půdy. První schránka určená pro vzorky je plná, druhá pak částí. Je to v důsledku toho, že oba kosmonauti shledali měsíční půdu tvrdší, než se všeobecně předpokládalo. Na některých místech nemohli zarýt sloupků do povrchu než dva i půl až pět centimetrů. Spokojení kosmonauti zanechali na měsíci řadu vědeckých přístrojů. Lékaři jsou spokojeni se zdravotním stavem obou kosmonautů a zdůrazňují, že fyziologické reakce byly ve všech jejich operace na Měsíci dobré. Lékaři byli překvapeni, jak snadno se přizpůsobili malé měsíční přitažlivosti.

■

Řídící středisko vzbudilo v 16.15 [illegible] kosmonauty, kteří spali v měsíčním modulu téměř sedm hodin. Aldrin prohlásil, že se cítí osvěžen. Lékaři v Houstonu [illegible] lemetrických informací Armstrong neměl hluboký spánek a často se budil. Oba po budíčku okamžitě zahájili přípravy na start modulu z Měsíce a návrat k velitelské kabině Kolumbia.

V Houstonu po výměně informací s měsíčním modulem uslyšili start „Orla" na 18.54 středoevropského času. Při tomto startu šlo o život nebo smrt obou Američanů. Motor modulu musel pracovat nepřetržitě více než sedm minut tažnou silou 1567 kg. Za toto pohonné zařízení není žádná náhrada.

■

Řídící středisko v texaském Houstonu naplánovalo další postup kosmonautů následovně: od svého startu z Měsíce v 18.53 SEČ se modul snaží získat krutovou rychlost Měsíce, aby mohl obíhat kolem. V 19.53 bude „Orel" kroužit nad měsíčním povrchem ve výšce 83 kilometrů. Začne se přibližovat ke Kolumbii pilotované kosmonautem Collinsem, s níž se spojí. Randez-vous „Orla" s Kolumbií se uskuteční ve 22.16. Ve 22.32, po spojení obou kabin, se Armstrong a Aldrin přemístí průlezem do velitelské kabiny. Měsíční kořist vezmou s sebou.

■

List New York Times včera napsaly, že civilní kosmický program stál Američany přes tři miliardy dolarů ročně od doby před osmi roky, kdy president Kennedy stanovil úkol vyslat člověka na Měsíc před koncem této dekády. V projektu Apollo zůstává ještě devět let, z nichž [illegible] dolarů. Budou-li dosavadní výdaje pokračovat týmž tempem, pak budou představovat asi polovinu toho, co se v USA každoročně utratí za alkohol.

■

Ani televizní obrazovky divákům neumožnily pohled na start „Orla" ze startovací rampy, kterou si s sebou před několika hodinami měsíční modul přinesl. Řídící středisko v Houstonu označilo odlet za perfektní. Raketový motor modulu vyhořel přesně podle plánu a „Orel" se dostal na oběžnou dráhu Měsíce. Podle prvních zpráv, je jeho oběžná dráha nejblíže k Měsíci 16 km a nejdále 83,5 km. Armstrong a Aldrin strávili na Měsíci celkem 21 hodin a 26 minut. Bude-li další let probíhat také podle plánu, pak by se měl „Orel" spojit s velitelskou kabinou Kolumbií ve 22.32 hod. SEČ.

Posádka americké letadlové lodi Hornet objevila při plavbě Tichým oceánem na místě, kde má přistát měsíční loď Apollo 11 nové podmořské horské pásmo. Nejvyšší štíty tohoto pohoří, které dosahují výšky až 3350 metrů, pojmenovala „Apollo 11" a „Hornet".

■

Poslední zprávě, kterou jsme mohli do uzávěrky listu zařadit, říkala: „Orel" se vynořil z odvrácené strany Měsíce a blíží se ke Kolumbii. Dnes ve 02.21 měl být odhozen „Orel", aby nevadil při přistání na Zemi. V 5.53 má Apollo 11 zapálit motor pro návrat z měsíčního orbitu na [illegible]

06.29

Bylo obnoveno rádiové spojení řídícího střediska letu s Orlem v Moři klidu. Spojení bylo podle plánu přerušeno krátce po 06.09 čtvrté Orla po návratu z měsíčního povrchu. Šéfiékař kosmonautů dr. Charles Berry konstatoval, že srdeční tep kosmonautů při práci na měsíčním povrchu se pohyboval v mezích 90—125 tepů za minutu u Aldrina, zatímco u Armstronga dosáhl hodnoty až 160 tepů. Bylo to v okamžiku, kdy Armstrong zvedal a nakládal do modulu krabice s horninami. 21. července kontrolní středisko v Houstonu oznámilo v 8 hodin 25 minut středoevropského času, že Armstrong a Aldrin se mohou uložit k spánku.

Vodu z Měsíce?

Jak oznamuje agentura AFP z Houstonu, je docela možné, že astronauti z Apolla 11 přivezou na naši planetu vodu z Měsíce. Edwin Aldrin uznámil kontrolnímu středisku, že trubice, kterou ponořil do měsíčního povrchu, vypadala po vytáhnutí jako „skoro vlhká". Až dosud se vědci domnívali, že na přírodě [illegible]

Z pozorování přistání na Měsíci věnujeme novou kapitolu v dějinách lidstva. Již po mnoměsíčním studiu pozitivní [illegible] pohled na naši planetu Zemi. A co vidíme? Rozervanou lidskou společnost která překonává granitové ale podléhá [illegible] Kosmonauti kroužení rychlostí 25.000 mil v hod. zatím co ulice velkých měst jsou přeplněny auty. Vypouštíme [illegible] kosmické sondy k odbírání morků atmosféry Marsu a Venuše a naše města jsou zamořena jedovatými [illegible] [illegible] [illegible]

1970

V tomto roce nás postihla přímo legendární zima. Sníh který napadl 24. 11. 1969 zůstával trvale až do května 1970 bez prodlužující obleva. Počátkem roku silná vlna chřipkové epidemie ve 42 Hong kong zapříčinila prodloužení vánočních prázdnin do 29. 1. 1970. a někteří nadšenci nevrátili se nevrátili se. V noci z 5.2. na 6. 2. a za celý tento den zuřila sněhová bouře která po sobě zanechala velké škody. Sněhové spousty brzdily stočny silnice se staly nesjízdné, rovněž tak i železniční tratě. Doprava byla narušena. Sněhu leželo na jedno metr a tři metrové závěje nebyly nijakou zvláštností. Tyto spousty sněhu se udržely do 22 března kdy nastává rozvolnění ale 29 března napadlo opět 10 cm. nového sněhu. Ten se udržel až do května. Při vyhazování sněhu byl postižen infarktem 71 letý Antonín Kutáček z čp. 5. byl převezen předsedou MNV na specialistické vyšetření.

V prosledním týdnu února je obec postižena katastrofálním nedostatkem vody který nastal v důsledku dlouhotrvajícího sucha v letním a podzimním období r. r. 1969. Pracovníci vodohospodářské služby dovážejí do obce vodu z Valdrda. Místní JZD pro vlastní potřebu z Zbrunova. Přes nepříznivé počasí v červnu, chladno a sucho, v červenci pouze třikrát spadla návlaha je úroda celkem dobrá až na brambory z nichž většina byla napadena plísní bramborovou. Podzimní počasí velice krásné až na 3 předčasné mrazíky které zničily švestky, ořechy a spustošily kukuřičky. Nový sníh napadl v polovině prosince. Na výroční členské schůzi místního JZD bylo v tajných volbách zvoleno nadu členů předsednictva:

Ing. ž. Kult., Josef Jirman, Václav Kubeček, Kamil Kubeček, Vlasta Šimek, Ladislav Martinec a Josef Martinec mlčí 32

V noci na 31. 3. nařízen na severovýchodní obloze komeťa viditelná pouhým okem od 2.30 do 4.00 hodin

Výměna stranických legitimací v rámci konsolidace K.S.Č. proběhla v naší obci hladce. Všichni členové místní organisace KSČ byli prověřeni a vydány jim nové členské legitimace.

Ku dni 1. 12. byla provedeno sčítání lidí, bytů a ostatního zařízení obyvatel.
Vysoká Libeň má ke uvedenému dni včetně Zličko 330 obyvatel.
Ostatní příslušenství:

auta 21., motocykli 42., koupelny 51
televizorů 71. ledniček 48., ústřední topení 14.
pračky elekt. 76., hobbů 17., vysavače 43.

Uvedené údaje ukazují na život životní úroveň v naší vesnici.
Při úpravě cesty u hřbitova byl za pomníkem padlých v první světové války vybagrován pařez a pod ním nalezena zapečetěná lahev s podmětným listem z 21 podpisy místních občanů. Dle zjištění lahev byla vložena pod lípou zasazenou 30 dubna 1930 která byla zasazena na přání tehdejšího min. předsedy A. Švehly.
V dubnu se provdala Drahomíra Martincová rodná po A. Martincovi za Miroslava Očka z Běleho. Ant. Martinec nezanechal mužského potomka a tak statek na kterém hospodařilo několik generací Martinců přestal být „u Martinců"
21. 7. umírá nadějný chlapec 19 letý jan Martince čp. 7 jeho rakev o posvěcení doprovázela téměř všechna mládež z vesnice jako družičky a mládenci.
V listopadu konal M NV přednášku „Po stopách Ježíšova bratrstva" s velice plastickými obrazy a plným komentářem.
Za celý rok se narodil jediné dítko Karel Pěz v čp. 35.

Zemřeli:

4. 1.	Vilém Černák	81 let	z čp. 64
1. 2.	František Dvořáček	87 let	z čp. 42
10. 3.	Marie Černáková	73 let	z čp. 64
14. 3	Antonín Kutáček	71 let	z čp. 5
5. 5	Petr Pěz	70 let	z čp. 45
25. 5	Alois Vít	78 let.	z čp. 78
4. 7.	Anna Hanušová	86 let.	z čp. 50
21. 7.	jan Martince	19 let.	z čp. 7.
22. 10	Hermína Bílinarová	87 let.	z čp. 34
27. 10	Františka Šafrová	80 let.	z čp. 21
17. 11.	František Řehůřek	73 let.	z čp. 38
3. 12.	Marta Jirmanová	78 let.	z čp. 30
4. 12.	Anežka Kolářová	88 let.	z čp. 1

Zapsáno dle záznamů kronikáře Františka Jirmana

Obec místního národního výboru Vysoká Libeň

Kronikář.

Místnímu národnímu výboru byl jsem v lednu 1971 ustanoven kronikářem a na jeho žádost tuto funkci přijal jsa si vědom, aby nedošlo naší rodině a osudy občanů byly zaznamenávány pro naše budoucí.

Báňa v lednu 1971
Vít autorův kronikář

Můj stručný životopis

Narodil jsem se 22. července roku 1906 ve Vysoké Lhotce č.p. 34 jako 5tý v naší rodině. S narozením nevěsti v útlém věku na zvracet. Starší dvě sestry jsou v rodičovské době ještě na živu. Otec byl krejčím dítěte a matka vypomáhala k drobné hospodářství. Otec v r. 1914 odtud odešel dobrálky ze které se vrátil 1918 s poškozenýma zdravím a v r. 1920 zemřel. Za války 1914-18 jsem zakusil nedostatku dost. Kupní a kukuřičná polévka byla běžnou stravou a i ta bylo nedostatek. Byl jsem dán do Skřivnic na „hendl" za něčím zásobám cukrovinky a vrtkání se přizpůsobil na příjímací zkoušku do Rakovníka odborné školy thalerské ve Starém Rakově jsem měl za rozhodnutí matky nastoupit. Jelikož matka nemělo finančních prostředků, byl jsem ponechán do školy ve Starém Rakově. Vyučování jsem denně hr 19 hodině zlikáž vyučování bylo do 17 hodin. Denní úkoly jsem vypracovával někdy i později do noci. Ve druhém ročníku školy byl podstatně zvýšen nárok na učení proto nebylo již možné nadále chodit denně domů. Bylo mi oznámeno být a obědy od nadělil do rátku za 160 kč měsíčně. Na tato mizabřadné vydání si matka část peněz vypujčila. Třetí ročníku školní pomůcky bylo nutné si kupovat. Po absolvování školy jelikož byla válečná doba jsem nemohl jsem nalistě vrátí nejen odpovídající menu vzdělání ale válce řádovou. Obcházel jsem všechny závody každý týden v širokém okolí bez úspěchu a teprv (Září 1. tovární mládež nemůž nadělat vůbec) někdy v září mi oznámili nálet práci na několik týdnů než nepatrnou mzdou. V dubnu v r. 1924 jsem byl konečně přijat jako zkoušec u fy B. Spiegler Hamrov (Nyní Červená) jako zkoušec jsem pracoval do roku 1926. Od počátku roku byl jsem ustanoven jako vedoucí v nátěrně. Zde jsem po odchodu staršího mistra pracoval jako místo do roku 1945 kdy závod vlast byla zrekvírována Sovětskou armádou. Začátkem r. 1945 byl jsem pověřován Okres. správní komisí v Brumovce, abych pomohl zajišťovat chod místních poměrů národů. Až do ukončení války a hned potom jsem vykonával až do r. 1958. V r. 1959 jsem nastoupil do závodu Červená 10 jako závodní mechanik a tuto práci jsem vykonával do r. 1966 kdy jsem odešel do důchodu.

Ženat 1930 jsem se oženil s Hermínou Bittnerovou z Vys. Lhotce č.p. 17. máme dvě děti. dceru Ludmilu provdanou Kudelovou a syna Vladislava. Nutno podotknout že mé vojny jsem odvedený, kvůli pro velkou těžkou nemoc. Bydlíme v domku č.p. 34 který nyní vlastníš postavili. Dlouhý dluh kdysi jsem chalupu o pořádku v r. 1964 vyplatil a ve které žijí již několik desítek let.

1971

Počasí v tomto roce.

Od poloviny ledna do konce února bylo teplé přeháší tmočí jarní, že přiletěli špačci. Počátkem března se ochladilo a sněžilo. Mráz stále stoupal 4, 5, 7°- bylo naměřeno až 23° pod nulou. Vánice se severním větrem vrhnula v neděli 7. 3. V celém státě a evropě byla sněhová kalamita. V pondělí 8. 3. se oteplilo a vál mírný jižní vítr. 9-11. března opět zima až do konce měsíce. V některých dnech byla závěje s návěrem dosahu jdeš až 130 km v hodině. Od 5. 14. jist v celku pěkné přeháší ale na poli se nedá ještě pracovat. Koncem května bylo teplé přeháší a hojnost dešťů. Tím narostlo hodně trávy a podpořil se vzrůst. ječmene i ovsy. Léto bylo celkem normální a nevykazovalo zvláštních výkyvů. Úroda byla sklizena bez vážnějších těžkostí. Podzim byl v celku suchý. V listopadu napadl sníh držel asi týden, potom se oteplilo. V prosinci mírné deštivo. V tomto roce byla dobrá sněžka medu. V únoři obci byl výskyt až 40 kg od jednoho včelstva.

J.Z.D

se s plánovanou výrobou i dodávkou státu vyrovnalo. V některých produktech byl plán překročen. Počátkem roku družstevníci dobrovolně přijali záměr na „Podzáčí". Nechali si udělat jeden odstřel. Avšak v důsledku špatně uložené nálože nebyl výsledek uspokojivý. Kámen byl určen k zpevnění cesty od střediska JZD věž „Stařina" k novému kravínu v Lobrencových čp. 73. Ve středu 3. 3. 1971 byly svezeny kravy část z dolejšího kravína u čp. 13. a všechny z čp. 30. do nového kravína pod. Horkou u čp. 73.

Na velikonoční neděli t. j. 11. 4. 71 večer bylo v odchovně u čp. 13 zabito el. proudem 11 býčků. Dle zjištění prasklo drát fáze dotkl se drátu zemního a proud vnikl přes bojler do napáječek a tím při dotyku do nich napájejícího bylo usmrceno. Větší škodě se předešlo tím, že Ladislav Martinec čp. 13 uslyšel bučení dobytka šel se podívat do odchovny kde zjistil množství kouře a několik kusů býčků leželo na zemi. Uvědomil si že se jedná o elektro-proud, proto ihned vypnul hlavní vypínač. Tím se předešlo další velké škodě. Dobytek byl ihned bývalým řezníkem Duchačem za pomoci jeho syna porážen a ještě v noci dodán na jatky. Ztráta na masu tím nevznikla.

28. 5. uspořádalo JZD kulturní zájezd.

Kultura v obci v r. 1971

13. 2. slo pržárníků. Ples se vydařil. Byla družná a veselá nálada bez různých prů a potrvala do ranních hodin.
11. 3. Uspořádána přednáška pod názvem „Radí Vám lékař“. Přednášku dobře srozumě měl MuDr. Kulb. obvodní lékař z Hronova
14. 3. Bylo sehráno divadlo pro děti „Kouzelná knížka“. Divadlo sehráli školní děti z Machrova.

Další události v obci:

Koncem března dostavila se dobrá komise se zástupci družstva „Stavba jaroměř“ a bylo s M NV dohodnuto dokončit nově vydlážděnou cestu pr. Velké straně a dále že družstvo Stavba vydomů zhotoví zpevněnou cestu od kasle až na spoj s novou cestou, za částku 120 tisíc Kčs. Jelikož M NV nemá takovou částku k disposici bylo nutno si do 80 tisíc Kčs. vypůjčit s tím, že částka bude později uhrazena O.N.V. což se stalo.
S pracemi na úpravě cesty od kasle na hlavní cestu pokud i na dokončovacích pracích hlavní silnice od požární zbrojnice na Machrovskou silnici byl započat 18. 4. 1971.
Hlavní práce byla zhotovení opěrné zdi pod sádem paní Josefu Kubečkovi čp. 26. Na cestě pod kasle bylo zjištěno že uzávěry vodovodů k čp. 30, 29, a 28. jsou umístěny téměř u prostřed vozovky. Proč se vedlo hlavní potrubí těmě středem vozovky o tom rozhodnutí stavbě vodovodu nikdo nevyjadřoval.
Konečná kolaudace cesty od zbrojnice na silnici Machrovskou. Cesta je dlážděná. Dlažba uložena do betonu. Postranní strany vyloženy žlabem. O takové cestě se nikomu nesnilo. Byla zde cesta úzká plná kamení a rýmy kdy dešti blátem až po kotníky. Jelikož na řádnou opravu nebylo peněz tak se to opravilo tím, že se blátě ze stran vybralo a naházelo na cestu.
Silnice byla skolaudována, schválena komisí složenou ze zástupců O.N.V. odboru dopravy, M.N.V. a zástupců Stavba Jaroměř.
O schválení díla silnice předána Místním národním výboru v hodnotě díla 2,464.000 Kčs. Částku hradil Krajský národní výbor. Jest libovolno kdo tuto značnou částku hradil zda K.N.V. O.N.V. nebo M.N.V. byla hrazena ze státních prostředků t. j. výdělku pracujícího lidu našeho státu. Každý čteme na stránkách této kroniky, kolik miliónů a miliónů bylo vloženo stavbě vodovodu a elektr. energie i když obě věci obce naléhavě potřebovala a proč ? Proto že, vše si museli z velké části zaplatit sami ze svých kapes.

Úprava veřejného osvětlení si vyžádala náklad 60 tisíc Kčs. Do obce je instalováno 44 osvětlovacích těles s výbojkovou žárovkou o intenzitě 125 W.
28. 5. večer konalo se veřejné zasedání M.N.V. Občané byli seznámeni s prací M.N.V. a připomenuto že v letošním roce se konají volby do všech zastupitelských orgánů.
Koncem září 1971 bylo oznámeno pohřebnictví ve Vys. Srbské, kdy si Vebrová odešla do důchodu a odmítla dále v tomto pohřebnictví pracovat a náhradu Jednotka nemůže.
Složky NF, fronty pokrok i volební komise připravovali kandidátky do M.N.V. a zajišťění průběhu voleb. Jelikož bylo pohřebnictví uzavřeno provedl patronátní závod Pěna 06 úpravu lokálu a zhotovení výstavky s fotografiemi o výstavbě obce. V den voleb byl o výstavku značný zájem.

Volby

Dne 26 a 27 listopadu 1971 proběhly v naší obci volby do všech zastupitelských orgánů ČSR.
Volby proběhly důstojně a klidně účast občanů 100 %
Navržení kandidáti do M.N.V. obdrželi hlasů. Oprávnějších voličů 249.

Josef Dryntar	technik	stavů	44 roků	248 hlasů
Jan Sedláček	dělník	„	45 „	248 „
Jos. Vlach	dělník	„	35 „	248 „
Jos. Vacek	rolník	„	25 „	248 „
Fr. Dvořáček	dělník	„	43 „	247 „
Vl. Pozděna	úředník	„	47 „	247 „
Boh. Šula	dělník	„	25 „	247 „
Jiří Skalský	čl JZD	„	42 „	246 „
Jar. Prokop	vůd. nástěl.	„	57 „	246 „
Ld. Hubková	mučelka	„	28 „	245 „
Bed. Jurt	zam. MNV		59 „	244 „
Jar. Horných	úředník		48 „	243 „
Boh. Kubeček	truhlář		46 „	240 „

Všichni navržení kandidáti byli do M.N.V. zvoleni
Po složení slibu novozvolených členů určeny funkce následovně:

předseda M.N.V.	Jos. Dryntar		
tajemník M.N.V.	Jar. Horných		
komise finanční	Vl. Pozděna	komise sociální	J. Prokop
	B. Jurt.		B. Šula
komise zemědělská	J. Skalský		Z. Hubková
	J. Sedláček	komise stavební	Fr. Dvořáček
komise K.V.P.	B. Kubeček		J. Vacek
	J. Vlach.		

Do O.N.V. zvolena s. Vávrová. Do K.N.V. Ing. Bohadlo

Pohřební služba ve Vysoké Lhotě byla znovu obnovena dne 17/12.1971. Jako vedoucí zde nastoupila p. Svatošová ze Zvěrova.

V letošním roce narození občánkové
Míšková Jana
Martinec Milan čp 32
Josef Vacek čp
Josef Zbuby čp 75

Zemřeli

Antonín Zbuby druhé zemědělec zemřel ve stáří 61 roků. Pohřeb měl 4.3.71. Byla velká zima a pohřeb se odbyl velmi obtížně. Lidé utíkali ze hřbitova. Zbuby měl různá povolání: jako. hrom do prýtu. Zima jako v prosinci, Oko nevidělo.

Jan Zimman ze stáří 70 roků družstevník v důchodu. Soukromý zemědělec.

Františka Pinkavová ve stáří 82 roků vdova po Jos. Pinkavovi který padl v 1 světové válce. Přes 40 roku chodila do továrny v Hroznově pěšky.

Bohuslav Vrba ve stáří 71 roků. Zemřel na rakovinu žaludku. Vyprodával v poslední době manželce v pohřebnictví ve Vys. Lhotě. Byl hrobníkem a zvěrokleštičem když si zahrál s pohřebním divadlo. Příběhy se málo chápou.

Anna Skrbová zemřela ve stáří 89 roků domácí hospodyně chodila ze Zavrch na „oběd" s hokačem do červeného kostela.

Olga Pokorná zemřela ve stáří 52 roků. manželka vedoucího místního. Těžká a nemocná žena byla řadu let nemocná na srdce.

Růžena Zbuba zemřela ve stáří 60 roků zemřela náhle na mrtvici mrtvicí. Manželka zemřelého Ant. Zbuby hrobníka. Při chvalách hodinou. Byla to pracovitá a hodná žena. Zbubych statek v Sedmahořicích osiřel.

místního národního výboru Vysoká Lhota

1972

Počasí v roce

Leden a únor celkem mírný. V březnu bylo přes den s maximální teplotou pro tuto dobu. Byl vítr stále silný větr. Bylo velice sucho a vznikalo mnoho lesních požárů z neopatrnosti. Duben velmi chladný za stálého studeného severního větru. V noci z 24 na 25/4. byl mráz 4°- vše pomrzlo zvlášť třešně. V květnu stále chladno a občas deštivo. Déž v červnu zastavil přísný srpnový nástup sena. V červenci bylo velmi teplo po 14 dnů za 19- do konce měsíce místy dosahovala teplota 30°C ve stínu. Srpnu v celku chladnější ale hodně zimní veškeré práce bylo možno dobře zvládnout. Prvních mrazů, teploty se pohybovaly kolem nad nulou. 25 a 26 prosince v noci 8° pod nulou. Stálo území bez sněhu. Od vánočních svátků až do 1 ledna těžké a sněhu. Místy se projevuje citelný nedostatek vody.

Události v obci

Dne 18/3 hrozila požár travin a porostů v Závrchách. Požár vznikl neopatrností chalupáře který pálil pahrbky ze zahrady za prudkého větru v blízkosti suché trávy a lesního porostu. K požáru se sjel větší počet požárníků z Vys. Lhotky a Zbrojova. Nástrojný nedostatek vody zabraňoval rychle zdolání požáru. Vybudovaná stavba činila přibližně 10 000 kčs. Skrátu musí vinník uhradit. V letošním roce byl mládeží vztyčen před budovou MNV vánoční strom mající výšku přes 20 metrů. Chlapci mají hlídali až do konce 1.5. Několik odvážlivců se vypravilo a přinesli vrcholy mezi z Budětova a ze Zdáreka. V těchto končinách mají úspěšně hlídali. Koncem března byl opět nastoupen pohřebnictví ve Vys. Lhotě. Při Svatošová se synem vařila obědy jednak z důvodu malého výdělku. 30 června byla uzavřena prodejna potravin z důvodu že pí. J. Matušková byla, Jednotou Brumov zrekonstruována na základě stížností občanů na různé nepořádnosti a machinace s mlékem. Občané nadále chodí nakupovat do prodejny ve Zlíchu. Od 15 listopadu byl vzít obchodním pohřebnictví, které převzal z Banaly z Brumu. Od 1. prosince otevřel rovněž prodejnu potravin.

MNV

Radou MNV se sešla od voleb celkem 17x na svých schůzích řešila a projednávala náplň práce jednotlivých komisí, zabývala se plněním volebního programu, zajišťováním plánovaných akcí, a úkoly uloženými ONV a jinými důležitými otázkami, týkajícími se naší obce. Plenární zasedání se sešlo celkem 6x. V posledním zasedání složena komunálního r. 12. hodnotil předseda MNV s. Dyntar práci jednotlivých komisí.
Komise pro výstavbu a financování ve které pracuje s. Dražan, Dvořáček F. Kubeček, Zídek a p. Vacek vyjádřili se na práci dobře rozdělení až na s. Justa který jest v poslední době často nemocen.
Kulturní, sociální a školská ve které pečlivě pracuje s. Vít a Prokop rovněž pracuje dobře. Činnost komise pro zabezpečení veřejného pořádku.

Tato komise ve zkratce KOVP rovněž svoji práci zlepšila. Žádný případ porušení socialistického přádku v naší obci nebyl. Komise projednává jen různá preventivní opatření, která spadá do její kompetence.
Komise zemědělská. V této komisi pracuje s. Skalský, který s dle svých možností o komisi a její úkoly týkající se zemědělství stará dobře.

Plnění volebního programu včetně akce „Ž"
Plánované akce „Ž" jsou v roce 1972 plněny takto:
Provedena částečná kanalisace ve Žlíčku.
Oplechování střechy kolny u MNV. Položení nové cesty od Zdárků u školy a vybetonování jímek. Proveden úklid v prostoru hřbitova. Na této akci se podílelo 15 občanů. Postavení autobusové čekárny padne rovněž. Že uvedeného je zřejmé že na zvelebení obcí jsou vynakládány značné částky.

JZD Plnění dodávek rostlinných povinností JZD v r. 1972

	Roční úkol	plnění ke 30.11.	%
zeleniny celkem	600 q	678.- q	113.-
brambory	1.300 q	2.308.- q	177.5
semo	15 q	15.- q	100.-
maso jateční	470 q	447.- q	95.2
vejce kusy	3.000 ks.	5.614 ks	187.1
mléko	520.000 litrů	467.781 litr.	89.9

Počátkem září zahájilo JZD zde výstavbu 4 bytovky na náměstí Jana Martinca čp. 7.

Kultura v obci:
15. 2 Pro požárníky který se velmi vydařil.
12. 3 Přednáška MDr Kulta „Cesta k obchodu"
4. 7. Zájezd požárníků do Orlických hor.
5. 12 Přednáška MuDr Kulta „Sovětský svaz"

V letošním roce narození
Martinec Josef čp 32, Žák Ludvík čp 84.

Svatby: 2. 9. se provdala Růžena Martinerová čp 32 za Vaysara z Bahrajnu
26. 8. se provdala Miluše Kubíková za Richárka z Polska

V letošním roce lidé opět na měsíci
Vědecká kosmonautů Jung, Duke, Mattingly
V posádce kosmonautů Cernan, Schmitt, Evans.

SPÁNEK V LUNÁRNÍM MODULU

Po první měsíční procházce

Houston (čtk) — S nevelkým zpožděním proti stanovenému plánu vystoupil v úterý v noci pět minut po jedné hodině našeho času z lunárního modulu nejprve velitel kosmické lodi Apollo 17 Eugene Cernan a pět minut po něm i pilot lunárního modulu, geolog dr. Harrison Schmitt, na povrch Měsíce. Jejich působištěm je údolí Taurus-Littrow s velmi nerovným povrchem, kde se kosmonauti věnují geologickým výzkumům a budou hledat vzorky hornin, které chybí k doplnění znalostí o geologické historii Měsíce.

Cernan po výstupu navrtal do měsíčního povrchu tři otvory hluboké asi 2,5 metru. Do nich mají být uloženy nálože, jejichž výbuch má vyhodit na povrch hledané horniny. Při práci však spotřeboval Cernan nadměrné množství kyslíku. Víc času zabrala také montáž vědecké stanice s atomovým pohonem, a tak houstonské řídící středisko dalo kosmonautům příkaz nepodnikat původně plánovanou výpravu, ale věnovat se hned sbírání vzorků hornin v kráteru Steno, asi půldruhého kilometru od místa přistání. K cestě použili kosmonauti měsíčního vozítka.

Třetí člen výpravy Ronald Evans zatím létá podle stanoveného programu na velitelské lodi kolem Měsíce.

Po skončení první projížďky, která trvala téměř sedm hodin, se kosmonauti Cernan a Schmitt vrátili v 8 hodin našeho času do lunárního modulu. Za několik minut byl uvnitř obnoven normální tlak ovzduší a kosmonauti se uložili ke spánku.

SPÁNEK V LUNÁRNÍM MODULU

Po první měsíční procházce

Houston (čtk) — S nevelkým zpožděním proti stanovenému plánu vystoupil v úterý v noci pět minut po jedné hodině našeho času z lunárního modulu nejprve velitel kosmické lodi Apollo 17 Eugene Cernan a pět minut po něm i pilot lunárního modulu, geolog dr. Harrison Schmitt, na povrch Měsíce. Jejich působištěm je údolí Taurus-Littrow s velmi nerovným povrchem, kde se kosmonauti věnují geologickým výzkumům a budou hledat vzorky hornin, které chybí k doplnění znalostí o geologické historii Měsíce.

Cernan po výstupu navrtal do měsíčního povrchu tři otvory hluboké asi 2,5 metru. Do nich mají být uloženy nálože, jejichž výbuch má vyhodit na povrch hledané horniny. Při práci však spotřeboval Cernan nadměrné množství kyslíku. Víc času zabrala také montáž vědecké stanice s atomovým pohonem, a tak houstonské řídící středisko dalo kosmonautům příkaz nepodnikat původně plánovanou výpravu, ale věnovat se hned sbírání vzorků hornin v kráteru Steno, asi půldruhého kilometru od místa přistání. K cestě použili kosmonauti měsíčního vozítka.

Třetí člen výpravy Ronald Evans zatím létá podle stanoveného programu na velitelské lodi kolem Měsíce.

Po skončení první projížďky, která trvala téměř sedm hodin, se kosmonauti Cernan a Schmitt vrátili v 8 hodin našeho času do lunárního modulu. Za několik minut byl uvnitř obnoven normální tlak ovzduší a kosmonauti se uložili ke spánku.

Zemřeli 1972: Vít Antonín čp 31 družstevník důchodce ve věku 85 roků. Dříve zemědělec rozvážný a dobrý hospodář. Při svém hospodaření se věnoval práci pro veřejnost. Byl dlouholetým starostou, funkcionář místní knihovničky a zakládající členem družstva pro elektrifikaci vesnice.
Bittnarová Růžena zemřela ve věku 67 let v Havlíčkově Brodě. Byla svobodná a bydlela v Závrchách čp.
Hrubá Anna z čp. 2. zemřela ve věku 76 roků. družstevnice v důchodu. Poslední roky byla u rytíře Jana Hrubého v Rožmitále.
Klimeš Josef zemřel ve věku roků v domově důchodců v Náchodě. Měl za manželku Annu Mošťovou z čp. 46 (Byl Klacelských)
Šimková Alžběta z čp. 57 zemřela ve věku 70 roků. Byla známa pod jménem Ela byla rozená Vitorová.
Klimšová Anežka zemřela ve věku 67 roků. svobodná v mládí se věnovala tělovýchově. Zemřela v Havlíčkově Brodě.
Drahač Václav hostinský a řezník ze Zlíčka v důchodu zemřel ve věku 82 let.

Rada místního národního výboru Vrchní Stráně okres Náchod

Počasí v roce 1973

Od 1-3 ledna jasno a teplo. Od 4.1. bez sněhu a prošedivělo. V noci -3-5° během dne +1°. Rojnice se nadstavěly vody.
20. 1. v noci začalo poprvé sněžit. Od 24/2 do 25.2. vytrvale sněžilo napadlo v průměru ½ m. sněhu. Místy se utvořily závěje. Počalo mrznout v noci bylo 10-12° pod nulou. Koncem března se několik dní pěkné jarní počasí. Ve středu 10/4 a 14/4 vánice s prudkým větrem, což napáchalo hrubě škod v lesích. Květen byl s proměnlivým počasím. Červen a červenec s teplotami nad normálem. V polovině července se nahlásilo že bylo nutno v nemocnicích a lázeňských léčebnách topit. Od poloviny srpna do 25 září bylo krásné teplé počasí. Nikdy jsem nezkazil teploměr až 28° ve stínu. Celkem trvalo počasí se nadržalo až do 10/10. 12 října napadl první sníh. 13.10. jsme sníh lžíbal ale během týdne nastalo oteplování. Počátkem listopadu a počátkem prosince stále v nemocnicích přestávkách mrzlo. Mráz dosahoval místy až 18° pod nulou. V sobotu 18.12. počalo sněžit s prudkým větrem. Jsme trvá místy závěje. Sněhu jsou místy a v některých krajích vzniká kalamita. Byla naděje že bytatí si v mrazích vánočních užijí sněhu. Jejich naděje byla částečně zklamána když těsně před svátky se oteplilo a sníh rychle rozbředl.

Kultura v obci 1973.

se konala beseda nad kronikou. Beseda byla navštívena větším počtem občanů a zvlášť bylo potěšitelné že byla hodně žen a mládeže která měla zvědavost o datě vzniku obce největší zájem. 17. 2. se konal tradiční ples požárníků. Ples byl hojně navštívený místními občany ale také tanečníky z okolí. Byla to veselá a dlouhá zábava. 15. 3. byla Osvětová beseda a MNV uspořádala přednášku pod názvem „Hovoří k vám lékař. Přednášku měla dobrou účast. 31.3. Společná zábava důchodců z Bronnova s místními občany. 30/4. Mládež si opět postavila máj. Ovšem na vršíčku ustáč. Den před tím t. j 29. 4. si máj (strom) z lesa dovezli a ráno jako pomstu na loňský odcizený máj ve Zdárkách jim od něho zůstávající odstranili větve a hodili do rybníka. Vzpomínka to nevadilo a ihned si zajeli pro jiný strom ještě delší a to 24 m. Dál hodně práce a námahy při stavění. Při postavení máje byl na horce u čp 7 zapálen milovníkem. Oheň byl velký bylo na něho zavoláno Martincem čp 7 dovezeno několik fůr dříví ze stodoly kterou bouřal.
9. září se konala dožínková taneční zábava pořádaná místní JZD.
22. září měli zde zase soutěžící Vysokomýtské škol. sešlo se jich na 60. Bylo to hezké zahlédání. Shromáždili se ve třídě školy kde kronikář promluvil místní řídící učitel s. Prokop a zahrál se MV. Po uvítání si všichni společně zazpívali naší národní hymnu. Jsme zase se konal po 50 letech kdy účastníci školu opustili. Účastníci společně odjeli autobusem do hotelu na. Nyčí kde ještě druž ně zábavě si vzpomněli svoje životem prožité léta. Zase byl pozvání a účastnil se tehdejší učitel nyní důchodce z Ronova.
13. 10 se konala zase taneční zábava na ukončení vážecí sklizně. Pořádalo JZD spolu místní požární jednotou.
22/11. konala se Vědmářka. Ve stopách Alois Jiráska. Pořádala Osvětová beseda. Přednášel Aut Jiráska učitel z Hroutova.
12. Přednáška zdravotnická pod názvem „Rady lékaře" Přednášku měl MDr Kult okresní lékař z Hroutova.
V květnu zahajil činnost místní TJ Sokol zatím evidují jeho žáci. Jejich vzorku se ujala Hana Martincová ze Zlíčka a Kubečková Věra.

Náš MNV

Ve schůzích rady i pléna MNV byla mimo běžných záležitostí obce věnována pozornost práci komisí a plnění volebního programu. Rovněž byla sledována práce a plnění úkolů místního JZD

V pololetní zprávě plnění MNV které se konalo 20.7.73. bylo hodnoceno plnění volebního programu na r. 1973 Zprávu o plnění přednesl předseda MNV v Dyntaře. Konstatoval že, volební program se plní a pro r. 1973 jest již téměř splněn. Na uskutečnění akcí bylo občany odpracováno ku dni 30.6.73 1662 brigádnických hodin. Akce si vyžádají i finančních nákladů a sice jednotlivé akce tyto částky:

Oprava hřbitovní zdi	.....	Kčs. 20.000.–
most.ek ve Zličku		-.- 10.000.–
kanalisace ve Zličku		-.- 10.000.–
kanalisace u školy		-.- 3.000.–
osvětlení u MNV		

Byla projednávána též otázka místní školy. Nynější učitel se z Rokyt odchází r. r. 1974 do důchodu. Dále jest okolnost že větší počet žáků odchází do školy v Hroznově. Zde ubývá jim malý počet žáků. S těchto důvodů bude pravděpodobně škola uzavřena. Dále projednána mimořádná oprava vozovky od čp. 78 do Zličku. Vozovka bude částečně rozšířena a zhotoven bezprašný povrch. Práce byla zadána družstvu Stavba Jaroměř a vyžádá si nákladu 160.000 Kčs. Tato akce byla rovněž zahrnuta ve volebním programu a byla provedena koncem září.

Prodejna smíšeného zboží. Počátkem roku došla od Jednoty Broumov na MNV nabídka k výstavbě nové smíšené prodejny s odůvodněním že prodejna bude obsluhovat obě naše obce. Prodejnu by měl postavit MNV v akci Z. s tím, že po dokončení stavby bude prodejna odkoupena Jednotou. Dále Jednota zdůvodňuje okolnost že ve Zličku je prodejna v dezolátním stavu a adaptace by si vyžádala velkého nákladu a dále že ve pohraničí ve Vysoké Srbské vznikne z dosavadní prodejny prostor ke své stranném využití. Rada MNV nabídku přijala a za tím účelem svolala na den 20.9. veřejné zasedání MNV spojené s občanskou schůzí. Dobrozdání zprávu k výstavbě prodejny podali z Dyntar a z Hronnah. Po prodiskutování celé záležitosti bylo přítomnými občany mimo přítomných občanů ze Zličku odhlasováno výstavbu prodejny provést. Rovněž byla odhlasována brigádnická pomoc na této stavbě. 3. května se do Vys. Srbské dostavila na vyžádání MNV komise, zastoupená zástupci MNV ONV, ZVAK, ERŽ Silnice, ČSPO a Okres. hygienik ku zhlédnutí staveniště

Vyhlédnuté místo pro stavbu prodejny bylo původně proti čp. 73 jehož majitelem je Augustin Kotíčka s manželkou. Tyto v rozhodujícím stanovení odmítli pozemek postoupit. Bylo navázáno jednání s p. Aut. Hanzlem čp. 50 který byl ochoten příslušný pozemek pro stavbu prodejny přenechat a sice proti čp. 44 vacek Josef. Jako náhradu byl mu nabídnut pozemek jakožto dlouhodobý pacht nad hřištěm u čp. 65. Pozemek pro prodejnu od p. Hanzlíka byl MNV vykoupen za cenu dle platné příslušné vyhlášky. Jelikož majitel čp. 65 si podal stížnost na ONV s tím, že mu MNV nechce vyhovět o tom, aby mu byla vyjmuta přístupová cesta ke chalupě jak on požaduje t. j. středem parcely projíždějící p. Hanzlovi. Dne 23. 11. 1973 dostavila se na místo komise složená ze zástupců ONV a MNV. Zástupci ONV p. Podstata a Růžička rozhodli že přístupová cesta bude vyjmuta na západním konci parcely t. j. při pozemku manželů Kotíčkových. 15. 11. 1973 došla dle dohody s Jednotou Broumov projektová dokumentace na prodejnu ze které je patrno že náklad na postavení si vyžádá částku 478.000 Kčs. ze které si MNV může vyprojekt od SBČS v Náchodě 80%. Koncem listopadu bylo Geodesií v Náchodě provedeno zaměření pozemku určeného pro stavbu prodejny P 60.

JZD Jak jako v posledních letech i letos byla uzpokojivá sklizeň všech zem. plodin. Žně probíhaly téměř 14 dní a skliznň brambor zkončena 3 října. Vše nasvědčuje o dobré organisaci práce. JZD v. Srbská vypomáhalo obilním kombajnem o záběru 2 m 10 družstva Jasenka na oplátku přijeli dva kombajny nakypřovače do v. Srbské. Družstvo ve Vys. Srbské bylo různou dobu bez funkcionářů: Ing. Jos. Kult předseda JZD nastoupil do JZD Vys. Srbská počátkem roku 1969 asi mezi volebním obdobím odstoupivšího předsedu Šíru Karla. Josef Jirman č. 30 zkušený praktik a dobrý organizátor jako agronom Josef Martinec Zlíčko č. p. řadu let jako zootechnik. Jan Hlubka č. 10 rovněž zkušený praktik byl účetním za zabezpečení JZD Další členové předsednictva: Šimek Vlastislav, Kamil Kubeček, Martinec Ladislav č. 13, Martinec Josef č. 32.

Dodávky státu:

zeminy	plán 700 q	dodáno 780 q	
brambory	+- 2.300 q	+- 3992 q	
mléko	+- 440.000 l	+- 464.456 l.	

Průměrný výnos z 1 ha.

žito	33.97 q
pšenice	24.32 q
ječmen	32.– q
oves	34.27 q
brambory	280.– q

Na 4 bytovce se konají dokončovací práce t. j. pokládání parketových podlah malování a úprava sklepů.
U bytovky mělo JZD problém kam odvést odpadní vodu. Po dlouhých úvahách bylo rozhodnuto zřídit kanalizaci kam bude případná voda ze septiku svedena. Dobrý chod a klidná práce JZD. byla narušena tragickou událostí. Dne 15. 5. 1973 při zasklívání kůlny pro obvaziště. odlétla palice od násady a zasáhla do hlavy Jindru Martínka č. 7 a způsobila mu smrtelné zranění které 17. 5. 1973 v nemocnici v Hradci Králové podlehl. Událost otřásla nejen družstevníky ale každým kdo jej znal.

Počátkem června konala se členská schůze JZD kde se jednalo o sloučení družstev Vyrská Lhota, Ždárky a Velká Bříza. Díky mnohu zástupců nadřazených orgánů která byla věnována vysvětlování o výhodnosti hospodaření ve větším celku, členstvo sloučení nedoporučilo. Na druhý den šlo předsednictvo JZD za členy družstva a tímto všichni rozhodli že se sloučením souhlasí. Jistý způsob nebyl schválen Zemědělským správcem o odůvodnění že jest nevyplatné jen veřejné hlasování na členské schůzi.
Ve Vys. Lhotě je situace ztížena tím, že odchází do důchodu agronom JZD Jiří Jirman který byl velkou oporou celého JZD. V různém bylo započato s meliorací luk a úpravou potůčku v Sedlečkovicích

Další události:
Do domova důchodců odešli občanky: Marie Knyflová dcera Knytla kterému vždycky pro jeho velkou a silnou postavu říkali Tlustý, Anna Jirsová manželka zemřelého Jiřího Emma Šiková bydlela se svým bratrem v. Stejskalem v Sedlečkovicích Jeho zavření na které stát doplácí velké částky mnoho lidí mělo dožít v klidu a bez starostí prožít zůstala občanům o které se nemá kdo postarat ale i těm o které se nikdo starat nechce.

Svatby: Miloš Krotil č.p. 47 se oženil se s. Freiwaldovou z Jaroměře
Helena Lenbejová č. 54 se provdala za J. Krejčíka z Polska z Mladé
Zdeňka Hubková č. 10 se provdala za J. Šťastného z Ústí n/Orlicí

Narození občánkové: Věra Jirmanová č.p. 22.
Věra Řeháková č.

Zemřeli

Božena Říhánková č.p. 66 zemřela ve věku 66 roků členka JZD v důchodu. Dcery obhospodařovali menší hospodářství v Sedlečkách.

Bedřich Jirsa zemřel ve věku 60 let.
Byl po řadu let uvolněným tajemníkem a později předsedou MNV placeným státem. Za dobu jeho působení v těchto funkcích zabýval se velkou měrou o výstavbu a zvelebení obce, jak akcí jsou v předchozích listech v této kronice uvedeny. Byl horlivým myslivcem.
Františka Jirmanová č.p. 36 zemřela ve věku 66 roků.
Skromná a nenáročná žena vychovala 5 dětí.
Marie Bernová roz Jarrová ve věku 70 roků rodačka po Janu Bernovi výborná hospodyně. Bydlela v poslední době u dcery.
Marie Jirmanová z č.p. 4. zemřela náhle ve věku 78 roků. Všestranně známá Marča Jindřichova. Jejímu mohutnému srdci a obětavosti přibývalo občanům pomáhat. Byla to dobrosrdečná žena pocházela z 19 dětí.
Jana Matějková z č.p. 78 Bříza s rodinou v r. 1945 z Kladska.
Jan Martínek z č.p. 7. zemřel ve věku 45 roků na následek úmrtí jeho otce který utonul jako uvedeno ve statě JZD. Stěží tragickou smrtí jako jeho otce kterého nastěstí jeho bratr rovněž ve věku 45 roků. Uvedeno na str. 157 a 158. Jindra byl horlivým myslivcem Byl to dobrý člověk.
Růžena Pokorná zemřela rovněž tragickou smrtí ve věku 33 roků. Byla rozená Hrubá ze Sedlečkovic č.p. 61 kam se po smrti rodičů v r. 1972 přestěhovala s rodinou. V důsledku rozhádaného manželství zavinivšího se stranu manžela Karla Pokorného spáchala sebevraždu oběšením a zemřela v nemocnici v Hradci Králové. Byla to starostlivá a hodná žena. Zanechala 3 nezaopatřené děti 9, 11, a 13 roků.
Anna Kubečková ze Zlíčka dříve Vyskočilská občanka.

Významné události státní i světové.
11. 12. 1973 navštívil ČSSR Willi Brandt kancléř Něm. spol. republiky za účelem podepsání obustranné smlouvy. Ve které jest jedna z hlavních bodů t. j. umlčování mnichovských dohody vinucená nám fašisty.
V týdnu od 18-24 června se uskutečnila zasedání v USA mezi s. Brežněvem vůdcem rady ministrů SSSR a prezidentem USA s Nixonem. Jest naděje že tato jednání přinesou dobré výsledky hlavně odstranění války.
11. 9. 1973 vojenská fašistická chunta svrhnula prezidenta Chile. Ve kterém nastalo krutý teror a vraždění všech pokrokových sil v zemi. Stav odrazuje celý svět. Průlomem zůstává případě Izrael Egypt a Sýrie. Izrael vítězil na úkor Bezp. rady má podporu západních kapitalistických monopolů.
Koncem roku se přiblížil ke zemi Kohoutkova kometa. Podle astronomů měla být 2,5 krát jasnější než Venuše. Této se nesplnilo. Viditelnost byla nepatrná

Místní národní výbor Vyrská Lhota

1974

Počasí v tomto roce nebylo příznivé. 1 ledna bylo pěkné slunečné počasí. Až do 15 ledna stídavě ale převážně zamračeno. 15 ledna mamrení déšť způsobil námrazu nejen na vozovkách ale bylo způsobeno mnoho škod na telefonním a elektr. vedení. V některých krajích bylo zastaveno vedení v délce mnoha km.
V únoru stále zvýšeno teplota kolem 0. 12 + 13 února byl v noci déšť který rozpustil poslední zbytky sněhu. Až 28 den teplí jarní počasí s teplotou 12–14° C. Byl velký rozlet včel. až do konce února stídavé počasí.
V březnu velmi teplí jarní počasí, avšak stále silný chladný vítr severní nebo severovýchodní. Velmi mnoho na polích se nedařilo. V nižších položených oblastech mrzla většina ozimů a vzklíčené řepky.
V dubnu bylo několik slabších přeháněk se sněhem, chladno. Srážkami množství působila konečně toužebně očekávaná vláha. Pršelo téměř denně ale při tom stále velmi chladno.
Sečina na lukách i vrších je poměrně řídká a malá. Jen tam hnůj bylo intensivně hnojeno byla tráva větší.
V červnu bylo po celý měsíc chladno a mnohdy popršívalo. I v červenci nebylo teplo. V některých dnech bylo tak chladno že se v domácnostech muselo pro teplo topit.
Srpen se vyjma nevydařil. Dle pozorování většinou dní vyšlo. Obilí zrnalu dozrávalo. Se žněmi bylo možno započít až v druhé polovině srpna. Jen dík mechanizaci bylo obilí sklizeno. Sláma však zůstávala na polích a jen zrnalu se sklízela, jelikož nepřestalo několik dnů zcela aby sláma řádně uschla. Část slámy na „vřetkách" zůstala. Sklizeň obilovin se omeškala a přešla až do září a tím bylo i později započato se sklizní brambor. Polovina brambor se vybrala za příznivého počasí, avšak druhá polovina se protáhla až do listopadu. Bylo krásné počasí v říjnu uvolo se sněhem. Brambory se vybrali za velmi svízelných podmínek. Sortu brambor získalo v zemi jelikož je nebylo možné z toho blata vypolovat. Jen dík obětavé pomoci bová zvířecí dělnictva a armády byla řepa a brambory sklizeny.
Sklizeň brambor byla u nás ukončena 4 listopadu.
Většina obilí se zdařilo. Jakostčet sklizeň ozimů nebyla možné pro velkou mokrou. Přeháňkové počasí déšť se sněhem bylo téměř do konce roku. Setba na středozimní pšenice uvízlo. Již stará vřetkadla se letos nenaplnila. Pršalo se také „Kateřinka naškrobená, Štěpánek mastný neb obrácený. Vletošním roce bylo blátka jak na Kateřinku tak na Štěpánka.

MNV

Místní národní výbor zasedal 6 x v plném počtu členů. Veřejných schůzích se zabývali převážně výstavbou nového jevy. Rada MNV zasedala 14 x. Jednotlivé záležitosti občanů vyřizovali komise.
Sociální komise vyplatila občanům s nižším důchodem než 620 Kčs měs. částku 3.500 Kčs.
Komise pro výstavbu povolovala drobné stavby, přestavby a demolice.
Komise pro dohlížení veřejného pořádku projednala 4 případy přestupků. Z toho ve dvou případech se nejednalo o občany zdejší obce.
V jarních měsících jsou vybírány a zabezpečovány základy pro stavbu nového jevy. Kámen získán ze zbytků od demolicí čp 7. 1/7. byl započat s výstavbou. JZD dovolilo na trvalo zedníka Josefa Vacka. Jako pomocníci měl Jos. Kubečka čp 20 Ervín Šrut č 60 oba důchodci. Po krátké zimní přestávce byla hrubá stavba včetně vnitřních omítek hotová a zabudováno elektroinstalace. Lze říci že stavba byla postavena ve velmi krátké době. Občané odpracovali mnoho stovek brigádních hodin. Ovšem ne všichni někteří jako vždy čekají s tím ou to někdo udělá.

JZD

Jak bylo poznamenáno ke konci roku 1973 došlo ke sloučení družstev Vysoká, Jezbořec, Ždárky a Velké Bošilec. Toto sloučené družstvo si dalo jméno „JZD Kostelec" se sídlem ve Ždárkách.
Sloučené JZD hospodaří na výměře 1.150 ha zem. půdy a 340 ha lesa. Družstvo mělo k plnění právě ukončený rok v celku dobré výsledky.
Nákup státu splnilo takto:

Zeminy celkem	3.100 q
brambory	5600 q
maso	929 q
mléko	1.405.000 l

Průměrný výnos obilovin a brambor:
pšenice: 32 q žito 25 q oves + ječmen 37 q brambory 180 q
Výroba celkem
pšenice: 7000 q žito 1.895 q oves + ječ 3417 q brambory 11.311 q
Byla dostavěna 4 bytovka nákladem 743.000 Kčs je osídlena a obdržela čp 77.
Noví obyvatelé jsou Inž Jos. Kult vedoucí JZD s rodinou (2 děti)
manželé Jarošovi a 3 děti (přistěhovalí)
manželé Koštálovi 1 dítě.

Škola. 28.6.1974 byl poslední vyučování v budově školy ve Vysoké Srbské. Škola byla uzavřena z důvodu že po odchodu 5 žáků do Hronova zůstalo jich pouze 6. Nastoupit měli jen 2. V škole bývalo 50 i více dětí v jedné třídě. Vám pamětníkům dříve narozeným jest pouhá minuta že škola jest uzavřena ta škola do které jsme rádi chodili a učili se nejen potřebné znalosti ale učitelé nám vštěpovali nejen lásku k vlasti ale také k rodné vesnici.

Poslední učitel a vedoucí žáků na škole ve Vysoké Srbské

Jaromír Prokop. učitel.
I. t. Miloš Středa
Marta Stichmanová
Jarm. Bálková
Helenka Kudelová,
Drahuše Umlaufová
II. t. Jan Vlach,
Zdenka Vít
Světluše Šafrová
Jiří Kohoutek
Jana Martincová

Vyučovat se počalo ve zdejší obci v r. 1792. Počátky vyučování až do r. 1873 kdy byla vystavena škola jsou uvedeny na str. 37 a 38 této kroniky. Jako taméž uvedeno první učitel na této nově postavené škole byl jakýsi učitel Josef Hlaváč, a postupně na škole vyučovali tito učitelé a učitelky:

Chmelař, Vitz	Skalka Hradec	Drechář Bušek,
Jirásek, Samek	Mazáčková Bucharová	Par. Prášilová
Mrs. Cita,	Hudcová Zimmerová	Gult Kaminová
Exner	Kudrnáč Svejdarová	Sochor. Cimr.

Poslední učitel Jaromír Prokop odchází nejen ze školy, ale opouští tím nyní trvalé učitelské povolání - odchází na důchod.

Kultura v obci:
12.1.1974 pořádali požární ples ve Zlíčku
16.2.1974 pořádali požární ples ve Vysoké Srbské
2.3.1974 pořádal ples T.J. Sokol ve Vysoké Srbské
7.3.1974 estrádní přednáška MDr Kalf. 18.4.1974 rozmarnice - hudební přednáška MUDr Kalf. 14.9.1974 taneční zábava Sokola a JZD
30.4. mládež postavila před budovou MNV čekný máj.

Další události a doplňky.
V zástupná činnost úroků ve vernici jest zrušena.
V budovách jsou budovány kouřeny, stáže a místo bydlení. Televize, lednice, pračky a jiné zařízení domácností jsou běžným jevem. V místní spotřebě stát. pojištěny jest přes 2.000.000 úspor. Po vsi jsou nejen různé úspory ukládány i v okolních pobočkách. Vobci je 30 majitelů automobilů. Motocykl vlastní i chlapci 15 letí. Najdou se ovšem ještě jedinci kteří jsou stále nespokojeni a vše jim je málo. O dřívější době kdy nebylo mnohdy ani na chleba nebylo vyjít. Na důchodech se v naší obci měsíčně vyplácí: 72.000 - Kčs.
Koncem května zřídila rekreační chata podzimní pobyt na jiného majitele. Jednota Pakoubrac předala chatu jednotlivým vrazu družstevních rolníků.
V červnu byla zpět uzavřena prodejna potravin i zahrádkářství z důvodu že vedoucí Banduj měl v provozovnách značný schodek. Do provozovny nastoupil jako vedoucí Šiko R. který tyto koncem roku musel opustit z důvodu že v důsledku jeho jednání lidé do obou provozoven nechodili. Zahrádkářství zůstalo uzavřeno do doby prodejny nastoupila p. Duchačová a Mazlová.

Byla dána do provozu linka vysokého napětí 6 000 V. vedoucí od Náchodu přes vsi Zdobnice Police n/Met. Byla postavena nová linka 35.000 V na 30 sloupů a dále k č.p. 11 odtud kde jsou umístěny čerpací stanice na vodu která byla získána z vrtu. Tato voda má být v budoucnu čerpána do velkého vodního díla které povede přes Vysokou Srbskou do Javorníčka a údajně ještě dále. Za tímto účelem byly provedeny na hřbitově na č.p. 13 a na návsi č.p. 7 hloubkové sondy do hloubky 2 m.
Rovněž v Zdobnicích byly provedeny hloubkové vrtby do 1500 metrů zde se patrně hledá něco jiného. Vrt u zrušeného kapličního kříže u pohřebiště č.p. 93 Emila Šťovy vykázala tíživá voda která zde vytlačila z hlubiny do kamenného žlabu po staletí. Na statku E. Šťovy byl vrt zamrzlý a po 3 týdnech vrtala vrtná voda tíživá k nemalé radosti 95 letého Šťovy.

Sňatky:
Kubcikové Jiřinou - Svatoš Josef. Dostál Ant. - Urbanová Amálie
Vystavová Věra - Hrozek Petr. - Hlubka Jan - Jelenová Eva.

Narození:

Hubka Jan — Kvítál Martin
Čvrček Daniel — Žáková Lenka
Jirman Jan — Hrůšová Petra
— Zimová Eva.

Zemřeli:

Fialová Emma zemřela v domově důchodců v Kdyni ve věku 79 roků
Novotný Hynek zemřel v domově důchodců Malá Čermná ve věku 93 roků.
Slejška Václav zemřel po těžké dlouhé nemoci ve věku 74 roků.
Štědrová Kristina ze Zlíchova zemřela na mrtvici ve věku 73 roků.
V tomto roce zemřel Zlíchový rodák Adolf Kalivoda a bratr Kristiny Štědrové

Seznam obyvatel a nemovitostí v roce 1974.

Čp. 1. Franc Rudolf 1913
Francová Elvíra manž. 1927
Franc Rudolf syn 1954
Franc Petr. 1957
2. Hrubý Jan 1948
Hrubá Anna manž. 1950
Hrubý Jan syn 1970
Hrubý Josef. syn 1971
3. Jirman František 1919
Jirmanová Jana manž. 1925
Jirman František syn 1948
Jirman Jaroslav syn 1953
Jirmanová Jana dcera 1959
4. Neuvedeno
5. Neuvedeno
6. M. N. P.
7. Martincová Růžena 1932
Martince Josef syn 1953
Martince Josef. syn 1961
Martincová Jana dcera 1964
8. Hubková Anna 1935
Čp. 9. Borkovcová Jakub. 1908
Borkovcová Stan manž 1898
10. Neuvedeno
11. Skalický Jiří 1929
Skalická Helena manž 1937
Skalická Eva dcera 1955
Skalický Jiří syn 1958
Hubková Anna 1904
12. Hubková Vincencie 1909
13. Martince Ladislav 1920
Martincová Jana manž 1924
Martince Miroslav syn 1951
Martince Ladislav syn 1955
Martincová Jana dcera 1958
14. Dvořáček Fran. 1928
Dvořáčková Bož. manž 1929
Dvořáček Josef syn 1954
Dvořáček Jiří syn 1957
15. Klimeš Jaroslav 1932
Klimešová Marie 1928

Čp. 15 Ostrý Antonín 1952
Ostrá Rozalie manž 1954
Ostrá Marie 1958
16. Fruncová Marie 1925
Fruncová Josef syn 1948
Fruncová Milan syn 1954
Fruncová Věra dcera 1960
17. Fichtelová Božena 1904
18. Kubečková Miroslava 1903
19. Neuvedeno (Kubečková domovská)
20. Kubeček Josef. 1903
Kubečková Emilie manž 1903
Kubeček Zdeněk 1927
Kubečková Zofie manž. 1926
Kubečková Libuše dcera 1954
21. Chata (Ostrá Františka)
22. Jirman František 1894
Jirmanová Božena manž 1901
23. Jirman Jan 1942
Jirmanová Jana manž 1952
Jirmanová Věra dcera 1973
Jirman Jan syn 1974
Jirmanová Marta 1915
24. Lahnerová Marie 1904
25. Hlušička Zdeněk 1934
Hlušičová Anna 1936
Hlušičová Marcela 1955
26. Vlček Miroslav 1926
Vlčková Drahomíra manž 1927
27. Slejška Václav 1907
Fialová Emma 1896
28. Chata (Neuvedeno Drahom.)
29. Lahnerová Josef 1942
Lahnerová Milada 1950
Lahnerová Michal 1968
30 Neuvedeno
31. Vít Antonín 1928
Vítová Zdenka manž 1941
Vít Antonín syn 1961
Vít Zdeněk syn 1963
Čp. 32. Martince Josef 1909
Martincová Růž. manž 1910
Martince Josef 1945
Martincová Božena manž 1948
Martince Milan syn 1941
Martince Josef. 1972
33. Neobydlený
34. Vít Antonín 1906
Vítová Hermína 1910
35. Pěk Pavel 1943
Pěková Jaromila manž 1948
Pěk Pavel syn 1969
Pěk Karel syn 1970
36. Jirman Jaroslav 1904
Jirmanová Marie dcera 1947
Jirman Jaroslav 1950
37 Lahnerová Zdeněk manž
38. Čvrček František 1949
Čvrčková Alena 1951
Čvrček Daniel 1974
39. Daněk Bohumil 1911
Daňková Růžena 1913
40. Neuvedeno (Šubrt)
41. Borna Jindřich 1894
Bornová Kristina manž 1895
42. Neuvedeno (Šimon)
43. Jirman Josef 1907
Jirmanová Marie manž 1905
44. Vašek Josef 1946
Vašková Věra 1946
Vašková Jitka dcera 1968
Vašek Josef syn 1971
Vašek Jan syn 1975
Vašek Jiří syn 1975
45. Šťová Růžena 1907
46. Mára Josef 1911
Márová Helena 1948
Márová Helena 1969
Márová Jana 1971
48 Hanel Josef

Čp. 47. Krstál Miroslav 1925
Krstálová Věra manž. 1926
49. Hlaváčová Anna
50. Hanzl Antonín 1911
Hanzlová Zdeňka manž. 1913
Hanzl Zdeněk syn 1952
51. Vít Jaroslav 1904
52. Šimek Martin 1925
Šimková Barbora manž 1930
Šimek Jaromír syn 1951
Šimková Marie 1959
Kaněr Antonín 1893
53. Skoba Prokop Jaromír 1914
54. Lembej Václav 1911
Lembejová Anežka manž 1915
Lembej Jiří 1945
55. Kuřička Augustin 1901
Kuřičková Přikryl manž 1905
56. Chata (Krch. Pavlína)
57. Vybrná Vilička 1931
Vybrná Jana 1964
58. Jirman František 1904
Jirmanová Růžena manž 1908
59. Čermák Miloš 1928
Čermáková Dáša 1936
Čermáková Dagmar 1961
Čermák Miloš 1965
60. Pěs Františka 1906
Pěsová Anna 1907
61. Pěsrdné (Hubtj aut.)
62. Kubeček Kamil 1926
Kubečková Miluše 1931
Kubečková Věra 1953
63. Jirman Josef
Jirmanová Libuše
64. Čermák Obsrdné
65. Chata Klimeš Jos. Zbečník
66. Burnich Adolf 1899
67. Chata Vacek - Krch. Pavlína

Čp. 68. Kubeček František 1909
Kubečková Amálie manž 1923
Kubeček František syn 1942
69. Novák František 1915
Nováková Marie manž 1913
Novák Miroslav 1955
70. Vítová Marie 1892
71. Kouba Josef 1931
Koubová Aust. manž 1933
Kouba Josef syn 1959
72. Novák František 1913
Nováková Marie manž 1916
Novák Jiří syn 1953
Bakič František 1888
73. Lahrema Josef 1909
Lahremová Marta 1923
Lahrema Jiří 1964
Kyšová Amálie 1893
74. Skoda Josef 1909
Skodová Marie 1903
75. Lahremová Marie 1913
76. Kuřičková Jaromila 1925
Kuřička Aleš syn 1954
Martincová Eva 1900
77. Ing Kult Josef 1945
Kultová
Kultová Michaela dcera
Kultová dcera
Kaňák Miroslav
Kroftábrová Manuela manž
Kroftál Martin syn 1974
78. Bouza Miroslav 1922
Bouzová Anna manž 1928
Bouzová Helena 1954
Bouzová Libuše 1959
79. Pozděna Vlasta 1924
Pozděnová Anna manž 1930
Pozděna Vladimír syn 1953

Čp. 79. Pražinová Josefa 1895
80. Kuchta Ladislav 1932
Kuchtová Dáša 1934
Kuchtová Helena 1964
81. Kubeček Bohuslav 1925
Kubečková Marie manž 1930
Kubečková Marie dcera 1956
Kubeček Miloš syn 1957
82. Obsrdné (Kubeček Augustin)
83. Pinkava Josef 1908
Pinkavová Anna manž 1918
Žák Ludík 1950
Žáková Božena 1949
Žák Ludík 1972
Žáková Lenka 1974
Pinkava Jiří 1953
84. Jarva Jaroslav 1887
Jarvová Antonie manž 1891
Hubtych Aug. 1950
85. Kuřička Stanislav 1903
Kuřičková Milada manž 1904
Kuřička Stanislav 1932
86 Vybrná Vlasta 1911
Matuška Josef 1946
Matušková Jana 1943
Petružělová Vlasta dcera 1962
Matuška Ondřej syn 1969
87. Chata Krch.
88. Hubka Jan 1913
Hubková Růžena 1918
Hubka Jan 1950
Hubková Eva 1976
Hubka Jana 1974
89. Pěsrdné (Jirmánek Hubtj)
90. Hanzlová Marta Zdeněk 1914
Hanzl Jiří 1951
Hanzl Jaroslav 1948

Čp. 91. Chata Kominek Zdeněk Václav
92. Chata Krch Pavlína Václav
93. Němečková Jana 1917
94. Pěs Emil 1879
95. Chata Šimek Václav
96. Šimek Richard Chata Václav
97. Kuchař Josef 1906
Kuchařová Marie 1912
98 zbouráno Kominek
99. Chata Šulc Herman
100. Šiffa Alois 1901
Šiffová Klečka 1907
101 Chata Bitnar Bronislava
102 Chata Lahrema V. Skoba 49
103 Chata Šimek
104 Chata Semerák Hynek II.
105 Chata Polák Václav
106 Chata Smolíček Hynek II.
107 Vlček Hynek I. Chata
108 Chata Pinkava Hynek II
109 Chata Rydl Hynek 622
110 Chata Hanzl Hynek 586
111 Chata Bitnar Hynek II
112 Chata Kejklíček Hynek
113 Chata Kalous Hynek Kubátová

Žlíčko

1. Zima Alois 1922
Zimová Marie manž 1925
Zima Jiří syn 1946
Zimová Olga manž 1950
Zimová Gabriela 1973
Zimová Eva 1974
2. Pěsrdné (Kubín Václav)
3. Kubín Rudolf 1903
Kubínová Anna 1902
4. Martinec Josef 1925
Martincová Jana 1926

Čp 4. Martinerová Hana 1950
Martiner Josef 1954
5. Chata
6. Vojtěch Josef.
Vojtěchová Zdena 1952
Kubeček Václav 1899
7. Němečková Josefa 1894
8. Prázdná (Novák)
9. Bartoň František 1907
Bartoňová Ludmila 1912
10. Vlach Josef 1936
Vlachová Marie 1940
Vlachová Marie 1963
Vlach Jan 1965
Vlach Josef 1971
11. Piech Ludomír 1920
Piechová Jaroslava 1922
Piechová Jaroslava 1954
Piech Ludomír 1951
12. Duchoň Václav 1922
Duchoňová Jarosl. 1932
Duchoňová Marie 1897
14. Bálek Václav 1933
Bálková Jarosl. 1936
Bálek Václav 1961
Bálková Jarosl. 1966
Štěda Josef 1933
Štědová Jarosl. 1937
Štědová Darina 1962
Štěda Miloš 1967
15. Zichmann Karel 1950
Zichmannová Olena 1950
Zichmann Karel 1972
16. Chata (2 mezk.)
17. Zichmann Ant. 1915
Zichmannová Marie 1924
18. Hornych Jarosl. 1922
Hornychová Marie 1924

Čp 18. Hornych Jarosl. 1951
Hornych Ivan 1955
19. Prázdná
20. Kubeček Václav 1927
Kubečková Zdena 1929
Svatoň Josef 1950
Svatoňová Zdena 1955
21. Dyntar Josef 1927
Dyntarová Věra 1932
Dyntarová Marcela 1956
Hroch Petr 1952
Hrochová Věra 1952
Hrochová Petra 1974
22. Šilerová Marie 1902
Kuřinová Marie 1927
Šilha Bohumil 1946
Šilová Iva 1949
Šilová Iva 1970
Šilha Bohumil 1969
24. Obchod
26. Vrba Alois 1907
Vlčková Anna 1909
27. Sedláček Jan 1926
Sedláčková Marie 1927
Sedláček Jaroslav 1957
Sedláčková Jana 1956
Bituan Antonín 1900
28. Horáková Anna 1899
29. Banaszy Oldřich 1914
Banaszyová Marie 1919
Banaszy Karel 1953
30. Brož Josef 1897
Brožová Marie 1895
Brož Alois 1922
Brožová Jarm. 1924
Brož Petr 1954
31. Kolísko Roman 1900
Kolískova Anna 1902

Čp 31. Kolísko Jaroslav 1928
Kolískova Libuše 1933
Kolískova Anna 1957
Kolísko Jarek. 1961
32. Umlauf Pavel 1938
Umlaufová Hana 1939
Umlaufová Hana 1963
Umlaufová Drahom. 1965
Umlauf Pavel 1973
33. Fikejs Anton. 1902
Fikejsová Věra 1906

Čp 35. Zichmannová Zdenka 1893
Zichmannová Marta 1933
Zichman Josef 1929
Zichman Josef 1959
Zichmannová Vlasta 1964
36 Zelinek Jaroslav 1940
Zelinková Pavla 1941
Zelinek Jaroslav 1963

Vysoká Srbská čítá v roce 1974 222 obyvatel
Zlíčko 100 obyvatel

Jelikož nebylo přesných záznamů o úmrtí občanů z Vysoké Srbské v letech 1933–1944 byl pořízen seznam za pomoci Jaroslava Vlka čp 51, který vede bývalou hernu.
V uvedených letech zemřeli tyto občané:

1933

Martinerová anežka čp 76. 59 roků.
Fišer Antonín Sedmákovice 1/2 "
Masner Vojtěch čp. 56 62 "
Benešová Marie čp 72 76 "
Friedrová Věra čp 16 5 "
Franc Josef. čp 1 24 "
Šubrtova Terezie čp 40 66 "
Hubka Josef čp 27 28 "
Vaňkejnová Filomena čp 69 67 "
Hubka Jan čp 12 67 "
Řehůřková anežka čp 38 58 "
Martinerová Věra čp 32 4 dny.

1934

Borna Jindřich čp 78 15. roků
Klimešová Františka čp 75 27 roků
Zimová Marie čp 5. 25 roků.
Borna Anna čp 13. 67 "

1935

Šubrt Josef čp 40 67 roků
Kuřičková Marie čp 55 56 "
Hubeček Franc. čp 5 76 "
Malina Josef čp 44 60 "
Dostál Antonín čp 15 55 "
Lukášková Marie čp 43 66 "
Zimanová Ilka čp 4 76 "

1936

Bradina Roman čp 79 45 roků
Jirman Jan čp 23 79 "
Kubeček Vlasta čp 5 12 "

1937

Kubečková Helena čp 82 57 let.
Matěna František čp. 39 51 +
Hubka Karel čp 10 59 +

1938

Lokvenc Antonín čp. 25 53 + manželka
Lokvencová Marie čp 25 50 +
Krause Antonín čp 1 63 +
Klímušová Františka čp 65 70 +
Hubková Marie čp 11 63 +
Kubečková Františka čp 20 +

1939

Hubková Amalie čp 28 36 let
Fišerová Antonie čp 99 Závrchy 18 +
Kubečková Alois čp 58 53 +
Hrubá Olga čp 2 15 +
Tesová Eka Závrchy čp 90 63 +
Falta Augustin čp 6 75 +

1940

Špačková Emilie čp 28 79 let
Marnarová Eka čp 100 Závrchy 75 +
Svoboda Josef čp 80 obecní chudý 73 +

1941

Borna Václav čp. 13 81 let
Martínec Antonín čp 26 82 +
Obrůčalová Josefa čp 74 67 +
Obrůčalová Anežka čp 67 57 +
Šimek Antonín čp 52 66 +
Lokvencová Anna čp 73 61 +
Týfa Antonín čp 99 Závrchy 46 +

Knitlová Emilie čp 63 58 let
Kmoníčková Božena čp 95 Závrchy 56 +
Hubková Anna čp. 12 74 roků
Lokvenc František čp 73 66 let
Vajsar Jaroslav čp 35 TBC 36 +
Šrejcová Marie čp 16 43 +
Jíkman Ferdinand čp 61 88 +

1942

Marhr Josef čp 46 40 let
Bureš Josef obecní chudý čp 80 56 +
Vít Antonín čp 31 80 +

1943

Kolouch Josef závrchy čp 96 24 let
Šeferová Marie čp 42 78 +
Burešová Pavlína čp 41 83 +
Šilek Bedřich čp 59 64 +
Seifert František čp 80 obec. chudý 68 +

1944

Frauerová Vilemína čp 1 71 let
Soumarová Božena čp 92 Závrchy 69 +
Matěnová Marie čp 89 57 +
Jirmanová Helena čp 36 2 +
Žid Josef. čp 80 obec. chudý 63 +
Hemelová Anežka čp 3 70 +
Baudyšová Božena čp 92 Závrchy 31 +

Poznámky.

čp. 80 byl obecní chudobinec kam přicházeli lidé kteří již nemohli pracovat. Obyčejně přiváděny jak se říkalo „Šupem" do první dolnotrské obce, bez prostředků k obživě. Málo z nich zde dlouho pobyl. Zemřeli nouzí a onemocněním bez pomoci. Jak v seznamu patrno i značný počet občanů se vysokého věku nedožilo.

K některým osobám

Magnar Vojtěch čp 56 „všemlč" dřevař tkadlec, kolář, kosař. Kafe jak říkal (čp 95) nevařím v hubě. Dím houstky cukrem a houstky cikorkou a je to. Šubrt Josef. obuvník a obecní strážník na čemž si velice zakládal a který někdy přibral měl stále „Zmínění nekonal"

1975

Počasí v tomto roce doznalo různé změny a překvapení. Počátek ledna byl bez sněhu teplota stále nad nulou. Vánočních dnů v noci mrazů, sníh, který během dne zase rozbředl. V únoru od 3 do 14 pěkné slunečné počasí, v noci 5-8° pod nulou, dále až 10°. Počátkem března bylo celkem hezky a teplo. Od poloviny března vál severní vítr a bylo velmi chladno. 26 března silně sněžilo a napadlo 10-15 cm sněhu. V noci 6° pod nulou.
Na velikonoce bylo značné množství sněhu. Letos se osvědčilo pořekadlo „zelené vánoce bílé velikonoce". Koncem dubna se oteplilo. Na svátky 1 a 9 května bylo silné již jarní počasí.
Slunečné a teplé počasí se nadrželo i přes polovinu května jaké nebylo po mnoho roků. Vše rozkvetlo, zvláště bylo neuvěřitelné množství pampelišek. Stromy, zahrady i louky byly jedna vrstva žluté barvy. Koncem května a počátkem června se ochladilo a mrzlo nebyl vzácností. Vál stále severní nárazový vítr a bylo v celku sucho.
Červnu se osvědčila stará pranostika, Medardova kápě 40 dní kape. Téměř od tohoto dne 8/6 stále pršelo. 16/6 byla louka dopravována sečením a lisováním. Téměř vždy. Počasí, zvolna se částečně uklidnilo ale přesto je převážná část porostů zničit. JZD má část luk sklizeno tím, že je sklízeno. V červenci se zmíněné počasí ustálilo a v srpnu bylo velmi pěkné počasí. Ještě v září bylo teplo. Dne 17 září bylo zaznamenáno v 18 hodin 25°C. Konec podzimu byl v celku s dobrým počasím a tím byla sklizeň jak zrnin tak okopanin dobře a celkem klidně zvládnuta.
V listopadu a prosinci několikrát napadl sníh který zase v důsledku teplého počasí s deštěm zase rozbředl.
Na druhý vánoční svátek (štěpána) začal déšť který trval i ve svátcích. I zde se opět osvědčilo pořekadlo: „Kateřinou naštvobená, Štěpánek uplavaný". 25 listopadu Kateřiny mrzlo. V důsledku špatného počasí v červnu a červenci byla velmi špatná úroda medu nejen v naší obci ale v celém státě. Na místo odběru medu bylo nutno vážky krmit. Úroda bramborů hub bylo v letošním roce málo. Jejich výskyt byl krátkodobý několik dnů. Špatnou úrodu vyrovnali počátkem listopadu houb. „václavky" kterých se urodilo nevídané množství.

Kultura v obci v roce 1975.

11.1. uspořádali požárníci ples ve Zlíčku. Zábava byla družná a veselá. 23.1. byla uspořádána přednáška „Slovenský ráj“. Přednášel člen akademie věd z nákladu. Přednáška byla doprovázena barevnými obrazy z velmi zajímavými a minulý i barevné. 22.2. pořádali ples požárníci ve Vyšoké Srbské. I zde byla dobrá nálada. 25.2. byla uspořádána přednáška „Nervové choroby“ přednášel MUDr. Kalb. 15.3 v rámci M.D.Ž. byl ve Zlíčku společenský večer s tanci zábavou. 17.4. Byla veřejná schůze MO KSČ. hodně se diskutovalo i o občany. 8.5. Veřejná schůze MNV na které se projednával plnění úkolů prog. 23.5. uspořádána přednáška „30 let osvobození ČSSR. Přednášel major Prokop. Ve své přednášce uvedl uplynulých 30 let t.j. od Mnichovské zrady na čs. Severozápadu. Postup sovětských armád až po naše osvobození. 25.12. Myslivecké sdružení uspořádalo myslivecké posezení s tancem. Nejaktivnější složkou v obci jsou požárníci jak ve Vyš. Srbské tak i ve Zlíčku. Požárníci ve Vyšoké Srbské hrdinně zasahovali při požáru ve výr. čl. Slavské schůzi dne 29.11.1975. Hovoření přednesl místopředseda obvm. Ing. Hubeček který úvodem vzpomněl 30 výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Dále připomněl že je nutno mít na paměti že o každé hrozbě je třeba se předem informovat protivou stranu. Vzpomněl též těžkých obětí kdo-žení tohoto abychom mohli v míru mohli oslavit toto výročí. Čs. v naší krásné a milované vlasti. Požárníci uspořádali též výlet do Keukenhofu na výstavu tulipánů. Sboru Vyš. Srbské má 39 členů členové sboru odpracovali mnoho hodin nejen na údržbě své techniky ale též na akcích veřejného charakteru.

Předsedou sboru je Jan Hubáček č.p. 30 místopředsedou Bohumil Hubeček, jednatelem Karel Kubeček, pokladník Vít Ant. č.p. 34 Strojník Fr. Jirman č.p. 3.

Myslivecké sdružení v obci je další aktivní složkou. Členové této společnosti se zaměřují na ochranu přírody hlavně zvěře v zimě. Mnoho hodin odpracovali na výsadbě lesních stromků. Další složky jako TJ Sokol, divadelní kroužek při Červené Besedě pracují průměrně málo. Čert mládeže hraje, Pinkpongu a různých turnajů se nezúčastňují. Divadlo upadlo úplně. Je to čím dále tím více umělých důvodů v dnešních dobách nebylo. Nám dříve nezištnému kteří jsme se s velkým nadšením divadlu věnovali je smutné když příležitostně vystupujeme na jiné pohostinství ne příliš dobře vybavené divadelní rekvizity. Obnova přízemí nákladem 5.000 Kčs je uložena na MNV.

MNV

Místní národní výbor měl během roku 1975 6 zasedání. Rada MNV měla 14 zasedání. Všechny i plénum bylo jednáno o práci komisí, dále o různých vnitřních předpisy, dokončení výstavby obecní, zadávání pohřebních věcí Zlíčku. Ekonomický plán akce „Z“ hospodářství MNV. Schválením pozvání na nové volební období, Sjezdu národů ČSSR a udělením medaile a čestného uznání dlouholetým pracovníkům MNV.

Práce komisí: Komise sociální činnost s komisí zdravotní a kulturní, se zabývala umístěním občanů v domově důchodců, zřízení pohřebních kádrů, dále postupovala jednotlivé opravy potřebným občanům. Na těchto opravách vyplatila 3.000 Kčs Fondu MNV a sbírkami NF zabezpečovala kulturní akce.

Komise pro veřejný pořádek, nemělo v letošním roce žádný případ ke projednávání.

Komise pro výstavbu vydávala povolení na drobné akce t.j. různé opravy, přístavby a jiné. Sledovala dokončení výstavby obecní knihovny. Správní na dlouholetou práci v MNV obdrželi:

Zpráv. jmenování 63 medaili k 30 výročí osvobození. Čestné uznání z. Krumpet a Pražánka Václav in. 34 obdrželi medaili za dlouholetou práci v MNV a k 30 výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Je dvojitým významným udělení nám vládou ČSR, vyložení medaili udělení radou ONV a medaili za věrnost 40 let v požární ochraně.

JZD

Nástup: odhospodařuje 120 lidí a 1 učeň ženské různé
Rozbor hospodaření k 31.12.1975

Výsledky:	pšenice ozimá	zbrchar ha	144.30	4.442 q	dos. výnos	30.6 z ha
rostliny:	žito ozimé	zbrchar ha	34.50	1.047 q	dos. výnos	30.5 z ha
	žito ozimé	zbrchar ha	56.80	1.477 q	dos. výnos	26.- z ha
	ječmen jarní	zbrchar ha	113.10	3.817 q	dos. výnos	33.- z ha
	oves	zbrchar ha	51.80	1.270 q	dos. výnos	24.8 z ha
Pěstiny:	kukuřice	zbrchar ha	30.-	23.208 q	dos. výnos	42 q z ha
	Směsky	zbrchar ha	11.90	1.091 q	dos. výnos	100 q z ha
	Krmítka	zbrchar ha	18.90	4.500 q	dos. výnos	238 q z ha
	jetelotráva	zbrchar ha	153.00	57.716 q	dos. výnos	89.5 z ha
	Louky	zbrchar ha	40.93	1.263.64 q	dos. výnos	65.1 z ha

Stavy zvířat:

Kravy	556 ks.	Telata	494 q
Býčata	156 ks	jalovičky	295 q
Jalovice	412 ks	jalovice	445 q 12 – 24 m
Krávice	24 ks	jalovice	113 q nad 24 m.
Telata	194 ks	Býci	56 q

Výnosnost: Stav celkem 1.403 q k tomu

Mléko: vlém 1,850.000 l. Skutečnost 1.772.779 l. o 9,1 l na kus.
Potřeba krmiv nakoupených i vlastních za 4.078 tisíc Kč.
Co se Kč. přimíjek materiálových nákladů na 100 Kčs. hrr. produkce.
Spotřeba PHM za 482 tisíc. Spotřeba náhradních dílů a matěr. za 1.472 tisíc
Služby: za elektřinu 1,882 tisíc, za brambory 488 tisíc za mléko 4,304 tisíc
Mléko nebylo splněno proti plánu o 77.220 litrů
Jednou z příčin snížení dojivosti byla ta okolnost že během roku
mnohokrát za několik dnů netekla na vodovodu voda.
Za účelem zabránění této závady podal MNV žádost na OÚNV a
OVAK, aby bylo povoleno nové potrubí v větším průměru a to od
vodojemu nad horou přímo do vesnice. Stávající potrubí vede
do Sedlnákovic a zpátky zpět horou do vesnice. Toto potrubí
je menšího průměru a staré 50 roků. Potrubí jest značně zanesené
kamenem a nestačí vodu natlačit takové množství vody které by
pokrylo zvýšenou spotřebu vemiček.

Spotřeba pitné vody stále stoupá, proto hledáme další možnosti.
Z uvedeného důvodu má být veden přes Vys. Syrkov vodovodní řád
k zlepšení vodou Javorníčí a Skalového dvora. Stávající vodovodu
t.j. jejím vymýváním byla napojata z bázanu. V knížním bylo vede
jednání stran umístění věžového stanice a domu vrátného.
Umístění věžového stanice má být za č.253 za západním mlýnem
od čp. 13. Umístění vrátného má být u čp 7. proti bytovce JZD.
Vše se nabídlo bez protestů majitelů náhonnými tak i JZD. Rovněž
MNV souhlasil aby pro výstavbu těchto objektů nebyla dopravena
zemina kopcem dolů, jelikož je strmý a byla by zatarasila znečištěnou
odkladem a dále že u čp 20 jest nemoc, který by trpěl rentiny.
Bylo dohodnuto aby byla zatravena mezi vodojemem cesta
před Dokalovým lesíkem od mostu u chaty k věžovému stanici
Bude pěkně k vůli pravděpodobnosti jistě nekalých dalších jednání

Prodejna zeleniny. Prodejna byla úplně dokončena 15.7.1975.
Byla odprodána. Jednotě ZSD Brumovu za 506 tisíc Kčs.
Na vybavení této prodejny bylo obdrženo odpisového fondu 6.550 brig. hodin.
Potřebný nábytek a veškeré vybavení prodejny bylo dodáno v termínu
Dne 29/12.1975 bylo přestěhováno zboží z prodejny v Zlíčku,
do nové prodejny ve Vysoké Srbské. Prodejna byla dána do provozu
slavnostně převzata dne 31.12.1975.
Otevření prodejny se zúčastnili: za Jednotu ZSD v Brumově s. Šejda
náměstek ředitele a ved. provozu s. Klouda. Za MNV s. Pozdíma V.
Hromek farmář taj. MNV s. Dvořáček předs. kom. pro zeml. a s. Vlk ant. za DV.
Dále s. Zimová jako vedoucí prodejny. Otevření zákazníkem v prodejně
byl Josef Lahvina čp 73. Od 1.12.1975 byl zavřen obchůdek
Lahvinových ve Vysoké Srbské z rozhodnutí Místního Národního výboru z čp 32.

Dalším různé události.
Domek Josefa Lahvina čp. 73 z dražby a obdržel čp 37.
Čp 37 byla chalupa pana Hajnera obec. pozn. která byla zbourána
Josefovin byl domek jiného Jiřího a obdržel čp 34 ve Zlíčku
Roman dostavil domek Boh. Šulce a obdržel čp. ve Zlíčku
Chata Stanislava Kotleby ve Zlíčku obdržela čp. 13.

Sňatky: Marcela Hůrová – Růžička zastěhovali se do Police
Marcela Pytlarová-J. Dolanský bydlejí ve Zlíčku
Ladislav Sedlařík – V. Vejvarková bydlejí ve Zlíčku.

Narození občánkové: Jan Vacek, a jiří Vacek drojaví událost která
v obci nebyla po velkou řadu roků čp. 44.
Richman Roman ve Zlíčku, Sedlařík Roman Zlíčko
Hanzovy Lukeš ve Zlíčku, Sokol Zdeněk čp 36
Dostálová Renata

Zemřeli 18.2. Anna Jirtová ve věku 64 roků zemřela v
domově důchodců v Police. Manželka dlouholetého pracovníka MNV.
21.2. měl zde pohřeb dřívější občan Josef Klíneč
zemřel ve věku 74 roků v Jetřichově byl zde veř. starostou
17.6 měla zde pohřeb Růžena Jirmanová bývalá hostinská zde čp 53.
zemřela v Říčtově Lhotě ve věku 87 roku. Bydlela u syna Josefa.
17.6 zemřel Jakoubek Jaura ve věku 87 roků v domově důchodců
v Těšíkách n/Metují. Dlouholetý starosta obce zasloužil se o výstavbu
a elektrifikaci obce. Musel i pro tyto významné byt proti nespokojení.
1/7 zemřel Františka Vivmana ve věku 69 roků dřívější krejčířka
10/8. zemřela Růžena Sklová čp 45 roz. Dostálová ze Lhoty za Machovem. 69 r.
22.8. zemřel Fr. Fikejs ve věku. 73 roků v domově důchodců ve Starkově
kde byl s manželkou krátkou dobu. Bydlili ve Zlíčku.
13.9. zemřel Antonín Kašík ve věku 81 roků. Bydlil u dcery
Bart. Šimkové v Sedlnákovicích. Do Vys. Srbské přišel roz 1945
z Německé Čermné kde měl stavitelskou živnost. Dle svých
mnohých vzpomínek v obci a zvláště jak ve vemiči tak v okolí
různé drobné stavby a opravy.

Různé události:

1976

Počátek v tomto roce.
2, 3, 4 ledna mráz s deštěm za silného větru. 8 ledna bylo bouřka. Ve Vlašimi uhodil blesk do stavení hlavě vyhořelo. V důsledku vyvrácených stromů a větví mnohé stromy i na cestách a vedení telefonické a elektrické. Do poloviny ledna sněžilo mírně opět občas roztaje. Od poloviny ledna stále mráz a mrazy se stupňují -5 - 15°. Koncem v únoru stále mrzí a sněhu je již značné množství, kolem výbytků u silnice jsou bariery sněhu od stálého protijízdní sněhovým valem. Teplota se udržuje pod bodem mrazu. 10 února se utvořil pod rozbředlým sněhem led a tím byla ochromena dopravu. autobus dvakrát do obce nepřijel. 19 března na Josefa napadlo opět větší množství sněhu. Vítr vál severní studený. V noci stále 6° mrazu 24 března bylo velmi hezké počasí slunce hřálo a sněhy byly zbarvený do modra. Částečně tálo ale je to dlouho. 25 března opět bylo zataženo vál studený vítr a sněžením. Již se pouštěbně očekává zvrat počasí vše bude na polních pracech zmeškáno. Toto špatné počasí které nelze nazvat jarní se udrželo až do 25 dubna kdy nastalo částečné oteplení

Květnu stále chladno a jen několik menších dešťů dodalo polím a lukám vlahu již vyschlou. Od počátku června až na několik dnů stále je slunečno a teplota se stupňovala. Obloha byla stále bez mráčku. Teplota vystoupila na 28° Posklizeň byla mrzná za 2 dny odvést jako seno. Sucho které se stupňovalo mělo vliv na vývoj vegetace na brambory, řepka a kraji na okurky. Okopávky předčasně dozrávali, vůl schnulo. Očekávala se chorší úroda. V první polovině června přišlo několik vydatných dešťů což mělo vliv hlavně na vzrůst brambor. Jak bylo v naší obci zjištěno průzkumem, byla stav dešti situace vážná. Ukazovalo se že úroda brambor bude 100 - 120 q z ha. Byla určena dávka na uskladnění 70 kg na osobu. Později se dešťích bylo dalším průzkumem zjištěno že v této krátké době nakoplo proti prvním průzkumům o 100 i více q po ha. Bylo proto povoleno aby si každý nakoupil brambor kolik potřebuje.

Na loukách celoplošné nejrůzy brambor. zvlášť v horninách kde bylo méně srážek ale též v okolních státech. byla cena brambor stanovena na 160 kčs za 100 kg. Počasí se vyznačoval velmi pěkným počasím veškerá úroda byla dobře sklizena a výnos byl nečekávaně dobrý (Výnos je vyznačen ve statě JZD).
V důsledku sucha v červnu a červenci se velmi rozmnožila myšice a tím vznikly velké množství nedostatku. Medovice byla na vrbách na stromech i na kopřivách. Tím byla nejen v naší obci ale v celém státě nadprůměrná úroda medu. Včelstvo zjednělý nástup 45 i více kg medu od jednoho včelstva.
Na podzim bylo počasí krásné. Hroby letos vzaly konec října v nezbytném době a jen pár skládek dnů. V počátku listopadu se udrželo pěkné počasí. 5 listopadu bylo slunečno a teplo. Teploměr vykazoval 20° nad nulou. Počátkem prosince ojedinělé sněžilo ale umrzlo nebylo. Od 6 prosince mrzlo denně. Od 13 - 17 byl noční mráz 10 - 12°. V sobotu 18 se oteplilo a mírně roztálo. Koncem prosince opět přituhlo. Na Štědrý den padalo mrazivé mrholení a bylo velké náledí. 26 prosince po celý den silně sněžilo. Od 26 se mráz dále stupňoval 29 a 30 i 31 prosince byl mráz 18 - 19°.

MÁJ

Rada zasedala 21 x a plenární zasedání se uskutečnilo 5 x Místní správní rada spolupracovala zajišťování akcí. Návrh na dokončení asfaltový povrch cesty kolem rybníka a opravu chodníku.
Hodně práce si vyžádala příprava voleb.
Předsedkyní MNV:

Kulturní, sociální a zdravotní komise zajišťovala běžné potřeby sociálního rázu pro důchodce občany. Vyplatila na jednorázových výpomocích 2.800 kčs.

Komise pro výstavbu se starala o plnění akcí investič. rázu. Bylo vydáno 13 povolení na drobné akce občanům při úpravě domů.

Komise pro veřejný pořádek měla zvláštních úkolů pro třetní činnost.

Činnost společenských organisací v obci:

Místní jednota ČSPO ve Vysoké Srbské konala dne 4. prosince 1976 svoji výroční členskou schůzi ve které hodnotila svoji práci v roce. Požární jednota čítá 40 členů. Její výbor se schází každý měsíc. Uspořádali zájezd do kasáren Liberec a Liberec včetně prohlídky zámku ve Frýdlantu. V Liberci si prohlídli botanickou a zoologickou zahradu. Na realisaci akcí MNV odpracovali členové 228 hod. V zemědělství odpracovali 180 hodin. Sbírali se obci 6.300 kg železného šrotu.

Místní jednota ČSPO ve Zlíčku konala svoji výr. členskou schůzi 11.12.1976 v pohostinství ve Vysoké Srbské. Jednota provádí protipožární prohlídky v budovách. Na udržbě výzbroje odpracovali 190 hodin. Na zvelebení obce 105 brig. hodin uspořádali oslavu MDŽ. Ku konci schůze předsedal za svoji jednotu s. Sedláček s. Dyntarovi a jeho manželce vděčí za všechnu práci kterou pro jednotu ve Zlíčku vykonali, a odevzdal jim upomínkový dárek. S. Dyntar s manželkou se po dlouholetém bydlení ve Zlíčku odstěhoval do Hrnovous. Svůj domek ve Zlíčku ponechali dceři Marcele.

Tělovýchovná jednota „Sokol": oddíl mládeže na vsi pokračuje, v létě na hřišti. Také hřiště být i okrasným požadavkům nevyhovuje a uvažuje se o zřízení nového hřiště u čp. 45. Hlavní nápln je zvelebování se hraní stolního tenisu. Hřiště na kterém by bylo možné vyvíjet pro byt. výstavbu.

Myslivecké sdružení jako složka NF vykonává dobře pod vedením Josefa Jirmana a Miroslava Kvašňáka. Při každé členské schůzi a to vždy první pátek v měsíci je provedeno politické referát jest hovořeno k aktuálním otázkám doma i v zahraničí. Členové odpracovali při 3 akcích 195 hodin a při sčítání vol. prosp. 175 hodin. Sebrali 180 kg starého papíru a 300 kg železného šrotu. Starají se v zimním období o zvěř a ptactvo o lesní porost. Uspořádali výstavku a divadelní představení s bál spojené.

Akce při plnění volebního programu:

Dne 10 března 1976 bylo započato s prací na přípojce vodovodu od vzdálenosti u Broučiny do vodojemu. Byl na této trase vykopán příkop pásovým traktorem s radlicí D.T. Šířka byla místy až 70 cm. a byla nutná její hloubka dvakrát.

Práce na této nové přípojce byla dne 31. března 1976 zastavena ze strach k válí nějakému protestu nebo manifestaci jako tomu bývalo za kapitalistického hlahol bytí ale proto, že na jednom místě byl prořízl a potrubí zapadal a muselo být vytaženo traktorem auta kabelu jej vytahnulo.

Dne 12 dubna 1976 byla opět práce na nové přípojce zahájena. Byl zajištěn s nákladatelem potrubí od hlavního vodovodu. Vedení trasy na vykopu se však zpomalilo pro dále kamenitější terén. Byl jsem dopravován pásový bagr ale ani ten s terénem příliš nepohnul. Na čtyři se vyplatil 17 zubů. Práce se opět musela zastavit. Tato část terénu byla nahrnuta vždy ve vzdálenosti několika metrů. Do otvorů byla vložena trhavina a vše bylo odstřelováno a tím se tato tvrdá vrstva kamene rozmělňovala. Hloubení pokračovalo bagrem ale i tak část musela být vydobita ručně. Akce byla dokončena 25 září 1976. a vyžádala si náklad. Kčs. Stále připomínkují ZO akce by se v dalších době bez protestů neobešla, hlavně proto, že občané by museli trhavinu hlubokou do kapes pokud by tam něco měli.

Další nákladnou akcí byla oprava cesty od hlavní silnice u Lemberských až na opětné napojení na okresní silnici kolem školy čp. 60. Byla na tuto cestu položena 8 cm silná vrstva obalovaného drtě s asfaltem. Oprava byla provedena 1 července 1976 pomocí stroji za jeden pracovní den. Náklad na tuto opravu uvedené cesty byl 136.000 Kčs.

Počátkem roku byla po dlouhé době obnovena čekárna ČSAD u hřbitova v místním zlíčku. Náklad provádí nár. m. v. ÚV

V říjnu 1976 byly konečně započaty opravy vedení místního rozhlasu. Opravy provádí Dopravní podnik Broumov na objednávku z roku 1973. Při opravě bylo zjištěno že 5 sloupů je zetlelých a že musejí být vyměněny. MNV žádal Dopr. podnik o odhad cen 5 sloupů takže stojí po cenách a nejsou potřeba jelikož telefonní vedení jest nyní vedeno kabelem. Dopr. podnik však žádost MNV zamítli a rozdíly je nechají obnit. MNV se obrátil na Energetické rozvodné závody v Náchodě. Tento závod vyhotoví potřebný počet sloupů vyčkávat. Bylo měl vyjednání v Březově u Broumova jelikož je předpoklad že v krátkém čase bude nutné vyměnit další sloupy pro vedení rozhlasu i vedení veřejného osvětlení bylo rozhodnuto u MNV v počtu šesti sloupů 10 bro Sloupy byly přivezeny jedním okresním a jedním traktorem JZD. Sloupy byly postaveny brigádnicky.

Místní organizace KSČ ve Vyšké Srbské konala svůj výr. členskou schůzi dne 14. ledna 1977 kde hodnotila nejen svo-
ji práci ale i práci M.N.V. a N.F. Předsedou MO je Jan Hubka st.
Organizace pomáhal řešit různé technické a upravuje nám nedostat-
ky a tím je dobrou oporou nejen MNV ale ostatním složkám N.F.

Kultura v obci: Dne 10 ledna pořádali zde požárníci ze Zlíčka.
19/2 1976 cestopisná přednáška „Portugalsko" přednášel Dr. Kult.
31/1 pořádali zde požárníci ve Vyšké Srbské. 11.2. byla výr. členská
schůze JZD jakoukoliv o tanční veselici která trvala až do rána.
24/3 přednáška ochrana zdraví přednášel Dr Novotný z Nekvasil
Vždáň uspořádali požárníci pouťovou taneční veselici. Rovněž výr.
uspořádali posvícenskou taneční veselici. V květnu uspořádali
požárníci zájezd do Frýdlantu a Liberce. Prohlédnuty různé
památníky jakož i botanická a zoologická zahrada.
JZD uspořádalo zájezd do Liberce a ke Machovu jezeru. Dále
uspořádalo JZD zájezd do Maďarska. JZD přidělilo do dva
dila v hodnotě 1 tisíc 400 a 4 dvoušestenky.

Volby do všech složek národních výborů, Federálního
shromáždění a Sněmovny lidu.
Místní národní výbor za pomoci VO KSČ a ostatních složek
NF se intensivně zabýval přípravou voleb které se mají
v letošním roce provést. Dne 19 září byla uspořádána veřejná
schůze k volbám. Schůze byla v místnosti pohostinství ve Vyšké
Srbské přítomno bylo 82 občanů. Na této schůzi byla vznesena
připomínka aby byla postavena nová požární zbrojnice jelikož
stávající nevyhovuje a nedělá dobrý dojem návštěvníkům obce.
Dále byla připomínka aby byla opravena u MNV autobusová
čekárna.
Pro volby které jsou stanoveny na dny 22 a 23 října 1976
byla ustavena místní volební komise ve složení: Hubka Jan st.
Buzová Alois, Hrušová Anna, Zima Alois, Jirman František čp. 3.
Dále byla ustavena okrsková volební komise v tomto složení:
Ondrák Jaromír, Vít Jaroslav, Kubínová Marie, Dyntar Josef, Daul
Bohumil. Hubka Jan ml.
Do zastupitelstva národního FS byl také náš obvod navržen Sedláček
Jan starý 56 roků předseda JZD Martinkovice a Petrmilo
Varcová 44 roků předsedkyně bytem Police n/Metují. Do České náro
dní rady navržena Libuše Čapová 51 roků předsedkyně.

Do KNV navržen Ing. Petr Bohadlo 33 let lesník
do ONV navržen Ing Josef Kult 31 roků předseda JZD
Nártup. bytem Vyšká Srbská.
Do MNV navrženi:

Bromová Helena	22 roků	bytem	Vyšká	Srbská	čp. 78.
Buzová Jarmila	53 -"-	-"-	-"-	-"-	Zlíčko čp 23
Dvořáček František	48 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 14
Hornych Jaroslav	54 -"-	-"-	-"-	-"-	Zlíčko čp 18.
Jirman Josef.	63 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 63.
Hrštál Miroslav	26 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 77.
Kubeček Zdeněk	49 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 20.
Ing Josef Kult.	31 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 77.
Martinec Miroš.	24 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 13.
Ondřeja Vlasta	52 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 79.
Skalický Jiří	47 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 77.
Šťovíková Jaroslava	28 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 35
Vít Antonín	70 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 34.
Vacek Josef.	80 -"-	-"-	-"-	-"-	čp. 44.
Vlach Josef.	40 -"-	-"-	-"-	-"-	Zlíčko čp. 10.

Do obou dnů volebních byla pěkná pohoda. Většina voličů účastnila se
volebního aktu důstojně a vraceně ustrojeny. Hlasování
provedla manifestačně. První den voleb odevzdalo 90.5% voličů
ve druhém volebním dnu bylo dostaveno 100% účastí voličů. Ve
volebních seznamech bylo zapsáno 232 voličů. Dva voliči
volili na voličský průkaz takže bylo celkem 234 voličů.
Plenty k různým kandidátek použilo kromě 9 voličů. Tím byli
všichni navržení kandidáti právoplatně zvoleni do všech
orgánů. Nejmenší počet hlasů byl ve dvou případech 231 hlasů.
Nový náš výbor byl zvolen na ustavujícím zasedání 19 listopadu 1976

Hornych Jaroslav	Předseda MNV	Hrštál Miroslav	člen MNV
Vít Antonín	tajemník MNV	Kubeček Zdeněk	člen MNV
Ondřeja Vlasta	člen rady MNV	Martinec Miroš	člen MNV
Dvořáček Fratš	člen rady MNV	Šťovíková Jaroslava	člen MNV
Skalický Jiří	člen rady MNV	Vacek Josef.	člen MNV
Jirman Josef	předseda komise KOP	Vlach Josef	člen MNV
Buzová Jarmila	předseda kom. sociální	Ing Jos. Kult	člen MNV
Bromová Helena	člen MNV		

Po zvolení nového místního národního výboru a komisí seznámil k vůbec novému zvolený předseda MNV s. Hrnčíř Jaroslav. Mimo jiné zmiňoval na vykonanou práci odstupujícího MNV za kterou mu poděkoval. Zvlášť poděkoval bývalému předsedovi MNV za jeho dobrou a obětavou práci kterou se ve funkci vykonával. S. Bystrov zmiňal novému výboru hodně zdaru příchů.
V říjnu byl ustanoven výbor NF a předsedou zvolen Ing J. Valt. Členové výboru jsou předsedové organizací.

JZD s názvem VÁSTLAV se skládá ze sloučených JZD Vysočtská Žďárky a Velká Bříčí. Všechno dění v tomto sloučení družstvu bude zapisováno v Žďárkách kde má sídlo. Zde budou uvedeny zprávy: výroba a výnos.

Sklizeň obilovin:	pšenice ozimá	6.778 q	výnos z ha. 39.9 q
	" jarní	555 q	-"- z ha 37.7 q
	žito	1.120 q	-"- z ha 33.6 q
	ječmen	4.750 q	-"- z ha 37.8 q
	oves	1.080 q	-"- z ha 28.6 q

Obilovin sklizeno z celkové plochy 384.6 ha.
Brambory: Bylo sklizeno výnosem 217.3 q z ha. Konsumních brambor bylo dodáno 1.070 tun.
Výroba mléka na plán 1.190.000 l dodáno 1,695.000 litrů JZD má k dnešní době 551 krav 216 telat a 454 ks. jalovic
Srovnání celkové výroby obilí r. 1974 12.311 q r. 1975 12.853 q r. 1976 14.282 q. JZD zbudovalo nákladem 1 milionu Kčs na zavlažování dány a různý jiný inventář ke hromadným účelům.

Svatby v r. 1976: Věra Kubečková, Jiří Burger bydlejí ve Vel. Bříčí
Jana Martinová Žďárky č. 4 Genrt z Bendíkova
Iva Skalská - Pavel Stanlejs bydlejí v Kč. 11.
Jos. Martinec Žďárky č. 4 se s. Kubečkovou
Jiří Pinkava - V. Kalfusová bydlejí v Kč.

Narození v r. 1976 Svobodová Hana č. 16.

Zemřeli v tomto roce:
15.2. Jindřich Borna zemřel ve věku 82 roků. Nebyl rodák Vysokobřezský. Přistěhoval se do rodiště otce a manželky. Byval členem všeobecného hasičského sdružení.
29/3 František Jirman z Čp. 22 zvaný krejčí po jeho otci který byl krejčí. zemřel ve věku 82 roků a byl dán Božímu věčnému klidu. Obřady měl v Pardubickém krematoriu.
3.4. Anna Hanušová zemřela ve věku 84 roků bydlela u dětí dříve bydlela v Čp. 49. Vdala do rodiště otce s manželem a dětmi v roce 1945 z Kladska. Po několik let byla již slepá a hluchá děti ji o ni svědomitě starali.
27/7 Anna Němečková zemřela ve věku 82 roků v domově důchodců v Malé Čermné. Dříve bydlela v Zlíčku v Čp.
Byla řadu let vdovou. Jelikož vdala a dále vychovávala 3 sirotky vlastní byla známa pod přezdívkou Sibylka.
29/7 Josefa Ondřová zemřela ve věku 81 let. Byla dlouhou dobu vdovou. Manžel ji zemřel v mladém věku bydlela v Kralovicích u syna v Čp.
4/10 Růžena Martinová zemřela ve věku 66 roků v Čp 32. Byla řadu let nemocná na srdce

Přistěhovali se do Vys. Pr. Bské v roce 1976:

Šrejbr Ladislav z Prahy 6 do Zlíčka čp 33
Šrejbrová Libuše z Prahy 6 do Zlíčka čp. 33
Vítová Božena z Radvanice do Závrší čp 93 dcera Emila Věry.
Volavý Jan ze Zubří okr. Šumperk do Zlíčka čp. 21 ožení se s manželou Zdislavou. Svalábková Jana z Hronova n. T. provdala se za Ladislava Svaláčka Zlíčko čp. 27. Alena Rajchová z Veselý na Moravě provdala se za Kurta Pátu Semanínovice čp. 61.
Kalafutová Vlasta z Police n/Met provdala se za Jiřího Pinkavu čp. 83
Dvořák Miroslav z Hronova n. T. do Zlíčka čp. 12.
Semaj Josef z Bernartic okr Šumperk do čp 77 bytovka JZD
Seiersayova Jitka z Bernartic okr Šumperk dříve 77.

Okresní národní výbor Vysoké Mýto

1977

Počasí v tomto roce

Od počátku roku stále mrzá 5-10°

Únor celkem teplotou nad normální. Od počátku března stále sněhové přeháňky a přibývání teplot. Teplota vystupaka a pohybovala se od 17-19° teplot. Dne 26 dostoupila teplota až na 20° což činila kašit. 27 se opět mračně vehladilo 28-31 sněžilo v noci dostoupil mráz 7° pod nulou. Počátek chladné březní se udržovalo i v počátku dubna. Noci z 8 na 9 dubna napadl opět sníh a vál prudký severní vítr. Na den 9 března připadala velikonoční neděle zrána bílá a byla opravdu bílá. Na velikonoční pondělí napadlo dalších 15 cm sněhu. Mráz 5° pod nulou.

Květen byl v celku studený. 20 května v 15 hodin v důsledku černých mraků že ac bylo odpoledne byla téměř tma. Vlaštovky létali nemohli najít hmyzu, bručeli a zoufalo hledali obydlí. Spustil se velký liják. V různých částech okresu bylo zjištěno že v západních krajích padal velké množství vody doprovázené bouřkou Vánicí značné škody zvlášť na obilí.

Téměř do konce června bylo chladno a stále přeháňky 1 července byl stále pod normálem a v některých dnech se muselo pro chlad v budovách topit. Prvý července popršelo. Vzhledem k tomto dešťům obilí mělo dobrý vzrůst a tím velké množství značně polehlo. Jetel který byl ve vegetačním vzrůstu ještě letecky přimrzlý

Žně se zvažují i když ve velké většině je již obilí zralé a některé přezrálé. 4 kombajny které vlastní JZD Vášťan musely odjet na výpomoc do níže položených krajů kde situace byla ještě vážnější. Ze místních brigádníků bylo uvolněno několik kombajnů a v polovině srpna byla započata se sklizní ve zdejším honáčením JZD především ve Velkém Poříčí a ve Žďárkách. Konečný srpna bylo konečně započato se žatvou ve Vysoké Sytské. Kombajny sklízeli obilí za velmi nepříznivých podmínek a velmi zvolna. Obilí bylo ve větší části značně polehlé a prorostlé travou a tím se ucpávalo kombajnů napínalo a rýchlo klesal na čtvrtinu. Mnoho klasů zůstalo neposečených což zvětšilo i výnos na semeno. Žně se přesouvají na západ. V druhé polovině září byla započata se sklizní brambor.

Vyrážalo se brambořákem (žerdem) a ani v tomto období nebylo počasí nejlepší. Ve Vys. Sytské vyprodukovalo JZD sklizní brambor 52 vozů z půdorysu školy v Hrotovicích. Mnohdy prosychávalo s chlazení byli znační překážkami. Sklizeň brambor byla ukončena v celém JZD Vášťan 24/10. 1977. Brambory z celé plochy 120 ha se sklízeli ve Vys. Sytské. Sklizeny byli dobře tak že jich nachodilo jako loňského. Přes 60 tisíc na polích zůst. Sytě brambory nadobro JZD lidem zbrat. Raději je nechali zmrznout a hnít.

Jo co se týče počasí na podzim letos mnohdy překvapilo. Od konce září až do 28 října byla velmi hezká teměř letní počasí. Je mnohým že se sklizeň brambor a setkové pšenice, většině zdá vyhnulo. Dosti silné počasí i když chladnější se udržovalo až do 2 listopadu. 3 listopadu byl již déšť se silným větrem. Počasí však stále udržovalo nad normálem. Dne 11 listopadu na Martina byla zvláště krásné počasí teploměr vystoupil na 17° C.

V druhé polovině listopadu bylo již proměnlivé počasí deštivé se sněhem. 18 listopadu silně sněžilo. Sníh nůstal několik dnů ležet. V okresní obrátce sněžilo, teplota byla pod bodem mrazu. Ve dne roztálo částečně tál a v noci zase vše umrzlo a tvořilo se náledí. Trvalo takovým dalších 14 dní když padal drobný déšť a chvíli sněžilo. Vytvořilo se náledí tak že vše bylo pokryto ledem. Jízdy i chůze se všech okresních cestách byla nemožná. Okresní silnice od Jaroměřic v důsledku velení předešlých dnů byla výjimečná. Na některých místech bylo bez sněhu až do Silvestra bylo jarní počasí.

JZD Nástup

Stavy výroba a plnění

Mléko	výroba 1.860 000 l.	dodávka	1.794 000 l.
Maso	plán 1430 q	skut.	961 q
Obiliny	ze 419 ha. plán 13.860 q	skut.	13.447 q
Plán dodávky	zrnin 5000 q.	dodávka	5.000 q
Brambory	plán výnos 200 q z ha	skutečnost	151 q

Skot: krávy plán 554 kusů skutečnost 558 kusů
telata " 232 -"- -"- 242 -"-
jalovice " 361 -"- -"- 378 -"-

MNV

Plenum MNV se sešlo během roku 3 x a řada
k jednání vzaty i plénu byly stále dostatek problémů
které bylo nutné řešit. Bylo nutné řešit naléhavosti komisí, o využití školní
budovy, adaptace pohostinství ve Zlíčku, úprava čekárny a autobusu.
Oprava místních komunikací. Hospodaření MNV. inventarizace, plnění
závěrů VV KSČ. i otázka hudebníka.

Komise při MNV: Sociální a zdravotní nezajišťovala dostatečnou
činnost stálá rada MNV navrhla aby byl vyměněn předseda této
komise. Předsedou byl zvolen Jiří Sladký. Ústředí nadál touto komisí
převzal Vít Aut. Komise vyplatila v letošním roce na jednorázových
příspěvcích 2.500 Kčs. občanům kteří nedosahují důchodu 700 Kčs
nebo manželský pár 1300 Kčs.

Komise pro rozpočtu a finanční: rozdala celkem — naléhavých zdra
vení na drobné nákupy a vnitřní úpravy příbytků. Rovněž dohlížela
na úpravu místních komunikací

Komise pro ochranu veřejného pořádku nemůže v letošním roce
k jednání žádný trestný čin. V únoru její rozšířené byly po
všech zvolaný na příslušných místech dopravní značky
což při dnešním dopravním ruchu bylo nutné.

Únor. Dopis na MNV přijde od. jednoty Brumov že nebude
provádět adaptaci pohostinství ve Zlíčku. Část občanů ze
Zlíčka nechtělo s tímto rozhlasit a proto zastupci Zlíčka a jeden
člen rady zajeli na ředitelství jednoty v Brumově. Na základě
toho bylo dne 24/3 77 konáno šetření k zjištění situace. Za jednotu
Brumov se dostavil s. Kratina ředitel jednoty s generálním
a instruktor pohostinství. Za MNV s Krumpl. s Vít a. s Dvořáček
s. Pazdeřa. za J.J Sokol s Hubka Jan ml. za občany ze Zlíčka
s Brožová jam. a za požárníky ze Zlíčka s Brožalová.
Bylo dohodnuto že bude vypracován rozpočet na obě
pohostinství t.j. ve Zlíčku a ve Vys. Srbské a dle toho bude rozhod
nuto. V září 1977 došlo od jednoty rozhodnutí že pohostinství ve
Zlíčku se nebude adaptovat a nebude již otevřeno. Současně
jednota sdělila že jest ochotna adaptovat pohostinství
ve Vys. Srbské s tím že toto provede MNV v akci Z.

Na plenárním zasedání společném s veřejností konaném
dne 7. 10. 1977 bylo rozhodnuto. Jednoty navrženo z to
že jednota Brumov chce provést adaptaci pohostinství ve
Vysoké Srbské nákladem cca 300.000 Kčs.
Plenární zasedání rozhodlo tuto adaptaci v akci Z provést.
Místní občané dávali si ihned závazky které dosáhli
téměř 1000 hodin brigádnických hodin. Místní předseda
JZD slíbil pomoc dopravou a pracovníky.
V jarních měsících bylo započato s opravením čekárny u
MNV na autobus. Čekárna byla během léta zastavena a
zastřešena. Podlití zdi a fasáda bude provedeno v r. 1978
V prázdninových měsících opravili si chatkáři ze Závrchů „Beskyd"
cestu a cestu od Sedmičkovic. Dali si na tuto akci socialistický
závazek a práce provedli zdarma. Finanční náklad na
materiál zaplatil MNV.
MNV přidal finanční částku Kčs. 47.000- od ministerstva vodního
a lesního hospodářství jako úhradu na opravu vodorovné zdi
jejíž provedení v roce 1976. Za tuto částku MNV nakoupil
materiál (cihly) na opravy cest ve Zlíčku, od školy do Sedmi
horní. Na tuto akci přispělo též značnou částkou i ZZD.

Složky a organizace napojené v N.F. závazky a jejich plnění
Požární jednota ve Vysoké Srbské konala svoji výroční
členskou schůzi 23. 12. 1977. V této schůzi hodnotili práci
za uplynulý rok. Na úseku v zemědělství na závazek 200 hodin
odpracovali 270 hodin. Při plnění volebního programu odpraco-
vali 236 hr. Sebrali 2.200 kg železného šrotu. Vážného ohrožení
v roubích se nemohli zúčastnit jelikož měli auto v nepojízdném
stavu a i stříkačka nebyla v pořádku. Dali si závazky že
dojdeli k adaptaci pohostinství že odpracují 700 hodin zdarma
Požární jednota ze Zlíčka konala svoji výroční členskou
schůzi 19/11. 1977 a kterou hodnotili práci za rok 1977. Při hod-
nocení vzorných odpracovali 170 hodin. opravili si hasič
stříkačku ve Zlíčku která již vyřadili sebrali a odvezli 44 q
železného šrotu. Rovněž vypomáhali i v zemědělství.
Značnou část svého volného času členové věnovali údržbě
a opravě techniky.

Myslivecké odznaní ve Vyšské Lhotce je 15 členný kolektiv. Její členové odpracovali v revíru a vysadili lesních stromku 352 hodin. V zimním období se zúčastnili o vrbovou krmení pro zvěř do lesů. Pro tuto náš namočili 30 q sena.

Kultura vobci:
15. ledna uspořádali přátelské plesové, který se vydařil.
19 ledna byla uspořádána vědomostní zdravotnická a to pod názvem civilizační choroby přednášel MUDr Kulta
9 února byla exkurzní vědomostní, Portugalská rovněž Dr Kulta
5 dubna vědomostní Dr Kultar, zdravotní problémy stáří.
20 dubna vědomostní „Himalaje" přednášel náš člen Josef Seifert z Oblice u Mor. Přednáška měla velkou návštěvu 120 osob.
18 května vědomostní o ochraně vody
21/5 uspořádala jednota prázdninkou do Jeseníků. Zájezd se vydařil a byl ukončen družnou zábavou na Bohdalíně u E. Kostelce v pohostinství. Zájezdu se zúčastnilo 46 osob.
S.K. Sokol uspořádala pouťovou taneční zábavu a upravovala hřiště tím že byl odkopán běh v západní straně a středu hřiště byl navezen zemina tak aby byl v rovné úrovni. Jejich činnost jest hlavně hraní stolního tenisu.
18.11.1977 uspořádána přednáška Dr Kulta o Francii.

Oslavy: 2.6. Jan Hovorka - Milena Hana bydlící ve Zlíčku
8.7 Zd. Hanzl - Květa Hofmanová bydlící v č.p. 50 V.S.
6.8. Dostálová Marie - Vždín přes. restaurace
27.10. Helena Bonnová - Zd. Ambrožák bydlící v Bonnu
27.10 Dr. Mráz - Lelková Marie ošetřovatelka z Dr. Skalice
Rubešová Libuše - Stan. Kasík bydlící v č.p. 20 V.S.
20/11 Jiřman Jaroslav s č.p. 3 - Milena Elizabeth bydlící v USA

Narodili: Ostrovárová Marcela, Pinkava Tomáš
Skaulej Pavel, Kostálová Květa, Fričde Jan
Dostál Tomáš.

Zemřeli: Lenbij Václav 66 roků. Dlouholetý zaměstnanec ČSD
Bureš Fr. č.p. 72 chalupník v důchodu 85 roků.
Boží Jiřmanová rozená Dvořáková č.p. 27 bydlící 76 roků
Martinec Josef 32 (Klenský) 68 roků
Josefa Bittnarová č.p. 20 ovdovělá v mladém věku 80 r.

1978

Počasí v tomto roce
Počátkem ledna bylo velké
počasí mlha teploty kolem nuly.
Nápadlo dosti sněhu, bylo nutné projíždět cesty. Toto počasí se nezměnilo až do polovimy února a od tohoto data přeplo mrazivo 20 a 22 února bylo 16° pod nulou. Též březen se nevyznačoval velkým přírodním přesahem. Bylo mnoho mlh. 19 března silně mrzlo. V dubnu v v některých dnech uhřálo slunce ale je stále chladno a větry. 14 dubna napadl 10 cm sněhu. Na 1 května bylo velmi chladno odpoledne přeliv. Koncem května se přes počasí nedalo nic bylo možné uhonošit polní práce. Počátkem června bylo po 10 dnů teplé letní počasí. Jako nastali vědomostní, bylo chladno ranní teploměr ukazoval 4-5° + a v nížinách byl i mrazík úplně se ochladilo.
Od 19 června stále chladno a dle hlášení na horách i sněžilo. 26.6. padali krupky a deštěm. Škody na obilí však nezanikli. Ani v červenci nebylo příliš pěkné počasí. Větší část měsíce bylo chladno a deštivo. Počátkem srpna bylo několik teplých dnů. V druhé polovině měsíce však bylo deštivo. Žně nastaly chladné jak je známo.
Chladné a deštivé počasí se nezměnilo až do 20 října. Po tomto dni se vyjasnilo a bylo 14 dní pěkné počasí. V počátkem listopadu se ještě počasí drželo avšak bylo stále mlha jen ve vyšších polohách bylo slunečno. Dne 11/11 napadlo 20 listopadu. Až do 31 prosince bylo stále nezměnlivé počasí. 4.12 8°— 5.12. 11°— 6.12. 16°— 8 obleva 12.12 7°+ 19.12. 10°— 25 a 26 navrátky zima a bylo 3-4°+ 28.12. přeliv. 31/12. do 19 hodin bylo nad nulou a ve 24 hodin 1°—

JZD „NÁSTUP" Se činnost bylo započato 4 září. Bylo nasazeno 6 obrůvek a obilí bylo sklizeno 1 týdne dokončeno.
Sláma však byla sklizena až koncem září. Slámy nebylo možné vzhledem stálému deštivému počasí sklidit. Část byla zaorána zbytek na vršku na pole, a zaorána. Brzdíjs již v listopadu byla část hlávky zbrána a dovezena do sklože. Úplné poslední vůz nad čp. 7. byl sklizen koncem října. Brambory se počali vybírat v polovině září v malé čísmě. Velká část byla vybírána ručně za brambořákem vybírali žáci vyšších ročníků a učni a mateřských škol za velmi svízelných podmínek.
Sklizeň brambor započala ve Vys. Soké 18 září, třídilo se na 3 směny

Na tuto směnu (směny) pracovali v třídičky studenti rýmařských škol během dne vypomáhali dělnice ze závodů a různých družstev Broumova navezlo značné množství a náhlení neúměrně velké. Třídilo se do 22 listopadu. Některý den byl značný mráz a velké hromady brambor na dvoře se musely přikrývat. Přes všechny uzmavy přívozy použilo se uzmit a vše připravit pro příští rok.

MÍR

Shromáždění MNV se scházelo během roku 6 x a rada 14 x. Problémů k řešení bylo stále dost. Na schůzích byla věcně projednávána dotaz. MNV měl těchto situací hlede různé znalečnosti zvažování obce, budova pohostinství ve Zličíně a adaptace pohostinství ve Vyrohé Srbské.

Výsledek byl jako obvykle MNV domácím. Znovuzvolený ONV v Náchodě ve kterém bylo zvoleno 5 členů obce jsou přiřazeny k obci středisko jeho do okresních sídel. Mezi členy je také naše obec. Sčítání má za následek že v obci není zvolena výstavba a každý tak bez statistických výsledků 25-30 tisíc kde který stát dává stavebníkům vzniká tak se nepodporuje příspěvek na občanskou vybavenost. (odvod kanalizace) Sice zaplacení je velké rozhořčení nejen u poslanců MNV ale u všech občanů. Obec je rozdělena v obci Zličín a byla řečeno že toto se rozdělených obcí býkat nebude. Bylo jednáno o něm bez něho a o tím nemůžeme rozhlasit. Byla provedena osobní inventarizace majetku MNV na plánovacím odboru ONV avšak bez výsledně. Zde bylo nástupcům MNV řečeno že Vyr. Srbská je určena k likvidaci. Nesouhlasíme s tímto výrokem v obci která žije již přes 700 let a pro výstavbu má všechny předpoklady. Uživnje to že obec které nelze k Vyr. Srbské přirovnat jsou zařazeny do sídel trvalého rozvoje.

Byl podán písemné návrh, na který nám ale přišel vyjádřit souhlas do plen navedení nástupce ONV avšem argumenty proč obec byla přičleněna nikoho o tím nepřesvědčili:
jakou další náležitost k řešení byla adaptace pohostinství Zličín Vyrohá Srbská. Na základě rozhodnutí Jednoty Broumov z r. 1977 že pohostinství ve Zličíně nebude adaptováno bylo nutné rozhodnout co s budovou. Byla svolána společná komise složená ze zástupců MNV a lidu ze Zličína a Vyr. Srbské a tím že bylo usnášeno že by MNV převzal budovu za údržbu pro potřebu složek NF. Koupení budovy by nebylo ONV jim odbor schválen.

Při závěrečné prohlídce budovy komise usnala že na budově je třeba velkých oprav. Zástupci ze Zličína prohlásili že není v jejich silách takové opravy na budově a proto navrhli, že je nutné aby se přidali k složky NF z Vyrohé Srbské. Požárníci z Vyr. Srbské nemají zájem a zástupci TJ Sokol rovněž ne. Obě složky jsou ochotni vypomoci při adaptaci pohotovostní ve Vyrohé Srbské a tímto je na této budově vyřešeno.
Budova ve Zličíně bude pravděpodobně sloužiti rodinné rekreaci.

Složky NF: Jednota Požárníků ve Vyrohé Srbské čítá 42 členů. Prof. činnost hodnotili ve své výroční členské schůzi konané dne 23. 12. 1978. Odpracovali značný počet hodin jak na opravě a údržbě vybavení tak i na veřejně prospěšných pracích. Zúčastnili se cvičení v Pohoří, kde byla vyprošťována dodávka vozu na „Červ. Stříkačkou „Sigismund" kterou v roce 1912 nakoupili občané Vyrohosrbští je stále provozu schopná. Od pož. jednotky ze Zličína byl na jaře členů MNV založili pro jednotu Vyr. Srbská 1 dílč hadic B a 3 dílče hadic C. hadice jsou určité pro nasazování jejich členů ze zvláště.
Rovněž požárníci ze Zličína hodnotili svoji práci ze výroční členské schůzi dne 24. 11. 1978 též oni odpracovali značný počet hodin na opravě a údržbě jejich zařízení.
TJ Sokol se stále rozvíjí jak společně tak činnost členů odpracovali velký počet hodin na opravě hřiště i na veřejných pracích. Mysliveckého sdružení se členů nejen zabezpečuje potravy ale i oni odpracovali značný počet hodin. Obnovili asi 2000 stromků a vrostlíků 41 q sena.
Při úklidu v jarních měsíců bylo na hřbitově upraveno okolí vrtaka vody. Studna nádrž byla vyčištěna. Byla upravena hlavní brána na hřbitově a zbudovaná nová v horní části hřbitova. Vyčistili se žlaby kolem cesty dolů, odklizen odpad ze hřbitova a dalšího práce. Akcí se zúčastnilo 42 občanů a bylo odpracováno 700 hodin ručních. Všechnu tuto práci již zhotovena fanfárová čekárně u MNV. Požárníci z Vyrohé Srbské při této jarní směně sbírali po obci 40 q železného šrotu který odvezli do sběrných.

Komise pro MNV:
Komise pro výstavbu a financování se věnovala vyřizováním pro-
blémů dostavujících bytů a jejich kontrole. Rovněž kontrolovala hospo-
daření MNV. Komise spolupracuje se všeobecným přístupem neměla
rozpětí v letošním roce případ nějakého přestupku. Komise sociální
kulturní a zdravotní se věnovala rozdělování dávek občanů.
Vyplatila na pohřebném jednorázové podpory 2.500 Kčs. Odeslala dvě žádosti
o umístění v domově důchodců Marii Lehnertové a Anně Hubkové.

Kulturní akce v obci: 21. 1. ples myslivců který měl dobrou
úroveň. 29/2 se uskutečnil k masopustnímu veselí. 29-1/2 Valka
1966 uzavřeli s. Jiránek a Nového města n/Metují. 4. 4 uskutečnil
Anglie Chrudim. 26/5 nájezd motorkářů do Dvora Králové. 14/5
uskutečnila se nemocenská schůze. 26. 10. Oslavami narodin v USA.
10/10 taneční zábava TJ Sokol.

Různé události:
28. května letošního roku byla zapálena z bouřkového mraku
kůlna u čp. 6. Ke zhasínání se rozhodla mnohá majitelka
Boží Dobrotivá vdova Votočková která nadšila kůlnu s chalupou
čp 6.. Kůlna byla stará přes 100 let. Byla pozoruhodná ze
cihly na této stavbě byly velmi dobré a každá byla označena
písmeny B. Ž. což znamená Roman Žid dříve cihelna vlastnil
vaněk asi před 70 lety. Cihelna stávala nedaleko nádraží v
Hvozdě. Co asi 60 let zde hospodařil Václav Vaclavík z Vaclavic
v němž je zmínka v této kronice na str. 47. Vstoupil letos. roku
hospodařila s ním Dufková u čp. 32. Rozdělili se
majetky. Před touto hospodářkou hospodařil na tomto místě
& Hilmar z Hvozdu o němž nalezlo jsme kámen který
měl něco 12/ na obvodu drnku. Přišlý velký traktor nemohl
vzhůru jej a převrátil. Obě hospodářky se obešli bez zranění osob.
V září šli od poutové zábavy k domu mladíci z Machrova
a aby měli další zábavu, vloupali se do kaple, otrhali
závěsy a odnesli stříbrnou svíčku která se znovu vrátila na původní místo.
Vyšetřovací byly vyšetřování a po několika výslechy.
15 listopadu v neděli odpoledne vyjmul hořák u Josefa
Martinka ze Zlíčka. Příčina požáru nebyla zjištěna avšak
byl dohad že z komína vypadla jiskra do kotle uloženého
v komíně zbořila jen část stříšky.

Narodili: Kolářová Anna. Jiří Vinduška
Jiránková Jaromila z čp 3 Josef Simon bydlící v čp 121.
Martinec Josef - Matyášová Jiřina bydlící čp 77
Čoudlina Radmila - Kubíčková Emilie bydlící v čp

Manželství uzavřeli:
Krumpolcová Hana
Jiří Vinduška
Olga Borůvková
Kralt Jaromír
Svatoš Václav
Martinec Jan

Zemřeli: Langrová Antonie čp 71 narozená v
Kunčičné vyrobě v JZD zemřela 19/1. ve věku 45 let
Boží Josef ze Zlíčka bývalý místní v důchodu
zemřel 5/5. ve věku 80 roků
Strnadová Marie z čp 74 zemřela ve věku 75 roků
Jiránek Josef. zvaný též Lukášek chovný
zemědělec a domácí kutil vyrobce šibřinku a terasy.
zemřel ve věku 71 roku rodiče mnohých na
hřbitově u svého obydlí.

MENTÁŘ

DA
M

loučení s branci spolu s okres
správou, jehož se účastní př
náři městského výboru strany
národního výboru. „Chceme n
připomenout, aby nás dobře
li ve vojenském stejnokroji,
předseda MěstNV Josef Str
na své město nezapominali, a
hrdi. Vždyť jeho revoluční
časnost je velmi bohatá a o
dého člověka k hrdosti, že se
coval a žil právě v něm. Vojá
základní vojenskou službu, ta
s okresní vojenskou správou
jeme je, co se za ty dva roky
nilo, ale také jim podáme info
mohli uplatnit nové získanou
řenou odbornost, jaké mohou
státní spořitelny a poskytuje
poznatky." Ani po čas vojny
vzájemně nezapominají. Hav
podniky posílají za svými bývé
nanci na vojnu občas pozorno
jubileem a často se stává, že
národní výbor přijde pochval
ka útvaru, kde mladý občan
Vyprovázení branců a jejic
není pouze havlíčkobrodská s
tuto formu práce už přistoupil
v daleko menších místech, ja
v Tučapech na Kroměřížsku.
Nymbursku zase bylo zvyke
jestli jim vydržel do letošníh
brance šla na dlouhou cest
dechová kapela a samozřejm
národního výboru.
Nástup mladých lidí do voj
nezůstává stranou pozornos
výborů. Jeden z příkladů jsem
kového orgánu OV KSČ a ON
Sázavou Vysočina č. 35: „V po
na přijal místopředseda ONV
Sázavou Jaroslav Janeček uch

Naše vlast se rozloučila minulý týden se zasloužilým stranickým a státním činitelem, členem ÚV KSČ, armádním generálem Ludvíkem Svobodou, který zemřel 20. září 1979 po dlouhé a těžké nemoci ve věku 84 let.

Od ranních hodin ve středu 26. září přicházely na Pražský hrad delegace stranických a státních orgánů, společenských organizací Národní fronty, Čs. lidové armády, pracujících z podniků, závodů, JZD, úřadů, škol a dalších institucí i tisíce Pražanů a občanů ze všech krajů naší republiky, aby vyjádřili svou úctu a vzdali čest velkému člověku, který se natrvalo zapsal do našich novodobých dějin, zasvětil celý svůj život československému lidu, socialismu, míru a pokroku, a jehož jméno bude navždy spjato s bojem za naše osvobození a samostatnost a za socialistický rozkvět naší vlasti.

Pietního aktu ve Španělském sále se zúčastnili společně s nejbližšími rodinnými příslušníky zesnulého nejvyšší představitelé strany a státu v čele s generálním tajemníkem ÚV KSČ a prezidentem ČSSR Gustávem Husákem. Celou trasu smutečního průvodu hlavním městem — od Hradu, přes Letenskou pláň až do krematoria ve Strašnicích, kde se konalo poslední rozloučení se zemřelým, lemovaly zástupy pracujících i mládeže, vojáků, příslušníků SNB a LM z Prahy a mnoha dalších míst, kteří se přišli poklonit jeho památce.

Smutek nad jeho úmrtím i úctu a obdiv jeho osobě a celoživotní záslužné práci vyjádřily desetitisíce občanů, organizací včetně národních výborů řady měst a obcí soustrastnými telegramy a podpisy na kondolenčních listinách.

Milióny lidí naší země v tichém dojetí sledovaly průběh pohřbu v televizním a rozhlasovém přenosu.

To vše je důkazem, že soudruh Ludvík Svoboda zůstane natrvalo v srdcích a mysli našeho lidu.

ZŮSTANE V PAMĚTI A SRDCÍCH NAŠEHO LIDU

307

1979

Počasí v tomto roce:
Ve 24 hodin 31. 12. 1978 bylo 15° nad nulou. Mráz
se od 1 ledna stupňoval až na 25° mrazu.
Vánoční nejen ve Vídni ale v celé Evropě vládá kalamita v dopravě
a energetice. V rádiu v Čechách byly vyhlášeny stupně č. 15. To znamenalo
že odběratelé museli výrobu omezit na minimum a nebo úplně zastavit
provoz. V n. l. Ječná se od 3 ledna ve všech závodech nepracovalo.
Mráz způsobil, že nakopané uhlí ve vagonech zmrzlo a nebylo
možné jej vyložit. Na rozvahorských dolech praskaly dopravníkové pásy.
Elektrárny pro nedostatek uhlí vyráběli jen část proudu. Bylo
nutné šetřit el. energii. Od 7. ledna jsme vypnuli veřejné osvětlení.
Televize vysílala jen na 1 programu a pouze od 20,30 hodin do 22 hod.
Na odstranění uhelné kalamity pomáhalo stovky brigádníků
vojsko ale stále byla situace vážná. Počátkem února se oteplilo
a zase vanul ledovka která ochromila dopravu na silnicích
a ujíždí autobus do obce nejel. Energetická situace se lepšila
Televize začínala vysílat na 1 programu od 18 hodin. Koncem
začal zkušebně vysílat druhý program. Poté se začalo vysílat od
10. 3. Po celý únor se mrazy blížily k nule a sněžilo. Od poloviny
V polovině března byly několik dnů slunečno jinak a na polích
byly mrazy a některých místech zapršelo se střídavě.
V noci z 29 na 30 března napadl opět sníh. Chumelení bylo
provázeno prudkým větrem který způsobil prošlehání cest.
vedení. Jím byla také narušena práce na polích. Počátkem
dubna opět sněžilo. Sněžilo též 18 dubna. 30 dubna byl velký
vítr padal déšť se sněhem. Májová oteplila. Máj se velmi
vydařených prodlužuje. 10 května nastal prudký obrat v
počasí. Oteplilo se a teplota se den za den stupňovala až
na 26° nad nulou. Sucho trvalo až do 28 května. Obloha byla
stále bez mráčku. Sucho vedra napršelo že vše zahnulo
29 května byla bouřka na ten spadlo jen nepatrná vláha.
V celém státě je katastrofální sucho. Úroda ročně, obilí
kraje nikdy je úplně v zemi že se dá těžko pokosit. Sucho ukazuje
na vážné výnosy. Snad jen díky smíšenému zemědělskému
stupňům se to dá stabilizovat. Stále je sucho až do 15 června kdy
spíše po tak dlouhé době napršelo trvale pozdě. Od poloviny čer-
vence se ochladilo a jsou většinou. Skončily TŽ Dobrá
Práce se urychlovaly umrzvalo, začínáme se žnětí. Od 22 června
opět většinou kteří množství sníh. Od 29 června opět nastalo
letní počasí vše se dokáží, ovšem jim dík mělní mechanizaci

Výnosy obilí jsou asi o 10 q nižší než v roce minulém. Setí ječné ještě v říjnu 20 - 24° celsia. Sklízejí se brambory. Počasí se mnohdy proměnlivé dost. vyskytují na polích výsevných pr. hádníkách. Také jsou brambory mající až 80 dkg. Brambory se třídí ve Vysoké Srbské. Menší sklizeň je na polích se velkým podílem Bobtet. Sklizeň brambor byla koncem října ukončena. Podzimní práce se dokončují. Orba ozimů byla téměř ukončena. Přídělem hnojiva bylo ještě omezeno, přidělují minerální s mocholením. Přídělem postřiku bylo 11.12. kontrolní hlášení, nařízená inventura. 14 zemědělců mělo a až do 21 navrženo přímo 15 cm mělce. 22 oblevy, stál tenký sníh, mráz ustal a přes den vatky až do konce roku bylo bez změny.

Rada MNV se scházela v letošním roce 12x a Národní hospodářská se konala 6x. Mimo toho rada projednávala potřebné náležitosti v různých záležitostech.

V počátku roku byla na MNV předložena projektová dokumentace na adaptaci ubytovny ve Vysoké Srbské. Tato dokumentaci vypracovala s. Kubátová projektantka ze Stavebních závodů v Náchodě. Při hodnocení nabídek na veřejnou obchodní soutěž byla vybrána nejvýhodnější nabídka stavebního podniku Pozemní stavby Náchod, který nabídl na 3. 700 hodin. Byla odpracováno 3.730 hod. Pozemní stavby Náchod, který nabídl na 3. 700 hodin. Byla odpracováno 3.730 hod. Bylo nutné zajistit pozemek za pohostinským domem, kde se měl budovat chlévek a uhelna a celkový přístup k budově, jelikož dřívější majitel chrámu si nechal vykoupit pozemek až k budově tak, takže z této strany neměl přístup. Pozemek za chrámem byl vyměněn s majitelem Kubečkem za pozemek od pohostinského domu a tím až mu bude moci být nahlédnuto MNV upraven.

Na adaptaci pohostinství bylo nutné vůnitř vybourat zdivo ve výši 270 tun. Bylo jednáno o prodeji chalupy čp. 35 bývalý vyměněná za čp. 45. Ing. Skřivánkovi z Náchoda. Dále byl schválen prodej domku čp. 21 ve Dlíčku majiteli Obzorovských, který koupil p. Kotlár z Hronova a tímto domek nebude započítáván jako chata.

Vzhledem ke zvýšeným nákladům a vzhledem k nedostatku finančních prostředků bylo MNV nutno žádat OÚNV o dotaci v částce 10.000 Kčs. Tato částka bude nutno postupně splatit v roce 1980.

Hlavní položka v částce 25.000 Kčs. byla na zakoupení hasičského vozu pro požární sbory. Rada MNV schválila nového velitele požární jednotky ve Vysoké Srbské a to pana Hubku ml. čp. 22. na Lud. Žaka, který se odstěhoval do Náchoda. MNV v dubnu zajišťoval volbu nového velitele do Federálního shromáždění na Všehrdově čtvrti a to Mir. Fantiho z důvodu že dosavadní velitel Hedbávný zemřel. Volební příslušnost je na obvodu Socialistického

Rozpočet na rok 1979.

Výdaje		Příjem	
Doprava	5.000:- Kčs.	Daň zemědělská	11.800:- Kčs.
Kultura	1.000:- "	Daň z příjmu obyvatel	1.100:- "
Místní správa	4.000:- "	Daň domovní	12.800:- "
Vnitřní správa	10.000:- "	Poplatky za psy	600:- "
Sociální potř.	3.000:- "	Správní poplatky	700:- "
Místní hospodář.	8.000:- "	Vnitřní správa	6.000:- "
Výdaje celkem	31.000:- Kčs	Příjem celkem	33.000:- Kčs.

Komise a složky N.F.

Komise pro výstavbu a finance: Tato komise se věnovala zvelebování drobnějších staveb jako úpravám uvnitř domků rybníků garáží a kůlen pokud tato byla v rámci pravomoci komise. Dále tato sledovala čerpání příjmu a výdajů v rámci rozpočtu MNV.

Komise sociální a zdravotní včetně kulturní: Tato komise se v letošním roce zabývala nízkými důchody a vyplatila na jedno kalendářní pololetí 2.850 Kčs. V letošním měsíci byly zvýšeny všechny důchody o 30 Kčs. Dále také všechny důchody které nedosahovaly částky Kčs 780:- byly na tuto částku upraveny. Manžels kým dosavadním byl důchod upraven na Kčs 1.350 pokud též tuto částku společně neměli.

Komise pro ochranu veřejného pořádku dohlížela spolu s místní jednotou požární ochrany na provedení protipožárních opatření, dále měla jeden případ narušení socialistického soužití. Případ byl smírnou cestou urovnán.

Společenské organisace:

ČSPO jednota Vysoká Srbská

hrdinská svoji činnost ve své výroční členské schůzi dne 23.12.79. Předseda jednoty s. Zdeněk Kubečka ve svém úvodním projevu vyzvedl ze musí všího v celkovém se nemělo na úspěšném plnění všeho příslušného plánu rozvoje národního hospodářství a uvádí v život k naplnění závěrů XV. sjezdu KSČ. pro bohatší a šťastný život v naší socialistické vlasti. Uvedl že řada členů ČSPO z Vysoké Srbské je zapojena v mnoha závodech v soutěžních kolektivech a také k předním pracovníkům. Dne 6 května se jednotka zúčastnila oslav 100 let založení sboru ve Žďáře 2/Mot

Dne 29 června 1979 se jí dívka PO zúčastnila oslav 100 let založení požárního sboru ve Ždírnicích a 30 června proveden ve Ždírnicích okrskové cvičení se stříkačkou starou 100 let. která je ve Vys. Srbské uschována a je v provozuschopném stavu.
Na závazek v zemědělství odpracovali členové 345 hodin. Členové PO provedli ve svých budovách v obci protipožární prohlídky.
PO. jednotka obdržela po několikaletém jednání požární auto 806 které muselo být opraveno a toto si vyžádalo 195 hodin svépomoc práce Ladislava Martince čp. 13 a dalších obětavých členů. K tomuto účelu zakoupila jednota PO z vlastních peněz další auto téže značky ze kterého bylo použito různých dílů. Rovněž byla generálně opravena motorová stříkačka „Sigmund" která po několika letech byla mimo provoz. MNV zakoupil pro jednotu 5 dílů hadic

Myslivecké sdružení se též zapojovalo do práce v obci mimo svých povinností. Pro plnění společného programu odpracovali členové 106 hodin. Brigádnické pomoci v zemědělství 110 hodin. V lesnictví 465 hodin. Členové vypálili 3.400 lesních stromků. Dodali JZD 10q sena. Lze jen litovat že lesní zvěře ubývá ve značné míře. je to zapříčiněno hlavně mechanizací zvláště při sečení. Pozbývají se zajíci a bažantí hnízdění které již v nás lesích vyhynuli. ještě lze spatřit menší stádečka srnek. Vlaštovky hnízdily nebo chvátala se tiaká již nevzniká.

Tělovýchovná jednota „Sokol" se vyvíjela hlavně ve zdejším území. Během roku upravovala hřiště ale stále zde chybí větší iniciativa jak k úpravě a oplocení hřiště. Veškeré tělovýchovné nářadí které si před lety nadšenci Sokola těžko opatřovali leží a pozvolna zkáze a dosud marně čeká na upotřebení. Mládež z části a následkem dobré životní úrovně špatně tráví a má mnoho jiných zábav na které dříve neměla nárok

Letošním byla svolána porada na ONV která se týkala povolení na výstavbu vodovodního řádu o velkém rozsahu. Voda má být přivedena až z Teplic n/met vedena přes Vys. Jeseník do Náchoda a ni dojíždí ještě dále. Ve Vys. Srbské má být na čp. 13 postavena čerpací stanice a na čp. 7 má být výstavba dvou nádrží. V cestě k tomuto vodojemu stojí požární zbrojnice která proto musí být zbourána. Této požárníci určitě jistě si budou moci postavit novou.
Jako počátek tohoto díla položil OVAK Náchod u mostu pravou část nové jak odpadní z čerpací stanice. Byl zde nemalý velký nepořádek na nevzhledném terénu
Dne 4. 11. 1979 bylo započato s dodávkou pohonných hmot že jsou kopány základy ke kotelně a skladu uhlí.
V jarních měsících byl odtěž proveden parní úklid po obci a na hřbitově. Požárníci sebrali po obci 40q železného šrotu.

Další události: od 1/1. 1979 byla uzavřena místní pobočka „Státní spořitelny" dříve „Kampeličky" vzpomínaný svolitel který byl založen před 1 světovou válkou aby bylo odstraněno lichvaření. Funkci pokladníka vykonával přes 20 roků Jarka Vít z Vysoké Srbské čp. 51.
Dne 18 června byla na Teplicku a Broumovsku velká smršť mračen. Vznikla povodeň jaká není zaměnitelná. Voda vystoupila do takových rozměrů že o tom nestojí žádný záznam. Pod Petrovicemi voda zbořila most. U mlýna „Kočička" vyplavila silnici a strhla most do mlýna. V Hronově u „Pazourů" strhla u splavu stavidla a odplavila část silnice. Voda různě zničila zahrádkářskou kolonii u čs. hotelu. V Hronově v drogerii vyplavila voda sklep se zbožím a strhla okny u sklepa ven a dále po ulici jako řeka. Ve velkém počtu naplavila všechny přebytky v jejím dosahu. Mnohým odplavila vše co bylo venku zvlášť materiál připravený na stavby. Narazila okna, brány, síly se třešněmi, betonové vysoké hráze ploty vše co přišlo do cesty proudu vody v cestu. O život přišel pouze občan v Teplicích nad Metují. Byl usmrcen elektrickým proudem.

V důsledku celkové mezinárodní energetické situace, byl stát nucen zvýšit ceny uhlí o 50%, elektřinu o 50%, benzín o 75%. Uhlí bylo značně levné 100 kg ořech byl za 12 Kčs. Benzín za 4 litr. Elektřina pro rozsvícení bolbřeu 0.30 Kčs. Současně vláda ČSSR schválila nařízení o zvýšení přídavku na dítě takto: (měsíčně)

Na 1 dítě z 96:- Kčs na 140:- Kčs
Na 2 děti z 430 Kčs na 530 Kčs
Na 3 děti z 880 Kčs na 1030 Kčs - a.t.d.

Denní ceny potravin:

mouka hladká	3.- Kčs za 1 kg
-"- polohrubá	3.50 -"- -"-
-"- výběrová	4.20 -"- -"-
cukr krystal	8:- Kčs -"-
Chléb	3.- Kčs bochník á 2 kg
rohlík netknutka	0.40 Kčs za kus

Kulturní akce v tomto roce: Okresní aktiv požárníků ve Vysoké Srbské. přídavka - Vzorné jezdy v nasazování. Přednáška k "inovaci", Výz. členská schůze JZD s promítáním diafilmu, cestovatelská přednáška ČS. krokodýlů. Slavnostní nástup žactva na M.j ČSLP na Mackovo jezero, Bezděz, a Kokořínsko. Lampiónový průvod.

Narodili: Zvěra Petrželová - Ledvinka odstěhovali se do Jablonova
Šimeky Jaromíra - odstěhovali se do Žďáru
Novák Miloš - odstěhovali se do V. Dobrče

Manželství: Čížek Zdeněk / Pražina Zdeňka

Zemřeli:

8.3.	Zdeňka Šťastná	86 roků
20/7	Josef Kubín Závisky	74 roků
13/10	Václav Kubeček	80 roků
28/10	Marie Šťastná	55 roků
5/11	Rud. Kubín	76 roků

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ - okres Náchod

Za rok 1980

Počasí: od 1.1. měsíc mráz 5°, 3 a 4. oblačno. 8.1 sněženo 13.1. též sněžení počasí. 11. ledna bylo 12° nad nulou od 12 ledna pokles teploty. Ráno 5°- přes den 1°+. až do konce února bylo stále střídavé počasí se sněžením. Počátkem března sníh v noci mráz 5-8° pod nulou. Toto počasí se udrželo až do 25 března. 26. března oblevy. 4 dubna naposledy 10-15 cm sněhu. 14 a 15 dubna krátké počasí. 16-20 chladno a mrzlo. 23 a 24 dubna naposledy 22 cm sněhu. Počátkem května stále velmi chladno, bouřek nebylo ačkoliv je již v JZD značný nedostatek krmiva. 7 května se ochladí bouřka na - stačilo sotva 10 cm. vypršká. až do 18. května stále studeno s nočním mrazem. Toto noční mráz napáchal velké škody zvlášť v níže položených krajích. co rozkvetlo zmrzlo. Koncem měsíce května byl celý kraj posypán žlutým práškem, vítr svál prášek na některých místech na několik centimetrů. Bylo mnoho dohadů o co se jedná. Vysvětlení podala meteorologická stanice v televizi. Jednalo se o pyl z jehličnatých stromů které mimořádně kvetli a měli značné množství pylu. Tento pyl zmrzl a spadal. Ani červen nebyl teplý. Většina stromů u nás dosud neodkvetlo. Červenec a srpen stále nedosahoval normálu těchto měsíců je chladno obilí nezraje růže se opožďuje. Brambory též nevzešly a lze očekávat nízký výnos. Rozsáhlé včely nemají žádnou pastvu a ve smužkových měsících se nemohou krmit. Med samozřejmě nebyl. Vzdor se kouřkové počasí zlepšilo že bylo možné některý hus obilí posekat. Do Vysoké Srbské přijelo 11 kombajnů a kosekali během jediného dne obilí na obou stranách obec cca 40 ha. Současně 7 září se započalo s vybíráním brambor u kostela nad čp 7 a na příčkách. Vybíralo se převážně brambořákem (čertem) Brambory vybírali žáci z nižších tříd. Po sebrání se ještě pole převlečelo a brambory sebrány. Brambory jsou drobné. U obilí přesto že nebylo dosti deště výnosy vzhledem špatnému počasí bylo obilí dobré jakosti a průměrný výnos 37 q z jednoho ha.

Koncem října byl znovu mráz a 1. 11. sněžilo a mlh již zůstal ležet. Mraz 5, 7, – 10 stupňů. Táto situace zapříčinila že zvlášť ve výše položených krajích nebyl sklizen len. Dle hlášení celostátně 45 tisíc ha. Je též nezaseto velké množství ozimého obilí a není dokončena sadařka. V níže položených oblastech zůstalo nesklizeno velké množství zeleniny jako česnek, červanka a hlavní plodina cukrovka. Cukrovka se sklízela za velkých obtíží aby nebylo nutno zastavit cukrovary. Též víno na Moravě nebylo sklizeno Této nepříznivé počasí je údajně v celé evropě.
17 října byla v noci vychřico. Bylo opět v lesích množství polomu. Nezralé ovoce přes polovinu spadlo. Ovlhnutí z mrazu 18 října byla bouřka. Od 15 října nastalo otepelní mlh stáb. Na vánoční svátky bylo bez sněhu. Drobně pršelo a tvořilo se náledí. 23. 12 havarovalo osobní auto pod čp 29. do příkopu. 31/12 sněžilo a mlh zůstal ležet

MNV

Rada MNV se scházela k jednání v letošním roce 12 x mimo běžného projednávaní v různé dny vždy v úterý a v neděli. Členární zasedání bylo uskutečněno 6 x. V radě i plenárním zasedání se projednávali záležitosti adaptace pohostinství a záležitosti výstavby původního řádu vodovodu a vodojemu pro Náchod a údajně pro další města. Stále byla řešena otázka povolení jízdy vozidlům Ingstavu Brno po cestách ve správě MNV. Jedná se zvlášť o cestu podesví od stát silnice Machov k čp 13 kde má být vybudována čerpací stanice. Po dlouhém jednání bylo dohodnuto že stavbu provádějící závod zhotoví na stávající cestu nový potah živičnou směsí o síle 4 cm a po dokončení stavby cestu znova opraví. Bylo projednáno ustup obce do soutěže o vzornou pohraničí obce což bylo schváleno. Projednávány záležitosti připomínek občanů

Dále vyřizovány a projednávány usnesení a nařízení nadřízených orgánů. Byl schválen a uskutečněn prodej budovy bývalé školy JZD Náchod. na čísle 11. 617 díl. Částku obdržel ONV v Náchodě.

Komise pro výstavbu se jako jiná léta zabývala projednáváním drobnějších staveb a pomáhala zajišťovat adaptaci pohostinství. Jelikož je tato komise sloučená s komisí finanční, hodnotila též prodloužení MNV a čerpání finančních prostředků v souladu s rozpočtem MV.

Komise sociální, zdravotní a kulturní se převážně zabývala péčí o staré občany a rozdělila občanům kteří mají důchod pouze 760 Kč. celkem 2.800:- Kčs. Po stránce kulturní byla práce komise částečně omezena vzhledem k tomu že bylo započato s adaptací pohostinství.

Jak uvedeno kulturní akce nebylo možno plnit dle JKP
V únoru uspořádala Radě žen náučkařské návody hopsem ke potoku. Závod vyhrál Ladislav Martínek nar 8 čp 13. Byl uspořádán R.Ž. dětský karneval k velké radosti dětí. 26. 1 uspořádala M.j ČSPO ples loterií se vydařil. Účinkovala hudba muzikanta pod Soluňkem. V únoru uspořádala R. Ž. lyžařské závody. JZD uspořádalo zájezd do Polska a z dětmi do Dvora Králové.

Složky NF: ČSPO požární jednota zde kvantitativně svoji práci ve výr. členské schůzi dne 29.11.1980 kterou byla usnesena přednášet v Machově v hotelu Bor. jelikož u nás nebylo pohostinství ještě dokončené. Že zprávy této složky kterou předseda Ladislav Kubíček bylo hodnoceno že členové této složky se velkou měrou podíleli na adaptaci pohostinství. Mimo toho se zapojili velkou měrou na pracích úklidu provedli sběr železného šrotu a řadou dalších veřejnéprospěšných prací za které zaslouží dík a uznání které jim bylo vysloveno zástupcem MNV.

Vyšinecká společnost se hlavně zaměřovala na ošetřování zvěře zvlášť v zimě pro kterou nanosili její členové dostatek sena a vnatřili ještě další krmivo Podíleli se na vysazování lesních stromků.
Spolek myslivců Vysoká Srbská byl sloučen se společností Ždálky. Velké Poříčí a Hronov. Vysokosrbečtí to z žádnou radostí nepřijali.

Radu žen která byla ustavena v listopadu 1979 a její předsedkyní zvolena Jana Firmanová se zodpovědnou na kulturních akcích jak je uvedeno v kulturních zprávách.
T. J. Sokol se převážně zabýval stolním tenisem. Činnost provádělo prozatímně v budově školy v 1. třídě jelikož pohostinství se adaptovalo. Členové odpracovali 440 hodin na akci Z a úklavě budově

Vobec byl pro celý rok pořádek a nebylo žádných výtržností což svědčí to okolnost že komise pro veřejný pořádek neměla žádný podnět k projednání.

Adaptace pohostinství: Dne 3 února bylo započato s bouráním jeviště na sále. Dřevo bylo částečně likvidováno na spálení. Ostatní zařízení jako sedadla židle stoly odvezeny prozatím do budovy bývalé školy. Divadelní rekvizity odvezeny k uskladnění do čp 11 na půdu ale ze vší pravděpodobností je čeká stejný osud jako jeviště. Bylo to těžce opatřováno a na vše si nadšenci pro divadlo museli vydělat. Touto akcí pravděpodobně zhynčila éra divadelních ochotníků ve Vysoké Srbské.
Dne 4 února bylo prováděno bourání obložení stěn na sále zúčastnilo se 12 brigádniků.
Dne 3 března nastoupila na adaptaci stavební četa JZD ve složení: Vacek Josef, Jirman František čp3. Buož Petr jako vedoucí a pomocníci Šeinost Josef. a Jirman Jaroslav čp 63
11. února bylo započato s bouráním parket na sále parkety se očistili a dali do igelitových pytlů o tím že se opět použijí

Dne 8 března bylo započato s bouráním klenutých stropů nad lokálem a kuchyní a postupně provádělo sklizeň bouráním ze stropů. 10/3 bylo provedeno vrtání kroužků na strop. Vrtalo se vrtákem I 28 cm. o váze 5 kg. Vrtalo se zvedalo na strop ručně bez jakéhokoliv mechanizace. Byla to namahavá práce a věru to u toho nechávalo ještě mnoho. Vrtalo zvedalo 24 brigádniků střídavě chlapů.
Sklo dovezeno z odsíleho kvalitního bylo za zohlednění tvárnic nějaké na střechu kotelny která byla již dostavěna.
22/3 bylo prováděno kropání betonových podlah v lokále a ve skladě kabin. S touto prací bylo pokračováno 5/4 a provádělo se položení isolace zmoku betonování podlah v těchto místnostech za účasti 17 brigádniků.
18/4 a 19/4 bylo započato zbouráním střechy nad bývalou prodejnou a mlýnem vazby provedlo 17 brigádniků. Po nadeadění štítů a zdí bylo dne 3/5 provedeno znovu vynesení vazby a pokrývá 6/5 byla střecha opět zhotovena. Z prostor nad bývalou prodejnou vrtáno byla šatna místnost jako být WC a kompletna. Brigádničky bylo provedeno zakrytí stropnic vrtaných do nosníků betonovou maltou a později navrtána škvára do úrovně nosníků. Stávající rekvizity na sál bylo nutné zbořit a prokazit nové. 21/9 a 28/9 bylo prováděno zakrývání nosníků v lokále a v chodbě Provedli Dvořáček František a Kubeška Zdeněk.
4/8 provedena montáž hromosvodů. Během měsíce září byla provedena montáž ústředního topení. Elektroinstalace byla v této době již zabudována. Současně bylo prováděno obložení stěn v lokále. 13/8 provedl 7 žen vyčištění stropnic v lokále. 22/11 bylo brigádničky provedeno přibití podlahy na sále. Provedli členové T. J. Sokol.

Potřebná prkna o předepsané síle 30 % nebylo možné sehnat. byla získána tím že bylo poraženo cca 5 m² stromů u hřbitova a 10 m³ kvalitního kulatiny od JZD Náchod. poražení provedl Jos. Jirman čp 63. Kulatina byla na potřebná prkna rozřezána na pile v Machově.
Počátkem listopadu po mnohá urgencích OSP Č Kostelec započal s montáží vodovodní instalace. V současné době provedl OSP položení linolea v lokále ale opatrně tvůrčí se vypukliny. aby to stejně neopravil.

Mimo veškeré práce mramelní bylo nutné věnovat mnoho času a obětavé práce opatřování materiálu, zajišťování dopravy, opatřování průdělových poukazů na různý materiál, jako cihly, trámoví, dlažka obkladačky dříví a t.d. Této práce není vyčíslitelné. Této se zajišťovali hlavně s. Pozděna Marta Vít.čat.č.34 a Dvořáček František. Fotografickou dokumentaci na tuto akci provádělo s. Kučerová z OSP Náchod.
Na akci bylo kolem roku vynaloženo 268 tisíc Kčs t.j. celá částka poškozitelného živlem v Hořicích a na zdárné zajištění dodělávky z MNV nedostává nic. Této je zapříčiněno tím, že se provádělo mnoho prací které dokumentace vůbec nebo zahrnovala, Bourání stropů, nástavba nad prodejnou, nové schody, obložení v lokále nové zdi v lokále kterou vyhovovala a dlažby drobné práce. Celá kolaudace bude provedena na ONV za příčinou závěrečného převzetí živlem je ještě třeba: položení pasket na síle, vymalování síní, obložení síní, položení linolea VSA na chodbu kotelny, vyčistění schodů ze síní jako celkový vzhled a další drobné práce.

Stavební skupina JZD ukončila práce na pohřebišti 15/11. a nastoupila do budovy bývalé školy na přestavbu k vybudování bytových jednotek.
23/12 byl zahájen provoz pohřebiště v dolních místnostech jako hodnotící zde nastoupil VI. Sleadky, který dovezl nad pohřebiště v Bělečkově.

Dne 1 listopadu bylo provedeno celostátní sčítání lidu, domů bytů a veškerého bytového vybavení. K tomuto dni je v obci 146 domů obydlených 44 domů neobydlených částí slouží jako chaty. Větší Zlíčka. Osoby celkem z toho mužů 149 žen 142 hovoří všichni Zlíčka.
Jak je patrno živobytí úrovně stoupla neúměrně vysoko zmultiplikovaně si jen 50 roků zpět. V obci je 43 aut. Malý motocykl vlastní téměř každý chlapec nad 14 roků. Téměř v polovině domů je zavedena ústřední topení. Automatické pračky ledničky a další kulturní vybavení domácnosti je v největším počtu domů. Přesto jsou někteří občané stále nespokojeni i když sami neví co chtějí.

Sňatky: Jana Vlková - Jurčák
bydlejí v Novém Městě nad Metují

Narození: Bružová Hana 2/10. 80
Svrabař Josef 23/4. 80
Dvořáčková Petra 3/6 80
Pozděnová Renata 1/12 80

Zemřeli: Anna Hubková z čp 11. zemřela 9. ledna v nemocnici v Náchodě ve věku 76 roků
František Novák zemřel ve věku 72 roků
kamenník ČKD Hronov.
Jaroslav Jirman z čp 36 zemřel v Hronově na návštěvě ve věku 76 roků drobný zemědělec měl rád přírodu a rád chytal škodnou do pastí
Růžena Jirmanová z čp 58 zemřela v nemocnici v Náchodě ve věku 72 roků Byla rozená Lubičková
Amálie Vašťová zemřela ve věku 87 roků
matka Marty Kohoutové z čp 73
Madla Brzobohatá rozená Kohoutová z čp 73
Bydlela v Hronově.
Roman Kolinka ze Zlíčka zemřel ve věku 80 roků
V místech jeho obydlí je kříž v Jeruzalémě.
Marie Vížová zemřela ve věku 88 roků
Bydlela dlouhou dobu u dcery v Žďárkách
Antonie Janová z čp 84 zemřela ve věku 89 roků
manželka Jaroslava Jana, který se zasloužil o výstavbu vodovodu a elektrifikace obce
zemřel v Červeném v domě důchodců

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR VYSOKÁ SRBSKÁ okres Náchod

Rok 1981

Počasí: Během celého ledna se stále držel mráz od 5–10° vždy když napadal déšť. Od 26 ledna stále mrzlo a drobně mrholilo. 28 ledna nastalo oteplení. Počátkem února bylo slunečno a teplo 3 -5° + 9 února opět ochlazení mráz 3-7° Březen měl z počátku pěkné počasí. Od 12 do 15 stále deštivé ochlazení nastalo. Dubnu se vyznačoval teplým počátkem bylo převážně slunečno. Dík tomuto počasí jsou velmi dobře prováděny polní práce a dohnaná je předchozí mokrá doba. Od 15 do 20 dubna opět je mrzlo mrzlo a od 22 do 28 stále mrholilo, ale vždy během dne rozkládalo. Na 1 května bylo velmi chladno. Oteplení nastalo 7 května a v ten den napadl vlahý déšť. Od dvou dnů bylo teplota až 20° + a opět nastalo ochlazení. Vlivem tohoto počasí je již na polích mnoho a déšť by byl velmi žádoucí. 27 května byl napadaný vítr a spadl přeháňkový déšť. Od 1. června až do 13 stále pěkné počasí a teplo. 14 června nastalo ochlazení ale nepršelo. Chladno potrvalo až do 22. Poté dne se oteplilo a 26 napadl vydatný vlahý déšť. Stále trvá teplo a počasí se stupňuje. Toto počasí potrvalo až do 7 července hodu drobně napršelo. Pořádně zapršelo až 14 července a denně drobně pršelo až do 19 července. 20 opět ochlazení a od 27 opět teplo. Toto trvalé teplo bez deště až do konce července vyvinulo velmi mnoho a mělo za následek že úroda nic nevynikla. Obilí nevydařilo bylo řídké a tráva na lukách se nevydařila. Brambory naší žloutla. Byla opět vyšetřena tráva a celkově úrody. 2 srpna byl velký liják a dovršení všeho padali krupy značné velikosti. Bylo způsobeno mnoho škod. Až do 18 srpna bylo deštivo a chladno. Od 19 srpna až téměř do konce září bylo krásné počasí. Toto počasí umožnilo vzhledem ponenáhlu dozrávání obilí dokončení žní. Vlaf na bramborách byla úplně mrtvá a tak 5 září bylo započato s vybíráním brambor. Současně bylo započato s jejich svážením

Vybírání brambor se nadchnuje náhodným čertjeh/mrtvolkem a vše vyvrcholí 11 října bouřkou a lijákem. Od tohoto dne nastoupila velmi nevýhodná situace při vybírání brambor. Nebylo možné i několik dnů používat kombajnů. Vybíralo se brambořákem (červem) a brambory jsou obalené blátem a nelze je řádně vytřídit. 23 října napadl první sníh a několik jen v JZD nástup. bylo proto mnoho práce. 70 % brambor u střediska se nashromáždilo, a tato částečně vybírala za velmi nevýhodných podmínek se sněhu. V méně položených krajích bylo více hektarů cukrovky a zeleniny což zachránilo. Sníh rozbředl a vznikla situace že i vyorané nebylo možné odvézt. Veškerá mechanizace se bořila. Ostatní družstevníci se dokonovali za půda použitelná nastala. V prosinci napadl dost sněhu a v některých částech stále leží se sněhem značné potíže.

Významné události v tomto roce

Hlavní událostí v tomto roce se vyznačovaly: XXVI sjezd Komunistické strany Sovětského svazu a XVI sjezd Komunistické strany Československa. Šestnáctý sjezd KSČ určil a dal směrnice do další výstavby našeho státu a zajištění dalšího zvýšení životní úrovně našeho lidu, pro podporu zajišťující míru a pomoci při osvobozování dosud nesvobodných národů po boku Sovětského svazu a ostatních socialistických států a národů. Jednou z dalších důležitých událostí byly volby do řídících složek státních orgánů.

Volby v naší obci

Do volebních seznamů bylo zapsáno 213 voličů z toho bylo 101 mužů a 112 žen.

Volební komise:

Okrsková volební komise:
Na okrsek 29 Skalský pitel
Brožíková Jarmila

Místní volební komise
Fikman Josef čp. 63.
Kubeška Kamil Lokvenc čp.
Milek Radiček, Svatoš a Benešová.

Okrsková volební komise
Matušek Josef, Kubíková Marie, Daněk Bohumil
Fridrich Josef, Martinec p. Hlaváč 4, Vít Antonín čp. 31.

Průběh voleb.

Volby se konaly v místnosti zahrnující „Jednotu“ umravněné místnosti se bývalé zrodiny. Místnost byla dobře upravena a vyzdobena. Občané různá přišli k volbám důstojně, vážně a uvědomění důležitosti tohoto úkonu.
První den voleb 5. 6. 1981 odvolilo 91% voličů. Druhý den odvolil zbytek občanů do 10 hodin dopoledne.

Výsledky voleb:

		Počet hlasů
Do okresního národního výboru	kan. Papežová M.	213
Do krajského nár. výboru	kand. J. Bohadlo	213
Do České nár rady	kand. Zajícbalová M.	212
Do Sněmovny lidu	kand. Vávrová D.	211
Do Sněmovny národů	kand. Šašak M.	211

Do místního národního výboru

Kandidáti

Holmych Jaroslav	obdržel	208 hlasů
Šula Bohumil	-"-	213 -"-
Bradina Vlastislav	-"-	213 -"-
Hubeček Ladislav	-"-	213 -"-
Hubka Jan ml.	-"-	213 -"-
Vlach Josef	-"-	213 -"-
Skalský Jiří	-"-	211 -"-
Martinka Miroslav	-"-	213 -"-
Latvenec Josef ml.	-"-	213 -"-
Zimmanová Jana	-"-	211 -"-
Kudelová Dáša	-"-	213 -"-
Vít Antonín 34	-"-	212 -"-
Dvořáček Františ.	-"-	213 -"-
Vacek Josef	-"-	213 -"-
Čížová Jaroslava	-"-	211 -"-

Dne 3 června se konala ustavující schůze nově zvolených poslanců o účasti dosavadních poslanců a členů komisí pracujících při volbách a členy N.F.

Volba předsedy M.N.V., tajemníka a předsedů komisí a členů rady.
Jako předseda M.N.V. zvolen jednohlasně Jaroslav Hormyak
Jako tajemník M.N.V. zvolen jednohlasně Vít Antonín č.p. 34.
Členové rady: Dvořáček František, Bradina Vlastislav a Šula Bohumil
Předsedy komisí zvoleni:

Komise pro ochranu veřej. pořádku Šula Bohumil
Komise výstavby a financí. Dvořáček František
Komise sociální a zdravotní Kudelová Danuše

Místní národní výbor:

Osobní údaje o poslancích jsou uvedeny na str. 325

Rada M.N.V. zasedala v tomto roce 13x. Plenární zasedání se uskutečnilo čtyřikrát. Rada i plenární zasedání se zabývala především dokončením adaptace zahrnující. Jednáním o hospodářském výdělku a Inženýrem Brno stran výstavby zbrojnice jelikož dobrovolná zbrojnice musí být vybudována za účelem zřízení pojistných cen k vydávání jejich výstavby se bude provádět.
S tímto zařízením bylo mnoho dalšího jednání a to stran povolování místních komunikací. Byla sledována finanční hospodaření, činnost komisí a vše co souviselo s plněním obce a připomínek občanů. V první polovině bylo hlavním úkolem zajišťování voleb.

Komise:

Komise sociální, zdravotní a kulturní se zabývala jako každoročně především o starost občany tím, že poskytla těm kteří mají pouze 780 Kčs. měsíčně dvakrát jednorázový příspěvek 450 Kčs. Bylo vyplaceno celkem 3.000 Kčs. Znamenalo umístění dr Domovar důchodců Josefu Šrotovi který však v den kdy měl t. j. 29 ledna zemřel. Kulturní akce nebylo možno realizovat z důvodu že nebylo dohmáno akcí pro zahrnující.
Komise pro výstavbu a finance se jako v předcházejících letech zabývala povolováním drobných staveb, adaptací domů a ve svých schůzích sledovala hospodaření M.N.V.

Složky NF:

Požární jednotka ve Vyšské Sečské zakončila letošní rok výroční členskou schůzí konanou dne 23.12.1981. Schůzi řídil místopředseda jednotky a velitel jednotky soudruh Kamil Kubeček vyhodnotil činnost. Socialistický závazek na rok 1981 byl: na údržbě techniky odpracovat 240 hodin
Při plnění volebního programu NF odpracovat 480 hod.
Při výcviku zbrojnice a vodních zdrojů odpracovat 850 +
Při pomoci v zemědělství odpracovat 250 hodin
Závazek splněn a překročen. Odpracováno 1790 hodin, bylo odpracováno 1.930 hodin.
Bylo darováno 26 q železa do sběrných surovin. 2 členové darovali 2 domácnosti.
Na oslavách 100 letého založení požární jednotky v Bezdíkově a v Nižbě Sečské se rodící jednotka zúčastnila se stavou techniky a zde bude dána obdiv nad její vzorovou činností až nových rozměrů již staré 100 let. Požární jednotka má ku dnešnímu dni 37 členů.
Zemřeli 2 členové. Josef Skroder a Josef Mládek.

Požární jednotka ve Zličku hodnotila svoji práci ve výroční členské schůzi konané dne 28.11.1981 v přítomnosti 22 členů.
Sbor jednotky má 37 členů z toho 12 žen. Při údržbě výzbroje odpracovali členové 130 hodin. Při údržbě zbrojnice a vodních zdrojů odpracovali 65 hodin. Na zvelebení prostředí obce odpracovali 185 hodin. Odvedli 28 q železného šrotu.
Jako jednotka SDH Vyšská Sečská tak SDH Zlíčko provedli ze svých obětavě protipožární prohlídky v objektech budovách a chatách.

JTJ. konala svoji výroční členskou schůzi 29.1.1982 a její práci za rok 1981 zhodnotil její předseda Josef Šiřidl
Ve svém úvodním slově uvedl že se světovém měřítku se nejvíce mluvilo o rozhodnutí vlády USA a jejího prezidenta Ronalda Reagana o zahájení výroby neutronové zbraně. Toto rozhodnutí vyvolalo rozhořčení u většiny mírumilovných lidí na celém světě. K tomuto se jednomyslně připojuje a odsuzuje stanovisko naší tělovýchovné organizace.
Při akci „Z" odpracovali členové 105 brig hodin na úpravě hřiště. Při údržbě techniky odpracovali 110 hodin. Umístěnka k televizní tvrzaje jich se zúčastnilo celkem 34 hráčů. Plán práce na r. 1982 se budeme snažit splnit.

Osobní údaje poslanců M.N.V.

Hromjak Jaroslav	věk 59 roků	bytem Vys. Sečská Zlíčko čp 18
	zaměstnán	referent hardwé a pers. správce ČKD Hradec
Uhl Antonín	věk 75 roků	bytem Vyšská Sečská čp 34
	zaměstnání	řeč. účetník, nyní důchodce.
Bozděna Vlastislav	věk 57 roků	bytem Vyšská Sečská čp 79
	zaměstnání	stávaře a techn. Těpnev 10 Hradec
Dvořáček František	věk 53 roků	bytem Vyšská Sečská čp 4.
	zaměstnání	brusič hrotů Kovapol Blíce 3/12
Šulc Bohumil	věk 35 roků	bytem Vys. Sečská Zlíčko čp 25.
	zaměstnání	obrazovač fot. strojů Těpnev
Kubeček Zdeněk	věk 54 roků	bytem Vyšská Sečská čp 20
	zaměstnání	modelář ČKD Hradec závodní
Hubner Jan ml	věk 31 roků	bytem Vyšská Sečská čp 88
	zaměstnání	strojní klempíř JZD Nástup
Vlach Josef	věk 45 roků	bytem Vys. Sečská - Zlíčko 10
	zaměstnání	
Skalský Jiří	věk 52 roků	bytem Vyšská Sečská čp 11.
	zaměstnání	traktorista JZD Nástup.
Martinec Miroslav	věk 29 roků	bytem Vyšská Sečská čp 13
	zaměstnání	elektrikář Kovopol Blíce 3/12.
Sokova Josef ml	věk 39 roků	bytem Vyšská Sečská čp 37
	zaměstnání	traktorista JZD Nástup
Jirmanová Jana	věk 29 roků	bytem Vyšská Sečská čp 23.
	zaměstnání	pomocná výroba JZD Nástup.
Kudilová Dáša	věk 47 roků	bytem Vyšská Sečská čp 80
	zaměstnání	vedoucí kuchyně ČKD Hradec
Těpnová Jaroslava	věk 33 roků	bytem Vyšská Sečská čp 122
	zaměstnání	kuchařka Těpnev 10 Hradec
Vacek Josef	věk 45 roků	bytem Vyšská Sečská čp 44
	zaměstnání	vedoucí JZD Nástup.

Těchto 15 poslanců je rozděleno před mnohostranné péče kdesi by nebylo možné rozhodnout bez aktivní součinnosti občanů a lidí zapojených v komisích při M.N.V.
Mimo plnění volebního programu jest nutné stále řešit řadu problémů vyplývajících z výsběrbu vodovodu Vys. Sečská - Nachod.

Volební program NF a M.N.V. ve Vyšské Srbské na léta 1981 – 1985

Schváleno na ustavujícím plenárním zasedání 3.7.1981
Volební program zahrnuje: Oblast politicko organizátorskou činnost.
Oblast ideově výchovnou a oblast hospodářsko sociální.
Pro trvalé zlepšování vzhledu obce a zkvalitňování životního prostředí, budou M.N.V. ve spolupráci s JZD a organizacemi NF zajišťovat:

1.) Trvalé udržování vzhledu veřejných prostranství včetně organizování pravidelného úklidu v těchto prostorách,
2.) Pravidelné organizování úklidu hřbitovního prostoru včetně přilehlých prostranství, úklid a odvoz hřbitovních odpadků
3.) Dohled na hospodárném přídělu pitné vody na hlavních komunikacích jak otevřených, tak místních.
4.) Udržovat požadovaný vzhled prostranství v okolí budovy potravinové prodejny a budovy pohostinství.
5.) Úklid a úprava před celým provozních objektů JZD
6.) Za účelem celkového zlepšení pořádku a čistoty v obci zorganizovat pravidelně každý rok jarní úklid.
7.) S ohledem na preventivní protipožární činnost, provádět údržbu a čištění požárních nádrží.
8.) Provedení opravy veřejné studny ve Žličku.
9.) Pomoc při dokončování potřebné úpravy prostoru hřiště" T.J. Sokol tak, aby mohlo být tak sportovní činnosti mládeže v potřebné míře vyhovováno
10.) Péči o ochranu zemědělského půdního fondu a využívání veškeré zemědělské půdy.
11.) Pravidelnou údržbu veřejného osvětlení a dbát o včasné zapínání a vypínání osvětlovacích těles z hlediska úspor elektrické energie.
12.) Opravy autobusových čekáren a úklid přilehlých prostranství.
13.) V zájmu plynulé a bezpečnostní dopravy na místních komunikacích kontrolovat stav a provádět potřebné výměny dopravních značek.
14.) Pečovat o dobrý stav místního rozhlasu
15.) Opravy obecních cest. Nutná oprava cesty veřejn. Srbské od obřadní síně a ve Žličku kolem bývalého pohostinství.

Kulturní dům nebylo možné ještě v tomto roce odlit z důvodu že nebyla ještě dokončena adaptace pohostinství.
V lednu uspořádala rada žen sáňkařské závody žactvu dolů až k čp. 15.
V únoru bylo veřejné zasedání M.V.V. u oslavu února r. 1948.
V březnu uspořádalo JZD zájezd do NDR.
V dubnu uspořádalo JZD zájezd do PLR.
V červnu 30. uspořádali požárníci zájezd do Bukovců a do Hanušovic a na Mírušky.
V červnu se zúčastnilo požární družstvo Vyš. Srbská soutěže požárních družstev ve Vel. Děrově.
21/10. uspořádalo JZD zájezd do Českých Budějovic na výstavu „Země živitelka".
Za z listopadu uspořádala „Rada žen" v pohostinství ve Vyšské Srbské výstavu prací žen a domácích kutilů. Výstava byla velmi pěkně uspořádána a všichni návštěvníci všelijak chválili co zde naše ženy dovedou. Zvláště překvapení bylo nad vším co umějí kutilové též dovedou. Bylo zde množství krajek ubrusů, malovaných i vyšívaných obrazů řezbářských prací a dalších zajímavých výrobků.
Mládež se v letních měsících bavila na hřišti hraním bowlingu. 10/7 1971 Byla uhrazena vodáků Vysokosrbských. Schůzka byla ve Starohradské hospodě v Hlinově u Nádraží.

Další události.

V srpnu začal Ingstav Brno s úpravou cesty ke místu kde má být postavena čerpací stanice pro vodojem který má být u čp. 7. Jde jist součást velkého díla vodovodu Vyšská Srbská – Vráchod. Část upravované cesty vede po cestě ku kravínu u čp 13. Vznikla řada problémů, jako přetrhání telefonních kabelů, špatný zákon cesty od čp 14. a tím vznikla reklamace ze strany Dvořáčka Také se jednalo o šířce cesty která byla zbytečně široká. Po vybagrování koryta pro vozovku byl sem navezen písek pro položení panelů. Byla však opomenuta nevočerdá věc a to vhotovení přítoku na levé straně studně čp. 14. Tím se stalo že při přívozu naráčem 218 byl téměř veškerý písek sem navezený zaplaven pod již položenou panelovou vozovkou

Panelová cesta musela být nutno uložena. Byla po tom o 1 m zúžena. Je levé straně rozrušky v nadm čp 13 jsou uloženy z nového o 20 cm. Dle našeho názoru pole nebude pro tuto mimi obdobi dobré. Výhodnější by byl otevřený příkop vyložený betonovými žlaby.
Dne 19 října 1981 bylo zahájeno zbourávání požární zbrojnice která zde stála téměř 100 let. Musela být zbourána jelikož přes toto místo povede příjezdová cesta ke rodinnému který bude vybudován za čp 7. Většina techniká auto, a stříkačky je uložena ve Hvodole Pavla Šery čp 45. Část inventáře je uložena v budově MNV. Zbrojnici zbourávali zaměstnanci Inženýrů Brno. Materiál odvezli do zavážky. Jako náhradní má být tímto podnikem postavena nová zbrojnice.
Se zahrnutím prací na výstavbě vodovodu Vys. Srbská - Nákhod včetně rozvržení nové vzniklá situace jejich zničením spousty blata. Cesta od býv. školy ku žďárkům byla úplně zdemolována.

V souvislosti s rekonstrukcí ze dne 8/10. 1980 byla předána JZD Nástup budova školy za částku 11.870.- Kčs. Tato částka připadne ONV odboru školství.
JZD v průběhu zimního období zaměřilo s vnitřní úpravou na 2 bytové jednotky, garážování a vnitřním příslušenstvím. Počátkem léta byla práce zastavena a stavební účetní JZD přeřazena na jinou práci MNV souhlasil s prodejem s důvodem že budova potřebuje opravu. MNV si svépomocí adaptaci nemůže dovolit, přikročí na to nemá potřebné finanční prostředky. Vzhledem k tomu že obec je zařazena do ostatních sídel nebyla by MNV přidělena prostředky nehledě k tomu že by nám nebyla žádná finanční podpora poskytnuta. Úrok z eventuální zápůjčky by nebylo možné z rozpočtu MNV uhradit
I tento rok byl nepříznivý pro včelaře. Med v naší obci ani v okolí nebyl. Mnoho včelstev uhynulo. Příčina - nedostatek přísunu z minulého roku.

Dokončovací práce na adaptaci pohostinství. Večerním se položili parkety na sále. Sál byl vymalován malířem Jakobem z Bezdědkova. Dokončeno obložení na sále. Provedeno obložení mozaikou na stropech v sálové předsíni, v lokále a v šatně. Koncem roku dovezla „Jednota" nový nábytek na sál. Nábytek staré odvezla o čem se nepatří do vyr. Jetské ale do pohostinství „Bor" v Machově Byl dovezen další nábytek v dostatečném množství, nádobí do pohostinství ve Starkově které se adaptuje. Nábytek je slušný. Nábytek hlavně židle Ovětové bezky chybějí. Dne 23 ledna 1982 se po adaptaci konal 1 ples. JJS.
Pohostinství bylo dáno do provozu (lokál) 20 prosince 1980 jako vedoucí zde nastoupil p. Slezák z Bezdědkova. Jmenovaný s manželkou mnohdy holdovali alkoholu. Práci zde ukončili 30/6. 1981 Od 1. 7 do 31/7 byla v pohostinství pí Martincová z Bříza čp 32. Pohostinství bylo až do 5 října uzavřeno. 5 října zde nastoupil jako vedoucí p. Rufr z Nového Hrádku. Byl zde do 30/11. kdy byl Jednotou odvolán údajně pro porušování směrnic „Jednoty". Od 1. 12. zde nastoupil jako vedoucí pohostinství p. Šebíšitzký z Hronova. Čas ukáže jak se osvědčí.

JJJ

jako celek dle Zpravodaje č 1. který JZD vydává V roce 1981 nebyla výroba objemných krmiv pro živočišnou výrobu splněna. Plán senáže byl 3.766 tun skutečnost činila 3.614 tun to je 95 % Důvod nižších výnosů byl extrémní mokro v červnu polovině. Situace se částečně zlepšila naseknutím sena v kůlnách a seno od drobných drůbežářů půdy. Celkem bylo získáno 340 tun
Výroba obilovin byla plánována 1.400 tuny skutečnost činila 1080 tuny t. j. 77 % Na plánovaný výnos 3.89 tun z ha. bylo dosaženo 3.13 tun z ha.
U výroby brambor bylo dosaženo průměrného výnosu 24 tun z ha. proti plánu 24 tun z ha. Největším problémem u pěstování brambor zůstává hnědení. Brambory sklízela JZD na ploše 70 ha. Sadařská sklízecí linka ve Vys. Srbské:
hranice k 95 Plán 299.680 litrů skutečnost 306.760 litrů
hranice k 60 Plán 158.000 " — " 149.637 —"

Stav hospodářského zvířectva k 31. 12. 1981 v obci:
Zahumenkáři: slepice 433 kusů, husy 35, kachny 26
kozy 23, ovce 5, koně 3. prasata 31,
býčci a jalovičky 31. krávy 18
Dvohnochovatelé: Drůbež 325 kusů ovce 3 prasata 2 krávy 1

Seznam novin a časopisů odebíraných v Vys. Srbské
Ahoj na sobotu, Automobil, ABC, amatérské radio, Čs televize
Čs. hraničář, Dikobraz, Dynamické noviny, Elán, Hadanky a
křížovky, Hospodářské noviny, Chovatel, Katolické noviny
Lidé a země, myslivost, Mladý svět, Motoristická rozhlasová
Nedvědice, Nový čas, Nová mysl, NDR, Naše rodina, Odívání
Ohníček, PNS, Pražská vakuana, Praktická žena, Rybářství
Svět socialismu, Skaut, Školy domácího hospodářo.
Svět motorů, Svazák, VIM., Večerník, Vlasta, Vokrugsveta
Zahrádkář, Žena a móda, Živa, Život strany, Maloobchodního
Zdravotní a kosmonautika, Signal, Sionýr, Český hrad,
Čs sport, Lidová demokracie, Mladá fronta, Obchodeň
Rudé právo, Svobodné slovo, Zemědělské noviny, Zdravot
nické noviny, Obrana lidu, Rolničtí, Sedmička, Sionýr-
ská stezka, Zpravodaj Čo žen, Náš chov. Náš výbor Družstevník

V sousedním Polské lidové republice musela vláda při
kročit k rozhodnému kroku a to že v polovině pro-
since vyhlásila v celém státě výjimečný stav.
Stalo se tak tím že již dlouhou dobu ve státě pusto-
šila tak zvaná „Solidarita" stávkující se na pokyn
tzv. dělníků pracovitelů stávky a nutila dělnictvo
ke stávkám. Sabotovali již zemědělci kterých je ještě
velká část v soukromém hospodaření. Nevykládali
se lodě s potravinami dovezené z ciziny. Provádělí proti
státní, protisocialistickou činnost všeteč protirevolu-
ční. Šlo se stát dostával do vážné situace a nedo-
statek se stále zvětšovala. Vše bylo vzato a všemožně
podporováno ze zahraničí

Narodily: 18/4. Miroslav Martince čp. Srbská 13.
Hana Navrátilová Náchod.
Budou bydlet věc 40 bytech adaptují.

30/4 Jiří Skalický Vysoká Srbská 77
Hana Umlaufová Žlíčko
Bydlejí věc 77.

20/8 Jiří Dvořáček Vysoká Srbská 14
Dagmar Cibulková Hroubov
Bydlejí v Hroubově.

Narození: 12/6 Martina Simonová čc. 121
23/10 Ivana Skalická.

Zemřeli: 29 ledna Josef Šťovíček čc. 71 roků
na tehlejších večerů vyhrával na „březince"
na harmoniku
23/2. Kristina Bernová čc. 41 85 roků
13 května Stanislav Kaštička cc. Hradec
malebník a nimrod.
13 června Anna Šťovíčková čc. 60 74 roků.
23 července Josef Mlátil čc. 46 39 roků.
5 září Anna Kolichová ze Žlíčka
25 září Richard Linek ze Žďárek 75 roků
Navštěvníkům Závrch poskytoval občerstvení

Prodáni Vysokovrbečtí kteří si přáli být pochováni na zdejším hřbitově
30/1 Amalie Hilmerová vdaná Franzová čc. 1
zemřela v domově důchodců v Malé Čermné
8/2 Vojtěchová Marta roz. Šťová ze Žďárek 78 r.
30/5 Herminu Šťovou roz. Fridová čp. 16 ze Žďárku
21/5 Jaroslav Šýkora bydlel v Kačiné Hoře a tam
pochován. Prodíče měli zde obchod smíš. zbožím 73 r.

Rok 1982

Počasí v tomto roce: Počátkem ledna byla obleva a napadlo značné množství sněhu, který během týdne roztál. 7 ledna vzhlazení mrázu 10-15°- jinak jasno a slunečno. Náledkem tohoto prudkého tání vzniklá opět povodeň na řece Metuji i v Machově se uvrodnil potok „Židovka". Níže položené domky, zvlášť ve dvoře Božíčů měli vodu ve sklepích a bytech jako v r. 1979. Mráz v noci stále trval v průměru 10° až do 27 ledna. 28 ledna nastala obleva a padal mrznoucí déšť. Po celé obci byla ledovka, zvlášť kopcem dolů. Dle možnosti se provádělo posyp. Od 4 února bylo jasno a v noci stále byl mráz 3-5°. Této počasí setrvávalo do konce února. Počátkem března jsou ojediněle mlhy a i nadále v noci mráz. Této počasí trvalo až do 24 března od 25 března do 27 bylo slunečno poněkud teplejší ale vál silný chladný vítr. Této počasí potrvalo až do 7. dubna. 9 a 10 dubna mrholilo a byla námraza. Byly mlhové přízemky potrvali až do 22 dubna. 27 dubna napadl opět sníh. Rovněž na 1 května napadl sníh. 7 května byla ve 4 hodiny ráno bouřka. 10 a 11 května hlavně přes. Od 12 května bylo slunečno a velmi teplo až 24° 18. května byla bouřka a déšť. Od 19 května až do konce měsíce bylo teplo a sucho. Teplota dosahovala ve dne až 28°. Této teplé počasí bylo až do 9 června. 10 června nastoupilo ochladit se a až do konce června bylo střídavé počasí a častá přeháňky. Kdo nesnesl seno do 10 června, snášel velmi svízelně. Po celý červenec bylo proměnlivé počasí avšak teplo.

Počasí z července potrvalo až do 18 srpna. 7 a 13 bylo naměřeno 28 a 29° tepla ve stínu. Teplo a sucho se stále udržovalo i přes měsíc září a říjen. 6 října byla v noci bouřka s vydatnými lijavcem. Po tomto dešti bylo opět teplo a sucho. Na polích to šlo velmi špatně orat. Sklízelo se nákladky u kadlic. Koncem října rostli několik dnů houby, které v letošním roce téměř vůbec nerostli. Teplo bylo ještě 1 a 2 listopadu. 4 listopadu se prudce ochladilo a již 5 a 6 byl v noci mráz, při jasné obloze až 7°. Vlivem tohoto mrchlo počasí nefukla voda z vodovodu dne 9/11. a ani následující den. OVAK dovážel vodu cisternou do vodojemu což naprosto nestačilo pokrýt spotřebu. Hladina se zmenšil přítok vody do vzdálenějších jímek na Boře. V důsledku sucha vyschlo mnoho studní ve Žďárkách a v výše položených vesnicích. 26 září v 5 hodin ráno se silně zablesklo a zahřmělo. Do celý září až do 23 bylo bez sněhu a již se zdálo že vánoce budou bez sněhu. 23 září začalo drobně sněžit a ačkoliv bylo sněhu prakticky přes jeden byla vánoční nadílka.

MNV

Rada MNV zasedala v tomto roce 12x a plenární zasedání MNV se uskutečnilo 6x V průběhu roku bylo projednání rozpočtu na rok 1982 Rozpočet byl jako v předcházejícím roce t.j. příjem 32 tisíc a výdaj rovněž 32 tisíc Kčs. Byla provedena inventarizace a zjištěno že nebylo zcela dáno žádných rozdílů jak v DKD tak v ostatním majetku. Byla zrušena zemědělská daň čímž vznikl rozdíl v příjmu přes 10 tisíc Kčs. Této částku nahradil MNV ONV finanční odbor.

Na tento rok bude MNV žádat o zrovolení akci "Z" Oprava zpevnění návsi ve Klučku hodnota díla 34 tisíc kčs. Náklady 23.300 kčs. Zdarma bude nutné odpracovat 1.200 brigadnických hodin Dále bude žádáno o opravu kolny u MNV hodnota díla 22.200 kčs. náklady 15.300 kčs. Zdarma bude nutné odpracovat 660 hodin. Obč. akce ONV schválil

Bylo projednáno a schváleno zajistit nová domovní čísla a to z důvodu že na mnoha budovách čísla nejsou, což ztěžuje zdravotnické služby lékařů.

Dne 1.3.1982 bylo započato s výstavbou vodojemu u čp7. Tím znovu projednávána otázka používání vozidel a hlavně vozovky kopcem dolů s nevadovým dalším nákladem je provolen zářez 3,5 t. a Ingstav jezdí s nákladem 30 tun Dále je ztížená situace při vyjíždění z rozbahněného území při výstavbě vodovodu Vys. Srbska - Náchod.

Z uvedeného důvodu byla svolána rada MNV na den 20 dubna 1982 na kterém jsou zváženi: s Seidl taj. ONV s. Staněk L. mav. ONV a instruktor MNV s. Ing Hrudáček vedoucí odb. výstavby ONV. s Kašlík odbor vnitřní hosp. ONV za Ingstav Ing. Jiříček, s. Zavřel, s. Kaňovský a Ing Kymal. Ingstav žádá zvýšení zářezu na rozvolnění kopcem dolů na 5 tun. Rada MNV se dotazuje kdo opraví vozovku v případě jejího prošlapání. S Ing Jiříčka souhlasil že v případě prošlapání vozovky (dlážděné) není v jejich silách tuto závadu opravit. Jako konečné řešení rada MNV povolila původní dlážděné vozovce 25 až 30 aut s větším nákladem. Při této příležitosti byla projednávána záležitost vytrhání aleje ovocných stromů u cesty od bývalé školy směr na Ždárky. Jak bylo zjištěno ke tomuto dalo souhlas JZD Vestup.

Dne 4 května 1982 byla znovu svolána rada MNV a zúčastnili s. Seidl taj. ONV a za OV KSČ s Dolmal tajemník. Rada byla svolána za účelem znovu projednání záležitosti přičlenění naší obce do ostatních sídel spojené se všemi nevýhodami pro obce.

Bylo dohodnuto po všech argumentech které rada MNV namítala že záležitost bude znovu přezkoumána ale se vší pravděpodobností není naděje že toto "znetvoření" začlenění obce bude zrušeno.

Byla též vzata na vědomí a projednána záležitost dalšího nového vedení vodovodu Vys. Srbská - Náchod a to od stávajícího nového vodojemu směrem dolu ke rekreační chatě DR. Nemůžeme pochopit proč se dělá další výkop a znabízí se znovu 40 - 50 metrů půdy. Když bylo dvakrát místa ve výkopu stávajícího původního vedení položení další jedné roury.

Výstavba zpevnění zbrojnice

Jak je již v předu uvedeno projednával Ingstav Brno stávající zpevnění zbrojnici z důvodu zúžení příjezdové cesty k vodojemu vodovodu Náchod, a tím že prostoru zbrojnici nových. Ingstav Brno objednal postavení nové zpevnění zbrojnice u Okresního stavebního podniku Náchod OSP převzal tuto objednávku pouze za určitých podmínek Na jednání vedeném na OSP se zástupci MNV, s. Hanušem ředitelem OSP a Ing Lelkem bylo dohodnuto provádět výstavbu pož. zbrojnice tak, že OSP bude mít nad stavbou stavební dozor. Tímto byl pověřen s. Štěrand vedoucí střediska OSP Hronov. Jako stavebníka bude dodávat veškerý stavební materiál potřebný na stavbu.

Stavební podnik provede jejich zaměstnanci všechny práce
odborné jako pokrývačské, truhlářské, instalační, klempířské
Elektro. instalace bude zajišťována Okresním podnikem Polička
MNV provede brigádnickou cestou hrubou stavbu včetně zá
kladů a betonových podlah. Zakrytí otvorů provede OSP.
Práce na hrubé stavbě t. j. základy a zdivo bude OSP pro-
vádět dle projektové dokumentace. Rozpočet je 189.216 kčs.
Hradba projednávala čistý nedostatek pitné vody do vodo-
jímu. Za tím účelem byla svolána porada dne 25.8.1982
do kulturní místnosti v Machově a to zástupců OVAK a zástupců
obcí kteří používají vodu z vodovodu. Boží Zástupce
OVAK sdělil že stav odběru vody v obcích Machov,
Nízká Srbská, Vysoká Srbská, Petrovice, Petrovičky je na
maximu a nebude spotřebu dále navyšovat hlavně výstavbou
Zástupce Machova uvedl že Machov plánuje výstavbu
dalších 100 bytů a 50 rodinných domků. Na to reagoval
zástupce M.V.V Vys. Srbská s. V. t. tajemník že tuduž v případě
že tato výstavba bude v Machově provedena, budou
obecní určené vesnice bez vody. Zástupce OVAK. sdělil
že do toho bude nutné zabezpečit další stávající
zdroje vody ve Zlíčku

Dne 7. 12. byl vedl oznámeno že správa pošt. nádraží
a odbavovacího hangáru byla provedena. Zasloužili se o to
občané ze Zlíčka. Odpracovali na této akci přes 1000 brig
hodin. Náklad na tuto opravu byl 25.265 kčs.
Na rok 1983 bylo naplánováno provést opravu pohř. obř.
síně (kaple), opravu veřejného osvětlení, provést hrubou
stavbu požární zbrojnice, opravu studny ve Zlíčku
Bylo projednáno povolení prodeje bývalého pohostinství
ve Zlíčku které vlastnil Vlad. Sedláček ze Zlíčka a to
p. Jiráskovi ze Strašťovic na stavbu rodinného domku

Na tomto sboru komisi MNV provedu rozhlasovou ústřednu
nákladem 27.715: kčs. Ústředna byla dána do provozu
dne 8 prosince 1982. MNV koupil nový na kabelizaci
za částku 14.000: kčs Dále koupil plechovou garáž za
5.000: kčs. Výrobce těchto garáží je Jablonec Nisa.
garáž je provizorně umístěna u střediska JZD. Do této
byla umístěna umělá stříkačka z roku 1882, dále motoro
vá stříkačka Sigmund a různé drobnosti.
V letošním roce obdržel MNV ve Vysoké Srbské na umístění
na druhém místě v soutěži nejvhodnějších výborů 10.000: kčs.
Bylo rozhodnuto zrušení cesty nad budovou bývalé školy za
účelem zvětšení prostoru pro návoj mrtvých budovy. JZD ustou-
pí (vlastní budova) 6 až 8 m zahrady na severní a východní
aby byla vozidlům usnadněna manévrace. Bude nutné přemístit
kůlnu ant.
Dne 19 června t. r. dovršil s. j. Horných mnohých předsedů
MNV 60 let. Poslanci se sešli za tím účelem aby mu popřáli
zdraví a vše dobré do dalších let. Byl mu předán upomín
kový dárek.
Komise při MNV: Komise pro výstavbu a finance
byla úkolem rady MNV. Pomáhala řešit stávající zále-
žitosti. Zabývala se povolováním drobných staveb a řešila
otázky financování aby rozpočet byl rovnoměrně plněn.
Komise sociální, kulturní a zdravotní pomáhala při
plnění JPKČ a zabývala se záležitostmi starších občanů
ní a těm kteří nedosahují 1000: kčs měsíčního důchodu
poskytla jednorázové výpomoci v celku ve výši 6000: kčs
Komise pro ochranu veřejného pořádku řešila během
roku 2 případy narušení socialistického soužití.
Obecní knihovník nemohl pro onemocnění zraku dále
funkci vykonávat, byla proto schválena jako knihovnice
Dagmar Čermáková.

Kulturní v obci: Práce složek NF

Leden: Rada žen uspořádala vánoční české zvyky od M.V.V. Kopaninách. Velmi se to vydařilo. Uzavřel Ládík Martince čp. 13 ml. TJ Sokol uspořádal ples.

Únor: Svaz požární ochrany uspořádal ples. Měl dobrou účast. Hrála hudba z Nového Veda Březina. Hráli různě a málo, ale za to přidávali hrdlo nejvíc.

Březen: Kulturní komise uspořádala přednášku „Cestování po Nepálu." Velmi dobrá přednáška. Velmi krásná příroda a zvyky. Život obyvatel je různý obtěžný jako u nás. Nemálně žijí ti lidé nedovedu představit. Kvůli to u nás!

Peníze nemají ani je neznají. Obuv neznají. Oblečení pokud se to dá nazvat nosí až z nich spadne. Obydlí mají na políčkách ve stáních měří nejvíce 1 m². Ale mají krásné na které nedají dopustit za ten blahobyt.

Na středisku JZD byla uspořádána společná oslava MDŽ.

Duben: TJ Sokol uspořádalo několik turnajů stol tenisu. Byla uspořádána přednáška „Bulharské hory"

Květen: JZD uspořádalo kulturní zájezd do jižních Čech.

Červen: Družstvo ČSLP se zúčastnilo soutěže požárních družstev ve Velkém Děvíčí a umístilo se na čtvrtém II místě.

Červenec: Občanům kteří jsou se podařilo opatřit vstupenky navštěvovali divadla v Jihlavě v letním provozu Hrnčíř

Srpen: Rada žen uspořádala u chaty DK dětský den který se vydařil k obveselení dětí i rodičů.

Září: Pouťová taneční zábava. Pořadatelem byl TJ Sokol a ČSLP. Zábava byla na dobré úrovni jen dík pořadatelům. Oblečení dnešní mládeže však budilo odpor. Oblek umazané potrhané. (Nikoliv však proto že by na slušný oblek neměli) ale toto vzácení je moderní

Listopad: Poslední leč Mysliveckého sdružení

Prosinec: Členská schůze MNV na ukončení roku

Další události:

Od 1. 2. 1982 byla provedena zvýšení cen rumu, vína, vodky výše o marže od 25–30 %. Byla zrušena zemědělská daň. Sato daň činí v naší obci 12.000: Kčs. Částku dostuje ONV.

Večerní prodal Jos. Jirman statek Miroslavu Kristkovi.

V domě statku byla byt Karel Škola.

V letošním roce se urodilo neúměrné množství ovoce zvlášť jablek. Zákaz „Ovoce a zelenina" v Jihlavě dříve nikoho vyhovoval nejvíce tekaná jablka kg za 2 Kčs. a od 13 října pouze některá dnů prodaná jablka kg za 1 Kčs. Kdo toho navozili velké množství. I tato velké množství ovoce přišlo na zmar. Svůj díl z alejí u silnic se ovoce nedokončilo.

Houby v letošním roce v naší obci vůbec nerostli. Med též nebyl.

15 října 1982 zhavířil v pohostinství drsavecký vedoucí s Přísmrtný. Pohostinství vedl v celku dobře ale nikdo holdoval alkoholu. Po většinu dnů byl pak v cizka nasnul. Vozil mnoho dny pro zadchodu nemohli zaplatit příkaz jej nezbudili.

Vánoční pultovy uzavřel o tom až se nedají vypůjčit

Od 18. 10. 1982 nastoupila do pohostinství jako vedoucí s Valkovou zaměstnána v OVAK Náchod. Toto bude mít jako druhé zaměst. nání. Dne 9 listopadu a ani následující den netekla voda.

Údajně je menší účinku vody do nejchudších částech na Boží. V důsledku mrazu vyplnilo v obalí hadic nemají vodovod mnohé studní. Koncem listopadu byla ukončena adaptace bývalé školy. Provádělo část stavební JZD. Do bytů se nastěhoval Vl. Dvořák bydlel v nejmenší než 29. Dále rodina Šeiravova mají 4 děti. Bydlelí v bytovce JZD.

20 února 1982 byl ČSSR vrácena 18 t tuny zlata které byly 37 let v zahraničí. Byly nám však finanční ukradeno ve 1940 a to celkem 44 tun. Přátelem března t. r. byla zjištěna nebezpečná nemoc včel a to v Radošově. Včelstva musela být vzebrána a vše postříkáno léčivem. Hodně včel při tom zahynulo

Stav hospodářského zvířectva k 31.12.1982
zůstmunkdži: slepice 393 kusů 31 kohoutů 19 kus. 22 kož,
vrec 6. krůt 4. kusatá 26. jatnice a býčci 28.
kodrny 18.
Chovatelé nad 0.5 ha: drůbež celkem 76 kusů kozáry 2
Chovatelé do 0.5 ha: drůbež celkem 47 kusů, orel 4
V ZD mají v naší obci ve dvou krajních ustájeno 160 krav a 75 telat
Plnění dodávky mléka je ve Vysoké Syrbské plněno s přísl. na 115%

Sňatky: 3.7.1982 Ing Jaromila Martinovská čp 13.
Jan Havel z Liberce
odstěhovali se do Liberce.
17.7.1982 Ladislav Martinec čp 13
Valtová Vz Berdičkova
odstěhovali se do Kácherova
26.8.1982 Věra Friedová z čp 16
Josef Král z Machnova
bydlejí v Machnově.
28.10.1982 Vlastka Šichmanová z Žličko 35
Jaroslav Machoušek z Východa
bydlejí ve Žličku čp 35

Narození 16.12.1982 Jirmanová Lucie čp 121
12.5.1982 Martinecová Iveta čp 77

Zemřeli: 21.3.1982 Jiřina Kotíčková z čp 55 77 roků
4.6.1982 Vincencie Hubková z čp 12 73 roků
1.7.1982 Božena Šťáhlavská z čp 17. 77 roků
Jan Drejsl z Petrovic manžel Boženy roz Kotíčkové z čp 5

Místní národní výbor Vrchlabí

Rok 1983

Počasí v lednu roku:
Do 9 ledna bylo bez sněhu. Od 9 ledna stále
sněžilo. V noci bylo o několikých dnech 3-7° pod nulou.
14 ledna naměřeno 20 cm. sněhu. 17 ledna bylo nutno projíždět
cesty pluhem Stále sněžilo a projíždění se muselo denně opakovat.
V týdnu od 24 až do konce měsíce bylo teplé počasí ve dne 7 až 10°
večerem sníh tál. Dle hlášení meteorologů je teplota v tomto
období, jaká byla naměřena v roce 1854. Počátkem února
začalo opět sněžit a mrznout. Mráz v noci 6-11°. V noci na
12 února byla vánice a napadlo mnoho sněhu. Mráz se stup-
ňoval 14, 16 až 18°. Počátkem března je stále dosti sněhu ale
povolna se otepluje. Ve dne bývá 5-8°+. Počátkem března jsou
ještě přísnější. Od 18 až do 21 března celodenní mlhy. 23 března
napadlo 10 cm sněhu který během dne roztál. Během celého
dubna bylo větrno a stále přísnější. Od 9 května bylo teplé počasí
a růže rozkvetlo. Teplo potrvalo do 17 května ještě ve 23 hodin
teploměr ukazoval 19°. V 5 hodin ráno se prudce s větrem
ochladilo a teploměr klesl na 12°. Další dny se počasí ochla-
dilo ale vždy stále stejný severní vítr. 23.5. v noci vydatně
pršelo, celou noc se blýskalo a hřmělo. Opět se ochladilo v noci
bylo pouze 5 stupňů. Jižní chladné počasí potrvalo až do 5
června. Po tomto dni se oteplovalo a již 9 června bylo naměře-
no 26°. Jižní počasí potrvalo do 14 června. V tento den opět
napršelo, ochladilo se teploměr klesl na 11°. Chladné počasí
potrvalo až do 19 června kdy se začalo oteplovat a bylo stá-
leno. Teplota stále 20-25°. Jižní počasí přešlo až do července.
Teplota se stále stupňovala až na 29-30°. 18 července bylo
naměřeno 35°. 19 července stále napršelo a částečně se ochladilo.

Od 21 července bylo zpět teplo a stále se stupňovalo na 28 až 33° až do 27 července kdy bylo naměřeno 36° + ve stínu. Že potrvalo až do 3 srpna kdy stále začalo a nenadále se ochladilo Od 7 srpna opět teplo s teplotou ve dne až 35° +. Této počasí potrvalo téměř do konce srpna. Této téměř 3 měsíční teplo bez srážek mělo za následek velké sucho které naprosto činilo úplné vyschnutí studní v našem okolí tudíž nemají vodovod. Voda musela být dovážena cisternami. Projevovalo se i slabnutí pramenů na Boře. Ve Vysoké Srbské úplně vyschl rybník což se nestalo od roku 1904 kdy zde byl veliký požár zapsaný v této kronice. U Děčína se v dáli objevil tak zvaný hladový kámen na němž je nápis „Spatřiš mne naplakej" Teplo počasí mírnější potrvalo ještě do konce září. Počátkem října se přudce ochladilo a 3 října byl slabší mráz ale postačil zničit veškerou květenu na zahrádkách jako jiřiny astry a pod. Do konce října byla ještě stále teplota nad nulovou V listopadu byla stále ještě poměrně teplo a sněhu. 21 listopadu byl velký vítr a naposled za 4 měsíce byl vydatný déšť. Nastalo ochlazení a 23 listopadu sněžilo. 30 listopadu byla námraza a napadlo asi 10 cm sněhu. Od 1 do 4 prosince v noci mrzlo 10° — bylo jasno ve dne i v noci. Chladné počasí a menší mrazy v následující dny potrvalo až do 16 prosince kdy se oteplilo bylo stále nad nulou. 25 prosince bylo 10° nad nulou. 26, 27 naměřeno 12° + a 29 prosince dokonce 16° + Sníh byl jen ve vyšších horských oblastech a i tam ho bylo poskrovnu.

1979

Vzhledem suchému počasí se veškerá úroda vyvinula a dobře vydařila. Díky dešťům v prvé polovině roku byl velmi dobrý výnos obilovin pícnin. 4.66 tuny z ha Sláma vydržena do 18 srpna. Výnos brambor byl vlastně ve kvantitě 133 q z ha. Sklizeň brambor ukončena do 29 září. Postřikáním vzhůru 197 tun roztoku. Podzimní orba splněna

MNV

Práce MNV zasedala 12 x a členství zasedání se uskutečnilo 6 x. Jako každý rok i členství zasedání se zabývalo hospodařením MNV za rok 1982 dále výsledkem inventarizace, zajištěním zimního údržby. zajištění materiálu na topení. Projednáváno stížnosti na nepořádnosti v obci. Kontrolou plnění J. P. K. Č. Zajištěním opravami vedení veřejného osvětlení. Nejvíce času v jednání bylo věnováno na výstavbu obecní zbrojnice. Projednávány také se zpracující nedostatky při vyřizování podnětů občanů Vyp. Srbská - Nachod. t. j. jízdní údaje o veřejné dopravě pro obyvatele rozvrhách. Byla uspořádána vítání občánků při příležitosti 1. máje.

Opravou veřejného osvětlení t. j. výměna vodičů byla provedena Opravu provedla Severočeská Elektrárna Ústí n/Labem. Ve Žlíčku na místě ke Kunzovu bylo přidáno jedno světlo náklad činil 2 700:- Kčs. Údržbu hřbitovy na hraně byl proveden. Provedl Šulc Bohumil a Vlach Josef ze Žlíčka.

Komise MNV a složky NF: Komise sociální, zdravotní a kulturní zajišťovala plnění J. P. K. Č. dále se zabývala péčí o starší občany. Oslavné bylo uděleno důchodům 1.000:- Kčs obdrželi 500:- Kčs. celkem se vyplatilo 5 000 Kčs. Byl projednáván výsadek žáků z vrátičů hřbitovní mše 3 stupeň knížky o chování. Uspořádala besídku pro děti, cestování po Československu hromadný. Podílela se na různých akcích kulturní společenské činnosti.

Komise pro výstavbu a financování. Tato komise vydávala povolení na drobné stavby a adaptace a provádělka kontrolu těchto stavek. Sledovala hospodaření MNV. Její členové pomáhali při zajišťování výstavby zbrojnice.

Komise pro ochranu veřejného pořádku. Tato komise měla právo jeden případ řešení porušení veřejného pořádku.

Rada těles. uspořádala během roku tyto akce: Edukativní návštěvy kapesní divadla. Vybírá jako pro lidové Loutka Martinice č. 13 Dětský karneval k vzdělání dětí i rodičů. Účastnili se na závodech M. D. Ž. M. D. D. a V. P. S. R. Dětské sportovní odpoledne na hřišti T. J. S. Sokol uspořádal akce, členové pomáhali při stavění máje Zúčastnili se Mistrovského utkání a oslav 1 máje. Uspořádali cestovní po Československu. cestování středozemním mořem. Během roku uspořádali několik turnajů ve stolním tenise Podíleli se na zajištění sport odpoledne pro děti Cestovali za kulturou kolem pro občanů.

Požárníci ve Vyšské Sušické uspořádali v únoru ples který měl dobrou úroveň. 23.12.1983 měli výroční členskou schůzi kde zhodnotili svoji celoroční práci. Zúčastnili se okresního soutěže požárních družstev. Členové pilně pracovali o sobotách i nedělích na výstavbě zbrojnice. Odpracovali v letošním roce 760 brigadnických hodin. Uspořádali kulturní odjezd do Paličky a školí který se vydařil. Obvodní odvedli do kovošrotu 25 q železného šrotu. Jednotka má ke 31/12-84 40 členů V březnu provedli členové ? protipožární prohlídky v budovách.

Myslivecké sdružení: jeho členové starali o zajištění krmiva na zimu. Naorali dva kotáty krmiva a obilí které skladili ze svého vlastního. V zimním období vozili krmení do lesů. 26.11.1983 uspořádali hon (poslední letošní) zastřelili 7 zajíců a několik bažantů. Je to opravdu malá zvěř. Celostátní je vždy cenný V letošním roce bylo uskutečněno zdejším strojním (cepákem) 17. kusů srnčat. Mají zajímavý ne nedají spočítat. Josef Jirman ml. 63 zastřelil prvákem prasnici zelenou a jednoho divočáka (ruža)

Slunečný včelařský spolek Vyšká Sušická-Ždárky konal 27/11.1983 ve Vyšké Sušické výroční členskou schůzi. Hodnotila se práce spolku a vyjádřena spokojenost s letošní medobraním. Smlouva byla celostátně nadprůměrná. U nás se pohybovala v průměru 20-30 kg medu na včelstvo. Pravost z letošních výsledků (medných let) kolí stále obava před nemocí včel varoozou která se vyskytla v Pardubicích.

Knihovna ve Vyšské Sušické 946 knih. Počet čtenářů prům 46
Počet výpujček za rok 1983 byl 450.

Rozpočet MNV na rok 1983:

Příjem:		Výdaje:	
vnitřní správa	4.000 - Kčs	Dopravní	5.000 - Kčs
míst. hospodářství	2.000 "	Sociální	5.000 - "
Daně od obyvatel	15.000 - "	služby	4.500 - "
Dotace ONV	11.000 -	údržba	6.000 - "
		mater. výdaje	3.600 - "
		vnitřní správa	3.000 - "
		kultura	1.000 - "
		ostatní dotk.	4.000 - "

Další události.
V letošním roce od srpna po několika týdnů s přestávkami natáčel Radovan Pražan natáčel film „Dívčí povídání" až do 7 prosince. Na tomto filmování se zúčastnilo i řada obyvatel z Vys. Sušické. Odměna činila za 6-8 hodin 100 - Kčs. Mimo herců pracovalo jistě 30-40 lidí od štábu. Co měl který napovídat se nedalo zjistit. Některá část filmu (scéna) se natáčela až 10 x než režisér uznal že to bude dobré Byl to velký rozruch byla zde řada autobusů, osobních i nákladních aut různých speciálních zařízení. Na „place" nebylo hnutí Pořadatelé zajišťovali zvláštní dopravu pořádkovou službou bezpečnosti

Výstavba zbrojnice
Po dohodnutých podmínkách byl zajištěn stavba zbrojnice (Již jsou uvedeny v r. 1982 na str. 335 a 336) bylo rozhodnuto tuto postavit za budovou MNV a to tím, že bude účelnější postavení jednotlivých složek. Bylo provedeno vyhlášení kolového přestranství a dne 18.3.1983 bylo provedeno vymezení základů. Po vymezení bylo ihned přistoupeno ke kopání základů a jejich betonování. Část základů bylo vybudováno brigádně MNV Ždárky. OSP opatřil stavební materiál, cihly, cement, písek a ostatní pomůcky. Po vybudování základů bylo započato se zděním nad. Dvě dny nám vypomáhala stavební četa JZD 5 lidí. Pracovalo se především v sobotu a v neděli. Celkově se 10 až 12 brigádníků 1418 bylo provedeno usazení nosníků (krovu) 1818 provedlo OSP položení střešních panelů pomocí jeřábu. 3/10 bylo započato se zastřešením stavby provádělo četa tesařů z OSP. 28/10 bylo provedeno betonování podlah.

Doplnění zápisu na str. 38 této kroniky o škole ve Vys. Sušické
100 roků je dlouhá doba avšak možno říci poměrně krátká na pokrok který byl učiněn při zakládání ve školství. Postavení učitelů a škol. O tomto stavu zaznamenal učitel Hanuš který učil ve Vyšské Sušické a byl jako první učitel v nově postavené škole ve Vyšské Sušické. V jeho rodinné kronice kterou za účelem zápisu tohoto záznamu zapůjčila vnučka pí. Fanda Jiráčková

Výpisek z rodinné kroniky různého učitele Hamice Kocmoras 1964

Stal jsem měl jakožto prodloužitel 52 zlatých 50 krejcarů t.j 105 kor. ročně. Vypomáhal jsem si hodinami měřickými na honbě a měřením, což mi asi 5 zlatých vynášelo. V době prázdnin mnoho hodiverné některé nadali, abych jejich děti v dobětě cvičil. Dávali mi za to obnáší 50 krejcarů, bohatí i zlatku. což mi za dobu prázdnin vynesl až 20 zlatých. To byla pro mne velká summa peněz. Jakožto vstupní byl 2 tříkrálové koledy (6 kopa) O radnici byli povinni toho časem zlatit učiteli tuto koledu. Proto vždy před tř. těmi králi po provedení služby a vcelku v kostele, vyplatil mne primicipál (viz. nč.), zbírat tuto koledu. To mnoho jsem měl jíbží dva chlapce jakožto hradové. Rolník měl naplatit 7½ krejcarů (15 haléřů) chalupník 5 krejcarů podruh (nájemník) nic. Já chodil i k podruhům kteří na napsání křídou na dveře K M B (Kašpar, Melichar, Baltazar) 4 krejcary naplatili a i dvůr králíkový se mnou podnes nečinným učinili. Koledu se obírala až do roku 1870. Učitel také někdy vykonával funkci kostelníka a zvoníka. Byla to špatné obživa, ponížení stavu učitelského. Není se tudíž diviti že v mnohých rodinách učitelských zvláště na venkově, bývala mnoze tak nějakou.

Jdu časem učil jsem v Bílém kam jsem v zimních cestách dochá zel na prázdniny vyučování. Školy zde nebyla. Vyučovalo se v nájemní chalupě, ve světnici Václava Zlehnyše. Ve světnici stál stav na kterém chalupník plátno tkal a manželka jeho přízi soukala. Když jsem přišel vyučovat vstal tkadlec od stavu a šel soukat. Jakož poměry těžkými ale klidný život byl ke všemu narušen válkou Prusko – Rakouskou r. 1866.

Nastal r. 1868. Jdu časem nebylo žádných jiných než učitelských učitel byl mnoho konzor školy, nechtěl li hladem zemřít až do své smrti. Nemohl li pro svou chorobu nebo své zdraví dále vyučovati, byl mu dán pravidlo, kterého sám ze svého žebrácké kdo zlatý vydržovati musel. Znívali na takové školy hladem a jiným nedostatkem obec.

V roce 1871 byl správcem školy ve Vysoké Srbské Fr. Zelinka který po dvě věku 70 roků odešel. Na jeho místo byl jsem jmenován 20 dne ma 1871 C.K. zemským radou školní a tím, abych ihned do Vysoké Srbské nastoupil. Občané z Vys Srbske mi vozkem mou movitost 28 listopadu rodičovali. Občané mne důstojně při vítali a byl jsem veden starostou Vojtěchem Kotvencem a mist. školní radou do fary.

Druhého dne v pátek prohlížel jsem školu. Byla to budova která se od jiných chalup a chatrčí lišila tím že byla patrová šindelem a ne slamou. Uprostřed budovy byla síň, která oddělovala jizbu světnici od školní fary. Chalupně nádherně se podoba jící byla vystavena do radu, ve které kouř z komína bytu a z fary se schromažďoval a otvorením kominem ven volna se valival. Sazě a kouř se usazovala po stěnách kuchyně.

Malý skřípek bez okénka a vchod z kuchyně jejíž kamnů bylo upraveno. Ve třídě 6 oken z nichž jen v čele byla dvojitá a několik tabulek rozbitých a zalepených papírem. Stěny rozpukané takže z třídy do tmě viděti bylo. Dveře u tabule byly divaré jakoby střelci zadními je rozbili. Lišty mezi stěnami vydrolené, takže foukalo různými místy. Já měl jsem dozor přede v pátek, v sobotu a v neděli bych potud mnoho škodlivé ventilace vyžebrati u mého bytu pekaře nabídnul a slamou nepal. Základ s tím opravení provedu okresní školní rada. Učinil jsem tak jak mi bylo radou a tak jsme tu zimu 1872 snesitelnější přečkali. tím, že škola byla v slaměném pouzdru a my jako ve vlně a ní a do ní jsme vehdali. Jelikož inženýr okresní hejtmana upozornil že opravu školy nelze provésti pro značný náklad byla dne 9 května 1873 okr. hejtmanstvím rozhodnuto postavit ve Vysoké Srbské školu novou nákladem 5.681 zlatých Stará škola byla rozbourána a nová postavena na její místo Po dobu stavby bydleli jsme ve statku čp 30 v hale své světnice bez kamen. Ve velké světnici se vyučovalo. Po ukončení stavby aniž byla nějaká slavnost jsme se koncem roku do školy nové nastěhovali. Po tomto roce byly upraveny platy učitelů a odstraněno ponižování stavu učitelského. Jmění můj plat byl upraven a od 1 ledna 1875 měl jsem 750 zlatých ročně Odsud těchto pamětí první řídící učitel na nové škole ve Vysoké Srbské odešel s této školy do výslužby r. 1904.

Výstavba vodovodu Vysoká Srbská – Náchod.

Na této akci se hromadí dohotovovací práce t. j. pokud se týká potrubí, avšak vrtáním se nedokončuje. Podle zápisů při zahájení výstavby tohoto díla měl Ing. Stav. Brno provádějící výstavbu provést nejprve opravu vozovky od čp 13 po silnici Machov a to tak, že tato část pokryje kobercem z obalované drti. Bylo dohodnuto nanést koberec o síle 4 cm a po ukončení stavby nanést další koberec 4 cm. od tohoto bylo upuštěno a bylo dohodnuto provést po ukončení stavby jednovrázově koberec 8 cm.
Této bylo více provedeno avšak síla koberce nebyla dodržena. Jelikož cesta je oblouková byla na krajích více 8 cm avšak na středu vozovky bylo pokrytí nanejvýš 2 - 3 cm. S tímto MNV nesouhlasil a proto podal o tom zprávu na ONV odbor vodní a lesní hospodářství se žádostí o nápravu. V prvních dnech se provádí další část tohoto vodovodu tím že se pokládá potrubí od vodojemu směr na Dobenovou louku přes louku „Jirmanku" Toto potrubí má jít do Bohdašína a Teplic n/Met odkud bude již odebírána voda pro Náchod.
Dne 20/4 1983 zemřel náhle ve své kanceláři v Náchodě Ing. Jiříček vedoucí stavbyvedoucí tohoto projektu. S jmenovaným měl MNV dobrou spolupráci byl to čestný a svědomitý člověk.
V dubnu t. r. najistila protistátní skupina v Angole 66 Československých občanů kteří tam pracovali na výstavbě průmyslu. Skupina vedená ozbrojenci musela vyjít 1150 kg pěšky. Děti a nemocné nesli nést. Jeden muž občan Cesta zemřel. Část těchto našich občanů a to ženy a děti bylo po úporném vyjednávání naší vlády a Mezinárodního Červeného kříže propuštěno a naši lékaři je převezli do vlasti. 20 mužů zůstalo ještě v Angole. Takové barbarství je možné jen v nejhorším režimu jehož tvrdá hlásaná svoboda sdělovacích prostředků a tisku. To vše je v pořádku dle nich.

V tomto roce se vyskytla zvláštní nemoc vepřů zv. Aujeszkého choroba vepřů bývalí. Bylo vydáno nařízení že všechny vepři musejí být do 31/3 1983 porážení chlívky vyčištěny a vybílení. Očistu provedlo Veterinární oddělení v Náchodě (Dvořáková) jednorázový postřik chlívku a za 30 dnů na provedeném postřiku mohlo být opět užíváno dále.

Dne 18. listopadu k němu výboru bylo znovu obnoveno Národní divadlo hlavním hrou Libuše. Divadlo bylo po několika letech rekonstruováno, přistavěna další věnec, další budovy a prodloužení garáže pro auta. Této věci bylo vzhledem dovážku mnohamilionovým nákladem což bylo možné pouze vřelým lidovědemokratickým zřízením.

Dne 24 listopadu schválila vláda Německé spolkové republiky rozmístění raket na jejich území. Toto se činí na provokaci jejich spojenci U.S.A. Rakety jsou namířeny na území státy

Svatby v roce 1983.: Vlasta Šeichmanová. Jan. Machuředa
bydlejí ve Zlíčku čp 35 - 23.10.1982
Helena Kudelová Leoš Kudela
bydlejí v Zbečnově.
Darina Středová - Šnol
bydlejí ve Zlíčku čp 14

Narození:
Skalská Veronika
Machuředa Lukáš
Školová Kristina
Kudelová Eva

Zemřeli v r. 1983.

9/1 Paul Bohumil ve věku 71 roků
26/1 Vlček Alois ve věku 76 "
7/3 Borna Miloslav věk 60 "
2/4 Brožová Marie ve věku 87 "
30/10 Fiedler Rudolf ve věku 70 "

31/1 Kubíček Jar. ve věku 59 roků
občan z Vys Srbské bydlel ve Vel. Jeřici
1/1 Šipla Bedřich ve věku 78 r.
občan z Vys Srbské bydlel v Občedné - Slezsko

Roku 1877 měl u něs každé dítě dovoleno se jedenou kamínkem
hlídání vedlo pro vrchu na hoření ohně
Rolníci se usnesli rozpustiti si pro dvou kamínků. Každý však
dále měl jednu kamínku. Když tichého byla kamínka uvězněna mučení
Kdokoliv se dříčeným v ceně libra latých bylo uloženo věž
Hospodský spolek existoval avšak chybělo dobrá rule většinu členů
dobrovolné hasiče sboru Na cvičení chodili méně než věrtali chodil
dvacet kabelem byl rád Bohuslav Kafka prohlásil se se velitelství vzdáva
Sbor se trvajíc v 1902 uzpadle Rytíř na tom že obec musí vzdáti obecní
ber hoření